

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗВІТ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
У 2025 р.

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

ЗВІТ

ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ
ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
У 2025 р.

Київ - 2026

Редакційна колегія:
Кремень В.Г. (голова),
Луговий В.І. (заступник голови),
Топузов О.М. (заступник голови),
Сисоєва С.О., Панок В.Г.,
Ляшенко О.І., Ничкало Н.Г., Саух П.Ю.,
Регейло І.Ю. (секретар)

**Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України
у 2025 р. / За заг. ред. В.Г. Кременя. Київ: НАПН України, 2026. 584 с.
<https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>**

В умовах четвертого року загарбницької війни, розв'язаної РФ, наукова, науково-технічна (експериментальна), науково-організаційна, експертна та освітня діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2025 р. здійснювалася і спрямовувалась на системне науково-методичне вирішення освітніх, педагогічних і психологічних проблем суспільного розвитку, реалізацію пріоритетів державної освітньо-наукової політики, підвищення наукового потенціалу в галузі освіти, педагогіки і психології, посилення його впливу на забезпечення стійкості українського суспільства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни із урахуванням завдань європейської інтеграції.

Забезпечено системну участь НАПН України в обґрунтуванні, розробленні та імплементації освітнього і наукового законодавства нового покоління, адаптації вітчизняної освітньо-наукової сфери до стандартів Євросоюзу у співпраці з МОН України, парламентським Комітетом з питань освіти, науки та інновацій, іншими органами державного правління, Національною та національними галузевими академіями наук, Національним Еразмус+ офісом в Україні, Офісом Горизонт Європа в Україні щодо євроінтеграції освіти і науки, іншими організаціями. Максимальні зусилля спрямовано на розвиток інноваційно орієнтованої особистості, формування конкурентоспроможного людського потенціалу, зміцнення єдності української нації, а також забезпечення громадянського й національно-патріотичного виховання засобами освіти та науки.

Охарактеризовано виконання статутних завдань НАПН України і стратегії її розвитку, роботу загальних зборів, методологічних семінарів і Президії НАПН України та розкрито кадровий потенціал установ. Наведено найвагоміші наукові здобутки вчених академії, її наукових установ і університету та представлено вплив результатів діяльності установ НАПН України на розвиток економіки, підвищення обороноздатності та безпеки країни, здоров'я та якості життя, розвиток передової науки, освіти, соціальної сфери, культури, збереження навколишнього природного середовища, формування державної політики. Висвітлено експериментальну, видавничу, науково-організаційну, науково-експертну, освітню, міжнародну, науково-інформаційну діяльність, співпрацю з органами державної влади і науковими організаціями, публікаційну активність вчених у світовій системі наукових комунікацій, а також фінансове забезпечення академії.

Для науковців, освітян, управлінців, усіх, хто забезпечує функціонування і розвиток освіти, її науковий, методичний, експертний і консультативний супровід, здійснює наукові дослідження та експериментальні розробки в галузі освіти, педагогіки і психології.

© НАПН України, 2026
© Педагогічна думка, 2026

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ

Діяльність НАПН України впродовж 2025 р., четвертого року розв'язаної рф загарбницької війни, була спрямована на системне науково-методичне вирішення освітніх, педагогічних і психологічних проблем суспільного розвитку, реалізацію пріоритетів державної освітньо-наукової політики, підвищення наукового потенціалу в галузі освіти, педагогіки і психології, посилення його впливу на забезпечення стійкості українського суспільства в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни із урахуванням завдань європейської інтеграції.

НАПН України в 2025 р. наукову, науково-технічну (експериментальну), науково-організаційну, експертну та освітню діяльність здійснювала відповідно до законів України «Про дошкільну освіту», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про внесення змін до деяких законів України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності», «Про основи національного спротиву», «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності»; указів Президента України «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року», «Питання Національної ради з відновлення України від наслідків війни», «Про вдосконалення вищої освіти в Україні», «Про Консультативну раду з питань сприяння розвитку системи загальної середньої освіти», «Про пріоритетні заходи щодо розвитку професійної (професійно-технічної) освіти»; постанов Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року», «Про схвалення Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 роках», «Про затвердження Державного стандарту профільної середньої освіти»; розпоряджень Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки», «Про затвердження національного плану щодо відкритої науки», «Про схвалення Стратегії цифрового розвитку інноваційної діяльності України на період до 2030 р.», «Стратегічного плану діяльності МОН до 2027 року», інших важливих актів законодавства у сфері освіти і науки, Стратегії розвитку НАПН України на 2023-2027 роки, Пріоритетних напрямів наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології в НАПН України на 2023-2027 рр. з метою сприяння перемозі України у загарбницькій війні та забезпечення ефективного повоєнного відновлення держави на основі інноваційного розвитку, прискоренню євроінтеграції країни.

У співпраці із МОН України, парламентським Комітетом з питань освіти, науки та інновацій, іншими органами державного управління, Національною та національними галузевими академіями наук, Національним Еразмус+ офісом в Україні щодо євроінтеграції різних ланок освіти, Рамковою програмою

Європейського Союзу з досліджень та інновацій «Горизонт Європа», іншими програмами та організаціями ЄС НАПН України продовжила планомірну участь в обґрунтуванні, розробленні та імплементації освітнього і наукового законодавства нового покоління, адаптації вітчизняної освітньо-наукової сфери до стандартів Євросоюзу. Особливу увагу зосереджено на проблематиці розвитку інноваційної особистості, формуванні конкурентоспроможного людського капіталу, консолідації української нації, забезпечення громадянського і патріотичного виховання засобами освіти і науки в умовах воєнного стану та в період відбудови.

І.1. Діяльність НАПН України в умовах воєнного стану¹. У 2025 р. науково-дослідна, експериментальна, експертна та освітня діяльність НАПН України продовжувалась в умовах повномасштабної війни з РФ та спрямовувалась на подолання викликів воєнного часу та вирішення завдань повоєнного відновлення. Основна увага зосереджена на психологічній реабілітації, адаптації освітнього процесу та науковому супроводі суб'єктів освіти.

Проведено:

– *три сесії загальних зборів НАПН України:*

- 11 лютого – загальні збори НАПН України, присвячені виборам академіків (дійсних членів) і членів-кореспондентів НАПН України;

- 4 квітня – **«Про діяльність НАПН України у 2024 році та завдання на 2025 рік»**. У доповіді² президента НАПН України, акад. В.Г. Кременя та відповідній постанові загальних зборів представлено результати роботи академії, її наукових установ і університету, колективів вчених, дійсних членів і членів-кореспондентів. Розкрито виконання статутних завдань НАПН України і стратегії її розвитку, роботу загальних зборів, методологічних семінарів і Президії НАПН України та розкрито кадровий потенціал установ. Наведено найвагоміші наукові здобутки вчених академії із зазначенням впливу результатів діяльності НАПН України на розвиток економіки, підвищення обороноздатності та безпеки країни, здоров'я та якості життя, розвиток передової науки, освіти, соціальної сфери, культури, збереження навколишнього природного середовища, формування державної політики в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни із урахуванням завдань європейської інтеграції;

- 21 листопада – **«Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі»³** із презентацією науково-аналітичної доповіді, підготовленої вченими Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України (академік-секретар Відділення О.І. Ляшенко) за заг. ред. В.Г. Кременя. У науковій доповіді⁴ схарактеризовано сучасні світові тенденції розвитку й використання можливостей штучного інтелекту в освіті, розглянуто етичні аспекти і ризики, пов'язані з запровадженням технологій штучного інтелекту в освітню практику.

¹ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ II. С. 53-71

² <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7115>

³ <https://naps.gov.ua/ua/press/events/3735/>

⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747330/>

Представлено узагальнені результати широкомасштабного опитування різних категорій учасників освітнього процесу в Україні, здійсненого у вересні 2025 р. з метою з'ясування стану і проблем застосування інструментів штучного інтелекту у вітчизняному освітньому просторі. Описано діяльність наукових установ НАПН України з дослідження психолого-педагогічних проблем використання технологій штучного інтелекту в освіті, визначено перспективні напрями подальших досліджень;

– **методологічні семінари НАПН України:**

• 3 квітня – **«Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану»**⁵, підготовлений Відділенням філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки (академік-секретар Відділення С.О. Сисоєва). Захід присвячений актуальній проблематиці в умовах героїчного протистояння українського народу російській військовій агресії, об'єднав учених НАПН України, представників Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту, Міністерства молоді та спорту України, Міністерства оборони України, провідних науковців, представників громадянського суспільства, преси, науково-педагогічних і педагогічних працівників закладів освіти, а також усіх небайдужих до майбутнього країни. Обговорено актуальні питання за такими напрямками: екзистенційні виклики національній освіті: стратегії та концептуальні засади формування української національної ідентичності; утвердження української національної ідентичності засобами культури і мови: педагогічні практики; історична пам'ять та її роль у формуванні української національної ідентичності; молодіжні рухи та волонтерство у зміцненні української національної ідентичності; вплив медіа та соцмереж на національну ідентичність молоді; українська національна ідентичність і полікультурність: виклики сучасній освіті⁶;

• 20 листопада – **«Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України»**⁷, підготовлений Відділенням вищої освіти (академік-секретар Відділення П.Ю. Саух), Інститутом вищої освіти НАПН України (директор І.І. Драч) та ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (ректор М.О. Кириченко). Метою методологічного семінару став аналіз і обговорення тенденцій та особливостей взаємодії вищої освіти та ринку праці в Україні в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення, розроблення відповідних рекомендацій на національному та інституційному рівнях для успішного відновлення та розвитку економіки України. Робота семінару здійснювалася за такими напрямками (секціями): методологічні засади взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення; міжнародний досвід взаємодії вищої освіти та ринку праці: тенденції та особливості; вища освіта в Україні та її відповідність національній системі кваліфікацій і ринку праці; законодавче

⁵ <https://ipv.org.ua/2025/event-03-04-2025/>

⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745971/>

⁷ <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3778/>

забезпечення взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення; кваліфікаційний розрив на ринку праці України у підготовці фахівців із вищою освітою: затребувані професії, дефіцит вакансій і дефіцит кадрів; трансфер технологій і кваліфікаційні навички фахівців із вищою освітою як складові сучасного економічного ландшафту України та ін.

Виконання наукових досліджень та науково-організаційна робота в наукових установах НАПН України. В умовах воєнного стану вчені наукових установ та закладу вищої освіти академії здійснювали наукову та науково-організаційну роботу: виконували наукові дослідження згідно з тематичними планами на 2025 р.; публікували наукові результати досліджень у статтях, підготовленій продукції; проводили науково-практичні заходи для педагогів і психологів системи освіти з проблем організації освітньо-виховного процесу в умовах дистанційного та очного форматів, оцінювання та подолання освітніх втрат, психологічного супроводу освітян та учнів в кризових умовах.

За несприятливих умов, зумовлених російською агресією, вчені академії забезпечили виконання тематичних планів, зосередившись на науково-методичному та соціально-педагогічному супроводі суб'єктів освітнього процесу, психологічній реабілітації учнів, педагогів, батьків, військових, членів їх родин та підготовці наукової та освітньої сфер до повоєнного відновлення країни. Зокрема, *Інститутом педагогіки НАПН України* розроблено тренінги для учнів-мігрантів на основі травмо-інформованого підходу, створено методичні рекомендації для 8 класу НУШ, обґрунтовано моделі подолання освітніх втрат та впровадження змішаного навчання, досліджено трансформацію управління школами в кризових умовах.

Вченими *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* у ході виконання наукових досліджень розроблялися технології комплексної реабілітації військовослужбовців-учасників бойових дій, психофізіологічної стійкості різних верств населення в умовах війни та поствоєнного періоду, методичні рекомендації та навчально-тренінгові матеріали для психологів системи освіти, медицини, соціального захисту, ветеранської інфраструктури, проведено понад 20 заходів щодо психологічних проблем війни, здійснювалася психологічна підтримка освітян, військових та цивільного населення.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України забезпечено роботу консультативного центру для ветеранів, проведено індивідуальні та групові терапії, заходи з реінтеграції та сімейного консультування, продовжено супровід освітніх хабів для українців у Польщі.

Інститутом проблем виховання НАПН України розроблено інновації для військово-патріотичного виховання молоді, проведено серію форумів та конференцій з національно-патріотичного виховання (зокрема «Джура», «Гідність та свобода»).

Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України розроблено низку практичних рекомендацій для методичного супроводу інклюзивного навчання в Україні, зокрема методичних матеріалів для підвищення кваліфікації педагогів щодо роботи з дітьми, які постраждали від

війни, адаптації шкільної інфраструктури, підтримки батьків, розроблення індивідуалізованих методів оцінювання в умовах війни та повоєнного відновлення.

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України реалізовано міжнародні проєкти із Польською академією наук та Національною академією наук США щодо впливу медіаобразів війни на психіку. Результати дослідження представлено Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення та медіаіндустрії в формі рекомендацій щодо захисту дітей війни в медіапросторі.

Інститутом вищої освіти НАПН України обґрунтовано стратегії подолання кваліфікаційного розриву на ринку праці та підвищення інклюзивності університетів з метою інтеграції ветеранів, осіб з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб у систему вищої освіти. Результати створюють науково-методичну базу для розроблення програм перепідготовки та реінтеграції військовослужбовців, що посилює людський капітал для відбудови країни.

Результати наукових досліджень *Інституту цифровізації освіти НАПН України* спрямовано на підвищення ефективності використання вчителями сучасних цифрових освітніх технологій, розвиток їх цифрової компетентності та розширення доступу учнів до якісної освіти та цифрових ресурсів, у тому числі дітей, які перебувають за кордоном, з родин внутрішньо переміщених осіб та тих, хто проживає на тимчасово окупованих територіях, шляхом створення онлайн-рішень, передбачених проєктом Плану відновлення України. Упровадження результатів дослідження в освітню практику у перспективі забезпечить підвищення якості змішаного навчання, сприятиме формуванню стійкої та технологічно адаптивної системи освіти, здатної гарантувати безперервне і якісне навчання у кризових умовах, підтримуючи залученість учнів та інноваційність освітнього процесу.

Наукові пошуки вчених *Інституту професійної освіти НАПН України* спрямовувалися на розроблення механізмів функціонування освіти в кризових умовах та підготовки кадрів для відбудови національної економіки. Важливим етапом стало створення і оприлюднення наукових праць, спрямованих на розв'язання актуальних проблем, що постали перед професійною освітою в умовах воєнного стану, та формування підґрунтя для її подальшого розвитку. Результати досліджень стануть дієвим інструментом для педагогів у впровадженні сучасних підходів до професійного навчання в умовах високої невизначеності та спрямовані на розбудову партнерських відносин зі стейкхолдерами, подолання економічних викликів, спричинених воєнною агресією.

Вченими *Інституту обдарованої дитини НАПН України* здійснено науково-методичне забезпечення діагностики психологічних ресурсів розвитку обдарованих учнів в умовах воєнного та повоєнного відновлення країни, створено тестотеку для діагностики резильєнтності учнів, в межах проєктної

діяльності спільно з Університетом Квебеку у Монреалі (Канада) проведено дослідження впливу стресу на здатність дітей до навчання в умовах війни.

За результатами наукових досліджень *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи* розроблено та апробовано ігрові, арттерапевтичні, нарративні підходи, а також психотехнології емоційної саморегуляції, спрямовані на зниження рівня стресу, відновлення відчуття безпеки та формування життєстійкості учасників освітнього процесу.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського забезпечено аналітичний інформаційний супровід системи освіти через віртуальні читальні зали «Освіта і наука в умовах війни» та ресурси для підтримки української мови як чинника державної єдності. Бібліотека стала хабом для волонтерської діяльності та оперативного обміну інформацією через спільноти у соцмережах; фахівці бібліотеки надавали консультативну допомогу освітянам щодо роботи в екстремальних умовах, європейської інтеграції та сприяли очищенню книжкових фондів від пропагандистських наративів, зміцнюючи національний мовно-інформаційний простір.

Освітня діяльність *ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України* організована з урахуванням воєнних реалій та потреб здобувачів освіти: адаптовано освітні програми та навчальні плани; впроваджено цифрові технології навчання; створено умови для навчання здобувачів освіти, які перебувають за кордоном, є внутрішньо переміщеними особами або служать у ЗСУ. Розроблено та реалізовано навчальну дисципліну «Теоретична підготовка базової загальновійськової підготовки», мета якої є формування базових військових компетентностей у здобувачів освіти та їх готовності до виконання конституційного обов'язку щодо захисту держави перед сучасними воєнними викликами, незалежності та територіальної цілісності України.

За результатами наукових досліджень та на запит Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій і МОН України підготовлено ***інформаційно-аналітичні матеріали***, важливі для забезпечення науково-методичного та практичного супроводу освіти в умовах воєнного стану, зокрема:

- інформаційно-аналітичні матеріали до Державної доповіді про становище молоді в Україні на тему «Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану»; інформацію до засідання колегії МОН України щодо результатів моніторингу працевлаштування випускників закладів вищої освіти та щодо реформування системи фінансування навчання у вищій освіті;

- рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти;

- Концепцію цифрової гігієни дітей дошкільного віку та ін.

Для розроблення та реалізації стратегій і планів розвитку освіти і науки, відновлення України за координації Національної ради з відновлення України від наслідків війни, утвореної Указом глави держави від 21 квітня 2022 р. № 266, зусилля вчених академії зосереджено на подоланні освітніх втрат, спричинених війною та забезпеченні психологічної підтримки учасників освітнього процесу, військових та цивільних громадян, постраждалих від війни.

Розроблено технології дистанційного та змішаного навчання, е-додатки до підручників для загальної середньої освіти та онлайн платформу «Матеріали для навчання в умовах війни». Проведено міжнародні тренінги з травмапедагогіки у Варшаві для українських учителів та учнів біженців. Здійснено ресурсну підтримку дослідницької діяльності учнів, зокрема на деокупованих територіях (Херсонщина) у поєднанні із психологічною реабілітацією, проведено науково-методичний супровід навчання дітей з особливими освітніми потребами.

Науковими установами НАПН України психологічного профілю розгорнуто масштабну системну підтримку психологічного та реабілітаційного супроводу: проведено понад 220 заходів (тренінги, супервізії, консультації), якими охоплено понад 2,5 тис. осіб; реалізовано проєкт «Служба психосоціальної підтримки сімей військовослужбовців» (гаряча лінія, групи підтримки); впроваджено арттерапевтичні методики та програми зміцнення резильєнтності для ветеранів і внутрішньо переміщених осіб, здійснювався моніторинг ментального здоров'я дітей.

Ефективною була співпраця із закладами освіти сектору безпеки та оборони країни. Активно взаємодіючи з Національною гвардією України, Міністерством оборони України та Збройними Силами України, вчені академії долучені до розроблення Державної програми військово-патріотичного виховання на 2026-2030 рр., проведено заняття для викладачів військових закладів освіти та конференції з військової психології.

Наукові пошуки вчених НАПН України також зосереджено на реінтеграції ветеранів у ринок праці та підтримці переміщених університетів (проєкт REDU), впроваджено цифрові симулятори для підготовки робітничих кадрів та проведено підготовку педагогів комунікації з людьми, що мають бойовий досвід.

Посилено участь вчених НАПН України в **інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та на протидію інформаційним операціям агресора** відповідно до Закону України «Про основи національного спротиву».

Розгорнуто масштабну інформаційну кампанію для зміцнення обороноздатності та протидії ворожій пропаганді. Психологи наукових установ НАПН України активно виступали в медіа, висвітлюючи теми емоційної саморегуляції, подолання «синдрому відкладеного життя», психологічного портрета агресора та підтримки ветеранів. Створено низку спеціалізованих онлайн курсів на платформах «Ти як?», «Освіторія» та Національної служби здоров'я України, спрямованих на допомогу сімейним лікарям, освітянам і батькам у воєнний час. Окрему увагу приділено згуртуванню світового українства через вебінари та розвиток цифрових платформ для безперервного професійного навчання дорослих.

Реалізовано **волонтерську допомогу вчених НАПН України**, спрямовану на допомогу та підтримку Збройних Сил України: взято активну участь у донорстві; плетенні маскувальних сіток; співпраці із місцевими організаціями територіальної оборони, забезпеченні військових частин медикаментами та

амуніцією; забезпеченні продуктами харчування та речами першої необхідності людей літнього віку, людей з інвалідністю та вимушено переміщених осіб тощо.

Державна атестація наукових установ. Відповідно до наказу МОН України «Про затвердження Висновків про результати державної атестації наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності за науковими напрямками «Аграрно-ветеринарний» та «Суспільний» від 27 червня 2025 р. № 945 наукові установи НАПН України отримали високі оцінки своєї діяльності: три наукові установи НАПН України (Інститут цифровізації освіти, Інститут соціальної та політичної психології, Інститут вищої освіти) входять до групи А, п'ять наукових установ НАПН України (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, Інститут педагогіки, Інститут професійної освіти, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка, Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи) – до групи Б і чотири наукові установи НАПН України (Інститут психології імені Г.С. Костюка, Інститут проблем виховання, Інститут обдарованої дитини, Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського) – до групи В, що свідчить про високий рівень результатів наукової діяльності НАПН України в цілому.

1.2. Продовжено виконання заходів із реформування НАПН України
Продовжено виконання заходів із реформування НАПН України згідно із рішенням Національної ради України з питань розвитку науки і технологій від 23 лютого 2023 р. (протокол № 5). Упродовж 2025 р. в установленому порядку подано звіти НАПН України про стан виконання заходів з реформування до МОН України: листи НАПН України від 21 квітня 2025 р. № 2-6/96; від 29 серпня 2025 р. № 2-6/221; від 17 грудня № 2-6/379.

Систематично проводився моніторинг актуальності виконуваних наукових досліджень і розробок згідно з потребами воєнного часу та завданнями повоєнного відновлення країни для забезпечення ефективності всіх компонентів вітчизняної системи освіти, для захисту національних інтересів України, її кадрової, інформаційної, економічної, екологічної й енергетичної безпеки; здійснювався розвиток наукової та науково-технічної діяльності наукових установ та закладу вищої освіти НАПН шляхом підвищення ефективності, практичної значимості та результативності виконання наукових досліджень і розробок; розширено популяризацію наукових досягнень НАПН України шляхом функціонування сайтів і сторінок НАПН України та її установ у соціальних мережах, IT-платформах, відеохостингах; активізовано розвиток міжнародної наукової та науково-технічної діяльності установ НАПН України.

Забезпечено функціонування системи внутрішнього контролю в НАПН України, що регулюється наказами: «Про забезпечення належного функціонування внутрішнього контролю в апараті Президії та підвідомчих установах НАПН України» від 4 червня 2025 р. № 25 о.д. та «Про затвердження Інструкції з організації внутрішнього контролю в НАПН України та підвідомчих

установах НАПН України» від 20 жовтня 2025 р. № 43 о.д. Фактичний стан функціонування внутрішнього контролю у 2025 р. забезпечив дотримання законності та ефективності використання бюджетних коштів, досягнення встановленої мети, завдань та результативних показників щодо діяльності НАПН України, достатніми були управлінські заходи з цих питань. У наукових установах та закладі вищої освіти ухвалені Положення з організації внутрішнього контролю.

І.3. Наукові здобутки. За кожним із пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки визначено наукові дослідження, виконані у 2025 р., за результатами яких отримано найбільш вагомі, інноваційні та оригінальні здобутки з високим рівнем їх практичного впровадження.

Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України⁸:

– схарактеризовано освіту як систему, що функціонує в умовах глибоких соціальних трансформацій і війни, потребує нових методологічних підходів та стратегічного оновлення, переходу від застарілих моделей навчання до інноваційних, поєднання педагогіки із філософією, психологією, соціологією тощо. Зроблено висновок, що освіта є провідним інструментом європейської інтеграції України, забезпечуючи формування цінностей, світогляду та громадянської відповідальності українського суспільства;

– обґрунтовано стратегічну концепцію створення нової наукової багатотомної біографії Тараса Шевченка як національної ідеї у шевченкознавстві;

– взято участь у розробленні та впровадженні Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки⁹ та Перспективного плану реалізації Програми військово-патріотичного виховання у системі Міноборони на 2026-2030 рр. (відповідно до наказу заступника Міністра оборони України від 03 лютого 2025 № 326/уд/1);

– розроблено змістовне та методичне забезпечення військово-патріотичного виховання студентської молоді в умовах світоглядних конфронтацій. Обґрунтовано теоретико-методологічні та технологічні засади формування критичного мислення у молоді як чинника безпеки в умовах збройного насилля та інформаційної агресії рф проти України;

– розроблено освітні профілі територіальних громад на пограниччі України в умовах війни. Підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали «Освіта на пограниччі України. Заклади загальної середньої освіти у територіальних громадах, які межують з іншими державами: просторово-статистичний аналіз»¹⁰;

– проаналізовано феномен інтеграції в освіті та інтеграційні процеси у світовій, європейській і національних системах загальної середньої освіти; нові

⁸ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ III.1. С. 72-86

⁹ <https://mod.gov.ua/diyalnist/normativno-pravova-baza/pro-zatverdzhennya-programi-vijskovo-patriotichnogo-vihovannya-v-sistemi-ministerstva-oboroni-ukrayini-na-2026-2030-roki>

¹⁰ <https://ipv.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/Information-and-analytical-materials-part-1.pdf>

поняття у Європейському освітньому просторі для виховання дітей та молоді у кризових ситуаціях (крихкість, стійкість, антикрихкість);

- у контексті науково-методичного супроводу державної освітньої політики у галузі позашкільної освіти розроблено та впроваджено аналітичні матеріали щодо інтеграції змісту позашкільної освіти та позаурочної діяльності для безбар'єрного доступу дітей до якісних освітніх послуг¹¹;

- досліджено соціально-економічні, суспільно-політичні, теоретичні та прикладні аспекти використання штучного інтелекту в освіті. Розроблено та обґрунтовано теоретико-методологічні засади й модель досконалості інформаційно-аналітичного супроводу цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології;

- обґрунтовано теоретико-методологічні засади біографічних досліджень; розроблено цілісну концепцію формування колективного біографічного портрета українських педагогів як історичної спільноти;

- здійснено науково-методичне забезпечення мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України (понад 13 тис. закладів)¹²;

- реалізовано онлайн-проекти: «Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри», «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо», «Моя маленька Батьківщина: (за казками та оповіданнями В. О. Сухомлинського)», «Sukhomlinsky News», «В. Сухомлинський: офіційне листування (епістолярний експурс)», «Педагоги України про національно-патріотичне виховання», «Педагоги про українську мову»¹³.

Відділення психології та спеціальної педагогіки НАПН України¹⁴:

Розроблено:

- концепцію розвитку життєвої компетентності особистості в обставинах повномасштабної війни, визначено психологічні закономірності та механізми, що забезпечують розвиток життєвої компетентності в умовах війни¹⁵.

- моделі психотерапевтичних технологій надання психологічної допомоги внутрішньо-переміщеним особам (ВПО); комплекси методик психодіагностики ВПО та їхніх дітей¹⁶.

- технологію формування мілітарної ідентичності учнів та з'ясовано закономірності формування їх мілітарної ідентичності¹⁷.

Визначено теоретико-методологічні та методичні засади прогнозування різних аспектів соціальної ситуації в Україні: суспільно-політичного, економічного, громадянського, соціетального, а також сфери психічного

¹¹ <https://doi.org/10.32405/978-966-11-1225-3-2025-40>.

¹² <http://dnrb.gov.ua/ua/всєукраїнський-місячник-шкільних-бі/>
<https://www.youtube.com/watch?v=Lscrgh7H-5o>

¹³ <https://tinyurl.com/4vym26np>, <https://tinyurl.com/43b2rkac>, <https://tinyurl.com/26jnjkjd>,
<https://tinyurl.com/dparfhzb>, <https://tinyurl.com/5bbwhnte>, <http://surl.li/mbnpt>, <https://tinyurl.com/5d9sj94k>

¹⁴ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ III.2. С. 86-106

¹⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/743074>

¹⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/747091>

¹⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/747593>; <https://lib.iitta.gov.ua/747592>

здоров'я; запропоновано технологію та методику прогнозування тенденцій суспільно-політичного розвитку на середньострокову перспективу¹⁸.

Створено:

- концепцію цифрової медіаосвіти як форми реалізації цифрового гуманізму в освіті, використану при розробленні МОН України Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку; медіапсихологічні стратегії реалізації цифрового гуманізму в освіті та їхньої комунікаційної підтримки в умовах цифровізації суспільства і освіти; запропоновано комплекс з 10 методик для дослідження ризиків цифровізації в умовах війни¹⁹;

- соціально-психологічну концепцію згуртованості суспільства, що розкриває особливості національно-державної ідентичності громадян та конкретизує психологічні чинники інтеграційних / дезінтеграційних процесів українського суспільства²⁰;

- пояснювальні моделі динаміки громадської думки в умовах повномасштабного російського вторгнення, зокрема: модель оптимальної загрози; модель емоційної реакції на катастрофу; визначено ключові тенденції у динаміці станів суспільної свідомості в умовах тривалого воєнного протистояння²¹;

- соціально-психологічну модель масової психологічної просвіти населення, що переживає травму війни²².

Розроблено теоретико-методологічні і організаційно-методичні засади діяльності фахівців психологічної служби щодо надання соціально-психологічної допомоги педагогічним працівникам у створенні безпечного освітнього середовища; практичні рекомендації та методики для підтримки педагогічних працівників, які працюють в умовах воєнних загроз і підвищеного психологічного навантаження²³; практичні рекомендації, алгоритми дій, інструменти, приклади методичних кейсів психологічної і соціально-педагогічної реабілітації учасників освітнього процесу в часи війни²⁴.

Визначено концепти і стратегії розбудови інклюзивної освіти у часи війни та повоєнний період²⁵. Розроблено технологію слухомовленнєвого розвитку дітей з кохлеарними імплантами, що реалізується на міждисциплінарному рівні за участі фахівців та родини дитини²⁶; технологію реалізації змісту освіти дітей з порушеннями слуху з урахуванням викликів війни²⁷.

Обґрунтовано та розроблено зміст навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку шляхом розроблення модельних навчальних програм для спеціальних закладів для учнів 5-10 (11) класів з порушеннями

---

¹⁸ <https://lnk.ua/x4LrDqqVn>

¹⁹ <https://surli.cc/zuwggy>

²⁰ <https://lnk.ua/pVJdkAp4P>

<https://lnk.ua/AVM2oRlNo>

²¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745850/>; <https://lnk.ua/YNGajX3eZ>

²² <https://ispp.org.ua/2026/01/26/32375/>

²³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747832/>

²⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912/>

²⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747577/>;

²⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747364/>

²⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747783/>

інтелектуального розвитку легкого та помірного ступеня з урахуванням Концепції Нової української школи. Розроблено та впроваджено в практику навчання 10 модельних навчальних програм для цієї категорії учнів, які отримали гриф МОН України²⁸.

Розроблено технологію психолого-педагогічної оцінки (діагностики) інтелектуального розвитку дітей з особливими освітніми потребами як універсальної для різних форм їхньої освіти²⁹.

Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України³⁰:

– зроблено істотний внесок у формування і впровадження нового змісту загальної середньої освіти. За активної участі вчених Відділення розроблено оновлений Державний стандарт початкової освіти, затверджений Кабінетом Міністрів України в грудні 2025 р. Створено проєкт Типової освітньої програми для 1-4 класів, який винесено на обговорення педагогічної громадськості;

– успішно триває формування цілісного навчально-методичного комплексу з реалізації змісту базової середньої освіти. Укладено низку навчальних програм, пройшли конкурсний відбір, опубліковані і впроваджені в освітню практику 22 нові підручники практично з усіх предметів навчального плану 8 класу, підготовлено комплект з 21 нового підручника для 9 класу;

– поповнено наукове підґрунтя для запровадження профільного навчання на завершальному етапі повної загальної середньої освіти. Обґрунтовано концептуальну модель дидактичної системи профільної середньої освіти, розроблено дидактичні системи профільної освіти для різних типів закладів освіти, які можуть її надавати: ліцею, професійного коледжу, закладу фахової передвищої освіти, закладу спеціалізованої освіти; визначено дидактичні умови їх упровадження. Запропоновано три перспективні для української школи освітні моделі спеціалізованої освіти наукового спрямування, створено загальну методику їх упровадження;

– методику початкового навчання збагачено цілісною моделлю педагогічного управління навчально-пізнавальною діяльністю молодших школярів, що враховує психолого-педагогічні, когнітивні, психолінгвістичні, соціально-емоційні чинники, характерні для навчання в умовах воєнного часу. Розроблено дидактико-методичний інструментарій реалізації зазначеної моделі в процесі очного, дистанційного і змішаного навчання;

– запропоновано нові рішення щодо модернізації освітнього процесу з використанням цифрових технологій. Обґрунтовано і розроблено методичну систему використання учителями імерсивних технологій у процесі змішаного навчання, охарактеризовано її складники й умови реалізації^{31, 32}. Обґрунтовано модель відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку педагогічних кадрів та розроблено методику його

²⁸<https://ispukr.org.ua/?cat=16>

²⁹<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747863>

³⁰ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ III.3. С. 107-114

³¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746953>

³² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743977>

використання³³. Створено методику розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем³⁴, підготовлено відповідний дистанційний навчальний курс³⁵. Обґрунтовано критерії ефективності інформаційно-цифрового середовища закладу загальної середньої освіти, запропоновано інструменти, методи і технології моніторингових досліджень ефективності зазначених середовищ у закладах освіти³⁶.

Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України³⁷:

З проблем ***професійної і фахової передвищої освіти*** розроблено:

- концепцію^{38, 39} принципи розвитку⁴⁰ та методичну систему розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу⁴¹;
- концептуальну модель⁴²; принципи розроблення⁴³ цифрової навчальної платформи для професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі;
- концептуальну модель інтеграції соціального й гуманітарного підходів до професійної орієнтації молоді на робітничі професії із урахуванням ціннісних, культурних та комунікативних чинників, що сприяють формуванню ціннісно вмотивованого професійного вибору^{44, 45};
- принципи забезпечення ефективності використання енергоефективних технологій у професійній підготовці кваліфікованих будівельників⁴⁶;
- принципи професійно-практичної підготовки фахівців будівельної галузі в контексті реалізації концепції Індустрія 5.0 та використання цифрових освітніх ресурсів⁴⁷.

У сфері педагогічної освіти:

- виявлено і проаналізовано критерії диференціації⁴⁸, тенденції⁴⁹, а також рекомендації⁵⁰ щодо удосконалення змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах Організації економічного співробітництва і розвитку, у системі педагогічної освіти України на національному та інституційному рівнях;

³³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746977>

³⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746838/>

³⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744317>

³⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746899/>

³⁷ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ III.4. С. 114-124

³⁸ <https://doi.org/10.54264/M036>.

³⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742383/>

⁴⁰ <http://lib.iitta.gov.ua/738694/>.

⁴¹ <http://lib.iitta.gov.ua/738694/>.

⁴² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741813>

⁴³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743993>

⁴⁴ <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.259-269>

⁴⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746710/>

⁴⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746195>

⁴⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745459>

⁴⁸ Авшенюк Н. М. Визначальні тенденції розвитку курикулуму підготовки вчителів в Австралії і Великій Британії у першій чверті XXI століття. У: Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей IX Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 жовтня 2025 р., Мукачєво / Ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. Ужгород – Мукачєво : РІК-У, 2025. С. 24-26.

⁴⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748196>

⁵⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747683>

– розроблено AI Declaration Builder (Конструктор III Декларацій) – інноваційний адаптивний веб та мобільний застосунок для формування авторських декларацій щодо використання генеративного штучного інтелекту у підготовці наукових, освітніх та навчально-методичних робіт⁵¹;

– здійснено моніторинг змісту⁵², визначено педагогічні умови⁵³, розроблено концепцію оновлення змісту⁵⁴ та рекомендації⁵⁵, а також науково-методичний супровід⁵⁶ з удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів на інституційному, управлінському і професійному рівнях; обґрунтовано та структуровано систему вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти⁵⁷, ⁵⁸;

– розроблено практичний poradnik⁵⁹ та укладено термінологічний словник⁶⁰.

У сфері *освіти дорослих*:

– обґрунтовано концепцію професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти⁶¹;

– розроблено науково-методичний супровід⁶² та обґрунтовано рекомендації щодо професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти на основі андрагогічного підходу⁶³;

– виявлено та схарактеризовано тенденції самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти як категорії дорослих, що навчаються⁶⁴, підготовлено методичні рекомендації до навчальних програм підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти із урахуванням принципів навчання дорослих, цінностей безперервної освіти. Створено науково обґрунтовану систему психологічного супроводу, професійного розвитку та психологічної підтримки педагогів⁶⁵;

– розроблено критерії та індикатори оцінювання ефективності психологічного супроводу педагогічних працівників⁶⁶; розроблено інтегровану систему психологічних технологій, спрямовану на емоційну стабілізацію, розвиток професійної резильєнтності, профілактику професійного вигорання та підтримку когнітивної саморегуляції педагогічних працівників⁶⁷; розроблено

⁵¹ <https://ipoodhab.com/ai-declaration-builder>

⁵² [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(9\).2024.0003](https://doi.org/10.35387/ucj.1(9).2024.0003)

⁵³ [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(11\).2025.0003](https://doi.org/10.35387/ucj.1(11).2025.0003)

⁵⁴ <https://isp.pano.pl.ua/issue/view/19914>

⁵⁵ <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.231-245>

⁵⁶ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429682>; <https://surl.li/ogrrlr>

⁵⁷ <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.36.339444>

⁵⁸ <https://lnk.ua/YN3aP61eJ>

⁵⁹ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429682>; <https://surl.li/ogrrlr>

⁶⁰ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429658>; <https://surl.li/isymty>

⁶¹ https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746927/1/Concept_2025.pdf

⁶² <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2025.4.2>

⁶³ <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.344557>

⁶⁴ <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-2-4>

⁶⁵ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770396>

⁶⁶ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770350>

⁶⁷ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770422>

комплекс рекомендацій і психолого-педагогічних заходів щодо розвитку резильєнтності педагогічних працівників в умовах війни і світових змін⁶⁸.

Відділення вищої освіти НАПН України⁶⁹:

Найбільш вагомі результати виконання наукових досліджень ***Інституту вищої освіти:***

– розроблено механізм подолання кваліфікаційного розриву між вищою освітою та ринком праці через підвищення якості вищої освіти в контексті стійкого розвитку; запропоновано модель оптимізації її структури для посилення конкурентоспроможності та науково обґрунтовані рекомендації щодо модернізації освітніх програм підготовки магістрів і докторів філософії, зокрема за регульованими професіями;

– виявлено системні проблеми оцінювання наукової діяльності у сфері вищої освіти та запропоновано шляхи їх розв’язання з урахуванням зарубіжного досвіду, зокрема щодо впровадження принципів відкритої науки, реформування оцінювання дослідницької діяльності, зокрема молодих вчених, оцінювання наукових проєктів і доброчесності досліджень, а також захисту прав інтелектуальної власності. Обґрунтовано модель оцінювання дослідницької діяльності університетів у контексті регіональної залученості та надано рекомендації щодо вдосконалення методики оцінювання ефективності наукової діяльності у сфері суспільних наук в Україні в умовах післявоєнного відновлення⁷⁰;

– розкрито ключові аспекти формування інклюзивності у сфері вищої освіти: сучасний стан і ставлення учасників освітнього процесу, адаптацію досвіду Європейського простору вищої освіти, підходи до формування екосистеми соціальної інклюзії, імплементацію європейських стандартів доступності й недискримінації, розвиток культури інклюзивності в українських ЗВО в умовах війни та післявоєнного відновлення, а також фінансове забезпечення цих процесів⁷¹;

– обґрунтовано підходи та рекомендації щодо соціально-інституційних трансформацій університетів на гуманістичних засадах, посилення їхньої суспільної ролі в межах третьої місії, використання технологій штучного інтелекту в освіті, визначення економіко-правового статусу закладів вищої освіти та формування компетентностей випускників для післявоєнного відновлення України⁷².

Ключовим результатом виконання наукових досліджень в ***Університеті менеджменту освіти*** є розроблення інтегративної моделі підготовки освітніх лідерів у закладах вищої освіти для кризових умов та комплекс практичних рішень щодо підвищення кіберстійкості освітніх установ, що передбачає уніфікацію стандартів цифрової безпеки, запровадження посад кіберменеджерів, розвиток цифрової компетентності персоналу, модернізацію технічної

⁶⁸ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17729005>

⁶⁹ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ III.5. С. 124-132

⁷⁰ https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2026/02/formuv_otsinyuv-univ_mon_IVO-2025-154p.pdf

⁷¹ https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2026/02/Pidvyshch-inklyuzyvnosti-VO_mon_IVO-2025-107p.pdf

⁷² https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2026/02/Polityky-ta-strateh-rozvytku-universyt-monograf_IVO-2025-96p.pdf

інфраструктури та інституціоналізацію процедур управління інцидентами; запропоновано варіант протоколу кібербезпеки для закладів загальної середньої та вищої освіти.

Найбільш значущі підсумки наукових досліджень *членів Відділення* є такі:

- розроблено модель кваліфікаційного розриву в екосистемі «вища освіта – ринок праці», що пояснює кластеризацію їх взаємодії, зокрема через розвиток університетів-лідерів і посилення підготовки кадрів для електричної інженерії та відновлюваної енергетики в умовах війни й повоєнного відновлення України; аргументовано принцип синергії об'єктивних і суб'єктивних чинників розвитку вищої освіти та необхідність формування науки про університети;

- обґрунтовано в контексті національної ідеї «ідеологію національної стійкості», засновану на взаємодії соціальних інститутів, культури, комунікацій і цифрових мереж. Доведено, що соціокультурні ресурси відіграють визначальну роль у забезпеченні національної стійкості в умовах воєнного протистояння;

- представлено нове бачення історичної пам'яті як репрезентативної форми дійсності і з'ясовані основні проблеми, пов'язані з інтерпретацією вітчизняної історії та парадоксами імплементації історичної пам'яті за часів незалежності (1991-2021 рр.). Розкрито ключові напрями державної політики щодо нової моделі національної пам'яті та окреслено освітньо-філософський дискурс формування історичної пам'яті у підготовці вчителів в умовах російсько-української війни та повоєнного відновлення України;

- здійснено аналіз досвіду антикризового менеджменту університету в умовах повномасштабної війни; розкрито трансформацію освітнього ландшафту та особливості функціонування переміщених закладів вищої освіти, а також взаємодію чинників, що забезпечують освітній спротив і соціальну стійкість. Окреслено роль штучного інтелекту в освіті й науці, підтримку наукової діяльності, розвиток академічної доброчесності, інституалізацію гендерно чутливої мови та інтеграцію світових освітніх ресурсів;

- охарактеризовано розвиток інструментів штучного інтелекту та їх вплив на глобальний сталий розвиток, а також роль цифрового лідерства та цифрових комунікацій у забезпеченні глобальної конкурентоспроможності в цілому та підготовки фахівців зокрема; розроблено модель інвестиційної безпеки національної економіки в умовах євроінтеграції;

- обґрунтовано стратегічні пріоритети та цілі щодо реалізації прийнятої концепції «розумних мереж» в Україні, спираючись на південнокорейський досвід реалізованого «Smart Grid-проекту» на острові Чеджу-до, для побудови першої в країні «Smart Grid-системи» у п'яти ключових сферах (розумна енергомережа, розумний споживач, розумний транспорт, розумні відновлювальні джерела енергії та розумний енергосервіс) та імплементації аналогічних «розумних мереж» в Україні;

- доведено, що технології Індустрії 4.0 стають ключовими драйверами розвитку цифрової економіки на прикладі Республіки Корея, де конкурентне цифрове лідерство її економічної моделі базується на імплементації

інформаційно-комунікаційних технологій Індустрії 4.0 в масове виробництво продукції з високою доданою вартістю та енергетичний сектор;

– з’ясовано причини низької ефективності взаємодії закладів вищої освіти з роботодавцями, зумовлені відмінностями стратегічних цілей і часових горизонтів планування. Обґрунтовано необхідність переходу до системної партнерської моделі «освіта – бізнес – держава» із залученням роботодавців до формування освітніх програм, практичної підготовки та наукових досліджень. Розроблено концептуальну модель соціально відповідальної співпраці ЗВО зі стейкхолдерами та уточнено роль університетів як центрів інновацій і регіонального розвитку.

I.4. Кадровий потенціал НАПН України⁷³. У звітному році:

– чисельність наукових працівників установ НАПН України становила 772 ос., серед них за основним місцем роботи працювали 567 вчених: 143 доктори наук, 283 кандидати наук (докторів філософії). Нарощенню наукового потенціалу в системі НАПН України сприяло зростання порівняно з попереднім роком на 21 особу чисельності учених за основним місцем роботи та зменшення частки сумісників на 26 осіб (Додатки, табл. 27);

– чисельність науково-педагогічних і педагогічних працівників НАПН України становила (на 1 січня 2026 р.) відповідно 80 і 20 осіб. За основним місцем роботи працювали 65 науково-педагогічних працівників, із них 19 докторів наук, 36 кандидатів наук та 18 педагогічних працівників, серед яких 1 кандидат наук (Додатки, табл. 28);

– кількість членів НАПН України (на 1 січня 2026 р.) склала 160 осіб, з них 73 дійсні члени (академіки) і 87 членів-кореспондентів, з-поміж яких 31 дійсний член (академік) (42 %) та 24 члени-кореспонденти (28 %) працюють у НАПН України за основним місцем роботи (Додатки, табл. 29). У лютому 2025 р. проведено вибори членів НАПН України та обрано 11 дійсних членів (академіків) НАПН України та 26 членів-кореспондентів НАПН України. Президією НАПН України впроваджено граничний вік до кандидатів у дійсні члени (академіки) НАПН України – до 60 років на останній день прийому документів, у члени-кореспонденти НАПН України – 55 років на останній день прийому документів. Водночас було оголошено вакансії членів НАПН України без граничного віку. Введення граничного віку для частини вакансій дало можливість омолодити склад членів НАПН України, зокрема серед обраних дійсних членів (академіків) НАПН України чисельність віком до 60 років склала 6 осіб, а серед членів-кореспондентів НАПН України віком до 55 років – 18 осіб;

– іноземних членів академії налічувалося 33 ос., почесних академіків – 34 ос. У 2025 р. загальними зборами НАПН України обрано: 5 іноземних членів, 6 почесних академіків, 2 почесних доктори НАПН України.

I.5. Діяльність Президії НАПН України⁷⁴. Проведено 13 (12 планових і 1 позачергове) засідань Президії НАПН України, присвячених науково-організаційній, організаційній і фінансово-господарській діяльності НАПН

⁷³ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>, Розділ XI.1. С. 355-357

⁷⁴ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>, Розділ VII.1. С. 222-224

України, її співпраці із МОН України, Національною та національними галузевими академіями наук, закладами вищої освіти, зарубіжними партнерами. Розглянуто 318 питань і прийнято відповідні рішення та постанови.

Ключовим напрямом діяльності Президії НАПН України є розгляд та обговорення на засіданнях **результативності наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок**, що здійснюються в наукових установах:

- «Про результати наукового дослідження «Технології забезпечення психологічного здоров'я та благополуччя психологічного персоналу в умовах соціальної напруженості», виконаного в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України (березень);

- «Про результати впровадження міжнародних проєктів Європейського Союзу в контексті виконання наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України» (квітень);

- «Про результати досліджень проблем STEM-освіти в гімназіях і ліцєях України у Відділенні загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України» (травень);

- «Про дослідження в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України громадської думки як чинника освітніх реформ» (червень);

- «Про результати виконання та впровадження наукового дослідження «Теоретичні та методичні засади забезпечення дітей раннього та дошкільного віку в умовах воєнного стану (2022-2024 рр.)», виконаного в Інституті проблем виховання НАПН України» (жовтень);

- «Про результати фундаментального наукового дослідження «Теоретичні й методичні основи консультивання з молодіжного підприємництва у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (2022-2024 рр.)», виконаного в Інституті професійної освіти НАПН України (листопад).

Проаналізовано діяльність Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (вересень).

Проведено **спільні засідання** Президії НАПН України із:

- Комітетом педагогічних наук Польської академії наук «Навчання українських дітей в Польщі та Україні під час війни: виклики, адаптація, підтримка» (травень).

У **межах співпраці** із МОН України, Національною та національними галузевими академіями наук у 2025 р. Президія НАПН України розглянула та схвалила результати спільної роботи МОН України та НАПН України (листопад); НАМН України та НАПН України (січень); результати виконання у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023-2025 роки та підготовку Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2026-2028 роки» (грудень).

Важливим для розгляду на засіданнях Президії НАПН України були **питання кадрової політики**: оголошення конкурсів на заміщення керівних посад в установах НАПН України; затвердження складу їх вчених рад;

нагородження відзнаками НАПН України відомих учених, освітян, працівників апарату Президії і наукових установ академії, забезпечення участі наукових і науково-педагогічних працівників установ НАПН України у дистанційному режимі в загальних зборах та загальних зборах відділень академії тощо.

Значну увагу Президія НАПН України приділяла **питанням фінансово-економічної діяльності** академії: затвердження зведеного кошторису доходів і видатків Державного бюджету НАПН України на 2025 р., аналіз ефективності використання бюджетних коштів на наукову, науково-організаційну та фінансово-господарську діяльність НАПН України, затвердження змін до структур наукових установ тощо.

Робота загальних зборів, діяльність Президії НАПН України у 2025 р. систематично висвітлювались на вебсайті академії, її сторінці у Facebook, сайтах наукових установ НАПН України, у Віснику Національної академії педагогічних наук України, на шпальтах газети «Освіта і суспільство».

І.6. Виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок. За рахунок загального фонду бюджету та відповідно до тематичних планів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок наукових установ НАПН України виконувалося 102 наукові дослідження, із яких 36 фундаментальних та 66 прикладних. У 2025 р. розпочато 34 наукових дослідження, завершено – 57 (рис. І.1).

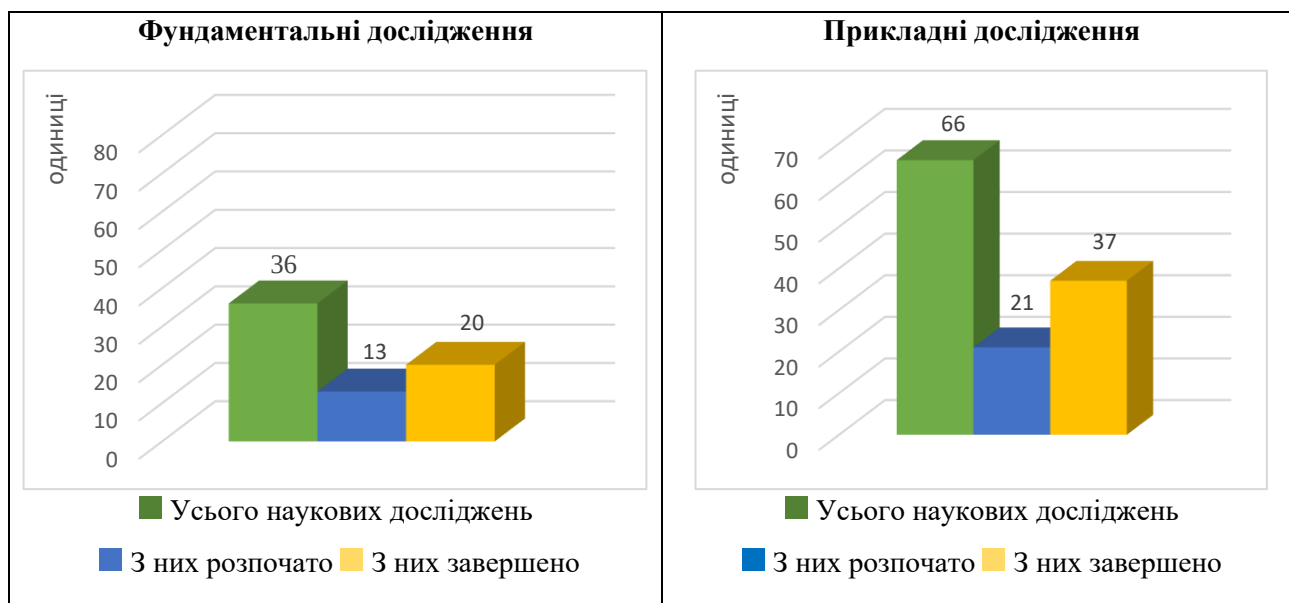

Рис. І.1. Кількість наукових досліджень, які виконувалися у наукових установах НАПН України у 2025 р.

У наукових установах НАПН України за завершеними у 2025 р.:

- **20 фундаментальними науковими дослідженнями**, що виконувалися за 9 напрямками, підготовлено 706 одиниць продукції, серед якої: наукова продукція – 29 од. (монографії – 24, препринти – 2, інше – 3 (концепції, аналітичні матеріали); виробничо-практична продукція – 19 (практичні посібники – 3, методичні посібники – 3, практичні порадики – 1, методичні

рекомендації – 9); навчальна продукція – 11 (навчальні програми – 4, навчальні, навчально-методичні посібники – 6, підручники – 1); довідкова продукція – 5 (словники – 2, довідники – 1, інше – 2 (довідковий бюлетень, глосарій) також підготовлено 645 статей. Із них друковані та електронні видання – 699 одиниць продукції, зокрема: наукова продукція – 25 (монографії – 20, препринти – 2, інше – 3 (концепції – 2, аналітичні матеріали – 1); виробничо-практична продукція – 14 (практичні посібники – 2, методичні посібники – 3, практичні поради – 1, методичні рекомендації – 8); навчальна продукція – 10 (навчальні програми – 4, навчальні, навчально-методичні посібники – 5, підручники – 1); довідкова продукція – 5 (словники – 2, довідники – 1, інше – 2 (довідковий бюлетень – 1, глосарій – 1), 645 статей (Додатки, табл. 8-10);

• **37 прикладними науковими дослідженнями**, які виконувалися за 15 напрямками, підготовлено 1659 одиниць продукції, серед якої: наукова продукція – 16 од. (монографії – 6, препринти – 6, інше – 4 (аналітичні матеріали, науково-аналітична доповідь), виробничо-практична продукція – 55 (методичні посібники – 16, практичні посібники – 21, методичні рекомендації – 17, інше – 1 (електронний ресурс), навчальна продукція – 35 (навчальні, навчально-методичні посібники – 16, навчальні програми – 14, підручники – 4, інше – 1 (електронний ресурс), довідкова продукція – 84 (словники – 2, довідники – 6, інше – 76 (бібліографічні, біобібліографічні, науково-допоміжні бібліографічні покажчики; дайджест; довідкові, інформаційні бюлетені; електронні, інформаційно-бібліографічні ресурси; оглядові видання; пам'ятки), також підготовлено 1469 статей. Із них друковані та електронні видання – 1652 одиниці продукції, зокрема: наукова продукція – 16 (монографії – 6, препринти – 6, інше – 4 (аналітичні матеріали – 3, науково-аналітична доповідь – 1); виробничо-практична продукція – 50 (методичні посібники – 13, практичні посібники – 20, методичні рекомендації – 16, інше – 1 (електронний ресурс); навчальна продукція – 35 (навчальні, навчально-методичні посібники – 14, навчальні програми – 14, підручники – 4, інше – 1 (електронний ресурс); довідкова продукція – 84 (словники – 2, довідники – 6, інше – 76 (бібліографічний покажчик – 4, біобібліографічний покажчик – 2, науково-допоміжний бібліографічний покажчик – 2, дайджест – 1, довідковий бюлетень – 7, інформаційний бюлетень – 22, електронні ресурси – 32, інформаційно-бібліографічний ресурс – 1, оглядове видання – 3, пам'ятка – 1, фактографічна база даних – 1); 1469 статей (Додатки, табл. 11-13).

Наукові результати, створені за результатами завершених у 2025 році:

• **фундаментальних досліджень**: закономірності – 26, теорії – 2, концепції / дидактичні системи – 18, гіпотези – 19, тенденції – 74, моделі – 31, наукові принципи – 33, критерії – 23, методи – 19, технології – 11, інше – 53;

• **прикладних досліджень**: програми – 22, методи / методики – 47, технології – 40, інше – 75.

У наукових установах НАПН України отримано **58 свідоцтв про реєстрацію об'єктів авторського права на твір**; подано 12 заявок на реєстрацію об'єктів авторського права на твір.

За рахунок *спеціального фонду бюджету* виконувалося 4 прикладні наукові дослідження:

- за договорами, укладеними з Національним фондом досліджень України – 1 дослідження: «Постковідна соціально-психологічна реабілітація учасників освітнього процесу в діяльності працівників психологічної служби» (Український науково-методичний центр практичної психології та соціальної роботи);

- за договорами, укладеними з МОН України (за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільний») – 3 дослідження:

- «Комплексне наукове дослідження поняттєво-термінологічного апарату з актуальних проблем вищої освіти в умовах євроінтеграції» (Інститут вищої освіти);

- «Використання генеративного штучного інтелекту на різних рівнях освіти для удосконалення педагогічних та управлінських практик» (Інститут цифровізації освіти);

- «Комплексне наукове дослідження психологічних стратегій та засобів забезпечення суспільної стійкості в умовах російської агресії» (Інститут соціальної та політичної психології).

Усього за результатами наукових досліджень вченими наукових установ (Додатки, табл. 5-7) та членами НАПН України **опубліковано понад 3 тис. праць**, зокрема 107 монографій, 52 підручники, 79 навчальних програм і посібників, 85 методичних посібників і рекомендацій, 45 словників і довідників, 106 збірників наукових праць, 1291 стаття у фахових виданнях та більше 1,3 тис. інших видів видавничої продукції.

І.7. Підсумком **упровадження результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок**⁷⁵ є вплив результатів діяльності установ НАПН України на розвиток економіки, забезпечення безпеки та оборони країни, здоров'я та якості життя, розвиток передової науки, зокрема на популяризацію результатів наукових досліджень, розвиток освіти, соціальної сфери, культури, збереження навколишнього природного середовища, формування державної політики.

За результатами завершених у 2025 р. наукових досліджень підготовлено 251 видання, 94,4 % із яких опубліковано (237 електронних та друкованих видань) та оприлюднено для використання цільовою групою користувачів в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайтах наукових установ. Зокрема, за результатами фундаментальних наукових досліджень підготовлено 61 од. продукції (54 – опубліковано) та 190 од. (183 – опубліковано) за результатами прикладних досліджень (Додатки, табл. 4). За видами продукції: наукової продукції – 45 (41 опубліковано), виробничо-практичної – 71 (64 опубліковано), навчальної – 46 (43 опубліковано), довідкової – 89 (89 опубліковано) (рис. І.2).

⁷⁵ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ V. С. 147-209

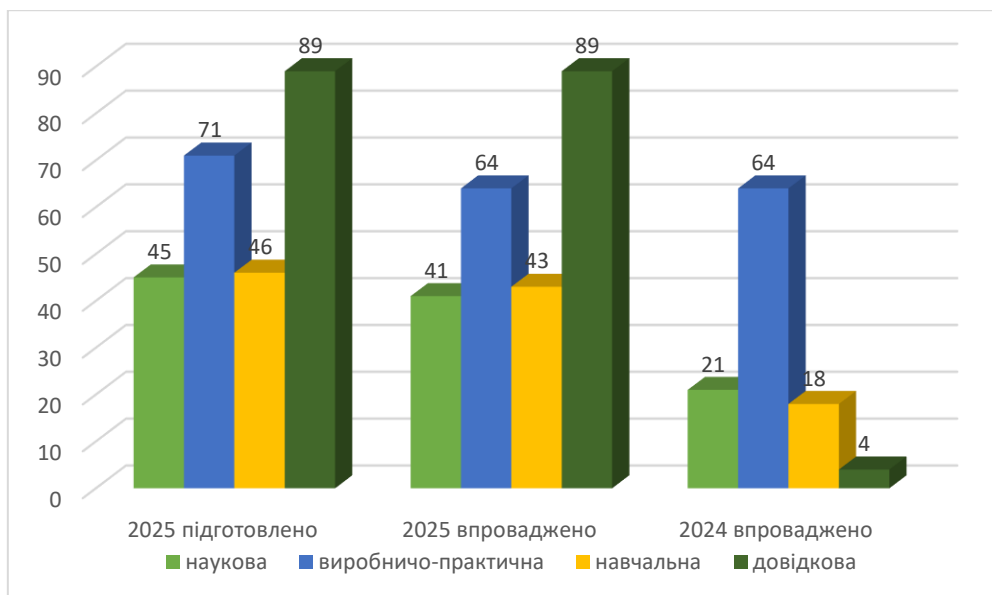

Рис. І.2. Упровадження результатів наукових досліджень, завершених у 2025 р. (станом на 1 січня 2026 р.)

У звітному році також продовжувалось упровадження результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, завершених у 2024 р. За результатами моніторингу досягнуто 100 % упровадження 107 розробок: наукової продукції – 21, виробничо-практичної – 64, навчальної – 18, довідкової – 4.

Цільовою групою користувачів підготовленої в наукових установах НАПН України за результатами досліджень наукової, навчальної, виробничо-практичної та довідкової продукції визначено педагогів закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, профільної, професійної, фахової передвищої та вищої освіти, фахівців органів виконавчої влади у галузі освіти, психологів. Серед закладів та установ, у яких фактично відбувається впровадження результатів досліджень, Міністерство освіти і науки України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство молоді та спорту України, Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Управління гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, Головне управління морально-психологічного забезпечення ЗСУ, Координаційний центр з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство національної єдності України, органи місцевого самоврядування, регіональні органи управління освітою, заклади післядипломної педагогічної освіти, психологічна служба системи освіти та ін.

Упровадження результатів наукових досліджень вченими академії активно реалізовано шляхом їх представлення під час виступів на міжнародних і всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах та ін. науково-практичних заходах. Наукові результати відображено в публікаціях у збірниках наукових праць, у виданнях, що індексовані у Scopus і Web of Science Core

Collection, у вітчизняних фахових виданнях та у закордонних виданнях, що індексуються в інших наукометричних базах, а також у збірниках матеріалів конференцій, інших науково-практичних заходів. Підготовлені за результатами завершених наукових досліджень видання розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України, на сайтах наукових установ, сторінках у соціальних мережах.

І.8. Експериментальна діяльність⁷⁶ у НАПН України охоплювала 63 експерименти різних рівнів за участю близько 820 закладів освіти, 421 з яких затверджено МОН України. Під науковим керівництвом учених НАПН України проведено 18 всеукраїнських експериментів (Додатки, табл. 3).

Метою всеукраїнських експериментів є: наукове та навчально-методичне забезпечення розвитку системи освіти в умовах воєнного і повоєнного періодів; оновлення змісту повної загальної середньої освіти відповідно до вимог нових державних стандартів, упровадження профілізації навчання; створення системи підтримки осіб з особливими освітніми потребами та розвитку інклюзивного освітнього середовища; оновлення професійної, фахової передвищої, педагогічної освіти і освіти дорослих; розвиток сучасних моделей виховання, громадянських і соціальних компетентностей дітей і молоді; забезпечення психологічної безпеки освітнього середовища та впровадження психологічних технологій підтримки, формування життєстійкості й психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

Рівні та складники освіти. Експериментальна діяльність у НАПН України охоплювала рівні та складники освіти: дошкільну (8 %), початкову (5 %), базову середню (44 %), профільну середню (6 %), позашкільну (6 %), спеціалізовану (1 %), професійну (10 %), фахову передвищу (5 %), вищу (14 %) освіту та освіту дорослих включно із післядипломною освітою (10 %) (рис. І.3.).

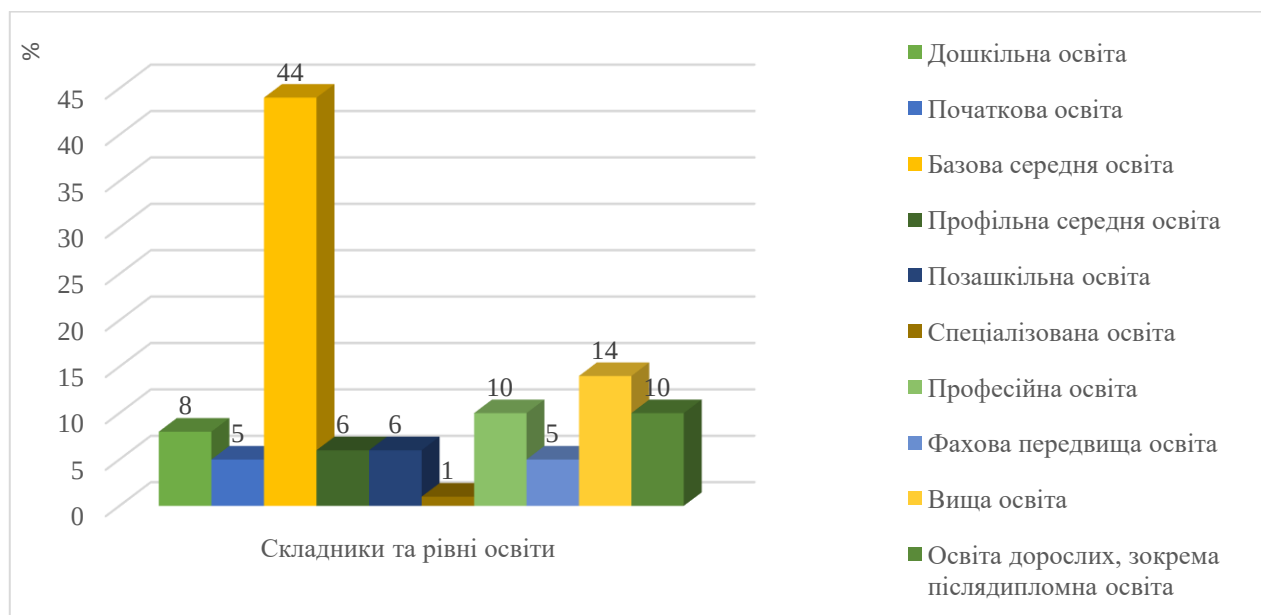

**Рис. І.3. Експерименти НАПН України в 2025 р.
відповідно до рівнів і складників освіти**

⁷⁶ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ IV. С. 133-146

1.9. Представлення наукових періодичних видань та публікацій вчених НАПН України в світовій системі наукових комунікацій.

1.9.1. Наукові періодичні видання НАПН України⁷⁷. Упродовж звітнього періоду НАПН України та її наукові установи є засновниками (співзасновниками) **38 наукових періодичних видань**, серед яких 27 друкованих та 11 електронних видань (Додатки, табл. 14). Процес трансформації у 2025 р. торкнувся збірника «Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи» (з випуску № 1) та журналу «Освіта та розвиток обдарованої особистості» (з випуску № 2), які змінили статус із друкованих на виключно онлайн-медіа. Відповідно до чинного законодавства пройдено процедуру реєстрації суб'єктів у сфері онлайн-медіа в Національній раді України з питань телебачення та радіомовлення й отримано ідентифікатори медіа. Також скасовано реєстрацію збірника наукових праць «Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді» у сфері друкованих медіа, видання переходить у статус онлайн-медіа та припиняє випуск у друкованому форматі.

У цілому спостерігається стійка тенденція до збереження досягнутих показників результативності наукових періодичних видань НАПН України:

– електронне наукове періодичне видання **«Інформаційні технології і засоби навчання»** (засновник – Інститут цифровізації освіти НАПН України) представлено в базі даних Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science Core Collection компанії Clarivate. У 2025 р. журнал отримав журнальний імпакт-фактор (JIF) у Web of Science Core Collection, показник якого (станом на 1 січня 2026 р.) дорівнює 1,0 (Q3) в категорії «Освіта та освітні дослідження». Індикатор цитування журналу (JCI) – 0,42 (Q3). За результатами моніторингу профілю журналу на платформі Web of Science (Journal Citation Reports) країни або регіони, які надали найбільшу кількість статей до журналу за останні три роки: Україна (190), Словаччина (10), Туреччина (9), Філіппіни (6), Іспанія (6) та ін. У звітньому році журналом представлено статей – 87, цитування – 189 (рис. 1.4).

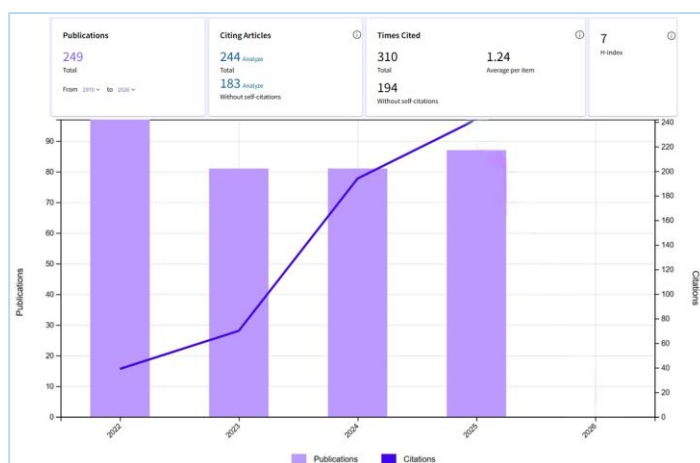

Рис. 1.4. Звіт про цитування видання «Інформаційні технології і засоби навчання» на платформі Web of Science

⁷⁷ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ VI.2. С. 212-221

За результатами моніторингу сайту електронного наукового періодичного видання (станом на 1 січня 2026 р.) публікації переглянуто більше 2 млн разів, зокрема протягом 2025 р. здійснено понад 140 тис. переглядів сторінок більше ніж 69 тис. користувачами із 210 країн/регіонів (найбільше з України – 47,5%, Сінгапуру – 14,5 % та США – 6,8 %) (рис. 1.5). За даними Google Scholar станом на 31 грудня 2025 р. кількість цитувань статей журналу – 23892; h-індекс – 60; i10-індекс – 665;

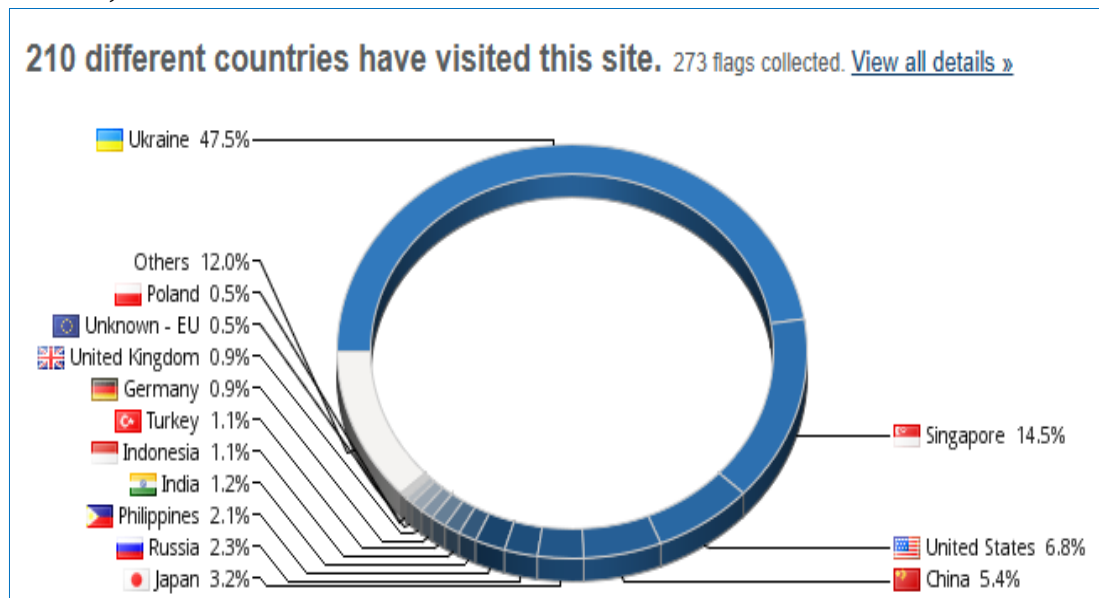

Рис. 1.5. Кількість переглядів видання «Інформаційні технології і засоби навчання» у 2025 р.

– опубліковано восьмий номер англomовного наукового періодичного видання НАПН України «**Education: Modern Discourses**» під ред. В.Г. Кременя. У випуску журналу представлено дослідження з актуальних питань сучасної освіти, філософії та історії освіти, розвитку особистості, педагогічної компаративістики та міжнародної освіти тощо. Видання індексується у провідних базах, зокрема DOAJ, Index Copernicus International, ERIH PLUS та Google Scholar тощо. Упродовж 2025 р. проведено системну підтримку діяльності видання: здійснено моніторинг законодавчих оновлень задля забезпечення роботи журналу відповідно до нормативних вимог МОН України та Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення: оновлено та внесено нові редакційні політики журналу згідно з вимогами DOAJ та Порядку формування Переліку наукових фахових видань, а також розміщено їх на сайті у новій реакції; забезпечено технічну модернізацію: перехід на версію OJS 3.3.0-21 та оптимізацію індексації через сервіси Google; здійснено відповідні оновлення відомостей про журнал у наукометричних, реферативних та пошукових системах і базах даних: Index Copernicus, Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, Google Scholar, «Українська наукова періодика» тощо;

– продовжувався випуск електронного наукового періодичного видання відкритого доступу «**Вісник Національної академії педагогічних наук України**»

(далі Вісник), завданням якого є популяризації науки, поширення наукових знань та залучення громадян до участі у науковій та науково-технічній діяльності. На сторінках Вісника розміщено доповіді вчених на загальних зборах та засіданнях Президії НАПН України, аналітичні матеріали, статті та огляди, події (рекомендації масових науково-практичних заходів), діяльність молодих вчених, міжнародне співробітництво, наукові напрями тощо. Матеріали Вісника представлені у відкритому доступі онлайн одразу після публікації за ліцензією Creative Commons та індексуються у провідних базах даних, зокрема Index Copernicus, OCLC WorldCat, Google Scholar і Dimensions. Публікація матеріалів у межах випусків здійснюється безперервно до 1 липня (1 випуск) та до 31 грудня (2 випуск). Станом на 31 грудня 2025 р. опубліковано 95 статей.

За даними Google Analytics, у звітному році налічувалося понад 15,0 тис. користувачів веб-сайту видання. Найбільше користувачів з України (11,0 тис.), Німеччини (1,4 тис.), США (1,1 тис.), Китаю (0,8 тис.), Ірландії (0,3 тис.) Польщі (0,2 тис.), Швеції (0,2 тис.). Матеріали Вісника у 2025 р. переглядали понад 58,0 тис. разів. Розміщені в 2025 р. публікації завантажені понад 4,3 тис. разів. До топ-5 публікацій 2025 р. за переглядом на сайті видання увійшли: «Лише великі майстри змінюють світ: роздуми про зібрання творів Василя Кременя у п'яти томах» (І.Д. Бех); «Історія освіти як засіб збереження історичної пам'яті та утвердження української національної ідентичності у майбутніх педагогів» (Л.Д. Березівська); «Ветерани як суб'єкти патріотичного виховання молоді: аналіз правового статусу» (В.Ю. Арешонков); «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: працюємо на перемогу» (С.О. Сисоєва, Р.В. Малиношевський, Л.В. Канишевська); «Інтеграція української освіти до світового та європейського освітнього просторів» (О.І. Локшина).

Для популяризації видання функціонувала сторінка Вісника НАПН України у мережі Facebook, на якій упродовж 2025 р. опубліковано 83 дописи (posts). Охоплення аудиторії дописів досягало 27,5 тис. користувачів мережі, кількість переглядів дописів – понад 102,7 тис.;

– переважну більшість наукових періодичних видань НАПН України – 35 найменувань, що становить 92,1 % від загальної кількості, включено до Переліку фахових видань України в категорії «А» та «Б» у галузях знань «01 Освіта / Педагогіка», «03 Гуманітарні науки», «05 Соціальні та поведінкові науки», «12 Інформаційні технології», «23 Соціальна робота», «28 Публічне управління та адміністрування» (Додатки, табл. 15);

– забезпечено повну цифрову присутність наукової періодики НАПН України: усі електронні та друковані видання мають власні вебсайти або вебсторінки на вебсайті засновника (співзасновника). Усі друковані видання ідентифіковані міжнародним номером ISSN Print, 74 % із них (20 видань) додатково зареєстрували ISSN Online для цифрових версій;

– процес цифрової трансформації охопив майже всі наукові медіа академії: 92 % періодичних видань НАПН України (35 одиниць) забезпечують кожену статтю унікальним ідентифікатором DOI;

– наукові періодичні видання НАПН України представлено у базах даних, реєстрах і пошукових системах, зокрема: Web of Science Core Collection (електронне наукове періодичне видання «Інформаційні технології і засоби навчання»), EBSCO Publishing (7 видань), Directory of Open Access Journals (14 видань), European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (17 видань), Central European Journal of Social Sciences and Humanities (4 видання), Index Copernicus International Journals Master List (25 видань) тощо;

– принципи «Відкритої науки» активно впроваджуються у видавничу практику академії: 81,5 % наукових періодичних видань (31 найменування) забезпечують вільний доступ до повнотекстових матеріалів на своїх вебресурсах. Водночас технічний потенціал ідентифікаторів DOI використовується не в повному обсязі: лише 23 видання інтегрували передачу анотацій (Initiative for Open Abstracts, I4OA), 9 видань – відкриті списки цитування (Initiative for Open Citations, I4OC).

І.9.2. Публікаційна активність вчених НАПН України. У 2025 р. тривала планомірна діяльність щодо інтеграції здобутків науковців у світове науково-освітнє інформаційне середовище:

– 352 статті опубліковано дійсними членами, членами-кореспондентами та вченими наукових установ, університету НАПН України у наукових виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та Web of Science Core Collection. Двадцять праць вчених НАПН України представлено у наукових періодичних виданнях, які входять до першого квартиля (Q1), зокрема це: «Current Psychology», «European Journal of Psychotraumatology», «Frontiers in Psychology», «Indian Journal of Information Sources and Services», «Insight: the psychological dimensions of society», «International Journal of Electrical Power & Energy Systems», «Journal of Affective Disorders», «Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma», «Journal of Intelligent & Robotic Systems», «Journal of Loss and Trauma», «Journal of Molecular Liquids», «Management Theory and Studies for Rural Business and Infrastructure Development», «Mental Health», «Smart Learning Environments», «Technologies» тощо. Найбільше публікацій вчених Інституту цифровізації освіти (77 од.) та Інституту педагогіки (37 од.) НАПН України;

– понад 300 вчених наукових установ та університету і членів (академіків та членів-кореспондентів) НАПН України у 2025 р. забезпечили присутність української педагогічної та психологічної науки у світовому просторі, опублікувавши статті у провідних журналах, що входять до міжнародних наукометричних баз Web of Science Core Collection та Scopus;

– завдяки роботі офіційного профілю НАПН України у Scopus (ID: 60123159) здійснюється комплексний моніторинг наукових доробків установ академії. Профіль об'єднує понад 1,2 тис. публікації вчених НАПН України, групуючи їх за дослідниками, науковими напрямами, джерелами оприлюднення та міжнародною співпрацею. Це забезпечує прозору візуалізацію внеску академії у світовий науковий та освітній простори (рис. І.6).

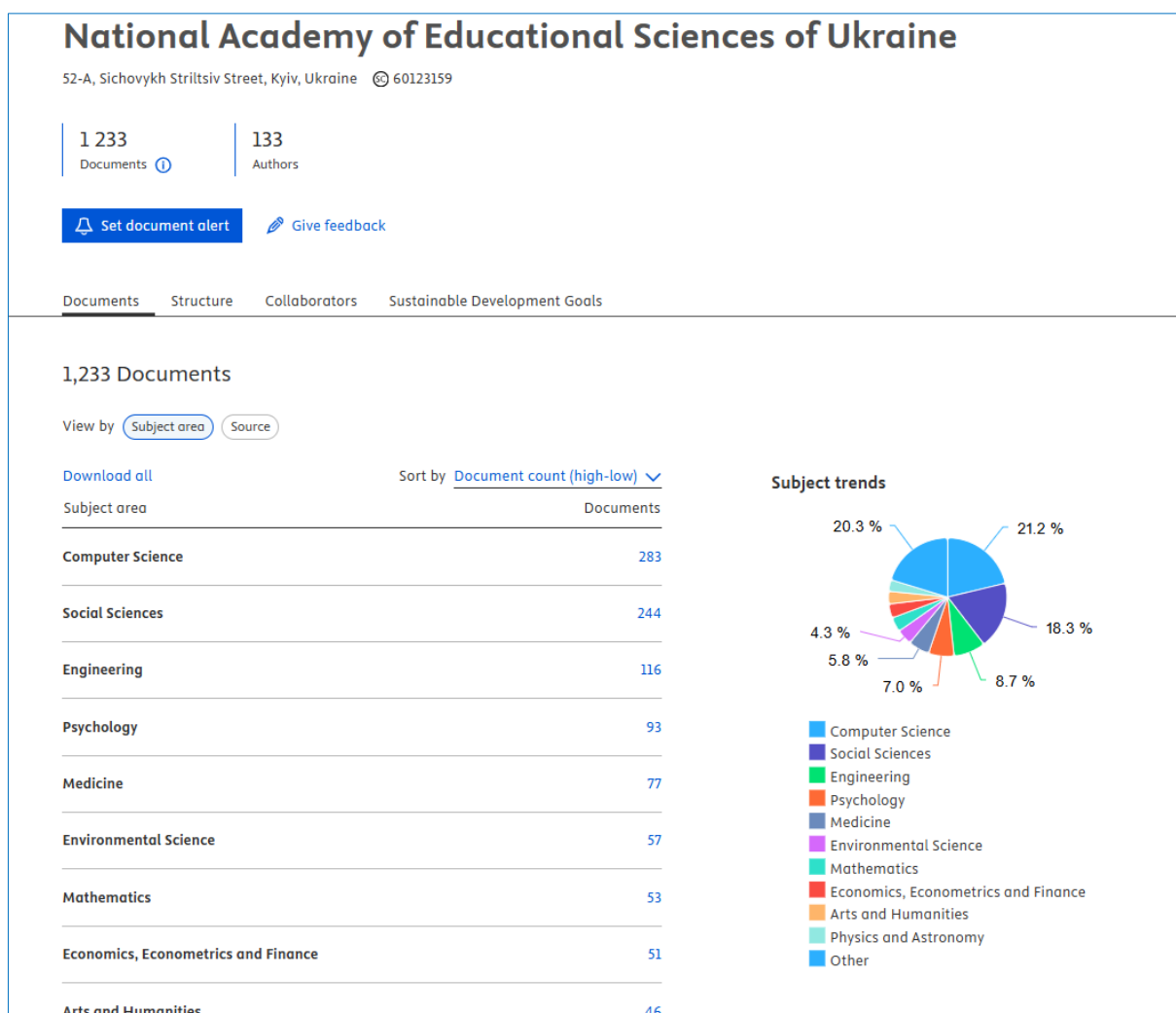

Рис. І.6. Профіль НАПН України у Scopus
(<https://www.scopus.com/pages/organization/60123159>)

На сайті Scopus забезпечено представлення профілів усіх 13 наукових установ НАПН України, які консолідовані в межах ієрархії загального профілю установи (рис. І.7);

– більшість наукового складу установ НАПН України інтегрована у світовий цифровий простір: 654 вчених (89,7 %) мають профілі Google Scholar та 700 вчених (91,5 %) – ORCID iD. Важливо, що практично всі створені профілі (656) верифіковані системою «Бібліометрика української науки» (Додатки, табл. 1);

– науковий потенціал НАПН України підтверджується високими показниками цитованості: за даними Google Scholar, 147 вчених мають індекс Гірша 11 і вище. Особливо варто відзначити групу лідерів – 68 дослідників, чий показник h-індексу сягає 20 та більше, що свідчить про значний вплив їхніх праць на світову та вітчизняну науку;

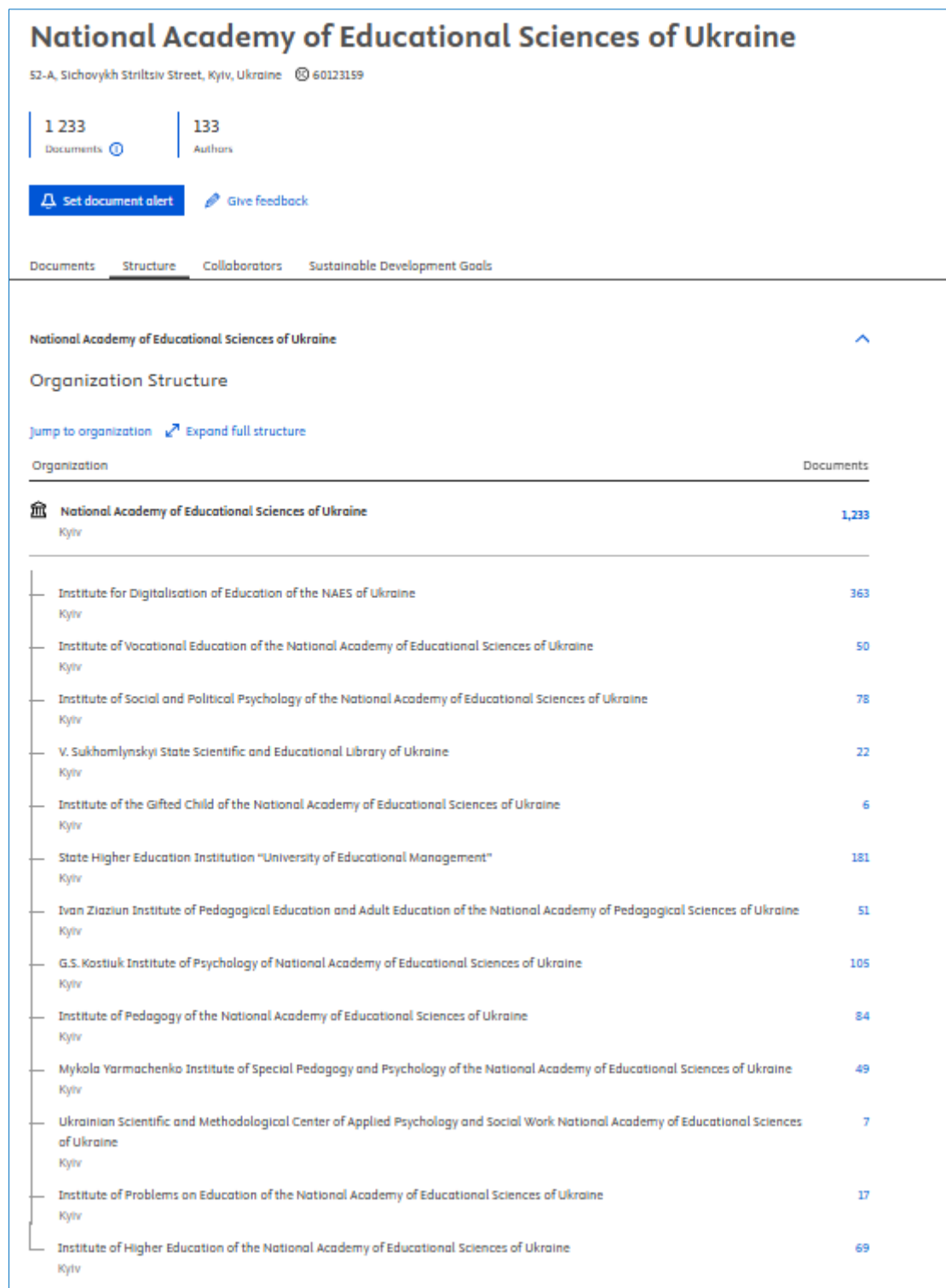

Рис. І.7. Структура профілів наукових установ НАПН України та загальна кількість презентованих ними документів у 2025 р. у Scopus

— понад 400 публікацій вчених наукових установ НАПН України англійською та іншими іноземними мовами;

— у звітному році функціонував консолідований профіль НАПН України у наукометричній базі Web of Science. Цей ресурс акумулює результати наукової діяльності вчених академії, опубліковані у виданнях, що входять до Web of Science Core Collection. На сьогодні профіль налічує понад 1,2 тис. праць

(рис. І.8), з яких 21 публікація проіндексована безпосередньо у 2025 р. (рис. І.9) і за галузями знань (рис. І.10);

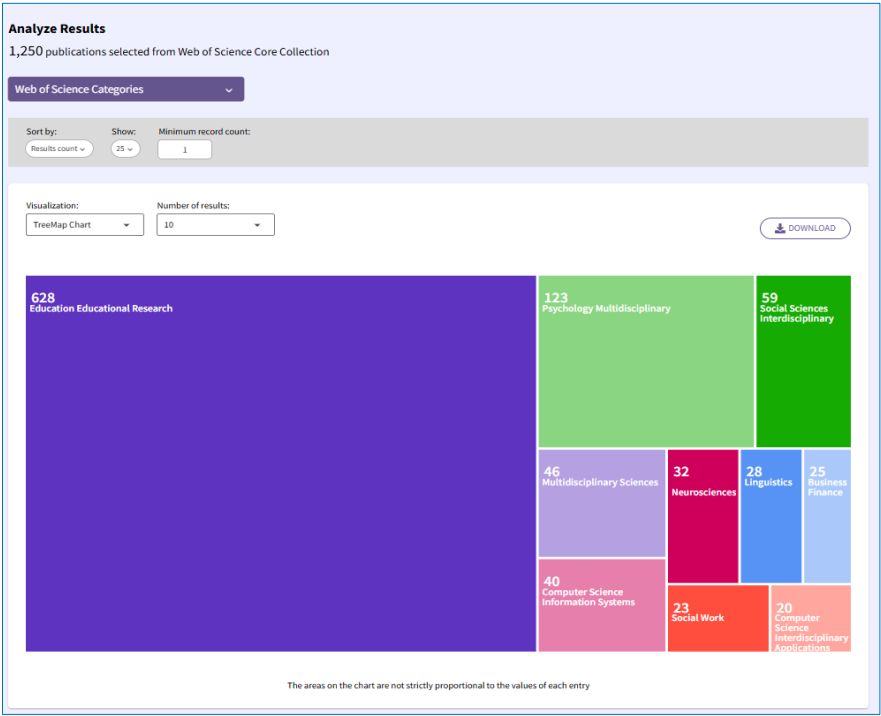

Рис. І.8. Розподіл публікацій вчених НАПН України у Web of Science за галузями знань (Web of Science Categories)

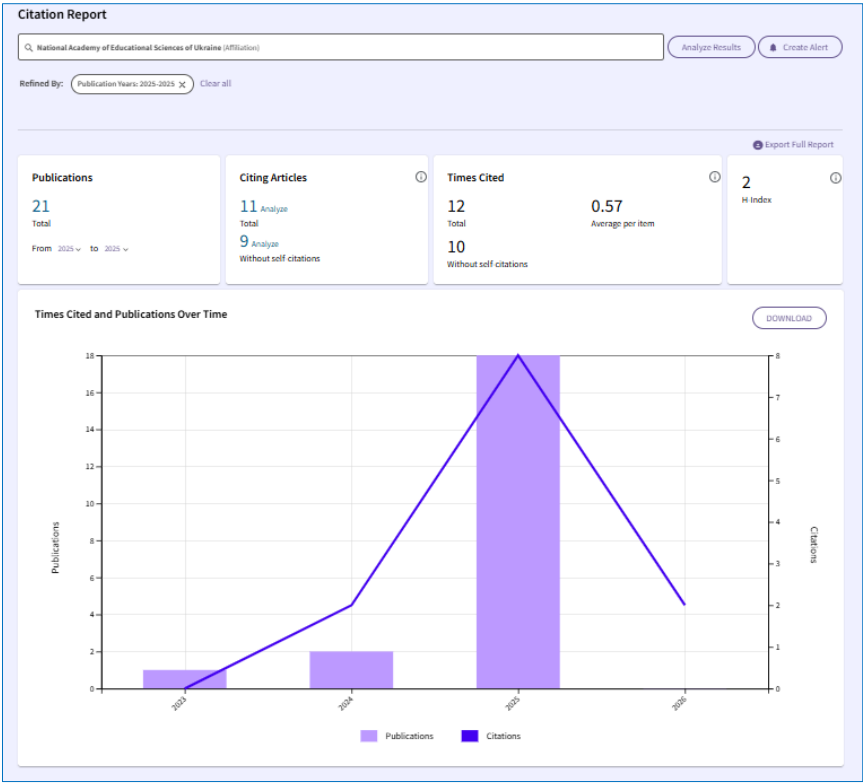

Рис. І.9. Профіль НАПН України у Web of Science у 2025 р.

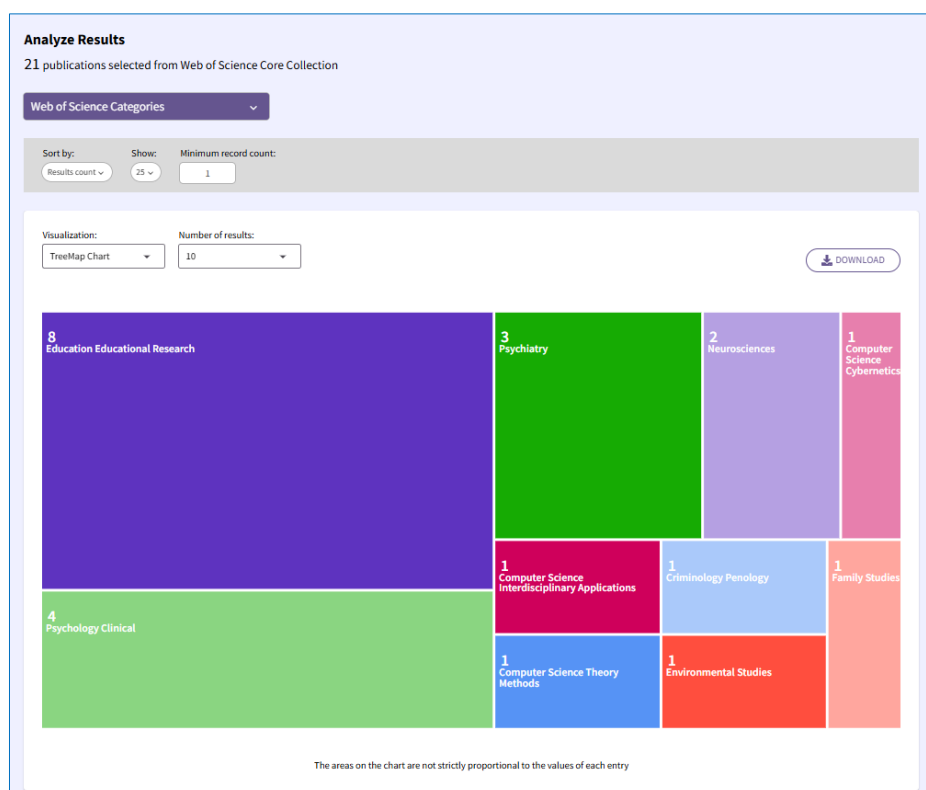

Рис. І.10. Розподіл публікацій вчених НАПН України у Web of Science за галузями знань у 2025 р. (Web of Science Categories)

– до Електронної бібліотеки НАПН України упродовж 2025 р. внесено майже 3 тис. ресурсів, підготовлених за результатами фундаментальних і прикладних наукових досліджень (Додатки, табл. 2). Станом на 1 січня 2026 р. у бібліотеці розміщено понад 39,8 тис. ресурсів у вільному доступі, що завантажено користувачами понад 18,7 млн (рис. І.11). Цифрові ресурси академії отримали широке міжнародне визнання: зафіксовано понад 2,3 млн переглядів сторінок користувачами з 201 країн/регіонів світу (рис. І.12). Окрім внутрішнього українського ринку (71,7 %), значний інтерес виявили науковці з Нідерландів (5,2 %) та США (4,6 %). Водночас спостерігається небажана активність із боку рф (2,67 %), що вказує на необхідність технічного коригування політики доступу до ресурсів.

Аналіз активності за 2025 р. свідчить про стабільність лідерських позицій у рейтингу завантажень. Як і в попередні періоди, найвищі показники демонструють Інститут психології імені Г.С. Костюка (понад 427,5 тис.), Інститут цифровізації освіти (понад 208,1 тис.) та Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна (понад 158,1 тис.).

Науковий простір НАПН України у 2025 р. характеризувався високим рівнем інтеграції у світовий науковий та освітній простори. Дослідники НАПН України за підтримки Державної науково-технічної бібліотеки України отримали стабільний доступ до ключових баз (Scopus, Web of Science, ScienceDirect, Research4Life). Науковцям окремих установ було надано доступ до спеціалізованих платформ (APA PsycNet). Важливим кроком стало активне

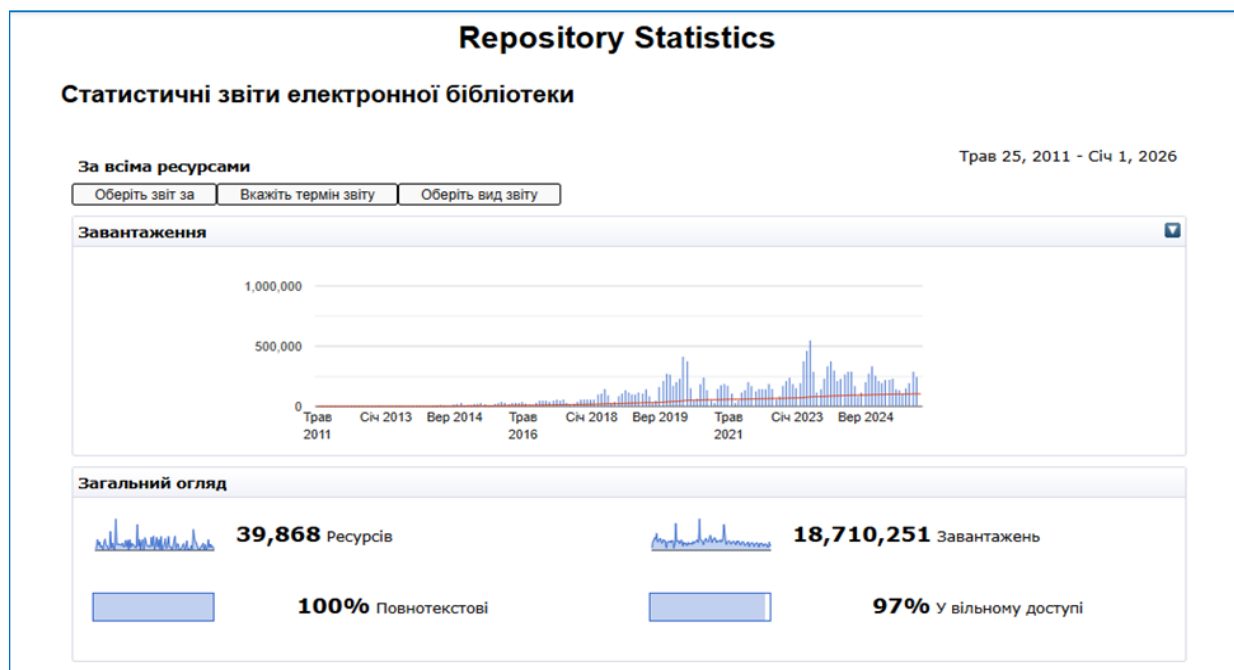

**Рис. І.11. Статистичний звіт Електронної бібліотеки НАПН України
(станом на 1 січня 2026 р.)**

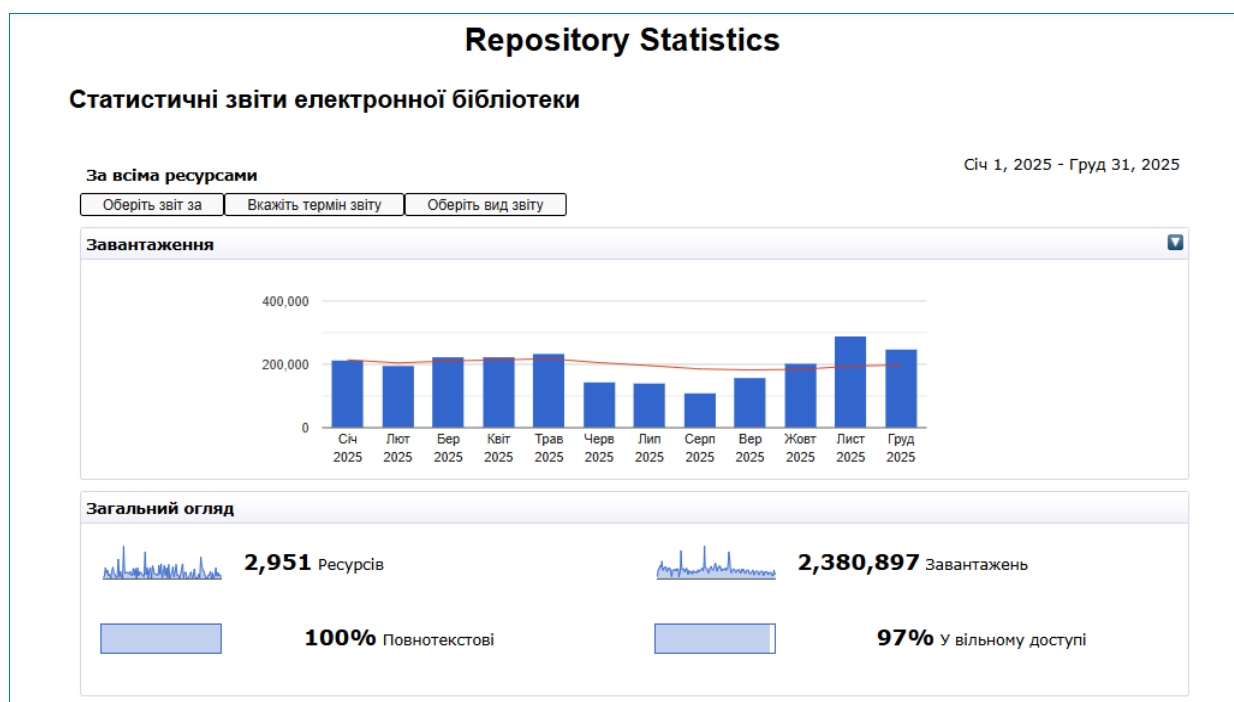

**Рис. І.12. Внесені ресурси до Електронної бібліотеки НАПН України у 2025 р.
(станом на 1 січня 2026 р.)**

використання європейських сервісів відкритої науки (EOSC), що сприяло підвищенню якості та цифровізації вітчизняних психолого-педагогічних досліджень.

І.10. Науково-експертна діяльність вчених НАПН України.

І.10.1. Проведення наукової експертизи. З метою імплементації законів України «Про дошкільну освіту», «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про професійну освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу

освіту», «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності» тощо вчені НАПН України здійснювали незалежну наукову експертизу, зокрема:

- понад 60 законодавчих, нормативно-правових актів, державних рішень і програм, освітніх інновацій та інформаційно-аналітичних матеріалів;

- понад 430 рукописів видавничої (наукової, виробничо-практичної, навчальної та довідкової) продукції (друкованих та електронних видань) для рекомендації їх до публікації;

- понад 150 од. навчальної, навчально-методичної літератури, засобів навчання та навчального обладнання для закладів дошкільної, загальної середньої (початкової, основної і старшої школи), професійної освіти тощо для надання грифів і свідоцтв МОН України.

І.10.2. Участь вчених НАПН України в роботі експертних груп. Вчені НАПН України брали участь як наукові експерти та фахові представники у діяльності понад 90 експертних, акредитаційних, робочих груп і комісій, агентств, програмних комітетів, організацій, підприємств тощо, зокрема в роботі Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Національної ради з питань розвитку науки і технологій, Комітету з Національної премії України імені Бориса Патона, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, Національного агентства кваліфікацій, МОН України (колегії МОН України, експертних рад з питань проведення експертизи дисертацій, Наукової ради, експертних груп з оцінювання ефективності діяльності наукових установ, Науково-методичної ради, робочих груп, конкурсних комісій, Ради представників громадських об'єднань корінних народів, національних меншин України тощо), Міністерства соціальної політики України, Міністерства культури та стратегічних комунікацій України, Національного фонду досліджень, Національної академії наук України, Державної служби якості освіти України, Українського культурного фонду, громадських організацій, редакційних колегій вітчизняних та зарубіжних наукових періодичних видань тощо.

І.11. Співпраця з органами державної влади і науковими організаціями.

І.11.1. Співпраця із комітетами Верховної Ради України.

Співпраця У 2025 р. на запит Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій надано пропозиції та експертні висновки до 39 законопроектів та нормативних актів.

Вчені НАПН (акад. В.І. Луговий, С.О. Сисоєва, В.Г. Панок, В.О. Радкевич, чл.-кор. Л.В. Канішевська, канд. пед. наук. Р.В. Малиношевський) узяли участь у 3 засіданнях підкомітетів та 6 засіданнях Комітету із розгляду законопроектів:

- «Про стан підготовки проекту Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо оновлення системи пріоритетних напрямів у сферах наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності» на виконання прикінцевих положень Закону України «Про внесення змін до деяких законів

України щодо пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки та інноваційної діяльності» від 21 грудня 2023 р. № 3534-IX;

– «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями»;

– «Про Національну систему кваліфікацій»;

– «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань підготовки громадян до національного спротиву» (реєстр. № 13347 від 04.06.2025 р.);

– «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо прав педагогічних працівників та здобувачів освіти» (реєстр. № 13193 від 18.04.2025 р.);

– «Про професійну освіту» (реєстр. № 13107-д від 11.04.2025 р.) (друге читання);

– «Про пріоритетні напрями наукової, науко-во-технічної та інноваційної діяльності» (реєстр. № 13629 від 15.08.2025 р.);

– «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» (реєстр. № 13715 від 29.08.2025 р.) тощо.

I.11.2. Співпраця з Міністерством освіти і науки України⁷⁸. Спільна діяльність МОН України та НАПН України залишається важливим фактором у забезпеченні стійкості та розвитку національної освіти і науки в умовах воєнного часу. Другий рік реалізації Програми відбувався у складних для країни, її освіти і науки умовах воєнного стану. Спільні зусилля вчених академії та фахівців МОН України спрямовувалися на вирішення актуальних завдань посилення обороноздатності і безпеки, прискорення євроінтеграції країни.

Ключові результати 2025 р.:

– *Законодавчі ініціативи:* Розроблено та впроваджено нові закони України «Про дошкільну освіту» та «Про професійну освіту», а також підготовлено законопроект «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки».

– *Реформування освіти:* Комплексно реалізовано державну політику у сферах дошкільної, загальної середньої (НУШ), професійної, фахової передвищої та вищої освіти. Опрацьовано низку нормативно-правових актів у галузі освіти, стандартів, концепцій, програм, зокрема Базовий компонент дошкільної освіти, Державний стандарт початкової освіти, Типову освітню програму профільної середньої освіти.

– *Науково-методичний супровід:* Забезпечено науково-методичний супровід реформи НУШ (підготовка підручників для 8-9-х класів, модельних навчальних програм для 10-12 класів, методичних рекомендацій щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів).

– *Цифровізація та ІІІ:* Досягнуто суттєвих результатів у напрямі «Цифровізація освіти». Проведено дослідження «Використання генеративного штучного інтелекту на різних рівнях освіти». Розроблено рекомендації щодо впровадження ІІІ у вищій освіті.

⁷⁸ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ VIII.1. С. 261-277

– *Психологічний супровід*: Розроблено Типову програму підвищення кваліфікації практичних психологів та зосереджено увагу на збереженні психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

Питання співпраці з МОН України розглянуто на Президії НАПН України 19 листопада 2025 р., висвітлено у Віснику НАПН України⁷⁹. Серед визначених пріоритетних завдань подальшої взаємодії актуальні проблеми різних рівнів освіти:

- *Дошкільна освіта*: подальша реалізація Закону України «Про дошкільну освіту» та впровадження Базового компонента (Державного стандарту) дошкільної освіти.

- *Загальна середня освіта*: упровадження Типової освітньої програми профільної освіти, оновленої системи оцінювання та впровадження інноваційних освітніх технологій для подолання освітніх втрат.

- *Професійна та фахова передвища освіта*: реалізація Закону України «Про професійну освіту», оновлення професійних і освітніх стандартів.

- *Вища освіта та освіта дорослих*: інституційна трансформація, зміцнення взаємодії з ринком праці та використання технологій штучного інтелекту в управлінні освітою; підготовка спільних проєктів міжнародної співпраці за програмами Еразмус+ і Горизонт Європа.

- *Психологічний супровід*: розроблення механізмів запобігання психологічному насиллю та психологічна просвіта населення, що переживає травму війни.

1.11.3. Співпраця з Національною академією наук України⁸⁰. У завершальний рік реалізації Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023-2025 рр. співпраця двох академій спрямовувалась на посилення результативності наукових досліджень і розвитку освітньо-наукового потенціалу країни.

Серед *найважливіших результатів виконання* Програми у 2025 р.:

1. *Зміцнення міжвідомчої взаємодії та популяризація науки* шляхом розвитку міжінституційної співпраці, розширення науково-освітнього простору та інтеграції української освіти у європейський контекст:

- Міждисциплінарна взаємодія вчених у подоланні кризових проблем наукової сфери. Спільне проведення Всеукраїнського онлайн-форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії», у ході якого обговорено життєві стратегії особистості в кризовий період, громадянський діалог, використання технологій штучного інтелекту для підтримки життєвої компетентності в умовах війни та інші міждисциплінарні проблеми науки. Проведення Всеукраїнської міжгалузевої конференції «Національна наука і освіта в умовах війни рф проти України та сучасних цивілізаційних викликів» спільно з Інститутом філософії імені Г.С. Сковороди, Інститутом історії України та іншими установами НАН України.

- Підготовка спільних з вченими НАН України публікацій, включаючи

⁷⁹ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7219>

⁸⁰ <https://doi.org/10.37472/zvit2024-2>. Розділ VIII.2. С. 277-283

З статті у виданнях, що індексуються у базі даних Scopus.

2. Наукові дослідження та інноваційні проєкти:

- міжнародний проєкт REBUILD «Відновлювана енергетика для зміцнення інфраструктури України» спільно з Інститутом відновлюваної енергетики та Інститутом проблем моделювання в енергетиці імені Г.Є. Пухова НАН України;
- міждисциплінарний науковий семінар «Соціальне прогнозування в Україні: методичний арсенал і перспективи розвитку», представлено авторські розробки, обговорено питання соціального прогнозування в Україні в умовах війни і повоєнного відновлення.

- Мовна політика та національна ідентичність:

- проведення щорічного вебінару «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства» у співпраці з Інститутом української мови, Інститутом літератури ім. Т. Шевченка НАН України;

- концептуальна розробка, що презентує інтегративний підхід до узагальненого мовного портрету мігранта спільно з Інститутом української мови НАН України.

- Розвиток цифрового освітнього простору:

- Міжнародна наукова конференція «Штучний інтелект у науці та освіті» спільно з Центром інформаційно-аналітичного та технічного забезпечення моніторингу об'єктів атомної енергетики НАН України;

- систематичне налаштування семантичної wiki-розмітки створення семантичних шаблонів енциклопедичних статей Української електронної енциклопедії освіти спільно з Інститутом програмних систем НАН України.

- Дослідження наукової спадщини:

- участь вчених НАПН України у роботі лабораторії при Комісії НАН України з розроблення наукової спадщини академіка В.І. Вернадського.

3. Підтримка та розвиток обдарованої молоді і молодих вчених:

- Активна співпраця з Національним центром «Мала академія наук» (МАН): комплекс науково-освітніх заходів: для забезпечення освітнього супроводу обдарованих дітей; участь у журі II етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН;

- представлення наукового доробку молодих вчених НАПН України на «Фестивалі молодіжної науки – 2025»; посилення співпраці з Радами молодих вчених НАН України та МОН України.

4. Удосконалення професійної освіти та підвищення кваліфікації:

- Удосконалення змісту підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників (навчальні програми, методичні рекомендації з корпоративної освіти):

- Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів» спільно з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України;

- розроблення освітньо-професійних програм підвищення кваліфікації, орієнтованих на керівників та педагогічних працівників закладів професійної та

фахової передвищої освіти, для курсів підвищення кваліфікації викладачів ЗВО;
– визначення напрямів спільної діяльності з Інститутом кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України щодо цифровізації професійної освіти;

- напрацювання практик психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного та повоєнного сьогодення;

- координація бібліометричних технологій і наукознавчих досліджень в установах НАН України і НАПН України. Здійснено бібліометричний аудит педагогічної науки за показниками наукометричної системи «Бібліометрика української науки».

У цілому співпраця в межах реалізації Програми у 2023-2025 рр. відзначилася низкою результатів і подій, важливих для розвитку наукової сфери країни в кризових умовах сьогодення. Щорічно реалізовувалися актуальні завдання та проводилися продуктивні науково-практичні масові заходи. Результати співпраці розглянуто на засіданні Президії НАПН України 18 грудня 2025 р. та висвітлено в публікації у Віснику НАПН України⁸¹.

I.11.4. Співпраця з Національною академією медичних наук України⁸².

У 2025 р. завершено виконання Програми спільної діяльності НАМН України та НАПН України на 2023-2025 рр., яка стала стратегічною відповіддю на критичні виклики воєнного часу. В умовах сьогодення збереження і зміцнення людського потенціалу, фізичного та ментального здоров'я нації є питанням національної безпеки, подальшого розвитку в глобалізованому світі.

Вагомі *результати співпраці у 2025 р.* отримано у сфері психологічної реабілітації та ментального здоров'я; безпеки учнів у цифровому просторі та формуванні екологічної свідомості; публічних заходах та практичній апробації результатів досліджень, їх інтеграції у європейський дослідницький простір. Зокрема:

- *Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України*, співпрацюючи з установами НАМН, насамперед з Державною установою «Інститут неврології, психіатрії і наркології», розробив комплекс видань щодо подолання посттравматичного стресового розладу та допомоги внутрішньо переміщеним особам. Ці матеріали затребувані практиками, що підтверджується високою динамікою завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України.

- *Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* спільно з Державною установою «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків» обґрунтовано рекомендації щодо професійної перекваліфікації ветеранів та психологічного супроводу родин військовослужбовців.

- *Інститут проблем виховання НАПН України* спільно з Інститутом охорони здоров'я дітей та підлітків провів унікальне пілотне опитування «Адаптація до воєнного стану» у прифронтових областях (Дніпропетровська, Сумська, Харківська).

⁸¹ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7239>

⁸² <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>, Розділ VIII.3. С. 283-286

• *Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України у співпраці з науковими установами НАМН України:*

– розроблено Концепцію цифрової медіаосвіти, що захищає дітей у мережі;
– спільно з британськими партнерами апробовано інноваційний превентивний механізм «Dity Online» щодо ризиків сексуального насильства в Інтернеті, що наразі є єдиним таким інструментом в Україні;

– проведено спільне дослідження екологічної поведінки українців. Встановлено, що в умовах війни громадянська ідентичність стає головним чинником відповідального ставлення до довкілля.

• *Інститут вищої освіти НАПН України у співпраці з Державною установою «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзеєва» НАМН України провів ґрунтовну роботу щодо гармонізації професійних кваліфікацій у сфері охорони здоров'я з нормами ЄС.*

• *Особливої уваги заслуговує спільна робота над законопроектом про систему охорони психічного здоров'я.* Вчені академій висловили критичні зауваження щодо психосоціальної допомоги як міжгалузевої системи, де роль громад та педагогів є визначальною.

Упродовж 2025 р. проведено низку спільних науково-практичних заходів спільно з Інститутом громадського здоров'я імені О.М. Марзеєва НАМН України.

Результати спільної діяльності розглянуто на засіданні Президії НАПН України 29 січня 2026 р. та представлено у публікації⁸³. Підписано нову Програму спільної діяльності НАМН України та НАПН України на 2026-2028 рр., у якій задля *зміцнення взаємодії* передбачено:

• розширення співпраці вчених НАПН України та НАМН України у спільних робочих групах з розроблення законодавчих і нормативно-правових документів з питань охорони здоров'я дітей та учнівської молоді;

• укладання угод про співробітництво безпосередньо між науковими установами НАМН України та НАПН України;

• запровадження системи психологічної підтримки ветеранів через освітні заклади та центри освіти дорослих;

• створення спільних робочих груп для розробки доказових технологій подолання посттравматичного стресового розладу (ПТСР);

• спільна розробка стратегій і програм для педагогів щодо профілактики професійного вигорання;

• моніторинг ментального здоров'я в умовах змішаного навчання;

• проведення спільних семінарів, тренінгів зі збереження ментального здоров'я та популяризації цінностей здорового способу життя, тематичних майстер-класів для педагогів і медиків щодо партнерства у збереженні ментального і фізичного здоров'я учасників освітнього процесу.

I.11.5. Співпраця з Національною академією правових наук України⁸⁴
у межах реалізації Програми спільної діяльності між НАПН України та НАПрН

⁸³ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2026.8101>

⁸⁴ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ VIII.4. С. 286-290

України на 2024-2026 рр. продиктована потребою в нормативно-правовому регулюванні освіти в умовах євроінтеграції та викликами воєнного стану, що потребують синергії психологів, педагогів та правознавців.

Ключовими результатами науково-практичної взаємодії у 2025 р. були:

- *Підтримка ветеранів та соціальна адаптація.* Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України спільно з Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України проведено низку заходів, у ході яких правове забезпечення професійної адаптації ветеранів розглядалося у нерозривному зв'язку з психологічною підтримкою. Це критично важливо для формування дієвого механізму повернення наших захисників до мирного життя та підприємницької діяльності.

- *Суспільна згуртованість та пенітенціарна психологія.* Інститут соціальної та політичної психології спільно НАПН України з Науково-дослідним інститутом державного будівництва НАПрН України виокремив найгостріші питання консолідації суспільства. Зокрема, здійснено унікальне дослідження практик здорового способу життя працівників Державної кримінально-виконавчої служби в умовах війни. Це приклад того, як академічна наука виходить безпосередньо «у поле», надаючи допомогу понад 100 психологам пенітенціарної системи.

- *Трансформація вищої освіти та «Освіта 4.0».* Інститутом вищої освіти НАПН України спільно з Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України проведено ґрунтовний аналіз стратегій відновлення університетської інфраструктури. Спільна з правознавцями робота дала змогу окреслити філософські та правові межі розвитку «Освіти 4.0» та «Індустрії 4.0», що є ключовим для інтеграції в європейський дослідницький простір.

- *Інтелектуальна власність та цифровізація.* У межах роботи Інституту професійної освіти, Інституту цифровізації освіти НАПН України у співпраці з Інститутом інформації, безпеки і права НАПрН України визначено ключові питання захисту персональних даних дітей та авторського права в епоху штучного інтелекту. Створення науково-освітнього центру «Інноваційна професійна освіта у цифровому середовищі» – це конкретний інструмент, який координуватиме впровадження принципів інтелектуальної власності в цифрову педагогіку.

Результати взаємодії педагогічного досвіду НАПН України та правової експертизи НАПрН України у 2025 р. розглянуто на засіданні Президії НАПН України 19 лютого 2026 р. та висвітлені у спільній публікації⁸⁵.

І.11.6. Співпраця з Національною академією мистецтв України.

25 грудня 2025 р. підписано Програму спільної діяльності між Національною академією педагогічних наук України і Національною академією мистецтв України на 2026-2028 рр. Програмою передбачено кілька теоретичних і практичних напрямів спільної діяльності двох академій відповідно до галузей досліджень наукових установ. Передусім це комунікація та взаємодія наукових

⁸⁵ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2026.8104>

установ НАПН України та НАМ України, а саме: консультування, обмін інформацією, рецензування, підготовка пропозицій органам влади тощо. Інший напрям – проведення спільних заходів, комплексних наукових досліджень і втілення їх у продукції, готовій до використання у практиці – посібників, монографій, аналітичних матеріалів. Спільна діяльність має за мету удосконалення наукового забезпечення розвитку творчого потенціалу здобувачів освіти та професійної компетентності працівників освітніх закладів. Передбачено також науково-популяризаційну діяльність – підготовка й презентація художніх виставок й інших творчих заходів.

До спільної діяльності залучено наукові установи НАПН України – Інститут педагогіки, Інститут психології імені Г.С. Костюка, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, Інститут соціальної та політичної психології, Інститут професійної освіти, Університет менеджменту освіти, ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського. З боку НАМ України – Інститут культурології, Інститут проблем сучасного мистецтва, а також Відділення академії.

І.12. Проведення науково-практичних масових заходів⁸⁶. НАПН України спільно з МОН України взяла участь в організації та роботі чотирьох **міжнародних онлайн виставок**:

- XV Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2025» (26-28 березня, м. Київ);
- XL Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025» (11-12 квітня, м. Київ);
- XVI Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» (29-31 жовтня, м. Київ);
- XLI Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2025» (14-15 листопада, м. Київ);

У рамках міжнародних виставок проведено **46 онлайн заходів** з актуальних питань розвитку вітчизняної освіти, педагогічної і психологічної наук. Наукові розробки вчених підвідомчих установ академії відзначено **31 медаллю виставок** та почесними нагородами.

У 2025 р. вчені НАПН України (рис. І.13):

- відповідно до плану роботи НАПН України провели **193 науково-практичні масові заходи**: 73 міжнародні і всеукраїнські наукові конференції, 49 семінарів, конгрес, 8 форумів, 7 педагогічних читань, 17 круглих столів, 38 заходів інших видів;
- відповідно до планів роботи наукових установ були організаторами і співорганізаторами **365 масових заходів**, зокрема 127 конференцій, 108 семінарів, 40 круглих столів, 90 заходів інших видів (Додатки, табл. 30);
- взяли участь у майже **3 тис. заходів**: 33 з'їздах і конгресах, 64 симпозіумах, 972 конференціях, 370 семінарах, 16 педагогічних читаннях, 93 круглих столах, 23 виставках, більше 1 тис. заходів інших видів.

⁸⁶ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ XII. С. 368-382

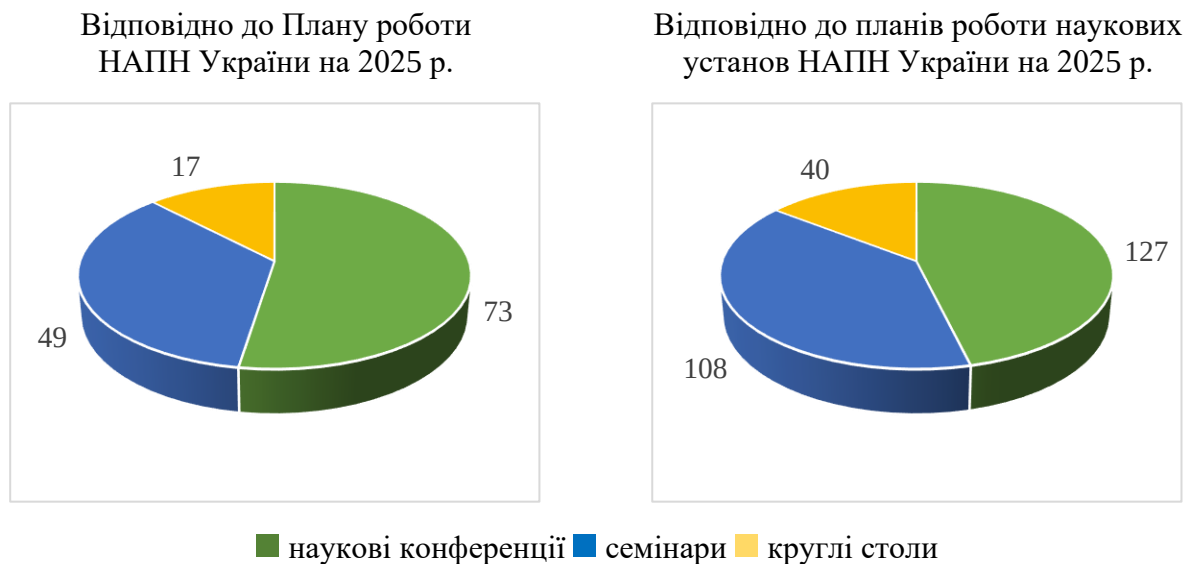

Рис. І.13. Організація і проведення науково-практичних масових заходів у 2025 р.

І.13. Провадження освітньої діяльності в НАПН України.

І.13.1. Підготовка здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук⁸⁷ здійснювалась через аспірантуру одинадцяти наукових установ та у докторантурі десяти наукових установ (Додатки, табл. 16-18).

Упродовж 2025 р. у наукових установах НАПН України здійснювалась підготовка здобувачів вищої освіти у галузях знань «01 Освіта /Педагогіка», «05 Соціальні та поведінкові науки», «23 Соціальна робота», «28 Публічне управління та адміністрування». На виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021 науковими установами переоформлено сертифікати про акредитацію освітньо-наукових програм та здійснено прийом здобувачів третього рівня вищої освіти за новими спеціальностями у галузях знань «А Освіта», «С Соціальні науки, журналістика та інформація», «D Бізнес, адміністрування та право».

У 2025 р. в аспірантурі навчалось 306 ос., з них 26 – за державним замовленням; у докторантурі – 32 ос., з яких 12 – за державним замовленням (рис. І.14). Закінчили аспірантуру 49 ос., докторантуру 12 ос. Прийом до докторантури у 2025 р. становив 10 ос., до аспірантури – 21 ос. (рис. І.15).

Труднощі в роботі аспірантури/докторантури у звітному році пов'язані із:

- енергетичною нестабільністю та технологічними обмеженнями, що зумовили виникнення складнощів у проведенні онлайн-занять, семінарів, консультацій;
- відсутністю фінансування для забезпечення освітнього процесу, процедур захисту дисертацій в умовах відсутності енергопостачання;
- неодноразовим внесенням змін до нормативних актів, що регулюють питання підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів;

⁸⁷ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ IX.1. С. 291-293

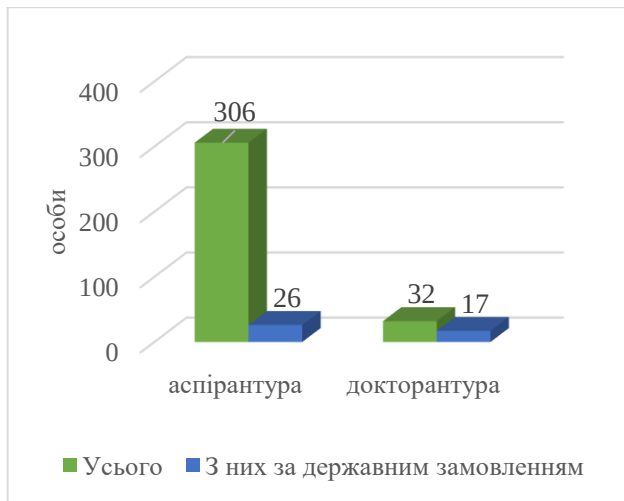

Рис. І.14. Кількість здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у 2025 р.

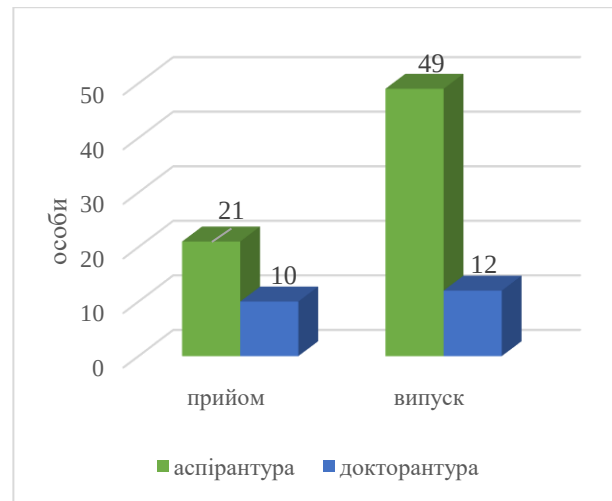

Рис. І.15. Прийом та випуск здобувачів ступеня доктора філософії та доктора наук у 2025 р.

– збільшенням документообігу, необхідністю розроблення та впровадження документації, яка пов'язана із організацією освітньої діяльності аспірантів.

Через нестачу коштів за останні роки спостерігається кількаразове зниження прийому в аспірантуру і докторантуру за державним замовленням, що перешкоджає системному омолодженню наукових колективів.

Запровадження складання єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ) та єдиного вступного іспиту (ЄВІ) також призвело до скорочення прийому за кошти фізичних (юридичних) осіб.

І.13.2. Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації⁸⁸ здійснювалася шляхом (Додатки, табл. 21-25):

- діяльності в 2025 р. 20 спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора наук, що діяли у десяти наукових установах НАПН України. У звітному році проведено 25 засідань, на яких захищено 12 дисертаційних робіт: 7 докторських та 5 кандидатських. У 2025 р. кількість захищених докторських дисертацій порівняно з минулим роком залишилася незмінною, натомість на 3 збільшилась кількість захищених кандидатських дисертацій (60,0 %);

- створення разових спеціалізованих вчених рад для присудження ступеня доктора філософії у десяти наукових установах НАПН України, в яких відбулося 45 публічних захистів дисертацій. У 2025 р. кількість захищених здобувачів ступеня доктора філософії порівняно з минулим роком збільшилась на 2 ос. (4,5 %).

І.13.3. Міжвідомча рада з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології⁸⁹ (далі Міжвідомча рада, голова – акад. О.М. Топузов) діяла у складі 75 вчених, які входили до чотирьох секцій, утворених за

⁸⁸ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ IX.4. С. 297-298

⁸⁹ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ IX.5. С. 298-303

відповідними спеціальностями та спеціалізаціями в галузях знань «А – Освіта», «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини».

На розгляд до Міжвідомчої ради надійшло 87 тем дисертаційних досліджень, з-поміж яких у галузі педагогічні науки та галузі знань «А – Освіта» – 63 теми (72,3 %), у галузі психологічні науки та галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (психологія) – 24 теми (27,7 %). На здобуття наукових ступенів доктора наук – 22 теми (25,4 %), доктора філософії (PhD) – 65 тем (74,6 %). (Додатки, табл. 26) (рис.1.16).

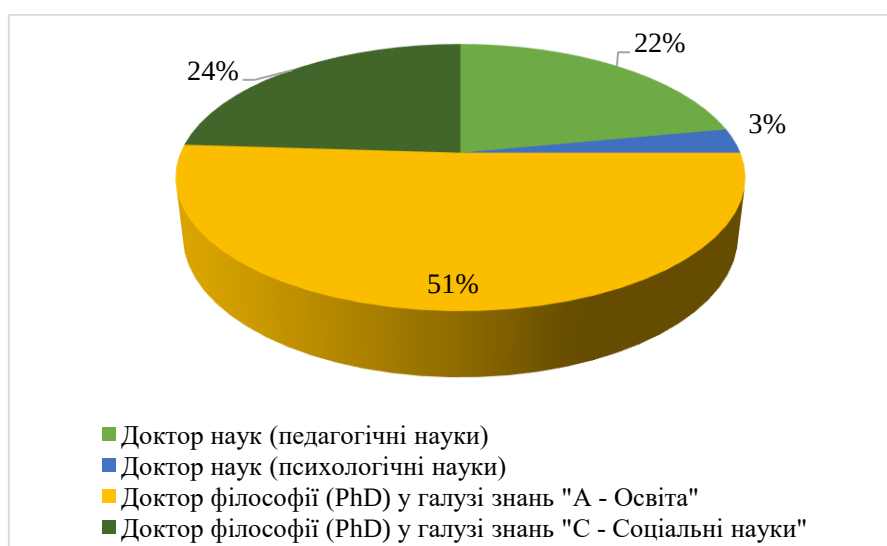

Рис. 1.16. Розподіл тем дисертаційних досліджень, розглянутих Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології у 2025 р. за галузями знань та науковими ступенями

Подані до розгляду Міжвідомчою радою теми дисертаційних досліджень у галузі знань «А – Освіта» спрямовані на розв’язанні актуальних проблем сучасної педагогічної науки та відповідають пріоритетам розвитку освіти, зокрема: цифровізації, компетентнісного підходу, інклюзії, європейської інтеграції, історико-педагогічного аналізу та модернізації професійної підготовки фахівців.

Теми дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук у галузі психологічних наук зосереджені на психологічних засадах профілактики деструктивних форм поведінки у вимушено переміщених осіб та відповідають актуальним суспільним викликам, пов’язаним із наслідками кризових і травматичних подій; на вивчення оцінки відповідності персоналу та робочого середовища в ІТ-організаціях, що відображає сучасні тенденції розвитку ринку праці та цифрової економіки; кіберзахисту в умовах глобальних загроз безпеці людини та поєднує проблематику психології безпеки, цифрового середовища й суспільної стабільності.

Кількість тем дисертаційних досліджень, скоригованих Міжвідомчою радою у межах консультативної допомоги, становить 86 тем, у тому числі на здобуття наукового ступеня доктора наук у галузі педагогічних наук подано на координацію – 19 тем (21,8 %); у галузі психологічних наук – 3 теми (3,6 %). На

здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) у галузі знань «А – Освіта» на координацію подано – 44 теми (50,5 %); у галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» – 21 тема (24,1 %).

Підготовлено третій випуск щорічного інформаційно-аналітичного електронного видання «Дайджест – 2025» НАПН України. У виданні представлено теми дисертаційних досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології, узгоджених Міжвідомчою радою у 2025 р., а також окреслено пріоритетні напрями досліджень на 2026 рік.

I.13.4. Підготовка на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти⁹⁰ провадилася у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (рис. I.17-I.18) (Додатки, табл. 19).

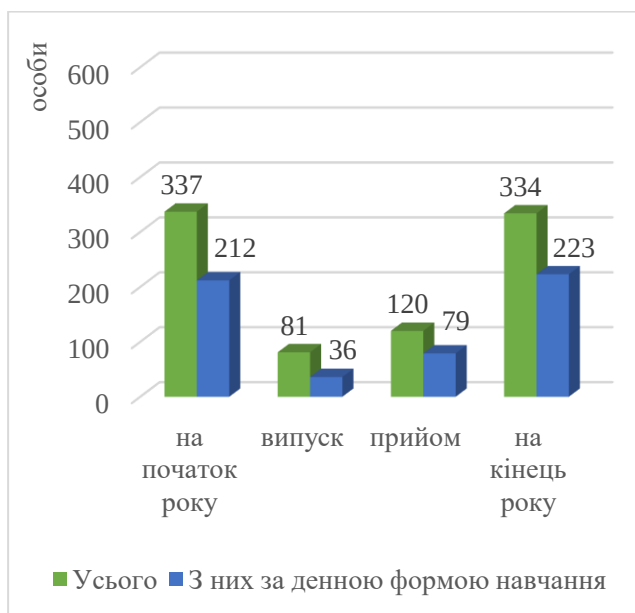

Рис. I.17. Підготовка здобувачів на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за кошти фізичних та юридичних осіб у 2025 р.

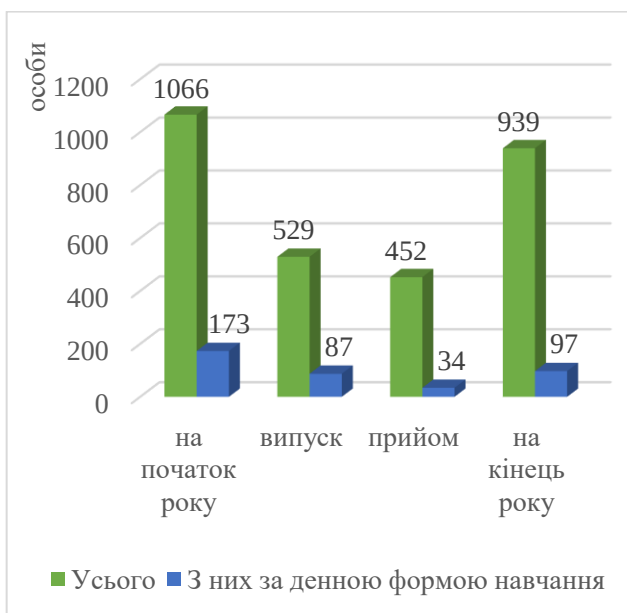

Рис. I.18. Підготовка здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти за кошти фізичних та юридичних осіб у 2025 р.

У Навчально-науковому інституті менеджменту та психології, Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» за кошти фізичних і юридичних осіб майбутні бакалаври і магістри опановували вісім спеціальностей у таких *галузях знань*:

- А Освіта (01 Освіта / Педагогіка) – А1 (011) Освітні науки / Педагогіка вищої школи. Андрагогіка, А6 (016) Спеціальна освіта (за нозологіями);

- С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини (05 Соціальні та поведінкові науки) – С1 (051) Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) /Управління персоналом та економіка праці, С4 (053) Психологія;

- D Бізнес, адміністрування та право (07 Управління та адміністрування) – D3 (073) Менеджмент, D3 (076) Підприємництво, торгівля та біржова діяльність;

⁹⁰ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>, Розділ IX.2. С. 294-295

• D (28) Публічне управління та адміністрування – D4 (281) Публічне управління та адміністрування;

• I (23) Охорона здоров'я та соціальне забезпечення (Соціальна робота) – I10 (231) Соціальна робота та консультування / Соціальна робота. Соціальна реабілітація.

Загальна чисельність студентів, які навчалися за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти, на кінець звітного року становила 1273 ос.

І.13.5. Підвищення кваліфікації⁹¹ кадрів здійснювалося у ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Інституті професійної освіти, Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка та Інституті соціальної та політичної психології НАПН України (Додатки, табл. 20); (рис. І.19).

Найменування наукової установи, закладу НАПН України	Загальна кількість осіб, які підвищили кваліфікацію
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	4299
Інститут професійної освіти	125
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	100
Інститут соціальної та політичної психології	271
Усього	4795

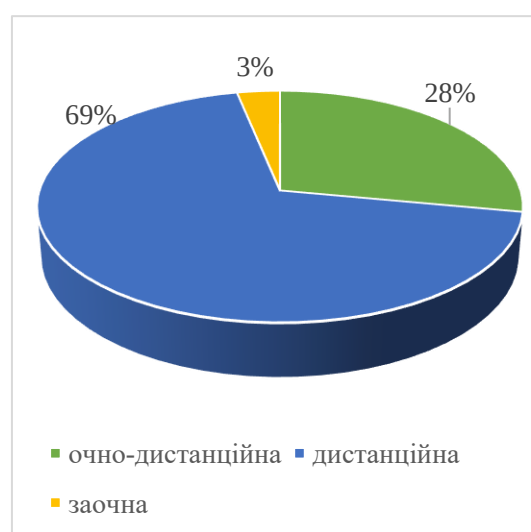

Рис. І.19. Підвищення кваліфікації осіб з вищою освітою у 2025 р.

У ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти здійснювалося у Центрі післядипломної освіти і Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти із застосуванням дистанційних і змішаних форм навчання та сучасних цифрових платформ.

В Інституті професійної освіти НАПН України підвищення кваліфікації проводилося у дистанційному форматі за програмами, спрямованими на розвиток професійних, управлінських та цифрових компетентностей педагогічних працівників системи професійної освіти.

В Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України підвищення кваліфікації спрямоване на розвиток професійних компетентностей педагогів і фахівців, які працюють у сфері інклюзивної та спеціальної освіти.

В Інституті соціальної та політичної психології НАПН України підвищення кваліфікації здійснювалося за короткостроковими сертифікатними

⁹¹ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ IX.3. С. 295-297

програмами, орієнтованими на розвиток психологічної підтримки, безпеки та стійкості учасників освітнього процесу.

Підвищили кваліфікацію 4795 керівників, науково-педагогічних, педагогічних та інших працівників закладів освіти, установ, організацій.

I.14. Діяльність Ради молодих вчених НАПН України⁹² зосереджена на актуалізації та поширенні наукових досліджень, підтримці розвитку критичного мислення і рефлексивних практик молодих дослідників, а також зміцненні наукового потенціалу в умовах трансформаційних процесів, що закладає основи для післявоєнного відновлення держави.

I.14.1. Ключові напрями. Підтримка молодих науковців у НАПН України реалізується через:

- створення сприятливих умов для наукової роботи, розвитку цифрових платформ наукової комунікації, професійного розвитку, розкриття творчого потенціалу шляхом надання інформаційної та організаційної допомоги;
- запровадження інноваційних форматів наставництва, що сприяє ефективнішій передачі дослідницького досвіду та підтримці наукової кар'єри молодих дослідників;
- посилення мотивації молоді долучатися до процесів відбудови країни через участь у наукових ініціативах та дослідницьких грантових проєктах;
- налагодження ефективної комунікації через розповсюдження наукової інформації, повідомлень про премії, стипендії, гранти, конференції, наукові школи та інші ініціативи для підтримки молоді в науці;
- надання всебічної підтримки молодим вченим в організації та проведенні наукових досліджень, науково-організаційних ініціатив та освітніх проєктів.

Важливим напрямом організаційної роботи Ради молодих вчених НАПН України було інформування та консультування молодих учених академії щодо участі у наукових конкурсах, конференціях, програмах академічної мобільності, а також щодо порядку подання документів на здобуття премій, стипендій і грантів. Упродовж року здійснювався моніторинг наукової діяльності аспірантів і молодих учених НАПН України, надавалися консультації з підготовки наукових публікацій і участі у наукових заходах.

Тенденція щодо кількості молодих вчених у 2025 р. залишилася стабільною, що забезпечує її активну діяльність. Глобальні процеси в державі негативно відображаються на підготовці та залученні аспірантів і докторантів з резерву молодих наукових кадрів. Натомість Рада активно працює над створенням нових можливостей для молодих дослідників, зокрема через розширення міжнародної співпраці та залучення грантового фінансування.

I.14.2. Здобуття стипендій молодими вченими НАПН України у 2025 р. За вагомі досягнення та особистий внесок у розвиток вітчизняної освіти та науки у 2025 р. присуджено:

---

⁹² <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>, Розділ XI.2. С. 357-367

- **Державні стипендії:**

- Державну іменну стипендію найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні у номінації «стипендія імені Юрія Поправки» к. пед. наук М.О. Павельчук, старшому науковому співробітнику відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України (наказ МОН України від 21 листопада 2025 р. № 1534);

- **премії Президента України для молодих вчених 2025 р.:**

- за роботу «Інструменти EdTech для навчання та оцінювання» д-ру пед. наук О.П. Радкевичу головному науковому співробітникові Інституту педагогіки НАПН України (Указ Президента України від 27 листопада 2025 р. № 863/2025 «Про присудження премій Президента України для молодих вчених»);

- **стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених** отримала:

- М.В. Саюк, науковий співробітник відділу дослідницької діяльності університетів Інституту вищої освіти НАПН України (2025-2027 рр.), постанова Президії Комітету з Національної премії України імені Бориса Патона від 11 листопада 2025 р. № 6.

І.15. Міжнародне наукове співробітництво⁹³.

- У 2025 р. наукові установи НАПН України брали участь у реалізації понад 50 міжнародних науково-освітніх проєктів і програм, що здійснювалися у співпраці з провідними міжнародними організаціями та фондами (ЄС, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ, Світовий банк, Рада Європи, ОБСЄ, Британська рада, Американські ради з міжнародної освіти тощо).

- Продовжувалася наукова співпраця з 33 іноземними членами НАПН України з 11 країн та науковими установами і закладами освіти численних держав Європи, Азії та Північної Америки в межах 35 міжінституційних угод НАПН України і численних угод, укладених безпосередньо її установами.

- Вчені НАПН України здійснювали експертну діяльність і брали участь у роботі понад 70 міжнародних організацій, наукових асоціацій і редакційних колегій зарубіжних наукових видань.

- З метою розширення міжнародної наукової співпраці в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення держави укладено меморандуми про співпрацю з 13 українськими науковими установами, закладами вищої освіти та громадськими організаціями.

- У 2025 р. підготовлено узагальнену інформацію для МОН України щодо впровадження тематики європейської інтеграції в освітній процес і наукові дослідження установ НАПН України, а також матеріали для анкети ЄС (Розділ 25 «Наука та дослідження»).

- На виконання доручень Кабінету Міністрів України підготовлено інформацію про внесок установ НАПН України у реалізацію дорожніх карт щодо

⁹³ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ X. С. 304-354

верховенства права, функціонування демократичних інституцій, реформи державного управління та захисту прав національних меншин.

- Проведено організаційні заходи щодо висунення кандидатів на обрання іноземними членами НАПН України трьох громадян Республіки Польща, двох громадян ФРН.

- Упродовж року відбулися офіційні зустрічі керівництва НАПН України з представниками міжнародних організацій (А.К.Р. Шляйхер, ОЕСР) та дипломатичного корпусу, зокрема Надзвичайними і Повноважними Послами Азербайджанської Республіки, Киргизстану, Угорщини в Україні.

- Акад. В.Г. Кремень брав активну участь у роботі міжнародних наукових заходів, виступав із доповідями та вітаннями до їх учасників, також науковці НАПН України брали участь у міжнародних наукових заходах і програмах професійного розвитку, зокрема в конференції «I-Teach 2025» та міжнародній освітній програмі JICA.

- Підготовлено наукову публікацію акад. В.Г. Кременя «Міжнародні зв'язки як важливий напрям діяльності НАПН України» у журналі «Україна дипломатична» стосовно основних напрямів міжнародної діяльності академії в контексті сучасних європейських та американських підходів до інтернаціоналізації провідних дослідницьких установ та їхньої успішної інтеграції до європейських і глобальних академічних структур.

- Проведено науково-методичний семінар щодо можливостей Програми ЄС Erasmus+ для наукових установ і закладів освіти України за участю понад 150 представників.

- У травні 2025 р. проведено спільне засідання Президії НАПН України і Комітету педагогічних наук Польської академії наук за темою «Навчання українських дітей в Польщі та Україні під час війни: виклики, адаптація, підтримка».

І.16. Популяризація наукової діяльності НАПН України⁹⁴ здійснювалася з метою висвітлення результатів наукової, науково-організаційної, освітньої та експертної діяльності академії, її наукових установ і університету, колективів вчених, дійсних членів і членів-кореспондентів з урахуванням актуальних суспільних запитів в умовах четвертого року загарбницької війни російської федерації проти України.

Публікації і виступи у медіа представлено за напрямками: суспільно-політичний; аналітично-прогностичний; науково-методичний; науково-інформаційний; суспільно-громадський; міжнародної співпраці, в електронних ресурсах і друкованих виданнях, з-поміж яких усеукраїнські газети «Україна молода», «Українська літературна газета», «Слово Просвіти», «Світ», «Освіта і суспільство», журнали «Світогляд», «Трибуна».

Найбільш активна співпраця тривала з газетою «Освіта і суспільство» (інформаційне, науково-популярне, публіцистичне видання, що виходить за підтримки НАПН України), в якому в 2025 р. опубліковано понад 100 матеріалів,

⁹⁴ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>, Розділ XIII.1. С. 383-385

що стосуються діяльності НАПН України, а також з Цифровим видавництвом Expertus, у методичних виданнях якого оприлюднено майже 30 статей науковців НАПН України.

Плідна діяльність вчених НАПН України відображена у презентаційних виданнях: «Педагоги України» (видавництво Альфа Віта Груп); Професійна освіта України: вистояли, переможемо, відбудуємо» (видавництво Альфа Віта Груп); «Науковці України – еліта держави» (видавництво ЛОГОС Україна).

Розгорнуту просвітницьку роботу; науково-інформаційне забезпечення розвитку освіти, педагогіки та психології; формування системи інформаційних ресурсів бібліотеки; координування й науково-методичне забезпечення функціонування мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України успішно провадить Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського (далі – ДНПБ) (Додатки, табл. 31-32).

І.17. Цифровізація наукової діяльності⁹⁵. Упродовж 2025 р. цифровізація наукової діяльності НАПН України та її підвідомчих установ здійснювалася в умовах воєнного стану та була спрямована на забезпечення безперервності наукових досліджень, освітнього процесу й управлінської діяльності. Використання цифрових платформ, електронних баз даних, онлайн-бібліотек і спеціалізованого програмного забезпечення сприяло підтриманню стабільного доступу науковців до актуальної наукової інформації, нормативних і методичних матеріалів.

Упровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій забезпечило ефективну міждисциплінарну та міжінституційну взаємодію, що стало важливим чинником розвитку комплексних наукових досліджень і розширення наукової співпраці як на національному, так і на міжнародному рівнях. Системне адміністрування вебресурсів, підтримка електронного документообігу та використання дистанційних форм роботи дало змогу інтенсифікувати оперативність управлінських процесів і комунікації в науковому середовищі.

Інтеграція результатів наукової та науково-педагогічної діяльності академії до сучасного інформаційного науково-освітнього простору забезпечується через розвиток вебресурсів, підтримку бібліометричних профілів дослідників у міжнародних наукометричних базах даних і використання відкритих ідентифікаторів дослідників. Це підвищує видимість і доступність результатів наукових досліджень, сприяє їх міжнародному визнанню та розширенню наукових комунікацій.

Активне застосування хмарних сервісів, міжнародних наукометричних баз даних і цифрових платформ дало змогу ефективно організовувати наукові заходи в онлайн-форматі, забезпечувати дистанційну взаємодію науковців, а також надавати суспільно важливі послуги, зокрема дистанційну психологічну допомогу постраждалим від збройної агресії російської федерації.

Водночас обмежене фінансування негативно впливає на темпи модернізації матеріально-технічної бази академії та її установ. Значний ступінь

⁹⁵ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>, Розділ XIII.2. С. 385-390

знос комп'ютерної техніки в окремих установах потребує поступового оновлення та технічного переоснащення інформаційно-комунікаційної інфраструктури.

Загалом інформаційно-комунікаційна інфраструктура НАПН України у 2025 р. забезпечила належні умови для реалізації наукових досліджень, освітньої діяльності та міжнародної співпраці, сприяла підвищенню відкритості, доступності та інтегрованості результатів діяльності академії у світовий науково-освітній простір.

I.18. Фінансове забезпечення⁹⁶. НАПН України в 2025 р. отримано фінансування з державного бюджету в сумі 254 млн 285,2 тис. грн, у т.ч. на фундаментальні дослідження – 75 млн 159,6 тис. грн, прикладні дослідження – 139 млн 10,4 тис. грн, підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів – 5 млн 686,9 тис. грн, фінансову підтримку наукового об'єкту, що становить національне надбання – 45,0 тис. грн, забезпечення доступу до науко-технічної інформації та наукової літератури на всіх видах носіїв – 6 млн 376,4 тис. грн, утримання апарату Президії та виплату довічної плати за звання членам НАПН України – 28 млн 6,9 тис. грн (Додатки, табл. 33-34).

Порівняно з 2024 р. фінансування зменшилося на 38 млн 778,5 тис. грн або на 13,2 %, що пов'язано із скороченням та передачею видатків загального фонду за бюджетною програмою 6551060 «Підготовка кадрів та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти закладами вищої освіти» від НАПН України до МОН України (у 2024 р. видатки становили 36 млн 924,0 тис. грн) та зменшенням фінансування на 1 млн 854,5 тис. грн.

НАПН України отримано 60 млн 675,3 тис. грн за спеціальним фондом бюджету (власні надходження бюджетних установ), що на 4 млн 421,4 тис. грн (7,9 %) більше, ніж у 2024 р., у т.ч. кошти на реалізацію грантових угод – 4 млн 300,8 тис. грн, із них на виконання наукових досліджень за рахунок грантової підтримки за договорами, укладеними із Національним фондом досліджень України – 3 млн 498,7 тис. грн; на реалізацію грантових угод з міжнародним та іноземним фінансуванням – 802,1 тис. грн; кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів – 8 млн 112,6 тис. грн.; надходження на виконання наукових досліджень державними науковими установами, які за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільний» віднесені до групи А за договорами, укладеними з Міністерством освіти і науки України, – 7 млн 955,1 тис. грн.

---

⁹⁶ <https://doi.org/10.37472/zvit2025-2>. Розділ XIV. С. 398-401

II. ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

У 2025 р. науково-дослідна, експериментальна, експертна та освітня діяльність НАПН України продовжувалась в умовах повномасштабної війни з РФ та спрямовувалась на реалізацію пріоритетів державної освітньої політики, системний науково-методичний супровід національної освітньої сфери, модернізацію усіх її ланок, психологічну підтримку суспільних процесів в умовах воєнного стану з урахуванням завдань підвищення рівня обороноздатності країни та її повоєнного відновлення, інтеграції в європейські освітній та дослідницький простори.

Вчені академії у звітному році продовжували активну волонтерську діяльність, спрямовану на допомогу та підтримку Збройних Сил України.

Виконання наукових досліджень та науково-організаційна робота в наукових установах НАПН України. В умовах воєнного стану вчені наукових установ та закладу вищої освіти академії здійснювали наукову та науково-організаційну роботу: виконували наукові дослідження згідно з тематичними планами на 2025 р.; публікували наукові результати досліджень у статтях, інших підготовлених продукції; проводили науково-практичні заходи для педагогів і психологів системи освіти з проблем організації освітньо-виховного процесу в умовах дистанційного та очного форматів, оцінювання та подолання освітніх втрат, психологічного супроводу освітян та учнів в кризових умовах. За несприятливих умов, зумовлених російською агресією, діяльність наукових установ та закладу вищої освіти академії залишалась активною та продуктивною, заплановані на 2025 р. завдання в цілому успішно виконані.

В умовах воєнного часу у звітному році одним із пріоритетних напрямів діяльності *Інституту педагогіки НАПН України* було здійснення науково-методичної та соціально-педагогічної підтримки суб'єктів освітнього процесу:

- розроблено тренінгову програму соціально-педагогічної підтримки учнів-мігрантів на засадах травмо-інформованого підходу, досліджено її вплив на покращення емоційного стану, соціальної адаптації, розвиток м'яких навичок учнів-мігрантів, зростання професійної компетентності вчителів;

- досліджено особливості формування ціннісного ставлення до здоров'я підлітків під час війни у школі та позашкільних закладах освіти;

- розкрито дидактико-методичний аспект тематики сучасної війни в змісті шкільних програм і підручників української літератури Нової української школи;

- створено методичні рекомендації щодо упровадження нового змісту навчання у 8 класі в умовах воєнного часу;

- запропоновано нові підходи до формування соціокультурного компонента змісту навчання іноземних мов; підготовки вчителів мистецтва у викликах воєнного часу;

- обґрунтовано теоретико-методологічні засади процесу подолання освітніх втрат учнів гімназії в процесі змішаного навчання під час війни,

організаційно-педагогічні умови технологізації цього процесу та методику розроблення навчального й навчально-методичного забезпечення;

– визначено умови ефективного функціонування і розвитку державно-громадського управління трансформаційними процесами у закладах загальної середньої освіти у період війни та повоєнного відновлення (нормативно-правові, організаційно-управлінські, фінансово-економічні, кадрові, умови розвитку державно-громадського і державно-приватного партнерства, забезпечення безпечного освітнього середовища, адаптації освітнього процесу до нових реалій, розвитку цифровізації та ресурси); можливості та ризики впровадження профільного навчання в умовах війни на основі SWOT-аналізу.

В умовах воєнного стану наукові дослідження *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* у 2025 р. та впровадження їх результатів спрямовувалися на психологічну підготовку освітян і психологічне забезпечення освітнього процесу в закладах освіти під час війни, а також психологічну підтримку населення та військовослужбовців. Результати досліджень відображені у 17 публікаціях наукових і науково-практичних розробок з психологічних проблем війни: 6 публікацій, які відносяться до наукової продукції (монографія, 4 збірники матеріалів конференцій, семінарів, круглих столів) та 11 публікацій науково-виробничої продукції (навчальний посібник, 4 практичні посібники, 3 методичні посібники, 3 методичні рекомендації).

Результати наукових досліджень *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* ефективно впроваджувались у діяльність Психологічного консультативно-тренінгового центру, спрямованої на забезпечення науково обґрунтованої психологічної допомоги ветеранам з урахуванням наслідків бойового досвіду, впливу психотравмуючих чинників та потреб психосоціальної адаптації. Проводилася психодіагностична оцінка психоемоційного стану ветеранів; здійснювалася індивідуальна та групова психологічна допомога; профілактика та корекція стрес-асоційованих психоемоційних порушень, зокрема проявів посттравматичного стресового розладу; відбувалось сприяння процесам психологічної адаптації та реінтеграції; реалізовувалися психоедукаційні заходи для ветеранів і членів їх сімей. Упродовж звітнього періоду проводилися індивідуальні психологічні консультації, спрямовані на стабілізацію психоемоційного стану, опрацювання наслідків психотравмуючого досвіду та формування ефективних стратегій подолання стресу. Реалізовано групові заняття та тренінгові програми, зокрема групи психологічної підтримки, психоосвітні заходи та тренінги з розвитку навичок емоційної саморегуляції. Також здійснювалося сімейне консультування з метою оптимізації сімейної взаємодії, зниження рівня психологічної напруги та формування підтримувального соціального середовища.

Продовжено науково-методичний супровід діяльності центрів освіти дітей та дорослих для українських громадян у Республіці Польща (Центр освіти та розвитку дітей у Варшаві (Centrum Edukacji i Rozwoju, Warszawa), Український освітній хаб у Варшаві).

У період воєнного стану вчені *Інституту проблем виховання НАПН України* здійснювали науково-методичний супровід реалізації державної

освітньої політики в умовах воєнних викликів, науково-методичну підтримку реалізації освітніх та виховних політик, спрямованих на нівеляцію деструктивних впливів російсько-української війни на дітей та молодь; сприяли імплементації механізмів і наукових інновацій військово-патріотичного виховання. З метою посилення національно-патріотичного виховання в закладах освіти вченими інституту проведено: III щорічний Форум молодих вчених «Гідність та свобода українців: виклики воєнного часу»; IV Всеукраїнську науково-практичну е-конференцію «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві в умовах воєнного та повоєнного часу»; круглий стіл «Національно-культурна ідентичність під час повномасштабної війни»; II Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Джура як виховна система формування національної ідентичності»; II Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Проблеми утвердження в учнівської та студентської молоді української національної та громадянської ідентичності»; міжрайонний семінар-практикум «Національно-патріотичне виховання учнів засобами козацької педагогіки, екологічної, краєзнавчої та художньо-естетичної роботи».

Вчені *Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України* продовжували науково-методичну підтримку освіти дітей та осіб з особливими освітніми потребами, зокрема методичний супровід дистанційного навчання таких дітей, розроблення ресурсної бази та інформаційного наповнення мобільних додатків для зручного доступу до навчальної інформації. Розроблено низку практичних рекомендацій для методичного супроводу інклюзивного навчання в Україні, зокрема методичних матеріалів для вчителів щодо просвітницької роботи, адаптації шкільної інфраструктури, підтримки батьків, розроблення індивідуалізованих методів оцінювання. Створено моделі дистанційного психолого-педагогічного супроводу осіб з особливими освітніми потребами, мультимедійної платформи для батьків, мобільного додатку для підтримки та розроблення інформаційних матеріалів. Для підтримки діяльності інклюзивно-ресурсних центрів розробляються навчально-методичні матеріали з підвищення кваліфікації педагогів для роботи з дітьми, які постраждали від війни, надаються пропозиції щодо оновлення законодавства відповідно до європейських стандартів.

В *Інституті соціальної та політичної психології НАПН України* посилено міжнародну наукову співпрацю, інтеграцію здобутків українських вчених до світового простору психологічних і міждисциплінарних досліджень. У 2025 р. тривало експериментальне дослідження психологічного і психофізіологічного впливу візуальних медіа образів війни на українців за підтримки Польської академії наук (ПАН) на базі лабораторії психології віртуальної реальності і психофізіології Інституту психології ПАН у рамках міжнародного проєкту «Подолання кризи психічного здоров'я, зумовленого війною: доказова медіапсихосвіта для підтримки здоров'я родини та громади під час відновлення економіки» Довгострокової програми підтримки українських дослідницьких груп у співпраці із Національною академією наук США за підтримки зовнішніх партнерів. Результати дослідження представлено Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення та медіаіндустрії в формі рекомендацій

щодо захисту дітей війни в медіапросторі, а також у доповідях на Європейському конгресі з психології (1-4 липня 2025 р., Пафос, Кіпр), у ході міжнародної конференції «Кризова комунікація і розв'язання конфліктів (14-15 травня, Калуж-Напока, Румунія), Міжнародної конференції «Сучасні дослідження війни стосовно психічної травматизації» (12-14 червня, Варшава, Польща), інших міжнародних заходах за кордоном і в Україні. Здійснювалася реалізація проєкту «Дослідження емоцій щодо політик захисту в державі» в рамках міжнародного консорціуму PROTEMO (чл.-кор. І.Г. Губеладзе).

Діяльність *Інституту вищої освіти НАПН України* в умовах воєнного стану в Україні спрямована на виконання наукових досліджень з реалізації потреб і вимог воєнного стану та повоєнного відновлення країни її євроінтеграції. Головними завданнями виконуваних наукових досліджень було визначення та обґрунтування механізмів реалізації політики і стратегії досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти й подолання кваліфікаційного розриву між вищою освітою та ринком праці в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення України; аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду реалізації інклюзії у вищій освіті щодо підвищення інклюзивності вищої освіти України під час повоєнного відновлення; визначення стратегій розвитку університетів з позицій синергії соціальних й інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки України та ін.

Діяльність *Інституту цифровізації освіти НАПН України* у 2025 р. здійснювалася із урахуванням актуальних суспільних запитів і викликів, зумовлених триваючою військовою агресією та потребами післявоєнної відбудови України. З цей час здійснено істотну науково-методичну та організаційну роботу:

- скориговано тематику досліджень відповідно до потреб часу, здійснено пошук вирішення першочергових завдань і проблем, що мають значення для забезпечення ефективності всіх компонентів вітчизняної науки й освіти;

- проведено Звітну наукову конференцію інституту (27 лютого 2025 р.) «Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану» презентовано здобутки інституту; визначено завдання колективу на 2025 р. в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України. За результатами роботи конференції підготовлено й оприлюднено збірник матеріалів «Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану»⁹⁷;

- проведено II міжнародну науково-практичну конференцію «Цифрова компетентність вчителя 2025: формуючи майбутнє освіти» (18 березня 2025 р.). Серед основних напрямів роботи конференції – «Дидактичні аспекти використання цифрових засобів навчання у шкільній освіті під час війни». За результатами роботи конференції підготовлено й оприлюднено збірник матеріалів «Цифрова компетентність вчителя 2025: формуючи майбутнє освіти»⁹⁸.

⁹⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745107/>

⁹⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745886/>

Попри безпекові виклики, повітряні тривоги та енергетичну нестабільність, зусилля колективу *Інституту професійної освіти НАПН України* впродовж 2025 р. концентрувалися на забезпеченні безперервності дослідницького процесу, підтримці стійкості систем професійної та фахової передвищої освіти, а також науковому супроводі підготовки кадрів до повоєнного відновлення країни.

Наукові пошуки вчених інституту спрямовувалися на розроблення механізмів функціонування освіти в кризових умовах та підготовки кадрів для відбудови національної економіки. Важливим етапом стало створення і оприлюднення наукових праць з розв'язання актуальних проблем, що постали перед професійною освітою в умовах воєнного стану, та формування підґрунтя для її подальшого розвитку.

Творчими групами науковців інституту видано: практичний посібник «Інноваційні методики і технології професійної освіти» (за ред. акад. В.О. Радкевич та чл.-кор. М.А. Пригодія), який став дієвим інструментом для педагогів у впровадженні сучасних підходів до навчання в умовах високої невизначеності; методичний посібник «Технології управління конкурентоспроможністю закладу професійної освіти» (акад. А.М. Гуржій, акад. В.О. Зайчук, чл.-кор. М.А. Пригодій, д-р пед. наук Г.М. Романова), спрямований на розбудову партнерських відносин зі стейкхолдерами та подолання економічних викликів, спричинених воєнною агресією.

Діяльність *Інституту обдарованої дитини НАПН України* у 2025 р. орієнтувалася на забезпечення безперервності науково-дослідної та науково-методичної діяльності, підтримку психологічного благополуччя здобувачів освіти та педагогічних працівників, розвиток резильєнтності дітей і молоді, а також на реалізацію досліджень, пов'язаних із впливом воєнних умов на навчання й розвиток обдарованих учнів.

Вченими інституту здійснено науково-методичне забезпечення діагностики психологічних ресурсів розвитку обдарованих учнів в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення країни.

У межах напряму «Науково-методичне забезпечення діагностики психологічних ресурсів розвитку обдарованих учнів ліцею в умовах повоєнного відновлення країни» сформовано цілісний комплекс комп'ютеризованих методик, спрямованих на дослідження здібностей, ціннісних орієнтацій, рівня резильєнтності, інтолерантності до невизначеності, емоційної наповненості, часової перспективи та копінг-стратегій обдарованої учнівської молоді. Методики представлено в тестотеці інституту. На основі результатів тестування підготовлено науково-методичні рекомендації для педагогів і практичних психологів щодо використання отриманих даних у роботі з обдарованими здобувачами освіти в умовах соціальної нестабільності та післявоєнного відновлення.

Проведено дослідження впливу стресу на здатність дітей до навчання в умовах війни та організовано консультативну підтримку педагогічних колективів і батьків. Спільно із Університетом Квебеку у Монреалі (Канада) здійснюється дослідження впливу стресу на здатність дітей до навчання в умовах

війни. Проведено комплексну оцінку рівня стресу, когнітивних здібностей та академічної успішності учнів початкової школи закладів освіти. Відбулася зустріч із педагогічними колективами та батьками дітей – учасників дослідження, під час якої представлено результати та надано практичні рекомендації щодо створення підтримувального освітнього середовища як чинника підвищення резильєнтності та благополуччя дітей.

Діяльність *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи* у 2025 р. здійснювалася в умовах тривалого воєнного стану, що супроводжується масовою психічною травматизацією учасників освітнього процесу, зростанням потреб у психологічній допомозі та підвищенні навантаження на психологічну службу системи освіти. У цих умовах центр зосередив свою діяльність на науково-методичному забезпеченні системної психологічної підтримки, реабілітації та відновлення психічного здоров'я здобувачів освіти, педагогічних працівників і батьків учнів.

Одним із ключових напрямів діяльності стало виконання прикладних наукових досліджень «Науково-методичні засади психологічного супроводу учасників освітнього процесу в діяльності працівників психологічної служби в умовах війни» та «Науково-методичні засади надання фахівцями психологічної служби соціально-психологічної допомоги педагогічним працівникам у створенні безпечного освітнього середовища у закладі освіти», спрямованих на обґрунтування науково-методичних засад психологічного супроводу учасників освітнього процесу в умовах війни та створення безпечного освітнього середовища.

У межах досліджень розкрито теоретико-методологічні основи травмоінформованого підходу, психосоціальної підтримки та розвитку життєстійкості як концептуальної бази збереження психічного здоров'я. Розроблено методологічний алгоритм психологічного супроводу як цілісну, багаторівневу й адаптивну систему, що охоплює етапи кризового реагування, стабілізації, відновлення та оцінювання ефективності психологічних втручань. Обґрунтовано також методичні вимоги до діяльності фахівців психологічної служби щодо надання допомоги педагогічним працівникам у процесі створення безпечного освітнього середовища з урахуванням типу закладу освіти, вікових та професійних особливостей педагогів, а також специфіки освітньої діяльності в умовах кризових і посткризових ситуацій.

Значну увагу приділено практичній апробації наукових результатів у діяльності психологічної служби. У закладах освіти різних регіонів України здійснювалось експериментальне впровадження розроблених технологій психологічної та соціально-педагогічної реабілітації, зокрема для дітей різних вікових груп, педагогічних працівників і студентської молоді. Розроблено та апробовано ігрові, арттерапевтичні, наративні підходи, а також психотехнології емоційної саморегуляції, спрямовані на зниження рівня стресу, відновлення відчуття безпеки та формування життєстійкості.

Забезпечення активної аналітичної, експертної і методичної участі вчених НАПН України у розробленні і **реалізації стратегій і планів розвитку освіти і**

науки, відновлення України за координації Національної ради з відновлення України від наслідків війни.

Вчені *Інституту педагогіки НАПН України* брали активну участь у реалізації національних освітніх проєктів з підтримки дистанційного та змішаного навчання, розробленні цифрових освітніх ресурсів, е-додатків до підручників, дистанційних курсів з підвищення кваліфікації учителів, роботі Всеукраїнської школи онлайн. На офіційному сайті інституту функціонує рубрика «Матеріали для дистанційного навчання в умовах війни», яка містить дидактичні матеріали та практичні розробки для вчителів щодо організації освітнього процесу в умовах воєнного часу, психологічної підтримки та реабілітації його учасників, формування та підтримки функціонування безпечного освітнього середовища, реалізації технологій дистанційного навчання, інструментарію діагностики та компенсації освітніх втрат здобувачів загальної середньої освіти.

Важливою складовою роботи *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* із психологічного супроводу і підтримки учасників освітнього процесу було проведення тренінгів, групових та індивідуальних психологічних консультацій для освітнього персоналу, фахівців, які працюють у секторі безпеки та оборони України, медичних працівників, а також для переміщених осіб. Загальна кількість таких заходів складала 220, ними охоплено понад 2,5 тис. Також значна увага приділялась підготовці психологів до роботи в умовах війни (проведено 5 навчально-методичних семінарів та 34 супервізійні групи).

Проводилася психологічна підготовка освітян до викликів воєнного часу та психологічна підтримка населення і військовослужбовців в умовах війни.

Для психологічної підготовки освітян, психологів, які працюють в освітніх та інших організаціях, вченими інституту проведено 18 наукових і науково-практичних заходів (форум, 3 конференції, 2 круглі столи, 12 науково-практичних семінарів, вебінарів), у ході на яких представлено результати теоретичної та практичної роботи працівників інституту щодо надання психологічної допомоги в умовах воєнного часу, організовано обмін досвідом учасників цих заходів із вирішення актуальних психологічних проблем. Зокрема, це VII Всеукраїнський відкритий науково-практичний онлайн-форум «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії» (25-28 листопада 2025 р.), II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми» (5 травня 2025 р.), Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистісне зростання в умовах воєнного часу: військовий та цивільний досвіди» (6-7 листопада 2025 р.), X Всеукраїнська науково-практична конференція «Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я в умовах війни» (20 листопада 2025 р.), круглий стіл «Здобутки української психології за воєнний час та ціна, яку вона платить за це» (20 травня 2025 р.) та ін.

Значна увага приділялась підготовці психологів до роботи в умовах війни. Лабораторією консультативної психології та психотерапії інституту проведено:

- 5 навчально-методичних семінарів (зокрема 2 з міжнародною участю): навчально-методичний семінар для психологів навчальних психодраматичних

груп «Психодрама і травма: робота з наслідками війни, пригноблення і переміщення» (ведучий Крейг Віскер, Велика Британія) (10-13 квітня 2025 р.); «Робота з втратою» (ведучий Кларк Бейм, Велика Британія) (13-15 червня 2025 р.); тренінг «Психологічна підтримка під час війни» (31 січня 2025 р.); навчально методичний семінар «Травма війни. Філософія кризової допомоги» для психологів-психодраматистів, що працюють з постраждалими в різних регіонах України (5 лютого 2025 р.) та ін.

- 34 супервізійні семінари: супервізійні групи (8 груп) (з міжнародною участю) для практикуючих психодрама-практиків, що безпосередньо працюють з різними категоріями постраждалих (ведуча Юлія Харді, Угорщина) (січень-листопад 2025 р., щосереда), 26 супервізійних груп для практикуючих психологів, які працюють з учасниками бойових дій, ветеранами, переселенцями, іншими групами постраждалих від війни (січень-червень, 2025 р.).

Продовжувалася активна співпраця *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* з вищими військовими закладами освіти. Зокрема проведено:

- заняття для слухачів Школи молодого викладача Київського інституту Національної гвардії України за темою «Методична компетентність – важливий складник професіоналізації викладача вищої військової школи» (5 квітня 2025 р., Центр андрагогічної майстерності на базі відділу андрагогіки інституту у співпраці із відділенням внутрішнього забезпечення якості освітнього процесу Київського інституту Національної гвардії України⁹⁹;

- круглий стіл «Військова психологія і педагогіка у вимірах війни і миру: проблеми, інноваційний підхід, перспективи» (24 квітня 2025 р., НАПН України, Центральний науково-дослідний інститут Збройних сил України)¹⁰⁰;

- методичний семінар-тренінг «Інтерактивні технології в освіті дорослих: теорія і практика для навчання та викладання» (20 травня 2025 р.), у ході якого скоординовано подальші напрями співпраці, спрямованої на розвиток професійної майстерності викладачів Київського інституту Національної гвардії України у взаємодії із науковцями інституту¹⁰¹;

- II Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Філософсько-соціологічні та психолого-педагогічні проблеми підготовки особистості до виконання завдань в особливих умовах» (4 грудня 2025 р., Національний університет оборони України).

Вченими *Інституту проблем виховання НАПН України* здійснювався науково-методичний супровід державної політики у сфері національної безпеки і оборони. Акад. І. Бех, к. пед. наук Р. Малиношевський, д-р пед. наук Л. Канішевська, д-р пед. наук К. Журба, к. пед. наук В. Рагозіна взяли участь у робочій групі із розроблення та впровадження Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-

⁹⁹<https://ipood.com.ua/novini/zanyattyia-dlya-sluhachiv-shkoli-molodogo-vikladacha--kivskogo-nstitutu-naconalno-gvard-ukrani/>

¹⁰⁰ <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3575/>

¹⁰¹ <https://zenodo.org/records/15780590>

2030 рр. та Перспективного плану реалізації Програми військово-патріотичного виховання у системі Міноборони України на 2026-2030 рр. відповідно до наказу заступника Міністра оборони України від 3 лютого 2025 р. № 326. Результати роботи відображено у наказі Міністерства оборони України від 10 вересня 2025 р. № 599 «Про затвердження Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки», оприлюдненому на офіційному сайті Міністерства оборони України¹⁰²; а також у наказі Міністерства оборони України від 26 листопада 2025 р. № 816 «Про затвердження Операційного плану та Плану заходів реалізації Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки», опублікованому в газеті «Голос України»¹⁰³.

Вчені *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України* зосередили свою діяльність за такими напрямками роботи:

1. Реалізація заходів психологічної підтримки населення в умовах воєнного стану (зокрема сімей військовослужбовців, внутрішньо-переміщених осіб, мешканців деокупованих територій, фахівців допомагаючих професій, волонтерів тощо). Побудовано і апробовано системну модель комунікації при психосоціальній підтримці родин військовослужбовців, що містить едукативні матеріали, текстове консультування спеціалістом через месенджери, телефонне консультування, індивідуальне онлайн-консультування із відеозв'язком, групові заходи підтримки в онлайн-форматі з відеозв'язком. Зокрема забезпечено психологічну допомогу і підтримку різної тривалості для близько 1,0 тис. осіб: супервізії для психологів (охоплено 239 ос., О. Вознесенська); підготовка тренерів для роботи з жінками та дітьми постраждалих регіонів (60 ос., О. Богдан, І. Губеладзе); тренінги з першої психологічної допомоги для осіб контактних професій (35 ос., О. Богдан); очні групи психологічної підтримки в центрах життєстійкості за підтримки Міністерства соціальної політики України та Інституту процесорієнтованої роботи в Україні імені Григорія Сковороди (17 ос., І. Губеладзе); групи психологічної підтримки для підлітків ReTeen (І. Губеладзе); індивідуальну психологічну допомогу і кризове консультування постраждалих від війни (10 ос., 105 консультацій, О. Вознесенська), (10 ос., Т. Фількіна); українців в Україні та за кордоном (350 ос. і 10 ос. пролонговане консультування постраждалих (О. Богдан), (15 ос., 186 годин Н. Дятел); психологічний супровід та психоедукація педагогів Херсонщини, онлайн, (200 ос.), психологічний супровід педагогів Київського ліцею (30 ос., О. Богдан) та ін.

2. Сприяння психологічній стійкості військовослужбовців на фронті, їх психосоціальній реабілітації. З березня 2022 р. за сприяння Збройних Сил України, Департаменту соціального та гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, Національної гвардії України функціонує проєкт «Служба психосоціальної підтримки сімей військовослужбовців», створений спільно із громадською організацією «Громадський рух «Жіноча Сила України». Проєкт включає телефонну гарячу лінію, де психологи надають консультації із

¹⁰² <https://programi-vijskovo-patriotichnogo-vihovannya-v-sistemi-ministerstva-oboroni-ukrayini-na-2026-2030-roki>

¹⁰³ <https://www.golos.com.ua/news/7167>

соціальних та психологічних питань і групи підтримки для дружин і матерів військовослужбовців.

Забезпечено підвищення кваліфікації військових психологів (120 ос.), розроблення і реалізація засобів дистанційної допомоги сім'ям військових, що сприяє покращенню морально-психологічного стану військових (спільно з ГО «Громадський рух «Жіноча сила України» (Н. Умеренкова); консультування і підвищення кваліфікації військових служб супроводу Національної гвардії України і Збройних Сил України – біля 600 ос. (Н. Умеренкова); психологічна підготовка військових (молоді командири «Хартії») – 30 ос. (О. Богдан); групи підтримки ветеранів з елементами арттерапії (50 зустрічей, 155 годин), (Т. Фількіна).

Проведено низку тренінгів для військовослужбовців «Бойовий стрес: перша психологічна допомога та відновлення» за підтримки НАТО; взято участь у програмі реабілітації поранених військовослужбовців/ветеранів за підтримки шведської ГО HUG в Швеції та у межах проєкту «Кризові комунікації та медіація в Силах Оборони України» за підтримки урядів Данії та Нідерландів (Р. Григор'ян).

Проведено низку тренінгів «Рівний-рівному» для фахівців із супроводу ветеранів війни та демобілізованих Харківської області за підтримки ПРООН. Проведено тренінги для військовослужбовців Сил ТРО, Сухопутних Військ та інших підрозділів Сил Оборони України, в яких взяли участь більше 5,2 тис. осіб (Р. Григор'ян).

Здійснено роботу у Veteran Hub з психологічного супроводу військовослужбовців, ветеранів і членів їхніх родин з фокусом на подолання наслідків бойового досвіду, реадaptaцію та відновлення життєвих ресурсів. Діяльність включала кризову психотерапію та травматерапію, психоедукаційні заходи, роботу з громадами (Бучанська громада, м. Слов'янськ Донецької обл.) та супровід фахівців і волонтерів із особливим акцентом на зміцнення психологічної стійкості та життєвих компетентностей у прифронтових регіонах (Т. Асланян).

3. Проведення науково-практичних заходів та створення публікацій, присвячених психологічному осмисленню російсько-української війни, зокрема:

– X ювілейної міжнародної наукової конференції «Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина» (4-5 грудня 2025 р.). Проаналізовано роль політичної психології у формуванні громадянського суспільства в умовах війни, обговорення політико-соціального ландшафту українського суспільства та сценарне моделювання повоєнного розвитку України. За результатами конференції обговорено сценарні варіанти завершення війни та їх наслідки для суспільної свідомості, механізми дерусифікації як чинника національної стійкості, а також шляхи залучення різних верств населення до психологічної просвіти в умовах тривалого конфлікту¹⁰⁴.

– XXII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції «Простір арттерапії: вектори зцілення у часи війни» (21-23 березня 2025 р.).

¹⁰⁴ <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/informacijnyj-lyst2.pdf>

Окремою подією стала презентація методичного посібника «Арттерапія з військовими в часи війни». Матеріали конференції присвячені осмисленню напрямів психічного зцілення людини в умовах війни та відображають сучасний стан арттерапевтичної теорії та практики у допомозі людині в її зціленні та самозціленні попри катастрофу війни¹⁰⁵;

– X Міжнародної науково-практичної конференції «Військова психологія у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, перспективи» (7-8 листопада 2025 р.). За результатами обговорення наголошено на важливості дерусифікації як передумови стійкості суспільства, необхідності розроблення технологій протидії інформаційно-психологічній війні та зміцнення освітньо-наукової співпраці військових та цивільних структур¹⁰⁶;

– круглого столу «Дерусифікація суспільної свідомості як передумова суспільної стійкості в умовах російської агресії» (8 листопада 2025 р.). Основний зміст обговорення сфокусовано на психологічних аспектах звільнення української свідомості від російських наративів та утвердженні національної ідентичності як фундаментального чинника суспільної стійкості. Результатом заходу стало окреслення стратегічних шляхів психологічної допомоги населенню в умовах дерусифікації та підготовка рекомендацій щодо зміцнення національної самосвідомості як запоруки перемоги¹⁰⁷;

– циклу методичних семінарів для освітян Запорізької області «Комунікація з батьками-ветеранами російсько-української війни, військовими, учнями, чиї батьки беруть участь у бойових діях: задачі, методичні прийоми» (25 березня – 24 квітня 2025 р.). Заходи проведено на запит адміністрацій гімназій з метою надання методичної допомоги вчителям щодо потенційно конфліктної комунікації із уразливими категоріями учасників освітнього процесу;

– науково-практичного семінару «Війна і травма: міжнародний досвід, українські підходи та практики» (21 лютого 2025 р.). На основі представлених доповідей та дискусій учасники сформулювали та затвердили фахові рекомендації, спрямовані на вдосконалення практик допомоги травмованим особам¹⁰⁸ та ін.

У листопаді 2025 р. *Інститут вищої освіти НАПН України* став співорганізатором методологічного семінару НАПН України «Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України». Під час пленарного та шести секційних засідань обговорено питання впливу кваліфікаційного розриву на конкурентний розвиток держави в екосистемі «вища освіта – ринок праці», підготовки кадрів для індустріально-інноваційного розвитку України, взаємодії вищої освіти та ринку

¹⁰⁵ <https://ispp.org.ua/2025/06/04/post-reliz-hhii-mizhnarodna-mizhdyscyplinarna-naukovo-praktychna-konferencziya-prostir-artterapii-vektory-zczilennya-u-chasy-vijny-21-23-03-2025/>

¹⁰⁶ https://psy.knu.ua/images/2025/Інформаційний_лист_2025_крайній_48uf82isgsb4rhx.pdf та <https://ispp.org.ua/2025/11/11/post-reliz-kruglij-stil-derusifikacziya-suspilnoi-svidomosti-yak-peredumova-suspilnoi-stijkosti-v-umovah-rosijskoi-agresiii/>

¹⁰⁷ <https://ispp.org.ua/2025/11/11/post-reliz-kruglij-stil-derusifikacziya-suspilnoi-svidomosti-yak-peredumova-suspilnoi-stijkosti-v-umovah-rosijskoi-agresiii/>

¹⁰⁸ <https://ispp.org.ua/2025/03/01/post-reliz-naukovo-praktychnyj-seminar-vijna-i-travma-mizhnarodnyj-dosvid-ukraiinski-pidhody-ta-praktyka/>

праці в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України. Акцентовано також на розв'язанні проблеми працевлаштування ветеранів, які попри наявний попит на робочу силу стикаються із труднощами в пошуку гідної роботи після демобілізації.

Проведено IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Особистість, університет, суспільство. Університети Захисникам і Захисницям України: шляхи взаємодії та підтримки» в Маріупольському державному університеті. Конференція спрямована на пошук форм взаємодії та посилення підтримки українськими університетами військових Збройних Сил України, ветеранів і ветеранок російсько-української війни, а також налагодження співпраці із ветеранськими організаціями, що представляють їх інтереси. Конференція відбулася в рамках проєкту «REDU: Reinventing displaced universities: enhancing competitiveness, serving communities / Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» за участі партнерів консорціуму: Інституту вищої освіти НАПН України, Маріупольського державного університету, Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля за підтримки Британської ради в Україні.

У квітні 2025 р. відбувся круглий стіл «Взаємодія вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України», що зібрав провідних науковців та освітян для обговорення актуальних питань адаптації вищої освіти до викликів воєнного часу та потреб післявоєнної відбудови. Представлено доповіді, що охоплювали широкий спектр тем, зокрема дуальну форму здобуття освіти, механізми адаптації освітніх програм, трансформацію професійної підготовки, інноваційну інфраструктуру закладів вищої освіти, реінтеграцію воїнів, визнання військового досвіду в освіті, системи оцінювання результатів навчання та моніторинг попиту і пропозиції на ринку праці.

Продовжено реалізацію соціального проєкту інституту «Сприяння соціальній інклюзії через залучення учасників бойових дій до безперервної освіти» з метою сприяння соціальній інклюзії пацієнтів реабілітаційних центрів через діалог та співпрацю із вітчизняними закладами освіти: університетами, коледжами, професійно-технічними училищами.

Інститутом цифровізації освіти НАПН України спільно із громадською організацією «Об'єднання «Агенція розвитку освітньої політики»¹⁰⁹ та Департаментом освіти м. Варшави за фінансової підтримки МЗС Німеччини та міжнародної благодійної організації Brot für die Welt» у 2025 р. проведено шість п'ятиденних тренінгів «Травмо-інформована педагогіка: форми й методи роботи в українській школі» для 178 вчителів і практичних психологів 89 шкіл з 16 областей та один тренінг для 32 тренерів з 16 центрів професійного розвитку педагогічних працівників 12 областей. Тренінги відбувались у м. Варшаві, 6-26 липня 2025 р., 3-15 серпня 2025 р., 5-11 жовтня 2025 р., 26 жовтня – 1 листопада 2025 р.

Упродовж серпня – грудня 2025 р. організовувалися онлайн-супервізії для регулярної професійної підтримки учасників у форматі онлайн, відбувались

---

¹⁰⁹ <https://edudevelop.org.ua>, <https://www.facebook.com/traumapedagogy>

методичні заходи в школах, які проводили учасники тренінгів для колег, учнів і батьків. 4 грудня 2025 р. результати реалізації проєкту «Травмапедагогіка для українських шкіл» представлені ст. наук. спів. І.В. Іванюк на міжнародній конференції «Коли школа стає захистом: діти під час війни» у м. Берліні, Німеччина. 19-20 грудня 2025 р. відбулись звітні онлайн-конференції для учасниць тренінгів.

Інститут професійної освіти НАПН України зосередив особливу увагу на цифровізації та методичному супроводі педагогів. У 2025 р. тривала робота із впровадження цифрових платформ для машинобудівної галузі та проведення масових науково-практичних заходів. У ході всеукраїнських конференцій, вебінарів, круглих столів обговорювалися питання промислової безпеки, охорони праці та застосування комп'ютерних симуляторів у професійній підготовці. Центр професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників інституту забезпечив безперервність підвищення кваліфікації для освітян більшості областей України. У межах роботи центру значущою подією стала онлайн-зустріч з ветераном війни Євгеном Сивоплясом, який поділився досвідом реабілітації та адаптації. Захід сприяв формуванню у педагогів навичок комунікації з людьми, які мають бойовий досвід, та розвитку інклюзивного середовища. За результатами навчання у центрі видано 100 свідоцтв про довгострокове підвищення кваліфікації для працівників закладів П(ПТ)О та 25 – для закладів ФПВО. Важливу роботу проводив Центр психологічного супроводу діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти, запровадивши заходи щодо збереження ментального здоров'я та підтримки осіб з особливими потребами під час і після війни.

Подальші зусилля інституту спрямовано на науково-методичний супровід спеціалізованих курсів для педагогів-волонтерів, поглиблення співпраці із стейкхолдерами задля реконструкції освітньої інфраструктури та інтеграції наукових напрацювань у стратегічні програми повоєнного відновлення трудового потенціалу країни.

Інститутом обдарованої дитини НАПН України проведено науково-освітні заходи для педагогічних працівників і здобувачів освіти з підтримки та розвитку обдарованості в умовах війни: семінари для освітян Херсонщини «Ресурсна підтримка дослідницької діяльності учнів» та семінар «Пошук, виявлення, розвиток обдарованості» на базі Херсонської академії неперервної освіти. У межах заходів розглянуто сучасне розуміння феномену обдарованості, особливості діагностики обдарованості в освітньому процесі в умовах воєнного стану, а також питання методичного супроводу дослідницької діяльності учнів у складних соціально-психологічних умовах воєнного часу.

Для студентів кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова проведено науково-практичний семінар «Ресурсна підтримка дослідницької діяльності учнів», спрямований на формування професійної готовності педагогів до роботи із обдарованими здобувачами освіти в умовах кризових викликів.

Вченими інституту також проведено заходи психологічної підтримки педагогів, учнів, внутрішньо переміщених осіб та осіб, які постраждали внаслідок воєнних дій:

- онлайн-тренінг «Внутрішня опора в часи невизначеності: психодраматичні техніки для збереження ментального здоров'я вчителя» (30 жовтня 2025 р.), зорієнтований на розвиток навичок саморегуляції, відновлення психологічних ресурсів та профілактику професійного вигорання педагогів;

- індивідуальні сесії психологічної підтримки (логотерапія та екзистенційний аналіз В. Франкла) для осіб, які постраждали внаслідок воєнних дій на території України;

- з нагоди Всесвітнього дня ментального здоров'я організовано цикл занять і тренінгових заходів: «Моя аптечка ресурсів: рецепт відновлення», «Дотики підтримки. Уроки емпатії», «Стежкою до ментального здоров'я», «Мистецтво бути щасливим».

Реалізовано програми із зміцнення резильєнтності для дітей та жінок із сімей ветеранів і військовослужбовців, що включали тренінгові заняття, спрямовані на формування психологічної стійкості, розвиток адаптивних копінг-стратегій та відновлення внутрішніх ресурсів.

У відповідь на зростання професійного навантаження та ризик емоційного вигорання педагогічних працівників і практичних психологів *Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи* забезпечив організацію та методичний супровід програм підвищення кваліфікації, вебінарів, онлайн-семінарів і груп психологічної підтримки. Важливим напрямом стала діяльність «Онлайн студій професійного розвитку» із методичної підтримки та підвищення кваліфікації працівників психологічної служби. У 2025 р. у межах студій відбулись: навчання за програмою тематичного спецкурсу з методики партнерської супервізії (інтервізії) для практичних психологів (36 год., 2 групи); навчання за програмою підвищення кваліфікації практичних психологів з навчання методикам і технологіям соціально-психологічної реабілітації учасників освітнього процесу (30 годин, 2 групи); підготовка тренерів за Типовою програмою підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти, які надають супровід педагогічним працівникам в контексті реалізації Державного стандарту базової середньої освіти (36 годин).

В умовах війни особливого значення набула діяльність центру у сфері моніторингу психічного здоров'я дітей та підлітків. Центр продовжив участь у реалізації Українського лонгітюдного дослідження, що дає змогу відстежувати вплив воєнних і соціальних чинників на психічне та фізичне здоров'я здобувачів освіти, а також здійснювати науково обґрунтований аналіз ризикованої поведінки, тривожних і депресивних проявів. Окремим напрямом стало розпочате у 2025 р. дослідження «Dity Online: досвід, знання та поведінка українських дітей та їхніх батьків щодо ризику сексуального насильства в Інтернеті під час російського конфлікту в Україні», вивчення онлайн-ризиків для

дітей у період війни та розроблення рекомендацій для психологічної профілактики.

Важливою складовою діяльності в умовах воєнного стану стала міжнародна співпраця, що забезпечила додаткові ресурси для підтримки психологічної служби та вразливих категорій населення. У межах міжнародного проекту «НОРЕ – допомога в подоланні: укріплення життєстійкості сімей ветеранів та військових у воєнний та повоєнні часи» реалізовано програми психоедукаційної та психологічної допомоги дітям, жінкам і сім'ям військовослужбовців, а також підвищення кваліфікації фахівців психологічної служби.

Вчені НАПН України взяли участь у **підготовці інформаційно-аналітичних матеріалів** на запит МОН України та Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, важливих для забезпечення науково-методичного та практичного супроводу освіти в умовах воєнного стану.

Вченими *Інституту вищої освіти НАПН України* підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали до Державної доповіді про становище молоді в Україні «Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану»; інформацію до засідання колегії МОН України щодо результатів моніторингу працевлаштування випускників закладів вищої освіти та щодо реформування системи фінансування навчання у вищій освіті.

Вчені *Інституту цифровізації освіти НАПН України* взяли участь у розробленні нормативно-правових актів, концепцій, рекомендацій з відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти; Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку; пропозицій до проекту нової редакції Положення про функціональну підсистему навчання дітей дошкільного віку, учнів та студентів діям у надзвичайних ситуаціях. Крім того, забезпечено науково-методичний супровід дистанційного та змішаного навчання. Підготовлено й оприлюднено методичний посібник «Імерсивні технології для підтримки змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти»¹¹⁰; опубліковано статтю «Використання цифрового середовища середньої школи батьками у форматі змішаного навчання під час війни в Україні»¹¹¹; презентовано результати опитування вчителів і педагогічних працівників усіх регіонів України, зокрема із деяких з окупованих територій. Представлено стан використання цифрових інструментів навчання українськими вчителями та їхню потребу у вирішенні проблем і викликів, з якими вони зіткнулися, а також окреслено перспективи допомоги вчителям у покращенні цифрових навичок¹¹².

На виконання плану заходів НАПН України щодо **реалізації Концепції національно-патріотичного виховання в системі освіти України до 2025 р.**, розширення наукового і методичного супроводу формування національної громадянської ідентичності, підготовки молодих людей до захисту України

¹¹⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746953>

¹¹¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746688/1/paper13.pdf>

¹¹² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746634/>

науковими установами НАПН України проведено низку науково-практичних заходів за такими напрямками:

- розроблення змісту освіти і навчально-методичного забезпечення, зокрема підготовка модельних навчальних програм, методичних рекомендацій і навчальних матеріалів з громадянської освіти, історії та правознавства, а також їх науково-методичний супровід;

- забезпечення психолого-педагогічної підтримки учасників освітнього процесу, профілактики булінгу, безпечної поведінки в цифровому середовищі та розвитку емоційної стійкості педагогів і здобувачів освіти;

- здійснення військово-патріотичного виховання, підвищення кваліфікації педагогів і профорієнтаційної роботи із старшокласниками, а також оновлення навчальних матеріалів і освітнього середовища відповідних дисциплін;

- формування громадянських і морально-ціннісних орієнтирів молоді через реалізацію виховних проєктів, заходів правової освіти, розвитку академічної доброчесності та соціальної активності, зокрема молодіжного підприємництва;

- упровадження медіаосвіти і розвитку критичного мислення шляхом проведення вебінарів для педагогів, створення цифрових освітніх ресурсів і дистанційних курсів та дослідження впливу медіасередовища на дітей і молодь;

- організація науково-просвітницької роботи шляхом проведення конференцій, круглих столів, семінарів і публічних обговорень, популяризації історичної пам'яті, державницьких традицій і подій боротьби за незалежність України.

З метою посилення участі вчених НАПН України в інформаційних заходах, спрямованих на підвищення рівня обороноздатності держави та на протидію інформаційним операціям агресора відповідно до Закону України «Про основи національного спротиву» вчені наукових установ академії активно взаємодіяли із засобами масової інформації та громадськістю.

Упродовж 2025 р. науковці *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* активно взаємодіяли із засобами масової інформації та громадськістю. Зокрема опубліковано 3 статті у «Віснику НАПН України», присвячені різним аспектам психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни. Продовжено ведення спеціальної рубрики «Психологія війни» у журналі «Організаційна психологія. Економічна психологія» (за ред. С.Д. Максименка, Л.М. Карамушки), у якій у 4-х номерах журналу (№ 34, 35 36, 37) у 2025 р. опубліковано 13 статей з психологічної підтримки особистості та організації в умовах війни¹¹³.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України проведено щорічний вебінар «Українського цвіту по всьому світу: консолідація українців в умовах російської агресії» спільно з Товариством зв'язків з українцями за межами України «Україна – Світ», Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Тараса Шевченка, Конгресом української

---

¹¹³ <http://orgpsy-journal.in.ua/index.php/opec>

інтелігенції, метою якого є згуртування українців світу у наданні допомоги українцям в умовах російської збройної агресії.

Активно діяв Освітній хаб «IPOOD hab» інституту як сучасна освітня онлайн платформа для професійного та особистісного розвитку різних категорій дорослого населення, налагодження ефективної взаємодії із здобувачами освіти, партнерами установи в умовах воєнного часу.

Вчені *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України* у 2025 р. активно виступали та публікувалися у медіа щодо питань психологічного супроводу та забезпечення національного спротиву в умовах повномасштабного російського вторгнення, подолання негативних психологічних наслідків війни, захисту та відновленню психічного здоров'я населення України, зокрема щодо:

- контролю тривожних станів та емоційної саморегуляції в умовах війни: експертний коментар для телевізійного новинного сюжету про «кризу в галузі психічного здоров'я, що відбувається в Україні під час війни»;

- психологічних ефектів та травмивного впливу повномасштабної війни: «Невидимий резерв: як психологічна підтримка має зміцнювати національну стійкість» (М. Слюсаревський, С. Чуніхіна); «В якому стані українці на 4 році великої війни?» Результати моніторингового дослідження (І. Губеладзе), «Зброя в руках дітей: про наслідки війни, булінгу і доступу до зброї» (І. Губеладзе), «З чистого аркуша: жити, надіятися, планувати» (І. Губеладзе), «Синдром відкладеного життя під час війни» (В. Васютинський), «Залучення родин – ключ до якісної психологічної підтримки військових» (О. Кухарук) та ін.;

- змісту і динаміки настроїв українського суспільства під час війни: «Психологічний портрет українців під час війни і Трампа» (В. Васютинський), «Почуття провини українців під впливом війни» (В. Васютинський), «Який вигляд має війна в Києві?» (В. Васютинський), «Причини неадекватного ставлення молоді до представників ТЦК» (В. Васютинський), «Стан суспільної свідомості в Україні під час повномасштабного російського вторгнення» (І. Губеладзе) та ін.;

- внутрішньополітичних подій в Україні у контексті повномасштабного вторгнення: «Ідеалізація та знецінення публічних людей у суспільстві», «Як діти політиків впливають на їхній імідж» (В. Васютинський), «Опір України є відчайдушно мужнім та гідним захоплення» (С. Чуніхіна);

- подій зовнішньої політики у контексті повномасштабного вторгнення в Україну: Слово року 2025. «Гниття мозку» для одних і «світлофор» для інших. Яким словом країни світу описали свій рік? (І. Губеладзе), «Особливості політичної поведінки Д. Трампа» (В. Васютинський), «Дональд Трамп, людина з коміксу: 5 штрихів до психологічного портрета президента США» (С. Чуніхіна);

- психологічного портрету ворога: «Сутичка нарциса з психопатом: названо слабке місце Трампа в діалозі з Путіним», «Трамп хоче «угоду» з Росією, хоча не розуміє, чим торгує Путін», «Нічого не зміниться, поки Трамп не зніме Путіна з власного п'єдесталу» (С. Чуніхіна) та ін.;

- інформаційної війни та медіаосвіти: «Як змінилася культура спілкування українців, і що означають ці зміни? Наскільки це відповідає світовим трендам?», «Думскролінг: як проживати новини і не божеволіти» (І. Губеладзе), «Вплив

інтернету і соцмереж на поведінку підлітків», «Причини словесних дебатів в інтернеті» (В. Васютинський), «Медіатравма, освітні втрати, III. Чому медіаграмотність має бути базовою навичкою» (Л. Найдьонова).

Створено навчальні онлайн-курси:

- курс для сімейних лікарів на платформі академії Національної служби здоров'я України «Практичні інструменти роботи з ветеранами та ветеранками війни» на платформі Ти як? (Н. Умеренкова);

- курс для фахівців «Посттравматичний стресовий розлад. Алгоритми запобігання та взаємодії. Посттравматичне зростання», представлений YouTube каналі «РеСтарт. Платформа відновлення людського капіталу»¹¹⁴ (Н. Умеренкова);

- курс для фахівців «Материнство і батьківство без стресу: курс для фахівців» на платформі «Ти як?» (І. Губеладзе);

- навчального відеоматеріалу для онлайн-курсів «НУШ у час змін: 5-6-ті класи» для підвищення кваліфікації вчителів базової школи – відео для всіх курсів «Психоемоційна підтримка учнів з різним досвідом війни» на платформі Освіторія (І. Губеладзе).

На сайті *Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського* та в мережі Facebook популяризується сторінка віртуального читального залу освітянина «Освіта і наука в умовах війни», де висвітлено питання психологічної допомоги дітям і дорослим, оприлюднено корисні матеріали для освітян і науковців в умовах воєнного часу. У рубриці «Бібліотечному фахівцю» функціонує сторінка «Бібліотеки в реаліях війни». Поповнено інформацією сторінку «Українська мова онлайн» задля сприяння її функціонуванню як державної, посиленню об'єднувальної ролі в українському суспільстві як засобу зміцнення державної єдності, захисту національного мовно-культурного та мовно-інформаційного простору тощо.

У контексті інформаційно-аналітичного супроводу діяльності освітянських бібліотек наповнено новими ресурсами рубрику «Пункт європейської інформації» на вебпорталі бібліотеки, зокрема до послуг користувачів пропонується виставка-огляд «Дні Європи в Україні: відзначення в мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України (2011-2024 рр.)».

Співробітники бібліотеки протидіють пропаганді агресора, поширюючи корисні посилання та достовірну й патріотичну інформацію у соціальних мережах, беруть активну участь у волонтерській і благодійній діяльності.

Бібліотека сприяє формуванню інформаційних ресурсів освітянських бібліотек, а також бібліотек інших відомств шляхом безкоштовного обміну і перерозподілу актуальних документів різноманітної тематики. Працівникам освітянських бібліотек надається консультативна допомога щодо організації роботи в умовах воєнного часу, формування інформаційних ресурсів у нових реаліях, з інших актуальних питань бібліотечної роботи за допомогою електронної пошти, у чаті започаткованої вайбер-групи «Освітянські бібліотеки онлайн» та інших вайбер-групах.

---

¹¹⁴ https://www.youtube.com/watch?v=zybDo7VgWI0&list=PLFpT2G22hl_E8cYQ9h5HARI9JigOfa1gt&index=7

Волонтерська діяльність стала органічною складовою роботи колективу вчених НАПН України. Співробітники *Інституту професійної освіти НАПН України* (П. Лузан, В. Шусть) брали активну участь у супроводі евакуйованих жителів Донеччини, забезпечуючи їх житлом та соціально-психологічною підтримкою. Системно на цей напрям орієнтована робота Ради молодих вчених інституту, яка на чолі з В. Беланом реалізовувала проєкти із увічнення пам'яті постраждалих Київщини та проводила благодійні заходи для військовослужбовців. Спільними зусиллями з партнерами вдалося організовувати збір гуманітарної допомоги та забезпечувати заклади освіти необхідними матеріалами.

Науковці *Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського* долучалися до плетіння маскувальних сіток, робили донати на потреби ЗСУ, поширювали інформацію про донати, збирали матеріал для плетіння маскувальних сіток та окопних свічок, перераховували кошти на потреби ЗСУ. Подяки за співпрацю від 25 бригади охорони громадського порядку імені князя Аскольда Національної гвардії України отримали директор ДНПБ Л. Березівська та співробітники відділу формування інформаційних ресурсів.

Вчені *Відділення вищої освіти НАПН України* упродовж 2025 р. здійснили низку просвітницьких та волонтерських заходів, проводили психологічні квести, тренінги, арт- і бібліотерапії для вимушено переміщених дітей та дітей, батьки яких перебувають у лавах Збройних Сил України в зоні бойових дій, навчали, як не піддаватися провокаціям і паніці, запобігати ескалації напруженості, спростовувати фейки, підтримувати ясність мислення, та спонукали вкладатися у розвиток країни та збереження і посилення її обороноздатності у доступний спосіб. Як представники педагогічної і психологічної наукової спільноти вчені фокусували увагу на підтриманні національної ідентичності, яка в умовах війни стала фундаментальним механізмом виживання, перетворившись із культурного маркера на стратегічний щит проти агресії, спрямованої на знищення української нації. Члени відділення працювали на зміцнення міжнародної співпраці, налагодження гуманітарних зв'язків і підтримку українських установ у складних умовах воєнного часу.

III. РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

III.1. Відділення ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Наукова та науково-організаційна діяльність Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки НАПН України (далі – Відділення) у 2025 р. здійснювалася дійсними членами і членами-кореспондентами НАПН України, науковими колективами Інституту проблем виховання НАПН України (7 відділів), Інституту педагогіки НАПН України (5 відділів), Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського, а також установ, що діяли на засадах самофінансування, – Науково-дослідного центру з проблем соціальної педагогіки і соціальної роботи НАПН України (на базі ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка») та Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства (спільно з Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини).

Вченими віднесених до Відділення наукових підрозділів виконувалося 10 фундаментальних і 13 прикладних наукових досліджень, з них у 2025 р. завершено 5 фундаментальних, 10 прикладних та розпочато 5 фундаментальних і 3 прикладні дослідження. Науково-дослідні центри продовжили роботу за 2 науково-дослідними роботами. Відділення координувало дослідження 13 дійсних членів (академіків) і 19 членів-кореспондентів НАПН України.

Дослідження проводилися із урахуванням потреб і викликів воєнного стану в Україні і нагальних потреб освіти та суспільства під час війни відповідно до тематичних напрямів діяльності Відділення.

Наукові дослідження працівників **Інституту проблем виховання НАПН України** були спрямовані на дослідження й розроблення теоретичних, технологічних і методичних засад виховання дітей та учнівської молоді в умовах воєнного стану. Завершено фундаментальне наукове дослідження «Формування в учнівської і студентської молоді національної солідарності в умовах війни та повоєнного часу» (керівник – д-р пед. наук, проф. К.О. Журба), за результатами якого опубліковано монографію «Національна солідарність учнівської і студентської молоді в умовах війни і повоєнного часу»¹¹⁵, методичний посібник «Формування в учнівської і студентської молоді національної солідарності в умовах війни та повоєнного часу»¹¹⁶ та 22 наукові праці, із яких 3 статті у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection та 10 публікаціях у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Завершено фундаментальне наукове дослідження «Педагогічні засади запобігання і подолання булінгу в цифровому освітньому середовищі» (керівник – д-р пед. наук, доц. В.М. Шахрай), за результатами якого підготовлено монографію «Запобігання і подолання булінгу в цифровому

¹¹⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746805/>

¹¹⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746806/>

освітньому середовищі: теоретичні і практичні підходи»¹¹⁷, методичні рекомендації «Запобігання і подолання булінгу серед дітей шкільного віку в цифровому освітньому середовищі: поради педагогам і батькам»¹¹⁸ та опубліковано 23 наукові праці, із яких 11 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Також завершено фундаментальне наукове дослідження «Формування кар'єрної спрямованості в учнів закладів загальної середньої освіти в умовах Нової української школи» (керівник – канд. пед. наук З.В. Охріменко), за результатами якого опубліковано монографію «Теоретико-методологічні засади формування кар'єрної спрямованості в учнів закладів загальної середньої освіти в умовах Нової української школи»¹¹⁹, методичний посібник «Зміст, форми й методи формування кар'єрної спрямованості в учнів закладів загальної середньої освіти»¹²⁰ та 16 наукових праць, з яких 3 статті у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, та 6 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Завершено прикладне наукове дослідження «Організаційно-педагогічні умови та технології забезпечення єдності фізичного і військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти» (керівник – д-р пед. наук, проф. Л.В. Канішевська), за результатами якого опубліковано навчально-методичний посібник «Організаційно-педагогічні умови та технології забезпечення єдності фізичного і військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти»¹²¹, методичні рекомендації «Методичний інструментарій забезпечення єдності фізичного і військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти»¹²² та 23 наукові праці, із яких стаття у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, та 16 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

За результатами завершеного прикладного наукового дослідження «Формування в учнів старших класів екологічної компетентності в контексті подолання екологічних наслідків війни» (керівник – д-р пед. наук, проф. С.В. Толочко) опубліковано посібник «Проектні кейси «Екопростір України майбутнього»¹²³, 59 наукових праць, з яких 3 статті у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, та 34 публікації у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Також завершено прикладне наукове дослідження «Формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності» (керівник – канд. пед. наук, ст. наук. сп. В.І. Кириченко), за результатами якого

¹¹⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746802/>

¹¹⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746135/>

¹¹⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746698/>

¹²⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746699/>

¹²¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745981/>

¹²² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747304/>

¹²³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746036/>

опубліковано навчально-методичний посібник «Формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності»¹²⁴, методичні рекомендації «Практико-орієнтовані моделі і механізми формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності»¹²⁵ та 13 наукових праць, з яких 7 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

За результатами завершеного прикладного наукового дослідження «Науково-методичні засади інтеграції позашкільної освіти та позаурочної діяльності в умовах повоєнного відновлення країни» (керівник – д-р пед. наук, ст. наук. сп. О.В. Литовченко) підготовлено методичний посібник «Інтеграція змісту позашкільної освіти та позаурочної діяльності в умовах повоєнного відновлення країни»¹²⁶, опубліковано препринт «Інтеграція змісту позашкільної освіти та позаурочної діяльності для безбар'єрного доступу дітей до якісних освітніх послуг»¹²⁷ та 28 наукових праць, з яких стаття у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, та 8 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Завершено прикладне наукове дослідження «Технології соціально-педагогічного супроводу дітей та молоді у період повоєнного відновлення України» (керівник – канд. пед. наук, ст. досл. Т.Ю. Куниця), за результатами якого підготовлено методичний посібник «Покоління перемоги: технології соціально-педагогічного супроводу»¹²⁸ та препринт «Соціально-педагогічна робота в закладах освіти часів відбудови України: проблеми та перспективи»¹²⁹ та опубліковано 22 наукові праці, із яких 11 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Продовжувалося виконання прикладного дослідження «Цифрові технології виховання старших дошкільників під час війни» (керівник – канд. пед. наук С.А. Васильєва), за результатами якого підготовлено матеріали методичного посібника «Виховання старших дошкільників засобами цифрових технологій», методичні рекомендації «Застосування цифрових технологій в освітньому процесі ЗДО», опубліковано 16 наукових праць, з яких 4 статті у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, та 8 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Розпочато виконання фундаментального наукового дослідження «Моніторинг особливостей та формування життєвих орієнтацій дітей та молоді в умовах пограниччя України» (керівник – канд. пед. наук, ст. наук. сп. Н.В. Харченко), за результатами якого підготовлено матеріали до монографії «Життєві орієнтації дітей та молоді в умовах пограниччя України», препринта

¹²⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747306/>

¹²⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746683/>

¹²⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747687/>

¹²⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746668/>

¹²⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747923/>

¹²⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747922/>

«Діти та молодь в умовах пограниччя України: моніторинг цінностей» та опубліковано 29 наукових праць, з яких 2 статті у виданнях, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, 15 публікацій у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Розпочато фундаментальне наукове дослідження «Формування ціннісної єдності учнівської молоді в умовах пограниччя України» (керівник – канд. пед. наук, ст. наук. сп. Т.К. Окушко), за результатами якого у звітному році підготовлено матеріали до монографії «Пограниччя України у змістово-ціннісному вимірі», препринта «Формування ціннісної єдності учнівської молоді в умовах пограниччя України: сучасний погляд» та опубліковано 8 наукових праць, з яких 4 публікації у виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України.

Загалом, вченими Інституту проблем виховання НАПН України у звітному році опубліковано і підготовлено – 254¹³⁰ наукові праці, із них наукової продукції: монографії – 3, препринти – 2; навчальної продукції: науково-методичні посібники – 2; виробничо-практичної продукції: методичні посібники – 5, методичні рекомендації – 3. Публікації у наукових періодичних виданнях, внесених до Переліку наукових фахових видань України – 126; 14 публікацій у наукових виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus, WoS; 14 публікацій у виданнях, що індексуються іншими наукометричними базами даних, 67 публікації у матеріалах конференцій; 18 – інших видів продукції.

У 2025 р. Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені **В.О. Сухомлинського** завершено виконання п'яти прикладних наукових досліджень, зокрема «Педагогічна біографіка в інформаційному освітньо-науковому просторі України» (керівник – акад. Л.Д. Березівська), у процесі якого розроблено цілісну концепцію формування колективного біографічного портрета українських педагогів як історичної спільноти.

Упроваджувалися результати наукового дослідження під час: участі у 110 заходах, зокрема 6 – з Плану роботи НАПН України¹³¹; розміщення публікацій в Електронній бібліотеці НАПН України¹³², на вебпорталі ДНПБ¹³³, сайтах закладів освіти¹³⁴; 3 віртуальних презентацій продукції на фейсбук-сторінці ДНПБ¹³⁵; отримання 4 свідоцтв про авторське право на продукцію; реалізації 7 онлайн-проектів («Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри», «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо», «Моя маленька Батьківщина: (за казками та оповідання В.О. Сухомлинського)», «Sukhomlinsky News», «В. Сухомлинський: офіційне листування (епістолярний екскурс)»,

¹³⁰ З урахуванням співавторства

¹³¹ <https://dnppb.gov.ua/ua/?events=39407>, <https://dnppb.gov.ua/ua/?ourpublications=35062>, <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3317/>, <https://dnppb.gov.ua/ua/?events=39407>, <https://www.facebook.com/share/p/BRsiN56SrZGfwKoL/>, <https://tinyurl.com/ywvh56dx>

¹³² <https://lib.iitta.gov.ua/view/themes/0123U100474/>

¹³³ <https://dnppb.gov.ua/ua/>

¹³⁴ <https://tinyurl.com/2s3zzbx5>, <https://tinyurl.com/4crpta7t>, <https://tinyurl.com/5ddpt2fd>, <https://tinyurl.com/2w4cv4j4>, <https://tinyurl.com/yzhfy9ne>, <https://tinyurl.com/mryp9bwh>

¹³⁵ <https://tinyurl.com/3k9vu5b3>, <https://tinyurl.com/ywa2x49k>, <https://tinyurl.com/bdz6pkkx>

«Педагоги України про національно-патріотичне виховання», «Педагоги про українську мову») для наукових, науково-педагогічних, бібліотечних працівників, здобувачів освіти¹³⁶; наповнення віртуального читального залу Фонду Василя Сухомлинського¹³⁷, профілю відділу педагогічного джерелознавства та біографістики в Google Scholar (h-індекс – 39)¹³⁸, ютуб-каналу ДНПБ¹³⁹; у 40 статтях у ЗМІ виконавців дослідження¹⁴⁰ і представників 7 закладів освіти та наукових установ¹⁴¹ тощо.

Опубліковано понад 250 наукових праць, зокрема: монографії – 1¹⁴², електронних ресурсів – 12¹⁴³, збірників матеріалів наукових заходів – 5¹⁴⁴, хрестоматій – 1¹⁴⁵; довідників – 11¹⁴⁶; бібліографічних покажчиків – 3¹⁴⁷, статті – 67 (із них: 9 – у виданнях, що індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection¹⁴⁸; 40¹⁴⁹ – у наукових фахових виданнях України категорії «Б», 7¹⁵⁰ – у наукових виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних, окрім Scopus і Web of Science Core Collection; енциклопедичних статті – в 11¹⁵¹);

¹³⁶ <https://tinyurl.com/bde4camw>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=39370>, <https://tinyurl.com/4yat8u93>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=43362>, <https://tinyurl.com/5bbwhnte>

¹³⁷ <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-fondu-v-o-sukhomlynskoho/>

¹³⁸ <https://scholar.google.com.ua/citations?user=eA9i0W0AAAAJ&hl=ru>

¹³⁹ <https://www.youtube.com/channel/UCUE2sl34ENt77C9AJDe69fA>

¹⁴⁰ <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=43433>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=43614>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746509/>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=43201>, <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3604/>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=43378>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745210/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746401/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744526/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745883/>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=44104>, <https://tinyurl.com/2svdx59t>, <https://tinyurl.com/35ybkx2p>

¹⁴¹ <https://naps.gov.ua/ua/press/reviews/3725/>, <https://tinyurl.com/3435wx4v>, <https://tinyurl.com/4vn2tnj2>, <https://tinyurl.com/573rsdsm>

¹⁴² <http://resource.history.org.ua/item/0018512>

¹⁴³ <https://tinyurl.com/4t537j3y>; <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742758/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744999/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745346/>, <https://tinyurl.com/e7adfasd>, <https://tinyurl.com/4wahc6us>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746099/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745782/>

¹⁴⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738392/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735849/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738201/>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=41859>, <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.741174>

¹⁴⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741965/>

¹⁴⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742309/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/734817/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735829/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/736970/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741778/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742971/>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43913>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745552/>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43577>

¹⁴⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/735193/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744035/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744180/>

¹⁴⁸ <https://doi.org/10.33407/ilt.v97i5.5240>, <https://tinyurl.com/rx3r3jpx>, <https://tinyurl.com/3z5tspwu>, <https://tinyurl.com/5n8w77pp>, <https://doi.org/10.1063/5.0172779>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738767/>, <https://tinyurl.com/msuru4c6>, <https://tinyurl.com/58u5m59e>, <https://tinyurl.com/yjjw5p53>

¹⁴⁹ <https://tinyurl.com/bdd8uv46>, <https://tinyurl.com/w44fxwcu>, <https://tinyurl.com/57m3urz7>, <https://doi.org/10.35619/iu.v1i18.569>, <https://tinyurl.com/yxvtse67>, <https://tinyurl.com/4sa8nrr4>, <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.2.1>, <https://doi.org/10.5281/zenodo.15311222>, <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2025-9-132-154>, <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2025-9-171-192>, <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2025-9-193-209>, [https://doi.org/10.31499/2618-0715.1\(14\).2025.332268](https://doi.org/10.31499/2618-0715.1(14).2025.332268), <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2025-9-210-225>, <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-2-143-150>, <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2025-9-70-79>

¹⁵⁰ <https://tinyurl.com/355xpu7p>, <https://tinyurl.com/mz74pxhc>, <https://tinyurl.com/yc82nr2w>, <https://tinyurl.com/mst85w6f>, <https://tinyurl.com/8ptbevrx>, <https://tinyurl.com/yec3eva6>

¹⁵¹ <https://tinyurl.com/2tn66auz>, <https://tinyurl.com/e3ku2er5>, <https://tinyurl.com/yckf4mmm>, <https://esu.com.ua/article-885282>, <https://tinyurl.com/3zva265h>, <https://esu.com.ua/article-882041>,

матеріали і тези наукових заходів – 152 (в українських виданнях – 134, у закордонних – 18); створено нові й оновлено наявні сторінки електронного ресурсу «Педагоги України та світу» (48)¹⁵².

Завершено прикладне дослідження «Освітнянські бібліотеки як суб'єкт проєктування освітнього середовища в умовах цифровізації»¹⁵³ (керівник – канд. наук із соціальних комунікацій Л.О. Пономаренко), за результатами якого підготовлено довідники «Науково-інформаційна діяльність провідних освітнянських бібліотек – 2025» та «Науково-інформаційна діяльність провідних освітнянських бібліотек – 2023», біобібліографічні показники «Володимир Іларіонович Луговий – перший віцепрезидент НАПН України: матеріали до біобібліографії (2020-2025 рр.)» та «Олег Михайлович Топузов – віцепрезидент НАПН України», науково-допоміжні бібліографічні показники «Нова українська школа – ключова реформа шкільної освіти в умовах цифровізації суспільства: стан, досягнення та перспективи розвитку», «Освіта і педагогічна наука України і Польщі. 2005-2024» та «Бібліотека в епоху цифровізації освіти і науки». Здійснено наповнення фактографічної бази даних «Знаменні та пам'ятні дати у галузі освіти».

Опубліковано майже 150 наукових праць (довідкова продукція – 9, зокрема 3 довідника¹⁵⁴, 6 бібліографічних показників¹⁵⁵; статей – 31, у т. ч.: у виданнях, що індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection – 4; наукових фахових виданнях України категорії «Б» – 23; у виданнях, що індексуються в інших наукометричних базах даних – 4; матеріалів конференцій (інших науково-практичних заходів) – 104, електронний ресурс. Упровадження результатів наукового дослідження здійснювалося під час: виступів у ході 94 всеукраїнських і міжнародних науково-практичних заходах (відповідно до Плану роботи НАПН України – 4¹⁵⁶), отримання свідоцтв про авторське право на продукцію (3); розміщення публікацій в Електронній бібліотеці НАПН України¹⁵⁷, на вебпорталі ДНПБ¹⁵⁸, фейсбук-сторінці ДНПБ¹⁵⁹ та відділу науково-освітніх інформаційних ресурсів і методичного супроводу освітнянських бібліотек¹⁶⁰, реалізації щомісячного онлайн-проєкту у Фейсбук «Календар знаменних і пам'ятних дат у галузі освіти»¹⁶¹, публікацій статей та повідомлень у медіа (9).

<https://tinyurl.com/ye248uhz>, <https://esu.com.ua/article-888099>, <https://esu.com.ua/article-888115>,
<https://esu.com.ua/article-888090>, <https://tinyurl.com/54x7a9np>

¹⁵² <https://tinyurl.com/4t537j3y>

¹⁵³ <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0123U100477/>

¹⁵⁴ <http://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=35283>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=44753>,
<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=41852>

¹⁵⁵ <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=40911>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=41595>,
<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43260>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=44647>,
<https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=4474>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=41852>

¹⁵⁶ <http://dnpb.gov.ua/ua/?events=34854>, <http://dnpb.gov.ua/ua/?events=34825#more-34825>,
<https://dnpb.gov.ua/ua/?events=39407>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=38910#more-38910>,

¹⁵⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/view/themes/0123U100477/>

¹⁵⁸ <https://dnpb.gov.ua/ua/>

¹⁵⁹ <https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua/#>

¹⁶⁰ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063864680406>

¹⁶¹ https://www.facebook.com/hashtag/календар_у_галузі_освіти

Завершено виконання наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід»¹⁶² (керівник – канд. пед. наук, ст. досл. М.Л. Ростока), за результатами якого підготовлено «Аналітичний вісник у сфері освіти й науки: довідковий бюлетень» (випуски 17-22¹⁶³), «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки в умовах війни та відновлення України після російської агресії: оглядове видання»¹⁶⁴, а також створено нові складники е-ресурсів: «Інформаційно-аналітичні ресурси ДНПБ», «Бібліометрика ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського», «Аналітичні огляди ЗМІ з питань цифровізації та цифрової трансформації освіти». Опубліковано 215 праць, зокрема монографії – 3; електронні ресурси – 34; збірники матеріалів наукових заходів – 9; довідники – 7; бібліографічні покажчики – 1; статті – 38 (із них: 8 – у виданнях, що індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection; 27 – у наукових фахових виданнях України категорії «Б», 3 – у наукових виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних, окрім Scopus і Web of Science Core Collection); матеріали й тези наукових заходів – 83 (в українських виданнях – 80, у закордонних – 3) та 47 у засобах масової інформації. Опубліковано наукові статті й розділи монографій у співавторстві з іноземними партнерами із Естонії, Німеччини, Португалії (4 публікації).

Завершено прикладне наукове дослідження «Проектування баз знань цифрових освітніх ресурсів»¹⁶⁵ (керівник – канд. пед. наук, ст. наук. сп. А.Г. Гуралюк), за результатами якого підготовлено практичний посібник «Сучасні технології візуалізації колекцій цифрових освітніх ресурсів», методичні рекомендації «Використання баз знань для розроблення й візуалізації цифрових освітніх ресурсів», оглядове видання «Колекції цифрових освітніх ресурсів», дайджест «Цифрові освітні технології», оглядове видання «Цифровізація освіти і науки в період російсько-української війни та відновлення України». Опубліковано понад 140 наукових праць, зокрема: розділів монографій – 4, електронний ресурс, довідники – 3, статті – 26 (із них: 6 – у виданнях, що індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection; 17 – у наукових фахових виданнях України категорії «Б» (зокрема одну статтю у співавторстві з закордонним колегою), 3 – у наукових виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних, окрім Scopus і Web of Science Core Collection; матеріали та тези наукових заходів – 98 (в українських виданнях – 95, у закордонних – 3).

Завершено виконання наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід психологічної науки у воєнний та повоєнний періоди України» (керівник – д-р пед. наук, проф. О.П. Лучанінова), за результатами якого підготовлено довідковий бюлетень «Дайджест провідних спеціалізованих

¹⁶² <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0123U100476/>

¹⁶³ <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.735560>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43383>, <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.737306>, <https://lib.iitta.gov.ua/741210/>, <https://lib.iitta.gov.ua/743046>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43741>

¹⁶⁴ <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=44456>

¹⁶⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/stats/report/themes/0123U100475/>

видань з психологічних наук»¹⁶⁶, інформаційно-аналітичний довідник «Психологічний супровід воєнного та повоєнного періодів України»¹⁶⁷, поповнено е-ресурс «Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського»¹⁶⁸ новими складниками (5). Опубліковано 84 наукові праці: довідники – 2, електронні ресурси – 5; збірники матеріалів наукових заходів – 1; статті у наукових фахових виданнях України – 19, тези та матеріали конференцій – 45, розділів зарубіжних монографій – 2, препринти – 1.

Загалом упровадження результатів наукових досліджень, які виконувались в бібліотеці у 2025 р., відбувалося у ході 18 науково-практичних та науково-інформаційних масових заходів, зокрема 2 міжнародних, 4 включених до Плану роботи НАПН України, участі наукових працівників у понад 60 науково-практичних масових заходах, зокрема 28 міжнародних, проведених іншими установами, організаціями, закладами; реалізації семи онлайн-проектів: «Ми стоїмо на плечах наших попередників: видатні педагоги-ювіляри»¹⁶⁹, «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо!»¹⁷⁰, «Sukhomlinsky News»¹⁷¹, «Педагоги України про національно-патріотичне виховання»¹⁷², «В. Сухомлинський: офіційне листування (епістолярний екскурс)»¹⁷³, «Педагоги про українську мову», «Знаменні та пам'ятні дати у сфері освіти»¹⁷⁴, а також наповнення: віртуального читального залу Фонду Василя Сухомлинського¹⁷⁵, віртуального читального залу освітянина¹⁷⁶, віртуального читального залу кабінету бібліотекознавства¹⁷⁷, віртуальної кімнати-музею рідкісної книги¹⁷⁸, ресурсу «Вчені Національної академії педагогічних наук України»¹⁷⁹, віртуальної сторінки «Українська мова онлайн»¹⁸⁰.

Упроваджено 117 електронних одиниць продукції, із них – 64 електронні видання (наукових видань – 28; виробничо-практичної продукції – 2; довідкової продукції – 34) та 58 електронних ресурсів. Продукцію розміщено на вебпорталі ДНПБ¹⁸¹ та в Електронній бібліотеці НАПН України¹⁸², презентовано у соціальній мережі Фейсбук¹⁸³, на Ютуб-каналі¹⁸⁴, 57 публікаціях у ЗМІ. Отримано понад 110 довідок (актів) про впровадження, укладено 4 угоди. В Електронній бібліотеці НАПН України розміщено 293 праці, усього – 1760 документів,

¹⁶⁶ <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43552>

¹⁶⁷ <https://dnpb.gov.ua/ua/?ourpublications=43644>

¹⁶⁸ <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-osvityanyina/>

¹⁶⁹ <https://tinyurl.com/esbrdzv3>

¹⁷⁰ <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=31232>

¹⁷¹ <https://tinyurl.com/ycynd8j6>

¹⁷² <https://tinyurl.com/mptvd2ny>

¹⁷³ <https://tinyurl.com/2p8kjfu3>

¹⁷⁴ <http://surl.li/eihqd> ; <http://surl.li/eihqk>

¹⁷⁵ <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-fondu-v-o-sukhomlynskoho/>

¹⁷⁶ <http://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-osvityanyina/>

¹⁷⁷ <http://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-kabinetu-bibliotekoznavstva/>

¹⁷⁸ <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualna-kimnata-muzey-ridkisnoyi-knyhy>

¹⁷⁹ https://dnpb.gov.ua/kb_naps

¹⁸⁰ <http://dnpb.gov.ua/ua/українська-мова/>

¹⁸¹ <http://dnpb.gov.ua/ua/>

¹⁸² <https://lib.iitta.gov.ua/>

¹⁸³ <https://www.facebook.com/dnpb.gov.ua/>

¹⁸⁴ https://www.youtube.com/@dnpd_napn_ua/featured

загальна кількість їх завантажень у 2025 р. становить 63,8 тис (загалом – понад 340 тис.).

Вагомим науковим доробком Відділення є внесок п'яти відділів **Інституту педагогіки НАПН України**.

У 2025 р. у відділі історії та філософії освіти розпочалося виконання наукового дослідження за темою «Освітній та філософський дискурс формування історичної пам'яті у підготовці майбутніх українських учителів в умовах російської агресії» (керівник – чл.-кор. Н.П. Дічек), за результатами якого у звітному році опубліковано 15 статей, із них: 13 – у наукових фахових виданнях України категорії «Б» у галузі педагогіки; 2 – у виданнях, що індексуються у наукометричних базах WoS Core Collection¹⁸⁵; 2 розділи у вітчизняних монографіях¹⁸⁶, розділ у зарубіжній монографії.

Планові публікації презентовано в Електронній бібліотеці НАПН України¹⁸⁷, на сайтах (сторінках) наукових фахових видань.

Завершено фундаментальне наукове дослідження «Інтеграційні процеси у світовій, європейській і національних системах загальної середньої освіти» (2024-2026) (керівник – акад. О.І. Локшина), за результатами якого обґрунтовано теоретичні і методичні засади європейської інтеграції крізь призму ключових концептів та їхнього впливу на освіту у контексті віднаходження балансу між гармонізацією стандартів і національною ідентичністю. Основні наукові результати відображено у 127 наукових працях. З них: вітчизняна колективна монографія; частини зарубіжних колективних монографій – 3; частини вітчизняних колективних монографій – 5; навчальний посібник; частина посібника; препринт; частини препринту – 4; збірник наукових праць конференції; довідкова продукція – 2; частина довідкової продукції; FAIR дані, які мають DOI – 2; статті у виданнях, що індексуються у Scopus & Web of Science Core Collection – 8; наукові статті у зарубіжних виданнях – 2; статті у виданнях, що належать до переліку наукових фахових видань України – 34; статті у виданнях, що не належать до переліку наукових фахових видань України – 4; аналітичний звіт – 3; тези – 54.

Завершено фундаментальне дослідження «Управління трансформаційними процесами у закладах загальної середньої освіти в умовах повоєнного відновлення України» (керівник – канд. пед. н., ст. наук. сп. О.М. Онаць), за результатами якого опубліковано 127 наукових праць за темою дослідження: статті у виданнях, що входять до наукометричних баз даних Scopus та/або Web of Science, – 7; інших зарубіжних періодичних виданнях – 1; у виданнях, що належать до Переліку наукових фахових видань України, – 16; монографія; частини вітчизняних колективних монографій – 3; частини зарубіжних колективних монографій – 4; посібники – 3, бібліографічний покажчик; методичні рекомендації; аналітичний звіт; статті у ЗМІ – 2; тези та

¹⁸⁵ <https://ampr.ust.edu.ua/article/view/333966>, <https://doi.org/10.18662/rrem/17.2/1006>, <https://lumenpublishing.com/journals/index.php/rrem/issue/view/338>

¹⁸⁶ surl.ln/duzoxs; <https://surl.lt/mkxyot>

¹⁸⁷ <http://undip.org.ua/news/library/index.php>

матеріали конференцій в Україні – 72; тези та матеріали конференцій за кордоном – 13.

У 2025 р. розпочато наукове дослідження «Технології подолання освітніх втрат учнів гімназії в умовах змішаного навчання під час війни» (керівник – канд. пед. наук, ст. наук. сп. С.Е. Трубачева). За результатами виконання наукового дослідження у звітному році опубліковано: практичні посібники – 2¹⁸⁸, методичні рекомендації¹⁸⁹; стаття у виданні, що індексується в Scopus¹⁹⁰, частини колективної монографії – 3, фахові статті – 8¹⁹¹, тези. Підготовлено рукопис розділів практичного посібника «Технології подолання освітніх втрат учнів гімназії в умовах змішаного навчання під час війни».

У межах наукового дослідження «Стратегії управління закладами дошкільної освіти в кризових ситуаціях» (керівник – д-р пед. наук, проф. О.Д. Рейпольська) упродовж звітної періоду підготовлено 21 наукову працю. З них: стаття у науковому періодичному виданні, що індексується у наукометричній базі даних Web of Science Core Collection¹⁹²; 8 статей у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України¹⁹³; 2 статті в інших виданнях, модельна програма «Математичний старт»¹⁹⁴.

Основні результати досліджень дійсних членів (академіків) та членів-кореспондентів Відділення систематизовано за основними проблемами дослідження.

Дослідження у напрямі *філософії освіти в системі соціогуманітарного знання* (акад. В.Г. Кремень, В.Ю. Мельниченко, О.О. Рафальський, чл.-кор. В.О. Балух, В.В. Ільїн, В.П. Капелюшний) охоплювали проблеми людини в системі цифрової реальності; динаміки цивілізаційної парадигми розвитку України, культурно-освітньої еліти в історичних процесах України (XVII – поч. XXI ст.) та в національних державотворчих процесах України, її суспільно-світоглядної значущості для сталого розвитку; філософії як фундаменту формування культури мислення у дітей та молоді, осмислення нових подробиць біографії Т.Г. Шевченка в контексті сучасної гуманітарної освіти. За результатами досліджень схарактеризовано освіту як систему, що функціонує в умовах глибоких соціальних трансформацій і війни, потребує нових методологічних підходів та стратегічного оновлення, переходу від застарілих моделей навчання до інноваційних, поєднання педагогіки із філософією, психологією, соціологією тощо. Зроблено висновки, що освіта виступає провідним інструментом європейської інтеграції України, забезпечуючи

¹⁸⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746576>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747150>

¹⁸⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744569>

¹⁹⁰ <https://doi.org/10.22633/rpge.v29iesp2.20653>

¹⁹¹ <https://doi.org/10.31654/2663-4902-2025-PP-3-9-15>, <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2025-34-377-388>, <https://doi.org/10.32405/2411-1309-2025-34-293-308>

¹⁹² <https://dx.doi.org/10.24093/awej/vol16no1.12>

¹⁹³ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17780278>, <https://doi.org/10.54929/2786-9199-2025-9-04-01>,

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17254047>, <https://doi.org/10.5281/zenodo.16525640>,

<https://doi.org/10.5281/zenodo.17776600>, <https://doi.org/10.32782/fohium/2025.7.32>,

<https://doi.org/10.32782/2410-2075-20.16>, <https://doi.org/10.5281/zenodo.17776600>

¹⁹⁴ <https://www.ranok.com.ua/series/matematicnii-start-2018.html?srsltid=AfmBOoqsPv-LtIZwmXzaOJV3D8DXvUn-e6hWT2PH9pmiEzUcwHxtfpwi>

формування цінностей, світогляду та громадянської відповідальності українського суспільства; цифровізацію як необхідного чинника модернізації освіти, що повинна мати виховну, ціннісну і культурну функції та людиноцентричний і гуманістично зорієнтований контекст. Визначено в ретроспективі напрями, алгоритми, шляхи розвитку цивілізаційних процесів в Україні; надано практичні рекомендації щодо вдосконалення Закону України «Про свободу совісті та релігійні організації»; визначено значущість світоглядно-ціннісних візій українських просвітителів для сучасної освітньої парадигми та утвердження національної ідентичності. Продовжено осмислення ролі філософії в ситуації нової соціально-культурної, геополітичної реальності, пов'язаної із масштабною війною, розв'язаною росією проти України. Обґрунтовано стратегічну концепцію створення нової наукової багатотомної біографії Тараса Шевченка як національної ідеї у шевченкознавстві.

За результатами досліджень з напрямку *філософії освіти в системі соціогуманітарного знання* опубліковано: 3 розділи у колективних монографіях, навчальний посібник (у співавторстві) «Студії з історії державного права України», 6 статей у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, статтю у виданні, що індексується в наукометричній базі Web of Science¹⁹⁵, 11 статей у виданнях, що входять до переліку фахових видань України, статтю у міжнародному виданні «Ілюстровану історико-богословську енциклопедію» в 5 т. (третій том)¹⁹⁶, (четвертий том)¹⁹⁷, 2 статті в енциклопедичних виданнях, статтю у збірнику наукових праць¹⁹⁸, 36 статей у медіа, 13 тез. Видано книгу «Осінені Шевченком: Статті першої половини 2020-х років»¹⁹⁹.

Значна увага у контексті цифрової трансформації освіти під час війни була приділена *проблемам цифровізації освіти* (чл.-кор. Б.Б. Буяк, Н.В. Бахмат, Л.В. Канішевська В.В. Осадчий) зокрема, використанню штучного інтелекту; дослідженню соціально-економічних, суспільно-політичних, теоретичних та прикладних аспектів використання цифрових технологій в освіті; розвитку компетентностей фахівців в умовах цифровізації. За результатами досліджень обґрунтовано незворотність процесу цифрової трансформації в освіті; визначено позитивні аспекти цифровізації та її ризики. Напрацьовано модель індикаторів моніторингу стану розвитку цифрових навичок та цифрових компетентностей учнів, студентів, викладачів.

Розроблено методологічні підходи до застосування ШІ у розвитку професійних компетентностей. Апробовано інноваційні моделі навчання, які інтегрують технології штучного інтелекту та віртуальної реальності (Metaverse) в освітній процес. Теоретично обґрунтовано педагогічні умови виховання дітей та молоді в цифровому просторі; розроблено змістове і методичне забезпечення

¹⁹⁵ <https://www.ibidem.eu/en/Series/Society-Politics/Soviet-and-Post-Soviet-Politics-and-Society/Crises-of-Political-Development-in-Ukraine.html>

¹⁹⁶ <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12847>

¹⁹⁷ <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/13017>

¹⁹⁸ [https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1\(34\)-04](https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1(34)-04)

¹⁹⁹ ISBN 978-617-7606-81-8/

педагогічних працівників, батьків з проблеми виховання дітей та молоді в цифровому просторі

За результатами досліджень з напрямку *проблем цифровізації освіти* опубліковано 11 статей у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, колективну монографію, що індексується в наукометричній базі даних Scopus²⁰⁰, 18 статей у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, 2 статті в інших міжнародних наукометричних базах даних, 5 статей у міжнародних виданнях, навчально-методичний посібник²⁰¹, методичні рекомендації²⁰², 3 статті в інших наукових виданнях, тези. Отримано свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 134662.

Дослідження з *теорії та історії розвитку української і зарубіжної педагогічної науки* (акад. Л.Д. Березівська, В.П. Кравець, О.В. Сухомлинська, чл.-кор. Н.П. Дічек) спрямовано на вивчення творчої спадщини В.О. Сухомлинського і його кореспондентів; української педагогічної біографіки як складника національної пам'яті (середина XIX – початок XXI ст.); історії розвитку педагогічної освіти в західних областях України у XX – XXI ст.; історії освіти як засобу збереження історичної пам'яті та утвердження української національної ідентичності. За результатами досліджень здійснено джерелознавчий аналіз крізь призму педагогічної епістолярної біографіки; цілісно представлено біографічну та біобібліографічну інформацію про епістолярії В.О. Сухомлинського та його кореспондентів (більш 300 відомих і маловідомих педагогів та освітніх діячів минулого); цілісно представлено епістолярій Василя Сухомлинського та його кореспондентів. Здійснено аналіз історичної, історико-педагогічної та соціологічної літератури з проблем розвитку початкової, середньої та вищої педагогічної школи в Україні за період XVIII – XXI століть. Аргументовано ключову роль історії освіти як засобу збереження історичної пам'яті та утвердження української національної ідентичності. Цілісно представлено біографічні та бібліографічні знання про відомих і маловідомих педагогів минулого²⁰³, що сприятиме реконструкції історичної пам'яті.

За результатами досліджень опубліковано: 4 статті у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, 4 статті у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, біобібліографічний покажчик²⁰⁴; енциклопедичний біографічний словник²⁰⁵; 5 електронних ресурсів²⁰⁶, 4 статті в українських наукових виданнях, що

²⁰⁰ <https://doi.org/10.15587/978-617-8360-20-7.ch2>

²⁰¹ <https://doi.org/10.32405/978-617-8011-04-8-2024-108>

²⁰² <https://doi.org/10.32405/978-617-8768-10-2-2025-10>

²⁰³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745951/>, <https://dnbp.gov.ua/ua/?ourpublications=43571>, <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.id/745951>

²⁰⁴ <https://dnbp.gov.ua/ua/?ourpublications=43586>

²⁰⁵ <https://dnbp.gov.ua/ua/?ourpublications=43571>

²⁰⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744999/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745346/>, <https://tinyurl.com/bdejk9jm>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746099/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745782/>

індексуються в інших наукометричних базах даних²⁰⁷; 5 статей у медіа²⁰⁸, 5 тез. Підготовлено до друку дві статті із історії розвитку педагогічної освіти в західних областях України.

Теоретичні й методичні засади виховання та соціалізації зростаючої особистості досліджувалися у контексті військової агресії РФ проти України (акад. І.Д. Бех, В.Д. Будак, Ю.Б. Кузнецов, В.С. Курило, чл.-кор. В.Г. Бутенко, В.І. Євдокимов, О.Л. Караман, В.М. Хайруліна). Увагу приділено дослідженню таких проблем: безпека громадян в умовах збройного насилля та інформаційної агресії РФ проти України; військово-патріотичне виховання в умовах світоглядних конфронтацій; інноваційна спрямованість виховного процесу в умовах війни; змістовне та методичне забезпечення військово-патріотичного виховання студентської молоді в умовах світоглядних конфронтацій в освітньому процесі університету; теоретико-методологічні і технологічні засади формування критичного мислення як чинника безпеки громадян в умовах збройного насилля та інформаційної агресії РФ проти України; стратегія сучасного виховання як доцільного поєднання у внутрішньому світі особистості цінностей, де на першому місці у їхній ієрархії повинні бути духовні цінності.

За результатами досліджень опубліковано: 16 статей у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, 2 статті у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, 4 розділи у 4 колективних монографіях, методичний посібник²⁰⁹, методичні рекомендації²¹⁰, збірник вправ «Розвиток особистості військовослужбовця з критичним мисленням»²¹¹, 5 статей в інших наукових виданнях, 5 тез, підготовлено до друку статтю про духовність як основу консолідації суспільства в умовах воєнного стану.

Також виконано дослідження щодо *управлінських і технологічних чинників розвитку освіти в умовах воєнного стану* (акад. Я.В. Цехмістер, чл.-кор. І.Ю. Регейло, О.Л. Сидоренко, Г.В. Терещук, І.М. Шорбура). Приділено увагу освітологічним засадам розвитку медичної освіти в умовах війни; інноваційній діяльності університету в контексті забезпечення якості вищої педагогічної освіти; тенденціям розвитку освіти України в умовах кризових ситуацій; оцінюванню досліджень і наукових проєктів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни; місії зовнішнього незалежного оцінювання (ЗНО) під час війни. За результатами досліджень обґрунтовано інноваційні підходи до організації освітнього процесу в закладах вищої освіти на засадах інтермедіальності та студентоцентризму; розкрито основні тенденції розвитку освіти України в умовах кризових ситуацій, проаналізовано зміну традиційних підходів до навчання, впровадження нових

²⁰⁷ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7119>, <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7144>,
<https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7212>, <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7131>

²⁰⁸ <https://dnpg.gov.ua/ua/?news=43433>, <https://dnpg.gov.ua/ua/?news=43614>,
<https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746509/>, <https://dnpg.gov.ua/ua/?events=43201>, <https://tinyurl.com/8uu6m6bb>

²⁰⁹ <https://doi.org/10.32405/978-617-8768-05-8-2025-148>

²¹⁰ <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/28609/1/stepanenko2025.pdf>

²¹¹ <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11618>

інноваційних методів в освітній процес; здійснено аналіз найвагоміших ініціатив європейських політик щодо реформування оцінювання в умовах відритої науки.

За результатами досліджень опубліковано: 5 статей у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus та Web of Science, методичні рекомендації, розділ у колективній монографії²¹², 4 навчальні програми, 15 статей у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, 2 статті у міжнародних виданнях, що індексується в інших наукометричних базах даних²¹³, 3 статті в інших наукових виданнях, 2 розділи у 2 колективних монографіях, навчальний посібник, 4 тези.

У контексті посилення євроінтеграційних намірів України приділено увагу дослідженням у *сфері педагогічної компаративістики* (акад. О.І. Локшина, С.О. Сисоєва), зокрема інтеграційним процесам у світовій, європейській і національних системах загальної середньої освіти; аналізу концептуального виміру феномену інтеграції в освіті у зарубіжному дослідницькому просторі; перспективам використання зарубіжного досвіду в умовах інтеграції національної освіти в європейський та світовий освітні простори; проаналізовано поняття, що набувають вагомого значення у Європейському освітньому просторі для виховання дітей та молоді в кризових ситуаціях: «крихкість», «стійкість», «антикрихкість», «життєстійкість», які характеризують стани особистості від найменш адаптивного до найбільш адаптивного; доведено, що українська педагогіка у воєнний період орієнтована на формування життєстійкості у дітей та молоді через психосоціальні практики, тренінги у змодельованій ситуації небезпеки, інтеграцію підтримувальних методик в освітній процес, створення освітнього середовища безпеки та взаємопідтримки; визначено засоби підтримки ментального здоров'я й ресурсного стану вчителя. Проаналізовано та виокремлено педагогічні практики утвердження національної ідентичності у країнах Європейського Союзу, зокрема Республіці Польща. За результатами досліджень опубліковано препринт²¹⁴, 7 статей у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, статтю у виданні, що індексується в наукометричній базі даних Web of Science²¹⁵, 3 статті у міжнародних виданнях, 3 тези, розділ у колективній монографії, 6 статей в інших наукових виданнях, 2 публікації у ЗМІ.

У 2025 р. вченими **Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства (спільно з Уманським державним педагогічним університетом імені Павла Тичини)** (керівник – д-р пед. наук, проф. Н.М. Коляда) виконувалося дослідження «Актуальні проблеми історико-педагогічного знання», у ході якого вивчено актуальні питання розвитку педагогічного краєзнавства крізь призму історико-культурних явищ в Україні; становлення та розвитку педагогічного краєзнавства в Україні; історико-культурного компонента підготовки здобувачів вищої освіти; педагогічне краєзнавство у персоналіях.

²¹² https://repository.mu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/9879/1/krut_peredm_monog_2025_5.pdf

²¹³ <https://zenodo.org/record/7674438>

²¹⁴ <https://doi.org/10.32405/978-966-644-804-3-2025-257>

²¹⁵ <https://iopscience.iop.org/article/10.1088/1742-6596/3105/1/012019/pdf>

Упродовж звітнього періоду членами центру видано: монографій – 4 (колективні); навчальних посібників – 8; статей у наукових фахових виданнях – 18; статей у інших виданнях – 9. Усі наукові праці оприлюднено на сайті Інституційного репозитарію УДПУ імені Павла Тичини²¹⁶ та наукового фахового видання «Соціальна робота та соціальна освіта»²¹⁷.

Підготовлено до друку фахове видання «Соціальна робота та соціальна освіта» (2(15), 2025 р.)²¹⁸.

Результати досліджень оприлюднюються на сторінці центру²¹⁹.

Науково-дослідний центр проблем соціальної педагогіки і соціальної роботи (спільно з Луганським національним університетом імені Тараса Шевченка) у 2025 р. працював за темою: «Теорія і практика соціальної, педагогічної і психологічної роботи з вразливими категоріями населення в умовах російсько-української війни». Вперше науково обґрунтовано та розроблено теоретичні і практичні засади соціальної, педагогічної і психологічної роботи із вразливими категоріями населення в умовах російсько-української війни: визначено напрями і зміст соціальної, педагогічної і психологічної роботи із вразливими категоріями населення в умовах російсько-української війни; обґрунтовано технологію формування критичного мислення військовослужбовців в умовах збройного насилля та інформаційної агресії рф проти України.

Усього у 2025 р. опубліковано 94 наукові і навчально-методичні праці, із них: 35 – у журналах, що входять до наукометричних баз даних Scopus, Web of Science, Index Copernicus; 18 – у журналах, що не входять до наукометричних баз даних; 4 – у колективних монографіях; 32 – у збірниках наукових праць, матеріалах міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій; 5 навчально-методичних посібників.

Основні наукові результати членів Відділення відображено у 21 колективній монографії, 6 посібниках, підручниках, 2 методичних рекомендаціях, 2 інформаційних виданнях, 6 енциклопедіях, 21 статті у виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних Web of science та Scopus, 67 статтях у виданнях, що входять до переліку наукових фахових видань України, 5 публікацій у міжнародних виданнях, 27 статтях в інших наукових виданнях, 33 тезах, 5 електронних ресурсів, 2 препринтах, 44 статтях у ЗМІ, 5 аналітичних матеріалів, 2 каталогах виставки.

IV.2. ВІДДІЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Наукова діяльність Відділення психології та спеціальної педагогіки НАПН України (далі – Відділення) у звітному році здійснювалася дійсними членами і членами-кореспондентами НАПН України, а також вченими наукових установ: Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Інституту соціальної та

²¹⁶ <https://bit.ly/3c48X6P>), а також офіційних сторінках Науково-дослідного центру педагогічного краєзнавства

²¹⁷ <http://srso.udpu.edu.ua/index>

²¹⁸ <http://srso.udpu.edu.ua/issue/view/19907>

²¹⁹ <https://bit.ly/3wGAB3y>

політичної психології НАПН України, Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України та Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи.

Відділення провадило наукову діяльність відповідно до пріоритетів державної освітньої політики із урахуванням законів України «Про наукову і науково-технічну діяльність», «Про освіту», «Про дошкільну освіту», «Про професійну освіту», «Про загальну середню освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про фахову передвищу освіту», «Про вищу освіту», указів Президента України (щодо розвитку освітньої і наукової сфер) та інших законодавчих актів, що регулюють відносини у сфері науки і освіти, Плану заходів на 2017-2029 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа», постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр», а також Пріоритетних напрямів (тематики) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 роки, Стратегії розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 роки.

У звітному році продовжено реалізацію пріоритетних завдань Відділення та віднесених до нього наукових установ з урахуванням викликів, зумовлених повномасштабною війною, необхідності надання психологічної допомоги учасникам освітнього процесу, військовослужбовцям і населенню в умовах воєнного стану.

Загалом у звітному році Відділення координувало виконання наукових досліджень за 12 пріоритетними напрямами у галузі психології та спеціальної педагогіки. Усього вченими віднесених до Відділення наукових установ виконувалось 39 наукових досліджень, з яких 1 дослідження за договірною тематикою МОН України та 38 досліджень за галузевою тематикою НАПН України – 16 фундаментальних і 22 прикладні. Завершено 22 наукові дослідження (7 фундаментальних і 15 прикладних) та розпочато 11 наукових досліджень (5 фундаментальних і 6 прикладних).

Вчені Відділення у звітному році забезпечили виконання наукових досліджень задля отримання теоретично і практично значущих результатів щодо: вирішення актуальних проблем психологічного супроводу освітнього процесу і психічного розвитку особистості в умовах війни; науково-методичного забезпечення психологічного супроводу учасників бойових дій, сімей загиблих, тимчасово переміщених осіб; оновлення змісту освіти в контексті відкритого інформаційного простору та цифрової трансформації суспільства, а також в умовах війни; розроблення нових діагностичних і корекційних методик, технологій, тренінгових програм, спрямованих на психологічний супровід розвитку особистості в освітньому та суспільному просторі, психологічної підтримки населення України в умовах воєнного часу, інших проблем психологічної підтримки освітньої діяльності, зокрема навчання дітей з особливими освітніми потребами; науково-методичного забезпечення діяльності працівників психологічної служби системи освіти в контексті сучасних викликів, а також інтеграції психологічної науки в європейський науковий простір тощо.

Основні наукові результати досліджень вчених наукових установ та дійсних членів і членів-кореспондентів Відділення, які є працівниками академії за основним місцем роботи, відповідно до основних напрямів наукових досліджень і зазначених проблем є такими.

За напрямом «*Освіта, психологія і педагогіка для перемоги над російським агресором та повоєнного відновлення України*» розроблено концепцію створення підтримувально-розвивального віртуального простору для дорослих, спрямованого на їх посттравмівне особистісне зростання, психологічну самодопомогу, інтелектуальний розвиток, а також на розвиток комунікативної компетентності, здатностей до проектування діяльності, критичного сприйняття інформації в соціальних мережах, збереження суб'єктності (керівник – акад. М.Л. Смульсон)²²⁰.

Проаналізовано особливості формування мілітарних складових ідентичності школярів у контексті різних політичних систем. Визначено мілітарні наративи старшокласників, зокрема, героїзму та хоробрості. Окреслено риси кризи мілітарної ідентичності підлітків, оскільки в суспільстві лише формується єдиний наратив війни, крім того, проживання в умовах хронічної екстремальності, щоденних обстрілів, руйнування міст і селищ, загибелі цивільних та військових, характеризують полі травматизацію мілітарного досвіду та негативно позначаються на психологічному благополуччі підлітків (керівник – канд. психол. наук В.Л. Зливков)²²¹.

Обґрунтовано соціально-психологічну модель масової психологічної просвіти населення, що переживає травму війни, яка має на меті зміцнення його психологічної стійкості, базується на задоволенні основних психологічних потреб людини в контексті ситуації війни та спирається на соціально-психологічні механізми впливу на поведінку людини.

Розроблено та апробовано: комплекс методичних засобів психологічної просвіти населення, який охоплює різноманітні формати, цільові аудиторії та рівні втручання – від індивідуальної підтримки до групових і громадських ініціатив у сфері психологічної просвіти; технологію використання комплексу засобів психологічної просвіти, яку визначено як соціально-психологічну технологію «КОЛО просвіти», що передбачає послідовність етапів організації психологічної просвіти населення; методику формування компетентностей фахівців, які здійснюють психологічну просвіту населення під час війни, що охоплює освітній, практичний та рефлексивний компоненти та відповідно містить методичні ресурси: навчальну програму, програму міні-тренінгу для фахівців з розвитку компетентностей у сфері психологічної просвіти, етичні принципи роботи психолога-просвітника, орієнтовний гайд для фахівця з проведення тренінгу для населення за тематикою психологічної просвіти, універсальний сценарій тренінгу з психологічної просвіти населення, шаблон щоденника практики фахівця, чек-лист розвитку компетентностей фахівця (керівник – канд. психол. наук Л.Г. Чорна)²²².

²²⁰ <https://doi.org/10.46300/9109.2025.19.1>

²²¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746820>

²²² <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2026/01/praktykum-metodychni-zasoby-prosvity-gruden-2025.pdf>

Розроблено концепцію промоції готовності учасників освітнього процесу протидіяти екологічним та епідемічним загрозам здоров'ю, класифікацію екологічних та епідемічних загроз психічному здоров'ю людини та спеціальний комплекс методик для дослідження психологічної готовності учасників освітнього процесу протидіяти екологічним та епідемічним загрозам, який включає 10 методик та авторську анкету. Створено програму соціально-психологічної промоції готовності учасників освітнього процесу до протидії екологічним та епідемічним загрозам здоров'ю людини (керівник – д-р психол. наук О.В. Креденцер)²²³.

Визначено концептуальні засади розвитку національної та громадянської ідентичності молоді деокупованих територій; залучення соціально-психологічних ресурсів освітнього середовища для розвитку її громадянської ідентичності. Обґрунтовано основні компоненти та етапи науково-методичного супроводу розвитку національної та громадянської ідентичності; напрями розвитку національної ідентичності молоді деокупованих територій України. Розроблено моделі: соціально-психологічного супроводу розвитку національної ідентичності молоді деокупованих територій, яка включає основні принципи та етапи супроводу, напрями розвитку національної ідентичності молоді деокупованих територій України, структурні елементи супроводу та релевантні засоби розвитку національної ідентичності; розвитку національної ідентичності молоді деокупованих територій засобами арттерапії, в якій виокремлено основні напрями роботи, проблемні зони в межах кожного напрямку та можливі способи їх вирішення засобами арттерапії (керівник – канд. психол. наук І.В. Остапенко)²²⁴.

За напрямом *«Методологія, теорія та історія психології в контексті завдань європейської та євроатлантичної інтеграції України»* встановлено психологічну специфіку переживання ситуації невизначеності учнями та студентами, динаміку змін їх психоемоційного стану, особливостей реагування на нестабільність, а також виявлено провідні ресурси, що забезпечують збереження психологічної рівноваги, стійкості та продуктивності діяльності. Обґрунтовано психологічні критерії створення психологічно безпечного освітнього середовища, що сприяє формуванню в учасників освітнього процесу здатності до конструктивної адаптації, мобілізації ресурсів, збереження продуктивності в умовах спотворених, ризикогенних чи нестабільних навчальних форматів (керівник – канд. психол. наук Л.А. Терещенко)²²⁵.

У межах наукового напрямку *«Педагогіка і психологія освітнього процесу»* визначено основні складники адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти різного віку під час війни. Обґрунтовано вимоги до проведення психодіагностики адаптаційних ресурсів в умовах воєнного стану. Розроблено систему психодіагностики адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків, яка пройшла апробацію в закладах загальної середньої

²²³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747907/>

²²⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745814>

²²⁵ <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/issue/view/138>

освіти (керівник – д-р психол. наук Н.В. Пророк)²²⁶.

За напрямом *«Повна загальна середня освіта»* запропоновано показники і критерії психологічного аналізу навчальної літератури та методичну систему організації підготовки і підвищення кваліфікації експертів-психологів для вирішення завдань оцінювання психологічної складової навчальних матеріалів. Система включає теоретичний, методичний блоки і практичні модулі та спрямована на формування в експертів компетентності психологічного аналізу навчальної літератури (керівник – канд. психол. наук Л.В. Дзюбко)²²⁷.

Згідно з напрямом *«Вікова психологія та фізіологія»* здійснено концептуалізацію ключових понять і сформульовано визначення психологічних ресурсів як внутрішніх здібностей, рис і переваг, що забезпечують подолання стресу, адаптацію до життєвих викликів і підтримання психологічного благополуччя. Визначено основні чинники і негативні наслідки воєнного стану для ресурсів фахівців соціономічних професій (вигорання, вторинна травматизація, зниження емпатії та самоефективності, емоційно-вольова дисрегуляція, погіршення резильєнтності й професійної життєстійкості). На цій основі сформовано перелік індикаторів і створено психодіагностичний комплекс (MBI, шкала реакції на тривалий травматичний стрес, Гіссенський опитувальник соматичних скарг, CD-RISC-10, шкала самоефективності Шварцера-Єрусалема, опитувальник професійної життєстійкості, Brief-COPE, шкала задоволеності життям) (керівник – акад. О.М. Кокун)²²⁸.

Концептуалізовано термін «стрес війни» та поняття «моніторинг наслідків стресу». Розроблено психологічну технологію моніторингу наслідків стресу війни у фахівців психолого-педагогічних професій. Виявлено основні види негативних наслідків стресу у фахівців психолого-педагогічних професій та виокремлено специфічні прояви їхньої вразливості до них. Апробовано й підтверджено інформативність діагностичних показників моніторингу стресових реакцій, на підставі яких сформовано узагальнену емпіричну модель негативних наслідків стресу для подальшого уточнення та узагальнення під час проєктування психологічної технології моніторингу (керівник – канд. психол. наук Г.В. Гуменюк)²²⁹.

У межах напрямку *«Психологія розвитку особистості»* розроблено концепцію розвитку життєвої компетентності особистості в обставинах повномасштабної війни. Виокремлено психологічні закономірності та механізми, що забезпечують розвиток життєвої компетентності особистості в умовах повномасштабної війни, а також надають підґрунтя для подальшого її розвитку в післявоєнний період.

Психологічними механізмами розвитку життєвої компетентності визначено: інтерпретування травмівного досвіду, яке зумовлює наділення конкретним сенсом багатовимірних складових соціокультурного та особистого досвіду та є дієвим способом розуміння нової реальності, процесом привнесення

²²⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746954>

²²⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747016>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747426>

²²⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/744751>

²²⁹ <https://doi.org/10.31108/3.2025.9.5>

сенсу в різні життєпрояви; зміну рефлексивної позиції, яка дозволяє особистості зайняти позицію суб'єкта відносно себе, ситуації, в якій вона опинилася, роблячи таким чином життя осмисленим; трансформацію базового особистісного наративу суб'єкта, завдяки якій особистість по-новому інтерпретує звичний перебіг життя, набуваючи тим самим можливість віднайти шляхи виходу із травмівної невизначеної ситуації (керівник – акад. Н.В. Чепелева)²³⁰.

Визначено зміст, структуру та ключові компоненти особистісних ресурсів психічного здоров'я молоді, яка перебуває у складних життєвих обставинах. Установлено, що адаптація молоді в кризових умовах життєдіяльності значною мірою залежить від внутрішнього ресурсного потенціалу, який включає оптимізм, самоєфективність, толерантність до невизначеності, життєстійкість. Центральну роль у збереженні психічного здоров'я відіграють копінг-стратегії, які функціонують як процесуальний механізм регуляції напруги й медіатор між стресом і рівнем психологічного функціонування. Показано, що ефективність копіngu залежить від поєднання ситуаційних чинників та індивідуальних властивостей і пов'язана з рівнем життєстійкості, резильєнтності та загального благополуччя. Підкреслено роль посттравмівного зростання як форми позитивної трансформації, що проявляється у переоцінці цінностей, поглибленні соціальної підтримки, духовному розвитку та відчутті особистісної сили (керівник – д-р психол. наук Л.З. Сердюк)²³¹.

З'ясовано особливості функціонування творчих розумових процесів дітей і молоді в умовах війни та розроблено й апробовано модель нейропсихологічної корекції розумових процесів дошкільників під час розв'язування ними нових сенсомоторних задач. Визначено, що творча діяльність (малювання, конструювання, ліплення, тощо) сприяє ефективній саморегуляції молодших школярів, допомагає знизити рівень тривожності та стабілізувати емоційний стан, дозволяє учням ефективніше включатися у розумові процеси.

Розроблено концептуальні положення про забезпечення позитивної психологічної стабільності особистості підлітка. Виокремлено провідні функції образотворчого мислення: емоційної регуляції, внутрішньої інтеграції, комунікації та підтримки суб'єктності. Розроблено підхід до аналізу дитячих художніх робіт, що дає змогу виявляти метафори, символи й композиційні схеми, які відображають процеси адаптації та формування резильєнтності; окреслено критерії оцінювання продуктів образотворчої діяльності (керівник – акад. В.О. Моляко)²³².

Створено теоретичну модель асертивності як чинника розвитку обдарованих учнів та студентів у складних життєвих ситуаціях. Встановлено дві форми впливу воєнних дій на психічне здоров'я обдарованих старшокласників і студентів: стресові реакції (стрес, жах, шок, розпач, страх), що періодично актуалізуються під час повітряних тривог і обстрілів; дистресові реакції (тривога, занепокоєння, напруга, гнітюча невизначеність, пригнічений настрій), що є постійними травмівними чинниками особистісного саморозвитку. Створено

²³⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743074/>

²³¹ <https://doi.org/10.31108/2.2025.3.36.9>

²³² [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6\(52\)-1247-1263](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-6(52)-1247-1263)

модель ціннісної взаємодії обдарованої особистості із урахуванням складної життєвої ситуації, пов'язаної з війною. Розроблено і апробовано ряд авторських методик, які використано для збору емпіричних матеріалів на е-платформі «Обдарованість ТЕСТ ONLINE» (керівник – канд. психол. наук О.Л. Музика)²³³.

Визначено критеріальні оцінки психологічної стійкості дитини старшого дошкільного віку через прояв емоційно-ціннісного ставлення до себе, інших людей, до оточуючого світу, через прояв сформованості знань про себе, інших людей, оточуючу дійсність з урахуванням здатності дитини регулювати та контролювати свою поведінку і діяльність самостійно та у взаємодії із дорослими й однолітками. На основі визначених критеріїв оцінки психологічної стійкості дитини розроблено інструментарій діагностичного спостереження за особливостями поведінки із урахуванням специфіки організації провідної ігрової та театралізованої діяльності з використанням казок. Підготовлено рекомендації щодо організації діагностичного обстеження специфічних проявів у поведінці та діяльності дитини та навчальні матеріали (програму, підручник «Психологічна стійкість дитини дошкільного віку: визначення та підтримка розвитку») для педагогів і батьків вихованців щодо підтримки та розвитку психологічної стійкості дитини з урахуванням нових задач та тенденцій в організації освіти дітей в умовах післявоєнного життя (керівник – чл.-кор. Т.О. Піроженко)²³⁴.

Розроблено та апробовано авторську анкету «Індекс екологічності сімейних стосунків». За принципом екологічності перевірено можливості використання психологічного супроводу та розроблено відповідну програму роботи з випадками переживання втрати. Особливу увагу приділено екологізації простору роботи психолога з людьми, які переживають втрату (керівник – д-р психол. наук Ю.М. Швалб)²³⁵.

Обґрунтовано ефективність формування соціально орієнтованих ціннісних установок як корекційної технології профілактики девіантної поведінки з огляду на рівень вираженості таких індивідуально-психологічних характеристик, як осмисленість життя, інтернальність, позитивна «Я-концепція», здатність до асертивної поведінки та емоційна стабільність. Установлено, що порушення сприймання часової перспективи є характерною ознакою осіб, які постраждали внаслідок воєнних дій, і може виступати чинником, що сприяє формуванню девіантної поведінки. У контексті війни найбільш поширеними формами мотиваційних порушень є втрата життєвих сенсів, апатія, деморалізація, демотивація та емоційне виснаження. Визначено послідовність психокорекційних технік, що включає: ідентифікацію та нейтралізацію патогенних когнітивних процесів; усунення інформаційних лакун у суб'єктивній картині світу; ієрархічне узгодження базових систем оцінювання; формування мотиваційно значущих соціально спрямованих цілей (керівник – д-р психол. наук Н.Ю. Максимова)²³⁶.

У ході виконання досліджень за напрямом *«Психологія праці,*

²³³ <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2025.2.10>

²³⁴ <http://lib.iitta.gov.ua/744993>

²³⁵ <https://insight.journal.kspu.edu/index.php/insight/article/view/287/166>

²³⁶ <https://doi.org/10.48020/mppj.2025.02.01>

організаційна, політична та економічна психологія» визначено зміст та основні показники суб'єктивного благополуччя персоналу освітніх організацій. Обґрунтовано показники професійного благополуччя як критично важливого виду суб'єктивного благополуччя персоналу освітніх організацій (професійно-фокусовані позитивні емоції; професійна залученість; професійні відносини; професійний сенс: професійні досягнення). Визначено функції суб'єктивного та професійного благополуччя освітнього персоналу.

Створено теоретичну модель дослідження соціально-психологічних ресурсів освітніх організацій як чинника забезпечення суб'єктивного благополуччя персоналу та програму емпіричного дослідження. Для проведення емпіричного дослідження підібрано діагностичний комплекс «Діагностика ресурсів суб'єктивного благополуччя персоналу освітніх організацій», який включає 10 методик (керівник – акад. Л.М. Карамушка)²³⁷.

За напрямом *«Соціальна психологія і педагогіка. Соціальна робота»* упродовж року здійснено теоретико-методологічний аналіз психологічних чинників розвитку підприємницької компетентності молоді. Виокремлено мотиваційно-ціннісні, когнітивно-рефлексивні й емоційно-регуляторні фактори, схарактеризовано механізми економічної соціалізації на інтра- та інтерперсональному рівнях. Розроблено концептуальну модель психологічного забезпечення розвитку підприємницької компетентності молоді та запропоновано сучасне її визначення як інтегральної психологічної характеристики, важливої для післявоєнного відновлення України. Модель стала основою для формування технологій розвитку ініціативності, життєстійкості та соціально-економічної активності молоді (керівник – канд. психол. наук Т.І. Мельничук.)²³⁸.

Визначено соціально-психологічні умови демократизації освіти в процесі становлення Нової української школи, серед яких: розвиток демократичних цінностей, забезпечення психологічного добробуту учнів, формування демократичного розуміння «батьківської участі», посилення партнерської взаємодії, взаєморозуміння між батьками та дітьми щодо освітніх питань, розбудова якісної комунікації між учасниками освітнього процесу, зміцнення соціальної включеності та згуртованості. Виокремлено ключові демократичні цінності та принципи, що становлять основу демократизації освіти і є її сутнісними ознаками згідно з Концепцією реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року. Визначено ключові компоненти «соціальної згуртованості»: довіра, належність, солідарність, участь, справедливість та інклюзія, що становлять психологічне підґрунтя шкільного середовища. Розкрито ефективні механізми втілення демократичних цінностей через: політику добробуту (Wellbeing Framework); інклюзивні рамки NCSE; програми SPHE, CSPE та Transition Year; регулярні опитування; самоаудит інклюзії; відновні практики; розвиток «голосу учня» та структурованих механізмів участі. Запропоновано технологічний підхід

²³⁷ <https://doi.org/10.31108/2.2025.2.37.6>

²³⁸ <https://doi.org/10.31108/2.2025.2.35.6>

до демократизації освітнього простору, що включає: розвиток партнерської взаємодії щодо освітньої траєкторії дитини, цифрову прозору комунікацію, підтримку волонтерських практик батьківської участі (керівник – д-р психол. наук Г.М. Бевз)²³⁹.

Здійснено концептуально-термінологічне уточнення змісту ключових понять дослідження: «русифікація – дерусифікація», «колонізація – деколонізація», «українізація». Встановлено, що деколонізація в українському контексті має специфічний зміст – інтегрує антиімперські та антиколоніальні ідеї, пов'язана з декомунізацією (дєрадянїзацією) та спрямована на дерусифікацію як розрив із імперськими культурними та символічними моделями. Обґрунтовано, що дерусифікація українських ідентичностей є багатовимірним психосоціокультурним процесом, який розгортається у взаємодії різних соціальних середовищ і проявляється на когнітивному, афективному, поведінковому, комунікативному та інституційному рівнях суспільної свідомості. Розроблено секторальні моделі соціально-психологічних засобів сприяння дерусифікації ідентичностей у сфері освіти, культури, креативних індустрій, українських ідентичностей у міжпоколінному контексті, ідентичностей прихильників УПЦ (МП), ідентичностей у соціальних мережах; а також модель динаміки змін, що реконструює функціонування внутрішнього психосоціального механізму дерусифікації ідентичності в часовій перспективі та описує послідовність взаємопов'язаних етапів, кожен із яких виконує специфічну функцію у переосмисленні й відновленні української ідентичності. Запропоновані секторальні моделі соціально-психологічних засобів дерусифікації ідентичностей у відповідних сферах суспільного життя забезпечують комплексний підхід до дерусифікації українських ідентичностей на особистісному, груповому та інституційному рівні (керівник – д-р наук з держ. управління О.В. Суший)²⁴⁰.

Обґрунтовано соціально-психологічні засоби дерусифікації українських ідентичностей у міському середовищі. Визначено основні ознаки русифікації в неформальному міському середовищі та комплекс соціально-психологічних механізмів зросійщення. Розроблено психосоціальну модель динаміки змін (дерусифікації ідентичності), що включає кілька етапів: деколонізаційний шок (переосмислення «чужого» і відчуття гніву, сорому, гордості); відторгнення (символічне очищення простору і соціальне навчання через норми, ЗМІ, лідерів думок; локальна ідентифікація (відновлення зв'язку з місцем – переосмислення символів); реконструкція спільного «ми» (інтеграція української міської ідентичності – створення нових маркерів приналежності) (чл.-кор. І.Г. Губеладзе)²⁴¹.

У межах напряму *«Практична психологія. Наукове забезпечення діяльності психологічних служб»* створено моделі психотехнологій допомоги у воєнний та повоєнний часи: вимушено переміщеним особам у зміцненні довіри до себе, тимчасово переміщеним особам, які зазнали психотравмивної

²³⁹ <https://doi.org/10.33120/popp-Vol18-Year2025-221>

²⁴⁰ <https://doi.org/10.33120/popp-Vol18-Year2025-223>

²⁴¹ <https://econtent.hogrefe.com/doi/pdf/10.1024/2673-8627/a000085>

структурної регресії та мають психосоматичні прояви або/та тілесні патологічні процеси, внутрішньо переміщеним особам у розвитку стресостійкості, тимчасово переміщеним особам для зміцнення особистісних ресурсів, розвитку життєстійкості вимушено переміщених осіб та їхніх дітей. Розроблено методичний інструментарій в залежності від типу переміщених осіб, основних запитів на психологічну допомогу, типової симптоматики постраждалих та її інтенсивності (методики, техніки, стратегії тощо). Представлено авторські комплекси психодіагностики, психоедукації, самодопомоги для вимушено переміщених осіб та їхніх дітей як важливої складової збереження ментального здоров'я цієї категорії постраждалих від подій війни (керівник – канд. психол. наук Я.М. Омельченко)²⁴².

Розроблено теоретичну модель актуалізації посттравматичного зростання військовослужбовців – учасників бойових дій, яка показує ключові конструкти посттравматичного зростання, окреслює його відмінність від відновлення та «повернення до довоєнного рівня функціонування», описує можливі траєкторії адаптації після травматичних подій. Створено технологію комплексної реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій, що передбачає чотири етапи: діагностувальний; розроблення індивідуальної програми реабілітації (ІПР) з визначенням реабілітаційних методів і технологій; робочий; завершальний, який включає організацію післяреабілітаційного супроводу військовослужбовців, які брали участь у бойових діях (керівник – д-р. психол. наук В.В. Турбан)²⁴³.

Обґрунтовано наукові підходи до розроблення методик надання психологічної допомоги населенню в цілому та здобувачам освіти зокрема. Доведено необхідність фундаментальних даних про особливості впливу чинників війни на особистість та її розвиток, отриманих в результаті проведення масштабних експериментальних досліджень із застосуванням сучасного психодіагностичного інструментарію та методів математичної обробки одержаних результатів. З'ясовано, що соціальна і освітня практика сьогодні гостро потребують норм психічного розвитку особистості на усіх вікових етапах, що може розглядатись як один з результатів власне наукової психології, перегляду періодизації психічного розвитку людини в умовах не лише воєнних дій та їх наслідків, а й в умовах бурхливого розвитку і широкого застосування в суспільній практиці інструментів інформаційно-комунікаційних технологій і штучного інтелекту. Встановлено, що потребують дослідження на основі оновленої дослідницької методології такі проблеми як: психоемоційні розлади та реактивні стани в учасників війни залежно від їхніх індивідуально-психологічних особливостей та з урахуванням ступеню участі в бойових діях; зміни в когнітивній сфері особистості під впливом негативних емоційних факторів і ресурсні можливості освітньої діяльності в умовах традиційної і дистанційної освіти; особливості динаміки ціннісної сфери, змін у життєвих планах і перспективах здобувачів освіти, баченні власного майбутнього;

---

²⁴² <https://surl.li/otzfsi>

²⁴³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747184>

феномен раннього дорослішання у дітей та особливості вікового розвитку в умовах війни; особливості соціальної ситуації розвитку і міжособистісної взаємодії у різних спільнотах і різних вікових групах та ін. (акад. В.Г. Панок)²⁴⁴.

Розроблено концепцію реформування психологічної служби системи освіти України в умовах війни як цілісну науково-методичну основу її функціонування у воєнний та повоєнний періоди; концепцію соціально-психологічного відновлення якості професійної діяльності педагогічних працівників в умовах воєнного стану із урахуванням різних форм стресу та механізмів адаптації; методологічний алгоритм психологічного супроводу учасників освітнього процесу, що охоплює діагностичні, превентивні, корекційно-реабілітаційні та оцінювальні етапи; систему психолого-педагогічних технологій соціально-психологічного відновлення учасників освітнього процесу в умовах війни, зокрема технології подолання травматичних переживань, розвитку життєстійкості та професійно-життєвої спрямованості старшокласників; модель самореабілітації педагогічних працівників, спрямовану на відновлення психічного здоров'я, професійної стійкості та суб'єктності (керівник – канд. пед. наук І.І. Ткачук)²⁴⁵.

Створено методику психологічного супроводу педагогічних працівників зі створення безпечного освітнього середовища у закладі освіти в умовах війни, Типову програму підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Комплексна психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах реалізації державного стандарту базової середньої освіти» (затверджена наказом МОН України від 4 листопада 2025 р. № 1437), а також Комплексну психоедукаційну програму «Допомога у подоланні: укріплення резильєнтності сімей ветеранів та військових у воєнний та повоєнний часи». (керівник – канд. психол. наук Н.В. Лунченко)²⁴⁶.

У межах напряму *«Соціальна і політична психологія»* розроблено теоретико-методологічні та методичні засади прогнозування різних аспектів соціальної ситуації в Україні: суспільно-політичного, економічного, громадянського, соціетального, а також сфери психічного здоров'я, зокрема технологію прогнозування тенденцій суспільного розвитку на середньострокову перспективу та методику прогнозування тенденцій суспільно-політичного розвитку України на середньострокову перспективу; методологію разово-цільового прогнозування ймовірних сценаріїв економічної поведінки громадян в умовах загроз; модель прогнозування соціальної згуртованості крізь призму аналізу соціальної ідентичності; багаторівневу прогностичну модель адаптації населення України до стресогенних факторів війни, яка є комплексним інструментом для розуміння, прогнозування та оптимізації процесів психосоціальної адаптації в екстремальних умовах. Запропоновано: інтегративний підхід до аналізу соціальної ситуації, що поєднує системні, структурні та психосоціальні виміри соціальної реальності; критеріально-

²⁴⁴ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7129>

²⁴⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744341>

²⁴⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747832/>

параметричну модель соціальної ситуації, яка репрезентує інтегральну систему критеріїв та відповідних параметрів; дві аналітичні стратегії осмислення соціетальної динаміки – загальносистемну (system-driven) та психосоціальну (psyche-driven); інтегральну матрицю соціального прогнозування, яка поєднує макросоціальну діагностику кризових дисфункцій (top-down) та психосоціальну діагностику станів масової свідомості (bottom-up) (керівник – д-р психол. наук В.В. Жовтянська)²⁴⁷.

Ідентифіковано пояснювальні моделі динаміки громадської думки в умовах повномасштабного російського вторгнення: модель оптимальної загрози; модель емоційної реакції на катастрофу. Підтверджено евристичний потенціал моделі соціальної напруженості для умов повномасштабного вторгнення. Уточнено пояснювальні можливості впливу на громадську думку ефекту «гуртування навколо прапору» в контексті загострення корупційних ризиків в Україні. З'ясовано ризики розвитку в суспільстві двох ключових негативних сценаріїв – агресивно-мобілізаційного, пов'язаного із вибухом протестної енергії суспільства, і пасивно-демобілізаційного, що характеризується «завмиранням» і повною відмовою громадян від спротиву агресії. Окреслено психологічні передумови розвитку обох сценаріїв: зростання рівня соціальної напруженості і протестної готовності з одного боку, і песимізація суспільних очікувань щодо завершення війни та амбівалентне ставлення до подальшого жорсткого розгортання мобілізації з іншого. Сформовано політико-психологічні профілі потенційних виборців Володимира Зеленського, Валерія Залужного і Петра Порошенка. Визначено чотири виміри (професійно-етичний, громадянсько-правовий, політичний і медіа-комунікативний), в яких має розгортатися публічна психологічна експертиза політичного лідерства із урахуванням вразливості виборців, постраждалих від війни. Виділено чотири стратегії сприйняття громадянами економічних реформ: «реформатори-спостерігачі»; «реформатори-скептики»; «пасивні спостерігачі»; «відторгнення реформаторського наративу». Визначено незалежні, але взаємопов'язані перспективи сприймання процесів, що відбуваються в освіті: перспектива педагогічних працівників; перспектива учнів та студентів; перспектива респондентів, в родині яких є учні та/або студенти; перспектива широкого суспільного загалу. Встановлено психологічні особливості нетикету в освіті дорослих у зв'язку із процесами сприйняття й сприйняття інформації в умовах дистанційного/змішаного навчання. Окреслено психологічні чинники, які забезпечують ефективність віртуальної освітньої комунікації: збереження особистісного «Я», усвідомленість, відповідальність, повага до співрозмовника, критичність до інформації. Обґрунтовано розуміння нетикету як динамічної соціотехнічної моделі, що покликана врівноважувати можливості цифрових технологій із потребами цілісного розвитку особистості дорослого здобувача освіти. Розроблено рекомендації щодо посилення ефективності державних політик: молодіжної, освітньої, інформаційної (керівник – канд. психол. наук С.Л. Чуніхіна)²⁴⁸.

²⁴⁷ <https://doi.org/10.33120/popp-Vol18-Year2025-226>, <https://ispp.org.ua/2026/01/25/psychologichni-zasady-prognozuvannya-soczialnoi-sytuacii-v-ukraini-monografiya/>

²⁴⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745850/>

Проведено масове опитування в рамках моніторингу громадської думки щодо проблем освіти та заходів з її реформування. Опитано близько 2 тис. респондентів за вибіркою, що репрезентує населення України віком від 18 років і старше. Застосовано принцип опуклої вибірки, що дало змогу опитати працівників освіти у квоті, достатній для статистично коректних висновків. Похибка вибірки становить 3,2 %. Результати опитування засвідчили, що оцінка українцями стану вітчизняної освіти помітно поліпшується; українське суспільство загалом прихильно ставиться до освітніх реформ, проте рівень обізнаності щодо них залишається низьким; на думку громадськості, освіта залишається інститутом з високими ризиками корупції, хоча сприймання цих ризиків є значною мірою суб'єктивним; баланс довіри до МОН України поліпшується, але залишається хистким (чл.-кор. М.М. Слюсаревський)²⁴⁹.

Обґрунтовано теоретичні і методологічні засади вітчизняної вікової кіберпсихології, розроблено кіберпсихологічну реалізацію цифрового гуманізму. Запропоновано комплекс з 10 методик для дослідження ризиків цифровізації в умовах війни. Розроблено медіапсихологічні стратегії реалізації цифрового гуманізму в освіті та їхньої комунікаційної підтримки в умовах цифровізації суспільства і освіти. Створено концепцію цифрової медіаосвіти як форми реалізації цифрового гуманізму в освіті, використану при розробленні МОН України Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку. Розроблено рекомендації для медіаіндустрії щодо створення вікових критеріїв оцінювання медіапродукції. Створено медіатворчу стратегію протидії медіатравмуванню війною як основу здоров'язберезувальної стратегії цифровізації (керівник – чл.-кор. Л.А. Найдьонова)²⁵⁰.

За науковим напрямом *«Освіта, педагогіка і психологія для національної безпеки та безпеки життєдіяльності»* розроблено соціально-психологічну концепцію згуртованості суспільства, що розкриває особливості національно-державної ідентичності громадян та конкретизує психологічні чинники інтеграційних / дезінтеграційних процесів українського суспільства; концепцію виникнення множинного дому в досвіді біженства як динамічного багатшарового конструкту, що поєднує матеріальні, символічні, психологічні, реляційні та соціокультурні виміри. Створено: модель дезінтеграційних процесів у суспільстві, яка дозволяє системно аналізувати механізми суспільного розпаду, діагностувати рівень загрози, виявляти потенційні контрпроцеси; структурно-процесуальну модель психологічних вимірів соціальної згуртованості, яка дозволяє відокремити від соціальних чи поведінкових проявів психологічну сутність соціальної згуртованості, розкриває вплив внутрішніх психічних процесів на згуртування; інтегровану модель архітекτονіки соціальної згуртованості; модель соціальної згуртованості суспільства в умовах загроз національній безпеці з чотирьох проєкцій (вертикальна, горизонтальна, суб'єктивна, об'єктивна), які розгортаються на основі соціально-психологічного та культурно-психологічного аспектів соціокультурного підходу; модель

²⁴⁹ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7142>

²⁵⁰ <https://doi.org/10.59416/RNVJ5032>

«Виміри соціальної згуртованості», яка поєднує об'єктивний і суб'єктивний вектори, що відображають зовнішні (поведінкові) та внутрішні (психологічні) аспекти єдності; модель формування соціальної згуртованості з 10 етапів, яка пропонує прикладний алгоритм згуртування для держави, громад, організацій та дослідників; модель психологічної динаміки згуртованості суспільства, яка дозволяє здійснювати прогнозування динаміки соціальних процесів. Визначено сім форм згуртованості суспільства (в основу покладено різні формули єднання та психологічні наслідки поляризації, що впливають на соціальну згуртованість (керівник – д-р. психол. наук Н.О. Довгань)²⁵¹.

Окреслено умови соціально-психологічної превенції негативного впливу загрозливих життєвих обставин на ставлення до власного здоров'я: усвідомлення актуального комплексу воєнних загроз і впровадження адаптивних, резильєнтних способів реагування; систематичний моніторинг стану здоров'я в умовах воєнних ризиків; конструктивні зміни у стилі життя, спрямовані на задоволення потреби в безпеці та самозбереженні; активізація ефективних практик щоденної самотурботи та розвиток стратегій самовідновлення. Визначено смислові вектори, що зумовлюють ставлення особистості до власного здоров'я у трьох площинах: ставлення до внутрішніх і зовнішніх загроз; оцінювання конструктивних і деструктивних змін у стилі життя; усвідомлення індивідуальних ресурсів, що сприяють відновленню (акад. Т.М. Титаренко)²⁵².

Вагомими результатами поповнились дослідження за напрямом «*Освіта дітей з особливими освітніми потребами. Інклюзивна освіта*». Зокрема, за результатами вивчення організації процесу здобуття освіти дітьми з порушеннями слуху в умовах воєнного часу визначено особливості їх навчання за змішаною та дистанційною формою в синхронному й асинхронному режимах. Серед існуючих проблем, що ускладнюють процес навчання означеної категорії учнів, виокремлено методичні, кадрові, технологічні, соціально-психологічні. Визначено напрями подолання проблем: створення адаптованих навчально-методичних матеріалів та технологій навчання дітей з порушеннями слуху; організація соціально-психологічної підтримки та корекційно-розвиткового супроводу дітей із порушеннями слуху в умовах війни; розроблення сучасних курсів та підвищення кваліфікації педагогів, які працюють з дітьми з порушеннями слуху. Запропоновано окремі види і форми роботи з учнями, що мають порушення слуху в умовах інклюзії (акад. В.В. Засенко)²⁵³.

Обґрунтовано авторську періодизацію становлення інклюзивної парадигми в Україні; розкрито особливості чотирьох етапів її розвитку; визначено ключові чинники поступу, еволюційні зміни у філософсько-методологічному, нормативно-організаційному та практико-методичному вимірах. Представлено новий методологічно окреслений та законодавчо затверджений шлях освітніх змін у розвитку та навчанні дітей з особливими освітніми потребами (ООП). Проаналізовано стадіальні закономірності генези

²⁵¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745259>

²⁵² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746928/>

<https://ispp.org.ua/2025/10/24/monografiya-zdorovyj-sposib-zhyttya-v-umovah-vijny-soczialno-psyhologichnyj-pidhid/>

²⁵³ <https://doi.org/10.33189/ectu.v118i2.253>

інклюзивної парадигми, відстежено логіку її формування в українському контексті від початкових інтеграційних практик до розбудови повноцінної інклюзивної освітньої системи. Виокремлено ключові етапи розвитку інклюзивної парадигми в Україні, кожен із яких має певні соціокультурні передумови, нормативно-правові підмурівки, науково-методичні орієнтири, освітні практики. Аналіз цих етапів реконструює історичну логіку інклюзивних процесів, еволюцію педагогічного мислення, що поступово зміщувалося від моделі медико-дефектологічного типу до гуманістично-ціннісного розуміння освітньої рівності та прав людини. Проаналізований покроковий поступ інклюзивної парадигми в Україні дав змогу визначити послідовність історичних змін і внутрішню логіку її становлення як ціннісної, інституційної та професійно-методичної категорії (чл.-кор. А.А. Колупаєва)²⁵⁴.

Визначено теоретико-методологічні засади психологічного та психотерапевтичного супроводу осіб з особливими освітніми потребами в умовах кризових викликів, що охоплюють систему науково обґрунтованих принципів, підходів і організаційних механізмів, спрямованих на забезпечення психологічної стабільності, ментального здоров'я та адаптації дітей і дорослих до змінених умов життя, а саме: принцип цілісності розвитку, який передбачає врахування взаємодії емоційних, когнітивних, поведінкових і соціальних компонентів психіки; принцип індивідуалізації, що орієнтує супровід на унікальні потреби та можливості особи з особливими освітніми потребами (ООП); принцип безпечного середовища, який забезпечує створення умов психологічної захищеності та зниження рівня стресу; принцип кризової чутливості, що передбачає адаптацію методів допомоги до специфіки переживання травматичних подій, та принцип розвитку стресостійкості, спрямований на формування адаптивних копінг-стратегій (чл.-кор. Л.І. Прохоренко)²⁵⁵.

Вивчено особливості реформи освіти дітей з особливими освітніми потребами. Висвітлено помилки, хибні уявлення і серйозні проблеми. Критичному аналізу піддано функціонування психолого-педагогічної діагностики в освіті дітей зазначеної категорії. Розглянуто питання методичного забезпечення різних форм навчання дітей з ООП (інклюзивне, у спеціальному класі, спеціальному закладі освіти). Розкрито основні засади їх функціонування і перешкоди взаємодії різних форм навчання. Запропоновано альтернативний проєкт побудови функціонування і взаємодії різних форм навчання дітей з особливими освітніми потребами на вітчизняних теоретико-методологічних засадах. Розроблено технологію психолого-педагогічної оцінки (діагностики) інтелектуального розвитку дітей з ООП як універсальної для різних форм їхньої освіти. Обґрунтовано удосконалення змісту діагностичного висновку як єдиного об'єктивного документу, на основі якого здійснюється побудова психолого-педагогічного супроводу дитини в залежності від обраної форми навчання і властивих їй методологічних та методичних засад освітнього процесу

²⁵⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747577>

²⁵⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747677/>

(керівник – канд. психол. наук А.Г. Обухівська)²⁵⁶.

Визначено теоретико-методичні засади психологічного та психотерапевтичного супроводу осіб з особливими освітніми потребами (ООП) в умовах кризових викликів, що охоплюють систему науково обґрунтованих принципів, підходів і організаційних механізмів, спрямованих на забезпечення психологічної стабільності, ментального здоров'я та адаптації дітей і дорослих до змінених умов життя. Обґрунтовано мультимодальний підхід до подолання стресу, який враховує різні канали психологічного реагування відповідно до моделі BASIC Ph та доказових психологічних та психотерапевтичних технологій, серед яких значне місце посідають арт-терапевтичні та наративні практики, спрямовані на емоційне вираження, регуляцію станів і опрацювання травматичного досвіду. Визначено пріоритетні психотерапевтичні стратегії, засновані на принципах травма-фокусованого підходу, спрямовані на відновлення відчуття безпеки, стабілізацію емоцій і формування адаптивних соціальних навичок. З'ясовано специфічні психологічні бар'єри та механізми дезадаптації, що активізуються у різних нозологічних групах осіб з ООП під час криз, а також підкреслено значення мультидисциплінарної команди та сімейного оточення у забезпеченні безперервного, цілісного та ефективного супроводу в умовах нестабільності й соціальних викликів (керівник – д-р філос. (PhD) К.Б. Бужинецька)²⁵⁷.

Розроблено методологічні і теоретичні засади жестомовної політики і практики освіти глухих в Україні; виявлено провідні позитивні і негативні тенденції у процесі вивчення української жестової мови (УЖМ). Запроваджено системний регулярний моніторинг потреб жестомовної практики у реалізації операційного плану Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року (розпорядження Кабінету Міністрів України від 7 червня 2024 р. № 527-р.). Визначено напрями стандартизації (адаптації) української жестової мови на основі розроблених стандартів Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти (ЗРМО, 2020 р.) для жестових мов. Представлено дефініції «жестомовна політика», «освітня жестомовна політика», «освіта глухих», «напрями жестомовної політики в освіті глухих», «тенденції формування і розвитку освітньої жестомовної політики і практики», уточнено зміст понять «здобувачі освіти глухих» (керівник – д-р пед. наук. С.В. Кульбіда)²⁵⁸.

Розроблено комплексну аналітичну модель для порівняльного аналізу систем освіти осіб з ООП, яка включає три взаємопов'язані виміри – контекстуальний, структурний та результативний. Модель дає змогу системно досліджувати освітні системи через призму географічних, геополітичних, культурних, політичних та економічних контекстів. Структура освітніх систем вивчається із врахуванням особливостей їхнього історичного розвитку, наявної правової бази, актуальної освітньої політики, мереж стейкхолдерів, інституційної структури, наявних послуг та програм, систем моніторингу

²⁵⁶ https://lib.iitta.gov.ua/718625/1/IRC_razvorot.pdf, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747863>

²⁵⁷ <https://ispukr.org.ua/?p=14501>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747227/>

²⁵⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746117>

результатів. Результативний вимір включає аналіз економічних та соціальних результатів освітньої системи, кращих практик та бар'єрів в їх реалізації. Розроблено алгоритм порівняльного аналізу систем освіти осіб з ООП (керівник – канд. психол. наук О.В. Орлов)²⁵⁹.

Визначено додаткові чинники впливу на слухомовленнєвий розвиток дітей з порушеннями слуху в умовах війни (сенсорні – негативна дія надгучних звуків на слухову систему; фізичні – ймовірність травмування, зокрема різних ділянок слухової системи; технічні – вірогідність ушкодження зовнішніх частин систем кохлеарної імплантації та проблеми доступу до технічних послуг, труднощі дотримання систематичності налаштування звукового процесора; організаційні – ускладнений доступ до медичних та освітніх послуг та ін.). Обґрунтовано конструкт «корекційно-розвивальний вплив на слухомовленнєвий розвиток дітей з кохлеарними імплантами», визначено мету корекційно-розвивального впливу (оптимізація сенсорного, пізнавального, соціально-комунікативного розвитку), об'єктність (дитина є водночас об'єктом та суб'єктом педагогічного впливу), характер (пролонгованість, динамічність, міждисциплінарність), зазначено виконавців (здійснює команда супроводу, до складу якої входять фахівці медичної, технічної, педагогічної, психологічної, соціальної сфер, батьки та найближче оточення дитини) тощо. Розроблено методичні матеріали щодо навчання, розвитку та супроводу дітей з порушеннями слуху в умовах війни та в період повоєнного відновлення для педагогів і фахівців інклюзивно-ресурсних центрів (ІРЦ) (технології адаптації освітньої програми для дітей з порушеннями слуху, специфіка її реалізації в умовах війни; оновлений перелік спеціального обладнання та допоміжних засобів для навчання дітей з порушеннями слуху; рекомендації для фахівців ІРЦ щодо проведення комплексної оцінки розвитку дітей з порушеннями слуху та узагальнення її результатів у висновку; рекомендації щодо психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах війни (керівник – д-р пед. наук. С.В. Литовченко)²⁶⁰.

Визначено концептуальні кластери інклюзивної парадигми (ціннісно-світоглядний, організаційно-структурний, технолого-змістовий); концепти розбудови інклюзивної освіти у повоєнний період (рівність та недискримінація; психосоціальна підтримка; інноваційність та адаптивність; залучення громади; стійкість і гнучкість системи); стратегії розбудови інклюзивної освіти у повоєнний період (відновлення та модернізація інфраструктури; розроблення адаптивних освітніх технологій; забезпечення психосоціальної підтримки всіх учасників освітнього процесу; моніторинг та оцінювання якості інклюзивної освіти, професійний розвиток педагогів; залучення громади). Обґрунтовано законодавчий та нормативно-правовий контексти становлення інклюзії, в межах якого категорія осіб з особливими освітніми потребами розглядається крізь призму потреби в підтримці, а не лише через фокус порушень психофізичного розвитку. Розроблено педагогічні умови та напрями формування готовності

²⁵⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747859/>

²⁶⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747364>

педагогічних працівників до роботи в інклюзивному освітньому середовищі в умовах війни та повоєнного відновлення. Зокрема доведено значущість мотиваційного, рефлексивного та аксіологічного компонентів професійної готовності (керівник – канд. пед. наук Н.Я. Ярмола)²⁶¹.

Установлено, що учні з порушеннями інтелектуального розвитку середнього та старшого шкільного віку мають значні освітні труднощі при вивченні різних навчальних дисциплін і потребують модифікації та адаптації програмного змісту навчання у 5-10 класах з урахуванням пізнавальних можливостей та здібностей, що сприятиме оптимізації навчального процесу. Розроблено зміст навчання учнів середнього та старшого шкільного віку з порушеннями інтелектуального розвитку, зокрема програмно-методичне забезпечення математичної, мовознавчої, літературної, технологічної, природничої, фізкультурної освіти учнів з порушеннями інтелектуального розвитку забезпечується на основі реалізації корекційно-адаптаційних технологій розвитку сенсорно-пізнавальної, мовленнєво-комунікативної, трудової, соціально-побутової, фізкультурно-оздоровчої діяльності, що сприяє особистісному, пізнавальному, емоційно-ціннісному, соціально-комунікативному та фізичному розвитку учнів у цілому. Програмно-методичні матеріали включають адаптовані навчальні ресурси, дидактичні засоби та методичні рекомендації, що враховують особливі освітні потреби учнів, а також будуть корисними для формування у них ключових та життєвих компетентностей, що відповідають рівню їхнього розвитку (керівник – д-р пед. наук О.В. Чеботарьова)²⁶².

Визначено сучасні наукові тенденції в психології, які є актуальними щодо розуміння логіки особистісного розвитку та функціонування дитини з порушенням зором в умовах кризових ситуацій. Визначено шляхи та загальні засади формування життєстійкості у дитячому віці, звернута увага на соціоекологічний підхід у формуванні життєстійкості, розкрито специфіку формування життєстійкості у дітей з порушеннями зору в дошкільному та молодшому шкільному віці. Оновлено зміст програм «Інформатика» і «Мистецтво» початкової ланки освіти дітей з порушенням зорової функції (незрячих). Визначено рельєфне малювання як шлях до інтеграції незрячих дітей у візуальну культуру. Можливість використання підручників та інших навчальних матеріалів, які містять власне рельєфні малюнки і є вкрай важливою для розвитку особистості сліпої дитини, ознайомлення її з навколишнім світом на рівні з дітьми, що мають нормальний зір, а отже надання однакових освітніх можливостей з однолітками. Розроблено підручники «Інформатика» для 2 класу та «Мистецтво для 1 класу для спеціальних закладів освіти для учнів з порушенням зорової функції (керівник – канд. пед. наук О.М. Легкий)²⁶³.

Розроблено концепцію нейрологопедії як дієвого інструмента імплементації фундаментальної ідеї запровадження персоналізованих моделей формування мовлення на основі визначення нейропсихолінгвістичних

²⁶¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747577/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747924/>

²⁶² <https://ispukr.org.ua/?cat=16>

²⁶³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746184>

механізмів його недосконалості у кожному конкретному випадку. Розроблено навчально-методичне забезпечення, яке ґрунтується на врахуванні основних теоретичних засад удосконалення змісту освіти дітей з особливостями мовленнєвого розвитку молодшого шкільного віку з позицій психолінгвостинергетичного підходу. Створено навчально-методичний інструментарій подолання особливостей мовленнєвого розвитку при наданні логопедичних послуг та організації процесу навчання молодших школярів з особливими мовленнєвими потребами у закладах освіти різного профілю. Розроблено навчальні посібники, в основу змісту яких покладено системно-діяльнісну модель організації інструментарію, що дає змогу системно, а водночас за активної участі користувача (дитини, дорослого), долати освітні труднощі з огляду на персоналізовані алгоритми навчання (покрокові інструкції для різних навчальних контекстів), поведінки (рекомендації щодо комунікації), самоорганізації (сценарії автономного планування власної мовленнєвої практики), оцінювання (виявлення/самовиявлення слабких місць) (керівник – канд. пед. наук Е.А. Данілавичутє)²⁶⁴.

Основні наукові результати досліджень дійсних членів і членів-кореспондентів Відділення, які не працюють в академії за основним місцем роботи, є такими.

О.Ф. Бондаренко. Реконструйовано історію виникнення та розвитку соціономічних професій у європейському та українському контекстах ХХ століття (з урахуванням досвіду США).

В.І. Бондар. Систематизовано найбільш актуальні питання теорії сучасної корекційної педагогіки, спеціальної психології, зокрема професійно-трудового навчання дітей з особливостями інтелектуального розвитку (ОІР). Це дало змогу визначити професійно-трудове навчання як цілісний освітній процес, спрямований на формування практичних, соціальних і життєвих компетентностей, необхідних для подальшої соціальної та професійної інтеграції дитини з особливостями інтелектуального розвитку.

О.Я. Чебикін. Узагальнено методологічні підходи діагностики емоційно-особистісних особливостей та характеристик прояву видів та рівнів залежностей. Побудовано концептуальну модель пізнання емоційно-особистісних особливостей, що можуть характеризувати осіб які мають різні види та рівні хімічних залежностей.

Т.С. Яценко. Розкрито пралогічну сутність психіки суб'єкта як механізму її глибинного пізнання. Обґрунтовано новітній погляд на психіку суб'єкта крізь призму феномену партиципації.

А.В. Толстоухов. Визначено, що публічна політика психічного здоров'я потребує переходу від вузько медичної (індивідуально-клінічної) парадигми до екологічної та соціо-екологічної рамки, у межах якої психічне здоров'я розглядається як результат взаємодії особи з багаторівневими соціальними та фізичними контекстами. Обґрунтовано, що ефективні політики мають охоплювати мікрорівень (родина, школа, робочі колективи), мезорівень

²⁶⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747694/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747290/>

(громади, локальні інституції) та макрорівень (міська політика, соціально-економічні умови, нерівності), забезпечуючи узгодженість дій між секторами освіти, охорони здоров'я, соціального захисту та місцевого самоврядування. Доведено, що вагомим компонентом сучасної палітри політик є цифрові та мобільні підходи, зокрема інтервенції, вбудовані у щоденні ситуації (ЕМА/ЕМІ), а також цифрові програми підтримки психічного благополуччя для студентських популяцій. Підкреслено важливість розбудови кадрових і організаційних моделей (зокрема через підходи task-shifting і роль ком'юніті-працівників), які дозволяють адресувати соціальні виміри психічного здоров'я на рівні громади.

Т.В. Мотренко. Концептуально підтверджено, що в сучасних умовах лідерство є ідеалом індивідуальної поведінки, системоутворюючим чинником формування світоглядної позиції кожної людини та потужно впливає на її вчинки і психологію.

І.В. Данилюк. Досліджено ключові соціальні фактори, пов'язані із змінами в готовності постраждалих та свідків насильства, включаючи комбатантів, цивільних волонтерів та осіб, що перебувають у зонах конфлікту з моменту ескалації війни в Україні, повідомляти про випадки гендерно зумовленого насильства або звертатися за допомогою. Визначено установки стосовно невидимих форм гендерно зумовленого насильства проти жінок, пов'язані з такими психологічними конструктами: амбівалентні установки, примусові та утилітарні установки, а також кризові установки. З'ясовано, що процес нормалізації гендерно зумовленого насильства проти жінок пов'язаний із соціальними та культурними факторами: культурні переконання про відповідальність жінок за поведінку чоловіків, інтерналізовані відмінності у стосунках між чоловіками та жінками, культурні переконання щодо «біології» жінок та чоловіків, тиск на жінок стосовно необхідності їхньої орієнтації на сім'ю, концептуалізація кохання, переконання про жіночу силу, тиск на жінок стосовно необхідності їхньої орієнтації на домашню сферу, ставлення до прийнятності насильства у окремих сферах життя.

В.Д. Бондаренко. Досліджено соціально-психологічні особливості трансформації православного середовища у процесі унезалежнення православних та його впливи на стан морально-психологічної єдності українського суспільства».

О.М. Науменко. Визначено становлення професійної компетентності клінічного психолога як поетапний процес професійного розвитку, в якому інтегруються когнітивні, особистісні, етичні та соціально-комунікативні компоненти. Професійну компетентність клінічного психолога розглянуто як динамічну інтегративну систему, що формується у взаємодії освітніх впливів, практичного досвіду та рефлексивного опрацювання клінічних ситуацій. Розроблено модель становлення професійної компетентності клінічного психолога, яка включає модель метакомпетентностей, професійної ідентичності та клінічного мислення.

І.С. Попович. Досліджено становлення та розвиток особистості в умовах соціальних трансформацій, зокрема психологічні аспекти адаптації, стресостійкості, травматичного досвіду та проблем особистісного розвитку

людини в контексті глобальних і локальних соціальних змін у вимірах воєнного стану і в післявоєнних реаліях.

А.Г. Шевцов. Обґрунтовано теоретико-практичні питання системного підходу до проблем професійних компетентностей лікарів, застосування штучного інтелекту в охороні здоров'я та освітньо-реабілітаційних процесів у спеціальній освіті й психології. Досліджено застосування систем штучного інтелекту у сфері психічного здоров'я та реабілітації дітей з порушеннями здоров'я.

Г.Б. Соколова. Обґрунтовано основні підходи до психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами у різних вікових групах, зокрема дітей з родин вимушених переселенців, та осіб, що пережили посттравматичний стресовий розлад. З'ясовано закономірності розвитку мовленнєвої, комунікативної та мотиваційно-вольової сфер у дітей дошкільного та молодшого шкільного віку, зокрема білінгвальних дітей з дислексією, дітей із синдромом Дауна та загальним недорозвитком мовлення.

Виявлено патопсихологічні особливості поведінки підлітків з аутоагресивними проявами, розладами аутистичного спектра та шизофренією. Теоретично обґрунтовано та практично апробовано методологічні засади корекції порушень артикуляційної моторики, порушень писемного мовлення та дислексії, а також підходи до психолого-педагогічного супроводу дітей із заїканням і емоційно-поведінковими розладами. Доведено ефективність використання фізкультурно-корекційних технологій, зокрема занять з елементами вільної боротьби, для розвитку мотиваційно-вольової та комунікативної сфер учнів молодшого шкільного віку.

Загалом вченими Відділення у звітному році опубліковано понад 1,5 тис. наукових праць, з яких майже 1,3 тис. підготовлено вченими установ, віднесених до Відділення, та 225 праць членів Відділення. Наукової продукції – 52 одиниці, з них – 12 монографій, 1 концепція, 2 препринти, 1 аналітична записка, 9 збірників наукових праць, 27 збірників за матеріалами конференцій. Виробничо-практичної продукції – 26 одиниць: 13 практичних посібників, 6 методичних посібників, 6 методичних рекомендацій та 1 практичний poradnik. Навчальної продукції – 23 одиниці: 5 підручників, 4 навчальні програми, 9 навчальних посібників та 5 навчально-методичних посібників. Довідкової продукції 6 одиниць – 3 довідники та 3 інформаційні бюлетені. Надруковано майже 900 статей, зокрема: у вітчизняних наукових періодичних виданнях, у т.ч. із зарубіжними партнерами – 217 одиниць; внесених до Переліку наукових фахових видань України категорії «А» – 12; внесених до Переліку наукових фахових видань України категорії «Б» – 400; індексуються в інших наукометричних базах даних – 122; індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection – 69 (з них 28 праць опубліковано членами Відділення); індексуються в інших наукометричних базах даних – 50. Надруковано 518 тез доповідей до науко-практичних конференцій, з них – 139 всеукраїнських, 122 міжнародні, англійською мовою – 19 та інших – 217.

III.3. ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ

Наукові дослідження у Відділенні загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем (далі – Відділення) здійснювалися вченими трьох академічних інститутів, у яких виконувалося загалом 26 наукових досліджень за тематикою НАПН України – 3 фундаментальні і 23 прикладні, а саме: в Інституті педагогіки – 15, в Інституті цифровізації освіти – 5, в Інституті обдарованої дитини – 6. У звітному році 10 із цих досліджень завершено, 7 розпочато. Проблематика досліджень розподілена за такими науковими напрямками: напрям 2. Філософські, теоретико-методологічні та історичні передумови інтеграції української освіти і педагогічної науки до європейського і світового освітнього і наукового просторів – 1 дослідження; напрям 4. Цифровізація освіти – 5 досліджень; напрям 5. Педагогіка і психологія освітнього процесу – 2 дослідження; напрям 7. Повна загальна середня освіта – 14 досліджень; напрям 8. Спеціалізована освіта – 4 дослідження. Крім того, науковий пошук здійснювали 34 члени НАПН України, що перебувають у складі Відділення, 19 із яких працюють в установах і закладах освіти, що не належать до академії.

До основних результатів досліджень, здобутих у звітному році, слід віднести такі.

Здійснено новий крок у формуванні і структуруванні нового змісту повної загальної середньої освіти. Вченими Відділення (чл.-кор. О.В. Онопрієнко, чл.-кор. Т.М. Засекіна, д-р пед. наук О.М. Горошкіна) у складі робочих груп зроблено істотний внесок у розроблення стандарту початкової освіти, затвердженого Кабінетом Міністрів України у грудні 2025 р. У новому стандарті конкретизовано передбачувані результати навчання, визначено орієнтири для їх оцінювання, посилено увагу до врахування вікових особливостей молодших школярів, індивідуалізації навчання, а також до питань інформаційної безпеки, формування критичного ставлення до інформації тощо. За дорученням МОН України творчим колективом, до якого входили члени Відділення чл.-кор. Т.М. Засекіна і чл.-кор. О.В. Онопрієнко, створено винесену на громадське обговорення Типову освітню програму для 1-4 класів як нормативний документ, спрямований на успішну реалізацію оновленого стандарту початкової освіти.

Провадилася програмно-методичне забезпечення змісту базової середньої освіти, зокрема створено й оприлюднено модельну навчальну програму нового курсу правознавства для 9 класу (чл.-кор. О.І. Пометун, канд. пед. наук В.Ю. Кришмарел, канд. пед. наук Т.О. Ремех та ін.).

Продовжувалися пошуки шляхів модернізації змісту на рівні профільної середньої освіти. Досліджувалися проблеми природничо-наукової освіти на засадах компетентнісного підходу до навчання в контексті запровадження STEM-освіти як феномену сучасної освіти, який в освітній практиці реалізується в різних дидактичних проявах: як методологічний підхід, як педагогічна технологія, як освітня галузь, нарешті, як особлива форма організації навчальної діяльності здобувачів освіти в умовах предметного або інтегрованого навчання (акад. О.І. Ляшенко).

Цикл досліджень присвячено розробленню *дидактико-методичного забезпечення впровадження нового змісту базової середньої освіти*. Центральне місце серед них посідають дослідження, спрямовані на формування цілісного навчально-методичного комплексу, до складу якого входять навчальні програми, підручники, навчальні та методичні посібники, що реалізують зміст базової середньої освіти практично з усіх предметів. За результатами вибору вчителів у звітному році опубліковано і впроваджено в освітню практику 21 новий підручник для 8 класу²⁶⁵, а також підготовлено, отримано гриф МОН України, апробовано і подано для участі у конкурсному відборі 21 новий підручник для 9 класу. Це підручники з української мови (доктори пед. наук Н.Б. Голуб, О.М. Горошкіна), української літератури (д-р пед. наук Т.О. Яценко та ін.), інтегрований курс української мови та літератур (української і зарубіжної) (канд. пед. наук В.І. Новосьолова та ін.), інтегрований курс літератур (української і зарубіжної) (д-р пед. наук Т.О. Яценко та ін.), зарубіжної літератури (канд. пед. наук В.В. Снегірьова), алгебри (канд. пед. наук Д.В. Васильєва та ін.), алгебри (д-р пед. наук Н.А. Тарасенкова та ін.), геометрії (акад. М.І. Бурда, д-р пед. наук Н.А. Тарасенкова; канд. пед. наук Д.В. Васильєва та ін.), біології (канд. біолог. наук К.М. Задорожний та ін.), фізики (чл.-кор. Т.М. Засєкіна; акад. С.О. Довгий та ін.), хімії (акад. О.Г. Ярошенко, канд. пед. наук Т.В. Коршевніук), географії (наук. спів. В.Д. Грома та ін., за ред. акад. О.М. Топузова,) інформатики (д-р техн. наук І.А. Завадський, наук. спів. О.В. Коршунова; чл.-кор. Н.В. Морзе та ін.) історії України (чл.-кор. О.І. Пометун, д-р пед. наук Н.М. Гупан), всесвітньої історії (чл.-кор. О.І. Пометун, канд. пед. наук О.В. Дудар), громадянської освіти (чл.-кор. О.І. Пометун, канд. пед. наук Т.О. Ремех, канд. пед. наук Г.В. Сєрова), правознавства (д-р пед. наук Л.Т. Рябовол, канд. пед. наук Т.О. Ремех, мистецтва (д-р пед. наук О.А. Комаровська).

Зазначену лінійку підручників слід розглядати як дієву форму оперативного впровадження результатів досліджень актуальних проблем *теорії і методики навчання*, які здійснюються у Відділенні. До основних результатів цього напрямку досліджень, здобутих у звітному році, слід віднести такі.

Новими результатами поповнено методику навчання учнів у *початковій школі*. Дослідниками запропоновано нову цілісну модель педагогічного управління навчально-пізнавальною діяльністю молодших школярів, що враховує психолого-педагогічні, когнітивні, психолінгвістичні, соціально-емоційні чинники, характерні для навчання в умовах воєнного часу. Розроблено дидактико-методичний інструментарій реалізації зазначеної моделі в процесі очного, дистанційного і змішаного навчання (керівник – чл.-кор. О.В. Онопрієнко).

Підготовлено, експериментально апробовано новий підручник з математики для 4 класу (чл.-кор. С.О. Скворцова, чл.-кор. О.В. Онопрієнко), створено й опубліковано серію методичних посібників для вчителів з навчання математики в початковій школі (чл.-кор. С.О. Скворцова).

---

²⁶⁵ <https://undip.org.ua/to-teachers/textbooks/pidruchnyky-8-klas>

З метою забезпечення наступності в математичній підготовці дітей між дошкіллям і початковою школою розроблено і впроваджено навчально-методичний комплект «Математичний старт». Зміст і структура комплекту узгоджені з Базовим компонентом дошкільної освіти і Державним стандартом початкової освіти, що забезпечує нормативну і змістову наступність у навчанні математики. До складу комплекту як цілісної системи засобів навчання входять: навчальна програма з формування логіко-математичної компетентності у дітей старшого дошкільного віку²⁶⁶, методичний посібник для організації занять²⁶⁷, робочі зошити для дітей²⁶⁸, інтерактивний додаток (чл.-кор. О.В. Онопрієнко, чл.-кор. С.О. Скворцова, д-р пед. наук О.Д. Рейпольська). Застосування цього комплекту дає можливість створити цілісне розвивальне середовище, яке сприяє плавному переходу дитини від ігрової до навчальної діяльності, що забезпечить стабільність освітніх результатів на початковому етапі навчання в школі.

Досліджено низку проблем дидактико-методичного забезпечення *базової середньої освіти*. З'ясовано специфіку лінгвістичних засад курсу української мови в 7-9 класах закладів загальної середньої освіти із урахуванням компетентнісного підходу і сучасних здобутків мовознавства, досліджено особливості сприйняття учнями інформації на різних етапах навчання української мови із урахуванням цих засад. Обґрунтовано і розроблено систему навчальних завдань для формування предметної і ключових компетентностей, а також наскрізних умінь в учнів 9 класу, що відображені в підготовленому до участі в конкурсному відборі підручнику для 9 класу (керівник – д-р пед. наук О.М. Горошкіна).

Методику навчання іноземних мов поповнено новими положеннями щодо створення освітнього іншомовного комунікативного середовища у процесі навчання іноземних мов учнів 7-9 класів. Схарактеризовано сутність, структуру, компоненти і функції іншомовного комунікативного освітнього середовища, розроблено технологію його створення, запропоновано модель змісту навчання іншомовного спілкування в умовах функціонування цього середовища. Практичну цінність становлять обґрунтовані дослідниками критерії і показники сформованості в учнів міжкультурної іншомовної комунікативної компетентності. Підготовлено методичний посібник²⁶⁹ і рекомендації (керівник – канд. пед. наук І.О. Горошкін).

У процесі експериментальної апробації підтверджено продуктивність підходів і принципів, покладених в основу методики навчання української літератури як окремого курсу, а також інтегрованого курсу літератур (української і зарубіжної), що реалізовані у створених авторами чинних підручниках для 7 і 8 класів. На цих же засадах підготовлено рукописи підручників аналогічних курсів літератур для 9 класу для подальшої участі в конкурсному відборі (керівник – д-р пед. наук Т.О. Яценко).

²⁶⁶ <https://www.ranok.com.ua/info-parcialna-programa-matematichnii-start-45228.html>

²⁶⁷ <https://www.ranok.com.ua/info-metodicnii-posibnik-matematichnii-start-5-6-rokiv-castina-1-47722.html>

²⁶⁸ <https://www.ranok.com.ua/info-matematichnii-start-zosit-dlia-ditei-5-6-rokiv-castina-4-47108.html>

²⁶⁹ <https://surl.li/ofqjkw>

Новими підходами і змістовими елементами поповнено методику навчання історії та громадянської освіти в 7-9 класах. Йдеться про інноваційну модель підручника з громадянської освіти, який реалізує цілі формування громадянських цінностей учнів засобами активного та інтерактивного компетентісно орієнтованого навчання, методику роботи з підручниками нового покоління з історії та громадянської освіти як комплексами паперових носіїв навчального змісту та цифрових додатків, критерії досягнення і вимірювання обов'язкових результатів навчання історії та громадянської освіти. Підготовлено й оприлюднено модельну навчальну програму з правознавства для 9 класу, створено відповідний підручник, який готується до участі в конкурсному відборі (керівник – канд. пед. наук Т.О. Ремех). Запропоновані підходи до проєктування і створення підручників нового покоління з предметів історико-суспільствознавчої галузі втілено у підготовлених нових підручниках для 9 класу з історії України, всесвітньої історії (чл.-кор. О.І. Пометун), які отримали гриф МОН України і подано до участі у відборі вчителями для видання за державним замовленням.

Обґрунтовано методичні особливості навчання фізики в 9 класі, пов'язані із використанням дослідницьких методів пізнання, а також запропоновано інструменти забезпечення безперервності освітнього процесу в умовах відключень електроенергії на основі цифрових лабораторій, мобільних застосунків, віртуальних симуляцій. Підготовлено рукопис нового підручника з фізики для 9 класу, який подано для участі в конкурсному відборі (керівник – канд. пед. наук В.В. Сіпій).

Обґрунтовано методологічні засади добору змісту навчального матеріалу в підручниках біології і хімії для 7-9 класів як джерела освітньої інформації й організації навчально-пізнавальної діяльності учнів та методичного орієнтиру для вчителів, що реалізовано у створеному і впровадженому в освітню практику підручнику з біології для 8 класу та підготовленому рукописі нового підручника з біології для 9 класу, поданому на конкурс (керівник – канд. біолог. наук К.М. Задорожний).

Успішно реалізується продуктивна ідея створення дидактичних комплектів з хімії, що забезпечують ефективне розв'язання освітніх завдань у досягненні результатів навчання хімії. У звітному році опубліковано і впроваджено в масову практику такий комплект для 8 класу у складі підручника, робочого зошита і зошита для самооцінювання; також підготовлено відповідний комплект для 9 класу, поданий для участі в конкурсному відборі навчальної літератури (акад. О.Г. Ярошенко, канд. пед. наук Т.В. Коршевнік).

Експериментально підтверджено продуктивність метапредметного і гносеологічного підходів до відбору і структурування змісту математичної освіти в 7-9 класах, які реалізовано у створених і впроваджених в освітню практику авторських навчальних програмах з алгебри і геометрії та підручниках для 8 класу, а також у підготовлених різними авторськими колективами нових підручників для 9 класу з алгебри (канд. пед. наук Д.В. Васильєва та ін.; д-р пед. наук Н.А. Тарасенкова та ін.) і геометрії (акад. М.І. Бурда, д-р пед. наук

Н.А. Тарасенкова; канд. пед. наук Д.В. Васильєва та ін.), що пройшли апробацію і подані до участі в конкурсі підручників.

Обґрунтовано дидактичні та методичні вимоги, дотримання яких забезпечує ефективну реалізацію змісту навчання інформатики в 7-9 класах закладів загальної середньої освіти. Особливу увагу приділено формуванню в учнів мотивації та стійкого інтересу до вивчення інформатики і формам та засобам активізації їхньої пізнавальної діяльності. Упроваджено в масову практику підручник з інформатики для 8 класу, підготовлено і подано на конкурс рукопис нового підручника для 9 класу (д-р техн. наук І.А. Завадський, наук. співр. О.В. Коршунова).

На основі обґрунтованої і розробленої системи компетентнісних завдань з основ інформатики успішно здійснюється створення методики формування в учнів складників продуктивного мислення, життєвих та цифрових компетентностей, використання в навчанні інформатики інструментів штучного інтелекту. Ідеї зазначеної методики реалізовано у виданому у звітному році підручнику з інформатики для 8 класу, а також у підготовленому рукописі нового підручника для 9 класу (чл.-кор. Н.В. Морзе).

Обґрунтовано принципи добору змісту навчання географії у 8 класі, сформовано зазначений зміст, розроблено методичну систему його реалізації в освітньому процесі (керівник – д-р пед. наук Т.Г. Назаренко). Опубліковано і впроваджено в практику підручник для 8 класу, підготовлено рукопис нового підручника з географії для 9 класу (акад. О.М. Топузов, наук. співр. В.Д. Грома та ін.).

Зроблено вагомий внесок у створення дидактико-методичного супроводу започаткування *профільного навчання* на завершальному етапі повної загальної середньої освіти. Творчою групою за участю вчених Відділення (чл.-кор. Т.М. Засєкіна) розроблено типову освітню програму для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, завдяки якій здійснюється здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням, затверджену Міністерством освіти і науки України (наказ МОН України від 26 травня 2025 р. № 765).

За результатами завершеного дослідження запропоновано концептуальну модель дидактичної системи профільної середньої освіти, розроблено й обґрунтовано дидактичні системи профільної освіти для різних типів закладів освіти, які можуть її надавати: ліцею, професійного коледжу, закладу фахової передвищої освіти, закладу спеціалізованої освіти; визначено дидактичні умови та підготовлено методичні рекомендації²⁷⁰ їх упровадження (керівник – чл.-кор. О.В. Малихін).

Завершено цикл досліджень з проблем використання сучасних *цифрових технологій* в освітньому процесі, а також розвитку цифрової компетентності вчителів, наукових і науково-педагогічних працівників. За результатами їх виконання обґрунтовано модель відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку педагогічних кадрів та розроблено методику його використання. Запропоновано педагогічні технології,

---

²⁷⁰ <https://surl.li/nntwpa>

що забезпечують поетапність формування і розвитку відповідних компетентностей педагогів. Підготовлено й оприлюднено методичний посібник²⁷¹, методичні рекомендації²⁷² та аналітичні матеріали²⁷³, у яких всебічно висвітлено здобуті результати наукових пошуків (керівник – д-р пед. наук М.П. Шишкіна).

Обґрунтовано і розроблено методичну систему використання вчителями імерсивних технологій у процесі змішаного навчання, охарактеризовано її складники й умови реалізації. Результати дослідження оприлюднено у низці наукових праць, зокрема: методичному посібнику²⁷⁴, методичних рекомендаціях²⁷⁵, аналітичних матеріалах²⁷⁶ та 140 публікаціях у вітчизняних і зарубіжних виданнях. Реалізація запропонованої методичної системи в освітній практиці сприяє забезпеченню безперервного і якісного навчання учнів у кризових умовах, зокрема дітей, які перебувають за кордоном, дітей із родин внутрішньо переміщених осіб, а також тих, хто проживає на тимчасово окупованих територіях (керівник – канд. пед. наук Ю.Г. Носенко).

Розроблено методику розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем, яка включає форми, методи, засоби і технології цієї діяльності. Основні ідеї зазначеної методики втілено у створеному дистанційному навчальному курсі «Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових систем», розміщеному на платформі Google Classroom²⁷⁷. До контенту курсу додано відеозаписи семінарів, рекомендовані джерела для ознайомлення й опрацювання, публікації, презентації та ін., що забезпечує реальне впровадження здобутих результатів дослідження. Цьому сприяє також широке висвітлення пропонованих ідей і підходів у підготовлених понад 230 публікаціях, у тому числі методичному посібнику²⁷⁸ (керівник – канд. пед. наук С.М. Іванова).

Обґрунтовано і розроблено модель використання веборієнтованих автоматизованих інформаційних систем (ВАІС) формування і розвитку поняттєво-термінологічного апарату педагогіки і психології. На прикладі функціонування Української електронної енциклопедії освіти (УЕЕО) дослідниками вперше визначено сукупність технічних, програмних, інформаційних, організаційних і безпекових процесів, що забезпечують функціонування ВАІС. Значну практичну цінність являє запропонована методика формування відповідних складників цифрової компетентності вчених наукових установ НАПН України та інших науковців з метою підготовки їх до кваліфікованого наповнення УЕЕО і створений на її основі відповідний дистанційний навчальний курс, який організовано й проведено для наукових

²⁷¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746977>

²⁷² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743998>

²⁷³ <https://doi.org/10.33407/LIB.NAES.ID/EPRINT/744000>

²⁷⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746953>

²⁷⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743977>

²⁷⁶ <https://www.doi.org/10.33407/lib.NAES.id/eprint/743838>

²⁷⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744317>

²⁷⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746838>

працівників академії у звітному році. За результатами дослідження підготовлено аналітичні матеріали²⁷⁹, практичний посібник²⁸⁰, удосконалено систему УЕЕО (керівник – канд. пед. наук Л.Г. Кондратова).

На основі аналізу зарубіжного і вітчизняного досвіду обґрунтовано критерії ефективності інформаційно-цифрового середовища закладу загальної середньої освіти, запропоновано інструменти, методи і технології діагностики його ефективності, розроблено методику їх комплексного використання для моніторингових досліджень зазначеного середовища. Здобуті результати викладено в оприлюднених методичному посібнику²⁸¹, методичних рекомендаціях²⁸² та серії випусків інформаційних бюлетенів (керівник – д-р пед. наук О.В. Овчарук).

Досліджено можливості застосування технологій і сервісів штучного інтелекту у професійній діяльності викладачів університету, сформовано комплекс інструментів на основі штучного інтелекту для використання його викладачами у процесі фахової підготовки майбутніх вчителів математики. Підготовлено й опубліковано монографію «Штучний інтелект у науковій діяльності викладача університету: методологія та інструментарій»²⁸³ (чл.-кор. С.О. Скворцова).

Важливі й корисні для вітчизняної теорії і практики результати дослідження з *виявлення, розвитку і підтримки обдарованих дітей*. Запропоновано освітні технології, спрямовані на формування активних способів пізнання у процесі спеціалізованої освіти наукового спрямування, які передбачають емоційну та інтелектуальну включеність учнів в освітній процес, набуття ними власного інтелектуального і практичного досвіду на основі посилення комунікаційних та інтерактивних аспектів освітнього процесу²⁸⁴ (акад. С.О. Довгий).

Досліджено методичні засади впровадження освітніх моделей спеціалізованої освіти наукового спрямування в закладах загальної середньої і спеціалізованої освіти. Відібрано три перспективні для української школи моделі спеціалізованої освіти наукового спрямування на основі розроблених дослідниками критеріїв та аналізу й узагальнення міжнародних і вітчизняних підходів до наукової освіти в Україні і країнах Європейського Союзу. Створено загальну методику впровадження інноваційних моделей наукової освіти у вітчизняну освітню практику, ефективність якої підтверджено у процесі експериментального навчання. Здобуті результати оприлюднено у понад 80 публікаціях у зарубіжних і вітчизняних виданнях, а також викладено в підготовлених й опублікованих двох посібниках²⁸⁵, методичних

²⁷⁹ <https://doi.org/10.33407/lib.NAES.id/eprint/743841>

²⁸⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748032>

²⁸¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746899>

²⁸² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746900>

²⁸³ <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23376>

²⁸⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747727>

²⁸⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745287>; <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747727>

рекомендаціях²⁸⁶ та аналітичних матеріалах (керівник – канд. пед. наук О.А. Ковальова).

Запропоновано нові рішення у дослідженні проблем *фахової підготовки вчителя*. Обґрунтовано методику розвитку STEM компетентностей майбутніх вчителів природничих предметів засобами віртуальної фізики. Розроблено принципи організації та функціонування спеціалізованих навчальних лабораторій у закладах вищої педагогічної освіти, які здійснюють підготовку майбутніх педагогів до викладання інтегрованих навчальних курсів (акад. М.Т. Мартинюк, акад. М.І. Шут).

Завершено дослідження проблеми оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників. Розроблено й обґрунтовано структурно-функціональну модель оцінювання професійної компетентності педагогічних працівників, визначено критерії і показники оцінювання з урахуванням європейських стандартів якості освіти, з'ясовано можливості застосування технологій штучного інтелекту для електронного оцінювання професійної діяльності педагогів. Створено структурну модель професійної діяльності директора закладу загальної середньої освіти як об'єкта вимірювання й оцінювання його діяльності із урахуванням особливостей її застосування в сучасних умовах. Підготовлено практичний посібник і методичні рекомендації, в яких подано здобуті результати дослідження (керівник – д-р пед. наук Ю.О. Жук).

III.4. ВІДДІЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Наукова і науково-організаційна діяльність Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України (далі – Відділення) у 2025 р. спрямовувалась на здійснення ефективного науково-методичного забезпечення розвитку професійної (професійно-технічної), фахової передвищої освіти, педагогічної освіти і освіти дорослих відповідно до тематичних планів наукових досліджень Інституту професійної освіти НАПН України, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, а також дійсними членами і членами-кореспондентами НАПН України.

У віднесених до Відділення інститутах виконувалися п'ять фундаментальних та шість прикладних досліджень.

Інститутом професійної освіти НАПН України здійснювалися 2 фундаментальні наукові дослідження та 4 прикладні.

За результатами фундаментального дослідження *«Теоретичні і методичні основи розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу»* (керівник – д-р пед. наук О.А. Тітова) теоретично обґрунтовано та розроблено методологічні підходи, принципи, концепцію, методичну систему, структурно-змістову модель, педагогічні умови розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу;

²⁸⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747726>

визначено форми науково-методичного супроводу професійного саморозвитку викладачів.

Підготовлено: монографію, словник, методичні рекомендації, методичний посібник, статті.

Під час виконання фундаментального дослідження *«Системи забезпечення якості професійної освіти і підготовки у країнах Західної і Північної Європи»* (керівник – канд. пед. наук С.Г. Кравець) виявлено і проаналізовано тенденції забезпечення якості професійної освіти і підготовки у країнах Західної (Німеччина, Королівство Нідерланди, Австрія, Франція, Бельгія, Швейцарія, Люксембург) і Північної Європи (Велика Британія, Королівство Данія, Ісландія, Ірландія, Швеція, Фінляндія); схарактеризовано сучасні підходи до забезпечення якості професійної освіти в Україні; проаналізовано й виявлено особливості кращих практик забезпечення якості зазначеної підготовки у країнах Західної і Північної Європи.

Підготовлено: розділи монографії, статті.

За результатами прикладного дослідження *«Методичні засади розроблення та застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі»* (керівник – чл.-кор. М.А. Пригодій) обґрунтовано методологічні підходи та принципи розроблення цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників; концептуальну модель, методичні засади розроблення цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі, розроблено методику проведення навчальних занять на основі цієї платформи.

Підготовлено: практичний посібник, методичні рекомендації, електронний ресурс, статті.

Під час виконання прикладного дослідження *«Зміст і методики професійної орієнтації та консультування з кар'єри здобувачів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти»* (керівник – канд. пед. наук Д.О. Закатнов) обґрунтовано методику формування кар'єрних орієнтацій студентів закладів професійної освіти на основі психолого-педагогічних, соціально-економічних та аксіологічних підходів з урахуванням умов інформаційного суспільства; розроблено класифікацію інноваційних методик професійної орієнтації та кар'єрного консультування, розроблено комплексну методику консультування здобувачів професійної освіти в центрах кар'єри.

Підготовлено: розділи монографії, практичний посібник, статті.

У ході прикладного дослідження *«Підготовка майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі до використання енергоефективних технологій у професійній діяльності»* (керівник – д-р пед. наук Т.М. Герлянд) розроблено методику формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі, набуло подальшого розвитку поняття «енергоефективна компетентність майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі».

Підготовлено: розділи монографії, методичний посібник, статті.

За прикладним дослідженням *«Інноваційні методики професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців будівельної галузі в умовах*

повоєнного відновлення України» (керівник – д-р пед. наук В.А. Кручек) сформульовано системні принципи професійно-практичної підготовки майбутніх фахівців будівельної галузі в контексті реалізації концепції Індустрія 5.0 та використання цифрових освітніх ресурсів, обґрунтовано напрями вдосконалення системи професійно-практичної підготовки фахівців будівельної галузі в Україні.

Підготовлено: розділи монографії, освітньо-професійна програма, статті.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України у 2025 р. виконувалося три фундаментальні і два прикладні наукові дослідження.

За результатами виконання фундаментального дослідження *«Андрагогічні засади професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти»* (керівник – д-р пед. наук О.В. Аніщенко) розроблено й апробовано цілісний дидактичний комплекс щодо професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти, виявлено тенденції самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників як категорії дорослих, що навчаються.

Підготовлено: концепцію, монографія, практичний посібник, методичні рекомендації, статті.

За підсумками фундаментального дослідження *«Тendenції розвитку змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах Організації економічного співробітництва і розвитку»* (керівник – д-р пед. наук Н.М. Авшенюк) виявлено й схарактеризовано тенденції розвитку змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах ОЕСР у першій чверті ХХІ ст., окреслено можливості використання конструктивних ідей зарубіжного досвіду для удосконалення змісту підготовки вчителів у системі педагогічної освіти України.

Підготовлено: розділи монографії, аналітичні матеріали, методичні рекомендації, статті.

У процесі виконання фундаментального наукового дослідження *«Система вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти»* (керівник – д-р пед. наук Л.М. Петренко) обґрунтовано структурну модель та науково-методичні засади готовності викладачів до вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін в умовах трансформації вищої освіти та розвитку освіти дорослих.

Підготовлено: рукопис монографії, рукопис практичного poradnika, рукопис термінологічного словника, статті.

У 2025 р. в інституті виконувалося 2 прикладні наукові дослідження.

За результатами дослідження *«Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників в умовах світових змін»* (керівник – д-р психол. наук О.М. Ігнатович) розроблено та апробовано комплексну систему психологічного супроводу педагогічних працівників, спрямовану на емоційну стабілізацію, розвиток професійної резильєнтності, профілактику професійного вигорання та підтримку когнітивної саморегуляції педагогічних працівників,

розроблено комплекс рекомендацій з розвитку резильєнтності педагогічних працівників в умовах війни і світових змін.

Підготовлено: розділи аналітичних матеріалів, посібників, статті.

За результатами дослідження *«Розвиток змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на компетентнісних засадах»* (керівник – д-р пед. наук М.П. Вовк) розроблено рекомендації щодо удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на різних освітніх рівнях з урахуванням ключових компетентностей у період повоєнного відновлення країни.

Підготовлено: розділи методичних рекомендацій, частини словника, частини бібліографічного покажчика, статті.

У 2025 р. наукові дослідження здійснювали 32 члени Відділення.

Членами Відділення досліджувалися проблеми розвитку професійної, фахової передвищої освіти, вищої і педагогічної освіти, освіти дорослих.

У сфері професійної освіти:

«Особливості професійної підготовки виробничого персоналу в умовах російської війни проти України (2024-2026)» (акад. Н.Г. Ничкало).

Обґрунтовано положення і розроблено рекомендації щодо міждисциплінарності, індивідуалізації, диференціації, випереджувального підходу до професійної підготовки, перепідготовки різних категорій населення в умовах війни та повоєнного відновлення України в об'єднаних територіальних громадах, а також розвитку міжгалузевого і міжнародного партнерства. Запропоновано напрями розвитку професійної педагогіки, педагогіки і психології праці, порівняльної професійної педагогіки як наукових субдисциплін у контексті формування і розвитку людського капіталу в екстремальних умовах воєнного стану та інноваційних підходів до розроблення сучасних методик професійної підготовки, перепідготовки й адаптації різних категорій студентів, слухачів закладів професійної освіти, доцільність введення в науковий обіг цифрової дидактики.

«Теоретичні основи розвитку професійної освіти в умовах циркулярної економіки» (акад. В.О. Радкевич).

Теоретично обґрунтовано концептуальні засади модернізації професійної освіти в умовах переходу до циркулярної економіки, що базуються на зміні освітньої парадигми: від вузькопрофесійної до екоцентричної моделі з пріоритетом ресурсоефективності та сталого розвитку. Обґрунтовано принципи оновлення змісту професійної освіти шляхом інтеграції «зелених» та цифрових компетентностей майбутніх фахівців, організаційно-педагогічні умови розвитку екосистеми професійної освіти на основі положень щодо державно-приватного партнерства і функціонування центрів професійної досконалості як осередків інноваційного трансферу технологій циркулярної економіки та впровадження дуальної форми навчання фахівців відповідно до вимог європейських стандартів і потреб повоєнного відновлення України.

«Науково-методичні та організаційні основи розробки та застосування цифрових технологій у професійній підготовці кваліфікованих робітників» (акад. А.М. Гуржій).

Обґрунтовано методичні засади розроблення й застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі та уточнено поняття «цифрові освітні платформи», «цифрові навчальні платформи», «цифрові платформи професійного навчання».

«Науково-методичні та організаційні передумови розробки законодавчих та нормативних актів щодо застосування цифрових технологій у професійній освіті» (акад. В.О. Зайчук).

Розроблено науково-методичні та організаційні основи для підготовки проєктів законодавчих і нормативних документів, що регламентують використання інноваційних технологій у професійній підготовці спеціалістів, зокрема на основі підходів до управління конкурентоспроможністю закладу професійної освіти.

«Актуальні проблеми професійної підготовки майбутніх викладачів закладів професійної освіти» (чл.-кор. М.А. Пригодій).

Обґрунтовано доцільність використання цифрових бейджів і мікрокваліфікацій як інструментів модернізації професійної освіти, що забезпечують гнучку, персоналізовану та відкриту модель сертифікації результатів навчання в умовах цифрової економіки. Встановлено, що їх ефективне впровадження можливе за умови нормативного закріплення на національному рівні, забезпечення інтегрованості цифрових систем, підвищення цифрової компетентності педагогів і формування довіри роботодавців.

«Теоретико-методологічні засади синтезу освітніх інновацій та наукових досліджень в контексті розвитку професійної освіти» (чл.-кор. К.І. Почка).

Створено міждисциплінарну модель поєднання технічних інновацій, результатів прикладних наукових досліджень і педагогічних технологій, що забезпечує формування у здобувачів освіти творчих, дослідницьких і проєктних компетентностей, необхідних для професійної та педагогічної діяльності. Запропоновано і впроваджено сучасні методи контролю та оцінювання програмних результатів навчання, орієнтовані на діагностику сформованості професійних, дослідницьких і комунікативних компетентностей, що уможливорює прозорість, об'єктивність і відповідність оцінювання цілям освітньої програми.

У сфері вищої і педагогічної освіти:

«Проблеми трансформації освіти в умовах цифровізації суспільства» (акад. Р.С. Гуревич).

Доведено, що формування гнучкої та ефективної кооперації шкіл, університетів, організацій державного та недержавного секторів, бізнес-спільноти для впровадження проривних цифрових технологій дозволить зробити навчання якісно іншим, адаптивно реалізовувати індивідуальні траєкторії освіти й тиражувати позитивний досвід, покращити освітній процес, стимулювати оволодіння здобувачами освіти необхідними цифровими навичками.

«Теорія і практика формування управлінської культури керівників аграрних закладів вищої освіти та їх структурних підрозділів» (акад. С.М. Ніколаєнко).

Науково обґрунтовано методику та розроблено навчально-методичне забезпечення формування управлінської культури керівників аграрних закладів вищої освіти та їх структурних підрозділів.

«Наукові засади розвитку економічної освіти студентів технічних та технологічних університетів в умовах війни» (акад. І.М. Грищенко).

Удосконалено методику багаторівневого моніторингу соціально-економічних наслідків війни на загальнодержавному та регіональному рівнях з урахуванням впливу глобальних викликів та загроз, а також завдань відновлення України. Обґрунтовано принципи управління діяльністю закладів вищої освіти (ЗВО) в сучасних складних умовах, спричинених повномасштабним вторгненням Росії в Україну, руйнування багатьох ЗВО та системними змінами, спрямованими на реформування ринку освітніх послуг, підвищення ефективності його функціонування.

«Миротворча освітня парадигма розвитку України в напрямі гармонійної цивілізації світу» (акад. В.В. Олійник).

Визначено сутність і соціальні технології сучасної миротворчої освітньої парадигми розвитку України, що базуються на ідеології людиноцентризму, формуванні у фахівців не лише інтелектуальних, а й емоційних та соціальних навичок, необхідних для громадянського виховання підростаючого покоління в умовах гуманної гармонійної цивілізації.

«Підвищення ефективності інклюзивної освіти для дітей з особливими освітніми потребами, зокрема дітей з інвалідністю» (акад. Ю.Д. Бойчук).

Розроблено комплекс опитувальників самоаналізу професійних знань, умінь і навичок фахівців інклюзивно-ресурсних центрів (директорів ІРЦ, учителів-дефектологів різних спеціалізацій, практичних психологів, учителів-реабілітологів), що дало змогу вперше здійснити системну оцінку кадрової спроможності ІРЦ Харківської області, організувати підвищення їх кваліфікації та навчання в умовах магістратури університету.

«Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутніх докторів філософії на компетентнісних засадах» (чл.-кор. М.П. Вовк).

Запропоновано інноваційні підходи до науково-методичного супроводу удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів, докторів філософії із урахуванням ключових компетентностей.

«Оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни» (чл.-кор. О.В. Бородієнко).

Теоретично обґрунтовано модель, принципи, критерії та розроблено методику оцінювання рівня феномену регіональної залученості університетів.

«Розвиток лідерських компетентностей здобувачів вищої освіти в системі підвищення якості їх підготовки» (чл.-кор. О.Г. Романовський).

Обґрунтовано методологічні положення щодо розвитку потенціалу особистості майбутнього фахівця. Розроблено комплексну методику формування моделі лідера-професіонала в освіті, бізнесі та менеджменті,

«Підготовка здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти в умовах цифрової трансформації суспільства» (чл.-кор. Г.І. Сотська).

Здійснено теоретичний аналіз проблеми трансформації професійної підготовки здобувачів вищої мистецько-педагогічної освіти в умовах цифрової трансформації суспільства; обґрунтовано концептуальні та дидактичні засади інтеграції цифрових технологій; проаналізовано зарубіжний досвід застосування штучного інтелекту й окреслено напрями його використання у професійній підготовці.

«Професійно-екстремальна підготовка та її вдосконалення» (чл.-кор. М.М. Козяр).

Теоретично обґрунтовано підходи до професійно-екстремальної підготовки рятувальників, інтегрування сучасних психодіагностичних методик, тренінгових технологій, моделювання екстремальних ситуацій, а також елементів психофізіологічної підготовки. Розроблено модель організації професійно-екстремальної підготовки з урахуванням актуальних вимог і сучасних викликів безпеки.

«Підготовка фахівців у закладах вищої освіти в умовах євроінтеграції» (чл.-кор. В.П. Курок).

Проаналізовано потенціал цифрових технологій та штучного інтелекту для формування та розвитку м'яких навичок у студентів закладів вищої освіти як передумови успішної кар'єри, а також чинники, що впливають на формування та розвиток м'яких навичок у здобувачів вищої освіти на основі ціннісного підходу до підготовки конкурентоспроможного випускника закладу вищої освіти, адаптованого до вимог світового ринку праці.

У сфері освіти дорослих:

«Науково-освітня конвергенція Польщі та України в умовах впровадження штучного інтелекту у сферу вищої освіти і освіти дорослих» (акад. Л.Б. Лук'янова).

За результатами теоретичного вивчення та онлайн опитування й аналізу результатів емпіричного дослідження, проведеного серед чотирьох груп респондентів (студенти з Польщі і України та викладачі закладів вищої освіти з обох країн) визначено рівень ІІІ-грамотності, з'ясовано ризики і загрози використання ІІІ в освітньому процесі і науковій діяльності. Виявлено спільні риси і відмінності впровадження ІІІ у вищій освіті і освіті дорослих двох культурно споріднених, але соціально-різних освітніх систем. Виявлені тенденції дають змогу оцінити ступінь готовності академічної спільноти до адаптації в умовах швидкої технологічної трансформації.

«Безперервна професійна освіта державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в Україні в умовах військового стану» (акад. К.О. Ващенко).

Розроблено науково обґрунтовані теоретико-методологічні засади модернізації системи безперервної професійної освіти державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. Обґрунтовано необхідність оновлення профілів професійної компетентності публічних службовців і відповідних професійних стандартів з урахуванням трансформації управлінських функцій та євроінтеграційних пріоритетів.

«Особливості законодавчого забезпечення освіти дорослих» (чл.-кор. В.Ю. Арешонков).

Систематизовано нормативно-правову базу освіти дорослих і визначено її узгодженість із принципами безперервного навчання та європейськими підходами. Обґрунтовано необхідність удосконалення законодавчого регулювання з урахуванням потреб ринку праці, викликів воєнного стану і розвитку неформальної та інформальної освіти. Запропоновано концептуальні напрями оновлення державної політики у сфері освіти дорослих як чинника соціальної стійкості та людського розвитку.

«Трендотчінг ринку праці в системі підготовки і підвищення кваліфікації фахівців в умовах повоєнного відновлення України» (чл.-кор. В.В. Сидоренко).

Розроблено, експериментально перевірено, апробовано і впроваджено в систему підвищення кваліфікації компетентнісно орієнтовані моделі підвищення кваліфікації педагогів закладів професійної освіти.

Найвагоміші результати діяльності Відділення за звітний період.

З проблем професійної (професійно-технічної) і фахової передвищої освіти розроблено: концепцію розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу²⁸⁷; методичну систему розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів²⁸⁸; концептуальну модель цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі²⁸⁹; концептуальну модель інтеграції соціального й гуманітарного підходів до професійної орієнтації молоді на робітничі професії із урахуванням ціннісних, культурних та комунікативних чинників, що сприяють формуванню ціннісно вмотивованого професійного вибору²⁹⁰; принципи розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу²⁹¹; принципи розроблення цифрової навчальної

²⁸⁷ Titova, O., Luzan, P., & Mosia, I. (2024). The concept of college teacher's professional competence development. In: O. Blaha, I. Ostopolets (eds), *Exploring the digital landscape: interdisciplinary perspectives*. Digital Economy And Digital Society (DEDS2024). Academy of Silesia, Katowice, 819-829. <https://doi.org/10.54264/M036>. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742383/>.

²⁸⁸ Мося, І. А., & Лузан, П. Г. (2023). Основні принципи розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів. In О. А. Тітова, П. Г. Лузан, Т. М. Пашенко, І. А. Мося, А. В. Остапенко та О. Ю. Ямковий, Система розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу: монографія (ред. О. А. Тітова). ІПО НАПН України. <http://lib.iitta.gov.ua/738694/>.

²⁸⁹ Пригодій, М. А. (2024). Концептуальна модель цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі. У *Технологічна і професійна освіта: проблеми і перспективи* (с. 236–238): матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції, (м. Глухів, 9 травня 2024 р.). Глухівський НПУ ім. О. Довженка. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/741813>

²⁹⁰ Yershova, L. (2025). Conceptual model for integrating social and humanitarian approaches in youth career guidance toward vocational professions. *Professional Pedagogics*, 1(30), 259-269. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.259-269>. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746710/>

²⁹¹ Лузан, П. Г. (2023). Суть та структура методичної системи розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів. In О. А. Тітова, П. Г. Лузан, Т. М. Пашенко, І. А. Мося, А. В. Остапенко та О. Ю. Ямковий, Система розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу: монографія (ред. О. А. Тітова). ІПО НАПН України. <http://lib.iitta.gov.ua/738694/>.

платформи для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників²⁹²; принципи забезпечення ефективності використання енергоефективних технологій у професійній підготовці кваліфікованих будівельників²⁹³; принципи професійно-практичної підготовки фахівців будівельної галузі в контексті реалізації концепції Індустрія 5.0 та використання цифрових освітніх ресурсів²⁹⁴.

Найвагоміші результати наукових досліджень у сфері педагогічної освіти: виявлено і проаналізовано тенденції розвитку змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах Організації економічного співробітництва і розвитку²⁹⁵; обґрунтовано критерії диференціації та тенденції розвитку змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах Організації економічного співробітництва і розвитку²⁹⁶; обґрунтовано рекомендації щодо удосконалення змісту підготовки вчителів у системі педагогічної освіти України із урахуванням зарубіжного досвіду на національному та інституційному рівнях²⁹⁷; розроблено AI Declaration Builder (Конструктор ІІ Декларацій) – інноваційний адаптивний веб та мобільний застосунок для формування авторських декларацій щодо використання генеративного штучного інтелекту у підготовці наукових, освітніх та навчально-методичних робіт²⁹⁸. Здійснено моніторинг змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на різних освітніх рівнях в Україні²⁹⁹; визначено педагогічні умови вдосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів у закладах фахової передвищої і вищої педагогічної освіти³⁰⁰; розроблено концепцію оновлення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів у закладах вищої педагогічної освіти на компетентнісних засадах³⁰¹, рекомендації з удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на

---

²⁹² Гуржій, А. М., & Пригодій, М. А. (2024). Принципи розроблення цифрової навчальної платформи для професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників. *Інноваційна професійна освіта*, 7 (20), 316–326. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743993>

²⁹³ Каленський, А. А. (2025). Педагогічні умови розвитку енергоефективної компетентності майбутніх фахівців будівельної галузі. *Professional Pedagogy*. № 1(30), 204–212. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746195>

²⁹⁴ Kruchek V., Subina O. Professional and practical training of future construction professionals for industry 5.0. *Scientific and methodological support for the development of vocational education : monograph* / eds.: V. Radkevych, M. Pryhodii. Katowice : The University of Technology in Katowice Press, 2025. P. 8–21. DOI: 10.54264/M049. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745459>

²⁹⁵ Рукопис аналітичних матеріалів «Тенденції розвитку змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах ОЕСР» <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748196>

²⁹⁶ Авшенюк Н. М. Визначальні тенденції розвитку курикулу підготовки вчителів в Австралії і Великій Британії у першій чверті ХХІ століття. У: Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції: збірник тез доповідей ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, 23-24 жовтня 2025 р., Мукачево / Ред. кол.: Л.І. Капітан (гол. ред.) та ін. Ужгород – Мукачево : РІК-У, 2025. С. 24-26.

²⁹⁷ Рукопис монографії «Розвиток змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах Організації Економічного Співробітництва і Розвитку: теоретико-методологічний вимір» <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747683>

²⁹⁸ AI Declaration Builder <https://ipoodhab.com/ai-declaration-builder>

²⁹⁹ Вовк М.П., Грищенко Ю.В., Соломаха С.О. Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів у закладах фахової передвищої і вищої педагогічної освіти України. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ ст.»*. 2024. Вип. 1(9). С. 43-54. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(9\).2024.0003](https://doi.org/10.35387/ucj.1(9).2024.0003)

³⁰⁰ Семенов О. Педагогічні умови розвитку професійної компетентності майбутніх докторів філософії у процесі вивчення психолого-педагогічних дисциплін. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття»*. 2025. Вип. 1(11). С. 48-64. [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(11\).2025.0003](https://doi.org/10.35387/ucj.1(11).2025.0003)

³⁰¹ Соломаха С.О. (2025). Концептуальні основи оновлення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх викладачів у закладах вищої педагогічної освіти на компетентнісних засадах. *Імідж сучасного педагога*. № 6 (225) (2025). С. 11-16. <https://isp.pano.pl.ua/issue/view/19914>

інституційному, управлінському і професійному рівнях³⁰²; створено науково-методичний супровід удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів. Обґрунтовано науково-методичні засади підвищення рівнів готовності викладачів до вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін³⁰³; обґрунтовано та структуровано систему вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти³⁰⁴; розроблено практичний poradnik³⁰⁵ та укладено термінологічний словник³⁰⁶.

У сфері освіти дорослих: обґрунтовано концепцію професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти³⁰⁷, розроблено науково-методичний супровід професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти³⁰⁸, виявлено та схарактеризовано тенденції самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти як категорії дорослих, що навчаються³⁰⁹, обґрунтовано рекомендації щодо професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти на основі андрагогічного підходу³¹⁰, підготовлено методичні рекомендації до навчальних програм підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти із урахуванням принципів навчання дорослих, цінностей безперервної освіти. Створено науково обґрунтовану систему психологічного супроводу, професійного розвитку та психологічної підтримки педагогів³¹¹; розроблено критерії та індикатори оцінювання ефективності психологічного супроводу педагогічних

---

³⁰² Вовк М., & Грищенко Ю. Рекомендації з удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів в Україні. Професійна педагогіка. 2025. Вип. 1(30). С. 231-245. <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.231-245>

³⁰³ Лавріненко О. А. Розвиток готовності науково-педагогічних працівників до вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти в умовах воєнного і повоєнного періоду : практич. порадник. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2025. 129 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429682> (дата звернення: 08.12.2025). URL: <https://surl.li/ogrljr>.

³⁰⁴ Кучерявий, О. Г. (2025). Система вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти. *Витоки педагогічної майстерності*, (36), 126-133. <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.36.339444>. <https://lnk.ua/YN3aP61eJ>.

³⁰⁵ Лавріненко О. А. Розвиток готовності науково-педагогічних працівників до вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти в умовах воєнного і повоєнного періоду : практич. порадник. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2025. 129 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429682> (дата звернення: 08.12.2025). URL: <https://surl.li/ogrljr>.

³⁰⁶ Психопедагогіка вищої освіти : термінол. слов. / В. В. Маршицька та ін. Київ : ТОВ «Юрка Любченка», 2025. 75 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17429658> (дата звернення: 08.12.2025) URL: <https://surl.li/isymty>.

³⁰⁷ Лук'янова, Л. (2025). Концепція професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти / НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна. Київ: Талком, 2025. 32 с. https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746927/1/Concept_2025.pdf

³⁰⁸ Аніщенко, О.В. (2025). Науково-методичний супровід професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти у неформальному освітньому просторі. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*, 85 (4), 22–32. <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2025.4.2>

³⁰⁹ Самко, А.М. (2025). Актуальні тенденції самоосвітньої діяльності науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти. *Наукові записки Львівського державного університету безпеки життєдіяльності. Педагогіка і психологія*, 2(6). 24–30. <https://doi.org/10.32782/3041-1297/2025-2-4>

³¹⁰ Piddiachyi, V. (2025). Recommendations for the professional development of academic and teaching staff. *Youth and the Market*, 10(242), 69–75. <https://doi.org/10.24919/2308-4634.2025.344557>

³¹¹ Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. (2025). Система психологічного супроводу педагогічних працівників в умовах світових змін: наукове обґрунтування, структура та результати апробації. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770396>

працівників³¹²; розроблено інтегровану систему психологічних технологій, спрямовану на емоційну стабілізацію, розвиток професійної резильєнтності, профілактику професійного вигорання та підтримку когнітивної саморегуляції педагогічних працівників³¹³; розроблено комплекс рекомендацій і психолого-педагогічних заходів щодо розвитку резильєнтності педагогічних працівників в умовах війни і світових змін³¹⁴.

III.5. Відділення вищої освіти

У 2025 р. в **Інституті вищої освіти НАПН України** (далі – інститут) завершено чотири дворічні фундаментальні наукові дослідження і розпочато виконання одного дворічного фундаментального наукового дослідження. У 2025 р. в Університеті менеджменту освіти внаслідок реорганізації структури і ліквідації інституту післядипломної освіти зменшилася кількість структурних підрозділів, які проводили наукові дослідження. Зокрема 2 прикладні наукових дослідження завершилися та 4 перехідні прикладні наукові дослідження виконувалися у межах науково-педагогічної діяльності кафедр. Прикладні наукові дослідження були ініціативними та здійснювалися без цільового державного фінансування.

Крім того, виконувалися 28 наукових досліджень дійсних членів і членів-кореспондентів, що входять до складу Відділення.

Спираючись на фінансову звітність, наведені результати наукових досліджень і деякі дані щодо господарської діяльності інституту у 2025 р. встановлено, що, незважаючи на складне економічне становище в умовах несприятливого зовнішнього середовища, його успішне функціонування забезпечується високопрофесійними науковими та науково-педагогічними працівниками, які є основою складової наукового потенціалу. Успіх базується на поєднанні фундаментальних досліджень, практичного впровадження результатів (інновацій), високої публікаційної активності у міжнародних базах даних (Scopus, Web of Science) та ефективної міжнародної співпраці. Це включає підготовку кваліфікованих кадрів, залучення грантів, створення сучасної матеріально-технічної бази та системну організацію наукової діяльності. Головним чинником розвитку є стабільна виробнича культура всередині інституту. Консолідація трудового колективу довкола цілей основної діяльності за умов воєнного стану сприяє досягненню поставлених цілей. В цілому розвиток інституту як науково-дослідної установи державної форми власності у найближчому майбутньому має чіткі перспективи та спрямований на подолання

---

³¹² Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. (2025). Критерії та індикатори оцінювання ефективності психологічного супроводу педагогічних працівників. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770350>

³¹³ Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. (2025). Система психологічних технологій психологічного супроводу педагогічних працівників в умовах світових змін. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770422>

³¹⁴ Ivanova, O. (2025). Комплекс рекомендацій і психолого-педагогічних заходів щодо розвитку резильєнтності педагогічних працівників в умовах війни і світових змін. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17729005>

існуючих проблем шляхом пошуку ефективних управлінських рішень. Результати завершених фундаментальних досліджень такі:

– за темою «Забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення країни» визначено та обґрунтовано підходи до формування та механізмів реалізації політики і стратегії досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти й подолання кваліфікаційного розриву між вищою освітою та ринком праці в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення України³¹⁵;

– за темою «Оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни» проаналізовано кращий зарубіжний і вітчизняний досвід та розроблено рекомендації щодо удосконалення механізмів системи оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення України³¹⁶;

– за темою «Соціальна інклюзія у сфері вищої освіти у післявоєнний період» здійснено аналіз провідного вітчизняного та зарубіжного досвіду реалізації інклюзії у вищій освіті, визначено та обґрунтовано підходи до підвищення інклюзивності вищої освіти України під час повоєнного відновлення³¹⁷;

– за темою «Розвиток університетів у контексті післявоєнного відновлення: синергія соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки» визначено підходи та сформульовано рекомендації щодо стратегій розвитку університетів з позицій синергії соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки України³¹⁸;

– за результатами розпочатого у 2025 р. виконання дворічного фундаментального наукового дослідження «Механізми розвитку інноваційної діяльності університетів в умовах воєнного відновлення України» обґрунтовано теоретичні основи та проаналізовано провідний зарубіжний досвід розвитку інноваційної діяльності університетів у контексті стійкого розвитку³¹⁹.

³¹⁵ Луговий В., Таланова Ж., Слюсаренко О. Розділ 2. Політики і стратегії досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення: підходи до формування та механізми реалізації. *Політики і стратегії досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення* : монографія / О. Воробйова [та ін.] ; за ред.: В. Лугового, Ж. Таланової. Київ : Ін-т вищої освіти НАПН України, 2025. <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-52-6-2025>

³¹⁶ Оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки: монографія. / І. Драч, О. Петрос, О. Бородієнко, Н. Приходькіна, І. Регейло, М. Саюк, О. Слободянюк; за ред. І. Драч, О. Петрос. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 202 с. <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-47-2-2025>

³¹⁷ Соціальна інклюзія у сфері вищої освіти: теоретико-концептуальні засади, цільові групи, виміри та індикатори: монографія / О. Оржель, М. Бойченко, О. Петрос, С. Цимбалюк, Н. Шофолова; за ред. О. Оржель. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 122 с. <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-46-5-2025>

³¹⁸ Розвиток університетів: теоретичні та методичні засади забезпечення синергії соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки: монографія / Ю. Мелков, А. Гаврилюк, В. Зінченко, Ю. Вітренко, В. Ворона; за ред. Ю. Мелкова. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 102 с. <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-45-8-2025>

³¹⁹ Теоретичні засади розвитку інноваційної діяльності університетів у контексті стійкого розвитку: монографія / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Ковтунець, О. Отич, Л. Червона О. Ярошенко; за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 127 с. <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-53-3-2025>

За результатами проведених досліджень вченими інституту підготовлено і зафіксовано на носіях інформації таку наукову продукцію:

- монографії – 6 од.;
- навчальні посібники – 5 од.;
- розділи в монографіях, що індексуються в Scopus і Web of Science Core Collection – 3 од.;
- розділи в інших монографіях – 7 од.;
- набори дослідницьких (наукових) даних (FAIR-даних) – 2 од.;
- збірник наукових праць, матеріали конференцій (зокрема збірники тез доповідей) тощо – 2 од.;
- препринти, зокрема ті, що мають DOI – 8 од.;
- статті, що індексуються в Scopus і Web of Science Core Collection – 9 од.;
- статті у наукових фахових виданнях категорії «Б» – 36 од.;
- статті, що індексуються в інших науко метричних базах даних – 12 од.;
- тези доповідей – 69 од.

У **Навчально-науковому інституті менеджменту і психології** (далі – ННІМП) та **Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти** (далі – БІНПО) університету проводилися наукові дослідження за темами:

- Тренди, ризики та детермінанти соціально-економічного розвитку організації в умовах цифрової трансформації;
- Трансформація публічного управління розвитком соціального, економічного, політичного та людського потенціалів суспільства і держави;
- Трансформація професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників в умовах відкритого університету післядипломної освіти;
- Психологічний образ майбутнього сучасних українців;
- Сучасні тенденції підготовки фахівців в умовах євроінтеграції;
- Трендвотчінг ринку праці в системі підготовки і підвищення кваліфікації фахівців в умовах повоєнного відновлення України.

Найвагомішими результатами наукових досліджень є:

- розроблена інтегративна модель підготовки освітніх лідерів в умовах закладу вищої освіти для кризових умов представляє собою інноваційний підхід, що синтезує найкращі досягнення педагогіки, менеджменту освіти та психології. Авторська модель дослідження (д. пед. н., проф. Г.Ю. Кравченко) відповідає сучасним викликам і потребам освітньої системи, забезпечуючи комплексну підготовку керівників до ефективної діяльності в умовах невизначеності;
- комплекс практичних рішень, спрямованих на підвищення рівня кіберстійкості закладів освіти, зокрема: уніфікація стандартів цифрової безпеки, впровадження посад кіберменеджерів, розвиток цифрової компетентності персоналу, модернізація технічної інфраструктури та інституціоналізація процедур управління інцидентами;
- обґрунтування напрямів трансформації публічного управління для забезпечення збалансованого розвитку потенціалів суспільства. Систематизовано методичні підходи до процесу публічного управління

розвитком соціального, економічного, політичного та людського потенціалів суспільства і держави в індетермінованих умовах;

- уперше запропоновано три групи критеріїв для оцінювання компетентності та результативності праці керівників, які охоплюють обсяги роботи та її результати, що забезпечує якість управління, поліпшує діяльність підприємства загалом, сприяє формуванню та розвитку корпоративної культури підприємства;

- модель оцінки корисності інтелектуальної власності, до якої запропоновано включити систему індикаторів та систему цілей підприємства, яка дає змогу мати чітке уявлення стосовно потреб та структури інвестицій у формування інтелектуальної власності, створення цінності для споживачів, а також є дієвим інструментом для вдосконалення організаційно-економічних аспектів управління нею;

- емпіричне дослідження особливостей прояву толерантності до невизначеності, довіри та оптимізму у громадян України, які змінювали та не змінювали місце проживання під час війни їх психологічних стратегій адаптації до умов війни з метою подальшого розроблення ефективних програм психологічної допомоги;

- обґрунтування постулату, що професійне становлення фахівців у кризових та посткризових умовах має нелінійний, динамічний характер і значною мірою залежить від поєднання особистісних ресурсів фахівця та ресурсності соціально-організаційного середовища. Кризові умови можуть виступати як чинником професійного зростання, так і джерелом професійних деформацій і зниження психологічного благополуччя;

- обґрунтування доцільності розгляду соціально-психологічного супроводу як цілісної системи, спрямованої не лише на подолання негативних наслідків стресу, а й на підтримку професійної ідентичності, ментального здоров'я та психологічного благополуччя фахівців у кризових і посткризових умовах.

За результатами прикладного дослідження «Трендвотчінг ринку праці в системі підготовки і підвищення кваліфікації фахівців в умовах повоєнного відновлення України»:

- вивчено новітні тенденції на ринку праці та освітніх послуг для прогнозування затребуваних компетентностей, навичок soft і hard skills та сфер діяльності, компетенцій для підготовки і підвищення кваліфікації висококваліфікованих і конкурентоздатних фахівців в умовах повоєнного відновлення України;

- виявлено зовнішні (прямої і побічної дії) і внутрішні чинники (об'єктивні і суб'єктивні), які впливають на новітні тенденції ринку праці та освітніх послуг;

- здійснено градацію компетентностей і навичок (кросфункціональні, когнітивні, цифрові, соціально-поведінкові тощо), цінностей сучасного фахівця відповідно до соціально-економічних умов розвитку виробництва, вимог роботодавців і ключових стейкхолдерів;

- розроблено методiku врахування міграційних процесів та їх впливу на стан ринку праці на мікро-, мезо- та макрорівні.

Усього в інститутах університету підготовлено і оприлюднено: монографії – 11; публікації в наукометричних виданнях (Scopus або Web of Science Core Collection) – 27; матеріали в збірниках наукових праць – 73; матеріали міжнародних конференцій – 171; матеріали всеукраїнських конференцій – 31; матеріали регіональних семінарів – 8; виробничо-практична продукція – 4; навчальна продукція – 125: зокрема навчальні посібники, підручники – 21; електронні навчальні курси – 39; плани та освітні програми – 4; робочі програми та силабуси – 65.

Наукові дослідження членів Відділення проводилися за Пріоритетними напрямами (тематикою) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 рр., затвердженими Президією НАПН України у новій редакції 20 червня 2024 р. Зокрема:

- Філософія освіти. Методологія, теорія, історія освіти і педагогіки.
- Якість освіти. Інформаційне освітнє середовище.
- Вища освіта.
- Освіта дітей з особливими освітніми потребами. Інклюзивна освіта.
- Управління та економіка освіти.

Наукові дослідження та освітня діяльність були спрямовані на комплексне вирішення актуальних проблем у сфері вищої освіти, політичних і суспільних наук, європейської інтеграції та регіональних політичних процесів. Основна увага приділялася розвитку теоретичних досліджень і їх практичній апробації, підготовці високоякісних наукових публікацій та навчальних матеріалів, а також поширенню вітчизняної наукової думки за кордоном. Отримані наукові результати апробовано шляхом їх оприлюднення у вигляді доповідей та наукових повідомлень на міжнародних і всеукраїнських наукових форумах, зокрема на міжнародних наукових конференціях, симпозіумах, круглих столах та науково-практичних заходах, присвячених проблемам європейської інтеграції, політичних процесів переважно у Центрально-Східній Європі та балто-слов'янському регіоні.

Найважливішими здобутками членів Відділення за зазначеними напрямами досліджень є такі:

Академіками В.І. Луговим, М.В. Загірняком, А.А. Мазаракі, Б.І. Мокінім та членами-кореспондентами Д.Г. Лук'яненком, Д.М. Загірняком і Ж.В. Талановою з огляду на актуальність проблеми забезпечення енергетичної безпеки держави досліджено окремі її аспекти: розроблено пропозиції з оновлення Національного плану з енергетики та клімату на період до 2030 р. з урахуванням необхідності реагувати на постійні зміни, зумовлені війною, суспільними, економічними, геополітичними, екологічними та технологічними подіями, обґрунтовано необхідність використання стохастичних методів синтезу математичних моделей для прогнозування процесів відновлення та розвитку електроенергетики України та доведено, що детерміновані математичні моделі для прогнозування процесів відновлення та розвитку електроенергетики України, створені Національною радою з відновлення України в Плані відновлення України (розділ «Енергетична безпека»), не придатні для

прогнозування цих процесів; розроблено рекомендації щодо формування можливостей із посилення захисту та створення умов для безперебійної роботи енергосистеми України. Визначено концептуальні засади економічної політики та сформульовано підходи до застосування заходів мотиваційного характеру. Також досліджено актуальні проблеми і тенденції підготовки фахівців з енергетики, включно з відновлювальною, в університетах України, зумовлені війною та просуванням України на шляху до членства в Європейському Союзі.

За даними дослідників Стенфордського університету та аналітиків видавництва Elsevier та SciTech Strategies M.B. Загірняк у 2023-2025 рр. трічі поспіль увійшов до ТОП-2% найвпливовіших науковців світу.

Обґрунтовано стратегічні пріоритети та цілі щодо реалізації прийнятої концепції «розумних мереж» в Україні, спираючись на південнокорейський досвід реалізованого «Smart Grid-проєкту на острові Чеджу-до», для побудови першої в країні «Smart Grid-системи у п'яти ключових сферах: розумна енергомережа, розумний споживач, розумний транспорт, розумні відновлювальні джерела енергії та розумний енергосервіс. Імплементация аналогічних «розумних мереж» в Україні дасть змогу українському уряду розвинути концепцію «розумних міст» і «розумних фабрик» на місцях.

Доведено, що технології Індустрії 4.0 стають ключовими драйверами розвитку цифрової економіки на прикладі Республіки Корея, де конкурентне цифрове лідерство її економічної моделі базується на імплементації інформаційно-комунікаційних технологій Індустрії 4.0 в масове виробництво продукції із високою доданою вартістю та енергетичний сектор.

Академіками Л.В. Губерським, В.І. Луговим, В.С. Пономаренком, П.Ю. Саухом, П.М. Таланчуком і членами-кореспондентами В.С. Бакіровим, О.С. Дніпровим, В.В. Коцуром, О.В. Співаковським, Ж.В. Талановою, О.В. Чалим досліджено різні аспекти функціонування університетів в умовах війни, зокрема питання антикризового менеджменту, якості вищої освіти, вивчення і розвитку національної культури, цифровізації вищої освіти, поєднання традиційних та інноваційних освітніх технологій та організаційні форми навчання на основі використання синергетичного підходу тощо. Доведено, що для ефективного визначення та обґрунтування підходів до формування та механізмів реалізації політики і стратегії досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення важливим є врахування наукового принципу синергії об'єктивних і суб'єктивних чинників розвитку, тобто узгодження, забезпечення несуперечливості дії цих чинників, що, зокрема, потребує подальшого формування науки про університети. Для досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти необхідною є реалізація генеративного функціоналу фундаментальних цінностей Європейського простору вищої освіти; визначальними чинниками і параметрами стратегічного розвитку сфери наукової діяльності, які мають бути предметом обов'язкового оцінювання, моніторингу та контролю, є: частка валового внутрішнього продукту на дослідження і розробки; частка дослідників серед зайнятого населення; конкурентоспроможність заробітної плати дослідників; рамкова

модель рівневої дихотомії кваліфікаційного розриву за критерієм конкурентоспроможності в екосистемі «вища освіта – ринок праці», що, зокрема, пояснює закономірну кластеризацію взаємодії у цій системі заради розвитку актуальних тенденцій як проявів закономірностей розвитку³²⁰. Серед них такі:

- використання рейтингових систем для стратегічного розвитку університетів-лідерів;
- кластеризація взаємодії вищої освіти і ринку праці за рівнем конкурентоспроможності за провідної ролі університетів;
- посилення ролі кадрового забезпечення електричної інженерії та відновлюваної енергетики в умовах війни та повоєнного відновлення України.

Доведено, що в умовах активної протидії загарбницьким діям росії значну увагу потрібно приділяти вивченню і розвитку національної культури, базисом якої має бути відповідна національна ідея. Однак будь-яка національна ідея вимагає свого теоретичного обґрунтування й окреслення духовно-практичного шляху її реалізації. Таким обґрунтуванням сьогодні може стати «ідеологія національної стійкості», заснована на взаємодії соціальних інститутів, культури, комунікацій і цифрових мереж.

Обґрунтовано нове бачення історичної пам'яті як репрезентативної форми дійсності і з'ясовано основні проблеми, пов'язані з інтерпретацією вітчизняної історії та парадоксами імплементації історичної пам'яті за часів незалежності (1991-2021 рр.). Розкрито ключові напрями державної політики щодо нової моделі національної пам'яті та окреслено освітньо-філософський дискурс формування історичної пам'яті у підготовці майбутніх вчителів в умовах російсько-української війни та повоєнного відновлення України. Визначено історично-культурні детермінанти формування української національної ідентичності в історичному контексті, досліджено виклики й перспективи гуманітарної консолідації в українському суспільстві, зокрема пам'ять, спадщину й локальні ідентичності³²¹. У цьому контексті констатовано необхідність розроблення та включення освітніх компонентів, що забезпечують формування компетентностей і утворення української національної та громадянської ідентичності, до освітніх програм, спеціальностей галузей знань: «Освіта/Педагогіка», «Культура і мистецтво», «Гуманітарні науки», «Соціальні та поведінкові науки», «Журналістика», «Публічне управління та адміністрування», за якими передбачено здійснення підготовки таких фахівців.

Комплексно осмислено досвід антикризового менеджменту сучасного університету в умовах повномасштабної війни. Розкрито трансформацію освітнього ландшафту, особливості функціонування переміщених закладів вищої

³²⁰ Луговий, В., Слюсаренко, О., & Таланова, Ж. (2025). Кваліфікаційний розрив & конкурентний розвиток: проблема балансу конкурентоспроможності в екосистемі «вища освіта – ринок праці». *Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство»*, 19, 8-26. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2025-19-8-26>

³²¹ Саух П. Ю. Місія історичної пам'яті як репрезентативної форми дійсності, консолідації й стійкості суспільства. Український контекст [Електронний ресурс]. *Історія та філософія освіти в незалежній Україні: освітній й освітньо-філософські аспекти формування історичної пам'яті* : зб. матеріалів Всеук. наук-практ. конф. 20 червня 2025 р. м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України ; [редкол.: Топузов О. М., Дічек Н. П., Ладоня К. Ю. ; за наук. ред. Дічек Н.П.]. Київ : Ін-т пед. НАПН України 2025. С. 16–19. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746431/1/>

освіти в екстремальних умовах, взаємодію внутрішніх і зовнішніх чинників, що забезпечують освітній спротив і соціальну стійкість. Особливу увагу приділено використанню штучного інтелекту в освіті й науці, розвитку академічної доброчесності, підтримці наукової діяльності в умовах війни та переміщення, інституалізації політик уживання гендерно чутливої мови в українських університетах, інтеграції світових освітніх ресурсів³²².

Досліджено тенденції розвитку інструментів штучного інтелекту та їх вплив на глобальний сталий розвиток і розроблено модель інвестиційної безпеки національної економіки в умовах євроінтеграційного вектору розвитку. Доведено, що ключовим складником глобальної конкурентоспроможності країн у новітній парадигмі економічного розвитку є їхнє цифрове лідерство та посилення ролі цифрових комунікацій як інструменту соціальної мобілізації і міжнародної взаємодії. Встановлено взаємозв'язок між рівнем цифрової компетентності учасників освітнього процесу та їх адаптивністю в умовах кризових і воєнних викликів. Доведено, що цифрові трансформації в умовах війни, повоєнного відновлення і перспективного розвитку мають відповідати параметрам сучасних трендів та є практичною вимогою до здобувачів вищої освіти як потенційних управлінців і професійних виконавців стратегій відновлення економічного потенціалу України, забезпечуючи доступ до науково-методичних розробок та консультативних послуг європейських країн-партнерів, зокрема, у форматі участі в спільних дослідних програмах, тренінгах, академічній мобільності тощо.

З'ясовано, що цифровізація вищої освіти має системний характер і впливає на структуру освітніх практик, на форми академічної комунікації та моделі взаємодії учасників освітнього процесу; національна стійкість України формується під впливом комплексу соціокультурних чинників (цінності, колективна ідентичність, довіра, солідарність, комунікативні практики); нова українська діаспора функціонує переважно як транскордонна мережева спільнота. Доведено, що цифрова суб'єктність є важливим виміром людського та соціального капіталу й необхідною умовою ефективного функціонування сучасної освіти і науки; соціокультурні ресурси відіграють визначальну роль у забезпеченні національної стійкості в умовах воєнного протистояння³²³.

З'ясовано причини низької ефективності взаємодії закладів вищої освіти та роботодавців, що полягають у відмінностях стратегічних цілей і часових горизонтів планування; встановлено, що роботодавці здебільшого орієнтовані на вирішення поточних кадрових потреб, тоді як університети – на довгострокову підготовку фахівців; доведено необхідність переходу від епізодичної співпраці до системної партнерської моделі «освіта – бізнес – держава»; обґрунтовано доцільність залучення роботодавців до формування освітніх програм, практичної підготовки та науково-дослідних проєктів; розроблено концептуальну модель

³²² Співаковський О., Омельчук С., Мальчикова Д. Антикризисный менеджмент современного университета: освітній спротив, стійкість і розвиток у воєнний час : монографія. Суми : Університетська книга, 2025. 362 с. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/21574>

³²³ Lugovyi V., Slyusarenko O., Talanova Zh., Vorobyova O. Digital Transition in Higher Education: European Experience for Ukraine [Електронний ресурс]. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 110, no. 6. P. 240–253. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v110i6.6314>

активної соціально відповідальної співпраці закладів вищої освіти зі стейкхолдерами різного рівня; доповнено наукові уявлення про роль університетів як центрів генерації інновацій та розвитку регіонів.

За звітний період членами відділення опубліковано 20 монографій, 13 підручників і навчальних посібників, 15 збірників наукових праць та 59 статей, з яких 29 індексовані у наукометричних базах Scopus і Web of Science Core Collection.

IV. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Загальна характеристика. У 2025 р. вчені наукових установ НАПН України у ході 63 експериментів різних рівнів здійснювали експериментальну діяльність у 822 закладах, серед яких 421 затверджений МОН України. Під науковим керівництвом вчених НАПН України проведено 18 всеукраїнських експериментів. Метою експериментальної діяльності є наукове та навчально-методичне забезпечення розвитку системи освіти в умовах воєнного і повоєнного періодів; апробація моделей антикризового управління закладами дошкільної освіти; оновлення змісту повної загальної середньої освіти відповідно до вимог державних стандартів і концепції «Нова українська школа»; упровадження STEM-підходів та профілізації навчання; модернізація змісту позашкільної освіти й освітнього менеджменту; створення системи підтримки осіб з особливими освітніми потребами та розвитку інклюзивного освітнього середовища; оновлення професійної, фахової передвищої, педагогічної освіти і освіти дорослих, цифровізація підготовки кваліфікованих фахівців і посилення взаємодії освіти з ринком праці; розвиток сучасних моделей виховання, громадянських і соціальних компетентностей дітей і молоді; забезпечення психологічної безпеки освітнього середовища та впровадження психологічних технологій підтримки, формування життєстійкості й психічного здоров'я учасників освітнього процесу.

Результати експериментів за звітний період.

За напрямом «**Дошкільна освіта**» в Інституті педагогіки НАПН України триває експеримент за темою «Стратегії управління закладами дошкільної освіти в кризових ситуаціях» (науковий керівник – д-р пед. наук О.Д. Рейпольська). Здійснюється апробація наукових результатів у мережі закладів дошкільної освіти м. Києва та Київської області. У процесі роботи відпрацьовуються стратегії антикризового управління закладами дошкільної освіти, організаційно-педагогічні умови їх реалізації та базова модель стратегічного управління закладом у кризових ситуаціях. Розроблено й апробується методичне забезпечення управлінської діяльності керівників: алгоритми сценарного й ситуативного планування, рекомендації щодо антикризової комунікації, цифровізації управлінських процесів і партнерської взаємодії із родинами та громадами. Проводиться системна підготовка керівників і педагогів до впровадження запропонованих підходів, що сприяє забезпеченню безпеки, стабільності роботи колективів і безперервності освітнього процесу в умовах воєнного стану. Розроблено навчально-методичне забезпечення реалізації Державного стандарту дошкільної освіти.³²⁴

За напрямом «**Повна загальна середня освіта**» вченими Інституту педагогіки НАПН України здійснюється низка експериментальних досліджень, що охоплюють початковий, базовий і профільний рівні.

У ході експерименту всеукраїнського рівня «Розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в

³²⁴ <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/614>

умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» (науковий керівник – д-р пед. наук, акад. О.М. Топузов; наукові консультанти – д-р пед. наук, акад. О.І. Ляшенко, чл.-кор. Т.М. Засекіна) на базі 129 закладів освіти апробуються результати дев'яти наукових досліджень щодо оновлення змісту базової середньої освіти. Розроблено та впроваджується навчально-методичне забезпечення: освітні програми на основі модельних навчальних програм, підручники для 8-9 класів, методичні рекомендації щодо викладання предметів і оцінювання результатів навчання за новими підходами. Проводиться системна підготовка педагогів до реалізації оновленого змісту освіти, що забезпечує поступове впровадження вимог Державного стандарту базової середньої освіти.³²⁵

За результатами експерименту всеукраїнського рівня за темою «Науково-методичне забезпечення STEM-освіти в закладах освіти» (науковий керівник – канд. пед. наук В.В. Рогоза) створено інструменти розвитку природничо-наукової компетентності учнів. Розроблено науково-методичні матеріали для різних рівнів упровадження STEM-підходів та організовано інформування педагогічної спільноти про результати дослідження, що створює підґрунтя для системного впровадження STEM-освіти у школі.

У межах експериментальної роботи всеукраїнського рівня за темою «Організаційно-методичні умови допрофільного та профільного навчання в закладі загальної середньої освіти на засадах концепції Нової української школи» (науковий керівник – д-р пед. наук, чл.-кор. О.В. Малихін) відпрацьовуються підходи до модернізації допрофільної та профільної освіти відповідно до концепції Нової української школи. Упродовж концептуально-діагностувального етапу створено й обґрунтовано концепції та моделі допрофільного і профільного навчання, визначено організаційно-методичні умови їх реалізації та підготовлено методики конструювання навчальних занять і курсів. Розроблено критерії, показники та діагностичний інструментарій оцінювання ефективності профілізації навчання, а також навчально-методичні матеріали для вчителів.³²⁶

За напрямом **«Позашкільна освіта»** експериментальна діяльність здійснювалася в Інституті педагогіки НАПН України та Інституті проблем виховання НАПН України.

У ході всеукраїнського експерименту за темою «Система розвитку освітнього менеджменту в багатoproфільних закладах позашкільної освіти міста Києва, Дніпропетровської, Закарпатської, Рівненської, Тернопільської, Черкаської та Харківської областей» (науковий керівник – канд. пед. наук І.Ю. Мосякова, науковий консультант – д-р пед. наук Л.М. Калініна) розроблено концептуальну модель системи розвитку освітнього менеджменту в багатoproфільних закладах позашкільної освіти як цілісної динамічної системи управління освітнім процесом, створено й упроваджено освітню програму та

³²⁵ <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/551>

³²⁶ https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/Metod.rek._Dydaktyka.pdf

інструктивно-методичні матеріали, підготовлено курс підвищення кваліфікації пед. працівників.³²⁷

За результатами експерименту «Науково-методичні засади інтеграції позашкільної освіти та позаурочної діяльності в умовах повоєнного відновлення країни» (науковий керівник – д-р пед. наук О.В. Литовченко) встановлено, що інтеграція позашкільної та позаурочної діяльності сприяє подоланню освітніх втрат, психосоціальній підтримці дітей, розвитку компетентностей безпеки життєдіяльності та забезпеченню доступності освітніх послуг. Запропоновані програми і методичні рекомендації стали підґрунтям оновлення змісту позашкільної освіти та підвищення кваліфікації педагогічних працівників.³²⁸

За напрямом **«Освіта осіб з особливими освітніми потребами, інклюзивна освіта»** експериментальна діяльність учених Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України та Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи була зосереджена на створенні науково обґрунтованої системи підтримки дітей з особливими освітніми потребами (ООП) в умовах інклюзивної освіти та кризових викликів воєнного часу. Дослідження не лише розширюють теорію спеціальної педагогіки, а й формують практичну інфраструктуру інклюзивної освіти України в умовах війни та повоєнного відновлення.

За результатами виконання I етапу експериментального дослідження «RISE: Резильєнтність через імерсивне сенсорне середовище» (керівник – д-р психологічних наук, чл.-кор. Л.І. Прохоренко) здійснено діагностику можливостей застосування полісенсорних імерсивних технологій для підтримки розвитку дітей, які постраждали від війни. Вивчено їх вплив на емоційну регуляцію, соціальну взаємодію та когнітивні здібності дітей з ООП, зокрема пов'язаний із емоційними труднощами. Розроблено 105 варіантів імерсивних активностей, спрямованих на подолання стресу, формування навичок безпеки та розвиток пізнавальної сфери. Розпочато облаштування експериментального майданчика для апробації розроблених технологічних рішень і підготовлено підґрунтя для створення комплексу методів і рекомендацій щодо забезпечення розвитку та благополуччя дітей у кризових умовах.³²⁹

У ході експериментальної роботи за темою «Організаційно-методичні засади компенсаторно-абілітаційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня в закладах освіти» (науковий керівник – канд. пед. наук Н.А. Ярмола) здійснено апробацію інноваційної моделі організації компенсаторно-абілітаційного навчання дітей зазначеної категорії. Упродовж 2025 р. модель впроваджено у практику роботи закладів освіти, здійснено систематичне спостереження за результатами навчання за визначеними показниками та узагальнено отримані дані.

³²⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748345/1/Anotovani-rez.-2025-rik.pdf#page=45>

³²⁸ <https://lnk.ua/xNK28ApV8>

³²⁹ <https://lnk.ua/94yRonleM>

Підготовлено аналітичні висновки щодо результативності розробленої моделі та визначено її ефективність для забезпечення освітніх і розвиткових потреб учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного та тяжкого ступеня.³³⁰

У межах експерименту «Психолого-педагогічне забезпечення якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами в умовах інноваційних моделей надання їм освітніх послуг» (науковий керівник – д-р пед. наук С.В. Литовченко) обґрунтовано й апробовано систему психолого-педагогічної підтримки, спрямованої на забезпечення доступної та якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами за місцем їх проживання. Проведено аналіз навчально-методичного забезпечення освіти дітей з порушеннями слуху, визначено напрями його удосконалення. Здійснено підвищення кваліфікації керівників і пед. працівників закладів освіти та розпочато підготовку рекомендацій щодо переходу між формами навчання і реалізації індивідуальних освітніх траєкторій.³³¹

На I етапі експерименту за темою «Запровадження 11 класу для учнів з інтелектуальними порушеннями: адаптація, соціалізація, професійна підготовка» (науковий керівник – д-р пед. наук О.В. Чеботарьова) розпочато впровадження інноваційної моделі навчання в умовах функціонування 11 класу спеціального закладу освіти. Проаналізовано нормативно-правову базу, розроблено адаптований навчальний план з посиленням професійно-трудової підготовки. Запроваджено практико-орієнтований підхід до освітнього процесу, визначено критерії оцінювання навчальних досягнень і сформованості професійно-трудових компетентностей учнів, розпочато моніторинг їх адаптації та успішності. Результати роботи представлено на науково-методичних заходах і використано для підготовки рекомендацій щодо подальшого впровадження моделі та підвищення готовності випускників до професійного навчання і соціальної інтеграції.³³²

У межах виконання експериментального дослідження «Теоретико-методичні засади психологічного та психотерапевтичного супроводу ресоціалізації осіб з особливими освітніми потребами в умовах кризових викликів» (науковий керівник – канд. філос. наук К.Б. Бужинецька) здійснено теоретичний аналіз і узагальнення підходів до психологічного та психотерапевтичного супроводу осіб з особливими освітніми потребами у кризових ситуаціях. Вивчено сучасні технології підтримки та визначено напрями адаптації методів супроводу дітей, які зазнали травматичного досвіду під час війни. Теоретично обґрунтовано тріаду симптомів психотравми та охарактеризовано її прояви на емоційному, когнітивному й поведінковому рівнях у дітей, зокрема дошкільного віку з інтелектуальними труднощами.³³³

За результатами експериментальної роботи за темою «Методичне забезпечення освітньої діяльності педагогічних кадрів в умовах інклюзивної

---

³³⁰ <https://lnk.ua/AVM2WYlNo>

³³¹ <https://lnk.ua/zN2d8Bge7>

³³² <https://lnk.ua/RVd58JRN3>

³³³ <https://lnk.ua/R4ajl2neJ>

освіти» (науковий керівник – канд. психол. наук А.Г. Обухівська) проведено практичну перевірку технології психолого-педагогічної оцінки інтелектуального та мовленнєвого розвитку дітей з особливими освітніми потребами, оновлено програму дистанційного навчання педагогічних працівників і організовано підвищення їх професійної компетентності. Узагальнення результатів засвідчило недостатній рівень готовності частини педагогів до реалізації інклюзивного навчання, що зумовлює потребу у впровадженні сучасних технологій та методичних підходів. Отримані дані використано для підготовки аналітичних висновків і рекомендацій щодо вдосконалення освітньої практики та підвищення якості освіти дітей згаданої категорії.³³⁴

За напрямом **«Професійна, фахова передвища, педагогічна освіта й освіта дорослих»** вченими Інституту професійної освіти НАПН України й Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України виконувалася низка експериментальних досліджень, спрямованих на модернізацію змісту професійної підготовки, цифровізацію освітнього процесу, розвиток професійної компетентності педагогічних працівників, формування кар'єрних і ключових компетентностей здобувачів освіти та посилення взаємодії закладів освіти з ринком праці в умовах воєнного і повоєнного відновлення економіки України.

У межах експериментальної роботи всеукраїнського рівня «Реалізація профільної середньої освіти на основі модельних навчальних програм обов'язкових освітніх компонентів для транспортно-логістичного профілю в закладах професійної та фахової передвищої освіти» (науковий керівник – д-р пед. наук Т.М. Герлянд), що проводиться на базі закладів професійної освіти кількох регіонів України, розпочато організаційно-підготовчий та початковий формувальний етапи дослідження. Укладено угоди про співпрацю з експериментальними закладами, здійснено підготовку педагогічних працівників до реалізації проєкту та визначено критерії й показники його ефективності. Отримано пропозиції щодо вдосконалення модельних навчальних програм і навчально-методичного забезпечення транспортно-логістичного профілю. Результати роботи забезпечили початок розроблення професійно орієнтованого змісту освітніх компонентів і створили підґрунтя для моніторингу та подальшого коригування впровадження профільної середньої освіти у закладах професійної та фахової передвищої освіти.³³⁵

У межах експерименту «Розроблення та застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі» (керівник – канд. пед. наук О.Д. Гуменний) створено робочу версію цифрової платформи та програму підготовки педагогів до її використання. Заплановано апробацію ресурсу і розроблення методичних рекомендацій щодо його застосування в освітньому процесі.³³⁶

³³⁴ <https://visnyk.naps.gov.ua/index.php/journal/article/view/559>

³³⁵ <https://lnk.ua/aVpo08geD>

³³⁶ <https://lnk.ua/5V17vBB4d>

Експеримент «Перевірка ефективності цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі» (керівник – д-р пед. наук О.А. Тітова) підтвердив результативність платформи: зафіксовано зростання навчальної мотивації, якості теоретичних знань, сформованості професійно-практичних умінь і здатності здобувачів освіти до самостійної діяльності. Загальний рівень професійно-практичної підготовки підвищився на 25-30 %, зросла цифрова грамотність здобувачів освіти та скоротився час підготовки до виконання практичних завдань.³³⁷

На початковому етапі експерименту «Розвиток енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі» (науковий керівник – д-р пед. наук Т.М. Герлянд) здійснено діагностику стану підготовки здобувачів освіти до використання енергоефективних технологій, уточнено структуру енергоефективної компетентності (ціннісно-мотиваційний, пізнавальний, діяльнісний і рефлексивний компоненти) та визначено рівні її сформованості. Виявлено відсутність системного впровадження енергоефективних технологій, нестачу обладнання й методичних матеріалів, що зумовлює необхідність створення комплексної методики формування відповідної компетентності.³³⁸

Експеримент «Розвиток кар'єрної компетентності майбутніх кваліфікованих працівників» (керівник – канд. пед. наук Д.О. Закатнов) спрямовано на перевірку ефективності професійної орієнтації та кар'єрного консультування у закладах професійної та фахової передвищої освіти. Розроблено концептуальну модель кар'єрного консультування, що охоплює просвітницько-орієнтаційний, діагностичний, тренінговий і рефлексивний етапи, та передбачає формування здатності до професійного самовизначення і побудови індивідуальної кар'єрної траєкторії. Виявлено недосконалість діагностичних онлайн-інструментів, для подолання якої передбачено створення регіональної цифрової профорієнтаційної платформи.³³⁹

За результатами експериментальної роботи за темою «Готовність науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти до професійного розвитку в умовах неформальної та інформальної освіти» (науковий керівник – д-р пед. наук О.В. Аніщенко) узагальнено результати формувального етапу експерименту та зафіксовано позитивну динаміку готовності викладачів до професійного розвитку за когнітивним, діяльнісним і рефлексивним компонентами. Водночас виявлено нерівномірність результатів навчання, недостатню інституційну інтеграцію інноваційних практик і потребу в розвитку культури професійної рефлексії. Отримані результати засвідчили доцільність запровадження менторських програм, корпоративного навчання та інструментів самооцінювання, що створює передумови для формування культури безперервного професійного розвитку викладачів і посилення інституційної спроможності закладів вищої освіти.³⁴⁰

---

³³⁷ <https://lnk.ua/be8BE8xN5>

³³⁸ <https://lnk.ua/jVWBJWmek>

³³⁹ <https://lnk.ua/xNK28zpV8>

³⁴⁰ <https://lnk.ua/9erJ6gWep>

У межах експериментальної роботи за темою «Розвиток змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на компетентнісних засадах» (науковий керівник – д-р пед. наук, чл.-кор. М.П. Вовк) упроваджено та встановлено ефективність науково-методичного супроводу, підготовлено рекомендації щодо вдосконалення психолого-педагогічної підготовки на інституційному, управлінському й професійному рівнях.³⁴¹

За результатами експерименту «Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників в умовах світових змін» (науковий керівник – д-р психол. наук О.М. Ігнатович) апробовано систему психологічного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників. Упроваджено психодіагностичний комплекс оцінювання психологічного здоров'я, адаптації та професійної стійкості, технології емоційної стабілізації, розвитку резильєнтності й профілактики професійного вигорання, а також комплекс психоедукаційних, консультативних і тренінгових заходів, включно з профорієнтаційним модулем і дистанційною підготовкою радників з профорієнтації. Отримані результати засвідчили позитивну динаміку показників психологічного здоров'я педагогів, зниження рівня емоційного напруження та професійного виснаження, підвищення рівня резильєнтності, сформованості навичок саморегуляції, комунікативної компетентності й здатності до конструктивного подолання стресових ситуацій. Водночас виявлено потребу в системному безперервному психологічному супроводі, спрямованому на попередження професійного вигорання та підтримку психологічної культури педагогічних працівників.³⁴²

Експерименти за напрямками **«Теорія і технології виховання»** і **«Соціальна педагогіка та соціальна робота»** виконувалися в Інституті проблем виховання НАПН України й Інституті соціальної та політичної психології НАПН України. Дослідження спрямовано на розвиток сучасних моделей виховання, формування громадянських і соціальних компетентностей дітей і молоді, забезпечення їх соціалізації та життєстійкості, а також надання соціально-педагогічної підтримки в умовах війни та повоєнного відновлення.

На початковому етапі експериментальної роботи за темою «Психолого-педагогічні умови формування національної ідентичності здобувачів загальної середньої освіти» (наукові керівники – д-р психол. наук, акад. І.Д. Бех; д-р пед. наук К.О. Журба) визначено базові цінності формування національної ідентичності (свобода, єдність, патріотизм, громадянська відповідальність), розроблено критерії та показники її сформованості (ціннісно-мотиваційний, когнітивний, діяльнісний, рефлексивний) і здійснено діагностичний зріз рівнів сформованості у здобувачів освіти. Отримані результати засвідчили, що процес формування національної ідентичності має враховувати умови війни, інтеграцію історичної та громадянської освіти, готовність педагогів до виховної діяльності та створення позитивного досвіду громадянської поведінки учнів. Виявлено проблеми, пов'язані із впливом інформаційної війни, недостатньою

---

³⁴¹ <https://lnk.ua/k4xRKg9Vy>

³⁴² <https://lnk.ua/BNEqQpqNG>

сформованістю моральних цінностей учнів і браком сучасних методик виховної роботи.³⁴³

У ході експерименту за темою «Національно-патріотичне виховання учнівської молоді в процесі педагогічно-організованої, соціально значущої діяльності» (наукові керівники – д-р психол. наук, акад. І.Д. Бех; д-р пед. наук К.О. Журба) уточнено понятійний апарат, визначено методологічні підходи (аксіологічний, особистісно орієнтований, компетентнісний), критерії, показники та рівні національно-патріотичної вихованості учнівської молоді, а також зміст поняття національно-патріотичного виховання як системної діяльності закладу освіти і соціальних інститутів щодо формування громадянської відповідальності, любові до Батьківщини та готовності до захисту держави. Аналіз результатів дав змогу окреслити ключові концепти (національна самоідентифікація, громадянська ідентичність, національна солідарність) і виявити тенденції у виховному процесі в умовах війни. Встановлено наявність розбіжностей у трактуванні базових понять, недостатню системність виховної роботи та потребу поліпшення науково-методичної підготовки педагогів.³⁴⁴

За результатами експерименту «Педагогічні засади запобігання і подолання булінгу в цифровому освітньому середовищі» (керівник – д-р пед. наук В.М. Шахрай) визначено, обґрунтовано й експериментально перевірено педагогічні умови і методичне забезпечення запобігання та подолання булінгу і кібербулінгу на засадах аксіологічного, компетентнісного, діяльнісного й соціально-середовищного підходів. Аналіз результатів засвідчив зростання здатності учнів до протидії булінгу в цифровому освітньому середовищі, тобто ефективність розроблених методик. Установлено, що важливими умовами є створення безпечного освітнього середовища, формування культури поведінки у цифровому просторі, розвиток соціально-емоційних навичок, підтримка дітей, які зазнали булінгу, та системна співпраця педагогів із батьками.³⁴⁵

У ході експерименту «Формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності» (керівник – канд. пед. наук В.І. Кириченко) виявлено потребу осучаснення методів виховної роботи з огляду на психоемоційний стан старшокласників і зниження мотивації педагогів в умовах воєнного часу. Виявлено недостатність сучасних виховних технологій формування ціннісно-сміслових орієнтирів і життєстійкості учнів. Запропоновано методичні рекомендації, програму підвищення кваліфікації педагогів, дистанційний спецкурс та інформаційно-методичну формотеку. Впроваджено тренінги самоменеджменту, коучингові та арт-терапевтичні практики, проєктну діяльність і командні активності. За результатами експерименту зафіксовано позитивну динаміку рівнів сформованості життєвої успішності старшокласників.³⁴⁶

---

³⁴³ <https://lnk.ua/YNgakd3eZ>

³⁴⁴ <https://lnk.ua/RVd58wRN3>

³⁴⁵ <https://lnk.ua/R4ajlxneJ>

³⁴⁶ <https://lnk.ua/1V9ow1M4g>

За результатами експерименту «Організаційно-педагогічні умови та технології забезпечення єдності фізичного і військово-патріотичного виховання учнів» (науковий керівник – д-р пед. наук, чл.-кор. Л.В. Канішевська) обґрунтовано організаційно-педагогічні умови, технології та методики їх реалізації: прикладну фізичну підготовку, фізкультурно-оздоровчу діяльність, гейміфікаційні методики та мистецькі форми патріотичного виховання. Установлено, що у програмному забезпеченні шкіл недостатньо використовується виховний потенціал фізкультурно-спортивної діяльності, а також відсутні системні технології інтеграції військово-патріотичного та фізичного виховання. Впровадження розроблених підходів сприяло підвищенню фізичної підготовленості учнів, формуванню морально-вольових якостей, набуттю навичок першої допомоги, командної взаємодії та готовності до захисту держави. Зафіксовано позитивну динаміку рівнів військово-патріотичної вихованості.³⁴⁷

На завершальному етапі експерименту «Формування в учнів старших класів екологічної компетентності в контексті подолання екологічних наслідків війни» (науковий керівник – д-р пед. наук С.В. Толочко) упроваджено практичні кейси, протоколи оцінювання, опитувальники й шкали визначення готовності до еколого-проектної діяльності, а також посібник «Екопростір України майбутнього». Зафіксовано ефективність використання проектних технологій: зросли рівні сформованості екологічної компетентності, поглибилися знання учнів про екологічні ризики війни, підвищилася їхня готовність до природоохоронної діяльності та участі у відновленні територій.³⁴⁸

На початковому етапі експерименту «Формування ціннісної єдності учнівської молоді в умовах пограниччя України» (науковий керівник – канд. пед. наук Т.К. Окушко) здійснено аналіз феномену пограниччя як соціокультурного простору формування громадянської ідентичності. Уточнено поняття ціннісної єдності, визначено педагогічні умови її формування та виявлено вплив воєнного стану на взаємини учнівської молоді. Дослідження засвідчило підвищений рівень агресивності, низький самоконтроль і дефіцит емпатії, що потребує створення безпечного виховного середовища і підготовки педагогів. Отримані результати стануть основою розроблення структурно-функціональної моделі формування ціннісної єдності та відповідної методики.³⁴⁹

У межах експерименту «Цифрові технології виховання старших дошкільників в умовах війни» (науковий керівник – канд. пед. наук С.А. Васильєва) на теоретико-констатувальному етапі обґрунтовано методику використання цифрових технологій у вихованні дітей старшого дошкільного віку. Виявлено потребу педагогів у науково-методичному супроводі та початковий рівень сформованості особистісних якостей дітей засобами цифрового середовища. Розроблено алгоритми застосування цифрових технологій, принципи цифрової гігієни й поєднання цифрових і традиційних

³⁴⁷ <https://lnk.ua/aVpo6QWeD>

³⁴⁸ <https://lnk.ua/MNj8B96eE>

³⁴⁹ <https://lnk.ua/LVbpR1P4y>

форм виховання. Упровадження методики сприяло усвідомленішому добору цифрового контенту, зміні форм взаємодії та активнішому використанню виховного потенціалу цифрового середовища.

За напрямом **«Психологія та психічне здоров'я»** експериментальна діяльність здійснювалася в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України та Українському науково-методичному центрі практичної психології і соціальної роботи НАПН України. Дослідження були спрямовані на наукове забезпечення діяльності психологічної служби в освіті, формування безпечного освітнього середовища, психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу, розвиток особистісних ресурсів дітей і молоді та відновлення психічного здоров'я в умовах війни і повоєнної трансформації України.

У межах всеукраїнського експерименту **«Реформування психологічної служби в системі загальної середньої освіти: експериментальна модель надання послуг у сфері психічного здоров'я»** (науковий керівник – д-р психол. наук, акад. В.Г. Панок) розпочато теоретико-організаційний етап дослідження. Визначено потреби фахівців психологічної служби, ресурсного забезпечення закладів освіти, можливості міжвідомчої взаємодії і проаналізовано інструменти раннього скринінгу психологічних труднощів дітей, розроблено рекомендації щодо організації професійного простору психолога і соціального педагога. Підвищено кваліфікацію педагогів і психологів з питань психосоціальної підтримки, соціально-емоційного навчання, раннього виявлення проблем психічного здоров'я та супервізійної підтримки, що створює підґрунтя для впровадження моделі базових і спеціалізованих психологічних послуг.³⁵⁰

За результатами експерименту **«Психолого-педагогічний супровід формування психологічної безпеки учасників освітнього процесу закладу загальної середньої освіти в умовах війни і повоєнного відновлення»** (наукові керівники – д-р пед. наук В.В. Примакова, канд. психол. наук Н.В. Лунченко) обґрунтовано методичні вимоги до створення безпечного освітнього середовища. Проведено моніторинг запитів освітян, організовано тренінги, вебіари та практикуми з надання психологічної допомоги і самодопомоги, узагальнено ефективні технології підтримки, що підвищує готовність педагогів до роботи в умовах кризових викликів.³⁵¹

У межах експерименту **«Психологічні ресурси розвитку особистості в умовах невизначеності освітнього простору»** (науковий керівник – канд. психол. наук Л.А. Терещенко) розроблено психодіагностичні інструменти і модель ресурсності, що включає рефлексивність, саморегуляцію, стійкість і смислотворення. Виявлено підвищений рівень тривожності та емоційної напруги в учнів і студентів, апробовано коригувальні технології розвитку адаптивності та конструктивних поведінкових стратегій.³⁵²

За результатами експерименту **«Формування екологічної взаємодії дорослих з навколишнім середовищем в умовах війни»** (науковий керівник – д-

---

³⁵⁰ <https://lnk.ua/k4kK6d84L>

³⁵¹ <https://lnk.ua/k4xRKWkVy>

³⁵² <https://lnk.ua/RVd58ywN3>

р психол. наук, чл.-кор. Ю.М. Швалб) розроблено тренінгові програми, методики аналізу інформаційного простору та анкету «Індекс екологічності сімейних стосунків». Визначено особливості психологічної допомоги особам, які пережили втрату або вимушене переміщення, та доведено ефективність програм розвитку саморегуляції і конструктивної комунікації.³⁵³

У ході експерименту «Дослідження асертивної взаємодії обдарованих учнів і студентів у складних життєвих ситуаціях» (науковий керівник – канд. психол. наук О.Л. Музика) розроблено й апробовано комплекс авторських психодіагностичних методик та електронну платформу «Обдарованість ТЕСТ ONLINE» для вивчення ціннісної сфери й асертивності обдарованої молоді. Отримано емпіричні дані про вплив воєнних подій на психологічне благополуччя старшокласників і студентів, зокрема виявлено підвищення рівня тривоги та напруження і визначено групи із збереженням або зниженням спрямованості на розвиток обдарованості. Установлено взаємозв'язки між показниками асертивності, ціннісної взаємодії, психологічного добробуту та самоефективності. Удосконалення онлайн-інструментів дослідження забезпечило автоматизацію збору й оброблення результатів і надання учасникам індивідуальних рекомендацій щодо саморозвитку.³⁵⁴

За результатами експерименту всеукраїнського рівня «Психолого-педагогічні умови становлення ціннісних орієнтацій дітей в ігровій та навчальній діяльності освітньої системи «Радість розвитку» (науковий керівник – д-р психол. наук, чл.-кор. Т.О. Піроженко) здійснено апробацію моделі освітньої системи «Радість розвитку» у закладах дошкільної та загальної середньої освіти. Узагальнено досвід освітньої взаємодії педагогів і дітей, визначено ефективні прийоми педагогічного впливу, спрямовані на розвиток здібностей, інтересів та ціннісних орієнтацій учнів у поєднанні ігрової та навчальної діяльності. Отримані результати засвідчили ефективність впровадження тематичних циклів і технології проектування психолого-педагогічної взаємодії дорослого з дитиною, що сприяє гуманізації освітнього процесу, розвитку творчого потенціалу та формуванню ціннісних орієнтацій дітей.

У ході експерименту «Розроблення технології психологічного забезпечення розвитку підприємницької компетентності молоді в умовах економічного відродження країни» (науковий керівник – канд. психол. Т.І. Мельничук) емпірично досліджено особливості сформованості підприємницької компетентності студентської молоді та визначено її структурні компоненти. Виявлено низку психологічних бар'єрів, зокрема недостатній рівень соціальної відповідальності, лідерського потенціалу, комунікативних умінь і готовності до командної взаємодії, а також домінування мотивації стабільності над ініціативністю. Розроблено узагальнену емпіричну модель підприємницької компетентності, що відображає взаємозв'язок ціннісних, когнітивно-афективних і діяльнісних компонентів та визначає

---

³⁵³ <https://lnk.ua/R4ajlqqeJ>

³⁵⁴ <https://lnk.ua/pVJdvm74P>

чинники її розвитку. Отримані результати стали підґрунтям для створення психологічної технології підтримки, спрямованої на формування ініціативності, відповідальності та професійної самореалізації молоді.³⁵⁵

На початковому етапі експерименту «Розроблення технології психологічної корекції девіантної поведінки неповнолітніх в умовах війни та післявоєнного відновлення країни» (науковий керівник – д-р психол. наук Н.Ю. Максимова) виявлено дезінтеграцію «Я-образу», викривлення ціннісних орієнтацій, високий рівень стресових і травматичних проявів у підлітків, що супроводжуються ризиком агресивної, аутоагресивної та асоціальної поведінки. Розроблено принципи й алгоритм психокорекційного впливу, спрямованого на нейтралізацію неадаптивних когнітивних процесів, відновлення ціннісно-сислової сфери та розвиток навичок саморегуляції і міжособистісної взаємодії, зокрема із застосуванням травмофокусованих підходів. Отримані результати забезпечать впровадження технології профілактики девіантної поведінки, що сприятиме зниженню проявів стресових розладів, формуванню адекватної самооцінки та соціально прийнятних моделей поведінки підлітків.³⁵⁶

На концептуально-діагностичному етапі експерименту всеукраїнського рівня «Соціально-психологічні умови взаємодії закладу освіти і батьків учнів у процесі реформування повної загальної середньої освіти» (науковий керівник – д-р психол. наук Г.М. Бевз) визначено ключові поняття дослідження, розроблено модель соціально-психологічних умов взаємодії закладу освіти і батьків учнів та відповідні критерії її оцінювання. Створено дослідницький інструментарій і проведено емпіричне дослідження з кількісним і якісним аналізом результатів, а також організовано систему супроводу експериментальних закладів через наставницькі зустрічі, консультації та супервізії. Отримані результати засвідчили доцільність переходу від авторитарно-монологічної до паритетно-діалогічної моделі комунікації, що створює підґрунтя для розвитку партнерської взаємодії між школою та батьками в умовах реформування загальної середньої освіти.³⁵⁷

У межах експериментальної роботи за темою «Організація впровадження наскрізної моделі медіаосвіти в умовах інформаційної агресії» (науковий керівник – канд. істор. наук О.М. Петровський; науковий консультант – д-р психол. наук, чл.-кор. Л.А. Найдьонова) здійснено первинну діагностику рівня медіакультури учасників освітнього процесу та підготовлено критерії оцінювання готовності педагогів до інноваційної діяльності. Розпочато роботу творчої групи з розроблення авторських програм інтеграції медіаосвіти, зокрема модифікації курсу «Медіакультура», а також проведено пілотні опитування й заходи Міжнародного тижня медіаграмотності. Отримані результати засвідчили потребу подальшого розвитку дистанційних діагностичних технологій і підвищення залученості педагогів, що створює підґрунтя для формування регіональної медіаспільноти та підвищення рівня медіаграмотності учнів, педагогів і батьків. Розпочато локальний експеримент

³⁵⁵ <https://lnk.ua/aVpo6nWeD>

³⁵⁶ <https://lnk.ua/xVmvzJ7Nv>

³⁵⁷ <https://lnk.ua/b4AWngQVQ>

«Медіапсихологічні стратегії цифрової трансформації суспільства і освіти в умовах війни» на базі Київського ліцею «Голосіївський» № 241, спрямований на дослідження медіапсихологічних аспектів цифровізації освіти та розроблення відповідних практичних підходів до їх упровадження.³⁵⁸

Виявлені проблеми і шляхи їх вирішення. У ході експериментальної діяльності вченими НАПН України виявлено низку проблем науково-методичного і психологічного забезпечення системи освіти, які потребують розв'язання в найближчій перспективі, зокрема:

- необхідність розроблення та вдосконалення навчально-методичного забезпечення впровадження державних стандартів освіти на всіх рівнях, зокрема оновлення змісту повної загальної середньої освіти, профілізації навчання та впровадження компетентнісного підходу із урахуванням умов воєнного часу та повоєнного відновлення;

- потреба у підготовці педагогічних і керівних кадрів до організації освітнього процесу в умовах воєнного стану, кризових ситуацій і змішаних форм навчання, включно з формуванням управлінських, комунікаційних, безпекових і цифрових компетентностей;

- необхідність створення ефективних моделей допрофільної та профільної освіти, системного впровадження STEM-освіти, сучасних підходів до оцінювання результатів навчання та подолання освітніх втрат учнів, спричинених війною;

- потреба в модернізації управління закладами дошкільної та позашкільної освіти, зокрема впровадженні антикризових стратегій, розвитку освітнього менеджменту, забезпеченні безперервності освітнього процесу та психосоціальної підтримки дітей у воєнний і повоєнний періоди;

- необхідність удосконалення системи інклюзивної освіти, розширення психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, розроблення адаптованого навчально-методичного забезпечення, індивідуальних освітніх траєкторій і механізмів ресоціалізації дітей, які зазнали травматичного досвіду війни;

- потреба в оновленні змісту професійної та фахової передвищої освіти відповідно до потреб ринку праці та відбудови економіки України, розвитку дуальної форми навчання, кар'єрного консультування і партнерства з роботодавцями;

- необхідність цифровізації освітнього процесу, розроблення та впровадження освітніх платформ, інструментів навчання, а також підвищення цифрової компетентності педагогів і здобувачів освіти в умовах тривалих безпекових обмежень;

- важливість формування громадянської, національно-патріотичної, екологічної та соціальної компетентностей дітей і молоді, розвитку їх життєстійкості, відповідальної поведінки та готовності до участі у захисті та відновленні країни;

---

³⁵⁸ <https://lnk.ua/xNK280EV8>

- потреба в удосконаленні системи виховної роботи, профілактики булінгу, формування безпечного освітнього середовища та підготовки педагогів до реалізації сучасних виховних технологій у контексті інформаційної війни;

- необхідність розбудови цілісної системи психологічної служби в освіті, раннього виявлення психологічних труднощів, психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу та профілактики професійного вигорання педагогів;

- потреба у впровадженні психологічних технологій підтримки психічного здоров'я, розвитку стресостійкості, саморегуляції, резильєнтності та конструктивної комунікації дітей, молоді й дорослих в умовах війни та повоєнного відновлення;

- важливість розвитку партнерської взаємодії закладів освіти з родинами, громадами та соціальними інституціями, а також формування медіаграмотності, інформаційної безпеки й протидії інформаційно-психологічним впливам.

Результати експериментальної діяльності засвідчують необхідність комплексної модернізації науково-методичного, організаційного та психологічного забезпечення системи освіти, посилення міжінституційної і міжвідомчої взаємодії, подальшої цифровізації освітнього середовища, а також створення цілісної системи підтримки розвитку, безпеки й психічного благополуччя учасників освітнього процесу. Виявлені проблеми окреслюють пріоритетні напрями подальшої наукової роботи вчених НАПН України та потребують розроблення і впровадження узгоджених управлінських, науково-методичних і практичних рішень для їх подолання в умовах воєнного часу і повоєнного відновлення освіти.

V. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЗАВЕРШЕНИХ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ВПЛИВ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ УСТАНОВИ

V.1. Кількість упроваджених результатів завершених упродовж звітного та року, що передує звітному, наукових досліджень за видами продукції.

Станом на 1 січня 2026 р. упроваджено наукові результати 58 (100 %) завершених у 2025 р. фундаментальних (20) і прикладних (37) наукових досліджень. Також здійснювався моніторинг упровадження результатів 41 наукового дослідження, завершеного у 2024 р. Кількість наукових досліджень, результати яких упроваджуються науковими установами академії, представлено у табл. V.1.

Таблиця V.1

**Завершені наукові дослідження,
результати яких упроваджуються у 2025 р. (одиниць)**

№ з/п	Установа-виконавець наукового дослідження	2025 р.		2024 р.	
		фундаментальні	прикладні	фундаментальні	прикладні
1.	Інститут педагогіки	3	3	1	7
2.	Інститут психології імені Г.С. Костюка	1	6	6	2
3.	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	2	2	1	–
4.	Інститут проблем виховання	3	5	1	4
5.	Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	3	5	–	1
6.	Інститут соціальної та політичної психології	3	2	2	2
7.	Інститут вищої освіти	4	–	1	1
8.	Інститут цифровізації освіти	–	5	–	1
9.	Інститут професійної освіти	1	1	1	3
10.	Інститут обдарованої дитини	–	1	–	4
11.	Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи	–	2	–	2
12.	ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти	–	–	–	1
13.	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	–	5	–	–
Усього		20	37	13	28

За результатами завершених у 2025 р. наукових досліджень підготовлено 251 видання, 94,4 % із яких опубліковано (237 електронних та друкованих

видань) та оприлюднено для використання цільовою групою користувачів в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайтах наукових установ. Зокрема, за результатами фундаментальних наукових досліджень підготовлено 61 од. продукції (54 – опубліковано) та 190 од. (183 – опубліковано) за результатами прикладних досліджень. За видами продукції: наукової продукції – 45 (41 опубліковано), виробничо-практичної – 71 (64 опубліковано), навчальної – 46 (43 опубліковано), довідкової – 89 (89 опубліковано). Узагальнену інформацію щодо впровадження результатів наукових досліджень за видами підготовленої продукції представлено у табл. V.2. та на рис. 5.1., за науковими установами (Додатки, табл. 4).

Таблиця V.2

**Впровадження результатів наукових досліджень
за видами продукції у 2025 р. (одиниць)**

За фундаментальними дослідженнями	Підготовлено – 61 Наукова – 29 Монографія – 24 Препринт – 2 Концепція – 2 Аналітичні матеріали – 1 Виробничо-практична – 16 Практичний посібник – 3 Методичний посібник – 3 Практичний poradник – 1 Методичні рекомендації – 9 Навчальна продукція – 11 Навчальна програма – 4 Навчальний посібник – 4 Навчально-методичний посібник – 2 Підручник – 1 Довідкова – 5 Довідник – 1 Довідковий бюлетень – 1 Глосарій – 1 Словник – 2	Упроваджено – 54 Наукова – 25 Монографія – 20 Препринт – 2 Концепція – 2 Аналітичні матеріали – 1 Виробничо-практична – 14 Практичний посібник – 2 Методичний посібник – 3 Практичний poradник – 1 Методичні рекомендації – 8 Навчальна продукція – 10 Навчальна програма – 4 Навчальний посібник – 3 Навчально-методичний посібник – 2 Підручник – 1 Довідкова – 5 Довідник – 1 Довідковий бюлетень – 1 Глосарій – 1 Словник – 2
За прикладними дослідженнями	Підготовлено – 190 Наукова – 16 Монографія – 6 Препринт – 6 Аналітичні матеріали – 3 Науково-аналітична доповідь – 1 Виробничо-практична – 55 Методичні посібники – 15 Практичні посібники – 20 Методичні рекомендації – 17 Електронний ресурс – 1 Практикум – 1 Посібник – 1	Упроваджено – 183 Наукова – 16 Монографія – 6 Препринт – 6 Аналітичні матеріали – 3 Науково-аналітична доповідь – 1 Виробничо-практична – 50 Методичні посібники – 12 Практичні посібники – 19 Методичні рекомендації – 16 Електронний ресурс – 1 Практикум – 1 Посібник – 1

За прикладними дослідженнями	Навчальна – 35 Навчальний посібник – 11 Навчально-методичний посібник – 5 Навчальна програма – 14 Підручник – 4 Електронний ресурс – 1 Довідкова – 84 Бібліографічний покажчик – 4 Біобібліографічний покажчик – 2 Науково-допоміжний бібліографічний покажчик – 2 Дайджест – 1 Довідковий бюлетень – 7 Інформаційний бюлетень – 22 Довідник – 3 Інформаційно-аналітичний довідник – 1 Науково-популярний довідник – 1 Електронні ресурси – 32 Енциклопедичний біографічний словник – 1 Словник – 1 Словник - довідник – 1 Інформаційно-бібліографічний ресурс – 1 Оглядове видання – 3 Пам'ятка – 1 Фактографічна база даних – 1	Навчальна – 33 Навчальний посібник – 9 Навчально-методичний посібник – 5 Навчальна програма – 14 Підручник – 4 Електронний ресурс – 1 Довідкова – 84 Бібліографічний покажчик – 4 Біобібліографічний покажчик – 2 Науково-допоміжний бібліографічний покажчик – 2 Дайджест – 1 Довідковий бюлетень – 7 Інформаційний бюлетень – 22 Довідник – 3 Інформаційно-аналітичний довідник – 1 Науково-популярний довідник – 1 Електронні ресурси – 32 Енциклопедичний біографічний словник – 1 Словник – 1 Словник - довідник – 1 Інформаційно-бібліографічний ресурс – 1 Оглядове видання – 3 Пам'ятка – 1 Фактографічна база даних – 1

Упродовж звітного року продовжувалось упровадження результатів фундаментальних і прикладних наукових досліджень, завершених у 2024 р. За результатами моніторингу досягнуто 100 % упровадження 107 розробок: наукової продукції – 21, виробничо-практичної – 64, навчальної – 18, довідкової – 4.

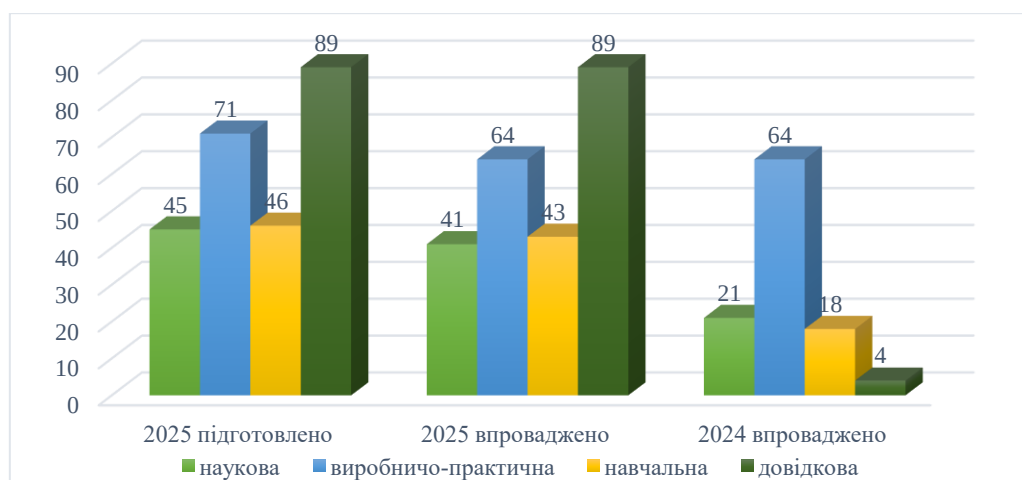

Рис. 5.1. Упровадження результатів наукових досліджень, завершених у 2024 та 2025 рр., за видами продукції

V.2. Загальна характеристика використання результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок.

Наукові результати завершених у 2025 р. фундаментальних і прикладних досліджень НАПН України широко використовуються під час розроблення законодавства України у сфері освіти і науки, наукової експертизи за запитами профільного Комітету Верховної Ради України, МОН України, Міністерства оборони України, Міністерства економіки України, участі вчених у громадських обговореннях нормативно-правових актів, підготовки інформаційно-аналітичних матеріалів з питань регулювання державної освітньої політики.

Упродовж 2025 р. вченими НАПН України підготовлено **пропозиції до** понад **60** нормативно-правових актів, серед яких:

- **указ Президента України** «Про рішення Ради національної безпеки і оборони України «Про План дій щодо збереження національної ідентичності українців в російській федерації»;

- **27 законопроектів:**

- «Про професійну освіту» (реєстр. № 13107, № 13107-1), прийнятий 21 серпня 2025 р. № 4574-IX;

- «Про внесення змін до деяких законів України у зв'язку з ратифікацією Конвенції Ради Європи про правопорушення, пов'язані з культурними цінностями» (реєстр. № 12309);

- «Про внесення змін до статті 6 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо визнання результатів навчання, здобутих громадянами України за кордоном» (реєстр. № 12375);

- «Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про державні нагороди України» (реєстр. № 12409);

- «Про Національну систему кваліфікацій» (реєстр. № 12305);

- «Про повну загальну середню освіту» щодо вдосконалення механізмів формування мережі ліцеїв» (реєстр. № 13120);

- «Про пріоритетні напрями наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності», (реєстр. № 13629), ухвалено за основу у першому читанні Верховною Радою України 6 листопада 2025 р.;

- «Про осіб, які брали участь у Революції Гідності, та їх державна підтримка» (реєстр. № 13073);

- «Про внесення змін до Закону України «Про національні меншини (спільноти) України» та деяких інших законодавчих актів України щодо вдосконалення захисту прав національних меншин (спільнот) із використання офіційних мов Європейського Союзу для сприяння європейській інтеграції України» (реєстр. № 13169);

- «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо прав педагогічних працівників та здобувачів освіти» (реєстр. № 13193);

- «Про засади державної політики національної пам'яті Українського народу» (реєстр. № 13273);

- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо окремих питань підготовки громадян до національного спротиву» (реєстр. № 13347);

- «Про захист населення від інфекційних хвороб» (реєстр. № 13367);
- «Про внесення змін до деяких законів України щодо реалізації принципів відкритої науки» (громадське обговорення МОН України від 7 березня 2025 р.);
- «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» щодо державного фінансування оснащення сільських шкіл сучасним обладнанням» (реєстр. № 13556);
- «Про внесення змін до статті 12 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо державної підтримки функціонування груп подовженого дня у школах» (реєстр. № 13558);
- «Про внесення змін до додатка № 3 до Закону України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» щодо державного фінансування ремонту та облаштування внутрішніх санвузлів у сільських школах» (реєстр. № 13560);
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо державного фінансування безкоштовних обідів для здобувачів початкової освіти у сільських школах» (реєстр. № 13561);
- «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо наукового та науково-методичного забезпечення у сфері фізичної культури і спорту» (реєстр. № 13611);
- «Про внесення змін до деяких законів України щодо державної підсумкової атестації та вступної кампанії 2026 року» (реєстр. № 13650);
- «Про постраждалих учасників Революції Гідності, постраждалих учасників Революції Гідності з інвалідністю та членів сімей загиблих (померлих) Героїв Небесної Сотні» (реєстр. № 13622);
- «Про підтримку та розвиток інноваційної діяльності» (реєстр. № 13715);
- «Про внесення змін до Цивільного кодексу України у зв'язку із оновленням (рекодифікацією) положень книги другої» (Книга друга. Особисті права) (реєстр. № 14057);
- «Про внесення змін до деяких законів України щодо розширення форм державної підтримки у сфері освіти» (реєстр. № 14104);
- «Про внесення змін до статті 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо збільшення строків накладання адміністративного стягнення за правопорушення щодо булінгу (цькування) учасника освітнього процесу» (реєстр. № 14127);
- «Про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України» (реєстр. № 14251);
- «Про внесення зміни до статті 26 Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо утворення та функціонування спеціалізованих спортивних класів» (реєстр. № 14264);
- **постанова Верховної Ради України** «Про підтримку Всеукраїнської дитячо-юнацької військово-патріотичної гри «Сокіл» («Джура»))» від 19 червня 2025 р. № 4516-ІХ;
- **22 постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України:**
  - «Про затвердження Державного стандарту дошкільної освіти, постанова Кабінету Міністрів України від 26 листопада 2025 р. № 1557;

- «Про внесення змін до Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти», постанова Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 р. № 1036;
- «Про схвалення Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку», розпорядження Кабінету Міністрів України від 2 травня 2025 р. № 432-р;
- «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти», постанова Кабінету Міністрів України від 26 грудня 2025 р. № 1810;
- «Про затвердження операційного плану заходів на 2025-2027 роки з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року», розпорядження Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 р. № 260-р;
- Про схвалення Концепції підтримки та розвитку кадрового потенціалу сфери наукової і науково-технічної діяльності «Національна система дослідників України», розпорядження Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2025 р. №1389-р;
- «Про внесення змін до Закону України «Про фізичну культуру і спорт» щодо наукового та науково-методичного забезпечення у сфері фізичної культури і спорту» (реєстр. № 13386);
- «Про затвердження переліку завдань та проектів Національної програми інформатизації на 2025 рік» (реєстр. № 13718; № 13447);
- «Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо розробки і затвердження державної програми «Вчитель + житло в сільських громадах» з обов'язковим передбаченням серед джерел її фінансування коштів Державного бюджету України» (реєстр. № 13555);
- «Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо розробки і затвердження державної програми «Молодий вчитель» з обов'язковим передбаченням серед джерел її фінансування коштів Державного бюджету України» (реєстр. № 13559);
- «Про звернення до Кабінету Міністрів України щодо розробки і затвердження державної програми «Гурткова та секційна діяльність при школах» з обов'язковим передбаченням серед джерел її фінансування коштів Державного бюджету України» (реєстр. № 13557);
- «Про внесення змін до статті 23 Закону України «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію» щодо прав педагогічних працівників та здобувачів освіти» (реєстр. № 13634, № 13634-1);
- «Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Фінляндської Республіки про реалізацію Програми «Навчаємося разом 2» («Learning2gether2»))» (реєстр. № 0344);
- «Про внесення змін до деяких законодавчих актів у зв'язку із ратифікацією Конвенції Ради Європи про запобігання насильству щодо жінок та домашньому насильству й боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) з питань освіти та підготовки спеціалістів» (реєстр. № 14046);
- проєкту Національної програми адаптації законодавства України до права ЄС;

- «Про встановлення вимог щодо відповідного рівня володіння англійською мовою особами, які претендують на зайняття окремих посад»;
- «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» (реєстр. № 14069);
- «Про утворення Національної ради з питань гарантування прав дитини», постанова Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2025 р. № 1507;
- «Про затвердження плану заходів з реалізації Концепції розвитку штучного інтелекту в Україні на 2025-2026 роки» від 9 травня 2025 р. №457-р.;
- «Про затвердження Порядку утворення та функціонування спеціальних груп вихованців закладів дошкільної освіти» від 4 квітня 2025 р. № 381;
- «Про затвердження Положення про спеціальний дитячий садок» від 7 липня 2025 р. № 817;
- «Про реалізацію експериментального проєкту з підготовки осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, через проєктну аспірантуру»;
- **12 проєктів наказів МОН України:**
- «Про затвердження типової освітньої програми для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, які забезпечують здобуття профільної середньої освіти за академічним спрямуванням», наказ МОН України від 26 травня 2025 р. № 765;
- «Про внесення змін до Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти», наказ МОН України від 29 травня 2025 р. № 787;
- «Про затвердження Положення про Всеукраїнські організаційно-масові заходи художньо-естетичного напрямку позашкільної освіти», наказ МОН України від 13 серпня 2025 р. № 1144;
- «Про внесення змін до наказу Міністерства освіти і науки України від 13 березня 2008 р. № 168» (нова редакція проєкту Положення про Міжнародний конкурс з української мови імені Петра Яцика);
- «Про затвердження Положення про асистента дитини з особливими освітніми потребами в закладі дошкільної освіти», наказ МОН України від 20 березня 2025 р. № 474;
- Про затвердження Методичних рекомендацій щодо реалізації узгоджених спільних освітніх програм та видачі спільних (подвійних) дипломів», наказ МОН від 27 березня № 518;
- «Про систему оцінювання результатів навчання здобувачів освіти»;
- «Про затвердження Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2030 роки та Плану заходів з реалізації Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2030 роки», наказ МОН від 24 листопада 2025 р. № 1541;
- «Про затвердження Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору (ЄДП) на період до 2027 року, наказ МОН України від 31 грудня 2025 р. № 1732;

- проєкт нової редакції «Положення про почесні звання «Народний художній колектив» і «Зразковий художній колектив»;
- проєкт програми ЄВВ з методології наукових досліджень для вступу на навчання для здобуття освітнього ступеня доктора філософії;
- відповіді на опитувальник Європейської Комісії, анкети – Україна / Молдова – Розділ 25, Наука та дослідження.

Міністерству культури та стратегічних комунікацій України подано пропозиції до проєкту Державної цільової програми сприяння вивченню та застосуванню англійської мови в Україні на 2026-2030 рр.

Результати наукових досліджень вчених НАПН України *упроваджуються у реалізації* низки **Національних стратегій та операційних планів заходів**:

- Стратегії утвердження української національної та громадянської ідентичності на період до 2030 року та операційного плану заходів з її реалізації у 2023-2025 рр., ухвалені постановою Кабінету Міністрів України від 15 грудня 2023 р. (№ 1322);

- Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та операційного плану на 2024-2026 рр., ухвалених розпорядженням Кабінету Міністрів України від 7 червня 2024 р. (№ 527-р);

- плану заходів на 2025-2026 роки з реалізації Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 березня 2025 р. (№ 374-р);

- плану заходів з відновлення освіти на деокупованих територіях на 2024-2027 рр., затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 вересня 2024 р. (№897-р);

- національного плану щодо відкритої науки, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2022 р. (№892-р);
- плану заходів з реалізації Концепції громадянської освіти в Україні до 2030 р., затвердженого наказом МОН України від 7 лютого 2024 р. (131);

- пропозиції до плану заходів на 2026-2028 роки з реалізації Стратегії сприяння реалізації прав і можливостей осіб, які належать до ромської національної меншини, в українському суспільстві на період до 2030 року (надано Державній службі України з етнополітики та свободи совісті);

- про результати виконання заходів Дорожньої карти з питань верховенства права та Плану заходів щодо захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України (надано віце-прем'єр-міністру з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України) та ін.

На запит МОН України вченими Інституту соціальної та політичної психології НАПН України здійснено експертизу аудіовізуального контенту документальних фільмів «Битва за світло» та «Врятуй» (листи НАПН України від 10 липня 2025 р. № 2-6/167, № 2-6/168).

Впровадження результатів наукових досліджень здійснювалося через підготовку *інформаційно-аналітичних матеріалів* на запит МОН України та Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій. Зокрема, упродовж 2025 р. вченими наукових установ НАПН України підготовлено:

– інформаційно-аналітичні матеріали до питань проєкту порядку денного та пропозиції до проєкту рішення засідання Національної ради України з питань розвитку науки і технологій (щодо розвитку сфери наукової та науково-технічної діяльності України у контексті європейської інтеграції; Концепції підтримки та розвитку кадрового потенціалу сфери наукової і науково-технічної діяльності «Національна система дослідників України»; запровадження державної підтримки наукових видань);

– аналітико-інформаційні матеріали щодо результатів вступної кампанії до закладів вищої освіти України у 2025 році (Інститут вищої освіти НАПН України);

– рекомендації щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти (МОН України, Міністерство цифрової трансформації України, Інститут цифровізації освіти НАПН України);

– Концепцію професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України);

– аналітичні матеріали центральним органам виконавчої влади України «Інтеграція змісту позашкільної освіти та позаурочної діяльності для безбар'єрного доступу дітей до якісних освітніх послуг»;

– інформаційно-аналітичні матеріали «Освіта на пограниччі України. ЗЗСО у територіальних громадах, які межують з іншими державами: просторово-статистичний аналіз»;

– аналітичні матеріали щодо діяльності закладів сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності;

– інформаційно-методичні матеріали з організації виховного процесу в закладах освіти з відповідних напрямів (Інститут проблем виховання НАПН України);

– аналітичні матеріали щодо застосування української жестової мови в освітній сфері з урахуванням євроінтеграційного контексту на виконання Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року (Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України);

– інформаційні матеріали «Проблеми освітньої галузі у дзеркалі громадської думки» за результатами опитування громадян щодо проблем освіти та заходів з її реформування (Інститут соціальної та політичної психології НАПН України);

– аналітичні матеріали «Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників в умовах світових змін» та науково-методичне забезпечення професійного й особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти; навчальні, науково-методичні матеріали з підвищення їхньої кваліфікації (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України) та ін.

Цільовою групою користувачів підготовленої в наукових установах НАПН України за результатами досліджень наукової, навчальної, виробничо-практичної та довідкової продукції визначено педагогів закладів дошкільної, загальної середньої, позашкільної, профільної, фахової передвищої, професійної та вищої освіти, фахівців органів виконавчої влади у галузі освіти, психологів. Серед закладів та установ, у яких фактично відбувається впровадження результатів досліджень, МОН України, Міністерство соціальної політики України, Міністерство молоді та спорту України, Міністерство культури та стратегічних комунікацій України, Управління гуманітарного забезпечення Міністерства оборони України, Головне управління морально-психологічного забезпечення ЗСУ, Координаційний центр з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України, Рада національної безпеки і оборони України, Національна рада України з питань телебачення і радіомовлення, Державний комітет телебачення і радіомовлення України, Міністерство національної єдності України, органи місцевого самоврядування, регіональні органи управління освітою, заклади післядипломної педагогічної освіти, психологічна служба системи освіти та ін.

Упровадження результатів наукових досліджень вченими академії реалізовано шляхом їх представлення під час виступів на міжнародних і всеукраїнських конференціях, семінарах, круглих столах та ін. науково-практичних заходах. Наукові результати відображено у публікаціях у збірниках наукових праць, у виданнях, що індексовані у Scopus і Web of Science Core Collection, у вітчизняних фахових виданнях та у закордонних виданнях, що індексуються в інших наукометричних базах, а також у збірниках матеріалів конференцій, інших науково-практичних заходів. Підготовлені за результатами завершених наукових досліджень видання розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України, на сайтах наукових установ, сторінках у соціальних мережах.

Наукові результати досліджень *Інституту педагогіки НАПН України* використано під час підготовки методичних рекомендацій МОН і НАПН України із організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану, розроблення і впровадження навчально-методичного забезпечення для закладів загальної середньої освіти в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти; концептуальних засад організації профільного навчання та дидактичних систем профільної освіти; методичних рекомендацій із: здійснення заходів з подолання освітніх втрат; оцінювання професійної діяльності педагогічних працівників; організації навчання української мови учнів 5-6 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин; щодо навчання біології та хімії учнів гімназії відповідно до концепції Нової української школи; проєктування освітньо-розвивального середовища закладу загальної середньої освіти в умовах цифровізації суспільства під час воєнного стану та в період відновлення України; використання технологій STEM-освіти в гімназії; управління трансформаційними процесами у закладах загальної середньої освіти в умовах повоєнного відновлення України.

Результати завершених наукових досліджень *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* використані у низці інноваційних розробок у галузі військової психології, висвітлені у понад 800 наукових статтях, понад 50 з яких у виданнях, що індексуються Scopus та WoS, апробовано на 44 міжнародних та всеукраїнських конференціях та 39 науково-методичних семінарах.

В *Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* за результатами наукових досліджень створено AI Declaration Builder (Конструктор ШІ-декларацій) – інноваційний адаптивний веб- і мобільний застосунок для формування авторських декларацій щодо використання генеративного штучного інтелекту під час підготовки наукових, освітніх та навчально-методичних робіт.

В *Інституті проблем виховання НАПН України* у 2025 р. головним результатом використання результатів наукових досліджень стало розроблення науково-методичного забезпечення державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: проведення всеукраїнського опитування учнівської молоді та освітян з проблеми формування громадянської ідентичності, всеукраїнського опитування про стан військово-патріотичного виховання старшокласників закладів загальної середньої освіти та ін., які висвітлені у 4 препринтах. Підготовлено 27 матеріалів аналітичного та узагальнюючого характеру до державних доповідей, експертних висновків, зокрема щодо актуальних проблем освіти і науки, освітніх інновацій, навчальної літератури, засобів навчання, проєктів нормативно-правових документів, державних і галузевих програм

Наукові результати досліджень, отримані впродовж 2025 р. в *Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України* покладено в основу розроблених: вітчизняної концепції нейрологопедії як дієвого інструмента імплементації фундаментальної ідеї запровадження персоналізованих моделей формування мовлення на основі визначення нейропсихолінгвістичних механізмів його недосконалості у кожному конкретному випадку³⁵⁹; аналітичних матеріалів на запит МОН України щодо запровадження безбар'єрності освітніх послуг в закладах дошкільної та загальної середньої освіти³⁶⁰.

Упровадження результатів наукових досліджень *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України* реалізувалося під час підготовки матеріалів аналітичного та узагальнюючого характеру до державних доповідей; експертних висновків, зокрема щодо актуальних проблем освіти і науки, освітніх інновацій, навчальної літератури, засобів навчання, проєктів нормативно-правових документів, державних і галузевих програм, зокрема пропозицій до проєктів нормативних документів співрегулювання медіаіндустрії, які підписали гендиректори найбільших телерадіокомпаній України: спільний акт узгодження № 3 «Висвітлення в медіа теми дітей війни»³⁶¹ (спільний акт узгодження № 6

³⁵⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743781>

³⁶⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742529/>

³⁶¹ <https://webportal.nrada.gov.ua/spilnyj-akt-uzgodzhennya-3-nova-redaktsiya-vysvitlennya-v-media-temy-ditej-vijny/>

«Висвітлення в медіа фактичних обставин досудового розслідування за участі дітей»³⁶²).

Важливим засобом реалізації здобутих результатів наукових досліджень є їх використання під час підготовки освітніх програм і програм курсів підвищення кваліфікації для закладів вищої та післядипломної освіти. Зокрема вченими інституту розроблено програми курсів:

- Media Psychology для студентів спеціальності «Психологія» Київської школи економіки (Н.Л. Дятел);

- Медіарттерапія³⁶³: програма курсу підвищення кваліфікації в галузях знань С4, А1 (к. психол. наук О.Л. Вознесенська);

- навчальний курс для аспірантів «Резильєнтність та благополуччя персоналу організацій» (Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана) (д-р психол. наук О.В. Креденцер);

- навчальна програма для магістрів курсу «Соціальна психологія і повоєнне відновлення»; «Методи соціально-психологічного дослідження» (Київська школа економіки); курс «Наздоженемо» з подолання освітніх втрат (Освіторія); «Соціальна психологія» в Запорізькому національному університеті, в КНУ імені Тараса Шевченка, ЛНУ імені Івана Франка; Національному університеті «Чернігівський колегіум» імені Т.Г. Шевченка; «Психологія масової поведінки» в КНУ імені Тараса Шевченка, ЛНУ імені Івана Франка; «Психологія влади», «Методика та організація наукових досліджень», «Сучасні тенденції в психології» у ЛНУ імені Івана Франка; «Теоретичні і методологічні проблеми психології» в НаУКМА; «Методологія емпіричних досліджень у психології» в інституті; «Основи практичної психології» та «Психологія здоров'я» в КНЕУ імені Вадима Гетьмана; курс «Актуальні питання діяльності практичного психолога»; «Психологічний супровід та соціально-педагогічний патронаж дітей з особливими освітніми потребами» на курсах підвищення кваліфікації в Сумському ОППО; «Психологія соціального впливу», «Психологія конфліктів» в Бердянському державному педагогічному університеті; освітня програма підвищення кваліфікації працівників закладів культури «Психологічна стійкість працівників закладів культури в умовах війни» (Академія мистецтв імені Павла Чубинського, Центр післядипломної освіти) (д-р психол. наук І.Г. Губеладзе);

- програма курсу підвищення кваліфікації практичних психологів, педагогів, соціальних й медичних працівників та самостійного курсу додаткової післядипломної освіти «Теорія та практика транзакційного аналізу як методу психотерапії»; «Гендерна рівність та психологічна безпека у вищій освіті й наукових дослідженнях» програма психологічної просвіти для науковців, здобувачів ступеня доктора філософії (к. психол. наук. О.Т. Плетка);

- курс «Інгрупові процеси та міжгрупові відносини» (Київська школа економіки) (к. психол. наук. Л.Г. Чорна) та ін.

³⁶² <https://webportal.nrada.gov.ua/media-ta-eksperty-pogodyly-spilnyj-akt-pro-vysvitlennya-v-media-faktychnyh-obstavyn-dosudovogo-rozsliduvannya-za-uchasti-ditej/>

³⁶³ <http://mediaosvita.org.ua/book/mediaartterapiya-spetsialna-profesijna-sertyfikatsiyna-programa/>

Результати наукового дослідження «Особливості динаміки громадської думки в умовах цифрової трансформації суспільства та модернізації освіти» (науковий керівник – к. психол. наук. С.Л. Чуніхіна) покладено в основу робочих програм і використано у викладанні навчальних курсів в рамках магістерської програми за спеціальністю «Соціальна психологія»; «Влада, ієрархія і соціальний клас»; «Переконання, упередження і стереотипи»; «Політична поведінка»³⁶⁴.

Результати виконання наукових досліджень *Інституту вищої освіти НАПН України* використано при підготовці опитувальника щодо запровадження принципів відкритої науки в установах НАПН України, етики і доброчесності у наукових дослідженнях, захисту права інтелектуальної власності до двосторонньої зустрічі України та Європейської Комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за переговорним розділом 25 «Наука та дослідження»; професійного стандарту «Фахівець з управління дослідницькими даними» (згідно з наказом МОН України «Про утворення робочої групи з розроблення проекту професійного стандарту «Фахівець з управління дослідницькими даними» від 18 березня 2025 р. № 466).

Результати наукових досліджень інституту впроваджено закладами вищої освіти при розробці та викладанні обов'язкових освітніх компонентів освітніх програм: Сумським державним педагогічним університетом імені А.С.Макаренка, Київським національним університетом будівництва і архітектури; Міжрегіональною академією управління персоналом; Буковинським державним медичним університетом³⁶⁵; Чернігівським колегіумом імені Т.Г.Шевченка³⁶⁶; Харківським національним медичним університетом³⁶⁷; науковою бібліотекою Київського національного університету імені Тараса Шевченка³⁶⁸; Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя³⁶⁹; Британською радою в рамках спільного проекту МОН України та Світового банку «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів» в програмі професійного розвитку академічних менеджерів при викладанні сесії «Наука як стратегічний пріоритет. Відкрита наука» модулю 2 «Стратегування в умовах невизначеності».

Наукові результати *Інституту цифровізації освіти НАПН України* отримані в процесі виконання наукових досліджень використано під час підготовки: рекомендацій конференцій, семінарів, аналітичних матеріалів, розділів доповідей, зокрема під час проведення загальних зборів НАПН України

---

³⁶⁴ <https://u.to/VxByIg>

³⁶⁵ <https://nauka.bsmu.edu.ua/metodychni-rekomendacziyi-zakladam-vyshhoyi-osvity-shhodo-implementacziyi-nastanov-vidkrytoi-nauky/>

³⁶⁶ [http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/muzeinyi-kompleks/muzei-homo-sovieticus/itemlist/tag/відкрита наука](http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/muzeinyi-kompleks/muzei-homo-sovieticus/itemlist/tag/відкрита%20наука)

³⁶⁷ <https://libr.knmu.edu.ua/uk/resources/library-guides/open-science>

³⁶⁸ <https://library.knu.ua/vidkryta-nauka>; <https://library.knu.ua/wp-content/uploads/2025/11/metod-rekomendatsiyi-shhodo-upravlinnya-naukovymy-danymy-31-12-2024.pdf>

³⁶⁹ <http://www.ndu.edu.ua/index.php/ua/naukovyi-viddil/novyny-ta-oholoshennia/item/8568-metodychni-rekomendatsii-zakladam-vyshchoi-osvity-shhodo-implementatsii-nastanov-vidkrytoi-nauky>

«Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі» та у відповідній науково-аналітичній доповіді³⁷⁰.

Вчені *Інституту професійної освіти НАПН України* використовували результати наукових досліджень при підготовці Закону України «Про професійну освіту», нормативних актів та стратегій МОН України: Стратегічного плану діяльності до 2027 року «Освіта переможців»; Типового положення про конкурс на посаду керівника закладу професійної освіти; методичних рекомендацій з розроблення професійних стандартів та з формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти; опису предметних областей спеціальностей вищої освіти; відомчих документів: програми навчання та освітньої програми підвищення кваліфікації фахівців «Захист об'єктів критичної інфраструктури» (на замовлення Міністерства енергетики України); професійного стандарту «Методист»; рекомендацій щодо підвищення рівня прозорості та доброчесності у діяльності закладів П(ПТ)О (спільно з Офісом доброчесності НАЗК).

Обґрунтовані педагогічні умови цілеспрямованого розвитку професійної компетентності педагогічних працівників закладів фахової передвищої освіти використано при плануванні та виконанні інноваційного освітнього проєкту «Педагогічні умови професійного розвитку викладачів фахових дисциплін аграрних коледжів» (2024-2025 рр.) на базі ВСП «Немішаївський фаховий коледж НУБіП України».

Досвід виконання наукового дослідження «Методичні засади розроблення та застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі (2024-2025 рр.)» використано для відкриття експерименту регіонального рівня «Розроблення та застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі» на базі ДНЗ «Вище професійне училище № 11 м. Хмельницького».

За результатами наукових досліджень підготовлено низку аналітичних матеріалів до державних доповідей; експертних висновків щодо актуальних проблем освіти і науки, освітніх інновацій, навчальної літератури, засобів навчання, проєктів нормативно-правових документів, державних і галузевих програм, зокрема:

- «Використання SMART-комплексів в освітньому процесі: результати опитування педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти»³⁷¹;

- «Використання цифрових технологій в освітньому процесі: результати опитування здобувачів професійної освіти»³⁷²;

- «Методологічні засади проєктування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників»³⁷³;

³⁷⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747330>

³⁷¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744390>

³⁷² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744397>

³⁷³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746777>

– «Стан організації професійно-практичної підготовки фахівців у закладах професійної освіти (за результатами опитування)»³⁷⁴;

– «Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичні матеріали до державної доповіді про становище молоді в Україні»³⁷⁵;

– «Працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти: інформаційно-аналітичні матеріали до питання «Про результати моніторингу працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти» засідання колегії Міністерства освіти і науки України»³⁷⁶;

– «Проектування та застосування цифрової платформи професійної підготовки спеціалістів»³⁷⁷;

– «Розвиток управлінської компетентності суб'єктів державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти: інформаційно-аналітичні матеріали за результатами експерименту»³⁷⁸;

– виконання завдань плану заходів на 2020-2027 роки із запровадження Концепції реалізації державної політики у сфері професійної (професійно-технічної) освіти «Сучасна професійна (професійно-технічна) освіта» на період до 2027 року (лист МОН України від 22 грудня 2025 р.).

Результати завершених досліджень вченими *Інституту обдарованої дитини НАПН України* використано під час розроблення та апробації моделі «Залучення учнів до публікаційної діяльності» та комплексу методичних матеріалів її впровадження, що включає методичні рекомендації, електронний навчальний курс для педагогів і спеціалізоване електронне наукове видання для учнівських публікацій; розроблення загальної методики впровадження перспективних моделей наукової освіти, а також спеціалізованих методик їх реалізації в закладах загальної середньої та позашкільної освіти; формування технології диференційованого залучення педагогів до впровадження освітніх інновацій на основі принципів легітимної периферійної участі, що забезпечує поступову професіоналізацію педагогів як наставників дослідницької діяльності та фасилітаторів наукового діалогу.

Підготовлено комплекс аналітичних і методичних матеріалів для державних доповідей, експертних висновків і рекомендацій із актуальних проблем розвитку освіти та науки, зокрема щодо відновлення освіти на постконфліктних територіях, упровадження моделей наукової освіти та оцінювання готовності закладів освіти до їх реалізації. Результати досліджень систематизовано у низці методичних посібників, аналітичних матеріалів, міжнародних монографій та онлайн-курсів.

³⁷⁴ <https://doi.org/10.5281/zenodo.18140611>

³⁷⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744908>

³⁷⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744949>

³⁷⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746840>

³⁷⁸ <https://doi.org/10.5281/zenodo.14979749>

Результати завершених прикладних наукових досліджень *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи* використано для розроблення:

– Типової програми підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Комплексна психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти»³⁷⁹, затвердженої наказом МОН України від 4 листопада 2025 р. № 1437;

– комплексної психоедукаційної програми «Допомога у подоланні: укріплення резильєнтності сімей ветеранів та військових у воєнний та повоєнний часи»³⁸⁰, що включає програму «Компас Життестійкості» для дітей віком 12-14 років, спрямовану на формування навичок самоаналізу у проявах емоцій та поведінки, діагностику стану дорослого та вибору відповідної стратегії поведінки, краще розуміння реакцій батьків-ветеранів; програма «Ключі моєї сили» для жінок передбачає інтроспективне дослідження емоцій, поведінкових реакцій та усталених патернів поведінки, комунікації з чоловіками-ветеранами та військовими. Програми апробовано на базі 40 закладів освіти Київської, Чернігівської, Дніпропетровської та Кіровоградської областей, отримали схвальні наукові висновки та рецензії;

– методологічного алгоритму психологічної та соціально-педагогічної реабілітації учасників освітнього процесу в умовах воєнного стану, що охоплює діагностично-прогностичний, превентивно-освітній, корекційно-реабілітаційний та оцінювально-контрольний етапи та реалізується у трьох фазах (кризове реагування, короткострокова стабілізація, довгострокове відновлення і розвиток життестійкості)³⁸¹;

– технології соціально-психологічної реабілітації дітей молодшого шкільного віку на основі посібника «Психологічна абетка»³⁸²;

– психотехнології полівагальної регуляції зміцнення психічного здоров'я та подолання відчуття стресу для старшокласників³⁸³;

– тренінгів з розвитку психологічного капіталу студентів; формування ефективних копінг-стратегій студентів; мотивації та ціннісних орієнтацій студентів закладів вищої освіти; академічної саморегуляції орієнтацій студентів закладів вищої освіти³⁸⁴;

– методик психологічної корекції імпульсивності курсантів закладів військової вищої освіти; психологічної профілактики та корекції емоційного вигоряння студентів закладів вищої освіти; проведення психологічного лекторія «ПТСР, молодший шкільний вік: можливості батьків для збереження і підтримки психічного здоров'я дітей»³⁸⁵;

---

³⁷⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747610/>

³⁸⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747895/>

³⁸¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912/>

³⁸² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912/>

³⁸³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912/>

³⁸⁴ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912/>

³⁸⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912/>

– програми підвищення кваліфікації практичних психологів «Психологічне відновлення учасників освітнього процесу: цілі, завдання, інструменти»³⁸⁶.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського у звітному році впровадження результатів наукових досліджень відбувалося в ході 18 науково-практичних та науково-інформаційних масових заходів, зокрема 4 міжнародних, участі наукових працівників у 61 науково-практичному масовому заході, зокрема 28 міжнародних, проведених іншими установами, організаціями, закладами. Отримано понад 80 довідок (актів) про впровадження, укладено 4 угоди.

V.3. Опис впливу результатів діяльності наукової установи / закладу вищої освіти на розвиток науки, суспільства та економіки.

V.3.1. Основні види впливу результатів наукових досліджень, здобутих у 2025 р. в НАПН України:

- на розвиток освіти;
- на розвиток соціальної сфери;
- на розвиток державної політики у сфері освіти і науки;
- на розвиток технологій;
- на розвиток передової науки, зокрема на популяризацію результатів наукових досліджень;
- на забезпечення здоров'я та якості життя;
- на забезпечення безпеки та оборони країни;
- на розвиток культури;
- на розвиток економіки та ін.

Наукові результати за завершеними дослідженнями *Інституту педагогіки НАПН України* мають як теоретичне значення (розширення наукових знань), так і практичне (впровадження методик, моделей та інструментів безпосередньо в освітній процес).

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу.

1. Оцінювання професійної діяльності та якість освіти:

• *Моделі оцінювання*: вперше розроблено структурну та функціональну моделі професійної діяльності директора школи та вчителів як об'єктів оцінювання.

• *Критерії та інструментарій*: створено систему критеріїв, показників та інструментів для оцінювання якості викладання в закладах загальної середньої освіти (ЗЗСО).

• *Цифровізація оцінювання*: обґрунтовано систему критеріїв для електронного оцінювання (e-assessment) із використанням елементів штучного інтелекту.

• *Методики самооцінювання*: розроблено методику самооцінювання професійного розвитку педагогів у міжтестастійний період.

³⁸⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/738662>

- *Професійний розвиток*: обґрунтовано використання інноваційних інструментів ЄС (мікрокваліфікації, мобільність) для розвитку українських педагогів.

2. Модернізація змісту початкової освіти:

- *Дидактичні моделі*: розроблено модель сучасного курикулуму на основі підходів «5E + Design Thinking», спрямовану на розвиток природничо-наукової грамотності учнів.

- *Методики навчання*: обґрунтовано методичні засади використання SMART-комплексів та цифрових платформ для вивчення інтегрованих курсів.

- *Екологічна освіта*: розроблено методику формування екологічної компетентності в учнів початкової школи (в межах курсу «Я досліджую світ»).

3. Навчання іноземних мов:

- *Ситуаційний підхід*: розроблено методику ситуаційного підходу до навчання іноземних мов учнів 7-9 класів, яка включає використання «ситуативних завдань».

- *Освітнє середовище*: створено технологію освітнього іншомовного комунікативного середовища та методику моніторингу якості іншомовної освіти.

4. Управління освітою та цифрова трансформація:

- *Цифрові платформи*: теоретично обґрунтовано концептуальну модель цифрової платформи для адаптивного навчання.

- *Електронне управління*: визначено форми та механізми електронного державно-громадського управління (е-ДГУ) закладами освіти.

- *Управління в умовах кризи*: розроблено адаптивні моделі управління школами в умовах війни та повоєнного відновлення, що включають безпекові та ресурсні аспекти.

5. Міжнародна інтеграція та порівняльна педагогіка:

- *Євроінтеграційна стратегія*: обґрунтовано стратегічні пріоритети інтеграції української освіти в європейський простір (гармонізація законодавства, відповідність стандартам ESG та EQAVET).

6. Теоретико-методологічні здобутки:

- *Понятійний апарат*: уточнено зміст понять «трансформаційне лідерство», «адаптивне управління», «цифрова платформа навчання», «ситуативне завдання».

- *Концепції*: сформульовано концептуальні засади управління активними системами в освіті та організаційної культури закладів освіти.

- *Профільна освіта*: проаналізовано зарубіжний досвід та розроблено рекомендації щодо розвитку профільної середньої освіти в Україні.

- *Концептуальна модель* дидактичної системи профільної середньої освіти.

- *Дидактичні системи* профільної середньої освіти для закладів освіти різних типів.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Наукові дослідження здійсненні за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки, пріоритетними напрямками (тематикою) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок НАПН України відповідно до

постанов Президії НАПН України «Про затвердження фундаментальних і прикладних наукових досліджень за тематикою НАПН України», технічних завдань та тематичних планів досліджень.

V.3.4. Опис впливу

На розвиток освіти – це основний напрям впливу, оскільки дослідження охоплюють усі ланки загальної середньої освіти.

Оцінювання та якість: розроблено структурні моделі професійної діяльності директорів та вчителів, впроваджено систему критеріїв для електронного оцінювання та методики самооцінювання.

Методологія навчання: розроблено дидактичні моделі (наприклад, «5E + Design Thinking») для модернізації курикулуму та підвищення природничо-наукової грамотності.

Іншомовна освіта: створено технологію освітнього іншомовного комунікативного середовища та методику ситуаційного підходу для учнів 7-9 класів.

Інтеграційні процеси: обґрунтовано стратегію інтеграції української освіти в європейський освітній простір через гармонізацію стандартів (ESG, EQAVET).

На розвиток технологій. Результати досліджень спрямовано на цифрову трансформацію освітньої галузі:

Штучний інтелект (AI): досліджено можливості застосування AI для персоналізованого навчання та електронного оцінювання професійної діяльності педагогів.

Цифрові платформи: теоретично обґрунтовано концептуальну модель цифрової платформи для адаптивного навчання та впровадження SMART-комплексів.

Електронне управління: впроваджено форми електронного державно-громадського управління (е-ДГУ) закладами освіти.

На розвиток державної політики. Наукові результати стають підґрунтям прийняття управлінських рішень.

Нормативне забезпечення: здійснено аналіз чинної законодавчої бази та розроблено рекомендації щодо управління трансформаційними процесами в умовах повоєнного відновлення.

Стратегічне планування: розроблено адаптивні стратегії підвищення конкурентоспроможності освіти в європейському просторі.

Профільна освіта: проаналізовано зміст нормативно-правової бази щодо здобуття профільної середньої освіти в різних типах закладів.

На забезпечення безпеки та оборони країни. Дослідження адаптовані до викликів воєнного часу.

Управління в умовах війни: розроблено моделі державно-громадського управління закладами освіти в умовах війни та повоєнного відновлення України.

Безпека освітнього процесу: визначено необхідні безпекові умови та ресурсне забезпечення для різних форм організації навчання (онлайн, офлайн, змішана).

На розвиток соціальної сфери та культури.

Соціальна згуртованість: освітня політика ЄС розглядається як інструмент забезпечення соціальної єдності та інклюзивності.

Розвиток культури: досліджено трансформацію організаційної культури закладів освіти та впроваджено технологію «діалогу культур» у процесі навчання.

Екологічна грамотність: у межах курсу «Я досліджую світ» розроблено засади формування екологічної компетентності учнів.

На розвиток передової науки.

Теоретичний внесок: уточнено понятійний апарат (наприклад, «трансформаційне лідерство», «пост-суверенна організація політики») та обґрунтовано нові концептуальні моделі управління активними системами.

Міжнародна наукова координація: дослідження проводяться в контексті Європейського дослідницького простору для стратегічної координації наукових ініціатив.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу

Підтвердженням впливу результатів наукових досліджень у зазначених сферах можуть слугувати такі досягнення:

- вперше в Україні розроблено структурно-функціональні моделі оцінювання професійної діяльності та компетентності педагогів і директорів шкіл;

- підготовлено до впровадження продукцію, створену в ході виконання наукових досліджень;

- зібрано документи установ і закладів освіти, що підтверджують упровадження;

- проведено масштабні онлайн-опитування (понад 900 вчителів) та педагогічні експерименти, що підтверджують ефективність наукових гіпотез;

- узгоджено національні критерії оцінювання з європейськими стандартами (ESG, EQAVET) та використання інструментарію PISA;

- підготовлено пропозицій для органів управління освітою щодо стратегій розвитку освітньої мережі закладів профільної освіти, повоєнного відновлення та підвищення конкурентоспроможності української освіти у світі.

У 2025 р. наукові результати, здобуті в *Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України*, що забезпечили вплив, сформовано як інтегрований комплекс: а) концептуальні та модельні напрацювання; б) прикладні технології та програми; в) інструментарій діагностики й методичні продукти; г) інфраструктура трансферу знань і підтримки впровадження.

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу.

1. Концепції та моделі:

- Концепція дослідження та структурно-цільова модель психологічних механізмів економічної соціалізації.

- Концепція функціонування творчого мислення в умовах інформаційної невизначеності.

- Концепція проєктування віртуального освітнього простору для розвитку суб'єктності дорослих.

- Теоретико-методологічні основи та модель актуалізації посттравматичного зростання військовослужбовців – учасників бойових дій.

2. Технології та інструменти:

- Технологія комплексної реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій (4 етапи).

- Тренінгові програми розвитку креативності (AR KARUS) та впровадження психологічних тренінгів (7 програм).

- Технологія психофізіологічного забезпечення життєстійкості фахівців соціономічних професій та різних верств населення в умовах війни та поствоєнного періоду

- Пакети методичних рекомендацій та навчально-тренінгових матеріалів для психологів системи освіти, медицини, соціального захисту, ветеранської інфраструктури.

3. Моделі та методики:

- Модель позитивного психічного здоров'я особистості.

- Методики ранньої профілактики соціальної дезадаптації та девіантної поведінки підлітків.

4. Інноваційні ресурси:

- Електронна платформа «Обдарованість TEST ONLINE» для психологічної підтримки обдарованих дітей.

- Підтримувально-розвивальні вебресурси/спільноти/відеоканали (зокрема ресурси лабораторії кіберпсихології та фахового е-видання).

5. Адаптація діагностичних методик:

- Адаптовано дві методики: «Шкала позитивного ментального здоров'я» та «Модифікована шкала суб'єктивного благополуччя БіБіСі».

Концептуальні та модельні напрацювання:

- Концепція психологічних механізмів економічної соціалізації та структурно-цільова модель цих механізмів окреслюють, яким чином молодь засвоює економічні норми й цінності, розвиває економічну компетентність та формує готовність до продуктивної участі у відбудові країни. Модель задає рамку для конструювання освітніх і профорієнтаційних інтервенцій, а також для оцінювання ефективності соціально-економічних програм, спрямованих на молодь.

- Концепція функціонування творчого мислення в умовах інформаційної невизначеності уточнює психологічні механізми продукування нових рішень, здатність до гнучкого переходу між альтернативами, витримування неоднозначності та зниження когнітивних спотворень у ситуаціях ризику. Це створює наукову основу для розроблення тренінгів креативності й підтримки управлінських рішень у системах освіти, організацій та державного управління в кризових умовах.

- Теоретико-методологічні основи та модель актуалізації посттравматичного зростання у військовослужбовців – учасників бойових дій, що дають можливість перейти від реактивних форм допомоги до ресурсно

орієнтованого підходу, який поєднує профілактику ускладнень психотравми із підтримкою позитивних змін (переоцінка цінностей, зміцнення життєвих смислів, розвиток саморегуляції, відновлення соціальних зв'язків). Модель також задає критерії підбору інтервенцій і параметри моніторингу динаміки стану.

Прикладні технології та програми:

- Дві психофізіологічні технології (для фахівців соціономічних професій та для різних верств населення) спираються на емпіричні дані воєнного часу (загальна вибірка понад 3500 осіб; застосовано комплекс психодіагностичних методик). Вони включають поетапну оцінку стану та ресурсів, визначення ризикових профілів, добір інструментів самодопомоги й професійної підтримки, а також рекомендації щодо організації психопрофілактики у колективах/спільнотах.

- Технологія комплексної реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій описує логіку супроводу від первинного оцінювання до післяреабілітаційного супроводу. Її практична цінність полягає у стандартизації роботи мультидисциплінарних команд і забезпеченні наступності допомоги (медичний компонент – психологічний компонент – соціальна інтеграція).

- Протоколи груп психічної стабілізації/відновлення, які адаптовано до реальних умов роботи партнерських організацій і медичних центрів. Їх перевага – відтворюваність (чіткі сценарії, матеріали, критерії оцінки), можливість швидкого масштабування та підготовки тренерів/фасилітаторів.

Інструментарій та методичні продукти:

- Інструментарій діагностики та методичні продукти забезпечують практиків чіткими алгоритмами скринінгу, інтерпретації та планування допомоги. Практичний посібник з діагностики адаптаційних ресурсів учнів і батьків дозволяє організувати системну роботу у закладах освіти: від первинного виявлення труднощів адаптації до розробки індивідуальних і групових рекомендацій.

- Монографічні та методичні матеріали з профілактики девіацій розвитку особистості у складних життєвих обставинах розширюють інструментарій соціально-психологічної профілактики у громадах та інституціях, які працюють із вразливими групами, і задають стандарти практичної роботи у післявоєнний період.

Трансфер знань і супровід впровадження:

Підтримка вебресурсів, професійних спільнот, телеграм-каналів та відеоканалів створює «швидкий контур» донесення доказових практик до кінцевих користувачів. Цей контур доповнює традиційні формати впровадження (довідки/акти, семінари, тренінги, партнерські програми) і забезпечує сталість впливу через повторюваний доступ до матеріалів, консультаційні формати та самоосвіту фахівців.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Роль інституту у досягненні впливу основних наукових результатів у 2025 р. полягала у забезпеченні повного інноваційного циклу та координації взаємодії дослідників, практиків і партнерських інституцій.

Інститут здійснив пріоритизацію досліджень і розробок відповідно до актуальних запитів оборонного сектору, систем охорони здоров'я, освіти та соціального захисту. Це дозволило спрямувати теоретичні розвідки на практично релевантні проблеми: психічна стабілізація й реабілітація військовослужбовців, підтримка психологічної стійкості населення, профілактика дезадаптації у дітей та молоді, збереження професійного ресурсу фахівців допоміжних професій.

Інститут організував емпіричні дослідження воєнного періоду із широким охопленням цільових груп, застосуванням стандартизованого інструментарію та побудовою інтерпретаційних моделей. На цій основі сформовано доказову базу для рекомендацій і технологій, що впроваджуються в партнерських організаціях.

Інститут забезпечив методологічне конструювання технологій (психофізіологічні технології стійкості; технологія комплексної реабілітації; протоколи групових програм) та їх стандартизацію у форматі модулів, сценаріїв, матеріалів і критеріїв оцінювання. Це підвищує відтворюваність і дозволяє масштабувати практику без втрати якості.

Через тренінги, семінари, методичні рекомендації та практичні посібники інститут забезпечив підготовку практиків до застосування розроблених підходів. Особлива увага приділялась формуванню компетентностей у сфері скринінгу, кризового консультування, психопрофілактики та організації групових інтервенцій.

Інститут ініціював і координував співпрацю із медичними закладами, закладами освіти, громадськими організаціями та іншими стейкхолдерами. У рамках таких партнерств забезпечено впровадження програм.

Інститут підтримує канали поширення результатів (вебсайти, віртуальні спільноти, відеоканали, фахове е-видання), що забезпечує швидке масштабування результатів і сталість впливу. Цифрові ресурси виконують функції: доступу до матеріалів; підвищення психологічної грамотності; підтримки професійної спільноти; зворотній зв'язок та уточнення потреб практики.

V.3.4. Опис впливу.

У 2025 р. вплив результатів діяльності інституту проявився на кількох взаємопов'язаних рівнях: індивідуальному (психологічна підтримка людини), інституційному (посилення спроможностей організацій) та суспільному (збереження людського капіталу й підтримка соціальної стійкості в умовах війни).

Вплив на розвиток освіти.

Практичний посібник із діагностики адаптаційних ресурсів учнів і батьків забезпечив інструментальну основу для роботи психологічної служби в закладах освіти щодо подолання наслідків війни. Він дозволяє проводити первинний скринінг, визначати профілі потреб та планувати адресну допомогу (індивідуальну, групову, сімейну) з опорою на дані. Це посилює спроможність освітніх інституцій підтримувати навчальну мотивацію, соціально-емоційне благополуччя та запобігати ризикам дезадаптації.

Крім того, концептуальні напрацювання з економічної соціалізації молоді створюють основу освітніх модулів і програм, що підвищують економічну

грамотність та формують настанови, необхідні для участі у відбудові країни (відповідальної економічної поведінки та готовності до підприємництва і зайнятості).

Вплив на здоров'я та якість життя.

Психофізіологічні технології забезпечення життєстійкості фахівців соціономічних професій та психофізіологічної стійкості різних верств населення сприяли підвищенню стресостійкості та профілактиці виснаження. Важливо, що ці технології інтегрують діагностичний компонент (скринінг стану та ресурсів) з прикладним (рекомендації, модулі саморегуляції, організаційні рішення), що дозволяє адресно підбирати інтервенції та підвищувати їх ефективність.

Оскільки технології створено на емпіричній базі воєнного періоду, їх зміст і рекомендації адаптовані до реальних умов тривалого стресу, обмежених ресурсів і підвищеної невизначеності.

Вплив на розвиток соціальної сфери і громади.

Матеріали із профілактики девіацій розвитку особистості у складних життєвих обставинах та методичні рекомендації для післявоєнного відновлення розширили можливості соціально-психологічної профілактики в громадах. Вони орієнтовані на роботу із вразливими групами (діти, молодь, сім'ї, особи з досвідом травми) і спрямовані на зниження ризиків проблемної поведінки, підтримку соціальної інтеграції та формування ресурсних стратегій подолання труднощів.

Вплив на розвиток передової науки та популяризацію результатів.

Підтримка вебресурсів, професійних спільнот і відеоканалів забезпечує швидкий доступ до доказових практик і методичних матеріалів. Це сприяє підвищенню психологічної грамотності, поширенню валідованих підходів та формуванню культури використання наукових результатів у практиці. Додатковим маркером впливу є наявність довідок про впровадження результатів у партнерських інституціях та динаміка завантажень/переглядів матеріалів.

Вплив на забезпечення безпеки та оборони країни.

Інститут забезпечив впровадження доказових підходів до психічної стабілізації та реабілітації військовослужбовців – учасників бойових дій. Зокрема, розроблено технологію комплексної реабілітації, яка забезпечує послідовність допомоги та інтеграцію психологічного супроводу із медичними й соціальними компонентами. Впровадження групових програм психічної стабілізації на базі партнерських структур створює регулярний механізм підтримки військових і їх адаптації до службово-професійних навантажень.

Практичний ефект цього блоку робіт полягає у: підвищенні керованості психоемоційного стану; підтримці навичок саморегуляції; зниженні ризиків дезадаптації та хроніфікації стресових розладів; посиленні функціональної спроможності у виконанні завдань; створенні стандартизованих протоколів роботи, придатних до масштабування в межах ветеранської й медичної інфраструктури.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

- Значна кількість цитувань праць дослідників інституту: за останні три роки зафіксовано більше 13,5 тис посилань на праці співробітників інституту та

зафіксовано понад 2,5 тис. посилань на такі праці, які були опубліковані за останні три роки.

- За 2023-2025 рр. зафіксовано понад 1,4 млн завантажень з Електронної бібліотеки НАПН України праць співробітників інституту.

- Більше 100 довідок та актів впровадження доробку інституту від освітніх та інших установ і організацій різних регіонів України у 2023-2025 рр.

- Широке оприлюднення результатів досліджень на більше ніж 700 масових наукових та науково-практичних заходах за останні три роки.

Основні наукові результати *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України*.

V.3.2. *Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу.*

на розвиток освіти:

- концепція³⁸⁷ професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти (НПП ЗВО) та її науково-методичний супровід (монографія³⁸⁸, 2 методичні рекомендації^{389,390}, практичний посібник³⁹¹, практичний poradnik³⁹²), спрямовані на професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти;

- моніторинг змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів на різних освітніх рівнях у 18 закладах фахової передвищої і вищої педагогічної освіти різних регіонів України та проведення онлайн опитування викладачів³⁹³, на основі якого окреслено тенденції оновлення змісту професійної підготовки майбутніх вчителів української мови і літератури³⁹⁴; розвитку медіаосвіти педагогів³⁹⁵; розроблено рекомендації із удосконалення змісту³⁹⁶ та науково-методичний супровід удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на різних освітніх рівнях з урахуванням ключових компетентностей у період післявоєнного відновлення країни (2 навчальні посібники³⁹⁷, словник³⁹⁸, 2 бібліографічні покажчики³⁹⁹, методичні рекомендації⁴⁰⁰, навчальна програма⁴⁰¹);

- спроектовано систему вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін на основі системного, компетентнісного, культурологічного і особистісно-діяльнісного підходів, що містить

³⁸⁷ https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746927/1/Concept_2025.pdf

³⁸⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/view/themes/0123U100446/2025.html>

³⁸⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747874>

³⁹⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745272>

³⁹¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747671>

³⁹² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746886/>

³⁹³ [https://doi.org/10.35387/ucj.1\(9\).2024.0003](https://doi.org/10.35387/ucj.1(9).2024.0003)

³⁹⁴ <https://surl.li/bkhvbs>

³⁹⁵ <https://aesthetichpedaction.pnpu.edu.ua/article/view/347889/335049>

³⁹⁶ <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.231-245>

³⁹⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746574/>; <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747653/1/>

³⁹⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744942/>

³⁹⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747198/>; <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/742485/>

⁴⁰⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744219/>

⁴⁰¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/739686/>

концептуально-цільовий, змістовий, технолого-методичний, організаційно-діяльнісний і результативний⁴⁰² складники;

– визначено особливості імплементації змісту професійної підготовки педагогічних працівників у процесі його трансформації; структурування освітніх програм у Австралії, Великій Британії, Данії, Фінляндії, Угорщині, Туреччині за ключовими показниками підготовки⁴⁰³. Розроблено навчально-методичний інструментарій запровадження змісту підготовки вчителів з урахуванням особливостей проєктування курикулумів у зарубіжних країнах^{404, 405};

на забезпечення здоров'я та якості життя:

– розроблено систему психологічного супроводу педагогічних працівників, яка містить діагностичний, консультативний, корекційно-розвивальний, профорієнтаційний та освітньо-підготовчий дистанційний модулі⁴⁰⁶; сформовано комплекс практичних інтервенцій⁴⁰⁷, що включає психоедукаційні, консультативні та тренінгові заходи, адаптовані до реалій функціонування закладів освіти в умовах підвищених психологічних навантажень, змішаної форми навчання та цифровізації освітнього процесу; розроблено систему психологічних технологій⁴⁰⁸, спрямовану на емоційну стабілізацію, розвиток професійної резильєнтності, профілактику професійного вигорання та підтримку когнітивної саморегуляції педагогічних працівників.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу

Інститут забезпечує планування, систематичний контроль виконання, звітування, апробації та впровадження проміжних і кінцевих результатів наукових досліджень, сприяє впровадженню результатів досліджень у закладах освіти шляхом укладання угод про співпрацю.

V.3.4. Опис впливу.

Моніторинг упровадження наукових результатів засвідчив позитивний соціальний ефект і вплив **на розвиток освіти:**

- Оновлення інструментарію проєктування й упровадження освітніх ініціатив з особистісно-професійного розвитку персоналу закладів вищої і післядипломної освіти; удосконалення науково-методичного супроводу та забезпечення професійного розвитку фахівців; удосконалення інструментарію аналізу та прогнозування професійного розвитку викладачів закладів вищої освіти; концептуалізованість моделі науково-методичного супроводу професійного розвитку науково-педагогічних працівників, що забезпечує якісно вищий рівень теоретичного осмислення й практичного забезпечення професійного зростання викладачів ЗВО у контексті безперервної освіти; оновлення інструментарію (діагностичного, методичного, аналітико-прогностичного) професійного розвитку викладачів; удосконалення критеріїв оцінювання ефективності підвищення їх кваліфікації; створення передумов для

⁴⁰² <https://surl.li/mfecbr>

⁴⁰³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748196>

⁴⁰⁴ <https://surl.li/mekddb>

⁴⁰⁵ <https://surl.li/mekddb>

⁴⁰⁶ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770396>

⁴⁰⁷ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770323>

⁴⁰⁸ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17770422>

економічного зростання через інвестиції в освіту як ключовий сектор розвитку людського потенціалу, підвищення конкурентоспроможності науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти на ринку освітніх послуг; сприяння прогностичності державної освітньої політики у сфері вищої освіти та освіти дорослих, забезпеченню гармонізації її цільового, інформаційно-аналітичного складників.

- Внесення якісних змін до освітніх програм підготовки майбутніх педагогів у галузі А Освіта на рівні фахової передвищої освіти у фахових педагогічних коледжах, на бакалаврському, магістерському і докторському освітніх рівнях у закладах вищої педагогічної освіти; оновлення змісту психолого-педагогічної підготовки здобувачів педагогічного фаху із урахуванням викликів повоєнного відновлення України; вдосконалення силабусів, робочих програм, навчально-методичного забезпечення психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на різних освітніх рівнях. Наукові результати спрямовані на збагачення змісту відповідних дисциплін темами з проблем персонології освіти, ментального здоров'я, іміджу педагога, відкритої науки, академічної доброчесності у педагогічній професії, цифровізації освіти тощо. Досягнення впливу на розвиток освіти підтверджено динамікою рівня готовності оновлювати зміст психолого-педагогічних дисциплін: викладачі продемонстрували зростання методологічно-творчого (високого) рівня (було 23 %, стало 62 %); зменшення концептуально-продуктивного (середнього) (було 52 %, стало 23 %) та адаптивного-професійного (низького) (було 25 %, стало 15 %)^{409 410}.

- Наукова обґрунтованість системи вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти забезпечує якісно вищий рівень теоретичного осмислення та практичної реалізації професійної діяльності викладачів; уточнення компонентної структури готовності викладачів до вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін, критеріїв та показників її оцінювання уможливорює цілісну діагностику рівня сформованості означеної якості; оновлення діагностичного інструментарю забезпечує оцінку та аналіз якості викладання психолого-педагогічних дисциплін, сприяє виявленню сильних і слабких сторін викладачів, плануванню корекційних заходів та підвищенню залученості студентів до освітнього процесу.

Обґрунтовано рекомендації щодо реформування змісту підготовки вчителів з урахуванням зарубіжного досвіду на державному рівні за стратегічним й управлінським напрямками та на інституційному рівні за організаційним і змістово-методичним напрямками. Розроблена наукова продукція може стати робочим інформаційним, теоретико-аналітичним, методичним інструментом у науковій й освітній діяльності та сприятиме оновленню підходів до проектування, розроблення й імплементації змісту підготовки вчителів в Україні у контексті удосконалення якості педагогічної освіти.

---

⁴⁰⁹ <https://doi.org/10.5281/zenodo.14712726>

⁴¹⁰ <https://doi.org/10.5281/zenodo.14713237>

На забезпечення здоров'я та якості життя:

- Система психологічного супроводу педагогічних працівників сприяла суттєвому зниженню рівня їхнього емоційного виснаження, підвищенню здатності до саморегуляції й адаптації, зміцненню навичок подолання стресових ситуацій та підтриманню ефективної професійної діяльності, що підвищило рівень психологічної ресурсності, покращило внутрішню організаційну взаємодію та сприяло формуванню безпечного, підтримувального освітнього середовища; використання критеріїв та індикаторів оцінювання ефективності психологічного супроводу педагогічних працівників сприяло підвищенню якості освітнього процесу шляхом формування стабільного, емоційно збалансованого кадрового складу; система психологічних технологій позитивно вплинула на здатність педагогічних працівників долати наслідки стресу, воєнних викликів та професійних навантажень, що дало змогу покращити якість комунікації та взаємодії в колективах, що підвищило стабільність функціонування закладів освіти; комплекс практичних інтервенцій сприяв формуванню навичок психологічної грамотності, розвитку емоційної компетентності й покращенню здатності педагогічних працівників ефективно протистояти професійним і соціальним викликам, що зменшило випадки професійних деструкцій, підвищило професійну ефективність педагогічних працівників.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу:

Широке впровадження результатів досліджень підтверджуються:

- *довідками та актами про впровадження* від закладів освіти. У 2025 р. за результатами 5 завершених досліджень отримано 93 довідки про впровадження від Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди; Донбаського державного педагогічного університету; Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; Київського національного університету технологій і дизайну; Київського інституту Національної гвардії України; Київського інституту бізнесу та технологій; Відкритого міжнародного університету розвитку людини «Україна»; Київського професійно-педагогічного коледжу імені Антона Макаренка; Сумського державного педагогічного університету імені А.С. Макаренка; Карпатського національного університету імені Василя Стефаника; Українського державного університету імені Михайла Драгоманова; Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка; Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича; Бердичівського педагогічного фахового коледжу; Волинського національного університету імені Лесі Українки; Хмельницького національного університету; Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського; Мукачівського державного університету та ін.;

- *публікаціями на офіційних сайтах центральних органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування*. Результати наукових досліджень висвітлено на офіційних сайтах установ – партнерів інституту: ВДПУ

ім. М. Коцюбинського⁴¹¹; Державної служби якості у Сумській області⁴¹²; Сумського державного педагогічного університету імені А.С.Макаренка⁴¹³, Центру мережевого наукового і освітнього партнерства^{414, 415}; Карпатського національного університету імені Василя Стефаника^{416, 417, 418, 419}; Мукачівського державного університету⁴²⁰, Карпатського національного університету імені Василя Стефаника⁴²¹, Мукачівського державного університету⁴²², Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського⁴²³.

Також інформацію про результати досліджень широко представлено в соціальних мережах: Facebook⁴²⁴, на сайті інституту; сайті НАПН України⁴²⁵; на персональних сторінках соціальної мережі LinkedIn⁴²⁶, соціальної мережі для науковців Researchgate⁴²⁷;

– розміщення публікацій за результатами досліджень в Електронній бібліотеці НАПН України: за темою «Андрагогічні засади професійного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти» розміщено 152 ресурси, користувачами здійснено 7447 завантажень наукової продукції; за науковою темою «Розвиток змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на компетентнісних засадах» розміщено 28 праць, зафіксовано 2050 їх завантажень.

В Інституті проблем виховання НАПН України за результатами завершених досліджень отримано важливі здобутки, які дали змогу досягти впливу на розвиток освіти, передової науки, соціальної сфери, культури, на забезпечення здоров'я та якості життя; на збереження навколишнього середовища; на розвиток державної політики та забезпечення безпеки та оборони країни, серед яких:

– організаційно-педагогічні умови і технології, педагогічні інновації та методичний інструментарій забезпечення єдності фізичного та військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти;

– структурно-функціональна модель та особистісно орієнтована методика формування в учнівської і студентської молоді національної солідарності в умовах війни та повоєнного часу;

---

⁴¹¹ <http://surl.li/cwmvnn>

⁴¹² <https://sqe.gov.ua/9-sichnya-2025-roku-vidbulas-tristoronnya-pa/>

⁴¹³ <https://sspu.edu.ua/nauka/strukturni-pidrozdily/tsentr-naukovo-osvitnoho-partnerstva-i-merezhevoi-vzaiemodii>

⁴¹⁴ <https://sspu.edu.ua/nauka/strukturni-pidrozdily/tsentr-naukovo-osvitnoho-partnerstva-i-merezhevoi-vzaiemodii>;

⁴¹⁵ <https://surl.lu/eumktf>

⁴¹⁶ <https://cnu.edu.ua/blog/2025/11/26/74421/>

⁴¹⁷ <https://cnu.edu.ua/blog/2025/12/27/75730>

⁴¹⁸ <https://cnu.edu.ua/blog/2025/04/28/68654/>

⁴¹⁹ <https://cnu.edu.ua/blog/2025/04/12/68265/>

⁴²⁰ <https://surl.li/dahqjw>

⁴²¹ <https://surl.li/hrmorz>

⁴²² <https://surl.li/gschpb>

⁴²³ <https://surl.li/cpemjd>

⁴²⁴ <http://surl.li/bahkpq>

⁴²⁵ <https://surl.lt/svswub>

⁴²⁶ <http://surl.li/weawgv>

⁴²⁷ <http://surl.li/nbqtcv>

- науково-методичне забезпечення інтеграції змісту позашкільної освіти та позаурочної діяльності в умовах війни та повоєнного відновлення країни;
- методика використання SMART-технологій для формування екологічної компетентності учнів старших класів;
- сучасні інноваційні форми, методи і технології формування в учнів старших класів екологічної компетентності засобами проєктно-дослідницької діяльності;
- комплекс технологій соціально-педагогічного супроводу: технологія формування безконфліктної поведінки молодших школярів у товаристві однолітків; технологія соціально-педагогічного супроводу формування сімейно-спрямованих очікувань учнівської молоді у період повоєнного відновлення України; технологія соціально-педагогічного супроводу підвищення самоефективності студентів; технологія соціально-педагогічного супроводу формування життєстійкості молоді;
- концептуальні засади, структурно-функціональна модель, методичні рекомендації, форми і методи виховної роботи із запобігання і подолання булінгу в цифровому освітньому середовищі;
- практикоорієнтовані моделі і механізми формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності;
- технології формування кар'єрної спрямованості учнів в умовах Нової української школи.
- теоретико-методичні засади формування ціннісної єдності учнівської молоді в умовах пограниччя України; потенціал пограничних територіальних громад у розвитку ціннісної єдності як показника української національної та громадянської ідентичності; інформаційно-аналітичні матеріали, у яких визначено і проаналізовано геопросторові та освітні характеристики територіальних громад на пограниччі України.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Вчені інституту активно долучалися до внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики» (від 9 грудня 2025 р. реєстр. № 12298); експертної оцінки проєкту Закону України «Про внесення змін до статті 38 Кодексу України про адміністративні правопорушення щодо збільшення строків накладання адміністративного стягнення за правопорушення щодо булінгу (цькування) учасника освітнього процесу» (від 17 жовтня 2025 р. реєстр. № 14127); аналітичних матеріалів до «Щорічної доповіді про становище молоді в Україні»; аналізу та рекомендації робочої групи з питань проведення огляду витрат державного бюджету у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності; пропозицій до Закону України «Про засади державної політики національної пам'яті українського народу»; розроблення та впровадження Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки та Перспективного плану реалізації Програми військово-патріотичного виховання у системі Міноборони на 2026-2030 рр.

Інститут співпрацює і близько 200 експериментальними закладами та успішно реалізує 5 експериментів всеукраїнського рівня, у ході яких упроваджуються здобутки наукових пошуків вчених інституту.

V.3.4. Опис впливу. Науково-дослідна діяльність Інституту проблем виховання НАПН України щодо впровадження виховних інновацій забезпечує модернізацію вітчизняної системи загальної середньої та позашкільної освіти. Особливого значення набуває розроблення вченими інституту методологічних підходів до виховання громадянина-патріота, формування особистісних компетентностей учнівської молоді, що є стратегічно важливими для мінімізації подолання деструктивних викликів військової агресії.

Системно проводяться дослідження, спрямовані на створення інновацій із національно-патріотичного та військово-патріотичного виховання, що є ключовою засадою національної безпеки та обороноздатності. Реалізація цих досліджень виступає фундаментальною умовою зміцнення національної безпеки та підвищення оборонного потенціалу держави в умовах сучасних викликів. Провідні фахівці інституту є членами Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Кабінеті Міністрів України.

Відділ позашкільної освіти інституту – єдиний в Україні науковий підрозділ, відповідальний за науково-методичний супровід позашкільної освіти як стратегічного складника вітчизняної системи освіти. Отримані наукові результати забезпечують актуалізацію потенціалу позашкільної освіти як найбільш адаптивної ланки освітньої системи в умовах воєнного стану, її освітнього ресурсу у вирішенні питань національно-патріотичного виховання, формування компетентностей безпеки життєдіяльності, створення безбар'єрного та інклюзивного освітнього середовища, надання психосоціальної підтримки учасникам освітнього процесу, формування екологічних компетентностей для подолання екологічних наслідків війни; формування англомовної комунікативної компетентності як інструменту підтримки національної ідентичності українських учнів за кордоном в умовах війни тощо. Означені аспекти знайшли утілення у розроблених навчальних програмах, проектах, рекомендаціях; оновленій програмі курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників (ліцензія: серія АЕ № 270777).

Науковцями відділу виховання на пограниччі підготовлено інформаційно-аналітичні матеріали, у яких визначено і проаналізовано геопросторові та освітні характеристики територіальних громад на пограниччі України.

Наукові доробки відділу соціальної педагогіки та соціальної роботи, зокрема розроблені технології та моделі розвивального освітнього середовища, сприяють адаптації учнів і студентів до нових умов навчання в період воєнних викликів, створюючи безпечний та інклюзивний простір для дітей із особливими освітніми потребами. Обґрунтоване програмно-змістове забезпечення підвищення особистісної самоєфективності студентів, реалізоване через комплекс інтерактивних інструментів, допомагає молоді справлятися із стресовими ситуаціями, розвивати навички саморегуляції та досягати успіху в навчанні. Водночас упровадження технології соціально-педагогічного

супроводу молодших школярів оптимізує міжособистісну взаємодію, створюючи сприятливий соціального-психологічний клімат у закладах освіти.

Широко впроваджуються у закладах загальної середньої, позашкільної освіти наукові розробки вчених з проблем: виховання громадянина-патріота, формування екологічної компетентності старшокласників в контексті подолання екологічних наслідків війни; запобігання і подолання булінгу в цифровому освітньому середовищі; формування життєвої успішності учнів старших класів в умовах поствоєнної реальності.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Результати завершених досліджень впроваджено:

– під час розроблення Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки та Перспективного плану реалізації Програми військово-патріотичного виховання у системі Міноборони на 2026-2030 рр., що відображено у наказі Міністерства оборони України від 10 вересня 2025 р. № 599 «Про затвердження Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки», розміщеному на сайті Міністерства оборони України⁴²⁸; наказі Міністерства оборони України від 26 листопада 2025 р. № 816 «Про затвердження Операційного плану та Плану заходів реалізації Програми військово-патріотичного виховання в системі Міністерства оборони України на 2026-2030 роки», розміщеному у газеті «Голос України»⁴²⁹;

– у ході завдань Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності (інформацію розміщено на Урядовому порталі Кабінету Міністрів України⁴³⁰); досліджень сфери утвердження української національної та громадянської ідентичності, (інформацію розміщено на сайті Міністерства молоді і спорту України⁴³¹); обговорення програми «1000 годин українського контенту» 19 листопада 2025 р. (інформацію розміщено на сайті Міністерства культури України⁴³²);

– у ході засідань підкомітету з питань державної молодіжної політики Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту щодо внесення змін до Закону України «Про основні засади молодіжної політики»⁴³³;

– в експертній діяльності вчених відділу позашкільної освіти (галузева комісія з позашкільної освіти МОН України)⁴³⁴;

– у ході реалізації просвітницького онлайн-проекту «Боротьба за незалежність: історія і сучасність», барнахус-клас Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України (проект спрямований на підтримку дітей та підлітків, які постраждали внаслідок війни)⁴³⁵;

⁴²⁸ <https://programi-vijskovo-patriotichnogo-vihovannya-v-sistemi-ministerstva-oboroni-ukrayini-na-2026-2030-roki>

⁴²⁹ <https://www.golos.com.ua/news/7167>

⁴³⁰ <https://www.kmu.gov.ua/news/yak-zberehty-natsionalnu-identychnist-pid-chas-viiny-vidbulosia-zasidannia-koordinatsiinoi-rady>

⁴³¹ https://mms.gov.ua/storage/app/sites/16/Patriotychne_vyhovannya/koorrada/protolol-koorrada.pdf

⁴³² <https://mcsc.gov.ua/news/u-kyievi-vidbulosya-zasidannya-koordinacziynoyi-rady-z-pytan-utverdzhennya-ukrayinskoyi-nacziionalnoyi-ta-gromadyanskoyi-identychnosti>

⁴³³ <https://komsport.rada.gov.ua/preview/77591.html>

⁴³⁴ <https://surl.li/aokjcb>

⁴³⁵ <https://nenc.gov.ua/wp-content/uploads/2020/11/2022-10-186.pdf>

– у роботі підкомісії І10 Соціальна робота та консультування, І11 Дитячі та молодіжні служби НМК 9 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти НМР МОН України (наказ МОН України від 2 квітня 2025 р. №535⁴³⁶);

– у розробленій освітній програмі курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів позашкільної освіти за організації Національного еколого-натуралістичного центру учнівської молоді МОН України; програмі онлайн-інтенсиву «Булінг як соціально-педагогічна проблема» (ліцензія: серія АЕ № 270777);

– в інформаційних матеріалах «Освіта на пограниччі України. ЗЗСО у територіальних громадах, які межують з іншими державами: просторово-статистичний аналіз»⁴³⁷;

– під час численних науково-практичних заходів, організованих інститутом. Зокрема проблеми формування і збереження української національної ідентичності у дітей і молоді за кордоном, забезпечення співпраці з українськими інститутами з питань освіти і виховання, роль діаспори у підтримці України та українців піднімалися у ході Міжнародної науково-практичної конференції «Історичні, культурно-просвітницькі та духовні традиції українського і молдовського народів у контексті європейських цивілізаційних процесів», 17 травня 2025 р. організованої у партнерстві з Університетом «Україна», Товариством української культури в республіці Молдова, Міністерством освіти та досліджень Республіки Молдова, Міністерством культури та туризму в Республіці Молдова, Посольством України в Республіці Молдова⁴³⁸ та ін.

Завершені в Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України у 2025 р. дослідження спрямовані на розроблення теорій, концепцій, законів, закономірностей, принципів, методів, моделей тощо, які мають важливе значення для подальшого розвитку спеціальної педагогіки і дають вагомі підстави для проведення актуальних прикладних досліджень, які своєю чергою, спрямовані на наукове забезпечення розв'язання завдань і проблем, що впливають із потреб освітньої та інших видів соціальної практики.

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу:

– *вплив на розвиток освіти:* розроблення інноваційних методик навчання та психологічної підтримки осіб з особливими освітніми потребами (ООП), що сприяє оновленню освітньої та психологічної практики; формування теоретичної бази розуміння особливостей розвитку, навчання та адаптації осіб з ООП у різних умовах; проведення міждисциплінарних досліджень, які об'єднують

⁴³⁶ <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-personalnoho-skladu-naukovo-metodychnykh-komisii-pidkomisii-sektoru-vyshchoi-osvity-naukovo-metodychnoi-rady-ministerstva-osvity-i-nauky-ukrainy-2>

⁴³⁷ <https://surl.li/iaapwj>

⁴³⁸ <https://www.facebook.com/share/v/1DQ5xpZpsG/>,

https://uu.edu.ua/news/istorichni_kulturno_prosvitnitski_ta_dukhovni_traditsiyi_ukrayinskogo_i_moldovskogo_narodi_v_u_konteksti_evropeiskikh_tsivilizatsiynikh_protsesiv

спеціальну педагогіку, психологію, соціологію та медицину; створення нових інструментів діагностики та оцінки розвитку дітей і дорослих з ООП; забезпечення наукового супроводу впровадження інклюзивної та спеціальної освіти;

– *вплив на розвиток соціальної сфери*: створюються умови для соціальної інтеграції осіб з ООП у суспільство; напрацювання інституту допомагають родинам, які виховують дітей з ООП, надавати якісну підтримку та забезпечувати умови для розвитку; розроблення сучасних програм підготовки педагогів, психологів та соціальних працівників, які спеціалізуються на роботі з особами з ООП;

– *вплив на розвиток економіки*: розробки інституту допомагають оптимізувати ресурси для створення доступного освітнього середовища; створення нових навчальних матеріалів, технологій і програм для роботи з ООП сприяє розвитку освітнього ринку;

– *вплив на державну політику*: розроблення рекомендацій для державної політики; участь у розробленні нормативно-правового забезпечення; вплив на стандарти освіти.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу:

Інститут відіграє ключову роль у формуванні та реалізації науково обґрунтованих підходів до розвитку спеціальної та інклюзивної освіти в Україні, забезпечуючи системний вплив результатів наукової діяльності на науку, суспільство та економіку держави.

У науковому вимірі інститут є центром генерації знань у галузі спеціальної педагогіки, спеціальної психології, корекційно-розвиткової та реабілітаційної роботи із особами з особливими освітніми потребами. Інститут ініціює та розвиває фундаментальні й прикладні дослідження, формує концептуальні засади інклюзивної освіти, розробляє науково обґрунтовані моделі психолого-педагогічного супроводу, методики діагностики, навчання та розвитку. Його діяльність забезпечує спадкоємність наукових традицій і водночас інноваційний розвиток галузі, підготовку наукових кадрів, формування національної наукової школи, інтеграцію українських досліджень у міжнародний науковий простір.

У суспільному вимірі роль інституту полягає у трансляції наукових результатів у практику освіти та соціальної сфери. Інститут забезпечує науково-методичний супровід упровадження інклюзивної освіти, розробляє рекомендації, програми та навчально-методичні матеріали для педагогів, психологів, фахівців інклюзивно-ресурсних центрів. Через співпрацю із органами державної влади, закладами освіти та громадськими організаціями інститут сприяє формуванню інклюзивної культури, утвердженню принципів рівності, недискримінації та поваги до людської гідності. Його діяльність безпосередньо впливає на покращення якості життя дітей і дорослих з ООП, підвищення рівня їх соціальної адаптації, освітньої та професійної реалізації.

В економічному вимірі інститут відіграє стратегічну роль у формуванні людського капіталу та зниженні довгострокових соціально-економічних ризиків. Розроблення і впровадження ефективних моделей раннього втручання, психолого-педагогічної допомоги та освітньої підтримки сприяє зменшенню

майбутніх витрат держави на соціальну підтримку та медико-соціальну реабілітацію. Таким чином, діяльність інституту має непрямий, але сталий економічний ефект, спрямований на підвищення продуктивності та соціальної включеності населення.

V.3.4. Опис впливу.

Інститут відіграє важливу роль у розвитку освіти й психологічної підтримки дітей з ООП в Україні. Його наукова діяльність має значний соціальний вплив, який можна розглянути в декількох ключових аспектах:

1. Розробка інноваційних підходів до навчання.

Вчені інституту працюють над створенням методик і технологій, що дозволяють дітям з ООП інтегруватися в освітній процес. Наприклад: розробка спеціальних навчальних програм для дітей з особливими освітніми потребами, зокрема порушеннями слуху, зору, інтелектуального розвитку; використання адаптивних технологій для інклюзивної освіти, що сприяють підвищенню доступності якісної освіти для всіх дітей.

2. Підготовка спеціалістів.

Забезпечується підготовка педагогів, психологів і корекційних педагогів, які володіють сучасними знаннями та методиками роботи з дітьми з ООП. Це сприяє покращенню рівня підтримки таких дітей у школах і реабілітаційних центрах.

3. Науково-практичні конференції.

Інститут систематично організовує конференції, семінари та тренінги, які об'єднують науковців, практиків і політиків. Це сприяє поширенню сучасних підходів до інклюзивної освіти та спеціальної педагогіки на національному рівні.

4. Соціалізація дітей із особливими потребами.

Результати досліджень інституту допомагають створювати середовище, яке сприяє соціалізації дітей з ООП. Це включає: формування толерантного ставлення до людей з інвалідністю; підтримку дітей та їхніх сімей у соціальному середовищі.

5. Зміцнення державної політики.

Дослідження інституту впливають на формування державної політики у сфері освіти осіб з ООП, зокрема постійно беруть участь у розробленні нормативних документів та освітніх стандартів, що визначають розвиток спеціальної освіти в Україні.

Інститут бере участь у створенні нормативних документів, що регулюють функціонування системи спеціальної та інклюзивної освіти в Україні. Зокрема, у 2025 р. вченими інституту розроблено: Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 р. № 1036; Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затвердженого наказом МОН України від 29 травня 2025 р. № 787; Положення про спеціальний дитячий садок, затверджене постановою Кабінету Міністрів України від 7 липня 2025 р. № 817; Порядок утворення та функціонування спеціальних груп закладів

дошкільної освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2025 р. № 381 та ін.

На основі наукових досліджень інституту розробляються навчальні програми для дітей з ООП, посібники та рекомендації для вчителів і батьків, інструменти діагностики та корекції, які активно впроваджуються у школах, реабілітаційних центрах і закладах освіти. Інститут активно займається публікацією результатів своїх досліджень у наукових журналах, монографіях і методичних посібниках. Зокрема, публікації стосуються таких питань, як інклюзивна освіта, психологічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами, новітні методики діагностики та корекції. Завдяки цьому розробки інституту стають доступними для широкої наукової спільноти.

Інститут бере участь у міжнародних дослідженнях, що дозволяє інтегрувати українські наукові досягнення у світовий контекст.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу:

– Міжнародний проєкт «RISE: Резильєнтність через імерсивне сенсорне середовище», що рекомендовано до реалізації за рахунок грантової підтримки швейцарських партнерів (реєстраційний номер проєкту 2023.01/0084) (2023-2028 рр.)⁴³⁹;

– всеукраїнський експеримент «Організаційно-методичні засади компенсаторно-абілітаційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку помірного та важкого ступеня в закладах освіти» на базі комунального закладу освіти «Дніпропетровський обласний методичний ресурсний центр» Дніпропетровської обласної ради», комунального закладу освіти «Спеціальна школа «ШАНС» Дніпропетровської обласної ради», комунального закладу освіти «Навчально-реабілітаційний центр «НІКА» Дніпропетровської обласної ради», Білоцерківської спеціальної загальноосвітньої школи № 19 Білоцерківської міської ради Київської області (2021-2026 рр.) (наказ МОН України від 18 травня 2022 р. № 458)⁴⁴⁰;

– всеукраїнський експеримент «Організаційно-методичні умови діяльності інклюзивно-ресурсних центрів у періоди війни та повоєнного відродження» на базі закладів освіти Закарпатської, Київської та Одеської областей (наказ МОН України від 5 січня 2024 р. № 7)⁴⁴¹;

– всеукраїнський проєкт «Психолого-педагогічне забезпечення якісної освіти дітей з особливими освітніми потребами в умовах інноваційних моделей надання їм освітніх послуг» (2024-2026 рр.) (наказ МОН України від 28 листопада 2024 р. № 1678)⁴⁴²;

– регіональний експеримент «Запровадження 11 класу для учнів з інтелектуальними порушеннями: адаптація, соціалізація, професійна підготовка» на базі комунального закладу Львівської обласної ради «Навчально-

⁴³⁹ <https://nrfu.org.ua/contests-posts/spilni-ukrayinsko-shvejczarski-proyekty-z-vykonannya-naukovyh-doslidzhen-konkurs-proyektiv-2023/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744144/1/>

⁴⁴⁰ <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/uploads/public/661/694/295/6616942952881893227888.pdf>

⁴⁴¹ <https://imzo.gov.ua/orhanizatsiyno-metodychni-umovy-diial-nosti-inkliuzyvno-resursnykh-tsentriv-u-periody-viyny-ta-povoiennoho-vidrozhennia/>

⁴⁴² <https://ips.ligazakon.net/document/MUS40605>

реабілітаційний центр «Мрія» (2025-2027 рр.) (наказ Львівської обласної ради від 30 травня 2025 р. № 29).

Основним видом впливу результатів наукових досліджень *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України* є вплив на розвиток державної політики.

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу:

- технологія та методика прогнозування тенденцій суспільно-політичного розвитку на середньострокову перспективу;
- методологія разово-цільового прогнозування економічної поведінки та типологія моделей економічної поведінки в умовах загроз;
- модель прогнозування соціальної згуртованості, заснована на аналізі соціальної ідентичності;
- багаторівнева прогностична модель адаптації населення України до стресогенних факторів війни;
- соціальні предиктори психічного здоров'я;
- соціально-психологічна концепція згуртованості суспільства, що розкриває особливості національно-державної ідентичності громадян;
- концепція множинного дому як основа репатріаційного рішення;
- концепція дії медіаторів і модераторів на репатріаційне рішення;
- соціально-психологічна модель, концепція науково-методичного супроводу, комплекс методичних засобів та технологія його використання, методика формування компетентностей фахівців масової психологічної просвіти населення, що переживає травму війни;
- комплекс медіапсихологічних стратегій цифровізації: забезпечення інклюзивності в процесах цифровізації і протидія цифровій нерівності та різним формам дискримінації; акцентування ціннісно-світоглядної складової цифровізації, зокрема патріотизму в цифровому просторі в умовах війни; розвиток критичного мислення і групової рефлексії для протидії інформаційним операціям та дезінформації в цифровому просторі; протидія медіатравматизації війною та віковим ризикам цифровізації для забезпечення психологічного добробуту і психосоціальної підтримки;
- комунікативно-рефлексивні вектори цифрової трансформації суспільства і освіти в умовах війни;
- визначення соціалізаційних ризиків цифровізації: руйнування механізмів репрезентативної рефлексії і взаєморозуміння через розбіжності картини світу в інформаційних бульбашках, посилені алгоритмами штучного інтелекту; перехід від парасоціальних до фіктосоціальних стосунків як ризику кіберсоціалізації (перенесення атрибутів суб'єктності на об'єктно-суб'єктні явища штучного інтелекту); ризик руйнування вікових патернів соціалізації в батьківсько-дитячих стосунках при поділянні кіберпрактик (явище техноференс);

– вікова періодизація кіберризиків надмірного використання дітьми інформаційно-комунікаційних технологій, що доповнює розроблену раніше вікову періодизацію медіаризиків;

– модель етичності патріотичного контенту в соцмережах і ціннісно-світоглядна медіапсихологічна стратегія цифровізації;

– концепт звукового світу війни і акустичного добробуту;

– комплекс методик дослідження ризиків цифровізації в умовах війни

– пояснювальні моделі динаміки громадської думки в умовах повномасштабного російського вторгнення: модель оптимальної загрози; модель емоційної реакції на катастрофу;

– виявлення ключових тенденцій у динаміці станів суспільної свідомості в умовах тривалого воєнного протистояння: консолідації патріотично-мілітарного ціннісного ядра суспільної ідентичності із одночасним посиленням фрагментації громадської думки під впливом різних досвідів проживання війни; посттравмівної регенерації символічного простору; песимізації суспільних очікувань щодо соціально-економічної і політичної ситуації в країні; фактичного вичерпання ефекту «гуртування навколо прапору» і відновлення лояльності до протестної активності; глибинної трансформації очікувань щодо повоєнних реформ; суперечливості настановлень щодо питань війни і миру, зокрема мобілізації; прагматизації настановлень щодо сценаріїв завершення війни;

– обґрунтування ризику розвитку в суспільстві двох ключових негативних сценаріїв – агресивно-мобілізаційного та пасивно-демобілізаційного.

V.3.2. Опис основних наукових результатів для досягнення впливу.

У межах завершеного фундаментального дослідження «Психологічні засади прогнозування сценаріїв розвитку соціальної ситуації в Україні» розроблено теоретико-методологічні та методичні засади **прогнозування різних аспектів соціальної ситуації в Україні**: суспільно-політичного, економічного, громадянського, соціетального, а також сфери психічного здоров'я; запропоновано технологію прогнозування тенденцій суспільно-політичного розвитку на середньострокову перспективу; розроблено методику прогнозування тенденцій суспільно-політичного розвитку України на середньострокову перспективу; методологію разово-цільового прогнозування ймовірних сценаріїв економічної поведінки громадян в умовах загроз; модель прогнозування соціальної згуртованості крізь призму аналізу соціальної ідентичності; багаторівневу прогностичну модель адаптації населення України до стресогенних факторів війни; обґрунтовано соціетальну парадигму соціального прогнозування, що визначає концептуальні засади аналітичної операціоналізації психологічного забезпечення соціального прогнозування шляхом інтелектуально-аналітичного осмислення проблематики прогнозування соціальної ситуації.

За завершеним фундаментальним дослідженням «Медіапсихологічні стратегії цифрової трансформації суспільства і освіти» узагальнено теоретичні і **методологічні засади вітчизняної вікової кіберпсихології**; розроблено кіберпсихологічну реалізацію цифрового гуманізму; концепцію цифрової медіаосвіти як форми реалізації цифрового гуманізму в освіті, використану при

розробленні МОН України Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку; медіапсихологічні стратегії реалізації цифрового гуманізму в освіті та їхньої комунікаційної підтримки в умовах цифровізації суспільства і освіти; запропоновано комплекс з 10 методик для дослідження ризиків цифровізації в умовах війни; узагальнено дизайн медіапсихологічних стратегій гуманістичної цифровізації суспільства і освіти.

За результатами дослідження «Психологічні засади згуртованості суспільства в умовах внутрішніх та зовнішніх загроз національній безпеці» розроблено **соціально-психологічну концепцію згуртованості суспільства**, що розкриває особливості національно-державної ідентичності громадян та конкретизує психологічні чинники інтеграційних / дезінтеграційних процесів в українському суспільстві; концепцію виникнення множинного дому в досвіді біженства; концепцію медіаторів і модераторів репатріаційного рішення. Запропоновано низку моделей: циклічну п'ятифазну модель дезінтеграційних процесів у суспільстві; структурно-процесуальну модель психологічних вимірів соціальної згуртованості; інтегровану модель архітекtonіки соціальної згуртованості; модель соціальної згуртованості суспільства в умовах загроз національній безпеці; модель «Виміри соціальної згуртованості» та ін.

У межах прикладного дослідження «Особливості динаміки громадської думки в умовах цифрової трансформації суспільства та модернізації освіти» розроблено пояснювальні **моделі динаміки громадської думки в умовах повномасштабного російського вторгнення**; визначено ключові тенденції у динаміці станів суспільної свідомості в умовах тривалого воєнного протистояння; визначено ризики розвитку в суспільстві двох ключових негативних сценаріїв – агресивно-мобілізаційного, пов'язаного із вибухом протестної енергії суспільства, і пасивно-демобілізаційного, що може призвести до «завмирання» і повної відмови громадян від спротиву агресії.

За прикладним дослідженням «Науково-методичний супровід психологічної просвіти населення України, що переживає травму війни» розроблено **соціально-психологічну модель масової психологічної просвіти населення**, що переживає травму війни; визначено соціально-психологічні механізми впливу на поведінку людини; запропоновано модель, що містить змістово-концептуальні, методичні, організаційні та етичні засади психологічної просвіти; розроблено концепцію науково-методичного супроводу психологічної просвіти населення України; створено банк методичних засобів психологічної просвіти.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Інститут розробляє та впроваджує інструменти, які дають змогу перетворити наукові знання на практичні механізми впливу, зокрема через рекомендації для органів державної влади, закладів освіти, громадських організацій і медіа, які мають безпосередній вплив на суспільні процеси. Налагоджені контакти і підписані угоди із органами державної влади і місцевого самоврядування, громадськими організаціями, закладами освіти дали змогу провести опитування респондентів у різних регіонах України і впровадити отримані результати. Розроблені рекомендації для органів влади, громадських

організацій і ЗМІ, закладів освіти, безпосередньо впливають на суспільні процеси і державну політику.

Результати досліджень активно популяризуються через публікації у фахових виданнях; організацію масових заходів; тісну співпрацю із медіа та громадськими ініціативами, що забезпечує широке охоплення аудиторії та підвищує обізнаність суспільства про важливі соціально-психологічні процеси.

V.3.4. Опис впливу.

Наукові результати, що були досягнуті у рамках зазначених досліджень, мають значний потенціал для формування соціальних, політичних та економічних стратегій, які можуть позитивно вплинути на розвиток країни в умовах складних викликів війни, політичної та економічної нестабільності й соціальних трансформацій. Ці дослідження відкривають нові перспективи для кращого розуміння механізмів соціального прогнозування, сприяння соціальній згуртованості українського суспільства, розуміння стратегій попередження медіапсихологічних ризиків цифровізації, формування системи психологічної просвіти населення, а також відстеження динаміки громадської думки суспільства.

Основні наукові результати дослідження «Психологічні засади прогнозування сценаріїв розвитку соціальної ситуації в Україні» утворюють прикладний інструментарій для прогнозування та управління соціальними процесами в умовах війни та післявоєнного відновлення, який може бути безпосередньо використаний органами державної влади, місцевого самоврядування, аналітичними центрами та фахівцями, залученими до розроблення соціальної, освітньої та економічної політики. Запропоновані моделі та методики дозволяють завчасно ідентифікувати ризики зниження соціальної згуртованості, погіршення психічного здоров'я населення та деструктивні сценарії економічної поведінки, що підвищує якість управлінських рішень у кризових умовах. Отримані результати можуть бути використані для науково обґрунтованого планування державних програм психологічної підтримки, соціальної згуртованості та відновлення, а також для підготовки аналітичних матеріалів (policy briefs) і рекомендацій для ухвалення рішень на національному та регіональному рівнях.

Наукові та практичні результати дослідження «Медіапсихологічні стратегії цифрової трансформації суспільства і освіти» впливають на підвищення медіапсихологічної компетентності і якості людського капіталу, покращення системи регуляції і співрегуляції медіа, сприяння ефективній медіапсихоедукації, покращення дистанційної психологічної допомоги. Розроблена концепція цифрової медіаосвіти як форми реалізації цифрового гуманізму в освіті використана при розробленні МОН України Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку.

Основні результати дослідження «Психологічні засади згуртованості суспільства в умовах внутрішніх та зовнішніх загроз національній безпеці» сприяють оптимізації взаємодії громадян і державних інституцій; мінімізації ризиків виникнення внутрішніх та зовнішніх загроз національній безпеці. Упровадження концептів медіації та модерації в аналіз репатріації створює

підґрунтя для нових міждисциплінарних досліджень, де психологія, соціологія, політологія й культурологія взаємодіють для комплексного пояснення повернення, що сприятиме оновленню теоретичних моделей у вивченні міграції, постконфліктних процесів, травми, пам'яті та соціальної інтеграції. Результати можуть стати основою для формування реалістичних програм підтримки біженців, що повертаються, адже концепція множинного дому дає можливість розглядати репатріацію як багатовимірний процес, у якому важливі емоційні, культурні та соціальні зв'язки. Використання моделей медіації та модерації дозволяє практикам, державним інституціям і громадським організаціям краще прогнозувати труднощі та ресурси репатріації, створювати більш чутливі та адаптивні інтервенції, а також зменшувати соціальну напругу. У довгостроковій перспективі такі підходи сприяють посиленню соціальної згуртованості, формуванню інклюзивних політик та підтримці стійкого відновлення суспільства після війни.

Основні результати дослідження «Особливості динаміки громадської думки в умовах цифрової трансформації суспільства та модернізації освіти» роблять суттєвий внесок у розвиток соціальної та політичної психології, розширюючи наукові уявлення про механізми динаміки громадської думки в умовах війни, цифрової трансформації та поствоєнного відновлення. Запропоновані пояснювальні моделі змін громадської думки та рівня соціальної напруженості поглиблюють теоретичне розуміння символічного і семантичного простору суспільної свідомості, трансформації суспільної довіри та еволюції громадянських настановлень щодо реформ, зокрема в освітній сфері. Отримані результати створюють наукову основу для подальших досліджень масових настроїв, політичної комунікації та соціальних ефектів цифровізації. Для суспільства і державної політики дослідження має прикладне значення, оскільки дозволяє прогнозувати ризики соціальної напруженості, фрагментації громадської думки та зростання протестного потенціалу в умовах тривалих криз. Аналітичні матеріали та інформаційні бюлетені можуть бути використані органами влади, освітніми управліннями й комунікаційними командами для розроблення ефективних стратегій публічної комунікації, супроводу освітніх реформ і протидії дезінформації в цифровому середовищі. У довгостроковій перспективі це сприятиме підвищенню суспільної довіри, соціальної стабільності та якості управлінських рішень, що матиме позитивний економічний ефект через зниження вартості соціальних конфліктів і неефективних реформ. Основні висновки та пропозиції представлено в матеріалах науково-аналітичної доповіді «Дослідження громадської думки як чинника освітніх реформ», представленої на засіданні Президії НАПН України 19 червня 2025 р., та аналітичній записці «Економічні настановлення молоді», підготовленій на замовлення Міністерства молоді і спорту України. Для посилення впливу результатів на практику проведено дві прес-конференції на загальнонаціональну і міжнародну аудиторію (ІА Інтерфакс). Підготовлено і оприлюднено 1 довідник, 2 інформаційні бюлетені⁴⁴³.

⁴⁴³ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745850>

Основні результати дослідження «Науково-методичний супровід психологічної просвіти населення України, що переживає травму війни» забезпечують системний внесок у розвиток психологічної науки шляхом створення цілісної соціально-психологічної моделі масової психологічної просвіти населення, що переживає травму війни, та концепції її науково-методичного супроводу. Розроблені моделі, технології й методики розширюють методичну базу соціальної та консультативної психології, формують наукові підходи до психоедукації в умовах тривалих суспільних криз і створюють підґрунтя для подальших міждисциплінарних досліджень психологічної стійкості, відновлення та профілактики наслідків масової травматизації. Для суспільства і держави результати мають прикладний і соціально-економічний ефект, оскільки сприяють підвищенню психологічної грамотності населення, розвитку життєстійкості та зменшенню ризиків хронічних психосоціальних порушень, що безпосередньо впливає на збереження людського капіталу. Упровадження розроблених методичних засобів і програм підготовки фахівців підвищує ефективність соціальних і освітніх програм, знижує довгострокові витрати на психологічну та медико-соціальну допомогу, а також створює науково обґрунтовану основу формування державної політики у сфері психічного здоров'я, соціальної згуртованості та післявоєнного відновлення України.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Наукові результати досліджень використовувалися в процесі розроблення навчальних курсів у закладах вищої освіти та підготовці пропозицій до законопроектів.

Опубліковані роботи розміщено в Електронній бібліотеці НАПН України та на сайті інституту. Результати досліджень оприлюднювалися на численних масових заходах за кордоном і в Україні, зокрема проведених інститутом. Отримано понад 30 довідок про впровадження результатів наукових досліджень.

Для поширення впливу наукових розробок інституту проведені презентації навчальної та методичної продукції в рамках міжнародних виставок «Інноватика в сучасній освіті», «Освіта та кар'єра – День студента». Поширенню впливу сприяли також публікації в освітянській пресі, виступи, інтерв'ю та коментарі фахівців інституту для провідних вітчизняних та міжнародних медіа.

Результати досліджень *Інституту вищої освіти НАПН України.*

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу.

Розвиток передової науки.

Розроблено рамкову модель рівневої дихотомії кваліфікаційного розриву за критерієм конкурентоспроможності в екосистемі «вища освіта – ринок праці», визначено принцип синергії об'єктивних і суб'єктивних чинників розвитку вищої освіти в контексті забезпечення та вдосконалення її якості, принцип комплексності та системності управління у вищій освіті, принцип орієнтації на стейкхолдерів і соціальної відповідальності, обґрунтовано людиноцентричну стратегію розвитку людського потенціалу вищої освіти, що збагачують освітні

науки, зокрема формують основи науки про університети та здійснюють внесок в теорію якості освіти, теорію людського капіталу.

Розроблено теоретичні засади інституційної трансформації університетів в умовах «індустрії 4.0» та поширення технологій, що засновані на штучному інтелекті, на ціннісних підвалинах гуманізму та студентоцентризму й у напрямі децентралізації та дебіюрократизації, посилення взаємодії університетів з громадами та успішної трансформації вищої освіти як складової сучасної економіки.

Систематизовано теоретичні підходи до ролі університетів як елементів інноваційних екосистем; визначено закономірності й тенденції взаємовідносин стейкхолдерів, бізнесу та університетів як суб'єктів інноваційної діяльності. Узагальнений європейський досвід дозволяє поглибити наукові уявлення про механізми інтеграції освіти, науки та бізнесу на основі моделі взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності із восьмиланковою спіраллю.

Розроблено концептуальні засади та інструментарій оцінювання інклюзивності закладів вищої освіти. Запропоновані індикатори соціальної інклюзії, методи кластеризації та виявлення драйверів інклюзивності розширюють методологію та можуть використовуватися в міжнародних порівняльних дослідженнях.

Виявлені тенденції, обґрунтовані принципи та розроблені моделі слугують подоланню суперечностей між зростанням актуальності проблеми удосконалення системи оцінювання якості дослідницької діяльності в умовах відкритої науки та недостатнім теоретичним і методичним її обґрунтуванням, необхідністю адаптації національної системи оцінювання якості дослідницької діяльності університетів до сучасних європейських стандартів та браком системних наукових досліджень і політичних рішень у цій сфері як на національному, так і інституційному рівнях у контексті реалізації цілей та завдань трансформації національної системи вищої освіти («Стратегія розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки»), інтеграції національних університетів у ЄДП та ЄПВО («Угода про асоціацію України з науковою та інноваційною програмою ЄС Horizon Europe», 2021-2027) та ін.

Застосування запропонованої методики оцінювання компетентностей дослідницької діяльності вчених, що ґрунтується на узагальнених індикаторах компетентностей, сприятиме підвищенню ефективності та якості інституційних систем ЗВО, наукових установ з оцінювання компетентностей дослідницької діяльності вчених в умовах відкритої науки.

Результати дослідження мають безпосередній вплив на розвиток науки через систематизацію та теоретичне осмислення питань захисту інтелектуальної власності в контексті відкритої науки.

Популяризація результатів наукових досліджень.

Здійснено теоретичний аналіз наукових праць зарубіжних вчених з проблеми інноваційної взаємодії університетів і бізнесу та узагальнено провідний зарубіжний досвід взаємовідносин університетів з іншими суб'єктами інноваційної діяльності за континентальною та атлантичною моделями. Результати дослідження оприлюднюються у наукових публікаціях, у виступах на

конференціях та освітніх заходах, що сприяє поширенню знань про соціальну інклюзію серед академічної спільноти, керівників закладів освіти та громадськості. Розроблений інструментарій має практичну цінність і може використовуватися широким колом стейкхолдерів.

Розвиток освіти.

Запропоновано систему механізмів забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції, зокрема механізми забезпечення лідерства вищої освіти, модернізації її структури, реалізації трьох взаємопов'язаних рамок політики з розвитку людського потенціалу вищої освіти, інституційної модернізації університетів, забезпечення ефективного викладання, навчання та оцінювання, рекомендації щодо імплементації принципу універсального дизайну та підходу персоналізованого навчання у вищій освіті.

Встановлено та визначено підходи та рекомендації щодо реалізації закладами вищої освіти трансформаційної діяльності як процесу суттєвого оновлення суб'єктно-об'єктних взаємовідносин учасників освітнього процесу та представників громадянського суспільства, обґрунтовано форми інституційної відповіді університетів на виклики цифровізації як розвиток нової етики взаємодії з цифровим середовищем; розроблено модель кваліфікацій вищої освіти, яка вимагає впровадження мікрокваліфікацій та валідації результатів неформального навчання й уможливорює перехід до інноваційної парадигми формування адаптивного людського капіталу.

Результати дослідження впливають на розвиток інклюзивної вищої освіти в Україні. Розроблені індикатори можуть використовуватися закладами для самооцінювання, моніторингу прогресу та формування стратегій розвитку інклюзивності. Виявлені драйвери і виклики формують основу для розроблення програм підвищення кваліфікації викладачів, створення безбар'єрного освітнього середовища та вдосконалення систем підтримки здобувачів з різними освітніми потребами.

Розвиток культури соціальної інклюзії в університетах України передбачає переналаштування усієї системи вищої освіти. Відповідно для українських університетів повоєнного часу основними напрями роботи мають бути: вища освіта для ветеранів війни; концептуалізація реабілітації та зцілення осіб із ПТСР та інших жертв війни; методичне забезпечення та практична робота з особами з інвалідністю; активна участь у реінтеграції ВПО та осіб, які повертаються в Україну з-за кордону; концептуалізація та діяльна участь у розвитку державної політики щодо культури соціальної інклюзії; методичне забезпечення та діяльна участь у соціальній роботі з місцевими громадами для подолання наслідків війни; проведення наукових досліджень, розроблення нових соціальних та інших технологій і методичний супровід їх практичного втілення у взаємодії із приватними підприємцями, представниками громадянського суспільства.

Вплив результатів дослідження на розвиток освіти підтверджується їх впровадженням в освітні програми інституту (ОНП «Політика і лідерство у вищій освіті», «Викладання і навчання у вищій освіті») та Програму професійного розвитку академічних менеджерів (проект МОН – Світовий банк –

Британська рада), що сприяє формуванню у здобувачів та академічних менеджерів компетентностей з відкритої науки, підходів до ефективного оцінювання дослідницької діяльності, дослідницької доброчесності, організації наукових досліджень, дослідницького лідерства тощо.

Розвиток державної політики.

Визначено та обґрунтовано практичні підходи до формування та механізмів реалізації політик і стратегій досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти й подолання кваліфікаційного розриву між вищою освітою та ринком праці в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення України. Визначено систему чинників і параметрів стратегічного розвитку сфери наукової діяльності як необхідної умови якісної вищої освіти, які мають бути предметом обов'язкового оцінювання, моніторингу та контролю державної політики в сфері вищої освіти: частка валового внутрішнього продукту на дослідження і розробки; частка дослідників серед зайнятого населення; конкурентоспроможність заробітної плати дослідників. Обґрунтовано закономірність розвитку державної політики в умовах складних трансформаційних процесів і в контексті євроінтеграції та фундаментальних цінностей ЄПВО: посилення вимог до прозорості та підзвітності вищої освіти й партисипативне управління як механізм узгодження інтересів стейкхолдерів призводить до посилення лідерства, громадянської активності та інституційної стійкості у вищій освіті.

Сформульовано пропозиції щодо необхідності ратифікації Україною Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти та щодо внесення уточнень до наявних нормативно-правових документів з метою досягнення визнання кваліфікацій вищої освіти України в усьому світі; віднесення закладів вищої освіти до різних інституційних секторів економіки України, що сприятиме досягненню університетами автономії, зокрема фінансової; упровадження сателітного рахунку освіти та професійної підготовки, який відкриває нові перспективи для прийняття обґрунтованих рішень у сфері освітньої політики.

Результати можуть бути використані при формуванні державної політики у сфері освіти, інновацій та молодіжного підприємництва, а також для популяризації наукових досліджень і розвитку культури інновацій.

Дослідження формує емпіричну базу для розроблення національної стратегії розвитку інклюзивної вищої освіти та удосконалення нормативно-правової бази. Виявлені прогалини у фінансуванні, звітності та доступності інформації вказують на конкретні напрями державної політики. Результати сприяють імплементації положень Національної стратегії із створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року та наближенню української системи вищої освіти до європейських стандартів інклюзивності.

Інтеграція принципів соціального виміру в національну освітню політику, стратегії та системи управління закладами вищої освіти відповідає завданням європейської інтеграції України та знаходиться у річищі зобов'язань як учасниці ЄПВО.

Здійснений теоретичний аналіз проблеми оцінювання наукових досліджень згідно з принципами і підходами відкритої науки дасть змогу

вдосконалити методику оцінювання ефективності наукової (науково-технічної) діяльності наукових установ та закладів вищої освіти в частині провадження такими закладами наукової (науково-технічної) діяльності за окремими науковими напрямками під час проведення державної атестації.

Розвиток суспільства та економіки.

Використання розробленої методики оцінювання рівня регіональної залученості університету, яка передбачає використання як якісних (самооцінювання), так і кількісних методів, сприятиме розвитку університетів, громад та регіональної економіки.

Застосування запропонованої рамки сприятиме самооцінюванню та розвитку політик щодо посилення рівня регіональної залученості університету.

Забезпечення безпеки та оборони країни.

В умовах повномасштабної війни результати дослідження набувають особливої актуальності, оскільки зосереджені на інтеграції ветеранів, осіб з інвалідністю та внутрішньо переміщених осіб у систему вищої освіти. Результати створюють науково-методичну базу для розроблення програм перепідготовки та реінтеграції військовослужбовців, що посилює людський капітал для відбудови країни.

Доброчесні дослідження є інструментом підвищення довіри до наукових досліджень, які використовуються у військових і оборонних технологіях та сприяють обороноздатності держави.

Забезпечення здоров'я та якості життя.

Акцентується увага на важливості психологічної підтримки, створенні безбар'єрного середовища та адаптації освітнього процесу для осіб з особливими освітніми потребами. Виявлена кореляція між відчуттям безпеки здобувачів і рівнем інклюзивності вказує на необхідність комплексного підходу до забезпечення психологічного добробуту (благополуччя) учасників освітнього процесу.

Розвиток соціальної сфери.

Посилення соціального виміру у сфері вищої освіти та ЗВО, формування інклюзивної академічної культури сприяє розвитку правової та громадянської свідомості усіх учасників освітнього процесу, у першу чергу студентства, підвищує толерантність і готовність до міжкультурної взаємодії, що позитивно впливає на формування культури інклюзивності за університетськими стінами, розвиток соціальної сфери, культури та покращення якості життя населення, збільшує можливості для самореалізації й соціальної мобільності, посилює суспільне згуртування та єдність.

Розвиток культури.

Через інтеграцію принципів інклюзивності у систему вищої освіти формуються майбутні фахівці з високим рівнем соціальної відповідальності та чутливості до потреб різних груп населення.

Розвиток технологій.

Створений навчально-аналітичний портал «Універсальна матриця оцінювання компетентностей дослідницької діяльності вчених в умовах відкритої науки» U-MARC4OS має вплив на розвиток інтерактивних науково-

освітніх технологій у сфері науки та вищої освіти. Формування культури добросовісного дослідження сприяє розвитку нових технологій на основі достовірних наукових даних та підвищенню інвестиційної привабливості технологічних стартапів, в основі розробок яких є етично проведені дослідження.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Вплив підтверджується використанням результатів дослідження в офіційній продукції, нормативно-інструктивних виданнях: «Методичні рекомендації щодо розроблення стандартів вищої освіти» (затверджені наказом МОН України від 27 березня 2025 р. № 512) та «Методичні рекомендації щодо реалізації узгоджених спільних освітніх програм та видачі спільних (подвійних) дипломів» (затверджені наказом МОН України від 27 березня 2025 р. № 518).

Вплив результатів дослідження на формування та реалізацію державної політики у сфері відкритої науки й оцінювання дослідницької діяльності підтверджено:

- використанням результатів дослідження при підготовці робочими групами МОН України методичних рекомендацій: «Методичні рекомендації щодо управління науковими даними для закладів вищої освіти та наукових установ у частині визначення механізмів збереження та повторного використання наукових даних»⁴⁴⁴;

- результатами участі в діяльності 3 робочих груп МОН України;

- використанням підготовлених в рамках дослідження методичних рекомендацій для розроблення та впровадження концепції розвитку відкритої науки в ЗВО, НАПН України та інших наукових установах.

Інститутом цифровізації освіти НАПН України за результатами завершених наукових досліджень:

- розроблено методики з використання інструментів і методів моніторингу ефективності інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти для вчителів і слухачів закладів післядипломної педагогічної освіти;

- виокремлено інструменти, технології та методи моніторингових досліджень ефективності інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти;

- розроблено цілісну методику розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників, яка базується на системному використанні відкритих освітньо-наукових інформаційних систем та поєднує навчальну, дослідницьку, методичну й організаційно-комунікаційну діяльність;

- обґрунтовано й розроблено систему використання імерсивних технологій у змішаному навчанні в ЗЗСО як цілісну міждисциплінарну педагогічну конструкцію;

- обґрунтовано й розроблено методики використання відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку вчителів, обґрунтування моделі відкритого освітнього середовища з елементами ШІ для професійного розвитку педагогічних кадрів;

⁴⁴⁴ <https://mon.gov.ua/nauka/nauka-2/vidkrita-nauka/informatsiino-metodychni-materialy>

– розроблено цілісну методику формування цифрової компетентності наукових працівників щодо використання веборієнтованих автоматизованих інформаційних систем.

IV.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Для виконання прикладних досліджень залучено кандидатів і докторів педагогічних наук, які мають значний досвід використання інформаційно-цифрових технологій в освіті, хмаро-орієнтованих науково-освітніх систем, мають значний досвід дослідження проблем проектування освітніх систем та середовищ на основі цифрових технологій, впровадження ІКТ в освітню практику вчителів, організації освітнього процесу із використанням різних цифрових технологій, а також мали досвід розроблення моделей, методик, робочих програм і дистанційних курсів та актуальні наукові напрацювання за темами досліджень.

Інститут цифровізації освіти НАПН України забезпечив доступ до мережі Інтернет, Wi-Fi, автоматизовані робочі місця для кожного співробітника та локальну мережу для обміну даними. Для забезпечення дистанційної форми роботи, технічного супроводу та проведення наукових масових заходів в умовах воєнного стану розгорнуто Google Workspace for Education. Парк серверів інституту складає 5 одиниць, один з яких знаходиться у хмарному середовищі. Інституту належать два домени, на яких розміщені 8 сайтів, включаючи технічні. На хмарних сервісах розміщено 3 сайти інституту.

Електронна бібліотека НАПН України, а також електронне фахове видання «ITLT» (категорія А) використовується для оприлюднення та розповсюдження і поширення результатів наукових досліджень.

IV.3.4. Опис впливу.

Розроблена методика використання відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку вчителів сприяла **підвищенню ефективності використання вчителями сучасних цифрових освітніх технологій**, розвитку їх цифрової компетентності, а також розширенню доступу вчителів ЗЗСО до ефективних і сучасних середовищ навчання, що сприяло їх професійному зростанню; підвищенню інтенсивності використання найсучасніших цифрових технологій штучного інтелекту, засобів і сервісів хмарних обчислень; реалізації адаптивних підходів у процесі навчання.

Вплив наукових результатів спрямовано **на розвиток освіти**, зокрема на підвищення ефективності використання вчителями сучасних цифрових освітніх технологій, розвиток їх цифрової компетентності, а також на розширення доступу учнів до якісної освіти та цифрових ресурсів, зокрема дітей, які перебувають за кордоном, з родин внутрішньо переміщених осіб і тих, хто проживає на тимчасово окупованих територіях, шляхом створення онлайнових рішень, передбачених проектом Плану відновлення України. Упровадження результатів дослідження в освітню практику у перспективі забезпечить підвищення якості змішаного навчання, сприятиме формуванню стійкої та технологічно адаптивної системи освіти, здатної гарантувати безперервне і якісне навчання у кризових умовах, підтримуючи залученість учнів та інноваційність освітнього процесу.

Застосування авторської методики розвитку цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників сприяло **підвищенню рівня їх інформаційної грамотності**, актуалізації знань і розвитку дослідницьких навичок, а також інтеграції інноваційних цифрових рішень у наукову діяльність. Вплив результатів дослідження простежується у зростанні рівня цифрової компетентності широкого кола користувачів, зокрема наукових і науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти та наукових установ НАПН і НАН України, що позитивно позначилося на якості наукових досліджень і результативності інноваційної діяльності.

Результати дослідження сприяли **підвищенню рівня цифрової компетентності наукових працівників** щодо використання веборієнтованих автоматизованих інформаційних систем у науковій та науково-педагогічній діяльності; зростанню рівня зацікавленості широкого кола користувачів у використанні електронних енциклопедій як джерел достовірної інформації, зокрема в науковій діяльності.

Результати дослідження доповнюють і конкретизують здобутки теорії і практики моніторингових досліджень освітніх середовищ обґрунтованими принципами, інструментами моніторингу та визначеними критеріями ефективності використання інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти.

IV.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Результати завершених наукових досліджень інституту впроваджено в наукові установи, заклади освіти різних рівнів, про що отримано 43 довідки про впровадження, зокрема від: Інституту післядипломної освіти та сертифікації Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»; Дніпровського наукового ліцею інформаційних технологій Дніпровської міської ради; Криворізького державного педагогічного університету; Тернопільського обласного педагогічного інституту післядипломної педагогічної освіти; Державної установи «Інститут ринку і економіко-екологічних досліджень НАН України»; Інституту харчової біотехнології та геноміки НАН України; Мелітопольського державного педагогічний університет імені Богдана Хмельницького; Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського; Державного університету «Житомирська політехніка» Державної наукової установи «Інститут освітньої аналітики» МОН України; Комунального закладу «Ліцей «Науковий» Кропивницької міської ради»; Комунального закладу освіти «Криворізький ліцей «Колія» Дніпропетровської обласної ради»; Криворізької гімназії № 45; Криворізького фахового коледжу державного некомерційного підприємства «Державний університет «Київський авіаційний інститут»; ліцею № 26 «Шевченківський» Полтавської міської ради; ліцею № 31 Полтавської міської ради; Полтавської загальноосвітньої школи I-III ступенів № 9; школи I-III ступенів № 1 м. Києва та ін.

Проведено навчання педагогічних кадрів, викладачів і науковців, які зацікавлені або дослідження яких спрямовані на проєктування і використання

відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку педагогічних кадрів.

За результатами наукових досліджень *Інституту професійної освіти НАПН України* основним є вплив на: **популяризацію результатів наукових досліджень** (науково-організаційний відділ, бібліотека, кафедра професійної освіти і навчання, наукові центри); **розвиток освіти** (відділ професійної кар'єри, технологій професійного навчання, дистанційного професійного навчання, електронних навчальних ресурсів, науково-методичного супроводу підготовки фахівців у коледжах); **розвиток державної політики** (лабораторія зарубіжних систем професійної освіти і навчання: НД «Тенденції розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти»).

Водночас результати отриманих наукових досліджень також опосередковано впливають на: **розвиток економіки** (НД «Теоретичні й методичні основи консультування з молодіжного підприємництва у закладах професійної (професійно-технічної) освіти»); **розвиток технологій** (НД «Методичні основи професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників машинобудівної, аграрної галузей та сфери послуг в умовах змішаного навчання»; НД «Методичні засади розроблення та застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі»); **на забезпечення здоров'я та якості життя** (Центр психологічного супроводу педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти); **на збереження навколишнього природного середовища** (НД «Методичні основи розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства»).

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу.

Вплив на розвиток освіти:

1. Методика консультування з молодіжного підприємництва та передбачені нею часткові методики (психологічного, юридичного, бізнес-консультування).

2. Методична система професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної, аграрної галузей та сфери послуг в умовах змішаного навчання та передбачені нею часткові методики (проєктування електронних навчальних курсів для системи професійно-технічної освіти; підготовка педагогічних працівників закладів професійної освіти до змішаного навчання; організація самостійної роботи майбутніх кваліфікованих робітників в умовах змішаного навчання).

3. Методики розроблення та застосування екоорієнтованих педагогічних технологій у професійній підготовці майбутніх кваліфікованих робітників будівельної, аграрної галузей та сфери ресторанного господарства.

4. Методична система цілеспрямованого розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів.

5. Методики створення і застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі.

Вплив на державну політику:

Розроблення в інституті механізмів державно-приватного партнерства (ДПП) у сфері П(ПТ)О у повоєнний час: дорожньої карти, алгоритму партнерської взаємодії між суб'єктами, зацікавленими у науково-методичному супроводі сучасних професійних кваліфікацій, алгоритму взаємодії закладів П(ПТ)О із стейкхолдерами, освітнього консалтингу і технологій управління ризиками в умовах ДПП, кейсів співпраці бізнесу та закладів П(ПТ)О, рекомендацій щодо створення кваліфікаційних центрів з присвоєння/підтвердження, визнання професійних кваліфікацій.

Методична система цілеспрямованого розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів, розроблена за результатами виконання наукового дослідження «Теоретичні і методичні основи розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в умовах пандемії, воєнного та повоєнного часу» (2023-2025 рр.), структурно і функціонально забезпечує зростання професійної компетентності педагогічних працівників на основі поєднання можливостей курсової підготовки, заходів методичної роботи в коледжі, самоосвіти у безперервному опануванні викладачами комплексом сучасних знань і умінь, оволодінні інноваційними технологіями навчання, розвитку їхніх професійних якостей і морально-ціннісних орієнтацій.

Методика створення і застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі, що є результатом виконання наукового дослідження «Методичні засади розроблення та застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі», готова до системного впровадження на основі розробленої інноваційної концептуальної моделі цифрової платформи для професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі, яка базується на сучасних методологічних підходах (особистісно орієнтованому, технологічному, системному, інформаційному) та принципах інформатизації, відкритої освіти, мультимедійності, захисту даних, технологічної нейтральності й універсального дизайну. Платформа поєднує теоретичні матеріали, інтерактивні вправи, симуляції, автоматизоване тестування, зворотний зв'язок, форуми для співпраці, а також кар'єрні ресурси, що сприяє підвищенню ефективності освітнього процесу та формуванню практичних навичок здобувачів освіти. Запропонований алгоритм розроблення цифрової навчальної платформи забезпечує системний підхід до її впровадження – від аналізу потреб і цілей до тестування та підтримки. Зазначені результати опубліковано в 48 наукових працях. Очікується, що вони сприятимуть модернізації професійної освіти через упровадження в освітній процес інноваційних цифрових рішень і підготовку фахівців, здатних ефективно працювати у цифровізованому виробничому середовищі.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Інститут забезпечує ефективне функціонування всіх компонентів зазначеної системи популяризації результатів наукових досліджень. Інституційний компонент формує кадрову і нормативно-правову основу популяризації наукових досліджень (положення про лабораторії, відділ, центри, кафедру; стратегії розвитку інституту та його освітньої діяльності), інструментального (фінансування, залучення грантових коштів, матеріально-технічне оснащення, програмне забезпечення, доступ до міжнародних наукометричних баз; діяльність у сфері онлайн медіа), організаційного (укладання договорів і меморандумів; проведення масових заходів; організація освітньої, видавничої, експертної та іншої діяльності; забезпечення системи внутрішнього контролю якості впровадження наукових результатів). Основними векторами популяризації наукових результатів є організація комунікації із: закладами освіти і навчально-методичними центрами П(ПТ)О (презентація і розповсюдження нових видань; залучення освітян до наукової та інноваційної освітньої діяльності; здійснення науково-методичного супроводу експериментальної роботи в закладах освіти; організація підвищення кваліфікації; підготовка кадрів вищої кваліфікації та розвиток у них професійної компетентності); органами влади і місцевого самоврядування (включення інновацій до програм спільної діяльності з МОН України, НАН України, галузевих академій; експертне представлення наукових результатів через участь учених в роботі рад, робочих груп, комісій, комітетів Верховної Ради України, МОН України тощо); громадськими організаціями (використання їх можливостей і ресурсів для соціогуманітарного розвитку здобувачів професійної освіти); професійними об'єднаннями і роботодавцями (використання наукових здобутків у процесі вдосконалення національної рамки кваліфікацій, розроблення професійних і освітніх стандартів, розвитку дуальної освіти і державно-приватного партнерства).

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Основна цільова аудиторія інституту сформована на основі укладеного у 2023-2025 рр. 201 договору із різними стейкхолдерами професійної і фахової передвищої освіти (61 заклад П(ПТ)О, 74 заклади ФПО, 15 – ЗВО, 17 – навчально-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, 6 – установ НАН України, 7 – НАПН України, 1 наукова установа НАМН України, 18 – громадських і бізнес-організацій, 2 – організації та установи державної виконавчої влади). З них 10 договорів укладено у 2025 р. (1 з закладом П(ПТ)О, 1 – закладом ФПО, 3 – закладами вищої освіти, 2 – організаціями та установами державної виконавчої влади, 2 – науковими установами, 1 – ГО).

Важливу роль у впровадженні отриманих результатів відіграв науково-організаційний відділ і адміністрована ним мережа цифрових ресурсів всеукраїнського значення. На офіційному сайті інституту у 2025 р. завантажено 260 інформаційних матеріалів. Функціонує канал інституту в YouTube (961 користувач, 570 відео); за 2025 р. додалося 45 підписників; кількість переглядів за весь час – 92430, за 2025 р. – 6104). Вебсайт «Педагог-новатор» надає доступ до педагогічних інновацій, нових видань, тренінг-курсів (39 сторінок, 152 навчальні матеріали, форум). Вебплатформа «015 Партнерський простір»

створена в рамках і за кошти міжнародного проєкту Erasmus+, покликана налагоджувати комунікацію й поширювати інформацію про нові наукові видання, програми та заходи (zareєстровано 548 користувачів, 413 закладів П(ПТ)О; створено 632 записи; здійснено 139 запитів на практику і 407 – на співпрацю; проведено 44 заходи; відкрито форум). «Вебпортал з моніторингу освітньо-професійних досягнень здобувачів освіти та кар'єрного зростання випускників» конгломерує цифрові інновації із науковими результатами 4 наукових досліджень і 4 експериментів всеукраїнського рівня з питань кар'єри і підприємництва. Електронний ресурс «Підготовка педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти до застосування цифрових технологій у воєнний та повоєнний час» популяризує інновації з розвитку цифрової компетентності здобувачів і педагогів (8911 відвідувань; 768 тестувань).

Інститут є суб'єктом видавничої діяльності та суб'єктом у сфері онлайн-медіа. Так, у 2025 р. підготовлено електронні видання 6 кінцевих результатів наукових досліджень (2 методичні посібники, 2 практичні посібники, методичні рекомендації, електронний ресурс), 11 матеріалів довідникового характеру (програми конференцій та інших масових заходів), два випуски фахового журналу, 6 випусків продовжуваного видання.

У 2025 р. вийшло два випуски журналу «Professional Pedagogics», що висвітлюють результати наукових досліджень відділів інституту у вітчизняному і світовому наукових просторах⁴⁴⁵. В електронному продовжуваному виданні «Інноваційна професійна освіта» опубліковано 6 випусків⁴⁴⁶.

Започатковано 4 міжнародні конференції (для забезпечення системності і наступності у вирішенні стратегічних питань розвитку освіти). Засновано «Школу створення SMART-комплексів навчальних дисциплін» (для підготовки педагогів до поширення інновацій в системі професійної освіти). Для посилення зв'язків науки і практики поглиблено співпрацю із навчально-методичним центрами професійно-технічної освіти, впроваджено систему науково-методичного забезпечення експериментальної роботи в закладах П(ПТ)О і ФПО⁴⁴⁷.

Результати наукових досліджень впроваджувалися під час проведення 25 науково-практичних заходів. Спільно з партнерами розробляються й оновлюються професійні стандарти для системи освіти («Методист закладу професійної освіти (перегляд)», «Перукар (перукар-модельєр)», «Візажист. Візажист-стиліст», «Майстер з монтажу навісних вентилязованих фасадів та світлопрозорих конструкцій; «Старший майстер з монтажу навісних вентилязованих фасадів та світлопрозорих конструкцій», «Майстер систем кондиціонування повітря», групи професій «Інсталювальники з монтажу, встановлення, обслуговування та ремонту інженерних систем і устаткування: «Монтажник санітарно-технічних систем і устаткування», «Інсталювальник інженерних систем і устаткування», «Менеджер (управитель) з психосоціальної

⁴⁴⁵ <https://jrnls.ivet.edu.ua/1/issue/archive>

⁴⁴⁶ <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/issue/archive>

⁴⁴⁷ <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/issue/view/15>

підтримки персоналу, безпеки та гігієни праці», «Бетоняр», «Водій автотранспортних засобів»).

Наукові результати використовуються у процесі оновлення освітніх навчальних програм, підготовки робочих програм, силабусів, навчально-методичних комплексів, програм підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників.

V.3.2. Основні наукові результати які дали змогу досягти впливу на розвиток освіти в *Інституті обдарованої дитини НАПН України* отримані за завершеними у 2025 р. дослідженнями:

- обґрунтовано концептуальні засади **розвитку наукової освіти** як цілісного освітнього феномена, що охоплює як спеціалізовану освіту наукового спрямування, так і ширший формат освіти з дослідницьким ухилом для всіх здобувачів освіти впродовж життя;

- сформовано теоретико-методичне підґрунтя наукової освіти, що відображено у посібнику «Наукова освіта: ретроспектива, сучасність та перспектива», у якому наукову освіту розкрито як історично зумовлений педагогічний феномен, сучасний напрям розвитку освіти та окреслено перспективу її подальшої модернізації;

- розроблено та апробовано модель «Залучення учнів до публікаційної діяльності», яка розширює традиційні освітні результати спеціалізованої освіти наукового спрямування через **формування в учнів дослідницьких умінь**, навичок академічної доброчесності, культури наукової комунікації та здатності до публічного представлення результатів власних досліджень;

- удосконалено та методично забезпечено впровадження моделей дослідницького навчання 5Е та освітньої моделі «Філософський діалог», що сприяють розвитку критичного, діалогічного та дослідницького мислення здобувачів освіти, уміння формулювати гіпотези, аргументувати власну позицію та здійснювати рефлексію результатів пізнавальної діяльності. Розроблено загальну методiku впровадження перспективних моделей наукової освіти, а також спеціалізовані методики їх реалізації в закладах загальної середньої та позашкільної освіти;

- сформовано технологію диференційованого **залучення педагогів до впровадження освітніх інновацій** на основі принципів легітимної периферійної участі, що забезпечує поступову професіоналізацію педагогів як наставників дослідницької діяльності та фасилітаторів наукового діалогу;

- підготовлено комплекс аналітичних і методичних матеріалів для державних доповідей, експертних висновків і рекомендацій з актуальних проблем **розвитку освіти та науки**, зокрема щодо відновлення освіти на постконфліктних територіях, упровадження моделей наукової освіти та оцінювання готовності закладів освіти до їх реалізації. Результати досліджень систематизовано у низці методичних посібників, аналітичних матеріалів, міжнародних монографій та онлайн-курсів, що створює надійну основу для масштабування і сталого впровадження наукової освіти в українському освітньому просторі.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Інститут здійснює системні дослідження феномену обдарованості, розробляє теоретико-методичні засади діагностики та розвитку обдарованості, створює освітні моделі, програми й методики навчання, розвитку та психолого-педагогічного супроводу обдарованої особистості, а також забезпечує науково-методичне впровадження спеціалізованої освіти наукового спрямування і ширшого формату наукової освіти.

Інститут активно інтегрований у міжнародний науковий простір: науковці беруть участь у роботі Європейської федерації академій наук (ALLEA), Всесвітньої ради для обдарованих і талановитих дітей (WCGTC) та Європейської ради з питань високих здібностей, а за реалізацію проєкту «Фібоначі» Інститут отримав статус Центру розповсюдження допитливо-орієнтованої науково-природничої освіти.

З метою апробації та впровадження наукових результатів інститут щорічно організовує та проводить близько десяти науково-практичних заходів, налагодив стійку співпрацю із закладами загальної середньої, позашкільної, вищої та післядипломної освіти, забезпечуючи відстеження результативності наукових розробок у реальній освітній практиці.

Інститутом підготовлено та оприлюднено друковані й електронні наукові та навчально-методичні видання, зокрема методичні рекомендації, посібники, онлайн-курси та електронні журнали, доступ до яких забезпечено широкому колу освітян, науковців, здобувачів освіти і батьків шляхом розміщення матеріалів у відкритому доступі в Електронній бібліотеці НАПН України та на офіційному сайті інституту.

V.3.4. Опис впливу.

Розроблене у 2025 р. методичне забезпечення впровадження моделей наукової освіти сприяє розширенню уявлень про феномен обдарованості, сучасні підходи до її розвитку та становлення обдарованої особистості в умовах реформування національної системи освіти. Результати досліджень орієнтовані на вдосконалення інструментарію наукової освіти, який дає змогу ідентифікувати й розвивати потенціал дітей, що не реалізується в умовах масової «усередненої» освіти, а також визначати індивідуальні освітні потреби, глибинні й ситуаційні чинники розвитку обдарованості.

Запропоновані освітні моделі – «Залучення учнів до публікаційної діяльності», дослідницького навчання 5Е та «Філософський діалог» – сприяють підтримці обдарованих здобувачів освіти незалежно від соціального статусу, місця проживання чи життєвих обставин, що є особливо важливим в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення країни. Реалізація цих моделей у поєднанні з методичними рекомендаціями, електронними ресурсами, спеціалізованими журналами та онлайн-курсами забезпечує зменшення освітніх нерівностей, створює умови для раціонального використання ресурсів і знижує потребу у додатковій перепідготовці педагогічних кадрів.

Результати наукових досліджень активно використовуються педагогами, практичними психологами та соціальними педагогами закладів загальної середньої, позашкільної та післядипломної освіти під час організації

дослідницького навчання, супроводу розвитку обдарованості та прогнозування освітніх результатів, що сприяє формуванню цілісної системи підтримки обдарованих дітей, удосконаленню психолого-педагогічної допомоги та побудові індивідуальних освітніх траєкторій.

Отримані результати є методичною основою для розбудови профільної освіти Нової української школи та створення програм спеціалізованої освіти наукового спрямування відповідно до державних стандартів. Вони сприяють інтеграції формальної, неформальної та інформальної освіти, підвищенню наукової грамотності дітей і молоді, формуванню передумов підготовки майбутньої наукової еліти України.

Важливим механізмом впливу є популяризація STEM/STEAM-освіти та поширення кращих вітчизняних і зарубіжних практик, що забезпечується шляхом участі інституту у європейських проєктах, зокрема «Road-STEAMer», діяльність у межах ініціатив Horizon Europe та підтримку з боку ЮНЕСКО в рамках Міжнародної декади науки заради сталого розвитку. Узагальнений досвід упровадження STEM/STEAM-освіти використовується як орієнтир для синхронізації національних освітніх стандартів з програмами Європейського Союзу та інтеграції України у міжнародні мережі знань.

Методичні рекомендації та матеріали фахових видань, поширені у відкритому доступі, викликають стійкий інтерес серед освітян і сприяють підвищенню їх професійного рівня, стимулюючи впровадження дослідницького компонента у навчальний процес. Описані в дослідженнях можливості міжпредметної інтеграції, поєднання науки і мистецтва, а також інтеграції природничих, технічних і соціально-гуманітарних дисциплін формують нові вектори подолання викликів сучасної освіти.

Обґрунтовані дидактичні засади організації освітнього процесу в наукових ліцеях створюють підґрунтя для побудови навчальних планів, органічного поєднання навчальної і наукової складових, визначення вимог до підбору педагогічних кадрів та їх функціонального розмежування. Запропоновані критерії добору навчально-тренувальних завдань і практикумів допомагають педагогам самостійно конструювати ефективні освітні стратегії, звільняючи їх від рутинних функцій і посилюючи дослідницьку складову навчання обдарованих дітей.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Вплив результатів підтверджено 19 довідками та актами про впровадження різними закладами освіти, регіональними відділеннями Малої академії наук України, закладами підвищення кваліфікації вчителів тощо.

Результати досліджень *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи* мали вплив на розвиток освіти та забезпечення здоров'я і якості життя.

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу.

Шляхом виконання прикладних наукових досліджень сформовано цілісну науково-методичну **систему психологічного супроводу, реабілітації та**

соціально-психологічної підтримки дітей, педагогів і студентської молоді. Розроблені концепції, моделі, алгоритми та психотехнології безпосередньо впливають на зміст і організацію діяльності психологічної служби системи освіти, зокрема в частині впровадження травмоінформованого підходу, розвитку життєстійкості, резильєнтності та професійної суб'єктності педагогічних працівників.

Вагомим внеском центру є наукове обґрунтування Концепції **реформування психологічної служби системи освіти** України до 2030 року, що створює стратегічні орієнтири для державної освітньої політики у сфері психосоціальної підтримки. Результати досліджень інтегровані у практичні посібники, типові програми підвищення кваліфікації, методичні комплекси, які впроваджуються у діяльність закладів освіти та систему післядипломної педагогічної освіти.

Таким чином, центр забезпечує науково обґрунтований перехід від фрагментарної психологічної допомоги до системної моделі психологічно безпечного й підтримувального освітнього середовища, посилюючи адаптивний потенціал освіти та її здатність відповідати на виклики воєнного і повоєнного часу.

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Діяльність центру у 2025 р. мала комплексний і багаторівневий вплив на розвиток системи освіти України, науки, професійної спільноти психологічної служби та суспільства загалом. Вплив реалізовувався через наукові дослідження, методичні розробки, експертно-аналітичну діяльність, освітні продукти та їх практичне впровадження в умовах воєнного стану.

За результатами завершених у 2025 р. прикладних наукових досліджень науковими співробітниками центру в Електронній бібліотеці НАПН України розміщено 45 ресурсів, які були завантажені 95421 рази працівниками психологічної служби системи освіти, педагогічними та науково-педагогічними працівниками закладів освіти.

IV.3.4. Опис впливу.

На рівні освітньої політики та управління освітою результати діяльності центру сприяли формуванню науково обґрунтованих рішень у сфері психосоціальної підтримки учасників освітнього процесу. Аналітичні матеріали, концептуальні положення та експертні напрацювання стали підґрунтям для оновлення підходів до функціонування психологічної служби системи освіти, зокрема в частині орієнтації на травмоінформований підхід, забезпечення психологічної безпеки та розвитку резильєнтності в освітньому середовищі. Вагомим є внесок центру у наукове супроводження Концепції реформування психологічної служби системи освіти України до 2030 року, що має довгостроковий стратегічний вплив.

На рівні практики закладів освіти вплив центру проявився у впровадженні розроблених моделей, алгоритмів, програм і методик психологічного супроводу дітей, педагогічних працівників і батьків. Створені методичні посібники, рекомендації та програми підвищення кваліфікації забезпечили практичних психологів і соціальних педагогів сучасними

інструментами роботи із наслідками психотравматизації, професійного вигорання, тривалого стресу та емоційного виснаження. Це сприяло підвищенню якості психологічної допомоги в закладах дошкільної, загальної середньої, професійної та вищої освіти.

На рівні професійного розвитку фахівців психологічної служби діяльність центру забезпечила зростання їх професійної компетентності, методичної культури та науково-практичної рефлексії. Через освітні заходи, апробацію розробок, участь у всеукраїнських і міжнародних проєктах розширено професійний інструментарій фахівців, посилено їх здатність працювати в кризових і невизначених умовах, підтримувати педагогів у створенні безпечного та підтримувального освітнього середовища.

На рівні науки вплив центру полягає у розвитку прикладної психології освіти як міждисциплінарного напрямку, що поєднує психологію, педагогіку, соціальну роботу та освітній менеджмент. Отримані наукові результати уточнюють теоретико-методологічні засади психологічного супроводу освіти в умовах війни, збагачують науковий дискурс поняттями психологічної безпеки, освітньої резильєнтності, психосоціальної стійкості педагогічних колективів. Публікації та апробація результатів у фахових виданнях і наукових заходах забезпечили їх інтеграцію у вітчизняний науковий простір.

На суспільному рівні діяльність центру сприяла підвищенню уваги до проблем психічного здоров'я, формуванню культури психологічної підтримки та зменшенню стигматизації звернення за психологічною допомогою в освітньому середовищі. Результати досліджень та методичні матеріали опосередковано вплинули на зміцнення соціальної згуртованості, підтримку дітей і дорослих у подоланні наслідків війни, збереження людського потенціалу освіти.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Результати наукових досліджень використано під час підготовки аналітичних довідок, експертних висновків і науково-методичних матеріалів для органів управління освітою. Напрацювання центру враховано при формуванні та науковому супроводі Концепції реформування психологічної служби системи освіти України до 2030 року, а також у рекомендаціях щодо забезпечення психологічної безпеки освітнього середовища в умовах війни. Це підтверджує вплив центру на формування державної політики у сфері психосоціальної підтримки в освіті.

Розроблені співробітниками центру методичні та практичні посібники, типові програми та рекомендації офіційно впроваджено у діяльність закладів освіти та фахівців психологічної служби системи освіти. Факт впровадження підтверджується листами, довідками та актами використання результатів наукових досліджень у практиці закладів післядипломної педагогічної освіти та вищої освіти. Це свідчить про реальний прикладний вплив на якість психологічної допомоги та професійну діяльність фахівців.

Розроблена центром Типова програма підвищення кваліфікації фахівців психологічної служби впроваджена у систему післядипломної педагогічної освіти. Програма використовується під час проведення курсів, семінарів і тренінгів, що підтверджує вплив результатів досліджень на професійний

розвиток практичних психологів і соціальних педагогів та підвищення якості психологічної допомоги в освіті.

У 2025 р. центр брав участь у реалізації українсько-британського проєкту «Dity Online: досвід, знання та поведінка українських дітей та їхніх батьків щодо ризикованої поведінки в Інтернеті». Отримані результати соціологічного та психологічного дослідження оприлюднено й використано для підготовки аналітичних матеріалів і рекомендацій, що підтверджує міжнародний вимір впливу діяльності центру та його участь у вирішенні актуальних проблем цифрової безпеки дітей.

Наукові та методичні результати діяльності центру (програми, посібники, аналітичні матеріали) опубліковано в Електронній бібліотеці НАПН України, що забезпечує відкритий доступ до результатів досліджень для наукової та освітянської спільноти.

Результати досліджень наукових співробітників центру оприлюднено у фахових наукових виданнях та матеріалах всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій. Публікації забезпечили апробацію результатів, їх інтеграцію у науковий дискурс та підтвердили вплив центру на розвиток прикладної психології освіти.

Розроблені науковими співробітниками центру моделі, алгоритми та методичні рекомендації використовуються у практичній діяльності фахівців психологічної служби закладів дошкільної, загальної середньої та професійної освіти, що підтверджується матеріалами впровадження, відгуками та практичними результатами роботи з педагогічними колективами.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського за результатами завершених прикладних досліджень здійснювався вплив на розвиток освіти.

V.3.1. Перелік основних наукових результатів, які дали змогу досягти впливу.

Методика проведення педагогічних біографічних досліджень; технологія створення і реалізації педагогічних онлайн-проєктів як форми впровадження результатів наукових досліджень; методика упорядкування науково-допоміжних бібліографічних показників для інформаційного забезпечення потреб освіти і науки; технологія створення, структурування біобібліографічних видань як джерел наукового та педагогічного дослідження; технологія наповнення фактографічної бази даних.

V.3.2. Опис основних наукових результатів, які дали змогу досягти цього впливу.

Розроблено цілісну концепцію формування колективного біографічного портрета українських педагогів як історичної спільноти на основі провідних тенденцій розвитку європейської гуманітаристики; відповідно до визначених критеріїв у сучасних наративах російсько-української війни комплексно представлено: біографічну та бібліографічну інформацію про педагогів України другої половини XIX – початку XXI ст. (318 постатей); про епістолярії Василя Сухомлинського та його кореспондентів (понад 60 кореспондентів,

приблизно 350 кореспонденцій) як складника розвитку української освіти й педагогічної думки 50-60-х рр. XX ст.; про Марію Монтессорі (967 бібліографічних записів); введено до активного історико-освітнього обігу нові джерела; створено нові (22) й оновлено наявні (26) сторінки електронного ресурсу «Педагоги України та світу»; реалізовано 7 біографічних онлайн-проектів⁴⁴⁸; продовжено наповнення віртуального читального залу Фонду Василя Сухомлинського⁴⁴⁹.

Розглянуто основні поняття концепції відкритої науки в контексті розвитку дослідницької інфраструктури закладів вищої освіти та активізації ролі наукових бібліотек як структурних підрозділів ЗВО у процесі її структуризації; здійснено вивчення інформаційних матеріалів на традиційних й електронних носіях та відбір релевантної бібліографічної інформації щодо різноманітних аспектів і процесів розбудови Нової української школи (НУШ) упродовж 2017-2023 рр. Висвітлено здобутки сучасної освіти та педагогічної науки щодо стану та перспектив розвитку НУШ в умовах воєнного стану та відновлення України; уточнено: процес створення європейського єдиного простору знань в історико-бібліографічному контексті, що має свої особливості, типологію джерел біобібліографічної інформації: від традиційних персональних покажчиків до електронних платформ і баз даних; набули подальшого розвитку: технологія створення, структурування біобібліографічних видань як джерел наукового та педагогічного дослідження; технологія наповнення фактографічної бази даних. Опрацьовано історичні й сучасні джерела з метою виявлення ключових подій у сфері освіти.

Основою для досягнення впливу наукових досліджень відділу наукового інформаційно-аналітичного супроводу освіти є науковий доробок, зокрема довідковий бюлетень «Аналітичний вісник у сфері освіти і науки», який представлено випусками 21 і 22, оглядовим виданням «Інформаційно-аналітичний супровід цифрової трансформації освіти і педагогіки в умовах війни та відновлення України після російської агресії»⁴⁵⁰, а також створеними новими складниками е-ресурсів: «Інформаційно-аналітичні ресурси ДНПБ», «Бібліометрика ДНПБ України ім. В.О. Сухомлинського», «Аналітичні огляди ЗМІ з питань цифровізації та цифрової трансформації освіти».

V.3.3. Роль наукової установи у досягненні впливу.

Бібліотека є однією із чотирьох українських бібліотек загальнодержавного значення, які мають статус науково-дослідних установ, та здійснює наукові дослідження з питань книгознавства, бібліотекознавства й бібліографознавства, інформаційної діяльності, педагогічного джерелознавства, біографістики та історії освіти.

Вченими бібліотеки утворюється активне коло дослідницької комунікації. Розв'язання дослідницьких завдань спрямоване на інформаційне та науково-методичне забезпечення фахової підготовки здобувачів вищої освіти,

⁴⁴⁸ <https://tinyurl.com/bde4camw>, <https://tinyurl.com/2xspzy6a>, <https://tinyurl.com/4yat8u93>, <https://tinyurl.com/5n8e9cu4>, <https://tinyurl.com/mptvd2ny>

⁴⁴⁹ <https://dnpb.gov.ua/ua/virtualni-chyitalni-zaly/virtualnyy-chyitalnyy-zal-fondu-v-o-sukhomlynskoho/>

⁴⁵⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745448/>

проведення наукових розвідок з питань проєктування освітнього середовища освітянськими бібліотеками в умовах цифровізації.

Забезпечено технічну підтримку роботи комп'ютерної мережі бібліотеки, зовнішніх серверів, (зокрема роботи електронної бібліотеки), а також розміщення інформації на порталі бібліотеки, в мережі Фейсбук.

V.3.4. Опис впливу.

Використання продукції (енциклопедичний біографічний словник), підготовленої за результатами завершених досліджень впливає на забезпечення підвищених інформаційних потреб сфери освіти, педагогіки в історико-біографічній інформації у воєнний та повоєнний періоди; поглиблення знання про життя і діяльність, погляди та світоглядні цінності освітян минулого; поширення демократичних і гуманістичних ідей про розвиток української й закордонної освіти задля інформаційного забезпечення процесу розроблення шляхів її реформування в умовах розбудови Нової української школи як складника інтеграції України у європейський і світовий освітньо-наукові простори; підвищення значущості використання педагогічного біографічного знання в освітньому процесі; зміцнення національної ідентичності, консолідації українського суспільства. Планова продукція (довідник, науково-допоміжний бібліографічний показник, біобібліографічні показники) має довготривалу дію і багаторівневий вплив на інформаційне забезпечення інформаційних потреб різних груп користувачів в інформаційно-бібліографічній інформації, в отриманні і поглибленні наявного знання про життя і діяльність знаних діячів освіти і педагогіки України для накопичення певної множини інформації, що з плином часу може набути якісно нового виразу.

Наукова продукція, підготовлена за результатами досліджень, є основою для подальших наукових розвідок з питань розвитку освітнього середовища освітянськими бібліотеками у закладах освіти, сприяє їх діяльності щодо проєктування та реалізації освітнього середовища у контексті подальшої цифровізації, розбудови освітянських бібліотек Нової української школи як суб'єктів освітнього середовища, створенню у закладах освіти сучасних умов навчання, підвищенню якості вищої освіти та забезпечення її зв'язку із наукою в умовах воєнного стану й відновлення України.

Результати виконання наукового дослідження, оприлюднені та представлені для відкритого доступу споживачів інформації, використовуються в освітньому процесі закладів вищої педагогічної освіти під час підготовки здобувачів вищої освіти на першому (бакалаврському), другому (магістерському) та третьому (освітньо-науковому) рівнях, інститутів післядипломної педагогічної освіти для підвищення кваліфікації педагогічних і бібліотечних працівників; у практичній роботі працівників освітянських бібліотек МОН України та НАПН України.

Ефективна дослідницька комунікація із закладами освіти, науковими установами, міжнародними освітянськими контрагентами, зокрема у контексті виконання наукового дослідження «Інформаційно-аналітичний супровід освіти і педагогіки: вітчизняний і зарубіжний досвід», уможливила донесення ідеї, поточних висновків, отриманих результатів через онлайн-спілкування,

демонстрацію найкращих здобутків під час освітянської міжнародної виставки⁴⁵¹, організації першої міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційно-аналітичні тренди глобальної цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології»⁴⁵², публікації у наукових фахових виданнях і тих, що індексуються провідними наукометричними базами даних, у збірниках матеріалів заходів. Вплив забезпечено шляхом розповсюдження ідей, висновків, наукових результатів засобами нетворкінгу на таких платформах, як: Facebook⁴⁵³, LinkedIn⁴⁵⁴, Researchers Get⁴⁵⁵, «Офіс підтримки вченого»⁴⁵⁶, та засобами наукометричних, бібліометричних і бібліографічних баз даних – Google Scholar⁴⁵⁷, Scopus⁴⁵⁸, Web of Sciences, Бібліометрика української науки, Науковці України (НБУВ) тощо.

V.3.5. Перелік підтверджень впливу.

Для впровадження результатів досліджень бібліотеки укладено 54 угоди із органами державної влади та місцевого самоврядування, закладами освіти, підприємствами, організаціями, від яких отримано понад 120 довідок та актів про впровадження.

Отримано 44 експертні висновки на планову продукцію, 48 – на сторінки електронного ресурсу «Педагоги України та світу» та ін. від наукових і науково-педагогічних працівників наукових установ (Інституту педагогіки НАПН України, Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України, Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського НАН України та ін.), закладів освіти (Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, Центральноукраїнського державного університету імені Володимира Винниченка та ін.).

Для популяризації діяльності бібліотеки та представлення результатів досліджень опубліковано близько 138 дописів, із них: на вебпорталі – 36, на Facebook сторінці бібліотеки – 54, на сторінці відділу – 48.

Статистичні дані щодо переглядів і уподобань онлайн-проектів як форми впровадження результатів дослідження через мережу фейсбук: 7 онлайн-проектів («Ми стоїмо на плечах наших попередників: Видатні педагоги-ювіляри» (28 дописів, 10504 перегляди), «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо» (51 допис, 14286 переглядів), «Моя маленька Батьківщина: (за казками та оповідання В.О. Сухомлинського)» (12 дописів, 1405 переглядів), «Sukhomlinsky News» (36 дописів, 1168 переглядів), «В. Сухомлинський: офіційне листування (епістолярний екскурс)» (24 дописи, 1981 перегляд), «Педагоги України про національно-патріотичне виховання» (12 дописів, 2349

⁴⁵¹ https://www.vsosvita.com.ua/images/stories/programa_szo_2025.pdf

⁴⁵² <https://dnppb.gov.ua/ua/?events=43313>

⁴⁵³ <https://www.facebook.com/share/p/1th6m65RMJVqPd7A/>

⁴⁵⁴ <https://www.linkedin.com/groups/10024583/>

⁴⁵⁵ IAS-Lab-SSEL

⁴⁵⁶ <https://sso.org.ua/>

⁴⁵⁷ Google Scholar

⁴⁵⁸ <https://www.scopus.com/pages/organization/60275135>

переглядів), «Педагоги про українську мову» (10 дописів, 16371 перегляд)) для наукових, науково-педагогічних, бібліотечних працівників, здобувачів освіти.

Результати досліджень використані під час виступів та лекцій для здобувачів освіти (4 лекції-екскурсії для здобувачів освіти Київського столичного університету імені Бориса Грінченка, ЗДО Шевченківського р-ну. Загальне охоплення – понад 40 осіб; 1 лекція в межах X Міжнародної Грінченківської наукової школи).

VI. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ

VI.1. ЗАГАЛЬНОАКАДЕМІЧНІ ВИДАННЯ

Упродовж 2025 р. опубліковано низку *загальноакадемічних видань*, присвячених актуальним питанням розвитку освітньої сфери.

Опубліковано зібрання творів у п'яти томах академіка НАН України та НАПН України, президента НАПН України Василя Григоровича Кременя *Освіта: ідеї, роздуми, досвід. Статті, доповіді, виступи, інтерв'ю* / зібрання тв. у п'яти томах. Київ: Грамота, 2025.

Багатотомник містить 296 праць автора, представлених за роками й історичними періодами, пов'язаними провідними філософсько-освітніми ідеями й етапами розвитку вітчизняної освіти й науки упродовж діяльності Василя Кременя як вченого й державного діяча.

Том 1: 1997-2002 рр. – від обрання президентом НАПН України й виголошення ідей людиноцентризму в освіті на загальних зборах НАПН України 1997 р. – до ухвалення Національної доктрини розвитку освіти України та затвердження її Указом Президента України від 17 квітня 2002 року й початку реального втілення її настанов в освіту (Кремень, В.Г. (2025). *Освіта: ідеї, роздуми, досвід. Статті, доповіді, виступи, інтерв'ю* : зібрання творів у п'яти томах. Т. 1. 1997-2002. Київ: Грамота, 456 с.).

Том 2: 2003-2005 рр. – від методологічних засад модернізації освітньої галузі на всіх рівнях, зокрема вищої освіти – до доленосних рішень Міністра освіти і науки України, пов'язаних із жеребом Майдану 2004-го року та суттєвого забезпечення доєднання до Болонського процесу через підписання Болонської декларації 19 травня 2005 р. (Кремень, В.Г. (2025). *Освіта: ідеї, роздуми, досвід. Статті, доповіді, виступи, інтерв'ю* : зібрання творів у п'яти томах. Т. 2. 2003-2005. Київ: Грамота, 400 с.).

Том 3: 2006-2010 рр. – період занурення у наукову діяльність, написання доленосних монографій «Філософія національної ідеї: Людина. Освіта. Соціум» (2007), «Філософія людиноцентризму в стратегіях освітнього простору» (2009) – до виступу на парламентських слуханнях у Верховній Раді України 9 червня 2010 р., що відстоював 12-річну загальну освіту для України на шляху до європейського майбутнього (Кремень, В.Г. (2025). *Освіта: ідеї, роздуми, досвід. Статті, доповіді, виступи, інтерв'ю* : зібрання творів у п'яти томах. Т. 3. 2006-2010. Київ: Грамота, 392 с.).

Том 4: 2011-2016 рр. – час інтенсивного розроблення філософсько-освітнього підґрунтя подальшого розвитку освітньої галузі, зокрема інформатизації і дистанційної освіти, інноваційності як основи світобачення сучасної людини, освіти дорослих, синергетичного підходу в освіті, формування людського капіталу як основи розвитку суспільства. (Кремень, В.Г. (2025). *Освіта: ідеї, роздуми, досвід. Статті, доповіді, виступи, інтерв'ю* : зібрання творів у п'яти томах. Т. 4. 2011-2016. Київ: Грамота, 392 с.).

Том 5: 2017-2024 рр. – сучасний період поглиблення проблематики націєтворення, стратегічних напрямів розвитку освітніх наук за умов

дистанційної освіти, психологічної і педагогічної підтримки громадян України у ситуації повномасштабного вторгнення РФ в Україну, зокрема освітньої спільноти, розвитку тісної взаємодії з європейськими науково-освітніми партнерами (Кремень, В.Г. (2025). Освіта: ідеї, роздуми, досвід. Статті, доповіді, виступи, інтерв'ю : зібрання творів у п'яти томах. Т. 5. 2017-2024. Київ: Грамота, 376 с.).

Перевагою видання є стиль подання невеликих за обсягом і зрозумілих за способом висловлення широкому колу читачів літературних форм, що забезпечують неперевершену парадигму спілкування. Це – філософські есе, що містять не лише наукові тези автора, а й докладний виклад застосування їх у науково-освітній і практичній педагогічній діяльності; доповіді, адресовані як провідним вченим – членам наукових академій, так і широкому загалу наукової спільноти; виступи, що прозвучали для управлінських кіл нашої держави й учасників масштабних світових форумів; інтерв'ю – найдемократичніша форма, що містить і висловлення державницьких поглядів, і задушевні відкриття, так само знакові і цікаві для широкого загалу.

П'ятикнижжя «Освіта: ідеї, роздуми, досвід» систематизує і виструнчує проблематику й події, і не лише освітні, упродовж понад 25-річного періоду незалежної України та їхнє філософсько-методологічне підґрунтя. По суті перед читачем послідовно відкривається таїна взаємодії високого інтелекту з навколишнім світом, продукування геніальних ідей з гуманістичного перетворення останнього задля цивілізаційного розвитку та реалізація їх у реальній історії суспільного поступу.

За матеріалами методологічного семінару «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану», що відбувся 3 квітня 2025 р., опубліковано збірник матеріалів:

• ***Утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: стратегічні орієнтири та інноваційні практики.*** Збірник наукових праць. За ред. К.О. Журби, Л.В. Канішевської. Івано-Франківськ: НАІР, 2025. 394 с.⁴⁵⁹.

У збірнику розміщено праці українських учених і практиків, які досліджують різні аспекти формування української національної ідентичності, цінності національно-патріотичного виховання воєнного і повоєнного часу, проблеми забезпечення партнерства держави, освіти та громадянського суспільства у формуванні національної ідентичності дітей та молоді України.

Адресовано педагогічним працівникам, керівникам закладів дошкільної, позашкільної та загальної середньої освіти, студентам і викладачам закладів вищої освіти, магістрантам, аспірантам, слухачам закладів післядипломної педагогічної освіти, науковцям, представникам громадських організацій, об'єднань, рухів, загалом усім небайдужим, хто переймається проблемами національно-патріотичного виховання дітей та молоді в Україні.

---

⁴⁵⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745971/>

На загальних зборах НАПН України, які відбулися 21 листопада 2025 р., представлено науково-аналітичну доповідь «Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі». За матеріалами науково-аналітичної доповіді колективом авторів підготовлено монографію:

• Спірін, О.М., Ляшенко, О.І., Литвинова, С.Г., Мальований, Ю.І., Пінчук, О.П., & Соколюк, О.М. (2025). *Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі*: науково-аналітична доповідь (В.Г. Кремень, ред.). Київ: ІЦО НАПН України⁴⁶⁰

Із застосуванням методологічного інструментарію схарактеризовано сучасні світові тенденції розвитку й використання можливостей штучного інтелекту в освіті, розглянуто етичні аспекти і ризики, пов'язані із запровадженням технологій штучного інтелекту в освітню практику. Представлено узагальнені результати широкомасштабного опитування різних категорій учасників освітнього процесу в Україні, здійсненого у вересні 2025 р. з метою з'ясування стану і проблем застосування інструментів штучного інтелекту у вітчизняному освітньому просторі. Схарактеризовано діяльність наукових установ НАПН України із дослідження психолого-педагогічних проблем використання технологій штучного інтелекту в освіті, визначено перспективні напрями подальших досліджень.

Рекомендовано для науковців, менеджерів освіти, викладачів закладів вищої освіти, професійної освіти, учителів, аспірантів і докторантів, студентів, слухачів курсів післядипломної освіти.

VI.2. НАУКОВІ ДРУКОВАНІ ТА ЕЛЕКТРОННІ ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ

Наукова видавнича діяльність НАПН України у звітному році була представлена 38 періодичними виданнями, засновниками або співзасновниками яких є академія та її установи (Додатки, таб. 15). Серед них: 27 друкованих та 11 електронних наукових періодичних видань.

Тематика наукової періодики НАПН України охоплює цілісний спектр психолого-педагогічних наук, зосереджуючись на фундаментальних і прикладних дослідженнях усіх ланок освіти. Публікації висвітлюють питання філософії та історії освіти, методології підручникотворення, інклюзивного навчання та спеціальної педагогіки, а також актуальні проблеми соціальної, політичної, організаційної та медичної психології. Окремий вектор спрямований на цифрову трансформацію освітнього простору, впровадження ІКТ, зокрема ШІ, дистанційного навчання та арттерапевтичних технологій, що в сукупності забезпечує всебічне висвітлення діяльності академії та сприяє інтеграції вітчизняної науки у світовий дослідницький простір.

Більшість наукових журналів НАПН України орієнтовані на загальнодержавне та міжнародне розповсюдження, що свідчить про їх успішну інтеграцію в глобальну наукову інфосферу та системну роботу над індексацією

⁴⁶⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747330>

у провідних базах даних. Водночас видання зберігають фундаментальну роль у забезпеченні інформаційних потреб вітчизняної наукової спільноти

У 2025 р. процес трансформації торкнувся збірника «Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи» (з випуску № 1) і журналу «Освіта та розвиток обдарованої особистості» (з випуску № 2), які змінили статус з друкованих на виключно онлайн-медіа. Відповідно до чинного законодавства пройдено процедуру реєстрації суб'єктів у сфері онлайн-медіа в Національній раді України з питань телебачення та радіомовлення і отримано ідентифікатори медіа. Також скасовано реєстрацію збірника наукових праць «Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді» у сфері друкованих медіа (ідентифікатор R30-04024, рішення Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення № 1991, протокол № 21 від 1 жовтня 2025 р.), видання переходить у статус онлайн-медіа та припиняє випуск у друкованому форматі. На кінець звітнього року двадцять чотири видання зареєструвалися та отримали ідентифікатор медіа у Реєстрі суб'єктів у сфері медіа.

У 2025 р. припинено випуск збірника наукових праць «Актуальні проблеми психології» (засновник – Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України).

Вісник НАПН України. У 2025 р. «Вісник Національної академії педагогічних наук України» підтвердив статус провідного майданчика популяризації вітчизняної науки (рис. VI.1). Одним із завдань Вісника є поширення наукових знань та залучення громадян до участі у науковій та науково-технічній діяльності. Це видання забезпечує миттєвий відкритий доступ до ключових подій академічного життя, зокрема рішень загальних зборів та інноваційних напрямів досліджень. Зокрема на сторінках Вісника представлено доповіді вчених на загальних зборах та засіданнях Президії НАПН України, аналітичні матеріали, статті та огляди, події (рекомендації масових науково-практичних заходів), діяльність молодих вчених, міжнародне співробітництво, наукові напрями тощо. Статті публікуються за моделлю безперервних публікацій, що забезпечує максимально швидке оприлюднення результатів досліджень та прискорює наукову комунікацію і обмін знаннями. Завдяки присутності в базах, зокрема Index Copernicus, OCLC WorldCat, Google Scholar і Dimensions, статті «Вісника» мають високий рівень видимості у світовому науковому просторі. Публікація матеріалів у межах випусків здійснюється безперервно до 1 липня (1 випуск) та до 31 грудня (2 випуск). У 2025 р. опубліковано 95 статей.

Зміст першого випуску видання за 2025 р. фокусується на наукових доповідях вчених наукових установ та членів (дійсних членів і членів-кореспондентів) НАПН України на загальних зборах НАПН України «Про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2024 році та завдання на 2025 рік» (4 квітня 2025 р.); методологічному семінарі НАПН України «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану» (3 квітня 2025 р.); найважливіших виступах вчених на засіданнях Президії НАПН України у I півріччі 2025 р.; результатах виконання за конкурсним відбором прикладних

наукових досліджень з проблем розвитку освіти, що потребують невідкладного розгляду та для підтримки молодих вчених; Програмі спільної діяльності з Національною академією медичних наук України; інформаційно-аналітичних матеріалах; найбільш вагомим для НАПН України та громадськості подій січня-червня 2025 р., зокрема: про результати наукових досліджень в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України; про результати впровадження міжнародних проєктів Європейського Союзу в контексті виконання наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України; про результати досліджень проблем STEM-освіти в гімназіях і ліцеях у Відділенні загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України; про дослідження в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України громадської думки як чинника освітніх реформ тощо.

Другий випуск видання за 2025 р. репрезентує здобутки вчених НАПН України у контексті актуальних викликів сьогодення. До змісту включено стратегічні виступи вчених наукових установ та членів (дійсних членів і членів-кореспондентів) НАПН України на загальних зборах НАПН України «Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект в сучасному освітньому просторі» (21 листопада 2025 р.); методологічному семінарі НАПН України «Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України» (20 листопада 2025 р.); найважливіші виступи вчених на засіданнях Президії НАПН України у II півріччі 2025 р., результати виконання в 2025 р. Програми спільної діяльності МОН України і НАПН України на 2024-2026 роки; про виконання в 2025 р. і в цілому Програми спільної діяльності НАН України і НАПН України на 2023-2025 роки. Презентовано інформаційно-аналітичні матеріали за результатами наукових досліджень вчених академії; найбільш вагомим для НАПН України та громадськості події, науково-практичні заходи вересня-грудня 2025 р. та ін. Окремі публікації присвячено висвітленню досягнень наукових установ і відділень НАПН України, діяльності НАПН України в умовах воєнного стану: про результати виконання та впровадження наукових досліджень «Теоретичні та методичні засади забезпечення якості освіти дітей раннього та дошкільного віку в умовах воєнного стану» (2022-2024 рр.) і «Теоретичні й методичні основи консультування з молодіжного підприємництва у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» (2022-2024 рр.); про освітню, наукову і науково-організаційну діяльність Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» за 2020-2024 рр. та перспективи його розвитку тощо.

За даними Google Analytics, у звітному році налічувалося понад 15 тис. користувачів вебсайту видання. Найбільше користувачів з України (11 тис.), Німеччини (1,4 тис.), США (1,1 тис.), Китаю (0,8 тис.), Ірландії (0,3 тис.), Польщі (0,2 тис.), Швеції (0,2 тис.). Матеріали Вісника у 2025 р. переглядали понад 58 тис. разів. Опубліковані у 2025 р. матеріали завантажено понад 4,3 тис. разів. До топ-5 публікацій 2025 р. за переглядом на сайті видання увійшли: «Лише великі майстри змінюють світ: роздуми про зібрання творів Василя Кременя у

п'яти томах» (автор: акад. І.Д. Бех⁴⁶¹); «Історія освіти як засіб збереження історичної пам'яті та утвердження української національної ідентичності у майбутніх педагогів» (автор: акад. Л.Д. Березівська⁴⁶²); «Ветерани як суб'єкти патріотичного виховання молоді: аналіз правового статусу» (автор: чл.-кор. В.Ю. Арешонков⁴⁶³); «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: працюємо на перемогу» (автори: акад. С.О. Сисоєва, к. пед. н. Р.В. Малиношевський, чл.-кор. Л.В. Канішевська⁴⁶⁴); «Інтеграція української освіти до світового та європейського освітнього просторів» (автор: акад. О.І. Локшина⁴⁶⁵).

Упродовж 2025 р. офіційна Facebook-сторінка «Вісника НАПН України» слугувала дієвим інструментом комунікації, де було опубліковано 83 інформаційні дописи. Моніторинг активності продемонстрував охоплення у 27 тис. користувачів та зафіксував 102,7 тис. переглядів дописів.

Рис. VI.1. Офіційний вебсайт Вісника НАПН України (visnyk.naps.gov.ua)

Науковий журнал «Education: Modern Discourses». У звітному році продовжувався планомірний розвиток англomовного видання академії «Education: Modern Discourses» («Освіта: сучасні дискурси»), восьмий номер якого вийшов під редакцією акад. В.Г. Кременя (рис. VI.2). Номер містить дослідження із актуальних питань сучасної освіти, філософії та історії освіти, розвитку особистості, педагогічної компаративістики та міжнародної освіти тощо. Видання індексується у провідних базах, зокрема DOAJ, Index Copernicus International, ERIH PLUS, Google Scholar тощо. Ключовим досягненням 2025 р. стало приведення діяльності журналу у відповідність до нормативних вимог МОН України та Національної ради України з питань телебачення і

⁴⁶¹ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7201>

⁴⁶² <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7119>

⁴⁶³ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7202>

⁴⁶⁴ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7108>

⁴⁶⁵ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7113>

радіомовлення. Редакційна політика журналу переглянута згідно з вимогами DOAJ та Порядку формування Переліку наукових фахових видань. Зокрема нова редакційна політика журналу враховує вимоги «Порядку формування Переліку наукових фахових видань України», DOAJ тощо. Важливим етапом стала технічна модернізація: перехід на версію OJS 3.3.0-21 та оптимізація індексації через сервіси Google. У 2025 р. журнал було представлено у наукометричних, реферативних та пошукових системах і базах даних. Зокрема, метадані журналу внесено до наукометричної бази Index Copernicus та Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського. Також у зв'язку із переіндексацією сайту журналу внесено зміни до наукових баз, у яких він індексується: Google Scholar, Index Copernicus, Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського, «Українська наукова періодика» тощо.

Рис. VI.2. Офіційний вебсайт англomовного наукового фахового журналу НАПН України «Education: Modern Discourses» (emd.naps.gov.ua)

У звітному році опубліковано 18 матеріалів. До топ-5 публікацій за переглядом на сайті видання увійшли: «Імерсивні технології у вищій освіті: потенціал для трансформації професійної підготовки» (автори: к. юр. наук Ю.Л. Бошицький, д-р. пед. наук В.В. Уліщенко та к. пед. наук А.Б. Уліщенко⁴⁶⁶); «Реформа загальносередньої освіти «Нова українська школа»: стратегічні орієнтири та досягнення у реалізації» (автор: акад. О.М. Топузов⁴⁶⁷); «Відновлювана енергетика & воєнна резильєнтність та повоєнне відновлення

⁴⁶⁶ <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2025-8-06>

⁴⁶⁷ <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2025-8-01>

України: виклик розвитку людських ресурсів» (автори: акад. В.І. Луговий, акад. М.В. Загірняк, чл.-кор. Ж.В. Таланова та чл.-кор. Д.М. Загірняк⁴⁶⁸); «Розвиток комунікативних навичок майбутніх судових механіків на базі LMS MOODLE під час вивчення морської англійської мови» (автори: к. пед. н. А.Ю. Юрженко, О.Ю. Кононова, Ю.Ю. Бевзенко, та А.В. Рослякова⁴⁶⁹); «Трансформація сьогоденного університету: цінності, підходи та моделі» (автор: д. філос. н. Ю.О. Мєлков⁴⁷⁰).

Характеристика періодичних видань. Тридцять п'ять найменувань (92,1 %) наукової періодики НАПН України внесено до категорій «А» та «Б» **Переліку наукових фахових видань України** (Додатки, табл. 15) за спеціальностями у галузях знань «А Освіта», «В Культура, мистецтво та гуманітарні науки», «С Соціальні науки, журналістика та інформація», «01 Освіта/Педагогіка», «03 Гуманітарні науки», «05 Соціальні та поведінкові науки», «12 Інформаційні технології», «23 Соціальна робота», «28 Публічне управління та адміністрування».

Співзасновниками наукових періодичних видань НАПН України є *заклади вищої освіти* (Запорізький національний університет, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка, Полтавська академія неперервної освіти імені М.В. Остроградського, Волинський національний університет імені Лесі Українки, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини, Херсонський державний університет, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія, Хмельницький національний університет тощо), *наукові установи* (зокрема Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»), *громадські організації* (зокрема Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці, Асоціація політичних психологів України, Асоціація з підтримки науки та інновацій, «Арт-терапевтична асоціація») та ін.

Усі електронні та друковані наукові періодичні видання НАПН України мають **міжнародний стандартний номер періодичного видання** – ISSN Online та ISSN Print відповідно та власні вебсайти або вебсторінки на вебсайті засновника (співзасновника). Усі друковані видання ідентифіковані міжнародним номером ISSN Print, а 74,0 % із них (20 видань) додатково зареєстрували ISSN Online для цифрових версій.

Наукова періодика НАПН України у звітному році виходила з **періодичністю** від одного до восьми разів на рік. Майже половина видань (47,3 %) стабільно виходять щопівроку, а 31,5 % найменувань публікуються щоквартально. Решта видань (21,0 %) виходять один раз на рік або мають підвищену інтенсивність випуску (6-8 разів на рік).

Більшість (94,8 %) друкованих і електронних періодичних видань НАПН України випускають статті кількома **мовами**, зокрема українською, англійською,

⁴⁶⁸ <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2025-8-10>

⁴⁶⁹ <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2025-8-08>

⁴⁷⁰ <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2025-8-05>

польською, німецькою, французькою, італійською тощо; наукові періодичні видання «Education: Modern Discourses», «Studies in Comparative Education» публікують усі статті англійською мовою, а у науковому збірнику «Простір арт-терапії» статті друкуються лише українською.

До складу **редакційних колегій** майже всіх видань НАПН України введено іноземних фахівців, які загалом представляють 35 країн Європи, Північної та Південної Америки, Австралії, Азії та Африки. Найбільше у складі редакційних колегій представлено вчених із Республіки Польща (28 видань), Сполучених Штатів Америки (7 видань), Румунії (6 видань), а також Литовської Республіки, Італії та Німеччини (по 5 видань). Серед інших країн: Австралія, Австрія, Велика Британія, Греція, Ізраїль, Канада, Іспанія, Фінляндія, Франція, Швеція, Узбекистан та ін.

Тридцять п'ять (92,1 %) наукових періодичних видань НАПН України присвоюють своїм статтям ідентифікатори DOI. Загалом виданнями використовуються 21 унікальний префікс DOI (10.37472, 10.32405, 10.31475, 10.31108, 10.33407, 10.31874, 10.63437 та ін.). Більшість цих префіксів належить безпосередньо системі НАПН України, решта – закладам вищої освіти, що є співзасновниками видань.

Представлення у базах даних, реєстрах і пошукових системах. Міжнародний науковий статус періодичних видань НАПН України базується на стабільній індексації у провідних наукометричних базах та реєстрах. Зокрема, індексація у Web of Science, ERIH PLUS та DOAJ, а також активне використання сервісів Crossref та Google Scholar, є ключовими показниками відповідності видань НАПН України світовим видавничим стандартам.

Електронне наукове періодичне видання «Інформаційні технології і засоби навчання» (засновник – Інститут цифровізації освіти НАПН України; співзасновники: ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти») представлено в базі даних Emerging Sources Citation Index (ESCI) Web of Science Core Collection компанії Clarivate. Профіль журналу можна переглянути на сайті⁴⁷¹. Видання посідає п'яте місце у рейтингу кращих наукових періодичних видань, які публікують статті українською мовою «Найкращі публікації – українська» Google Scholar.

Більшість наукових періодичних видань НАПН України (29 найменувань, 76,3 %) інтегровані в систему Google Scholar, яка автоматично індексує наукові репозитарії (зокрема Електронну бібліотеку НАПН України), сайти на платформі OJS та цифрові архіви бібліотек. Більшість видань мають верифіковані профілі журналів, де розраховано індекс Гірша та i10-індекс. Деякі видання не мають окремого створеного профілю Journal Profile, але всі їх статті доступні через пошук Google Scholar завдяки індексації сайту засновника. Це забезпечує високий рівень видимості наукових результатів академічної спільноти та сприяє зростанню показників цитованості українських вчених у міжнародному цифровому просторі, кращі п'ять із них у рейтингу «Top 100 publications in Ukrainian» наведено у табл. VI.1.

⁴⁷¹ <https://mjl.clarivate.com/journal-profile>

Топ-5 наукових періодичних видань НАПН України у рейтингу «Найкращі публікації – українська» за даними Google Scholar⁴⁷²

№ з/п	Назва наукового періодичного видання	Засновник (співзасновники)	Місце у рейтингу	h5-index*
1.	Інформаційні технології і засоби навчання	Інститут цифровізації освіти НАПН України	5	26
2.	Вісник Національної академії педагогічних наук України	Національна академія педагогічних наук України	12	21
3.	Український педагогічний журнал	Інститут педагогіки НАПН України	24	18
4.	Організаційна психологія. Економічна психологія	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України	82	12
5.	Імідж сучасного педагога	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України	99	12

* h5-index – показник, який вимірює продуктивність публікацій журналу; враховує кількість статей, опублікованих у журналі за останні п'ять років, і кількість цитувань цієї статті.

Майже половина наукової періодики НАПН України (44,7 % або 17 видань) успішно пройшла верифікацію у європейському індексі European Reference Index for the Humanities and Social Sciences (ERIH PLUS). Крім того, значна частина журналів (42,1 %, або 16 од.) підтвердила статус відкритого доступу в Directory of Open Access Journals (DOAJ) та інтегрована до міжнародних платформ EBSCO (18,4 %, або 7 видань) і CEJSH (10,5 %, або 4 видання).

Чотирнадцять наукових видань НАПН України входять до Directory of Open Access Journals (DOAJ), сім видань входять до баз даних EBSCO, сімнадцять (44,7 %) і чотири (10,5 %) наукових періодичних видання академії відображено у та Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH).

Двадцять вісім (73,6 %) наукових періодичних видань НАПН України у звітному році пройшли оцінювання і представлені в Index Copernicus International Journals Master List, кращі п'ять із них наведено у табл. VI.2.

Система розповсюдження періодики НАПН України включає міжнародні наукометричні індекси для оцінки якості контенту, глобальні агрегатори для розширення аудиторії та цифрові репозитарії для надійного архівування наукового доробку. Зокрема, це *наукометричні бази та індекси*, які оцінюють цитованість, враховують індекси (ICV, h-index) та сертифікують якість видання (Index Copernicus International (ICI), The Central European Journal of Social Sciences and Humanities (CEJSH), ERIH PLUS (European Reference Index for the

⁴⁷² https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=top_venues&hl=en&vq=uk

Humanities and Social Sciences), MIAR, CiteFactor, Scientific Journal Impact Factor (SJIF); *реферативні бази*, які збирають метадані (анотації, ключові слова) та роблять статті доступними для глобального пошуку (Polska Bibliografia Naukowa (PBN), DOAJ (Directory of Open Access Journals), EBSCOhost, ERIC, Google Scholar, WorldCat, ROAD); *цифрові бібліотеки та репозитарії (архіви)*, де зберігаються повнотекстові копії статей для забезпечення їх довгострокового зберігання (Library of Science (University of Warsaw), HAL (Open Archive), Електронна бібліотека НАПН України, Наукова періодика України (НБУВ), Bielefeld Academic Search Engine (BASE) тощо); ідентифікатори та сервіси метаданих, які пов'язують статтю із глобальною мережею даних (Crossref (присвоєння DOI), Unpaywall, Dimensions) тощо.

Таблиця VI.2

**Топ-5 наукових періодичних видань НАПН України
за даними Index Copernicus International Journals Master List⁴⁷³**

№ з/п	Назва наукового періодичного видання	Засновник (співзасновники)	Index Copernicus Value (ICV)
1	Проблеми сучасної психології	Інститут психології НАПН України імені Г.С. Костюка НАПН України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	100.00
2	Studies in Comparative Education (Порівняльно-педагогічні студії)	Інститут педагогіки НАПН України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини	99.41
3	Education: Modern Discourses (Освіта: сучасні дискурси)	Національна академія педагогічних наук України	98.19
4	Український педагогічний журнал	Інститут педагогіки НАПН України	90.14
5	ScienceRise: Pedagogical Education	Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти», ПП «Технологічний Центр»	90.05

Міжнародна присутність наукової періодики НАПН України охоплює понад 25 країн світу та базується на індексації у більш ніж 50 глобальних наукометричних, реферативних та інформаційних базах. Найбільша концентрація ресурсів спостерігається у європейському дослідницькому просторі (ERIH PLUS, DOAJ, Index Copernicus, CEJSH) та Північній Америці (EBSCOhost, ERIC, WorldCat, Google Scholar), що підтверджує орієнтацію академії на провідні західні стандарти наукової комунікації. Глобальне охоплення доповнюється авторитетними реєстрами Азії (Японії, Китаю, Кореї), Австралії та Африки, що забезпечує всебічну видимість українського наукового доробку та підтверджує його конкурентоспроможність на всіх континентах.

Підтримання ініціатив «Відкритої науки». Моніторинг офіційних вебресурсів наукових періодичних видань НАПН України підтверджує повну

⁴⁷³ <https://journals.indexcopernicus.com/search/formjml>

відповідність принципам відкритого доступу. Майже всі наукові періодичні видання НАПН України (97,3 %) забезпечують **безкоштовний відкритий доступ** до повних текстів статей у форматі PDF безпосередньо в онлайн-архівах. Більшість видань (92,1 %) використовують спеціалізовану платформу OJS, яка є стандартом для наукової періодики і забезпечує зручну навігацію за випусками та прямі посилання на PDF-файли.

Чотирнадцять (42,1 %) фахових наукових журналів установ НАПН України вже включені до Директорії журналів відкритого доступу (DOAJ), що підвищує їхню видимість, цитованість та відповідність принципам відкритої науки. Також здійснюється оновлення інформації про політики журналу відповідно до нових вимог DOAJ. У звітному році збільшилася кількість реєстрацій наукових періодичних видань НАПН України у Директорії журналів відкритого доступу, зокрема у лютому 2025 р. до DOAJ увійшов збірник наукових праць «Естетика і етика педагогічної дії» (Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України). Кілька інших видань активно працюють над включенням до цієї бази. Зокрема, фаховий журнал «Професійна педагогіка» (Інститут професійної освіти НАПН України) та електронне наукове видання «Науково-педагогічні студії» (Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського) у процесі реєстрації.

Упровадження ідентифікаторів DOI дало змогу інтегрувати наукову періодику НАПН України у провідні глобальні системи пошуку та аналізу цитувань, таких як Dimensions, Unpaywall та Open Ukrainian Citation Index (OUCI). **Ініціативу відкритих цитувань** (Initiative for Open Citations, I4OC) підтримали у 2025 р. і передавали при реєстрації DOI списки використаних джерел дев'ять видань (23,6 %): «Вісник НАПН України», «Education: Modern Discourses», «Український педагогічний журнал», «Педагогічний дискурс», «Педагогічна освіта: теорія і практика», «Наукові студії із соціальної та політичної психології», «Психологічні перспективи», «Університети і лідерство» та «Професійна педагогіка». Двадцять три видання (60,5 %) передають при реєстрації DOI анотації статей, підтримуючи таким чином **ініціативу відкритих анотацій** (Initiative for Open Abstracts, I4OA).

У 2025 р. тривала активна видавнича співпраця установ академії **із зарубіжними партнерами**, зокрема Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України, результатом якої став випуск наукового журналу «Психологічний часопис» (ISSN 2414-0023). Видання реалізується спільно із французькою Асоціацією з підтримки науки та інновацій (La Fondation Maison des sciences de l'homme⁴⁷⁴, Франція).

---

⁴⁷⁴ <http://www.apsijournal.com/>

VII. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ

VII.1. ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ НАПН УКРАЇНИ, РОБОТА ПРЕЗИДІЇ

У звітному році науково-організаційна діяльність НАПН України здійснювалась відповідно до Плану роботи Національної академії педагогічних наук України на 2025 рік, затверджену постановою Президії НАПН України від 19 грудня 2024 р. № 1-2/16-270.

За планом роботи НАПН України на 2025 р. проведено три сесії загальних зборів академії:

- загальні збори НАПН України, присвячені виборам академіків (дійсних членів) і членів-кореспондентів НАПН України (11 лютого);
- «Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України в 2024 році та завдання на 2025 рік» (4 квітня);
- «Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект в сучасному освітньому просторі» (21 листопада).

У ході першої сесії загальних зборів обрано 11 дійсних членів, 26 членів-кореспондентів академії, омолоджено її персональний склад.

Учасники другої сесії загальних зборів схвалили звітну доповідь⁴⁷⁵ президента НАПН України акад. В.Г. Кременя, підтримали проєкт відповідної постанови.

Учасники третьої сесії загальних зборів обговорили науково-аналітичну доповідь «Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі»⁴⁷⁶, підготовлену вченими Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України.

У звітному році відбулися методологічні семінари НАПН України:

- «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану» (3 квітня);
- «Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України» (20 листопада).

У роботі методологічних семінарів взяли участь члени НАПН України, вчені її наукових установ, науково-педагогічні і педагогічні працівники закладів освіти, представники органів державної влади та місцевого самоврядування, громадських організацій, здобувачі освіти.

Планом роботи НАПН України на 2025 р. передбачалося проведення 12 засідань її Президії, фактично проведено 13 засідань, присвячених науково-організаційній, організаційній і фінансово-господарській діяльності НАПН України, її співпраці із МОН України, Національною та національними галузевими академіями наук, закладами вищої освіти, зарубіжними партнерами. Розглянуто 318 питань і прийнято відповідні рішення та постанови.

Президія НАПН України проаналізувала виконання постанови загальних зборів академії «Про діяльність НАПН України у 2024 році та завдання на 2025

⁴⁷⁵ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7115>

⁴⁷⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747330/>

рік»; постанов Президії НАПН України за 2024 р., звіт про діяльність академії в 2024 р.; приділила значну увагу аналізу перебігу та результатів науково-дослідних (експериментальних) робіт:

- «Про результати наукового дослідження «Технології забезпечення психологічного здоров'я та благополуччя психологічного персоналу в умовах соціальної напруженості», виконаного в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України (березень);

- «Про результати впровадження міжнародних проєктів Європейського Союзу в контексті виконання наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України» (квітень);

- «Про результати досліджень проблем STEM-освіти в гімназіях і ліцеях України у Відділенні загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України» (травень);

- «Про дослідження в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України громадської думки як чинника освітніх реформ» (червень);

- «Про результати виконання та впровадження наукового дослідження «Теоретичні та методичні засади забезпечення дітей раннього та дошкільного віку в умовах воєнного стану (2022-2024 рр.), виконаного в Інституті проблем виховання НАПН України» (жовтень);

- «Про результати фундаментального наукового дослідження «Теоретичні й методичні основи консультування з молодіжного підприємництва у закладах професійної (професійно-технічної) освіти (2022-2024)», виконаного в Інституті професійної освіти НАПН України (листопад).

У 2025 р. Президією НАПН України аналізувалася діяльність Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (вересень).

Продовжуючи практику реалізації і поглиблення міжнародної співпраці, взаємодії із науковими установами і закладами вищої освіти, у звітному році Президія НАПН України провела спільне засідання із Комітетом педагогічних наук Польської академії наук «Навчання українських дітей в Польщі та Україні під час війни: виклики, адаптація, підтримка» (травень).

Учасники спільного засідання відзначили солідарність польських вчених, закладів вищої освіти і суспільства загалом з народом України, ухвалили розширити партнерство із реалізації фундаментальних і прикладних досліджень, академічних обмінів.

У межах співпраці із МОН України, Національною та галузевими національними академіями наук у 2024-2025 рр. Президія НАПН України розглянула питання:

- «Про виконання у 2024 р. Програми спільної діяльності Національної академії медичних наук України та Національної академії педагогічних наук України на 2023-2025 рр.» (січень);

- «Про виконання у 2025 р. Програми спільної діяльності МОН України і НАПН України на 2024-2026 роки» (листопад);

– «Про виконання у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023-2025 роки та підготовку Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2026-2028 роки» (грудень).

Президія НАПН України схвалила результати спільної роботи МОН України та НАПН України, НАН України та НАПН України, НАМН України та НАПН України із виконання програм спільної діяльності.

Упродовж звітнього року Президія академії затвердила: напрями (тематику) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок, фундаментальних і прикладних досліджень НАПН України; перспективні тематичні плани наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок установ академії; внесла зміни до перспективних тематичних планів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок установ НАПН України.

Значну увагу Президія академії приділяла питанням кадрової політики: оголошувала конкурси на заміщення керівних посад в установах НАПН України; затверджувала склад їх вчених рад; нагороджувала відзнаками НАПН України відомих вчених, освітян, працівників апарату Президії і наукових установ академії, забезпечувала участь у дистанційному режимі наукових і науково-педагогічних працівників установ НАПН України у загальних зборах та у загальних зборах відділень академії.

У 2025 р. Президія НАПН України контролювала питання фінансово-економічної діяльності академії: затвердила зведений кошторис доходів і видатків Державного бюджету НАПН України на 2025 р., аналізувала ефективність використання бюджетних коштів на наукову, науково-організаційну та фінансово-господарську діяльність НАПН України, затверджувала зміни до структур наукових установ тощо.

Упродовж звітнього року Президія академії затверджувала нормативні документи, що регулюють діяльність НАПН України та структурних підрозділів її апарату.

У цілому позитивно оцінюючи результати наукових досліджень, діяльності установ, Президія НАПН України рекомендувала інститутам академії та Університету менеджменту освіти активніше впроваджувати та популяризувати наукові напрацювання, здійснювати науковий супровід вирішення проблем розвитку освітньої сфери в умовах воєнного стану, міжнародну наукову співпрацю, зокрема реалізацію спільних наукових проєктів, підвищувати публікаційну активність вчених у зарубіжних виданнях, розширити й урізноманітнити співпрацю із науковими установами Національної та національних галузевих академій наук України, закладами вищої освіти.

Робота загальних зборів, діяльність Президії НАПН України у 2025 р. систематично висвітлювались на вебсайті академії, її сторінці у Facebook, сайтах наукових установ НАПН України, у Віснику Національної академії педагогічних наук України, на шпальтах газети «Освіта і суспільство».

ВІІ.2. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ ВІДДІЛЕНЬ

ВІІ.2.1. ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Діяльність Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки (далі – Відділення) упродовж 2025 р. провадилась відповідно до Стратегії розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 рр. і «Пріоритетних напрямів (тематики) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок НАПН України на 2022-2026 рр.» й спрямовувалась на виконання актуальних для педагогічної теорії та освітньо-виховної практики теоретико-методологічних, науково-методичних і прикладних завдань реформування національної системи освіти із урахуванням викликів воєнного стану та завдань щодо повоєнного відновлення країни.

Науковий пошук членів Відділення та вчених віднесених до нього установ / підрозділів здійснювався за проблемами: філософія освіти в системі соціогуманітарного знання; цифровізація освіти; теорія та історія розвитку української і зарубіжної педагогічної науки; теоретичні й методичні засади виховання та соціалізації зростаючої особистості; управлінські і технологічні чинники розвитку освіти в умовах воєнного стану; педагогічна компаративістика.

Значна увага приділена управлінським і технологічним чинникам функціонування освіти із урахуванням воєнного стану в Україні і нагальних потреб освіти та суспільства під час війни, подальшого повоєнного відновлення країни. Упродовж звітнього періоду Відділення активно співпрацювало з Комітетом Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, МОН України, Міністерством соціальної політики України, Міністерством молоді та спорту України, іншими урядовими й громадськими організаціями.

Вчені Відділення здійснювали експертизу законодавчих і нормативних актів з питань, що належать до компетенції Відділення; готували інформаційно-аналітичні матеріал на запити центральних органів законодавчої і виконавчої влади.

Відділення стало організатором спільного засідання Президії НАПН України та Комітету педагогічних наук Польської академії наук, проведеного 30 травня 2025 р. за темою «Навчання українських дітей в Польщі та Україні під час війни: виклики, адаптація, підтримка».

З метою координації діяльності закладів освіти, наукових установ та інших організацій щодо наукових досліджень проблем, що пов'язані із сферою духовної і богословської освіти, підвищенням ефективності підготовки фахівців та наукових кадрів у сфері духовної і богословської освіти, фахівців капеланської й іншої діяльності при Відділенні утворено Науково-експертну раду духовної і богословської освіти.

Відділення брало безпосередню участь в організації і проведенні у березні 2025 р. методологічного семінару НАПН України «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в

умовах воєнного стану».

У лютому 2025 р. склад Відділення поповнився новими членами, зокрема обрано дійсними членами чл.-кор. Л.Д. Березівську та О.І. Локшину. Членами-кореспондентами НАПН України обрано Н.В. Бахмат, Л.В. Канішевську, О.Л. Караман, В.В. Осадчого, І.Ю. Регейло.

На загальних зборах НАПН України позбавлено статусу (виключено зі складу) члена-кореспондента НАПН України Н.С. Побірченко. Почесним академіком обрано д-р. пед. наук, проф. М.М. Марусинець.

Згідно з планом роботи проведено 11 засідань бюро Відділення, на яких розглядалося 23 питання, що стосувалися планування й організації наукових досліджень, результатів виконання науково-дослідних робіт, упровадження результатів досліджень віднесених до Відділення підвідомчих установ/підрозділів: Інституту проблем виховання, п'яти відділів Інституту педагогіки, Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського та науково-дослідних центрів, що працювали при Відділенні на громадських засадах.

На засіданнях бюро Відділення обговорено підготовку питання «Про результати виконання та впровадження наукового дослідження «Естетичне виховання учнівської молоді у віртуальному медіапросторі засобами художньої комунікації», виконаного в Інституті проблем виховання НАПН України (2022–2024 рр.), до розгляду Президією НАПН України; розглянуто підсумки виконання та впровадження результатів планових наукових досліджень, затверджувався план роботи Відділення на 2025 р., акти приймання звітів про виконання науково-дослідних робіт науковими установами Відділення, формувалися напрями (тематика) наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок для виконання з 2026 р., погоджувалися перспективні тематичні плани наукових досліджень віднесених до Відділення установ на 2026-2027 рр.; розглядалося питання щодо підсумків наукової та науково-організаційної діяльності Відділення у 2024 р. Всі питання розглядалися із урахуванням воєнного стану і нагальних потреб освіти та суспільства під час війни та повоєнного відновлення України.

У звітному році на засіданнях бюро Відділення розглядалися результати виконання та впровадження 7 наукових досліджень, які завершилися у 2024 р.

Значна увага на засіданнях бюро Відділення приділялась аналізу особистого внеску дійсних членів і членів-кореспондентів НАПН України, які входять до його складу, у розв'язання проблем освіти в умовах воєнного стану. Розглянуто питання про індивідуальну науково-дослідницьку та організаційно-методичну роботу дійсних членів (академіків) НАПН України І.Д. Беха, В.Д. Будака, В.П. Кравця, В.С. Курила, В.Ю. Мельниченка, О.О. Рафальського та членів-кореспондентів НАПН України А.М. Бойко, В.Г. Бутенка, В.І. Лозової, О.Л. Сидоренка, В.М. Хайруліної.

Бюро Відділення проаналізовано підготовку і проведення масових заходів, організатором яких було Відділення, здійснено моніторинг їх результативності. Загалом упродовж 2025 р. членами Відділення та науковими працівниками віднесених до нього установ, підрозділів і центрів проведено понад 30 науково-

практичних конференцій, семінарів, наукових засідань, круглих столів; 26 із них організовано науковими установами/підрозділами Відділення, зокрема Інститутом проблем виховання НАПН України, Інститутом педагогіки НАПН України, Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського. Розглянуто питання про підготовку до проведення: Першої Міжнародної науково-практичної конференції «Інформаційно-аналітичні тренди супроводу глобальної цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології» (до Всеукраїнського фестивалю науки) та X Всеукраїнської науково-практичної конференції з історії освіти «Педагогічна біографіка в структурі наук про освіту: ключові концепти, теорії, джерела» (до Всеукраїнського фестивалю науки – 2025 і 10-річчя започаткування наукових заходів з історії освіти).

Бюро Відділення також розглядало питання про підготовку наукових та науково-педагогічних кадрів в Інституті проблем виховання НАПН України та про діяльність ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського щодо науково-інформаційної підтримки освітнього та дослідницького простору під час війни.

У 2025 р. члени Відділення брали активну участь у діяльності міжнародних організацій і програм: Британського товариства істориків освіти, Всесвітньої міжнародної асоціації істориків освіти (ISCHE), Української асоціації дослідників освіти (UERA), що є структурною частиною Європейської асоціації дослідників освіти (EERA), Міжнародної асоціації сучасної освіти, науки та культури, Американських рад з міжнародної освіти, Британської ради в Україні, Європейського Союзу, Європейського фонду підготовки, Представництва DVV International в Україні, Ради Європи, Світового банку, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ та інших міжнародних організацій і фондів.

Члени Відділення брали участь у міжнародних проєктах та програмах, зокрема:

- Європейського Союзу Еразмус+ за напрямом Жан Моне «Університетська автономія у розвитку демократичних цінностей у вищій освіті: досвід країн ЄС для України» № 101098702 – UADDVHE – ERASMUS-JMO-2022-HEI-TCH-RSCH-UA-IBA. Термін реалізації: вересень 2022 – серпень 2025 рр.;

- програмі білатеральних дипломів та програм академічних обмінів Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка спільно із Вищою лінгвістичною школою м. Ченстохова (Польща);

- проєкті Erasmus+ KA2 «Supporting Adaptive and Flexible Education for War-Affected Students in Ukraine» SAFE-LEARN (Литва, Польща, Швеція, Україна) 2025;

- проєкті Erasmus+ KA2 CBHE «LECTURE – Introducing Leading European Competences into Teacher Training Standard to Ensure Ukraine's Resilience» (Впровадження провідних європейських компетентностей у стандарт підготовки вчителя для забезпечення стійкості України) (2024-2027 рр., № 101179602);

- проєкті Erasmus+ KA2 CBHE «LibArts_UA – Розробка та впровадження системи Liberal Arts Studies в Україні» (2024-2027 рр., № 101129385);

- проєкті DAAD «EDUBA – Розширення німецько-української освітньої

мережі» (2025-2029 pp.);

– проєкті DAAD «Computer Systems and Networks / Internet of Things (IoT)» (2023-2025 pp.);

– проєкті Британської ради «Розширення лідерського потенціалу жінок у вищій освіті через міжнародне партнерське менторство» (2025-2026 pp.);

– проєкті Erasmus+ CBHE «BEAUCOUP – Boosting Digital Excellence and Aptitude of Universities in the Countries of East Partnership» («Посилення цифрової майстерності і спроможності університетів країн Східного партнерства» (2024-2026 pp., № 101129280 BEAUCOUP-ERASMUS-EDU-2024-CBHE);

– проєкті DAAD «DigIn.Net2: Deutsch-Ukrainisches Netzwerk Digitaler Innovationen-2» (2021-2025 pp.) у рамках програми «Підтримка інтернаціоналізації українських університетів: формуємо цифрове майбутнє разом 2021-2023» – учасник команди здійснення відбору інноваційних ідей на «Конкурсі інноваційних ідей студентів та молодих науковців»;

– проєкті DAAD «Computer Systems and Networks / Internet of Things (IoT)» (2023-2025 pp.), розроблення нової унікальної німецько-української бакалаврської програми в галузі інформаційних технологій, яка передбачає отримання подвійного диплому;

– проєкті «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», який виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольств США та Великобританії в Україні у партнерстві із МОН України та Академією Української преси;

– проєкті Erasmus+ Jean Monnet за темою: «EUASD Countering isinformation in Ukraine according to European standards: a strategic approach»;

– проєкті ERASMUS-JMO-2025-MODULE за темою: «Протидія дезінформації в Україні за європейськими стандартами: стратегічний підхід» (EUASD), який є надзвичайно актуальним через триваючу російську агресію та широке поширення фейкових новин і маніпуляцій;

– міжнародному проєкті GroundUP: Life quality of young rural residents today – the role of conservative shifts in politics, м. Рихнов-над-Кнежноу (Rychnov nad Kněžnou), Чеська Республіка

Академік О.І. Локшина є представником від України у Програмному комітеті «Культура, креативність та інклюзивне суспільство» Програми ЄС «Горизонт Європа» (2021-2027 pp.).

Співробітниками Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського реалізовано сім онлайн-проєктів: «Ми стоїмо на плечах наших попередників: видатні педагоги-ювіляри»⁴⁷⁷, «Педагоги України: пам'ятаємо, шануємо!»⁴⁷⁸, «Sukhomlinsky News»⁴⁷⁹, «Моя маленька Батьківщина» (за казками та оповіданнями Сухомлинського)⁴⁸⁰; «В. Сухомлинський: офіційне листування (епістолярний екскурс)»⁴⁸¹; «Знаменні та пам'ятні дати у сфері

⁴⁷⁷ <https://tinyurl.com/esbrdzv3>

⁴⁷⁸ <https://dnpb.gov.ua/ua/?news=31232>

⁴⁷⁹ <https://tinyurl.com/ycynd8j6>

⁴⁸⁰ <https://tinyurl.com/4vbpkfns>

⁴⁸¹ <https://tinyurl.com/2p8kjfu3>

освіти»⁴⁸², «Освіта і наука в умовах воєнного стану»⁴⁸³, відеопроєкт з реалізації Національної стратегії зі створення безбар'єрного простору в Україні «Безбар'єрний простір ВЧЗО (віртуальний читальний зал освітянина): інформаційно-аналітична підтримка психічного здоров'я в умовах воєнних реалій»⁴⁸⁴.

Забезпечено інформаційні потреби користувачів ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського в електронній формі (доступні через вебпортал бази даних та цифровий контент рідкісних видань, науково-педагогічна електронна бібліотека⁴⁸⁵; ресурси «Бібліотека Нової української школи»⁴⁸⁶, «Дистанційна самоосвіта бібліотечних фахівців»⁴⁸⁷, «Бібліотеки в реаліях війни»⁴⁸⁸ тощо).

Здійснено науково-методичне забезпечення мережі освітянських бібліотек МОН України та НАПН України⁴⁸⁹.

Продовжено роботу щодо формування галузевого інформаційного ресурсу та забезпечення інформаційних потреб користувачів бібліотеки в електронній формі (доступні через вебпортал бази даних та цифровий контент рідкісних видань, науково-педагогічна електронна бібліотека⁴⁹⁰; ресурси «Бібліотека Нової української школи»⁴⁹¹, «Дистанційна самоосвіта бібліотечних фахівців»⁴⁹², «Бібліотеки в реаліях війни»⁴⁹³ тощо); надання віддаленого доступу до міжнародних інформаційних ресурсів Web of Science, Scopus та ін.; підготовлено 32 віртуальні книжкові виставки⁴⁹⁴, із них: тематичних – 17, персональних – 15, зокрема 8 із серії «Ювіляри НАПН України».

Члени Відділення продовжили діяльність як головні редактори та члени редколегій таких видань: «Неперервна професійна освіта: теорія і практика»; «Education: Modern Discourses» («Освіта: сучас«Kultura-Społeczeństwo-Edukacja» (Республіка Польща); ні дискурси)); «Вісник Національної академії педагогічних наук України»; «Освітологія», Modern Technology and Innovative Technologies» (ФРН); «International scientific peer-reviewed journal «SWorldJournal»» (Болгарія); «Науково-педагогічні студії»; «Педагогічний дискурс: теорія і практика», «Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді», «Духовність особистості: методологія, теорія і практика», «Публічна політика», «Педагогіка і психологія», «Теорія і методика виховання», «Український педагогічний журнал», «Новий колегіум», «Філософські проблеми гуманітарних наук», «Наша школа: науково-педагогічні студії», «Етнічна історія

⁴⁸² <http://surl.li/eihqd> ; <http://surl.li/eihqk>

⁴⁸³ <https://tinyurl.com/esbrdzv3>

⁴⁸⁴ http://dnpb.gov.ua/my/Panic_Attacks_Rostoka_ML_Kovalenko_IE.mp4

⁴⁸⁵ [http://194.44.28.246/cgi-](http://194.44.28.246/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe?C21COM=F&I21DBN=KNIGI_FULLTEXT&P21DBN=KNIGI&Z21ID)

[bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe?C21COM=F&I21DBN=KNIGI_FULLTEXT&P21DBN=KNIGI&Z21ID](http://194.44.28.246/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe?C21COM=F&I21DBN=KNIGI_FULLTEXT&P21DBN=KNIGI&Z21ID)

⁴⁸⁶ <http://dnpb.gov.ua/ua/бібліотека-нової-української-школи/>

⁴⁸⁷ <https://dnpb.gov.ua/ua/23614-2/>

⁴⁸⁸ <http://dnpb.gov.ua/ua/biblioteky-v-realiyakh-viyny/>

⁴⁸⁹ <http://dnpb.gov.ua/ua/всеукраїнський-місячник-шкільних-бі/> <https://www.youtube.com/watch?v=Lscrgh7H-5o>

⁴⁹⁰ [http://194.44.28.246/cgi-](http://194.44.28.246/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe?C21COM=F&I21DBN=KNIGI_FULLTEXT&P21DBN=KNIGI&Z21ID)

[bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe?C21COM=F&I21DBN=KNIGI_FULLTEXT&P21DBN=KNIGI&Z21ID](http://194.44.28.246/cgi-bin/irbis64r_plus/cgiirbis_64_ft.exe?C21COM=F&I21DBN=KNIGI_FULLTEXT&P21DBN=KNIGI&Z21ID)

⁴⁹¹ <http://dnpb.gov.ua/ua/бібліотека-нової-української-школи/>

⁴⁹² <https://dnpb.gov.ua/ua/23614-2/>

⁴⁹³ <http://dnpb.gov.ua/ua/biblioteky-v-realiyakh-viyny/>

⁴⁹⁴ http://dnpb.gov.ua/ua/?post_type=exhibitions

народів Європи», «Військово-історичний меридіан», «Vita Antiqua», «Сторінки історії», «Освіта та педагогічна наука» («Education and pedagogical sciences»), «Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки», «Соціальна педагогіка: теорія та практика»; «Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету. Серія: педагогіка»; Вісник Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Серія: філософія, філософія права, політологія, соціологія, «Український педагогічний журнал», «Studies in Comparative Education», «Освітологічний дискурс», «Transactions of Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University», «Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету», «Edukacja otwarta», «Edukacja Miedzykulturowa»; «Науковий вісник Українського медичного ліцею Національного медичного університету імені О.О. Богомольця», «Педагогічний дискурс», «Директор школи, ліцею, гімназії», «Педагогічний дискурс» (Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія), збірника наукових праць «Педагогічна освіта: теорія і практика» (категорія «Б») Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка та Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України (Index Copernicus).

Члени Відділення та вчені віднесених до нього установ і підрозділів брали участь у роботі:

- Наукового комітету Національної ради з питань розвитку науки і технологій;

- Наукової ради МОН України (секція 19 «Педагогіка, психологія, проблеми молоді та спорту;

- експертної групи ЕГ-01 з оцінювання ефективності діяльності наукових установ за науковим напрямом суспільних наук МОН України;

- комісії з питань наукових об'єктів, що становлять національне надбання МОН України;

- Всеукраїнської асоціації імені Василя Сухомлинського;

- Українського дослідницького соціального консорціуму (УДСК);

- Всеукраїнської асоціації політичних наук;

- науково-методичної комісії з інноваційної діяльності сектору дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної), позашкільної освіти та виховання Науково-методичної ради Міністерства освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 5 березня 2021 р. № 289);

- Наукової ради з проблем захисту і підтримки ментального здоров'я населення України при Відділенні психології та спеціальної педагогіки НАПН України;

- робочої групи з розроблення та впровадження Програми військово-патріотичного виховання в системі Міноборони України на 2026-2030 рр. та Перспективного плану її реалізації;

- Експертної ради МОН України з педагогічних наук та фізичного виховання і спорту;

- робочої групи з формування Дорожньої карти інтеграції України до

Європейського дослідницького простору на 2025-2027 рр. (наказ МОН України від 30 квітня 2025 р. № 656);

- Міжвідомчої робочої групи з питань забезпечення переговорного процесу про вступ України до Європейського союзу за переговорним розділом 25 «Наука та дослідження»;

- експертної групи МОН України з експертизи проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок, що подаються для участі у конкурсах МОН України;

- Національного фонду досліджень України;

- Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології;

- науково-методичної комісії (НМК 1) сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України;

- президії Міжнародної асоціації політичних наук;

- координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності при Кабінеті Міністрів України;

- секції «Суспільні і гуманітарні науки» Комітету з Національної премії України імені Бориса Патона (Комітет з Національної премії України імені Бориса Патона, протокол № 1 від 12 червня 2024 р.);

- експертної групи МОН України з оцінювання наукових проєктів, поданих на конкурс МОН України за науковим напрямом соціогуманітарних наук (наказ МОН України від 12 липня 2024 р. № 982);

- конкурсної комісії з відбору виконавців державного замовлення на підготовку здобувачів вищої освіти, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2025 р. МОН України (наказ МОН України від 10 жовтня 2025 р. № 1347);

- робочої групи з підготовки проєкту Закону України «Про пріоритетні напрями наукової, науково-технічної та інноваційної діяльності» (лист НАПН України до Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій від 12 листопада 2025 р. № 04-24/3-2025/260249);

- постійного консультативного органу Міністерства внутрішніх справ України «Наукова рада Міністерства внутрішніх справ України».

Результати планових наукових досліджень, наукова продукція членів Відділення і вчених віднесених до Відділення наукових установ знаходяться у відкритому доступі, розміщуються в Електронній бібліотеці НАПН України, на сайтах Інституту проблем виховання НАПН України, Інституту педагогіки НАПН України та Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського.

VII.2.2. ВІДДІЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Основні напрями науково-організаційної діяльності Відділення психології та спеціальної педагогіки НАПН України (далі – Відділення) визначалися нормативними документами, що затверджені Президією НАПН України: Стратегією розвитку Національної академії педагогічних наук України на 2023-

2027 роки, Пріоритетними напрямками (тематикою) наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок Національної академії педагогічних наук України на 2023-2027 рр., Положенням про порядок планування і контролю виконання наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок у Національній академії педагогічних наук України; Положенням про експериментальну діяльність (експеримент) у Національній академії педагогічних наук України; Положення про впровадження результатів наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок Національною академією педагогічних наук України; Методичними рекомендації з підготовки звіту про діяльність підвідомчої установи НАПН України; постановами Президії та загальних зборів НАПН України, Статутом НАПН України.

Значний вплив на організацію роботи Відділення мали рішення Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки України, Міністерства охорони здоров'я України, Президії НАПН України, пов'язані із подоланням наслідків повномасштабної воєнної агресії з боку росії, які зумовили ускладнення стану психічного здоров'я населення, зокрема і учасників освітнього процесу, впровадження дистанційної та змішаної форм організації праці і навчання, активізацію представлення результатів наукової діяльності в інформаційному просторі, проведення планових масових заходів в онлайн-форматі, продовження волонтерської діяльності вчених з надання психологічної допомоги населенню та перебудови всієї системи загальної середньої освіти на принципах Нової української школи.

У цих складних умовах науково-організаційна діяльність Відділення і його бюро спрямовувалася на організаційне забезпечення виконання фундаментальних і прикладних наукових досліджень, які здійснювали віднесені до Відділення наукові установи та його члени, підготовку питань до розгляду на засіданнях Президії НАПН України, матеріалів до загальних зборів та методологічних семінарів академії, здійснення експертної діяльності, зокрема розгляд проєктів законодавчих актів і нормативно-правових документів, а також експериментальної і видавничої діяльності тощо.

Увага вчених Відділення у звітному році зосереджувалася на проведенні відбору перспективної тематики наукових досліджень та науково-технічних (експериментальних) розробок; аналізі, оцінюванні здобутих наукових результатів і стану їх упровадження в освітню та інші види соціальної практики; забезпеченні впливу вчених наукових установ Відділення на процес і результати інноваційних освітніх реформ. Розв'язанню цих та інших важливих проблем присвячено 14 засідань бюро Відділення, на яких розглянуто 55 питань з різних напрямів діяльності.

З-поміж важливих проблем, які обговорювались на засіданнях бюро, основними були результати завершених у попередньому році наукових досліджень та стан упровадження їхніх результатів у освітню практику; питання підвищення ефективності виконання наукових досліджень; співпраці із зарубіжними науковими установами психологічного профілю. Бюро розглядало результати наукової і науково-організаційної діяльності установ і членів

Відділення; участь у дослідницьких проєктах і науково-практичних заходах; плани роботи Відділення та віднесені до нього установ тощо; стан виконання постанов Президії НАПН України та загальних зборів академії, а також питання, які готувались до розгляду на засіданні Президії НАПН України.

Відповідно до плану роботи НАПН України Відділенням у звітному році підготовлено і розглянуто на засіданнях Президії академії понад 20 питань з різних напрямів діяльності. Зокрема: пропозиції щодо проєктів нових фундаментальних і прикладних наукових досліджень, які планувались до виконання з 2026 р.; результати виконання та впровадження наукового дослідження «Технології забезпечення психологічного здоров'я та благополуччя освітнього персоналу в умовах соціальної напруженості», виконаного в Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України; «Про дослідження в Інституті соціальної та політичної психології НАПН України громадської думки як чинника освітніх реформ»; стан виконання постанов Президії (за I півріччя 2025 р.) та постанов загальних зборів НАПН України за 2024 р.; підготовка до розгляду та затвердження на Президії перспективних тематичних планів наукових досліджень на 2026-2028 рр. та внесення необхідних змін до перспективних тематичних планів наукових досліджень; підготовка звітної інформації про виконання Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2024-2026 роки, Програми спільної діяльності Національної академії наук України та Національної академії педагогічних наук України на 2023-2025 роки, Програми спільної діяльності Національної академії медичних наук України та Національної академії педагогічних наук України на 2024-2026 роки, Програми спільної діяльності між Національною академією педагогічних наук України та Національною академією правових наук України на 2024-2026 роки, пропозиції до плану роботи на 2026 р. та ін.

Важливим здобутком установ, віднесених до Відділення, стало успішне проходження у 2025 р. їх атестації, зокрема Інститут соціальної та політичної психології НАПН України віднесено до класифікаційної групи «А» та атестовано строком на 5 років, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України та Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи віднесено до класифікаційної групи «Б» та атестовано строком на 5 років, Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України віднесено до класифікаційної групи «В» та атестовано строком на 5 років.

У звітному році відбулося два засідання Наукової ради з проблем захисту і підтримки психічного здоров'я населення України, створеної при Відділенні. Обговорювалась актуальна тематика наукових досліджень, яка потребує якнайшвидшого виконання вченими Відділення, проблеми розроблення стандартів і науково-методичного забезпечення за можливою спеціальністю / спеціалізацією «клінічна психологія», питання сертифікації діяльності практичних психологів та створення Міжвідомчої науково-дослідної лабораторії експериментальної та клінічної психології ментального здоров'я.

З метою підвищення ефективності впровадження сучасних цифрових інструментів для забезпечення оперативного обміну інформацією, спільної роботи над документами та планування наукових заходів, вчені Відділення пройшли підвищення цифрової компетентності у ході навчання на дистанційному курсі «Сервіси Google для наукової діяльності». За підсумками навчання 97 учасників навчального курсу отримали сертифікати про підвищення кваліфікації та вдосконалення цифрової компетентності.

Вчені Відділення здійснювали експертну діяльність, входили до складу експертних органів державного і міжнародного рівня, зокрема: експертної групи із формування законодавства та нормативно-правових актів у сфері психічного здоров'я Координаційного центру з психічного здоров'я Кабінету Міністрів України; експертної ради з психологічних наук МОН України, наукової ради МОН України з експертизи проєктів наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок (секція 20. Соціально-історичні науки), науково-методичної комісії сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України; секції за фаховим напрямом «Розвиток людського капіталу; експертної комісії Державного агентства України з питань кіно; експертного обговорення Українського інституту масової комунікації щодо напрямів розвитку медіаосвіти і розроблення навчальних програм; експертної ради Всеукраїнської школи онлайн; Координаційної ради з питань утвердження української національної та громадянської ідентичності Міністерства молоді і спорту України; експертної ради з оцінки навчальних матеріалів «Вивчаємо – не чекаємо»; експертних комісій та експертних груп щодо здійснення експертизи, надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам з психології та педагогіки, з професійної (професійно-технічної) освіти та з проведення антидискримінаційної експертизи; робочій групі з розроблення проєкту професійного стандарту «Педагог соціальний»; робочій групі для реалізації проєкту чат-бот «Психолог»; науково-методичної ради ГО «Ла Страда – Україна»; центрального організаційного комітету III етапу Всеукраїнського конкурсу практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі» у номінації «Розвивальні програми»; експертних групах МОН України з питань Національної стратегії освіти і науки України та ін., де здійснюють експертну діяльність на постійній основі.

Загалом у 2025 р. наукові співробітники установ, віднесених до Відділення, здійснювали науково-експертну діяльність у 32 експертних радах, комісіях, комітетах, робочих групах тощо; входили до редакційних колегій 36 наукових вітчизняних та зарубіжних періодичних видань. Надано 109 рецензій на рукописи видавничої продукції та здійснювалося рецензування рукописів статей для 36 наукових періодичних видань.

Учені Відділення брали участь у громадському обговоренні проєктів законів, законодавчих актів і нормативно-правових документів. Зокрема підготовлено та подано відповідні експертні висновки, аналітичні довідки, пропозиції та інформаційні матеріали до:

– проєктів законів України «Про внесення змін до деяких законів України щодо соціального захисту та підтримки дітей, які постраждали внаслідок

збройної агресії російської федерації проти України», «Про мобілізаційну підготовку та мобілізацію»; проєкту «Типова програма навчання для фахівців надавачів соціальної послуги соціально-психологічної реабілітації осіб із ігровою залежністю»; проєкту Плану заходів НАПН України щодо виконання операційного плану заходів на 2025-2027 рр. з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 р.; плану заходів з реалізації Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2030 рр.;

– нормативного, методичного та організаційного забезпечення освіти осіб з особливими освітніми потребами, зокрема за участі наукових працівників Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України у співпраці з МОН України, представниками державного сектору та громадських організацій у 2025 р. розроблено такі нормативні документи: Порядок організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 р. № 1036; Примірне положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затвердженого наказом МОН України від 29 травня 2025 р. № 787; Положення про спеціальний дитячий садок (постанова Кабінету Міністрів України від 7 липня 2025 р. № 817); Порядок утворення та функціонування спеціальних груп закладів дошкільної освіти (постанова Кабінету Міністрів України від 4 квітня 2025 р. № 381);

– ученими Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи НАПН України спільно з працівниками МОН України розроблено Концепцію розвитку психологічної служби у системі освіти на період до 2030 року, яка проходить громадське обговорення.

Діяльність вчених Відділення з упровадження результатів наукових досліджень спрямовувалась на їх оприлюднення шляхом виступів на міжнародних і всеукраїнських конференціях, семінарах, вебінарах тощо; публікацію у збірниках матеріалів конференцій і фахових періодичних виданнях, розміщення наукового доробку в Електронній бібліотеці НАПН України, висвітлення на офіційних сайтах і сторінках у соціальних мережах НАПН України та наукових установ; використання результатів досліджень під час підготовки інформаційних та аналітичних матеріалів, законодавчих і нормативних актів, а також цільовою групою користувачів у науковій та освітянській діяльності.

Вагомим результатом упровадження є розроблення та затвердження наказом МОН України від 4 листопада 2025 р. № 1437 Типової програми підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Комплексна психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах реалізації державного стандарту базової середньої освіти», яка впроваджена у систему післядипломної педагогічної освіти. Також розроблено та апробовано комплексну психоедукаційну програму «Допомога у подоланні: укріплення резильєнтності сімей ветеранів та військових», що апробована у 40 закладах освіти Київської, Чернігівської, Дніпропетровської та Кіровоградської

областей та отримала схвальні експертні висновки і рецензії. Загалом упровадження результатів досліджень забезпечило розвиток психологічно безпечного освітнього середовища, впровадження травмоінформованого підходу, підвищення професійної компетентності психологів, фахівців психологічної служби та зміцнення психічного здоров'я учасників освітнього процесу в умовах війни.

Наукові здобутки вчених Відділення представлено на достатньому рівні публікаційної активності в міжнародному інформаційному просторі. Загалом у 2025 р. опубліковано 69 праць у вітчизняних та зарубіжних наукових періодичних виданнях, що індексуються наукометричними базами Scopus і/або Web of Science Core Collection.

Вчені Відділення брали активну участь у підготовці та проведенні загальних зборів та методологічних семінарів НАПН України, науково-практичних масових заходів. Зокрема у 2025 р. проведено 53 масових науково-практичних заходи, включених до плану роботи НАПН України у тому числі, 21 міжнародна та всеукраїнські конференції, міжнародний конгрес, 15 семінарів, вебінарів, тренінгів, 12 круглих столів, 4 виставки). Окрім цього, вчені взяли участь у 1,2 тис. масових науково-практичних заходах (214 міжнародних), проведених іншими установами та організаціями. Тематичні напрями науково-практичних масових заходів пов'язані із проблемами, які виникли унаслідок воєнної агресії проти нашої країни, стосувалися різних аспектів надання психологічної допомоги населенню, учасникам освітнього процесу та військовослужбовцям.

Упродовж 2025 р. вчені Відділення активно взаємодіяли із засобами масової інформації та громадськістю, загалом – 174 заходи. Зокрема, опубліковано 64 друковані статті у медіа, здійснено 18 виступів на радіо, 12 виступів на телебаченні, 54 відео виступи в мережі Інтернет і оприлюднено 26 публікацій в інтернет-виданнях. Зв'язки з громадськістю здійснювались також за допомогою сайтів установ та сайту НАПН України, сторінок у Facebook, інших інтернет-ресурсів.

Упродовж року підтримувалася співпраця Відділення з науковими установами НАПН України, закладами вищої освіти з різних регіонів України та м. Києва: Інститутом цифровізації освіти НАПН України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, Львівським національним університетом імені Івана Франка, Ніжинським державним університетом імені Миколи Гоголя, Чернівецьким національним університетом імені Юрія Федьковича, Харківським національним педагогічним університетом імені Г.С. Сковороди, а також Інститутом охорони здоров'я дітей та підлітків НАМН України та установами НАН України – Інститутом політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса НАН України, Інститутом соціології НАН України, Інститутом мовознавства НАН України імені О.А. Потебні та ін.

Спільна діяльність вчених Відділення з представниками МОН України, НАН України, НАМН України здійснювалася як у контексті реалізації програм спільної діяльності, так і на виконання оперативних завдань.

Активізувалася участь установ, віднесених до Відділення, в конкурсах грантової підтримки наукових досліджень, оголошених Національним фондом досліджень України (НФДУ). Дві заявки на виконання наукових досліджень від установ, віднесених до Відділення, стали переможцями конкурсу НФДУ, зокрема «Психологічна самообілізація та ментальна життестійкість українців як ресурс стабілізації психічного стану і соціального функціонування в умовах кризових змін і загроз безпеці життя» (Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, наук. кер. – акад. О.М. Кокун) та «Психологія незгод і порозумінь: засоби регулювання конфліктної взаємодії в громадах у воєнний і повоєнний час» (Інституту соціальної та політичної психології НАПН України, наук. кер. – чл.-кор. І.Г. Губеладзе). У конкурсах, які проводять міжнародні фонди у партнерстві з іншими установами і громадськими організаціями, Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України виграно заявку на виконання дослідження від Шведського Інституту.

Вчені Відділення отримали грантову підтримку для міжнародного стажування та участі в міжнародних заходах і конференціях, зокрема за програмою Social Psychology Ambassador Grant (EASP), Erasmus+, CIVICA4Ukraine тощо.

Наукові працівники *Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи* за грантової підтримки Національного фонду досліджень України з березня по листопад 2025 р. здійснювали третій етап наукового дослідження за темою «Постковідна соціально-психологічна реабілітація учасників освітнього процесу в діяльності працівників психологічної служби». У межах зазначеного етапу здійснено експериментальне впровадження у практику роботи працівників психологічної служби двох інноваційних програм підвищення кваліфікації практичних психологів, успішно реалізовано комплекс заходів з навчання та методичного супроводу практичних психологів системи освіти.

До важливих завдань, які виконувалися у звітному році вченими Відділення, слід віднести зміцнення різних напрямів міжнародного наукового співробітництва: виконання угод із зарубіжними науковими і освітньо-науковими установами; реалізацію спільних наукових та освітніх проєктів; участь у зарубіжних стажуваннях та підвищенні кваліфікації; проведення міжнародних наукових заходів в Україні та за кордоном. У формі очних та заочних зустрічей проводилася професійна взаємодія із науковцями та практиками 42 міжнародних громадсько-професійних організацій 20 країн.

Зокрема, співробітники Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України взяли участь у виконанні 10 угод про міжнародне наукове співробітництво, реалізації 8 міжнародних науково-освітніх проєктів; взяли участь у 23 міжнародних програмах підвищення кваліфікації та закордонних стажуваннях; а також стали учасниками (очно або заочно) 51 міжнародного наукового заходу за кордоном. Вченими організовано та проведено 26 міжнародних наукових заходів в Україні; здійснено 4 зарубіжні відрядження; 11 науковців працювали в складі редколегій 11 зарубіжних журналів; видано 17 випусків шести фахових наукових видань (категорія «Б»), які входять до

27 міжнародних наукометричних баз; видано інформаційний бюлетень з міжнародними психологічними асоціаціями (англійською мовою); здійснювалась співпраця із 42 міжнародними державними та громадсько-професійними організаціями.

У звітному році науковими працівниками Інституту соціальної та політичної психології НАПН України реалізовувалося кілька міжнародних проєктів: EDC: Education for Democratic Citizenship For Ukraine за підтримки Шведського Інституту (2024-2026 pp.), дослідження в рамках міжнародного консорціуму «PROTEMO» «Emotional Dynamics of Protective Policies in an Age of Insecurity» (Horizon Europe) (2024-2026 pp.), Українсько-польський дослідницький проєкт у співпраці з Інститутом психології Польської академії наук «Подолання кризи психічного здоров'я у війні: науково-обґрунтована медіапсихосвіта для зміцнення здоров'я сім'ї та громади під час економічного відновлення» (2023-2026 pp.), Дослідницький проєкт спільно із Save the Children International з української адаптації і валідації опитувальника «Ти в нормі? (ТВН)» («Are You Well Toolkit» (AYW-Toolkit) (2025-2026 pp.), Дослідницький проєкт згідно з угодою про співпрацю з Університетом Яна Длугоша (Польща) (2025-2026 pp.), European Commission. Social and Psychological Aspects of European Values in the Context of Martial Law in Ukraine. Сім учених пройшли 15 міжнародних стажувань у 9 країнах, здійснено 15 міжнародних відряджень, взято участь у світових конгресах і міжнародних конференціях, організації міжнародних заходів. У межах викладацької активності науковців за кордоном було проведено 5 лекцій і воркшопів в рамках навчальних курсів і літніх шкіл в Університеті Ліннея (Швеція), Ягелонський університет (Польща) та заняття для студентів в Університеті Яна Длугоша (Польща).

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України здійснює реалізацію спільного українсько-швейцарського проєкту з виконання наукових досліджень «RISE: Резілієнтність через імерсивне сенсорне середовище» за рахунок грантової підтримки швейцарських партнерів (реєстраційний номер проєкту 2023.01/0084) (2023-2028 pp.). Триває співпраця в межах меморандуму про співпрацю з Heal Traumas International, Inc. (США), Children and War UK (charity number 1194478) (Великобританія) та Children and War Foundation (№ 882577252) (Норвегія). В рамках меморандуму заплановане залучення коштів для реалізації проєкту з адаптації посібника Teaching Recovery Techniques (TRT) для дітей з особливими освітніми потребами в Україні.

Міжнародна діяльність Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи була спрямована на підтримку чинних партнерств та розвиток нових. Зокрема, у межах угоди зі Школою соціальної роботи Університету Вейна (США) продовжено реалізацію «Українського лонгітюдного дослідження» (ULS), спрямованого на вивчення стану психічного і фізичного здоров'я дітей, зокрема ризикованої поведінки та впливу травматичних подій. Спільно з Англія Раскін Університетом (Велика Британія), Харківським національним університетом внутрішніх справ та ГО «Фонд розвитку науки та освіти «Інтелект» реалізується українсько-британський проєкт «Dity Online», присвячений вивченню онлайн-ризиків для дітей під час війни. У співпраці з GIZ

та ГО «Агенція розвитку проєктних ініціатив» продовжується реалізація проєкту «НОРЕ – допомога в подоланні», щодо підтримки дітей і жінок із сімей ветеранів та військових працівниками психологічної служби системи освіти. У межах проєкту розроблено та апробовано комплексні психоедукаційні програми, що рекомендовані до використання у практичній діяльності психологів. Укладено угоду з компанією GIZ за дорученням Уряду Німеччини через ГО «Агенція розвитку проєктних ініціатив» щодо реалізації проєкту з інклюзивної підтримки у професійній (професійно-технічній) освіті, зорієнтованого на підвищення кваліфікації психологів та посилення психологічної підтримки учнів і педагогів закладів професійної (професійно-технічної) освіти.

Вчені Відділення є активними членами професійних громадських об'єднань. Основними напрямками громадської діяльності було надання психологічної допомоги, індивідуальних консультацій, виконання консультаційно-методичної роботи, ознайомлення відповідних фахівців-психологів, волонтерів з інноваційними підходами до надання психологічної допомоги постраждалим від подій війни, розроблення та проведення лекційних курсів, організація семінарів, круглих столів тощо.

Інформація про науково-організаційну діяльність Відділення, а також про наукову, навчальну, науково-виробничу та довідкову продукцію, підготовлену вченими віднесених до нього наукових установ за результатами виконаних наукових досліджень, систематично розміщується в Електронній бібліотеці НАПН України, у Віснику НАПН України, на сайті НАПН України та на сайтах її установ.

VII.2.3. ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ

Науково-організаційна діяльність Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України (далі – Відділення) у звітному році була спрямована на забезпечення вчасного і якісного виконання всіх запланованих видів робіт, сприяння активній участі вчених у створенні надійного теоретичного підґрунтя і дидактико-методичного супроводу стійкого функціонування вітчизняної освіти, зокрема загальної середньої, у непростих умовах воєнного лихоліття як запоруки її неодмінного відновлення і подальшого розвитку. Чільну увагу надано забезпеченню досягнення наукових результатів з високим рівнем практичного застосування, які справляють інноваційний вплив на модернізацію освіти, формування конкурентоспроможного людського капіталу, утвердження української національної і громадянської ідентичності.

У плануванні й організації досліджень неухильно реалізується підхід, що передбачає забезпечення комплексності і системності розв'язання відповідних наукових проблем. Саме на таких засадах уже протягом чотирьох років здійснюється цикл досліджень зі створення дидактико-методичного забезпечення впровадження нового змісту базової середньої освіти, що передбачає формування на єдиних методологічних засадах інноваційного цілісного навчально-методичного комплексу у розрізі кожного предмета

навчального плану гімназії у складі навчальної програми, підручника, дидактичних і методичних посібників та рекомендацій. У звітному році зроблено новий поступ у його створенні. Зокрема укладено декілька нових модельних і навчальних програм, видано й упроваджено в масову освітню практику 21 новий підручник для 8 класу⁴⁹⁵, підготовлено для вибору вчителями і видання за державним замовленням 21 новий підручник майже з усіх предметів навчального плану 9 класу.

Відділенням підтримано ініціативу зосередження наукового потенціалу дослідників проблем дошкільної освіти саме в Інституті педагогіки з метою тіснішої координації наукових пошуків шляхів розв'язання актуальних педагогічних проблем дошкілля і початкової школи, зокрема в контексті забезпечення наступності в змісті й організації освітнього процесу і можливого розроблення в перспективі цілісної дидактичної системи «Дошкілля – початкова школа». Першим кроком щодо створення складників цієї системи став підготовлений спільно фахівцями дошкільної і початкової освіти й опублікований у звітному році навчально-методичний комплект «Математичний старт», спрямований на забезпечення наступності у математичному розвитку дітей між дошкіллям і початковою школою.

Саме відповідність актуальним потребам практики, оперативне реагування на її запити, а також з'ясування впливу результатів досліджень на підвищення ефективності освітнього процесу неодноразово обговорювалися на засіданнях бюро Відділення. У звітному році йшлося зокрема про дослідження, завершені у минулі роки. У процесі обговорення відбувся обмін досвідом щодо способів виявлення впливу запропонованих вченими рішень на поліпшення освітньої практики.

Посиленню практичної орієнтованості виконуваних досліджень слугує також запроваджена у Відділенні вимога обов'язкової підготовки за їх результатами, поряд з іншою науковою продукцією, аналітичних доповідей, інших видів аналітичних матеріалів з детальним аналізом певної актуальної наукової або освітньої проблеми і обґрунтованими пропозиціями щодо шляхів і способів її розв'язання. Практично всі дослідження, що нині виконуються у Відділенні, передбачають одним із результатів підготовку подібних матеріалів.

У контексті вирішення проблеми впровадження в практику результатів здійснюваних досліджень посилено увагу до оперативного їх оприлюднення в різних формах – публікації, масові заходи, розміщення відповідних матеріалів на сайтах наукових установ, у Електронній бібліотеці НАПН України тощо. У звітному році вченими Відділення опубліковано понад 500 наукових праць – монографій, підручників, навчальних і методичних посібників, аналітичних матеріалів, статей у фахових виданнях, рекомендацій тощо.

Важливим джерелом оприлюднення новітніх результатів досліджень учених є 6 науково-педагогічних журналів, які видаються інститутами Відділення. Серед них – міжнародне фахове видання категорії А «Інформаційні технології і засоби навчання» Інституту цифровізації освіти, що індексується

---

⁴⁹⁵ <https://undip.org.ua/to-teachers/textbooks/pidruchnyky-8-klas>

наукометричною базою Web of Science Core Collection. Високий рівень цього видання учергово підтвердили результати конкурсного відбору, проведеного у 2025 р. МОН України з метою фінансової підтримки подібних видань за рахунок міжнародних фондів. Журнал увійшов у число 19 переможців серед 230 українських наукових видань подібного рівня і став єдиним із видань соціально-гуманітарного напрямку.

Результати досліджень, інноваційні ідеї оприлюднено й обговорено на багатьох науково-практичних заходах – конференціях, семінарах, круглих столах, майстер-класах, тренінгах тощо. У звітному році Відділенням і його інститутами організовано й проведено 38 міжнародних і всеукраїнських конференцій, 22 науково-практичні семінари, 7 круглих столів, матеріали яких оприлюднено в різних формах.

Процес упровадження результатів досліджень і його методичний супровід поповнюється новими дієвими формами. Зокрема, з ініціативи наукових співробітників відділу суспільствознавчої освіти Інституту педагогіки спільно з видавничим домом «Освіта» започатковано освітній проєкт «Майданчик НУШ: правознавство. Коментарі авторів», який передбачає регулярні зустрічі авторів програми і підручника з правознавства для 9 класу із вчителями в межах циклу вебінарів, де обговорюються особливості змісту і методики навчання учнів правознавства у 9 класі, методика використання підручника як засобу навчання і моделі освітнього процесу, функції і застосування електронних додатків до підручника, технології оцінювання учнів тощо.

Чільне місце в науково-організаційній діяльності Відділення посідали питання, пов'язані із наданням необхідної науково-методичної допомоги освітянам у здійсненні освітнього процесу в умовах воєнного стану, подоланні освітніх втрат, породжених російською воєнною агресією. Особливості організації освітнього процесу, методичні і дидактичні аспекти його здійснення в умовах різних режимів навчання – очного, дистанційного, змішаного – прямо або опосередковано перебувають у полі зору вчених, які досліджують дидактико-методичні проблеми сучасної освіти. З цією метою свого часу внесено корективи до тематичних планів багатьох досліджень, де уточнено відповідні дослідницькі завдання і зміст передбачуваної наукової продукції, що нині успішно реалізується. Відповідні питання є предметом розгляду на педагогічних форумах і висвітлення у публікаціях.

У звітному році, зокрема, організовано й успішно проведено традиційну конференцію до початку нового навчального року «Учені НАПН України – українським учителям», запис якої доступний для перегляду на Ютуб-каналі, а матеріали розміщено на сайті Інституту педагогіки, підготовлено й оприлюднено методичні рекомендації щодо навчання за новими програмами і підручниками у 8 класі⁴⁹⁶, проведено низку семінарів для вчителів, де всі питання розглянуто із урахуванням викликів сучасної війни. За результатами роботи звітної наукової конференції Інституту цифровізації освіти «Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану», підготовлено й оприлюднено

---

⁴⁹⁶ <https://doi.org/10.32405/978-966-644-805-0-2025-159>

однойменний збірник матеріалів. Цим же інститутом спільно із громадською організацією «Об'єднання «Агенція освітньої політики» та Департаментом освіт м. Варшави проведено шість п'ятиденних тренінгів «Травмоінформована педагогіка: форми і методи роботи в українській школі», у роботі яких узяли участь понад 200 вчителів і практичних психологів з різних областей України.

Значне місце в науково-організаційній роботі Відділення посідала аналітико-експертна діяльність. У звітному році підготовлено низку аналітичних матеріалів, експертних висновків і пропозицій до проєктів законодавчих і нормативних документів органів законодавчої і виконавчої влади. За дорученням Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій здійснено експертизу і надано пропозиції до ряду законопроєктів, що стосувалися державної підсумкової атестації і вступної кампанії 2026 р., державного фінансування оснащення сільських шкіл сучасним обладнанням, організації профільного навчання, вдосконалення захисту прав національних меншин з використання офіційних мов Євросоюзу для сприяння європейській інтеграції України та ін. Підготовлено довідково-аналітичні матеріали щодо тижневого навантаження і оплати праці вчителів шкіл європейських країн. Вчені Відділення входять до складу численних творчих колективів з розроблення нормативно-правових документів, експертних комісій МОН України. За їх активної участі, зокрема, у звітному році підготовлено оновлений Державний стандарт початкової освіти, створено проєкт типової освітньої програми для початкової школи, розроблено низку модельних навчальних програм, здійснено експертизу ряду проєктів наказів і нормативних документів МОН України.

Відділенням здійснено значну роботу з підготовки й проведення загальних зборів НАПН України «Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі». Попередньо організовано і проведено широкомасштабне опитування різних категорій учасників освітнього процесу в Україні, яке дало можливість з'ясувати стан і проблеми застосування інструментів штучного інтелекту у вітчизняній освіті. Проаналізовано діяльність наукових установ НАПН України з дослідження психолого-педагогічних проблем використання технологій штучного інтелекту в освітньому процесі, визначено перспективні напрями подальших досліджень. Підготовлено й опубліковано відповідну науково-аналітичну доповідь⁴⁹⁷.

Підготовлено і подано для розгляду Президією НАПН України питання «Про результати дослідження проблем STEM-освіти в гімназіях і ліцеях у Відділенні загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем НАПН України» (травень 2025 р.), а також узято участь у підготовці низки питань, що стосуються різних аспектів роботи академії.

Відбулося двоє загальних зборів Відділення. У ході одних із них проаналізовано результати наукової і науково-організаційної діяльності Відділення у 2024 р. і визначено пріоритетні завдання на 2025 р. Під час других обрано нових членів академії. Дійсними членами НАПН України стали Олег Михайлович Спірін і Тамара Олексіївна Пушкарьова, членами-кореспондентами

⁴⁹⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747330>

НАПН України обрано Миколу Васильовича Головка, Тетяну Миколаївну Засєкіну, Світлану Григорівну Литвинову, Олександра Володимировича Малихіна, Оксану Володимирівну Онопрієнко. Почесним академіком НАПН України обрано Петра Григоровича Шищенка.

Проведено 9 засідань бюро Відділення, якими розглянуто близько 30 питань, що стосуються різних аспектів діяльності Відділення. Проаналізовано, зокрема, роботу інститутів Відділення з усунення недоліків за результатами державного фінансового аудиту 2024 р., хід упровадження результатів наукових досліджень, завершених у попередній період, оцінено нові наукові здобутки 2025 р., визначено проблематику наукових пошуків на найближчу перспективу тощо.

VII.2.4. ВІДДІЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України (далі – Відділення) та його бюро у 2025 р. спрямовували діяльність на забезпечення виконання планових наукових досліджень, підготовку матеріалів до загальних зборів і методологічних семінарів, питань до розгляду на засіданнях Президії НАПН України, Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій; обґрунтовували та вносили пропозиції до проєктів законів України і нормативно-правових документів; надавали інформацію Кабінету Міністрів України і МОН України.

Наукові пошуки здійснювалися за напрямками: розвиток світової і національних освітніх систем; якість освіти; інформаційне освітнє середовище; професійна (професійно-технічна) освіта; фахова передвища освіта; вища освіта; педагогічна освіта; освіта дорослих; післядипломна освіта.

На загальних зборах НАПН України 11 лютого 2025 р. до складу відділення обрано двох дійсних членів (академіків) Л.Б. Лук'янову і Ю.Д. Бойчука, а також чотирьох членів-кореспондентів: В.Ю. Арешонкова, М.П. Вовк, К.І. Почку, М.А. Пригодія.

На засіданнях Президії НАПН України розглянуто питання «Про результати фундаментального наукового дослідження «Теоретичні й методичні основи консультування з молодіжного підприємництва у закладах професійної (професійно-технічної) освіти» (2022-2024 рр.), виконаного в Інституті професійної освіти НАПН України».

Розширені засідання бюро відділення (в режимі онлайн) проводилися за участю завідувачів відділів і наукових працівників Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна, Інституту професійної освіти, а також керівників Директорату професійної освіти МОН України, Директорату вищої освіти та освіти дорослих МОН України, Інституту модернізації змісту освіти МОН України, а також Міністерства соціальної політики України, Всеукраїнської асоціації працівників професійно-технічної освіти, директорів науково-методичних центрів, навчально-методичних центрів і кабінетів професійно-технічної освіти в областях. Заслухано вісім питань про хід і

результати виконання досліджень та організацію експериментальної роботи в наукових підрозділах інститутів, віднесених до Відділення.

Результати наукових досліджень ураховувалися при підготовці проектів документів Комітету Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій: інформаційно-аналітичних матеріалів, пропозицій до проектів рішень.

Відділення стало організатором міжнародних, всеукраїнських та регіональних науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів і педагогічних читань з актуальних проблем професійної (професійно-технічної) освіти і освіти дорослих.

Значну увагу члени Відділення, його бюро, експертна рада та вчені наукових установ приділяли визначенню напрямів перспективних досліджень професійної, фахової передвищої освіти, педагогічної освіти й освіти дорослих, рецензуванню та уточненню тематики досліджень наукових підрозділів віднесених до Відділення інститутів, індивідуальній роботі членів Відділення та ефективності досліджень, соціальній значущості результатів та їх упровадженню в практику.

Вчені **Інституту професійної освіти НАПН України** проводили 10 експериментів (1 – всеукраїнського рівня, 4 – регіонального рівня і 5 – рівня підвідомчої установи НАПН України). До проведення експериментальної роботи було залучено 74 об'єкта (заклади професійної, фахової передвищої і вищої освіти, навчально-методичні центри професійно-технічної освіти, підприємства тощо), з яких 13 – за наказом МОН України, 17 – за наказами обласних органів управління освітою; 44 – за рішенням вченої ради Інституту професійної освіти НАПН України на підставі договорів про співробітництво.

В інституті діють 4 наукові центри: сучасних професій і технологій навчання; енергоефективності; психологічного супроводу діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти; професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників.

Основним завданням інституту було виконання двох фундаментальних та чотирьох прикладних наукових досліджень. Здійснювалося впровадження 23 од. наукової продукції.

Підготовлено і випущено періодичні видання: «Професійна педагогіка / Professional pedagogics» (2 номери), електронне видання «Інноваційна професійна освіта» (6 випусків).

У 2025 р. діяльність інституту спрямовувалась на інтеграцію в Європейський дослідницький простір у реалізації завдань шести планових наукових досліджень. Продовжувалася співпраця із 11 міжнародними організаціями, зокрема: Goethe-Institut в Україні, Німецьким товариством технічного співробітництва, Федеральним інститутом професійної освіти, Інститутом техніки та освіти Технічного університету м. Бремена, Університетом м. Констанца (Федеративна Республіка Німеччина), Віденським університетом економіки та бізнесу (Австрія), Римським університетом Тре (Італія), Інститутом підвищення кваліфікації «Міжнародна професійна академія «Туран-Профі» (Республіка Казахстан), Сілезькою академією (Республіка Польща), Міжнародною асоціацією технологічного розвитку та інновацій

(International Association for Technological Development and Innovations), NeuroAcademy (Ізраїль), Асоціацією MTU United European Countries Fund (UECF). Укладено дві нові стратегічні угоди: з Українським вільним університетом (Німеччина) та Сілезькою академією (Польща).

Вчені інституту взяли участь у 45 міжнародних масових заходах. У межах проєктної діяльності подано 5 заявок на конкурси Erasmus+ та Horizon Europe, а також успішно реалізовано індивідуальний дослідницький проєкт за програмою DAAD (Німеччина).

У 2025 р. науковцями інституту здійснено експертизу 19 законодавчих і нормативно-правових документів (3 проєктів законів України; 3 документів відповідно до постанов Кабінету Міністрів України; 6 – згідно з листами та концепціями МОН України; 7 – відповідно до розпоряджень та листів НАПН України). Зокрема, підготовлено експертні висновки до проєктів законів України «Про професійну освіту» та «Про Національну систему кваліфікацій», Стратегії розвитку МОН України «Освіта переможців» до 2027 року, а також Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування на 2025-2027 роки. У звітному періоді 16 науковців установи були членами 23 агентств, експертних рад, комісій та робочих груп (зокрема експертних комісій МОН України з професійної освіти, соціальної та здоров'язбережувальної галузі, а також робочих груп при Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій та Національному агентстві з питань запобігання корупції). 11 вчених є членами редакційних колегій вітчизняних фахових періодичних видань: 8 – вітчизняних видань, 3 – зарубіжних видань; 10 науковців є рецензентами наукометричних журналів (зокрема 5 – видань, що індексуються у Scopus та Web of Science). Упродовж 2025 р. здійснювалося рецензування 23 рукописів видавничої продукції (7 наукових, 8 – виробничо-практичних, 7 – навчальних та 1 довідкового видання).

На виконання Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України наукові працівники інституту брали участь у розробленні рекомендацій МОН України щодо формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) освіти та фахової передвищої освіти, експертизі проєкту Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування (2025-2027 рр.) і проєктів наукових досліджень гуманітарного профілю; розроблено 12 професійних та 1 освітній стандарт; подано заявки на конкурс програми ERASMUS-EDU-2025-CB-VET у складі двох міжнародних консорціумів (проєкти CircuTex4Ukraine та DualStudUA); підготовлено методичні посібники з розвитку компетентності педагогів фахових коледжів та управління конкурентоспроможністю закладів освіти; забезпечено науковий супровід інноваційних проєктів щодо цифровізації центрів професійної кар'єри, впровадження платформ для машинобудівної галузі та реалізації профільної середньої освіти транспортно-логістичного профілю; проведено Всеукраїнський конкурс «Планета ІТ» та VII Всеукраїнський семінар з модернізації освітніх програм; визначено пріоритети щодо посилення інтеграції Ради молодих учених у практику професійної освіти.

Важливим результатом співпраці інституту з НАН України стало

проведення спільно з Інститутом мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М.Т.Рильського VII Всеукраїнського науково-практичного семінару з модернізації освітніх програм та оприлюднення збірника наукових праць; упровадження нової програми підвищення кваліфікації у сфері компетентнісного розвитку працівників закладів професійної освіти; визначення стратегічних напрямів цифровізації професійної освіти спільно з Інститутом кібернетики імені В.М. Глушкова; підготовка та оприлюднення інформаційно-аналітичних матеріалів щодо використання штучного інтелекту в освітньому процесі; залучення вчених НАН України до рецензування видання «Інноваційна професійна освіта»; у межах Всеукраїнського фестивалю науки проведення двох науково-практичних заходів та забезпечення участі молодих вчених у семінарі з актуальних досліджень гуманітарних наук; визначення пріоритетів розширення кола партнерських установ НАН України, розвитку внутрішньої мобільності аспірантів та впровадження практики гостьових лекцій провідних вчених.

Важливим досягненням інституту у виконанні Програми спільної діяльності Національної академії педагогічних наук України і Національної академії медичних наук України стало проведення спільно з Інститутом геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова VII Всеукраїнського науково-практичного семінару з модернізації освітніх програм та оприлюднення збірника наукових праць. Також у Центрі психологічного супроводу реалізовано комплекс заходів щодо збереження ментального здоров'я та психосоціальної підтримки осіб з особливими потребами внаслідок війни; забезпечено наукову участь у розробленні нормативно-правових документів, зокрема підготовлено експертний висновок до проєкту Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування (2025-2027 рр.); скоординовано спільні зусилля щодо популяризації наукових досягнень у цифровому просторі; визначено пріоритети розширення переліку партнерських установ НАМН України, впровадження гостьових лекцій для аспірантів та вдосконалення механізмів внутрішньої мобільності.

На виконання Програми спільної діяльності Національної академії педагогічних наук України і Національної академії правових наук України разом з Науково-дослідним інститутом інтелектуальної власності НАПрН України проведено VII Всеукраїнський науково-практичний семінар з модернізації освітніх програм та оприлюднено збірник наукових праць; створено науково-освітній центр «Інноваційна професійна освіта у цифровому середовищі» для координації досліджень у сфері інноваційної педагогіки на засадах інтелектуальної власності; забезпечено взаємне представництво вчених у редакційних колегіях видань; узято участь у XIII Міжнародній науково-практичній конференції з правозастосування у сфері інтелектуальної власності; проведено круглий стіл «Інтелектуальна власність та інноваційна діяльність» за участі провідних експертів НДІ інтелектуальної власності для мотивації академічного розвитку аспірантів; організовано систематичний обмін науковими виданнями та інформаційними матеріалами; визначено пріоритети щодо посилення членства вчених у спільних експертних радах, активізації гостьового лекторію та розроблення спільних програм підвищення кваліфікації.

У звітному році вчені були організаторами (співорганізаторами) 25 масових науково-практичних заходів, проведених згідно з планом роботи НАПН України на 2025 р., зокрема: 6 конференцій (із яких 3 міжнародні), 12 науково-практичних вебінарів, 5 засідань круглих столів тощо. Усі масові заходи спрямовано на упередження освітніх втрат і розривів та відновлення України.

У 2025 р. 10 статей вчених інституту опубліковано у виданнях, що індексуються базами даних Scopus та Web of Science Core Collection.

В інституті функціонує 4 електронні ресурси (веб-сайти, бази даних), з яких один (цифрова платформа професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі) розроблено у 2025 р. Підготовлено 3 набори FAIR-даних, що мають унікальний ідентифікатор DOI.

Здійснено популяризацію результатів наукових досліджень шляхом розміщення матеріалів про наукову продукцію та результати її впровадження на відеохостингу YouTube⁴⁹⁸ (570 відео); на офіційному сайті інституту; в електронному наукометричному виданні «Вісник Національної академії педагогічних наук України»; на офіційному сайті НАПН України; на телеканалі TV7+. Вебсайт «Педагог-новатор» надає доступ до педагогічних інновацій, нових видань, тренінг-курсів. Вебплатформа «015 Партнерський простір» створена для налагодження комунікації й поширення інформації про нові наукові видання, програми та заходи. «Вебпортал з моніторингу освітньо-професійних досягнень здобувачів освіти та кар'єрного зростання випускників» конгломерує цифрові інновації з науковими результатами 4 наукових досліджень і 4 експериментів всеукраїнського рівня з питань кар'єри і підприємництва. Електронний ресурс «Підготовка педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) освіти до застосування цифрових технологій у воєнний та повоєнний час» популяризує інновації з розвитку цифрової компетентності здобувачів і педагогів.

До Електронної бібліотеки НАПН України у 2025 р. завантажено 232 ресурси (понад 3,5 тис. скачувань). Усі лабораторії і наукові працівники установи мають бібліометричні профілі в Google Scholar та відкритий ідентифікатор дослідника ORCID, 100 % наукових співробітників представлені в системі «Бібліометрика української науки», результати діяльності лабораторій інституту систематично висвітлюються у засобах масової інформації, соцмережах, на сайтах закладів освіти, установ та організацій. Помітно зросла присутність учених у міжнародних базах даних: профілі в Scopus мають 57 % науковців, а у Web of Science – 73 % (що на 30 % більше порівняно з попереднім роком). Наукові праці інституту в системі Google Scholar мають: h-індекс – 54; кількість цитувань – 19 тис.; WoS: h-індекс – 4; кількість цитувань – 246; Scopus: h-індекс – 11; кількість цитувань – 330. Середні індекси цитувань учених Інституту: у Google Scholar – h-індекс – 9; кількість цитувань – 498; WoS h-індекс – 0,33; кількість цитувань – 4,6; Scopus – h-індекс – 0,97; кількість цитувань – 14,6. Фаховий науковий журнал «Professional Pedagogics» (категорія

---

⁴⁹⁸ <https://www.youtube.com/watch?v=zQbyD3l8bNE>

«Б») індексується в міжнародній наукометричній базі Index Copernicus (99,9) та пошуковій системі Google Scholar, де його показники становлять: h-індекс – 22, i 10-індекс – 74, а загальна кількість цитувань становить понад 32 тис. Видання представлено у провідних закордонних бібліотеках 8 країн світу (зокрема ФРН, Великої Британії, Канади та Швеції).

В Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України проводилося чотири експерименти рівня структурних підрозділів підвідомчої установи НАПН України. Експериментальна робота здійснювалася на базі 28 закладів освіти різних рівнів і установ.

Відповідно до тематичного плану наукових досліджень і технічних завдань виконувалися три фундаментальні і два прикладні дослідження. Продовжувалося впровадження результатів завершених наукових досліджень та здійснювався моніторинг його ефективності. Упроваджувалось 35 од. наукової продукції.

Здійснено підготовку і випуск фахового наукового журналу «Порівняльна професійна педагогіка / Comparative Professional Pedagogy» (2 номери), електронного наукового фахового журналу «Імідж сучасного педагога» (6 номерів), Вісника кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» (2 номери), а також збірників наукових праць «Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи» (2 номери), «Естетика і етика педагогічної дії» (2 номери), польсько-український науковий щорічник «Edukacja Zawodowa i Ustawiczna / Професійна і неперервна освіта» (1 номер).

У збірниках, що входять до наукометричних баз Scopus і Web of Science, опубліковано 12 статей, у фахових збірниках наукових праць, включених до міжнародних наукометричних баз даних, – 51, у міжнародних виданнях – 12.

Вчені інституту брали участь у експертній діяльності, зокрема є членами робочої групи із напрацювання ініціатив з нормативно-правового забезпечення функціонування корпоративних закладів освіти при Комітеті Верховної Ради України з питань освіти, науки та інновацій, Громадської ради при МОН України, Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти, експертами цього агентства; експертної групи МОН України з оцінювання ефективності діяльності за науковим напрямом соціогуманітарних наук, Європейської асоціації педагогічної освіти (Association of Teacher Education in Europe, Бельгія).

Вчені інституту також входили до складу робочих груп, брали участь у роботі науково-методичних та громадських рад, експертних груп МОН України із розроблення проєктів законодавчих і нормативно-правових документів щодо вдосконалення наукового, педагогічного, психологічного, методичного забезпечення освітнього процесу, надання різних видів консультативної допомоги; здійснювали рецензування освітньо-професійних, освітньо-наукових програм підготовки майбутніх педагогів, активно взаємодіяли у межах Об'єднання інституцій-партнерів «Педагогічна синергія», спрямовану на вдосконалення практичної підготовки майбутніх вчителів у закладах вищої педагогічної освіти України і зарубіжних країн.

Найвагомішими результатами співпраці з МОН України є участь наукових працівників інституту у роботі експертних/конкурсних комісій МОН України з експертизи об'єктів у сфері наукової та науково-технічної діяльності; розроблення «Концепції професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти»; обґрунтування навчально-методичного і довідкового супроводу оновлення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів на різних освітніх рівнях (на рівні фахової передвищої освіти, бакалаврському, магістерському, докторському) з урахуванням положень Професійних стандартів викладача, сучасних українських та зарубіжних нормативно-правових документів у сфері неперервної педагогічної освіти; створення науково-методичного забезпечення професійного й особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти; навчальних, науково-методичних матеріалів з підвищення їхньої кваліфікації; поглиблення мережевої взаємодії із закладами вищої педагогічної освіти в межах функціонування об'єднання інституцій-партнерів «Педагогічна синергія» шляхом проведення науково-практичних масових заходів, спрямованих на підвищення якості освітнього процесу; проведення низки науково-практичних масових заходів з проблем навчання педагогічних працівників, шкільних психологів навичок надання першої психологічної допомоги у кризових соціальних умовах.

На виконання Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України діяльність інституту спрямовувалося на організацію й участь у спільних з установами НАН України науково-практичних масових заходах з питань розвитку освіти і науки, (XII International Conference and Workshops IT&I Information Technology and Implementation, 20-21 листопада 2025 р., Київ; гостьова лекція «Іван Драч: ідеали соборності» у межах серії просвітницьких заходів «Цвіт української педагогіки: сучасне і минуле», 23 січня 2025 р.), проведення з Інститутом української мови НАН України; Інститутом літератури імені Тараса Шевченка НАН України, Всеукраїнським товариством «Просвіта» імені Тараса Шевченка, Кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта ХХІ століття» щорічного вебінару «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства», присвяченого Міжнародному дню рідної мови (International Mother Language Day 2025), тема дня – «Мови мають значення: срібний ювілей святкування Міжнародного дня рідної мови» («Languages matter: Silver Jubilee Celebration of International Mother Language Day»); здійснення спільних публікацій з науковими працівниками установ НАН України у періодичних наукових виданнях (3 статті у виданнях, що індексуються у базі даних Scopus).

Продовжилася співпраця інституту і Комунального закладу позашкільної освіти «Київська Мала академія наук учнівської молоді» – територіального відділення Національного центру «Мала академія наук України» (проведення заходів для ліцеїстів Київського військового ліцею імені Івана Богуна, участь у журі II (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук).

Вчені інституту брали участь у роботі науково-дослідної лабораторії з вивчення і розроблення гуманітарних ідей академіка В.І. Вернадського, що діє під егідою Комісії з розроблення наукової спадщини академіка В.І. Вернадського НАН України; а також у підготовці п'ятого тому колективної монографії «Ноосфера Вернадського, сучасна освіта і наука» до 162-річчя від дня народження видатного вченого.

Відповідно до Програми спільної діяльності з Національною академією медичних наук України проведено XV Всеукраїнські психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті доктора педагогічних наук, професора Б.О. Федоришина «Профорієнтація: стан і перспективи розвитку», спільно з Державною установою «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзєєва» НАМН України. Спільно з Інститутом професійної освіти НАПН України та Інститутом геронтології імені Д.Ф. Чеботарьова НАМН України проведено VII Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів».

Найвагоміші результати співпраці з НАПрН України: проведено спільні науково-практичні масові заходи (XV Всеукраїнські психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті доктора педагогічних наук, професора Б.О. Федоришина «Професійна орієнтація: стан і перспективи розвитку»; II Круглий стіл «Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни»; круглий стіл «Євроінтеграційні процеси в сучасній науці та освіті України»), спрямовані на правову, психологічну підтримку ветеранів війни, розвиток професійної орієнтації різних вікових та соціальних категорій населення із урахуванням правових аспектів реалізації цього процесу в сучасних реаліях України; проведення науково-практичного вебінару, присвяченого практичним кейсам застосування антиплагіатної програми StrikePlagiarism та міжнародним практикам застосування ІІІ у вищій освіті на прикладі досвіду університетів Швеції, Данії та Фінляндії, для наукових працівників Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України.

Вченими інституту організовано (співорганізовано) і проведено 65 науково-практичних масових заходів (22 заходи відповідно до Плану роботи НАПН України на 2025 рік, з-поміж яких 10 – міжнародного рівня; 43 – відповідно до плану роботи інституту та позапланово, з них 4 – міжнародного рівня). Науковці інституту взяли участь у 84 науково-практичних масових заходах (зокрема 45 – міжнародного рівня).

Наукові працівники інституту брали участь у реалізації міжнародних освітніх проєктів, були організаторами і співорганізаторами 12 міжнародних наукових заходів в Україні, узяли участь у міжнародних науково-практичних заходах (Республіка Польща, Чеська Республіка, Республіка Молдова).

Діяльність кафедри ЮНЕСКО проводилася відповідно до угоди, укладеної НАПН України з ЮНЕСКО, яку за позитивним рішенням Сектору Освіти

UNITWIN/UNESCO Chairs Programme поновлено до 2028 р. (ID2016UA1214⁴⁹⁹). Надано матеріал щодо діяльності Кафедри до «Карти професійної активності кафедр ЮНЕСКО в Україні» Секретаріату і Національній комісії України у справах ЮНЕСКО та координаційній раді програми «UNITWIN/КАФЕДРИ ЮНЕСКО» в Україні. Підготовлено і подано інформацію до Шостого глобального звіту про навчання і освіти дорослих. Видано два номери Вісника кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI» / Unesco Chair Journal «Lifelong Professional Education in the XXI century» – наукового фахового видання України (категорія «Б» від 27 вересня 2021 р.⁵⁰⁰). Журнал включено до міжнародних реферативно-наукометричних баз даних: DOAJ⁵⁰¹ та ERIN PLUS⁵⁰².

Вченими використовуються соціальні мережі, відеосервіс YouTube і вебсайт НАПН України, вебсайт інституту (<http://ipood.com.ua/>), Електронна бібліотека НАПН України, де оприлюднюється інформація щодо основних характеристик діяльності відділів, проміжних і кінцевих результатів наукової, освітньої, просвітницької діяльності.

Діє Освітній хаб «IPOOD hab» – сучасний освітній онлайн простір самореалізації, саморозвитку та самовдосконалення для різних категорій дорослого населення й усіх зацікавлених у неперервному професійному розвитку. У 2025 р. Освітній хаб включав 11 хабів за різними тематичними напрямками: Об'єднання інституцій-партнерів «Педагогічна синергія»⁵⁰³, Центр підвищення кваліфікації⁵⁰⁴, Університет третього віку⁵⁰⁵, Психологічний консультативно-тренінговий центр⁵⁰⁶, Центр проєктної роботи⁵⁰⁷, Центр е-навчання⁵⁰⁸, Академія педагогічної майстерності та навчання дорослих⁵⁰⁹, Центр порівняльної професійної педагогіки⁵¹⁰, Дистанційна школа демократії та громадянського суспільства⁵¹¹, Центр андрагогічної майстерності⁵¹², Цифровий кластер масових заходів⁵¹³.

Результати діяльності інституту висвітлено в інформаційному науково-освітньому просторі. Бібліометричні профілі вчених установи в Google Scholar склали 100 %. Їх представлення у системі «Бібліометрика української науки» становить понад 99 %; наявність цифрових ідентифікаторів вчених ORCID – 100 %; наповнення Електронної бібліотеки НАПН України продукцією

---

⁴⁹⁹ <http://surl.li/pbaakr>

⁵⁰⁰ <https://unesco-chair-ipood.com/en/unesco-chair-journal>

⁵⁰¹ <https://surl.li/gxvnib>

⁵⁰² <https://erihplus.hkdir.no/journal?id=508760>

⁵⁰³ <https://ipoodhab.com/pedagogical-synergy>

⁵⁰⁴ <https://ipoodhab.com/advanced-training-centre>

⁵⁰⁵ <https://ipoodhab.com/university-of-third-age>

⁵⁰⁶ <https://ipoodhab.com/psychological-centre>

⁵⁰⁷ <https://ipoodhab.com/project-work-centre>

⁵⁰⁸ <https://ipoodhab.com/e-learning-centre>

⁵⁰⁹ <https://ipoodhab.com/academy-of-pedagogical-mastery-and-adult-learning>

⁵¹⁰ <https://ipoodhab.com/university-of-third-age>

⁵¹¹ <https://ipoodhab.com/e-school-of-democracy>

⁵¹² <https://ipoodhab.com/centre-of-andragogy-mastery>

⁵¹³ <https://ipoodhab.com/digital-cluster>

інституту складає понад 2 тис. ресурсів. Середній індекс цитувань учених (індекс Гірша) інституту – 12, інституту – 74.

Результати наукових досліджень, наукова, навчальна та науково-виробнича продукція, підготовлена членами Відділення і вченими віднесених до нього наукових установ, систематично розміщуються в Електронній бібліотеці НАПН України, на сайтах НАПН України та її установ.

VIII.2.5. Відділення вищої освіти

Реалізуючи завдання Програми спільної діяльності МОН України і НАПН України на 2024-2026 рр. та враховуючи необхідність дослідження актуальних проблем воєнного часу і повоєнного відновлення у сфері освіти, педагогіки і психології, євроінтеграції науково-організаційна діяльність Відділення вищої освіти НАПН України (далі – Відділення) упродовж 2025 р. спрямовувалася на дослідження філософських, теоретико-методологічних проблем вищої освіти, передумов її інтеграції до європейського та світового освітніх і наукових просторів, підвищення конкурентоспроможності мережі закладів вищої освіти, зменшення розриву між системою вищої освіти та ринком праці, управління та економіки освіти, відкритої науки, теоретико-методичних аспектів упровадження цифрових технологій, зокрема використання штучного інтелекту для підвищення ефективності підготовки фахівців, розвитку інноваційних цифрових компетентностей тощо.

Науково-організаційна діяльність здійснювалася згідно з планом роботи під керівництвом бюро у складі: академіка-секретаря П.Ю. Сауха, членів-кореспондентів НАПН України М.В. Гриньової, обраних 1 квітня О.С. Дніпрова та В.В. Коцура, директора Інституту вищої освіти НАПН України (далі – інститут) д-ра пед. наук І.І. Драч, ректора Університету менеджменту освіти НАПН України (далі – університет) д-ра філос. М.О. Кириченка та ученого секретаря канд. пед. наук М.В. Набока.

Упродовж 2025 р. змінився чисельний склад Відділення. Загальними зборами НАПН України 11 лютого дійсними членами НАПН України по Відділенню вищої освіти обрано С.А. Калашнікову – доктора педагогічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, члена-кореспондента НАПН України, радника при дирекції Інституту вищої освіти НАПН України, члена Президії НАПН України, та В.С. Пономаренка – доктора економічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, члена-кореспондента НАПН України, ректора Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця.

Членами-кореспондентами НАПН України по Відділенню вищої освіти обрано О.С. Дніпрова – доктора юридичних наук, старшого дослідника, ректора Київського національного університету будівництва та архітектури, Д.М. Загірняка – доктора економічних наук, професора, завідувача кафедри обліку і фінансів, керівника центру моніторингу якості освіти і академічної доброчесності Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського, В.В. Коцура – доктора історичних наук, професора, ректора

Університету Григорія Сковороди у Переяславі, Ж.В. Таланову – доктора педагогічних наук, професора, заслуженого діяча науки і техніки України, в.о. завідувача відділу забезпечення якості вищої освіти Інституту вищої освіти НАПН України, заступника координатора Національного Еразмус+ офісу в Україні, і І.Є. Цепенду – доктора політичних наук, професора, в.о. ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника.

Постановою Президії НАПН України від 19 листопада 2025 р. доктора інженерних наук, професора, дійсного члена Польської академії наук та члена Всесвітньої академії кераміки, професора матеріалознавства та хімічної технології, ректора Краківського університету AGH Єжи Ліса обрано почесним доктором НАПН України по Відділенню вищої освіти.

6 березня 2025 р. помер В.Д. Походенко – почесний академік НАПН України по Відділенню вищої освіти, дійсний член (академік) НАН України, доктор хімічних наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України, колишній віце-президент НАН України, почесний директор і головний науковий співробітник Інституту фізичної хімії імені Л.В. Писаржевського НАН України.

На кінець 2025 р. у Відділенні обліковувались 15 дійсних членів (академіків) НАПН України, 18 членів-кореспондентів НАПН України, 7 іноземних членів НАПН України, 9 почесних академіків та 4 почесні доктори НАПН України.

Упродовж 2025 р. бюро, члени Відділення і колективи інституту та університету спрямували свої зусилля на виконання постанови загальних зборів НАПН України від 4 квітня 2025 р. «Про діяльність НАПН України у 2024 році та завдання на 2025 рік». Зокрема:

- обґрунтування реформування та створення конкурентоспроможної мережі потужних закладів вищої освіти, насамперед шляхом їх укрупнення, які б відігравали провідну роль в європейських просторах вищої освіти і досліджень, слугували локомотивами інноваційного повоєнного відновлення країни, її економіки;

- продовження науково-методичного супроводу імплементації положень Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки, як дорожньої карти для відбудови, модернізації та євроінтеграції вищої освіти в післявоєнний період;

- активізацію участі вчених, наукових колективів НАПН України у конкурсах проєктів наукових досліджень Національного фонду досліджень України та підготовці і виконанні міжнародних та дослідницьких проєктів співпраці та обміну досвідом, зокрема за програмами Еразмус + та «Горизонт Європа» на 2021-2027 рр.;

- збільшення внеску членів академії у підвищення ефективності діяльності НАПН України шляхом розширення публікаційної активності й ефективності вчених наукових установ НАПН України, насамперед у виданнях, які індексуються у базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection, та включення наукових періодичних видань наукових установ НАПН України до категорії «А» і до міжнародних наукометричних баз Scopus та Web of Science;

– забезпечення імплементації концепції відкритої науки в НАПН України та Плану заходів НАПН України щодо відкритої науки на виконання відповідного Національного плану щодо впровадження принципів відкритої науки до 2030 року, затвердженого розпорядженням Кабінету Міністрів України від 8 жовтня 2022 р. № 892-р, зокрема представлення наукових періодичних видань НАПН України у Директорії журналів відкритого доступу (DOAJ), реєстрації суб'єкта у сфері медіа у міжнародному Реєстрі дослідницьких організацій (Research Organization Registry), інтеграції Електронної бібліотеки НАПН України до Національного репозитарію академічних текстів та інших заходів на підтримку ініціатив відкритого доступу до публікацій та періодичних видань НАПН України;

– обґрунтування теоретичних основ розвитку інноваційної діяльності університетів в умовах повоєнного відновлення України та у контексті стійкого розвитку суспільства;

– розроблення теоретичних основ управління реалізацією третьої місії закладів вищої освіти України в умовах повоєнного відновлення

Для реалізації зазначених завдань упродовж 2025 р. продовжилася робота з формування і вдосконалення унікальних цифрових «паспортів» – профілів вчених у наукометричних базах, насамперед у Scopus, Web of Science, Google Scholar, які надають змогу оцінити наукову активність шляхом відображення у звітах кількості статей, співавторів, тематику досліджень та рівень цитованості, що є ключовим для моніторингу ефективності роботи. Крім того, завдяки публічності профілю підвищується видимість досліджень вчених у глобальній науковій спільноті, забезпечується порівнюваність наукометричних показників, зокрема індексу Гірша. Наразі ситуація з формуванням профілів вчених Відділення у різних наукометричних базах даних неоднорідна, як і неоднорідна оцінка ефективності їхньої діяльності, отож можливості для вдосконалення залишаються. До того ж, необхідність активізації і продовження цієї роботи зумовлена:

– рішенням колегії МОН України від 13 лютого 2020 р. № 1/1-13 «Про створення Національної електронної науково-інформаційної системи «URIS» (Ukrainian Research Information System)»;

– розпорядженням Кабінету Міністрів України від 3 грудня 2025 р. № 1389-р «Про схвалення Концепції підтримки та розвитку кадрового потенціалу сфери наукової і науково-технічної діяльності «Національна система дослідників України»». Зазначена система передбачає впровадження механізму рейтингування наукових і науково-педагогічних працівників у Національній електронній науково-інформаційній системі, починаючи вже з 2026 р., та вирішуватиме проблему вірної ідентифікації авторів шляхом створення або використання вже наявних профілів вчених, співробітників установ на основі унікальних ідентифікаторів ORCID з додатковою прив'язкою їх профілів у Scopus ID та/або Publons. Крім того, створення профілів вчених Відділення і наукових установ відповідає завданням Стратегії розвитку НАПН України на 2023-2027 рр., зокрема у підвищенні конкурентоспроможності, зростанні її іміджу у суспільстві та освітньо-науковому просторі.

За даними особистих річних звітів членів Відділення за попередній рік абсолютна більшість має профілі у різних наукометричних базах даних, переважно міжнародних – Scopus, Web of Science, Google Scholar, і незначна кількість членів – у національних базах даних, як от Бібліометрика української науки, Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського, в Електронній бібліотеці «Україніка» та інших. Відповідно до профілів є облікові записи, дані про цитування та певні значення індексів Гірша. До того ж у 2025 р. помітно зросла кількість публікацій членів Відділення, які індексуються у базах даних Scopus, Web of Science Core Collection, Index Copernicus, а також в інших наукометричних базах даних. Продовжується й надалі тенденція до зростання кількості праць в електронному вигляді, зумовлена режимом воєнного стану. Загалом вжиті заходи забезпечили значне наповнення профілів вчених за підсумками звітного року. Таким чином, 30 вчених Відділення (що складає 99 % від їх загальної кількості) мають цифрові ідентифікатори ORCID iD і 29 вчених або 88 % – профілі у Google Scholar, 11 вчених або 33 % мають профілі у Web of Science, 24 вчені або 72 % мають профілі у Scopus та 7 вчених зареєстровані у Бібліометриці української науки. Це забезпечує коректні зв'язки профілів наукових установ і вчених з текстами за їх авторством за допомогою цифрових ідентифікаторів, а також доступ до академічних публікацій у репозитаріях наукових текстів НАН України, Електронній бібліотеці НАПН України, інших наукових бібліотек як агрегаторів наукових текстів. Водночас існує проблема подальшого підвищення якості наукових журналів як стратегічного інструмента наукової комунікації. Це своєю чергою спонукає підвищення вимог до якості редакційної роботи, прозорості процедур рецензування та дотримання міжнародних стандартів публікаційної етики.

З огляду на зазначене іншим важливим складником профілю вченого є членство у редакційних колегіях наукових журналів не лише як визнання високого статусу вченого та його внеску в науку, що зміцнює репутацію та авторитет в науковій спільноті, а і як чинник впливу на якість редакційної роботи. Важливість цього зумовлена ще й тим, що згадування імені вченого у кожному випуску та на вебсайті журналу підвищує впізнаваність серед колег і впливає на індекс Гірша. Крім того, інформація про членство у відповідних редакційних колегіях наукових журналів є одним із показників результатів наукової і науково-технічної діяльності вченого, їх представленості у відкритому доступі, і цей показник віднесено до основної вхідної інформації для рейтингування зазначеної Національної системи дослідників України. Загалом членство у редакційних колегіях вчених Відділення, як свідчать дані особистих річних звітів, є важливою складовою їх академічної діяльності. Найчастіше члени редколегій здійснюють експертну оцінку статей, забезпечують якість матеріалів, залучають нових авторів та підвищують імідж видання. Академіки В.І. Луговий, Б.І. Мокін, В.С. Пономаренко, С.В. Ківалов, А.А. Мазаракі, М.В. Загірняк, Л.В. Губерський, П.Ю. Саух і члени-кореспонденти Д.Г. Лук'яненко, А.І. Кузьмінський, Ж.В. Таланова, І.Є. Цепенда, М.В. Гриньова, В.М. Бакіров, Д.М. Загірняк, О.В. Співаковський та О.В. Чалий у звітному році виконували обов'язки голів і членів редакційних колегій або

наукових рад різних наукових видань, у т.ч. міжнародних. Загалом участь у редакційних колегіях наукових видань складає понад 64 % від облікового складу членів Відділення.

Іншим важливим показником наукової активності вчених Відділення у 2025 р. стала їх участь у наукових проєктах, що свідчить про високий рівень професійної компетентності, конкурентоспроможність, готовність до реалізації міждисциплінарних досліджень, відкритість до інновацій та здатність до інтеграції у глобальний простір. До того ж, це отримання безцінного досвіду, підвищення кваліфікації та обмін знаннями.

Безумовними лідерами щодо участі в міжнародних наукових проєктах за підсумками 2025 р. стали чл.-кор. О.В. Співаковський і чл.-кор. В.В. Коцур. О.В. Співаковський брав участь у проєктах Програми Еразмус+ у сфері вищої освіти за різними напрямками: проєкті «Персоналізована модель навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального репетиторства «Навчання без обмежень» (SMART-PL)», проєкті «Цифровий університет – Відкрита Українська Ініціатива» та міжнародному проєкті – «Стале аграрне майбутнє: посилення кліматичної стійкості та зеленого зростання у сфері вищої освіти (SAFER)». В.В. Коцур здійснював наукові дослідження в проєктах програми Еразмус+ «EU security and defense system: prospects for Ukraine», «Empowering Educators for Sustainable Future: Enhancing Teacher Training Capacity for Ukraine's Recovery, проєкті програми Horizon Europe «New European Bauhaus for all» та україно-литовському проєкті «Літня школа історії: діалог молоді України та Литви».

Акад. В.І. Луговий, акад. С.А. Калашнікова та чл.-кор. Ж.В. Таланова брали участь у проєкті ЄС «Національний Еразмус+ офіс в Україні».

Члени-кореспонденти Р.Н. Кветний, Д.Г. Лук'яненко, М.В. Гриньова виконували міжнародні проєкти у співпраці із закордонними партнерами, спрямовані на розвиток і впровадження методів штучного інтелекту в освітній процес у школах та університетах, підвищення цифрової досконалості та компетентності університетів, академічної мобільності. Акад. М.В. Загірняк і чл.-кор. Д.М. Загірняк брали участь в проєктах переважно прикладного спрямування.

Інститутом вищої освіти у звітному році розпочато наукові дослідження «Комплексне наукове дослідження поняттєво-термінологічного апарату з актуальних проблем вищої освіти в умовах євроінтеграції» на замовлення МОН України і «Механізми розвитку інноваційної діяльності університетів в умовах повоєнного відновлення України»⁵¹⁴ за програмою Еразмус+, а також завершено 4 наукові дослідження за програмою Еразмус+ за різними її напрямками.

Університетом менеджменту освіти у звітному році здійснено реорганізацію структури з огляду на зміну механізму і зменшення державного фінансування підвищення кваліфікації керівних кадрів освіти. Це зумовило припинення функціонування Центрального інституту післядипломної освіти, натомість утворено Центр післядипломної освіти.

---

⁵¹⁴ <https://ihed.org.ua/science/innovat-diialnost-universytets/>

Діяльність членів Відділення в умовах воєнного стану, спрямована на вирішення завдань підвищення обороноздатності і повоєнного відновлення країни та її євроінтеграції

Науково-організаційна та освітня діяльність вчених Відділення, наукових і науково-педагогічних працівників Інституту вищої освіти та Університету менеджменту освіти в умовах воєнного стану спрямовувалася на задоволення потреб громадян, юридичних осіб і держави в інформації для захисту і зміцнення національної безпеки. Крім того, діючи в рамках Закону України «Про основи національного спротиву», вчені і науково-педагогічні працівники Відділення, університету та інституту упродовж 2025 р. здійснили низку просвітницьких та волонтерських заходів, проводили психологічні квести, тренінги, арт- і бібліотерапії для вимушено переміщених дітей та дітей, батьки яких перебувають у лавах ЗСУ в зоні бойових дій, навчали, як не піддаватися провокаціям і паніці, запобігати ескалації напруженості, спростовувати фейки, підтримувати ясність мислення, та спонукали вкладатися у розвиток країни та збереження і посилення її обороноздатності у доступний спосіб. Як представники педагогічної і психологічної наукової спільноти вчені фокусували увагу на підтриманні національної ідентичності, яка в умовах війни стала фундаментальним механізмом виживання, перетворившись із культурного маркера на стратегічний щит проти агресії, спрямованої на знищення української нації.

Акад. Б.І. Мокін у співавторстві розробив методологію синтезу математичних моделей для прогнозування процесів відновлення та розвитку електроенергетики України та опублікував монографію «Системний аналіз стану та перспектив відновлення і розвитку зруйнованої війною енергетики України».

Чл.-кор. І.Я. Коцан велику увагу приділяв зміцненню міжнародної співпраці, розвитку гуманітарних зв'язків і підтримці українських установ у складних умовах воєнного часу. Завдяки його особистій залученості ініційовано та підписано низку угод про співпрацю і гуманітарну взаємодію з різними регіонами України, що стало підґрунтям для реалізації масштабних проєктів допомоги. Важливою складовою цієї діяльності була координація гуманітарних ініціатив, результатом яких стало забезпечення українських організацій понад 3,1 тис. тоннами гуманітарної допомоги. До переліку отримувачів увійшли заклади охорони здоров'я, соціальні установи, благодійні організації та освітні структури.

Під керівництвом чл.-кор. Д.Г. Лук'яненка у Київському національному економічному університеті імені Вадима Гетьмана відбулося підписання меморандуму про співпрацю між КНЕУ та Міністерством у справах ветеранів України. Особливістю Центру ветеранського розвитку КНЕУ є орієнтування на формування індивідуальних освітніх траєкторій розвитку ветеранів війни та членів їх сімей на базі Університету; надання правничої допомоги та індивідуальних соціально-психологічних консультацій; розвиток підприємницьких компетентностей та інше.

За ініціативи чл.-кор. Р.Н. Кветного у Вінницькому національному технічному університеті вже десятий рік успішно працювала Стартап Школа

Sikorsky Challenge, що відкрита як розвиток мережі стартап шкіл, фундатором яких є Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського». 10-й сезон навчання стартап школа Вінницького відділення Інноваційної екосистеми «Sikorsky Challenge Ukraine» проводила з гаслом: «Візьми участь у стартап школі – допоможи фронту та Україні! Відновимо нашу державу!».

У Державному торговельно-економічному університеті під керівництвом акад. А.А. Мазаракі активно велася волонтерська робота. Зокрема зібрано близько 750 тис. грн, на які закуплено для зенітно-артилерійського підрозділу 153 ОМБр 5 рушниць для збиття дронів, будівельні матеріали для облаштування позицій, бліндажів і капонірів, 2 старлінки для танкової бригади, комплектуючі і технічне обладнання, зарядні станції, які передано за призначенням. Крім того, зібрано близько 65 літрів крові.

В університеті «Україна» під керівництвом акад. П.М. Таланчука виконувалися фундаментальні наукові дослідження: «Козацька педагогіка в освітньому просторі України та її вплив на виховання дітей та молоді в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України», «Русь-Україна: через незламність і єдність в успішне майбутнє», метою яких є розроблення і впровадження громадянських компетентностей в освітні програми для різних рівнів освіти, які забезпечують утвердження української національної та громадянської ідентичності.

У Кременчуцькому національному університеті імені Михайла Остроградського під керівництвом акад. М.В. Загірняка та чл.-кор. Д.М. Загірняка протягом 2025 р. продовжилася активна волонтерська діяльність, спрямована на допомогу ЗСУ та соціально-вразливим категоріям мешканців м. Кременчука. Упродовж 2025 р. в університеті виконувалися науково-технічні розробки, спрямовані на створення новітньої конкурентоспроможної науково-технічної продукції, необхідної в умовах воєнного стану. Зокрема «Діагностика, моніторинг та енергоефективна експлуатація високовикористовуваних електротехнічних та електромеханічних пристроїв і систем»⁵¹⁵, «Технології та технологічне оснащення підвищення міцності, зносостійкості та відновлення вузлів і агрегатів автомобільної та бронетанкової техніки»⁵¹⁶, «Розробка мобільного джерела енергопостачання для роботи у польових умовах»⁵¹⁷ та ін.

Науковці університету спільно з UoL, Агентством Азербайджанської Республіки з розмінування (ANAMA) й Міжрегіональним центром гуманітарного розмінування та швидкого реагування ДСНС України здобули грант на реалізацію проекту «MineSensa», який передбачає створення серії промислових зразків робота-розмінувальника, і зараз також продовжується робота над цим грантом.

Важливою подією в діяльності Відділення стала підготовка матеріалів для заповнення анкети «Україна / Молдова – Розділ 25, Наука та дослідження Інституційна база та заходи» для двосторонньої зустрічі України та

⁵¹⁵ <https://ntd.nauka.gov.ua/uk/user-ndch/form/28020>

⁵¹⁶ <https://ntd.nauka.gov.ua/uk/user-ndch/form/27941>

⁵¹⁷ <https://ntd.nauka.gov.ua/uk/user-ndch/form/28027>

Європейської Комісії в рамках здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України про науку праву ЄС за переговорним розділом 25 «Наука та дослідження». Констатовано, що упродовж останнього десятиліття вченими Відділення, Інституту вищої освіти та Університету менеджменту освіти впроваджено важливі елементи відкритої науки. Зокрема Ініціативу відкритої науки підтримують всі наукові періодичні видання інституту та університету, успішно функціонують їх профілі на ресурсах наукометричних баз Web of Science Core Collection і Scopus, зростає чисельність вчених, які опублікували статті у виданнях, що індексуються базами даних Scopus і Web of Science Core Collection, триває робота із розміщення повних текстів статей у відкритому доступі в Електронній бібліотеці НАПН України, що виконує функцію електронного репозитарію академії, зростає кількість наукових публікацій, яким присвоюються постійний ідентифікатор DOI. Низка матеріалів щодо відкритої науки, зокрема результатів досліджень оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки, розвитку дослідницького потенціалу університетів в умовах відкритої науки, проведених вченими інституту, розміщено на його сайті.

24 квітня 2025 р. Відділенням і Центральним науково-дослідним інститутом ЗСУ проведено круглий стіл «Військова психологія і педагогіка у вимірах війни і миру: проблеми, інноваційний підхід, перспективи», де на високому науковому рівні були порушені та опрацьовані питання створення адаптивних освітніх програм для воєнного часу, переосмислення парадигми військово-патріотичного виховання, цивільно-військового співробітництва як елемента національного спротиву, нових психологічних підходів формування особистісного потенціалу військовослужбовців, розробки професійного стандарту «Військовий психолог», освітніх потреб викладачів вищих військових навчальних закладів, професійного розвитку викладачів курсу «Захист України. Інтегрований курс», інноваційних кластерів як перспективної форми цивільно-військової і освітньо-наукової взаємодії.

Результатом роботи круглого столу стало спільне рішення вчених НАПН України та ЦНДІ ЗС України щодо необхідності посилення співпраці у інформаційній, методичній, науково-дослідній діяльності, проведенні заходів, спрямованих на забезпечення системної і послідовної науково-дослідної роботи у сфері військової педагогіки і психології, та розширення наукового співробітництва для розвитку української науки, вищої освіти, військової педагогіки і психології. Це уможливить поєднання гуманітарної складової освіти з потребами Збройних Сил України, що критично важливо для мобілізації інтелектуального ресурсу в умовах гібридної війни.

20 листопада 2025 р. Відділенням, інститутом та університетом проведено методологічний семінар «Тенденції взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України» у контексті систематичного розгляду НАПН України актуальних проблем подолання розбалансованості системи вищої освіти та ринку праці в Україні, безробіття фахівців з вищою освітою і їх масового працевлаштування не за фахом та обґрунтування завдань системної модернізації вищої освіти, її узгодженості з

потребами ринку праці, підвищення якості освітніх послуг задля посилення її внеску в розвиток економіки та інтелектуального потенціалу країни.

Учасники методологічного семінару, керуючись положеннями Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 роки, ураховуючи європейський досвід та результати досліджень вчених НАПН України щодо неузгодженості змісту вищої освіти з потребами ринку праці, запропонували підтримати реалізацію зазначених під час семінару заходів, які дають змогу мінімізувати/оптимізувати існуючий кваліфікаційний розрив шляхом формування механізму забезпечення співпраці вищої освіти і ринку праці на засадах соціального партнерства за активного сприяння держави.

За підсумками семінару сформовано загальне розуміння проблеми розбалансованості системи вищої освіти та ринку праці в Україні, окреслено її ключові аспекти, схвалено основні методологічні і практичні підходи до її розв'язання та розроблено рекомендації на загальнодержавному і інституційному рівнях.

Відділенням підготовлено і винесено на засідання Президії НАПН України питання «Про результати впровадження міжнародних проєктів Європейського Союзу в контексті виконання наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України» та «Про освітню, наукову і науково-організаційну діяльність Навчально-наукового інституту менеджменту і психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти» за 2021-2025 рр. та перспективи його розвитку». Ухвалені рішення спрямовують зусилля вчених, наукових і науково-педагогічних працівників інституту та університету на підвищення ефективності наукових досліджень та вдосконалення професійного розвитку педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Дистанційно проведено 11 засідань бюро Відділення, на яких розглянуто 29 питань стосовно організації, планування, проведення методологічного семінару, інших заходів згідно з планом роботи, внесення змін до планів наукових досліджень, погодження кандидатур, затвердження звітів, дотримання норм антикорупційного законодавства, упровадження та моніторингу результатів досліджень, виконуваних членами Відділення та науковими підрозділами віднесених до нього установ, контролю виконання рішень загальних зборів і постанов Президії НАПН України. На засіданнях бюро також аналізувалася наукова діяльність членів Відділення за підсумками 2025 р.

VIII. СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І НАУКОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ

VIII.1. Виконання у 2025 р. Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2024-2026 роки

Національна академія педагогічних наук України тісно взаємодіє з центральними органами виконавчої влади щодо реалізації освітньої і наукової політики держави. Ефективною та широкомасштабною є співпраця наукових установ НАПН України з МОН України у межах виконання Програми спільної діяльності.

У 2025 р. продовжено реалізацію Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2024-2026 рр. з урахуванням Стратегічного плану діяльності МОН України до 2027 р. у складних для країни, її освіти і науки умовах воєнного стану, перспективних завдань повоєнного відновлення, модернізації освіти, педагогіки і психології.

Найважливішими результатами виконання Програми у 2025 р. є реалізація її актуальних завдань у тісній взаємодії фахівців МОН України та вчених НАПН України. Серед них:

- активна участь вчених академії у **розробленні і впровадженні нових законів України:**

- «Про дошкільну освіту» (Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки, Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем, Відділення психології та спеціальної педагогіки);

- «Про професійну освіту» (Відділення професійної освіти і освіти дорослих);

- «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» (Відділення вищої освіти);

- **реалізація державної політики у сфері реформування дошкільної, загальної середньої, професійної, фахової передвищої та вищої освіти, психологічного супроводу** учасників освітнього процесу із урахуванням євроінтеграції країни. Зокрема, впродовж 2025 р. здійснено розроблення нормативно-правових актів у галузі освіти і науки, стандартів освіти, програм:

- **для дошкільної освіти:**

- Базового компонента дошкільної освіти (Державного стандарту дошкільної освіти) (Інститут педагогіки, Інститут психології імені Г.С. Костюка, Інститут проблем виховання НАПН України);

- Порядку організації інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 26 серпня 2025 р. № 1036;

- Примірного положення про команду психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами в закладі загальної середньої та дошкільної освіти, затвердженого наказом МОН України від 29 травня 2025 р. № 787;

- Положення про спеціальний дитячий садок;
- Порядку утворення та функціонування спеціальних груп закладів дошкільної освіти;
- Положення про асистента дитини з особливими освітніми потребами (*Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України*);
- Концепції цифрової гігієни дітей дошкільного віку, схваленої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 2 травня 2025 р. № 432-р (*Інститут цифровізації освіти НАПН України*);
- **для загальної середньої освіти:**
  - Державного стандарту початкової освіти;
  - Типової освітньої програми профільної середньої освіти;
  - Типової освітньої програмою для 1-4 класів закладів загальної середньої освіти (*Інститут педагогіки НАПН України*);
  - нормативно-правових актів щодо системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання здобувачів повної загальної середньої освіти (*Інститут педагогіки НАПН України* спільно з Директоратом шкільної освіти МОН України);
  - популяризаційних заходів із роз'яснення концепцій освітніх галузей, які є основою політики «Освіта для життя», адаптації системи освіти до викликів безпекового середовища в умовах воєнного стану (*Інститут педагогіки НАПН України* спільно з Директоратом шкільної освіти МОН України);
- науково-методичний супровід **реформи Нової української школи** (*Інститут педагогіки НАПН України* спільно з Директоратом шкільної освіти МОН України), у тому числі підготовка:
  - підручників, навчальних та навчально-методичних посібників, навчальних програм для 8 класів закладів загальної середньої освіти;
  - рукописів підручників з цифровими електронними додатками для апробації у 9-х пілотних класах закладів загальної середньої освіти;
  - модельних навчальних програм з предметів/інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, що забезпечують профільну освіту академічного спрямування (інтегрований мовно-літературний курс, математика, алгебра, геометрія, інформатика, інтегрований природознавчий курс, інтегрований курс історії та громадянської освіти);
  - методичних рекомендацій щодо викладання навчальних предметів/інтегрованих курсів у школах у 2025-2026 н.р.;
  - методичного порадника науковців інституту до початку нового 2025-2026 н.р.;
- **для професійної та фахової передвищої освіти:**
  - проєкту методичних рекомендацій МОН України з формування мережі закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти;
  - проєкту Концепції професійної орієнтації та кар'єрного консультування у системі освіти України на 2025-2027 рр.;

– 12 професійних і 1 освітнього стандарту (*Інститут професійної освіти НАПН України*);

• **для вищої освіти та освіти дорослих:**

– рекомендацій щодо стратегій розвитку університетів з позицій синергії соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки в контексті післявоєнного відновлення України;

– практичних пропозицій до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про реалізацію експериментального проєкту з підготовки осіб, які здобувають ступінь доктора філософії, через проєктну аспірантуру»;

– пропозицій і методичних рекомендацій щодо реалізації узгоджених спільних освітніх програм та видачі спільних (подвійних) дипломів (у рамках громадського обговорення);

– аналітико-інформаційних матеріалів щодо результатів вступної кампанії до закладів вищої освіти України у 2025 р. (*Інститут вищої освіти НАПН України*);

– рекомендацій щодо відповідального впровадження та використання технологій штучного інтелекту в закладах вищої освіти (МОН України, Міністерство цифрової трансформації України, *Інститут цифровізації освіти НАПН України*);

– Концепції професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти (*Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України*);

– навчально-методичного і довідкового супроводу оновлення змісту психолого-педагогічної підготовки педагогів на різних освітніх рівнях (на рівні фахової передвищої освіти, бакалаврському, магістерському, докторському) із урахуванням положень Професійних стандартів викладача, сучасних українських та зарубіжних нормативно-правових документів у сфері неперервної педагогічної освіти;

– науково-методичного забезпечення професійного й особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти; навчальних, науково-методичних матеріалів з підвищення їхньої кваліфікації (*Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* спільно з Директоратом фахової передвищої, вищої освіти МОН України);

• **для психологічного супроводу закладів освіти:**

– Типової програми підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Комплексна психологічна підтримка учасників освітнього процесу», розроблену *Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи* із реалізації Державного стандарту базової середньої освіти. Підготовлені за цією програмою тренери у листопаді-грудні 2025 р. провели навчання практичних психологів закладів загальної середньої освіти з питань комплексної психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти, організованого відповідно до листа МОН України «Про підготовку тренерів з підвищення кваліфікації практичних психологів у сфері загальної середньої освіти» від 8 жовтня 2025 р. № 1/21118-25.

Інноваційним напрямом спільної діяльності у 2025 р. стало виконання вченими академії *наукових дослідження за запитом МОН України*. Зокрема, *Інститутом цифровізації освіти НАПН України* проведено комплексне наукове дослідження «Використання генеративного штучного інтелекту на різних рівнях освіти для удосконалення педагогічних та управлінських практик» за рахунок бюджетних коштів, спрямованих на проведення державними науковими установами наукових досліджень і науково-технічних (експериментальних) розробок за результатами державної атестації (договір № БФ/ С12–2025 між МОН України та Інститутом цифровізації НАПН України щодо виконання наукового дослідження установою, яка за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільний» віднесена до групи А).

Наукові установи НАПН України у тісній співпраці з Інститутом модернізації змісту освіти здійснюють *системне наукове консультування та наукове керівництво експериментами всеукраїнського рівня та інноваційними освітніми проєктами*:

- «Психолого-педагогічні умови формування національної ідентичності здобувачів загальної середньої освіти»; «Національно-патріотичне виховання учнівської молоді в процесі педагогічно-організованої, соціально значущої діяльності»; «Організаційно-педагогічні умови розвитку білінгвального середовища у закладах загальної середньої освіти»; «Формування творчої особистості здобувача освіти в умовах мистецького профілю навчання»; «Формування української національної і громадянської ідентичності здобувачів освіти закладів загальної середньої освіти» (*Інститут проблем виховання НАПН України*);

- «Соціально-психологічні умови взаємодії закладу освіти і батьків учнів у процесі реформування повної загальної середньої освіти» на базі закладів загальної середньої освіти Волинської області. За результатами інноваційного проєкту у 2025 р. підготовлено навчально-методичний комплект «Сім'я і освіта: стратегії взаємодії в контексті реформи освіти «Нова українська школа» (*Інститут соціальної та політичної психології НАПН України*);

- «Педагогічні умови професійного розвитку викладачів фахових дисциплін аграрних коледжів», на базі відокремленого структурного підрозділу «Немішаївський фаховий коледж» Національного університету біоресурсів і природокористування України» (2024-2025 рр.). Результатом наукового супроводу інноваційного освітнього проєкту є підвищення рівнів професійної компетентності викладачів фахових дисциплін (*Інститут професійної освіти НАПН України*);

- «Реформування психологічної служби в системі загальної середньої освіти: експериментальна модель надання послуг у сфері психічного здоров'я» на базі закладів загальної середньої освіти Київської та Харківської областей. (*Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи*);

- Участь науковців *Інституту вищої освіти НАПН України* у Програмі професійного розвитку академічних менеджерів, ініційованої МОН України та Британською Радою в межах спільного з Міжнародним банком реконструкції та

розвитку проєкту «Удосконалення вищої освіти в Україні заради результатів» (UIHERP – Ukraine Improving Higher Education for Results Project). Програма є складником широкого комплексу заходів, спрямованих на зміцнення інституційної спроможності закладів вищої освіти та сприяння освітнім реформам.

Вчені академії активно долучаються до **робочих груп, експертних та конкурсних комісій МОН України** з розроблення освітніх стандартів і програм, здійснюють експертизу навчально-методичної літератури для закладів освіти, долучаються до розроблення, обговорення, внесення пропозицій та зауважень до законодавчих і нормативно-правових актів у галузі освіти, здійснюють науково-методичний супровід дослідно-експериментальних робіт, інноваційних проєктів та пілотних досліджень в закладах освіти різних рівнів.

Посилено взаємодію з Інститутом освітньої аналітики та Інститутом розвитку освіти МОН України. Підписано Меморандум про співпрацю з Державною установою «Український інститут розвитку освіти» (УІРО). Умовами Меморандуму передбачено здійснення заходів, спрямованих на реалізацію державної політики розвитку освіти і науки, зокрема Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа»; розроблення пропозицій щодо засад державної освітньої політики, підготовку інформаційно-аналітичних матеріалів, рекомендацій з питань гуманітарного розвитку держави та вдосконалення її освітньої сфери та ін.

Традиційно активною є спільна діяльність академії та МОН України із організації та проведення **науково-практичних заходів для освітян**, які в умовах воєнного стану орієнтовані на широке обговорення та вирішення завдань щодо подолання освітніх втрат і розривів та відновлення України:

- Міжнародної конференції «Цифрова компетентність вчителя 2025», 18 березня 2025 р.⁵¹⁸;

- II Міжнародної наукової конференції «Штучний інтелект у науці та освіті» (AISE 2025), 15 квітня 2025 р.⁵¹⁹;

- методологічного семінару «Якість підготовки сучасного вчителя: партнерство і лідерство стейкхолдерів освітніх програм», 9 травня 2025 р.⁵²⁰;

- IV Всеукраїнської науково-практичної конференції «Варіативні моделі й технології трансформації професійного розвитку фахівців в умовах відкритої освіти», 26 червня 2025 р.⁵²¹;

- серпневої веб конференції «Учені НАПН України – українським учителям», 26-27 серпня 2025 р.⁵²²;

- Всеукраїнського форуму «Освіта майбутнього: дошкілля, інклюзія, інновації», 18 вересня 2025 р.⁵²³;

⁵¹⁸ <https://sites.google.com/iitlt.gov.ua/digitalteacherscompetence>

⁵¹⁹ <https://sites.google.com/view/aise-2025>

⁵²⁰ <https://ipood.com.ua/novini/yakst-pdgotovki-suchasnogo-vchitelya--partnerstvo--lderstvo-steykholderv-osvtnh-program/>

⁵²¹ <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3657/>

⁵²² <https://youtube.com/live/EGJMIYNwAv0>

⁵²³ <https://ispukr.org.ua/?p=13975>

– Всеукраїнського форуму «Позашкільна освіта – плекаємо майбутнє», 25 вересня 2025 р.⁵²⁴;

– II Міжнародної науково-практичної конференції «Психологічні засади збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу», 25-26 вересня 2025 р.⁵²⁵;

– VI Міжнародної конференції «Обдаровані діти – скарб нації», 22-28 жовтня 2025 р.⁵²⁶ та ін.

За напрямом спільної діяльності **«Доступна та якісна дошкільна освіта»** вченими *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України*:

– здійснено науково-методичний супровід імплементації Закону України «Про дошкільну освіту» від 6 червня 2024 р. № 3788-IX у складі робочої групи з розроблення пропозицій щодо відповідних проєктів рішень МОН України та проєктів нормативно-правових актів Кабінету Міністрів України згідно з Планом організації підготовки проєктів актів та виконання інших завдань (накази МОН України від 16 вересня 2024 р. № 1328, від 24 грудня 2024 р. № 1788);

– підготовлено програму курсу підвищення кваліфікації педагогів спеціалізації «Дошкільна освіта» та підручник «Психологічна стійкість дитини дошкільного віку: визначення та підтримка розвитку» з метою оновлення вченими програм розвитку дітей відповідно до нового Базового компонента дошкільної освіти;

– спільно з МОН України підготовлено лист щодо організації дошкільної освіти дітей з особливими освітніми потребами від 18 серпня 2025 р. № 1/17201-25⁵²⁷.

За пріоритетним напрямом **«Нова українська школа»:**

Вченими *Інституту педагогіки НАПН України*:

– розроблено навчально-методичне забезпечення (підручники і посібники) з предметів/інтегрованих курсів для 1-9 класів закладів загальної середньої освіти, зокрема нові підручники для 8-го класу, повторно видано підручники для 4 класу;

– до початку 2025-2026 н.р. підготовлено методичні рекомендації «Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: упроваджуємо новий зміст освіти у 8 класі / методичний порадник»;

– розроблено модельні навчальні програми з предметів/інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента для 10-12 класів закладів загальної середньої освіти, що забезпечують профільну освіту академічного спрямування (інтегрований мовно-літературний курс, математика, алгебра, геометрія, інформатика, інтегрований природознавчий курс, інтегрований курс історії та громадянської освіти);

– презентовано досвід учасників інноваційного освітнього проєкту всеукраїнського рівня «Науково-методичний супровід упровадження STEM-освіти в Україні» під час обговорення у Відділенні загальної середньої освіти і

⁵²⁴ <https://youtu.be/u6qlqekhzTI?t=1874>

⁵²⁵ <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3732/>

⁵²⁶ https://www.youtube.com/watch?v=_eSsetyb5-E

⁵²⁷ <https://surl.li/udskqc>

цифровізації освітніх систем НАПН України результатів досліджень проблем STEM-освіти в гімназіях і ліцеях⁵²⁸.

З метою науково-методичного супроводу формування інформаційно-цифрової компетентності вчителів української школи вченими *Інституту психології імені Костюка НАПН України* у 2025 р. підготовлено: методичні рекомендації «Нові формати навчальної літератури та психічний розвиток учнів» та словник-довідник для авторів навчальної книги «Психологічний дискурс навчальної літератури».

Вченими *Інституту проблем виховання НАПН України* здійснюється реалізація державної освітньої політики, спрямованої на *утвердження української національної ідентичності*. Спільно з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України проведено II Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Проблеми утвердження в учнівської та студентської молоді української національної та громадянської ідентичності» (19 червня 2025 р.); II Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Джура як виховна система формування національної ідентичності» (26 березня 2025 р.).

Розроблено науково-методичний супровід формування в учнівської і студентської молоді національної ідентичності. Упродовж 2025 р. підготовлено монографію «Національна солідарність учнівської і студентської молоді в умовах війни і повоєнного часу», методичний посібник «Формування в учнівської і студентської молоді національної солідарності в умовах війни та повоєнного часу», проведено низку науково-практичних заходів з їх апробації.

Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України:

- здійснено навчально-методичне забезпечення дітей з особливими освітніми потребами, зокрема у закладах з інклюзивним навчанням, у 2025 р. розроблено та розміщено на сайті установи низку практичних посібників з корекційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку;

- організовано курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників, які надають освітні послуги дітям з особливими освітніми потребами. Так, 26-29 травня 2025 р. проведено курси підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Стратегія аналізу освітніх труднощів та визначення рівнів підтримки дітей з особливими освітніми потребами» (30 год.)⁵²⁹.

Результати моніторингу готовності й потреб учителів до використання цифрових засобів та ІКТ у закладах загальної середньої освіти, проведеного *Інститутом цифровізації освіти НАПН України*, апробовано під час Міжнародної конференції «Цифрова компетентність вчителя 2025»⁵³⁰, проведеної спільно з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» 18 березня 2025 р.

Науково-педагогічні працівники *Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* беруть участь у міжнародному проєкті «Багаторічна програма стійкості для України» з

⁵²⁸ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7141>

⁵²⁹ <https://surl.lu/gpenpq>

⁵³⁰ <https://sites.google.com/iitlt.gov.ua/digitalteacherscompetence>

розроблення модельних навчальних програм та навчально-методичного забезпечення обов'язкових освітніх компонентів профільної середньої освіти професійного рівня (профіль – транспортно-логістичний). Проект реалізується за підтримки МОН України та фінансування Education Cannot Wait (ECW).

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського:

– із метою сприяння реалізації основних положень «Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року» систематично здійснюється інформаційне забезпечення розвитку Нової української школи шляхом поповнення електронного інформаційного ресурсу «Бібліотека Нової української школи» на веб порталі ДНПБ⁵³¹;

– спільно з ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» на виконання наказу МОН України «Про проведення щорічного Всеукраїнського місячника шкільних бібліотек» з 1 по 31 жовтня щорічно проводиться Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек. У 2025 р. місячник проведено під гаслом «Рідна мова – наша зброя і наш оберіг». Здійснено науково-методичний супровід організації заходів, підготовлено й оприлюднено рекомендації щодо проведення всеукраїнського місячника шкільних бібліотек⁵³².

Інститутом обдарованої дитини НАПН України спільно з МОН України забезпечено реалізацію комплексу заходів, спрямованих на розвиток освіти обдарованих дітей і молоді. Діяльність орієнтовано на інтеграцію наукових підходів у практику роботи педагогів, удосконалення методик діагностики та підтримки обдарованості, розвиток STEM- і STEAM-освіти, а також на формування психологічної стійкості та ціннісних орієнтацій учнів в умовах воєнного стану. Результати співпраці сприяли поглибленню взаємодії наукових установ та закладів освіти, поширенню інноваційних освітніх технологій і підвищенню ефективності роботи з обдарованими дітьми на всеукраїнському рівні.

На виконання завдань напряму співпраці «**Позашкільна освіта**» вчені відділу позашкільної освіти *Інституту проблем виховання НАПН України* взяли участь у складі робочої групи з розроблення Концепції розвитку позашкільної освіти (наказ МОН від 29 квітня 2024 р. № 590 «Про утворення робочої групи з розроблення Концепції розвитку позашкільної освіти»); у розробленні нових стандартів вищої освіти у складі підкомісії «I10 Соціальна робота та консультування», «I11 Дитячі та молодіжні служби» та Науково-методичної комісії 9 з охорони здоров'я та соціального забезпечення сектору вищої освіти Науково-методичної ради МОН України (наказ МОН України від 2 квітня 2025 р. №535); у тісній співпраці з Національним еколого-натуралістичним центром учнівської молоді оновлено освітню програму курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів позашкільної освіти.

⁵³¹ <http://dnpb.gov.ua/ua/бібліотека-нової-української-школи/>

⁵³² <https://www.facebook.com/share/p/174TsohFbq/>; https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/Recommendation_list_monthly_2025.pdf

За пріоритетним напрямом **«Сучасна професійна (професійно-технічна) і фахова передвища освіта»**:

- вчені *Інституту педагогіки НАПН України* взяли участь у проєкті, що впроваджується у межах багаторічної програми стійкості 2024-2026 (MYRP) та фінансується Education Cannot Wait (ECW), глобальним фондом ООН, що підтримує розвиток освіти в надзвичайних ситуаціях і тривалих кризах. MYRP в Україні впроваджується за підтримки МОН України. У межах проєкту взято участь у розробленні модельних навчальних програм та навчально-методичного забезпечення професійних коледжів транспортної галузі з прифронтових регіонів;

- *Інститутом професійної освіти НАПН України*:

- здійснюється розроблення навчально-методичного забезпечення розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів. У 2025 р. підготовлено методичний посібник «Технології розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в особливих умовах діяльності»;

- підготовлено методичний посібник «Технології управління людськими ресурсами закладу професійної освіти» з метою розроблення методичного забезпечення комплексної програми підвищення кваліфікації для керівників закладів професійної освіти;

- розроблено та оновлено низку професійних і державних освітніх стандартів у сфері професійної (професійно-технічної) освіти;

- колективом *Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* проведено цикл науково-практичних заходів, наукових семінарів та конференцій для педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної освіти) спільно з навчально-методичними центрами професійно-технічної освіти МОН України. Зокрема, здійснено:

- розроблення навчально-методичного забезпечення для профільної середньої освіти професійного рівня (профіль: транспортно-логістичний);

- розроблення навчальних матеріалів з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти;

- поглиблення взаємодії із закладами вищої педагогічної освіти;

- заходи для забезпечення якості вищої освіти при підготовці здобувачів на другому (магістерському) рівні вищої освіти.

Відповідно до пріоритетного напрямку **«Якісна вища освіта та розвиток освіти дорослих»** *Інститутом вищої освіти НАПН України*:

- 6-7 листопада 2025 р. проведено XIV Міжнародну науково-практичну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Принципи та інструменти Болонського процесу, цінності у вищій освіті»⁵³³ у тісній співпраці з Директоратом вищої освіти МОН України. на базі Київського університету імені Тараса Шевченка. Учасниками конференції обговорено досягнення, виклики і перспективи впровадження

---

⁵³³ <https://surl.it/htrgil>

Болонських принципів, інструменти і цінності ЄПВО у вищій освіті відповідно до цілей стійкого розвитку для вдосконалення компетентностей з модернізації вищої освіти;

– на виконання пріоритетних завдань розвитку національної системи якісної вищої освіти *розроблено*:

- методи оптимізації кваліфікаційного розриву з огляду на потреби конкурентного розвитку як вищої освіти, так і ринку праці⁵³⁴;

- методологічні підходи до вимірювання людського капіталу із урахуванням рекомендацій ООН та їх адаптацію до специфіки українського контексту⁵³⁵;

- універсальні принципи визнання освітніх програм; документів, які мають бути представлені перед початком здобуття певної кваліфікації вищої освіти; права фізичної особи на справедливу і прозору оцінку її закордонної кваліфікації із урахування Глобальної конвенції про визнання кваліфікацій вищої освіти⁵³⁶;

– *підготовлено*:

- монографію «Політики та стратегії розвитку університетів у контексті післявоєнного відновлення: синергія соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки» та навчальний посібник «Модель університету післявоєнного відновлення в контексті синергії соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки»;

- монографію «Політики і стратегії досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення», навчальний посібник «Забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення»;

- монографію «Формування політики оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни»; навчальний посібник «Механізми оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки».

Вченими *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* у 2025 р.:

– розроблено «Концепцію професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти», що окреслює теоретико-методологічні засади професійного й особистісного розвитку науково-педагогічних працівників у контексті суспільних трансформацій та євроінтеграційних процесів із наголошенням на значенні особистісного потенціалу, професійної автономії, інноваційної культури й академічної доброчесності як ключових складових компетентності викладача;

– створено навчально-методичне забезпечення психолого-педагогічної підготовки педагогів у закладах фахової передвищої і вищої освіти, спрямоване на оновлення змісту такої підготовки. Зокрема у 2025 р. підготовлено навчальні

⁵³⁴ <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2025-19-8-26><https://ul-journal.org/index.php/journal/article/view/272/238>

⁵³⁵ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7134>

⁵³⁶ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7204>

посібники «Інновації у змісті професійної підготовки майбутніх докторів філософії», «Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів-бакалаврів у закладах вищої педагогічної освіти» та словник «Інновації у психолого-педагогічній підготовці майбутніх учителів у закладах фахової передвищої і вищої освіти»;

– розроблено науково-методичне забезпечення професійного й особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти: монографію «Професійний розвиток науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти в умовах неформальної та інформальної освіти»; практичний посібник «Інноваційні практики професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти»; практичний poradnik «Організаційно-інформаційний супровід професійного та особистісного розвитку викладача вищої школи»;

– розроблено та оприлюднено навчальні, науково-методичні матеріали з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти: навчальні програми та методичні рекомендації до них «Корпоративна освіта і навчання викладача вищої школи»; «Андрагогічні засади професійного розвитку викладача вищої школи»;

– створено науково-методичні матеріали з підвищення кваліфікації науково-педагогічних працівників у галузі «01 Освіта/Педагогіка» на основі зарубіжного досвіду, у яких узагальнено сучасні підходи до оновлення педагогічної освіти у провідних міжнародних освітніх системах та представлено рекомендацій щодо адаптації зарубіжного досвіду із урахуванням специфіки українського контексту. Розроблене вченими інституту науково-методичне забезпечення впроваджено в освітній процес низки закладів вищої та післядипломної освіти України.

Науково-педагогічними працівниками Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» розроблено освітньо-професійну програму «Педагогіка вищої школи» для курсів підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти. Освітньо-професійна програма спрямована на підвищення рівня компетентностей викладачів закладів вищої освіти у контексті організації та реалізації освітнього процесу у закладах вищої освіти, володіння основами педагогічної та професійної психології, педагогічного менеджменту.

У Навчально-науковому інституті менеджменту та психології ДЗВО «Університет менеджменту освіти»:

– розроблено 6 програм підвищення кваліфікації, які стали переможцями у конкурсі Національного агентства України з питань державної служби (НАДС):

- загальні професійні (сертифікатні) програми (60 годин): «Професійний розвиток посадових осіб місцевого самоврядування»; «Публічне управління в умовах глобалізації»; «Професійний розвиток державного службовця з питань управління у сфері освіти»;

- загальні короткострокові програми (30 годин): «Впровадження змін та прийняття управлінських рішень в державній службі»; «Сприйняття змін у

професійній діяльності державного службовця сфери освіти»; «Забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю»;

– внесено зміни до переліку вибіркових дисциплін усіх освітньо-професійних (наукових) програм з метою удосконалення професійної підготовки фахівців;

– проведено низку масових науково-практичних заходів, найважливішими із яких є IV Міжнародний науковий форум «Адаптивні процеси в освіті» (7-8 лютого 2025 р.), V Міжнародна науково-практична конференція «Наука і молодь – 2025: пріоритетні напрями глобалізаційних змін» (23 квітня 2025 р.), а також взято участь у V Всеукраїнській науково-практичній конференції «Модернізація змісту професійної освіти в умовах євроінтеграції України – 2025» (22 травня 2025 р.).

Інститутом професійної освіти НАПН України проведено VII Всеукраїнський науково-методичний семінар «Модернізація освітніх програм здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів» (29 жовтня 2025 р.). Учасниками семінару обговорено: розвиток академічної свободи та відповідальності в умовах інтернаціоналізації української освіти, її інтеграції у європейський законодавчий та освітній простори; правові основи академічної доброчесності, виклики і можливості використанні ШІ у дослідницькій діяльності; розвиток правової культури педагогів і здобувачів освіти; відповідність освітніх програм сучасним тенденціям цифровізації, розвитку спеціальностей із урахуванням потреб українського і глобального ринків праці; урахування світового, галузевого й регіонального аспектів у визначенні цілей і програмних результатів навчання тощо.

З метою науково-методичного супроводу професійного розвитку бібліотекарів закладів загальної середньої освіти *Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського* організовано та проведено науково-практичні заходи з розвитку компетентностей бібліотекарів закладів загальної середньої освіти. Зокрема круглий стіл «Впровадження технології штучного інтелекту в роботу бібліотек в умовах проектування освітнього середовища»⁵³⁷ (14 травня 2025 р.).

На виконання пріоритетного напрямку **«Розвиток науки та інновацій»** вченими академії здійснюється науково-методичний супровід інноваційних проєктів, пілотних досліджень, педагогічних експериментів, зокрема на запит МОН України.

Заступником директора *Інституту цифровізації освіти НАПН України* чл.-кор. С.Г. Литвиною проведено експертизу проєкту «Університет без бар'єрів: розвиток інклюзивної освіти» (НТТУ КПІ ім. І. Сікорського) у конкурсі спільних українсько-литовських науково-дослідних проєктів.

Вчена *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* к. психол. н. О.Ю. Хартман взяла участь у проєкті «Підтримка дітей та молоді через соціально-емоційну освітню діяльність та взаємодію «рівний – рівному»

⁵³⁷ <https://dnppb.gov.ua/ua/?events=43293>

громадської організації «Слов'янський культурний центр «Задзеркалля», що реалізується у партнерстві з ЮНІСЕФ.

Також вченими інституту здійснювався психологічний супровід двох пілотних досліджень:

- «Особливості психологічної допомоги в закладах освіти в умовах війни» в гімназії № 109 ім. Т.Г. Шевченка м. Києва;

- «Діагностика та психологічний супровід молодших школярів у період війни для збереження їхніх психологічних ресурсів» у приватному ліцеї «Ай діти» м. Києва.

В *Інституті соціальної та політичної психології НАПН України* у рамках виконання наукового дослідження «Науково-методичний супровід психологічної просвіти населення України, що переживає травму війни» підготовлено науково-аналітичну доповідь «Світовий досвід психоедукації населення в умовах війни та воєнних загроз» та монографію «Консультативна психологія: Теорія і практика проблемного підходу».

Інститутом професійної освіти НАПН України здійснюється науковий супровід інноваційного освітнього проєкту «Педагогічні умови професійного розвитку викладачів фахових дисциплін аграрних коледжів», що виконується на базі ВСП «Немішаївський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України» (2024-2025 рр.).

У ДЗВО «Університет менеджменту освіти» в 2025 р. розпочато виконання прикладного наукового дослідження «Формування зелених навичок (green skills) у здобувачів освіти в освітньому середовищі закладу освіти» (лютий 2025 – лютий 2028 рр.) на базі 12 закладів освіти.

З метою науково-методичного супроводу використання веборієнтованих автоматизованих інформаційних систем формування і розвитку вітчизняного поняттєво-термінологічного апарату педагогіки і психології вченими *Інститутом цифровізації освіти НАПН України* організовано і проведено:

- тренінг-курс «Українська електронна енциклопедія освіти: технології наповнення цифровим контентом» (2-16 жовтня 2025 р.), та низку семінарів для редакторів УЕЕО;

- підготовлено посібник «Веборієнтовані автоматизовані інформаційні системи формування і розвитку вітчизняного поняттєво-термінологічного апарату педагогіки і психології в умовах євроінтеграційних процесів».

За пріоритетним напрямом «**Цифровізація освіти**» у 2025 р. *Інститутом цифровізації освіти НАПН України* здійснюється науково-методичний супровід дистанційного та змішаного навчання, результати відповідних наукових досліджень представлені у низці публікацій, зокрема у методичному посібнику «Імерсивні технології для підтримки змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти».

З метою науково-методичного супроводу розвитку навчального середовища із використанням імерсивних технологій в закладах загальної середньої освіти інститутом у 2025 р.:

- розроблено освітню програму підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Сервіси доповненої реальності на допомогу вчителям природничо-

математичного циклу». За програмою проведено пілотне навчання 27 вчителів (23-27 жовтня 2025 р.);

- проведено V Міжнародну науково-практичну конференцію «Імерсивні технології в освіті»⁵³⁸ (29 квітня 2025 р.).

На базі Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» у 2025 р.:

- 120 педагогічних працівників закладів професійної освіти пройшли короткострокові тематичні курси підвищення кваліфікації за темою: «Штучний інтелект у діяльності педагога закладу професійної освіти: практичне застосування»;

- до всіх освітньо-професійних програм курсів підвищення кваліфікації педагогів закладів професійної освіти включено змістовий модуль «Цифрові технології і штучний інтелект в професійній діяльності педагога закладу професійної освіти» (30 год., 1 ЄКТС-кредит);

- проведено короткотермінові курси підвищення кваліфікації за освітньо-професійною програмою «Застосування цифрових технологій і штучного інтелекту при розробленні навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх кваліфікованих робітників в умовах профільної освіти».

Реалізація пріоритетного напрямку **«Психологічний супровід освіти»** здійснюється науковими установами Відділення психології та спеціальної педагогіки НАПН України у співпраці із директоратами дошкільної та інклюзивної освіти, шкільної освіти, фахової передвищої, вищої освіти МОН України.

Для забезпечення діяльності практичних психологів, соціальних педагогів і методистів у закладах освіти в умовах воєнного стану в *Інституті психології імені Г.С. Костюка НАПН України*:

- підготовлено: методичні рекомендації «Засоби формування мілітарної ідентичності учнів»; практичні посібники «Формування мілітарної ідентичності учнів України в умовах воєнного часу», «Діагностика адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків для подолання наслідків війни»;

- продовжено роботу з підготовки методичних рекомендацій «Особливості становлення особистості в умовах відсутності очевидних орієнтирів освітнього простору» та монографії «Психологічні ресурси розвитку особистості в умовах невизначеності освітнього простору»;

- взято участь у розробленні психологічного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників в умовах війни. Зокрема, триває підготовка методичного посібника «Екологічність взаємодії з оточуючим середовищем дорослих у складних життєвих обставинах». Видання та впровадження посібника заплановано на 2026 р.

Вченими *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України*:

- на вирішення проблем державної освітньої політики опубліковано та впроваджуються: монографія «Сучасна українська молодь: регіональні

---

⁵³⁸ <https://iitlt.gov.ua/v-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konfer/>

особливості ідентифікації» та практичний посібник «Регіональні особливості ідентифікації молоді у воєнний час і державна освітня політика»;

- підготовлено науково-аналітичну доповідь «Світовий досвід психоедукації населення в умовах війни та воєнних загроз» в рамках наукового дослідження за темою «Науково-методичний супровід психологічної просвіти населення України, що переживає травму війни»;

- спільно з кафедрою соціальної психології Київського національного університету імені Тараса Шевченка проведено IV Круглий стіл «Проблеми розвитку ідентичності особистості в освітньому просторі» (21 жовтня 2025 р.);

- розглянуто проблеми впливу інформації на здоров'я дітей і доцільності медіапсихологічної експертизи освітніх матеріалів у межах міжінститутського науково-практичного семінару «Здоров'язберігальні практики поводження дітей дошкільного і молодшого шкільного віку в цифровому та кіберпросторі», організованого відділом психології масової комунікації та медіаосвіти інституту і проведеного до Дня науки в Україні 19 травня 2025 р.

Вченими Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи:

- здійснюється розроблення рекомендацій щодо психологічної і соціально-педагогічної реабілітації учасників освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти. У 2025 р. підготовлено матеріали до практичного посібника «Психологічна і соціально-педагогічна реабілітація учасників освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти»;

- розроблено Типову програму підвищення кваліфікації практичних психологів закладів загальної середньої освіти «Комплексна психологічна підтримка учасників освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти» з метою психологічного супроводу системи освіти в кризових умовах сьогодення. Програма спрямована на підвищення професійної компетентності практичних психологів закладів загальної середньої освіти щодо здійснення комплексного психологічного супроводу педагогічних працівників та інших учасників освітнього процесу в умовах реалізації Державного стандарту базової середньої освіти на другому циклі (базове предметне навчання) із урахуванням актуальних викликів воєнного часу, трансформації системи освіти, вікових і соціокультурних особливостей здобувачів освіти. 13-27 жовтня 2025 р. проведено дистанційне навчання регіональних тренерів за цією програмою, навчання організовано відповідно до листа МОН України «Про підготовку тренерів з підвищення кваліфікації практичних психологів у сфері загальної середньої освіти» від 8 жовтня 2025 р. № 1/21118-25;

- взято участь у роботі центрального організаційного комітету III етапу Всеукраїнського конкурсу авторських програм практичних психологів і соціальних педагогів «Нові технології у новій школі»⁵³⁹, який проводиться щороку відповідно до наказу МОН України.

---

⁵³⁹ <https://clipr.cc/MxS4v>

Вченими *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* розроблено та апробовано психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників в умовах війни та повоєнного відновлення України. Проведено низку науково-практичних масових заходів, спрямованих на навчання педагогічних працівників, шкільних психологів навичок з надання першої психологічної допомоги у кризових соціальних умовах.

Проблеми психологічного супроводу професійної діяльності педагогічних працівників в умовах війни активно розробляються вченими *Інституту професійної освіти НАПН України* в межах діяльності Центру психологічного супроводу діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти.

У цілому визначені на 2025 р. завдання та заходи Програми спільної діяльності Міністерства освіти і науки України та Національної академії педагогічних наук України на 2024-2026 роки виконано попри складні для країни та її освіти і науки умови воєнного стану.

Існує низка пріоритетних завдань на різних рівнях освіти, які вимагають подальшого спільного опрацювання та вирішення в рамках діяльності МОН України та НАПН України, зокрема:

у дошкільній освіті:

- подальша реалізація Закону України «Про дошкільну освіту», розроблення нормативно-правового та науково-методичного забезпечення для його впровадження;
- упровадження Базового компонента (Державного стандарту) дошкільної освіти;
- розроблення нормативного та науково-методичного забезпечення інклюзивного навчання у закладах дошкільної освіти;

у загальній середній освіті:

- оновлення механізмів підготовки навчально-методичного забезпечення, організації освітнього процесу, зокрема в ліцях, задля успішного упровадження профільного навчання;
- реалізація Типової освітньої програми профільної освіти;
- упровадження оновленої системи оцінювання результатів навчання здобувачів повної загальної середньої освіти
- упровадження інноваційних методик навчання для подолання освітніх втрат;
- цифрова трансформація освіти, використання штучного інтелекту в сучасному освітньому просторі;
- розроблення навчально-методичного забезпечення формування в учнівської і студентської молоді національної ідентичності;
- розроблення освітніх технологій військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти;

у професійній (професійно-технічній) та фаховій передвищій освіті:

- реалізація Закону України «Про професійну освіту»;
- розроблення та оновлення професійних і державних освітніх стандартів у сфері професійної освіти;

– сприяння розвитку сталої системи підготовки педагогічних працівників для фахової передвищої освіти;

у вищій освіті та освіті дорослих:

– інституційна трансформація, укрупнення мережі університетів, посилення їх конкурентоспроможності;

– розроблення стратегій розвитку людського капіталу та збереження студентського контингенту вищої освіти;

– зміцнення взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України;

– упровадження принципів, інструментів, цінностей Болонського процесу;

– використання технологій штучного інтелекту в освіті та в управлінні освітою;

– завершення підготовки операційного плану реалізації у 2025-2028 рр.

Стратегії розвитку вищої освіти в Україні на 2022-2032 рр.;

психологічний супровід освіти:

– збереження психічного здоров'я учасників освітнього процесу в кризових умовах сьогодення;

– розроблення дієвих механізмів запобігання психологічному насиллю в закладах освіти;

– психологічна просвіта населення, що переживає травму війни;

– розроблення та впровадження освітніх програм підготовки та підвищення кваліфікації практичних психологів закладів освіти;

загальні проблеми розвитку освітнього простору:

– підготовка спільних проєктів міжнародної співпраці за програмами Еразмус+ і Горизонт Європа;

– доопрацювання проєкту Закону України «Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки» для розгляду у другому читанні;

– удосконалення методики державної атестації наукових установ;

– розширення співпраці у спільних робочих групах з розроблення концептуальних та нормативних документів у галузі освіти і науки;

– інтеграція українських науково-освітніх практик у міжнародний контекст і формування сталої мережі партнерської взаємодії.

VIII.2. Виконання у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності Національної академії наук України та Національної академії педагогічних наук України на 2023-2025 роки

У завершальний рік реалізації Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023-2025 рр. співпраця двох академій здійснювалася з урахуванням актуальних проблем воєнного часу, завдань повоєнного відновлення та євроінтеграції, з метою посилення результативності наукових досліджень і розвитку освітньо-наукового потенціалу країни.

Серед ключових завдань Програми – взаємодія дослідницьких інфраструктур; проведення комплексних міждисциплінарних досліджень (зокрема в межах Плану відновлення України); спільна участь у науково-

експертній діяльності та підготовці законотворчих ініціатив у сфері науки й освіти; участь у редколегіях наукових періодичних видань; підготовка наукових і навчальних видань; проведення тематичних науково-комунікаційних та виставкових заходів, зокрема в рамках Всеукраїнського фестивалю науки.

Важливою інституційною засадою є **спільне членство й взаємне представництво** в керівних органах НАН України і НАПН України (зокрема участь президента НАПН України акад. В.Г. Кременя в роботі президії та загальних зборів НАН України, Ради президентів академій наук України).

Науково-координаційною радою Секції суспільних наук і гуманітарних наук НАН України щороку здійснюється експертиза фундаментальних наукових досліджень, запланованих до виконання в наукових установах НАПН України. Так, у 2025 р. погоджено 25 тем фундаментальних досліджень для виконання у 2026 р.

До **найважливіших результатів** виконання Програми у 2025 р. можна віднести наступні:

1. Зміцнення міжвідомчої взаємодії та популяризація науки шляхом розвитку міжінституційної співпраці, розширення науково-освітнього простору та інтеграції української освіти у європейський контекст:

- у межах міждисциплінарної взаємодії вчених, з метою подолання кризових проблем *Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України* у рамках діяльності міждисциплінарного наукового семінару Фонду В.М. Глушкова «Проблеми розвитку розуму і взаємодії розумних систем та їх підсистем» організовано поглиблене обговорення нових досліджень співробітників різних наукових установ обох академій із актуальних проблем сьогодення, що сприяє впровадженню наукових досягнень серед широких кіл наукової громадськості України. Участь у засіданнях представників багатьох установ, зокрема освітянських організацій, медіа тощо, сприяла підвищенню авторитету вчених НАПН України і НАН України у суспільстві. У 2025 р. наукова проблематика засідань торкалася різних аспектів подолання проблем кризового сьогодення (життєві задачі і стратегії особистості та їх розв'язання в кризовий період; громадянський діалог як осередок патріотично-мілітарного самовизначення українців; використання технологій штучного інтелекту для підтримки та розвитку життєвої компетентності особистості в умовах війни; проблема пошуку самоідентичності в ракурсі історичної паралелі з шістдесятництвом; дописи кризового плану у соціальних мережах: психологічний аналіз), а також глобальних міждисциплінарних наукових проблем (грані гуманітарної кібернетики: від теорії розумних систем до метаетики й метаправа; шлях художника (учень, митець, викладач);

- організація та проведення VII Всеукраїнського відкритого науково-практичного онлайн-форуму «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії» (25-28 листопада 2025 р.). Захід організовано науковими установами НАПН України спільно з науковими установами НАН України, Національним центром «Мала академія наук України». Тематика обговорень форуму охоплювала аспекти подолання кризових проблем (життєві стратегії особистості в кризовий період, громадянський діалог, використання

технологій штучного інтелекту для підтримки життєвої компетентності в умовах війни) та глобальні міждисциплінарні проблеми (гуманітарна кібернетика, шлях художника);

- проведення VI Всеукраїнської міжгалузевої науково-практичної конференції «Національна наука і освіта в умовах війни рф проти України та сучасних цивілізаційних викликів» *Інституту обдарованої дитини НАПН України* спільно з Інститутом філософії імені Г.С. Сковороди, Інститутом історії України та іншими установами НАН України. Учасниками конференції обговорено ключові проблеми переосмислення та доповнення історії України, її гідного представлення у світовому інформаційному просторі, визначення актуальних викликів розвитку українського суспільства на цінностях демократії, свободи та поваги до людської гідності, а також аналіз сучасних тенденцій оновлення національної освіти;

- участь вчених НАПН України спільно із вченими НАН України у спільних науково-практичних заходах сприяла популяризації досягнень науки та інтеграції українських досліджень у європейський освітній простір. Зокрема:

- XII International Conference and Workshops IT&I Information Technology and Implementation (20-21 листопада 2025 р.) (участь вчених *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України*, Інституту інформаційних технологій та систем НАН України, Інституту кібернетики імені Віктора Глушкова НАН України, Інституту проблем реєстрації інформації НАН України, Інституту програмних систем НАН України).

- гостьова лекція «Іван Драч: ідеали соборності» (23 січня 2025 р.) (організатори: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; запрошений лектор – Микола Жулинський, доктор філологічних наук, професор, академік НАН України, директор Інституту літератури імені Т.Г. Шевченка НАН України);

- здійснено спільні публікації з науковцями НАН України, зокрема 3 статей у виданнях, що індексуються у базі даних Scopus, а також тез у збірнику матеріалів міжнародної науково-практичної конференції.

2. Наукові дослідження та інноваційні проєкти:

- Міжнародний проєкт REBUILD: *Інститут цифровізації освіти НАПН України* розпочав виконання міжнародного проєкту «Відновлювана енергетика для зміцнення інфраструктури України через навчання та проєктування REBUILD» спільно з Інститутом відновлюваної енергетики НАН України та Інститутом проблем моделювання в енергетиці імені Г.Є. Пухова НАН України.

- Соціальне прогнозування: *Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України* проведено міждисциплінарний науковий семінар «Соціальне прогнозування в Україні: методичний арсенал і перспективи розвитку» (13 листопада 2025 р.). Представлено авторські розробки та досвід упровадження методичного забезпечення соціального прогнозування; у форматі наукової дискусії обговорено питання соціального прогнозування в Україні в умовах війни і повоєнного відновлення. До роботи семінару долучилися вчені НАН України.

- Мовна політика та національна ідентичність.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України проведено щорічний вебінар до Міжнародного дня рідної мови «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства» («Languages Matter: Silver Jubilee Celebration of International Mother Language Day») у співпраці з Інститутом української мови НАН України, Інститутом літератури ім. Т. Шевченка НАН України. Обговорено шляхи реалізації просвітницької місії українськомовної освіти у партнерстві наукових установ, закладів фахової передвищої і вищої освіти, закладів загальної середньої освіти задля утвердження статусу української мови як чинника національної безпеки.

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України спільно з Інститутом української мови НАН України створено концептуальну розробку, що презентує інтегративний підхід до вивчення текстів, які репрезентують узагальнений мовний портрет мігранта.

- Розвиток цифрового освітнього простору.

Інститутом цифровізації освіти НАПН України проведено II Міжнародну наукову конференцію «Штучний інтелект у науці та освіті» (AISE 2025) спільно з Центром інформаційно-аналітичного та технічного забезпечення моніторингу об'єктів атомної енергетики НАН України (15 квітня 2025 р.). Висвітлено напрями застосування технологій штучного інтелекту у наукових дослідженнях, економіці та освітніх практиках.

Інститутом цифровізації освіти НАПН України спільно з Інститутом програмних систем НАН України здійснюється систематичне налаштування семантичної вікі-розмітки створення семантичних шаблонів енциклопедичних статей та їх частин Української електронної енциклопедії освіти.

- Дослідження наукової спадщини.

Участь вчених *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* та Українського науково-методичного центру практичної психології і соціальної роботи у роботі лабораторії при Комісії НАН України з розроблення наукової спадщини академіка В.І. Вернадського. Зокрема, 2025 р. продовжувалася робота з підготовки п'ятого тому колективної монографії «Ноосфера Вернадського, сучасна освіта і наука»

Вченими *Інституту вищої освіти НАПН України* визначено пріоритетні завдання для відповідального представлення наукової спадщини М.І. Туган-Барановського в екосистемі відкритої науки.

3. Підтримка та розвиток обдарованої молоді і молодих вчених:

- Співпраця з Національним центром «Мала академія наук» (МАН).

Інститутом обдарованої дитини НАПН України спільно з НЦ «Мала академія наук України» реалізовано комплекс науково-освітніх заходів: для забезпечення освітнього супроводу обдарованих дітей» у травні 2025 р. проведено науково-практичний онлайн-семінар «Обдарованість: методи діагностики та шляхи розвитку», спрямований на вдосконалення професійних компетентностей педагогів і психологів у сфері діагностики та розвитку обдарованої особистості; науково-практичний семінар «Зміст, методи і форми освіти наукового спрямування», спрямований на поглиблення професійних компетентностей вчителів природничих дисциплін, розширення їхнього

методичного інструментарію та ознайомлення із сучасними світовими практиками реалізації освіти наукового спрямування.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України проведено заходи для ліцеїстів Київського військового ліцею імені Івана Богуна та взято участь у журі II (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів МАН.

Науковий доробок *молодих вчених НАПН України* представлено на «Фестивалі молодіжної науки – 2025»; посилено співпрацю з радами молодих вчених НАН України та МОН України, іншими ключовими інституціями.

4. Удосконалення професійної освіти та підвищення кваліфікації.

- Програми підвищення кваліфікації. Удосконалено зміст підвищення кваліфікації наукових та науково-педагогічних працівників (навчальні програми, методичні рекомендації з корпоративної освіти).

Інститутом професійної освіти НАПН України проведено VII Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів». Одним із співорганізаторів семінару виступив Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені Максима Рильського НАН України.

Впроваджено нову освітньо-професійну програму підвищення кваліфікації «Компетентнісний розвиток керівників та педагогічних працівників у системі професійної освіти», орієнтованої на керівників та педагогічних працівників закладів професійної та фахової передвищої освіти.

Визначено напрями спільної діяльності з Інститутом кібернетики імені В.М. Глушкова НАН України щодо цифровізації професійної освіти.

Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» розроблено освітньо-професійну програму «Педагогіка вищої школи» для курсів підвищення кваліфікації викладачів закладів вищої освіти.

Науково-педагогічні працівники *Навчально-наукового інституту менеджменту та психології ДЗВО «УМО»* поєднували наукові дослідження із безпосереднім впровадженням результатів у навчальний процес через підготовку магістрів і докторів філософії за спеціальностями, пов'язаними із управлінням освітою та педагогікою.

Українським науково-методичним центром практичної психології і соціальної роботи НАПН України 31 жовтня 2025 р. у співпраці з ГО «Агенція розвитку проектних ініціатив» та ГО «Всеукраїнська асоціація практикуючих психологів» проведено круглий стіл «Стратегічні орієнтири та завдання психологічної служби системи освіти: діалог професіоналів». Фахівці обговорили стратегічні орієнтири розвитку психологічної підтримки учасників освітнього процесу в умовах воєнного та повоєнного сьогодення; поділилися напрацьованими практиками психологічної підтримки, які допомагають родинам відновлювати внутрішні ресурси, знаходити рівновагу та розкривати потенціал життя попри виклики.

5. Діяльність наукових установ у реалізації Програми.

Інститутом спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України у межах спільної діяльності проведено два науково-практичні семінари, присвячені сучасним підходам та інноваціям в освіті осіб з особливими освітніми потребами, що сприяли обміну досвідом, узгодженню наукових підходів і зміцненню фахової взаємодії. Також розроблено методичні рекомендації, що посилили практичну складову підтримки родин дітей з ООП в умовах криз.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського у 2025 р. з метою координації бібліометричних технологій і наукознавчих досліджень в установах НАН України і НАПН України здійснено бібліометричний аудит педагогічної науки за показниками наукометричної системи «Бібліометрика української науки».

У рамках Всеукраїнського фестивалю науки співробітники Інституту біографістики Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського взяли участь у Х Всеукраїнській науково-практичній конференції з історії освіти із міжнародною участю «Педагогічна біографіка в структурі наук про освіту: ключові концепти, теорії, джерела» (13 травня 2025 р.), проведеної бібліотекою.

Із залученням представників наукових установ НАН України до Всеукраїнського фестивалю науки – 2025 організовано і проведено: Першу Міжнародну науково-практичну конференцію «Інформаційно-аналітичні тренди глобальної цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології» (15 травня 2025 р.); круглий стіл «Впровадження технології штучного інтелекту в роботу бібліотек в умовах проектування освітнього середовища» (14 травня 2025 р.); круглий стіл «Сучасні технології представлення колекцій цифрових освітніх ресурсів» (16 травня 2025 р.).

Аналіз результатів виконання у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності Національної академії наук України та Національної академії педагогічних наук України на 2023-2025 роки засвідчує, що співпраця між вченими НАН України та НАПН України в цілому була ефективною, заплановані на 2025 р. у Програмі заходи виконано.

Водночас зміцненню міжвідомчої взаємодії між установами НАН України та НАПН України у реалізації наступної Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України сприятиме:

– розширення напрямів співпраці, налагодження системної комунікації установ НАН України та НАПН України щодо обміну інформацією, підготовки наукових публікацій, проведення спільних масових заходів, підвищення кваліфікації та ін.;

– залучення наукових установ НАН України до спільного інформаційно-аналітичного супроводу освіти, педагогіки і психології в умовах цифрової трансформації науки;

– розширення напрямів співпраці із науковими установами НАН України щодо обміну науковою інформацією, підготовки спільних наукових публікацій, «перехресне» рецензування наукової продукції вченими НАН України і НАПН України, підвищення кваліфікації наукових працівників, проведення спільних науково-практичних масових заходів тощо;

- укладання угод про внутрішню академічну мобільність науковців і здобувачів освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти, забезпечення умов для практичної підготовки майбутніх докторів філософії на засадах партнерства між науковими установами НАПН України і НАН України;
- поповнення бібліотечних фондів, популяризація наукових видань, підготовлених науковцями установ НАН України та НАПН України;
- підготовка щорічних спільних доповідей для Уряду та Президента України про стан людського капіталу, демографічні прогнози та потреби ринку праці (НАН дає цифри/прогнози, НАПН – освітні рішення);
- залучення науковців НАН України до розробленні єдиної міжакадемічної програми підвищення кваліфікації педагогів та системи ранньої профорієнтації старшокласників на наукові професії у зв'язку із переходом на профільне навчання (зокрема упровадженням інтегрованого природознавчого курсу в 10-11 класах);
- здійснення навчально-методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників ЗП(ПТ)О у контексті прийняття нового Закону України «Про професійну освіту»;
- спільна участь у міжнародних наукових проєктах та грантових програмах;
- створення спільного стратегічного дослідницького центру для розроблення політик у сфері національної безпеки, освіти, науки та інновацій;
- імплементація стандартів відкритої науки в діяльність дослідницьких установ в умовах війни та повоєнного відновлення України;
- сприяння більш широкому впровадженню наукових розробок НАН України у педагогічну практику, навчальні програми, цифрові навчальні середовища та STEM-освіту;
- розширення ресурсного забезпечення освітніх ініціатив і впровадження інноваційних методик роботи із обдарованими дітьми та молоддю;
- розширення міжнародної співпраці та інтеграція українських науково-освітніх практик у світовий освітній простір;
- популяризація, оприлюднення та впровадження в сферу науки та освіти результатів спільної діяльності НАН України та НАПН України.

VIII.3. Виконання у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності Національної академії медичних наук України та Національної академії педагогічних наук України на 2023-2025 роки.

Завершено виконання Програми спільної діяльності НАМН України та НАПН України на 2023-2025 рр., що актуалізована кризовими реаліями воєнного стану в країні, їх тяжкими наслідками для життя, здоров'я та розвитку українського суспільства, завданнями відновлення людського потенціалу держави, збереження його фізичного та психічного здоров'я.

У цілому взаємодія наукових установ академій у межах виконання Програми була активною та результативною, що засвідчують результати виконання її заходів у 2025 р.

За напрямом *«Розроблення нормативного та науково-методичного забезпечення»* до найважливіших результатів виконання Програми у 2025 р. можна віднести наступні.

Розроблення *Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України* у тісній співпраці із науковими установами НАМН України науково-практичних видань присвячених проблемам:

- особистісних та ситуативних детермінант здоров'я в умовах війни;
- застосування психотерапевтичних технологій у наданні допомоги постраждалим з проявами посттравматичного стресового розладу;
- психотехнологій допомоги вимушено переміщеним особам у подоланні психотравматичного впливу воєнного та поствоєнного часу;
- сприяння подоланню травматичного досвіду військовослужбовців та ін.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України оприлюднено результати наукових досліджень, спрямованих на визначення дієвих підходів до відновлення психічного здоров'я ветеранів, особливостей використання авторських психотерапевтичних технік, адаптованих до потреб військовослужбовців і членів їхніх родин, обґрунтування рекомендацій щодо вдосконалення програм психологічного супроводу професійної перекваліфікації військовослужбовців після демобілізації.

У грудні 2025 р. вченими *Інституту проблем виховання НАПН України* з Державною установою «Інститут охорони здоров'я дітей та підлітків» узгоджено зміст та спільно організовано пілотне опитування здобувачів освіти та їх батьків «Адаптація до воєнного стану» у Дніпропетровській, Сумській та Харківській областях стосовно визначення статевої та вікових особливостей психоемоційного стану підлітків і учнівської молоді для своєчасного проведення профілактичних заходів щодо благополуччя і покращення умов їхньої життєдіяльності.

Здійснюється підготовка до друку розділу «Партнерство у збереженні ментального і фізичного здоров'я здобувачів освіти: пріоритети, методики, механізми» спільного методичного посібника «Медико-психолого-педагогічна підтримка підлітків у Центрах ментального здоров'я» для Школи «Здоров'я підлітка».

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України розроблено Концепцію цифрової медіаосвіти воєнного і поствоєнного суспільства, спрямовану на збереження здоров'я і забезпечення безпеки дітей у цифровому просторі без обмеження їхніх можливостей для розвитку.

За консультативної участі вчених наукових установ НАМН України досліджено зміни екологічної поведінки українців під впливом воєнних дій. Одним із ключових предикторів таких змін є особливості спільної ідентифікації українців в умовах загрози. Виокремлено такі компоненти екологічної відповідальності, як діяльнісний, емоційний та ціннісний. Показано, що зростання ролі громадянської ідентичності є консолідуючим чинником становлення інтегрованої ідентичності, що здатна протистояти загрозам, зокрема екологічним.

Інститутом вищої освіти НАПН України на виконання заходів Програми:

– аргументовано пріоритетність впровадження наукових розробок для громадського здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій в Україні та регулювання професій у сфері охорони здоров'я в контексті підготовки до вступу в ЄС;

– обґрунтовано необхідність створення умов для активнішого обміну досвідом між установами НАПН України та НАМН України щодо допомоги населенню України в екстремальних умовах;

– визнано необхідність забезпечення державного регулювання професійних кваліфікацій у сфері охорони здоров'я відповідно до законодавства Європейського Союзу.

Українським науково-методичним центром практичної психології та соціальної роботи у ході реалізації українсько-британського проекту «Dity Online: досвід, знання та поведінка українських дітей та їхніх батьків щодо ризику сексуального насильства в Інтернеті під час російського конфлікту в Україні» апробовано та реалізовано інноваційний превентивний механізм, який дає змогу системно ідентифікувати та реагувати на випадки ризику та насильства щодо дітей у цифровому середовищі.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського НАПН України за консультативної участі вчених Державної установи «Інститут охорони здоров'я дітей і підлітків» організовано тематичну виставку-презентацію інформаційних ресурсів за темою «Інноваційні освітні практики навчання учнів з особливими освітніми потребами в умовах Нової української школи».

На виконання Програми та з метою популяризації і широкого впровадження результатів наукових досліджень вченими академій проведено низку **спільних науково-практичних масових заходів**.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України проведено XV Всеукраїнські психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті д-ра пед. наук, проф. Б.О. Федоришина «Профорієнтація: стан і перспективи розвитку» спільно із Державною установою «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзєєва» НАМН України, що сприяло обґрунтуванню рекомендацій щодо поєднання педагогічних, психологічних і медичних підходів до розроблення нових профорієнтаційних стратегій у закладах освіти; створення доказових програм психологічної та ментальної підтримки педагогів; започаткування спільних дослідницьких проєктів у сфері освіти дорослих, громадського здоров'я та педагогічної психології.

Інститутом соціальної та політично психології НАПН України спільно з Державною установою «Інститут громадського здоров'я ім. О.М. Марзєєва» НАМН України проведено круглий стіл «Забезпечення конструктивної поведінки населення в умовах екстремального стресу». Основними проблемними питаннями для обговорення стали: психологічна готовність особистості до протидії екологічним та епідемічним загрозам здоров'ю людини; соціально-психологічні стратегії формування здорового способу життя особистості під час війни; збереження ментального здоров'я вразливих верств

населення під час війни; фактори ризику та захисту для психічного здоров'я населення в умовах екстремальних ситуацій та ін.

Інститутом вищої освіти НАПН України спільно з Державною установою «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзєєва» НАМН України проведено круглий стіл «Наука для громадського здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій» (20 травня 2025 р.). Обговорено впровадження наукових розробок для громадського здоров'я в умовах надзвичайних ситуацій в Україні.

Вченими *Інституту професійної освіти НАПН України* спільно з вченими Державної установи «Інститут громадського здоров'я імені О.М. Марзєєва» НАМН України проведено VII Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів», за його результатами оприлюднено збірник матеріалів; у рамках роботи Центру психологічного супроводу діяльності педагогічних працівників закладів професійної освіти запроваджено низку заходів щодо збереження ментального здоров'я, психологічного і соціального супроводу навчання осіб з особливими потребами внаслідок війни.

Також вчені інституту долучилися до низки спільних науково-практичних заходів, тренінгів для медичних і педагогічних фахівців з метою обміну досвідом та набуття нових знань щодо травматичних наслідків війни та їх впливу на дітей.

За результатами реалізації Програми спільної діяльності академій у 2023-2025 рр. та окреслення важливих перспективних напрямів подальшої міжвідомчої взаємодії між установами НАМН України та НАПН України відбулося підписання нової Програми спільної діяльності Національної академії медичних наук України та Національної академії педагогічних наук України на 2026-2028 рр. Майбутня співпраця фокусуватиметься на розширенні прямих угод між інститутами, створенні доказових технологій подолання посттравматичного стресового розладу, профілактиці професійного вигорання педагогів та супроводі дітей із особливими освітніми потребами (зокрема, після кохлеарної імплантації).

VIII.4. Виконання у 2025 р. Програми спільної діяльності між НАЦІОНАЛЬНОЮ АКАДЕМІЄЮ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ ТА НАЦІОНАЛЬНОЮ АКАДЕМІЄЮ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ НА 2024-2026 роки.

Взаємодія наукових установ академій в межах Програми була активною та результативною, що засвідчують результати виконання заходів, запланованих до виконання у 2025 р., схвалені на засіданні Президії НАПН України 19 лютого 2026 р.

До *найважливіших результатів* спільної діяльності у 2025 р. можна віднести наступні.

Інститутом педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України проведено спільні науково-практичні масові заходи (психолого-педагогічні читання, три круглі столи), спрямовані, зокрема, на вирішення питань щодо: підтримки ветеранів війни; розвитку професійної орієнтації різних вікових і соціальних категорій населення із урахуванням правових аспектів

реалізації цього процесу в сучасних реаліях України; психологічного підґрунтя впровадження євроінтеграційних процесів в освітньо-науковому просторі України.

Відбувся обмін науковими виданнями між інститутом та Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України, здійснено впровадження результатів досліджень наукових установ в їх освітню та наукову діяльність.

Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України упродовж 2025 рр. здійснювалася робота з популяризації наукових видань НАПрН України шляхом представлення інформації про них на сайті бібліотеки імені А.Ф. Залевської⁵⁴⁰, їх розміщення в електронному каталозі та наданням можливості перегляду повного тексту документів.

Інститутом соціальної та політичної психології НАПН України спільно з:

– Науково-дослідним інститутом державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України проведено Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Відновлення країни й згуртованість суспільства: виклики, проблеми, перспективи». Виокремлено найбільш актуальні проблемні соціально-психологічні і політико-правові питання щодо згуртованості суспільства.

– Державною кримінально-виконавчою службою України підписано і реалізовується Меморандум про співпрацю. На виконання Меморандуму проведено спільне дослідження «Практики здорового способу життя працівників Державної кримінально-виконавчої служби України під час війни», на основі результатів якого розроблено і проведено практикуми для 100 психологів пенітенціарних закладів та установ ДКВС України. Також проведено низку вебінарів «Психогігієна як практика самотурботи психолога в умовах військових, епідеміологічних та екологічних загроз», «Психологічний добробут людини в умовах війни» для співробітників соціально-психологічної служби установ виконання покарань та слідчих ізоляторів ДКВС України.

Інститутом вищої освіти НАПН України на виконання Програми у співпраці із:

– науковими установами НАПрН України здійснено: аналіз стратегій, підходів і рекомендацій щодо відновлення інфраструктури закладів вищої освіти у повоєнний період відповідно до новітніх світових і європейських тенденцій трансформації сфери вищої освіти, науки, економіки та суспільства в цілому; окреслено педагогічні, філософські, ціннісні та правові аспекти трансформації університетів України та світу за умов «Індустрії 4.0» та «Освіти 4.0»;

– Науково-дослідним інститутом правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України проведено круглий стіл «Індустрія та Освіта 4.0: філософські, правові та економічні аспекти нової науково-дослідницької інфраструктури» (10 листопада 2025 р.).

Інститутом професійної освіти НАПН України розроблено програму розвитку партнерських зв'язків з Науково-дослідним Інститутом інтелектуальної

⁵⁴⁰ <https://sites.google.com/view/library-ip-ua/>

власності НАПрН України за напрямками: розвиток академічної доброчесності у науковій, освітній і видавничій діяльності; популяризація наукових досліджень у процесі модернізації освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти.

Інститутом обдарованої дитини НАПН України започатковано проведення літньої школи для обдарованих учнів Малої академії наук України за програмою «Актуальні напрямки удосконалення законодавства України (пріоритети та важливі кроки)». Програма сприяє поглибленню знань учнів з правознавства, розвитку критичного мислення та креативності, формування правової свідомості та культури у дітей та молоді.

Науково-педагогічні працівники ДЗВО «Університет менеджменту освіти» взяли участь у розробленні методичних рекомендацій щодо правового забезпечення інклюзивного навчання та освіти дітей з особливими освітніми потребами; підготовлено спільні публікації з питань освітнього права, адміністративно-правових засад управління закладами освіти, правових аспектів соціальної роботи та захисту прав дітей; розроблено та оновлено навчально-методичні матеріали з дисциплін «Нормативно-правове забезпечення спеціальної освіти», «Соціальна інклюзія дорослих і соціальна реабілітація для людей з ООП», «Ресоціалізація, соціальна реабілітація дорослих та соціальна корекція», «Організація та управління соціальними проєктами», «Управління навчальною та виховною діяльністю» для магістерських освітніх програм.

Державною науково-педагогічною бібліотекою України імені В.О. Сухомлинського з метою інформаційно-аналітичного супроводу нормативно-правового забезпечення освіти і педагогічних наук України в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення України здійснювалося поповнення електронного освітнього ресурсу «Віртуальний читальний зал освітянина ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського» актуальними ресурсами у контексті нормативно-правового забезпечення освіти і педагогічних наук України, зокрема: «Бойовий стрес та бойова психічна травма: інформаційний огляд», «Цифрові засоби цивільного захисту в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичний огляд», «Підготовка військових психологів у системі української освіти через призму історіографії (1991-2024 рр.)».

На виконання Програми та з метою популяризації і широкого впровадження результатів наукових досліджень вченими академії проведено низку **спільних науково-практичних масових заходів**:

В *Інституті педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України*:

– спільні науково-практичні масові заходи (круглі столи «Правове забезпечення професійної адаптації та права на підприємницьку діяльність ветеранів війни», «Євроінтеграційні процеси в сучасній науці та освіті України»), спрямовані, зокрема, на вирішення питань щодо: правової, психологічної підтримки ветеранів війни; розвитку професійної орієнтації різних вікових і соціальних категорій населення із урахуванням правових аспектів реалізації цього процесу в сучасних реаліях України; психологічного, правового підґрунтя впровадження євроінтеграційних процесів в національному освітньо-науковому просторі;

– науково-практичний вебінар, присвячений практичним кейсам застосування антиплагіатної програми StrikePlagiarism та міжнародним політикам застосування ІІІ у вищій освіті на прикладі досвіду університетів Швеції, Данії та Фінляндії, для наукових працівників Науково-дослідного інституту правового забезпечення інноваційного розвитку НАПрН України.

Інститутом соціальної та політичної психології НАПрН України спільно із НДІ державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України та Київським університетом права НАН України проведено науково-практичну конференцію «Права людини та верховенство права в умовах суспільних трансформацій: виклики та перспективи» (17 грудня 2025 р.).

Відбулася фахова дискусія «Психологічні та правові питання консолідації суспільства в умовах війни та повоєнного відновлення» (23 червня 2025 р.).

Інститутом цифровізації освіти НАПрН України спільно з Державною науковою установою «Інститут інформації, безпеки і права» НАПрН України проведено науково-практичний семінар «Захист персональних даних дітей в цифрову епоху» (29 травня 2025 р.). Мета семінару: підвищити обізнаність фахівців щодо правових, етичних та технічних аспектів захисту персональних даних дітей, розвинути навички безпечного використання цифрових технологій в освіті та впровадити ефективні практики забезпечення інформаційної безпеки. У збірнику матеріалів, виданого за результатами семінару, висвітлено актуальні теоретико-правові та прикладні проблеми становлення і розвитку інформаційного суспільства, захисту інформаційних прав, свобод і безпеки дитини, приватності її життя та персональних даних у контексті вимог законодавства Європейського Союзу та євроінтеграції України.

Інститутом професійної освіти НАПрН України спільно з Науково-дослідним Інститутом інтелектуальної власності НАПрН України проведено:

– VII Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів», де обговорені ключові проблеми підготовки майбутніх докторів філософії в умовах війни. За результатами семінару оприлюднено збірник матеріалів, створено науково-освітній центр «Інноваційна професійна освіта у цифровому середовищі», що координуватиме спільну діяльність у сфері інноваційної педагогіки, заснованої на принципах інтелектуальної власності, з метою сприяння цифровій трансформації та розвитку постіндустріального суспільства.

Аналіз результатів виконання у 2025 р. Програми спільної діяльності між Національною академією педагогічних наук України та Національною академією правових наук України на 2024-2026 роки засвідчує, що співпраця між вченими академій в цілому була ефективною, заплановані заходи виконано. Проблеми, які **потребують подальшого вирішення** у рамках спільної діяльності:

– розширення напрямів співпраці із науковими установами НАПрН України щодо обміну інформацією, підготовки наукових публікацій, взаємної популяризації наукових видань; проведення спільних масових заходів, підвищення кваліфікації тощо;

- налагодження співпраці між радами молодих науковців установ НАПН України та НАПрН України;
- залучення вчених НАПН України та НАПрН України до програм академічної мобільності для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти;
- посилення координації зусиль щодо вирішення психологічних і правових питань консолідації суспільства в умовах війни та повоєнного відновлення;
- посилення членства вчених НАПН України та установ партнерів з НАПрН України у спільних експертних радах, комісіях, робочих групах тощо; запровадження практики обміну гостьовими лекціями; розроблення спільних програм підвищення кваліфікації; урізноманітнення форм презентації результатів наукових досліджень вчених НАПН України та партнерських наукових установ НАПрН України;
- регулювання інтелектуальної власності у контексті відкритої науки;
- залучення фахівців з правових питань НАПрН України до наукового керівництва магістерськими роботами та дисертаційними дослідженнями за тематикою освітнього права та управління.

IX. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ

IX.1. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НА ТРЕТЬОМУ (ОСВІТНЬО-НАУКОВОМУ) РІВНІ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАУКОВОГО СТУПЕНЯ ДОКТОРА НАУК

Нормативно-правове забезпечення. На виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у закладах вищої освіти (наукових установах)» від 8 квітня 2025 р. № 426 у Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у НАПН України (далі Положення), затвердженого постановою Президії НАПН України від 19 жовтня 2023 р. № 1-2/12-212 (у редакції постанови Президії НАПН України від 20 червня 2024 р. № 1-2/9-113), внесено зміни (постанова Президії НАПН України від 28 квітня 2025 р. № 1-2/5-101). До Положення внесено відповідні зміни згідно з наказом МОН України «Про затвердження Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 році» від 10 лютого 2025 р. № 168 (постанова Президії НАПН України від 2 квітня 2025 р. № 1-2/3-89).

Науковими установами НАПН України внесено відповідні зміни до нормативних актів, що регулюють питання підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів.

Академія планомірно забезпечує реалізацію державної політики з питань гендерної рівності, здійснюючи заходи Плану НАПН України щодо виконання операційного плану заходів на 2025-2027 рр. з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 р., затвердженого постановою Президії НАПН України від 28 квітня 2025 р. № 1-2/5-100. Постановою Президії НАПН України від 20 лютого 2025 р. № 1-2/2-33 затверджено звіт «Про виконання у 2024 р. Плану заходів НАПН України щодо виконання операційного плану заходів на 2022-2024 рр. з реалізації Стратегії впровадження гендерної рівності у сфері освіти до 2030 р.», який надіслано до МОН України (лист НАПН України від 13 березня 2025 р. № 2-6/56).

Проходження процедури акредитації освітньо-наукових програм. Упродовж 2025 р. у наукових установах НАПН України здійснювалася підготовка здобувачів вищої освіти у галузях знань «01 Освіта/Педагогіка», «05 Соціальні та поведінкові науки», «23 Соціальна робота», «28 Публічне управління та адміністрування». На виконання постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти» від 30 серпня 2024 р. № 1021 науковими установами переоформлено сертифікати про акредитацію освітньо-наукових програм та здійснено прийом здобувачів третього рівня вищої освіти за новими спеціальностями у галузях знань «А Освіта», «С Соціальні науки, журналістика та інформація», «D Бізнес, адміністрування та право».

Загальні відомості про роботу аспірантури та докторантури. Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації здійснювалась через

аспірантуру одинадцяти наукових установ та у докторантурі десяти наукових установ.

За державним замовленням в аспірантурі наукових установ НАПН України в 2025 р. навчалось 26 ос. за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва, кількість докторантів становила 17 ос. За кошти фізичних (юридичних) осіб навчалось 280 аспірантів (156 ос. – за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва і 124 ос. – за заочною формою здобуття освіти) та 15 докторантів.

У цілому кількість докторантів у НАПН України в 2025 р. становила 32 ос. (Додатки, табл. 16), загальна чисельність аспірантів – 306 ос. (Додатки, табл. 18). На 12 ос. (46,0 %) зменшилась кількість аспірантів, які навчалися за державним замовленням. На 49 ос. (17,5 %) зменшилась кількість аспірантів, які навчалися за кошти фізичних (юридичних) осіб, зокрема за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва – на 30 ос. (19,2 %), за заочною формою здобуття освіти – на 19 ос. (15,3 %).

Таке зменшення кількості аспірантів пояснюється зниженням прийому за державним замовленням та неодноразовим внесенням змін до Порядку прийому на навчання для здобуття вищої освіти в 2025 р., затвердженого наказом МОН України від 10 лютого 2025 р. № 168, та неготовністю потенційних аспірантів до складання єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ) та єдиного вступного іспиту (ЄВІ).

Виконання планів прийому. Обсяги державного замовлення у 2025 р. на підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів через докторантуру становили 5 ос., на умовах контракту прийнято 5 ос. (Додатки, табл. 16). У 2025 р. зменшено прийом до докторантури за державним замовленням у порівнянні з минулим роком на 6 ос. (54,5 %). Кількість прийнятих до докторантури за кошти фізичних (юридичних) осіб зменшилась на 7 ос. (58,3 %).

До аспірантури за державним замовленням прийнято 2 ос., за кошти фізичних (юридичних) осіб до аспірантури – 19 ос. (2 ос. – за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва і 17 ос. – за заочною формою здобуття освіти) (Додатки, табл. 18). Прийом до аспірантури за державним замовленням зменшився на 9 ос. (69,0 %), за кошти фізичних (юридичних) осіб зменшився на 10 ос. (34,5 %), зокрема зменшення за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва порівняно з 2024 р. становить 2 ос. (50,0 %), за заочною формою здобуття освіти – 8 ос. (32,0 %).

Кількість жінок, прийнятих до докторантури, становить 3 ос. (30,0 %), з них 2 (40,0 %) – за державним замовленням, 1 (20,0 %) – за кошти фізичних (юридичних) осіб. Кількість прийнятих до аспірантури жінок становить 14 ос. (67,0 %) за кошти фізичних (юридичних) осіб.

Випуск аспірантів і докторантів. У звітному році в наукових установах НАПН України завершили навчання 49 аспірантів, серед яких 45 успішно із захистом дисертації (Додатки, табл. 17). Зокрема за державним замовленням закінчили навчання 13 ос., 10 – із захистом дисертації. Показник ефективності роботи аспірантури за державним замовленням становив 77,0 %. За кошти фізичних (юридичних) осіб аспірантуру закінчили 36 ос., 35 з яких успішно із

захистом дисертації. Показник ефективності навчання в аспірантурі наукових установ НАПН України на умовах контракту становив 97,0 %.

Відраховано із аспірантури до закінчення терміну навчання за державним замовленням 4 ос., на умовах контракту відраховано 38 ос., що пов'язано із військовою службою, виїздом за кордон, невиконанням індивідуальних планів роботи або фінансовою неспроможністю аспірантів.

Випуск з докторантури у звітному році становив 12 ос., за державним замовленням – 1 ос., за кошти фізичних (юридичних) осіб – 11 ос. (Додатки, табл. 16).

Питома вага жінок, які завершили навчання в аспірантурі становить 67,3 %, у докторантурі – 58,3 %.

Організаційне забезпечення діяльності аспірантури та докторантури в установах НАПН України. Керівництво наукових установ систематично контролювало працевлаштування випускників аспірантури та докторантури, які навчалися за державним замовленням. Зокрема у наукових установах НАПН України працевлаштовано 100 % докторантів, 15 % аспірантів. Решта випускників аспірантури звітнього року працевлаштовано у закладах освіти різних форм власності.

До наукового керівництва аспірантами і консультування докторантів у наукових установах НАПН України залучений 174 провідний фахівець, з-поміж яких 103 докторів наук і 71 кандидат наук. На засіданнях вчених рад аналізувалася результативність та ефективність роботи наукових керівників і консультантів. В установах дотримується вимога щодо оптимальної кількості одночасно прикріплених до наукового керівника чи консультанта аспірантів, докторантів.

Виклики діяльності аспірантури/докторантури в умовах сьогодення. Через нестачу коштів за останні роки спостерігається кількаразове зниження прийому в аспірантуру і докторантуру за державним замовленням, що перешкоджає системному омолодженню наукових колективів. Упровадження складання єдиного вступного випробування з методології наукових досліджень (ЄВВ) та єдиного вступного іспиту (ЄВІ) також призвело до скорочення прийому за кошти фізичних (юридичних) осіб.

Труднощі в роботі аспірантури/докторантури у звітному році були пов'язані із:

- енергетичною нестабільністю та технологічними обмеженнями, що зумовили виникнення складнощів у проведенні онлайн-занять, семінарів, консультацій;
- відсутністю фінансування для забезпечення освітнього процесу, процедур захисту дисертацій в умовах відсутності енергопостачання;
- неодноразовим внесенням змін до нормативних актів, що регулюють питання підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів;
- збільшенням документообігу, необхідністю розроблення та впровадження документації, яка пов'язана із організацією освітньої діяльності аспірантів.

ІХ.2. ПІДГОТОВКА ЗДОБУВАЧІВ НА ПЕРШОМУ (БАКАЛАВРСЬКОМУ) І ДРУГОМУ (МАГІСТЕРСЬКОМУ) РІВНЯХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Підготовка здобувачів на першому (бакалаврському) та другому (магістерському) рівнях вищої освіти у 2025 р. здійснювалася у ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України (Додатки, табл. 19).

Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти. Навчання бакалаврів проводилося за кошти фізичних і юридичних осіб у Навчально-науковому інституті менеджменту та психології університету:

– *за галузями знань*: «С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», «D Бізнес, адміністрування та право»; «05 Соціальні та поведінкові науки», «07 Управління та адміністрування»;

– *за спеціальностями*: «С1 Економіка та міжнародні економічні відносини» («073 Управління персоналом та економіка праці»), «С4 Психологія» («053 Психологія»), «D3 Менеджмент» («073 Менеджмент», «073 Бізнес-адміністрування», «073 Управління проєктами», «076 Підприємництво»).

Загальна чисельність студентів на початок 2025 р. становила 337 ос. Випущено 81 бакалавра, 120 здобувачів зараховано на навчання за денною і заочною формами навчання (Додатки, табл. 19).

Другий (магістерський) рівень вищої освіти. Підготовка у магістратурі Навчально-наукового інституту менеджменту та психології здійснювалась за кошти фізичних і юридичних осіб:

– *за галузями знань*: «А Освіта», «С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», «D Бізнес, адміністрування та право», «І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення»;

– *за спеціальностями*: «А1 Освітні науки. Педагогіка вищої школи. Андрагогіка», «А6 (016) Спеціальна освіта (за нозологіями)», «С1 Економіка та міжнародні економічні відносини. Управління персоналом та економіка праці», «С4 (053) Психологія», «D3 (073) Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)», «D3 (073) Менеджмент. Управління навчальним закладом», «D3 (073) Менеджмент. Управління проєктами», «D3 (073) Менеджмент. Підприємництво», «І10 (231) Соціальна робота та консультування. Соціальна реабілітація», «D4 (076) Публічне управління та адміністрування».

У Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти університету підготовка магістрів провадилася на двох випускових кафедрах: педагогіки, психології та менеджменту; технологій навчання, охорони праці та інклюзивної освіти:

– *за галузями знань*: «01 Освіта/Педагогіка» / «А Освіта», «05 Соціальні та поведінкові науки» / «С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»;

– *за спеціальностями*: «011 Освітні, педагогічні науки» / «А1 Освітні науки. (Педагогіка вищої школи)», «053 Психологія» / «С4 Психологія» (Психологія)».

На початок 2025 р. загалом навчалися 757 магістрів, випущені 364 ос., зараховано 308 здобувачів освіти.

Загальна чисельність студентів, які навчалися за першим (бакалаврським) та другим (магістерським) рівнями вищої освіти у НАПН України, на кінець звітного року становила 1273 ос. Діяльність університету охоплювала освітній, науковий, методичний і організаційний напрями та здійснювалася із урахуванням сучасних вимог і стандартів Європейського простору вищої освіти. Це забезпечувало підготовку конкурентоспроможних фахівців, формування їхніх загальних і фахових компетентностей відповідно до рівнів Національної рамки кваліфікацій, а також створення умов для особистісного розвитку.

ІХ.3. Підвищення кваліфікації осіб з вищою освітою

Підвищення кваліфікації кадрів проводилося у ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Інституті професійної освіти, Інституті соціальної та політичної психології, Інституті спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (Додатки, табл. 20).

У ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України, зокрема у Центрі післядипломної освіти і Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти, підвищення кваліфікації здійснювалося за напрямками: «Підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», «Підвищення кваліфікації педагогічних працівників галузі знань «01 Освіта/Педагогіка», «Публічне управління та адміністрування».

Загалом в університеті підвищили кваліфікацію близько 4,3 тис. керівників, науково-педагогічних і педагогічних працівників, практичних психологів закладів освіти, навчально-методичних (науково-методичних) центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, районних (міських) методичних кабінетів (центрів), інклюзивно-ресурсних центрів, районних (міських) навчально-методичних центрів (кабінетів, лабораторій) психологічної служби системи освіти тощо.

Підвищення кваліфікації у Центрі післядипломної освіти здійснювалося на засадах відкритої освіти, змішаного навчання, принципів андрагогіки та акмеології, безперервності й практичної спрямованості. Освітній процес організовано із урахуванням індивідуальних освітніх траєкторій слухачів через модульні навчальні плани і тематичні курси, що забезпечило гнучку диференціацію категорій педагогічних, науково-педагогічних працівників і керівних кадрів освіти. У 2025 р. підвищення кваліфікації провадилася виключно в дистанційному форматі. Освітній процес поєднував синхронні онлайн-заняття за розкладом і асинхронну роботу слухачів із навчально-методичними матеріалами на платформі Google Classroom. Така організація забезпечила доступність і безперервність навчання незалежно від місця перебування слухачів та відповідність вимогам безпеки в умовах воєнного стану. Використання цифрової освітньої інфраструктури сприяло системному педагогічному супроводу, оперативному зворотному зв'язку, контролю результатів навчання та індивідуалізації освітніх траєкторій. У 2025 р. Центр функціонував в умовах фінансової автономії у межах спеціального фонду Університету, що забезпечило

сталість його діяльності за відсутності бюджетного фінансування та забезпечило розширення кола слухачів.

У Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти (БІНПО) в умовах воєнного стану підвищення кваліфікації здійснювалось у різних формах: очно-дистанційній, заочній (із застосуванням дистанційних технологій) та повністю дистанційній. Освітній процес організовано із застосуванням дистанційних технологій на базі хмарного сервісу Microsoft Teams платформи Office 365. У БІНПО розроблено, експериментально перевірено та впроваджено компетентнісно орієнтовані моделі професійного розвитку педагогів професійної освіти, спрямовані на підготовку конкурентоспроможного фахівця, здатного до інноваційної діяльності. Моделі передбачають формування ключових, інтегрованих, загальнопрофесійних і професійних компетентностей, розвиток soft і hard skills, набуття затребуваних роботодавцями навичок та подолання розриву між потребами ринку праці й наявною підготовкою. Їх реалізація сприяє комплексному розвитку особистісних, діяльнісних і соціокультурних характеристик педагога та підвищенню ефективності його професійної діяльності.

У Інституті професійної освіти НАПН України підвищення кваліфікації провадилася у дистанційному форматі в межах освітньої програми «Компетентнісний розвиток керівників та педагогічних працівників у системі професійної освіти». Навчання пройшли 125 слухачів – керівні та педагогічні працівники закладів професійної та фахової передвищої освіти. Освітній процес організовано за робочим навчальним планом, що включав модулі: «Теорія і практика освіти», «Ефективне лідерство та менеджмент», «Соціально-психологічний», «Інформаційні та комунікаційні технології», «Посадові функції та компетенції». Підвищення кваліфікації здійснювалося за спеціалізаціями «Педагогіка вищої школи», «Освітній проєктний менеджмент», «Коучинг і тьюторинг», «Інноваційна освітня діяльність» і реалізовувалося через відповідні освітні програми для педагогічних і науково-педагогічних працівників закладів професійної, фахової передвищої та вищої освіти, а також працівників підприємств і установ, що забезпечують реалізацію державної політики у сфері освіти. Інститут забезпечує науково-методичну підтримку професійного розвитку педагогів, упроваджує інноваційні підходи, зокрема цифрові освітні платформи та дистанційні форми навчання, приділяє увагу підготовці фахівців до роботи в кризових умовах і розширює міжнародну співпрацю. Подальший розвиток діяльності пов'язаний із впровадженням механізмів сертифікації та незалежного оцінювання професійних компетентностей педагогів за європейськими стандартами, що сприятиме підвищенню якості професійної освіти.

На базі Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України проведено курси підвищення кваліфікації за чотирма освітньо-професійними програмами. Загалом навчання пройшли та отримали сертифікати 100 слухачів, у тому числі педагоги закладів освіти з інклюзивним навчанням і спеціальних закладів освіти, практичні психологи та фахівці інклюзивно-ресурсних центрів.

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України здійснював підвищення кваліфікації осіб з вищою освітою за короткостроковими сертифікатними програмами, спрямованими на розвиток професійних компетентностей фахівців освітньої та соціально-психологічної сфери. У 2025 р. ліцензовано спеціальну професійну програму короткострокового курсу «Цифрові технології для безпеки учасників освітнього процесу» (30 академічних годин, 1 кредит ЄКТС). Крім того, за кошти фізичних і юридичних осіб організовано короткострокові курси підвищення кваліфікації за такими тематичними напрямками: психологічна допомога після травматичних подій (зокрема дебрифінг у зв'язку із наслідками бомбардування), розвиток навичок саморегуляції та психологічної пружності, групова супервізія фахівців соціально-психологічних служб, теоретико-методологічні засади практичної психології, арттерапія в інклюзивному середовищі. За цими програмами навчання пройшов 71 слухач.

Підвищення кваліфікації осіб з вищою освітою в установах НАПН України у 2025 р. провадилося системно та охопило широке коло педагогічних, науково-педагогічних працівників, керівників закладів освіти і фахівців психологічних служб. Освітня діяльність характеризувалася розширенням дистанційних і змішаних форм навчання, індивідуалізацією освітніх траєкторій та впровадженням компетентнісно орієнтованих програм і цифрових платформ, що забезпечило безперервність професійного розвитку в умовах воєнного стану та створило підґрунтя для подальшого підвищення якості освіти.

ІХ.4. РОБОТА СПЕЦІАЛІЗОВАНИХ ВЧЕНИХ РАД

У 2025 р. для успішної атестації здобувачів наукових ступенів у наукових установах НАПН України створювалися разові спеціалізовані вчені ради з присудження ступеня доктора філософії та функціонували спеціалізовані вчені ради з присудження наукового ступеня доктора наук.

Діяльність спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора наук.

У системі атестації наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації у 2025 р. брали участь дванадцять спеціалізованих вчених рад з присудження наукового ступеня доктора наук, що діяли у десяти наукових установах НАПН України (Додатки, табл. 21). Упродовж звітнього року у восьми наукових установах НАПН України створено докторські спеціалізовані вчені ради з правом розгляду та захисту дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук, зокрема за галузями наук:

– педагогічні науки: Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (Д 26.451.01); Інститут проблем виховання НАПН України (Д 26.454.01); Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (Д 26.450.01); Інститут вищої освіти (Д 26.456.02); Інститут цифровізації освіти НАПН України (Д 26.459.01); Інститут професійної освіти НАПН України (Д 26.458.01);

– психологічні науки: Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН

України (Д 26.453.01, Д 26.453.02).

У звітному році проведено 25 засідань, де захищено 12 дисертаційних робіт: 7 докторських та 5 кандидатських (Додатки, табл. 23). У галузі педагогічних наук захищено 6 докторських дисертацій і 5 кандидатських, у галузі психологічних наук – 1 докторська (Додатки, табл. 25).

У 2025 р. кількість захищених докторських дисертацій порівняно з минулим роком залишилася незмінною, натомість на 3 збільшилась кількість захищених кандидатських дисертацій (60 %) (Додатки, табл. 23). Найбільшу чисельність здобувачів наукових ступенів становили: доктора наук – працівники закладів вищої освіти (57 %), кандидата наук – працівники закладів вищої освіти (40 %) та працівники інших установ (40 %) (Додатки, табл. 25).

Діяльність разових спеціалізованих вчених рад, створених для присудження ступеня доктора філософії.

У десяти наукових установах НАПН України утворено разові спеціалізовані вчені ради для присудження ступеня доктора філософії, в яких відбулося 45 публічних захистів дисертацій, зокрема за галузями знань: «01 Освіта/ Педагогіка» – 25 захистів, «05 Соціальні та поведінкові науки» – 19, «28 Публічне управління та адміністрування» – 1 (Додатки, табл. 22). У 2025 р. кількість захищених здобувачів ступеня доктора філософії порівняно з попереднім роком збільшилась на 2 ос. (4,5 %). Із випуску звітнього року 100 % здобувачів наукового ступеня доктора філософії становили випускники аспірантур наукових установ НАПН України (Додатки, табл. 24).

У звітному році в ДЗВО «Університет менеджменту освіти» захистив дисертацію на здобуття ступеня доктора філософії із спеціальності «053 Психологія» у галузі знань «05 Соціальні та поведінкові науки» громадянин Ізраїлю Дафни Шарон Максимов з темою «Психологічні особливості трансформації травматичних переживань молодших школярів засобами Хібукі-терапії» (науковий керівник – канд. психол. наук, доц., Н.І. Пінчук).

Теми дисертаційних робіт наведено у «Переліку тем дисертаційних досліджень, захищених в установах НАПН України у 2025 р.».

ІХ.5. ДІЯЛЬНІСТЬ МІЖВІДОМЧОЇ РАДИ З КООРДИНАЦІЇ ДОСЛІДЖЕНЬ У ГАЛУЗІ ОСВІТИ, ПЕДАГОГІКИ І ПСИХОЛОГІЇ

Упродовж 2025 р. Міжвідомча рада з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології (далі – Міжвідомча рада) здійснювала свою діяльність відповідно до Статуту НАПН України, а також до частини третьої статті 18 Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність», згідно з яким на НАПН України покладено функції координації досліджень.

Міжвідомча рада розглядала теми дисертаційних досліджень відповідно до Переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 29 квітня 2015 р. № 266 зі змінами, затвердженими постановою Кабінету Міністрів України від 1 лютого 2017 р. № 53, змінами до переліку галузей знань

і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої та фахової передвищої освіти в редакції постанови Кабінету Міністрів України від 30 серпня 2024 р. № 1021, а також згідно з Положенням про Міжвідомчу раду з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології НАПН України.

З метою підвищення ефективності координації наукових досліджень, забезпечення представництва актуальних наукових напрямів, посилення міждисциплінарної взаємодії та створення умов для релевантності наукових досліджень у контексті сучасних викликів розвитку освітньої та психологічної науки у 2025 р. здійснено оновлення персонального складу Міжвідомчої ради (Постанова Президії НАПН України від 11 вересня 2025 р.). До оновлено складу увійшли 75 науковців, що об'єднані у чотири секції відповідно до спеціальностей та спеціалізацій. Головою Міжвідомчої ради є віцепрезидент НАПН України, доктор педагогічних наук, професор, академік НАПН України О.М. Топузов.

За звітний період відбулося 12 онлайн-засідань Міжвідомчої ради у межах засідань чотирьох секцій за відповідними спеціальностями та спеціалізаціями. Послугами Міжвідомчої ради протягом звітного періоду успішно скористалися 12 закладів вищої освіти, з них: 6 зі статусом національний, 6 зі статусом державні заклади вищої освіти, а також 8 наукових установ НАПН України.

Міжвідомча рада функціонує як експертно-консультативний орган, діяльність якого виходить за межі формального обліку дисертаційних тем і спрямована на підвищення їх наукової якості, відповідності актуальним науковим викликам та узгодженості з пріоритетними напрямами розвитку освіти і науки. Реалізуючи консультативну роль у процесі координації наукових досліджень, Рада надає методичний та експертний супровід. Високий рівень коригування тем свідчить про системну й масштабну роботу з їх уточнення та вдосконалення, а також підтверджує об'єктивну потребу в доопрацюванні більшості поданих на розгляд тем досліджень.

З метою ефективного планування і координації наукових досліджень у сфері освіти, педагогіки та психології здійснено моніторингового відстеження, поданих до Методичної ради, тем досліджень, за результатами якого підготовлено третій випуск щорічного інформаційно-аналітичного електронного видання «Дайджест – 2025» Національної академії педагогічних наук України. У виданні представлено теми дисертаційних досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології, узгоджених Міжвідомчою радою у 2025 р., а також окреслено пріоритетні напрями досліджень на 2026 р. Моніторингові відстеження дали змогу забезпечити узгодженість індивідуальних наукових пошуків з сучасними тенденціями розвитку педагогіки і психології, а також сприяли запобіганню формалізації дисертаційної діяльності.

Протягом звітного періоду підтримувалися зв'язки з громадськістю, спрямовані на забезпечення відкритості, прозорості та системної комунікації щодо наукових ініціатив, тематик дисертаційних досліджень та результатів моніторингу з тем наукових досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології. У межах науково-інформаційної діяльності здійснюється оперативна комунікація з науковою спільнотою та громадськістю через офіційні електронні

ресурси та канали Національної академії педагогічних наук України, а також надавалися консультації для закладів вищої освіти та наукових установ.

Аналіз кількісних показників. Упродовж 2025 р. на розгляд до Міжвідомчої ради надійшло 87 тем дисертаційних досліджень, з-поміж яких у галузі *педагогічні науки* та галузі знань «А – Освіта» – 63 теми (72,3 %), у галузі *психологічні науки* та галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (психологія) – 24 тем (27,7 %). На здобуття наукового ступеня доктора наук – 22 теми (25,4 %), на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) – 65 тем (74,6 %). За результатами проведеної експертизи скориговано 86 тем, що становить 98,8 % від їх загальної кількості.

На здобуття наукового *ступеня доктора наук* у галузі педагогічні науки подано на координацію – 19 тем (21,8 %); у галузі психологічні науки – 3 теми (3,6 %). На здобуття наукового *ступеня доктора філософії (PhD)* у галузі знань «А – Освіта» на координацію подано – 44 теми (50,5 %); у галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» – 21 тема (24,1 %). (Рис. IX. 5.1)

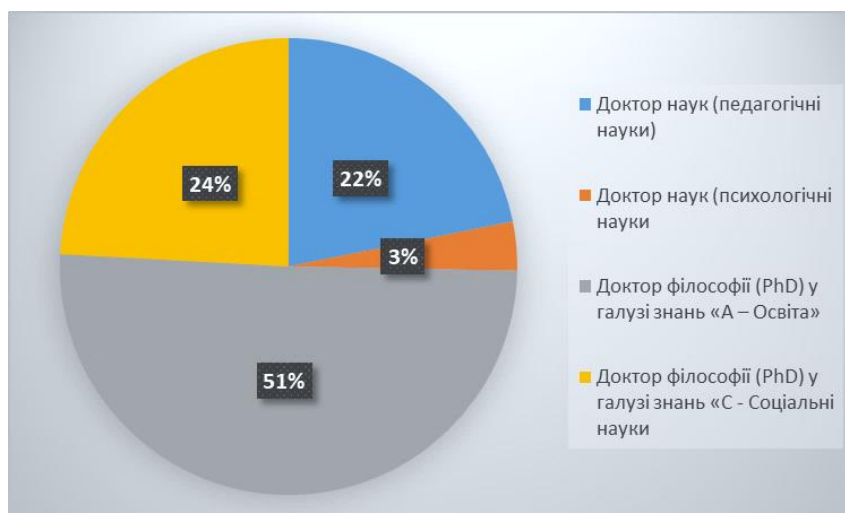

Рис. IX. 5.1 Діаграма розподілу тем дисертаційних досліджень за галузями знань (педагогічні науки, психологічні науки) та науковими ступеня (доктор наук / PhD)

Найбільший показник розподілу тем дисертаційних досліджень *докторів наук у галузі педагогічні науки* за спеціальністю «13.00.04 – теорія і методика професійної освіти» – 9 тем (10,3 %); за спеціальністю «13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки» – 5 тем (5,7 %), за спеціальністю «13.00.09 – теорія навчання» – 2 теми (2,3 %), за спеціальністю «13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті» – 2 теми (2,3 %), за спеціальністю «13.00.03 – корекційна педагогіка» – 1 тема (1,2 %).

Щодо розподілу тем дисертаційних досліджень *докторів наук у галузі психологічні науки*, то спеціальність «19.00.01 – загальна психологія, історія психології» – 1 тема (1,2 %), спеціальність «19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія» – 1 тема (1,2 %), спеціальність «19.00.11 – політична психологія» – 1 тема (1,2 %).

Найбільший показник розподілу тем дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня *доктора філософії (PhD)* у галузі знань «А – Освіта» за спеціальністю «А1 – Освітні науки» – 36 тем (41,3 %), за спеціальністю «А5 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)» – 7 тем (8,0 %), за спеціальністю «А4 – Середня освіта (за предметними спеціальностями)» – 1 тема (1,2 %).

Щодо розподілу тем дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня *доктора філософії (PhD)* у галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини», то за спеціальністю «С 4 Психологія» на координацію подано 21 тема (24,1 %).

Узагальнені дані щодо кількості дисертаційних тем, розглянутих Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки та психології протягом 2025 р., представлено в таблиці 26 (див. Додатки).

У межах надання консультативної допомоги членами Міжвідомчої ради здійснено коригування поданих на розгляд тем дисертаційних досліджень. Коригування стосувалося уточнення формулювань тем, приведення їх у відповідність до сучасних наукових підходів і пріоритетних напрямів розвитку освіти, педагогіки та психології, а також усунення методологічних неточностей й дублювання. Статистика розподілу скоригованих тем дисертаційних досліджень наведено в таблиці IX. 5.1.

Таблиця IX. 5.1

Кількість скоригованих тем дисертаційних досліджень за 2025 р.

Кількість тем досліджень		У галузі педагогічні науки та галузі знань «А – Освіта»				У галузі психологічні науки та галузі знань «С - Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»,			
		на здобуття наукового ступеня доктора наук		на здобуття наукового ступеня доктора філософії		на здобуття наукового ступеня доктора наук		на здобуття наукового ступеня доктора філософії	
		усього	%	усього	%	усього	%	усього	%
Усього розглянуто		22	25,4%	44	50,5%	3	3,6%	21	24,1%
у т. ч.	узгоджено	–	–	–	–	1	1,2%	–	–
	скориговано	22	25,4%	44	50,5%	2	2,3%	21	24,1%
	запропоновано уточнити	–	–	–	–	–	–	–	–

Тематика дисертаційних досліджень. Подані на розгляд Міжвідомчої ради теми дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук у галузі педагогічні науки охоплюють широкий спектр актуальних проблем сучасної педагогічної науки та відповідають пріоритетам розвитку освіти, зокрема: цифровізації, компетентнісного підходу, інклюзії, європейської інтеграції, історико-педагогічного аналізу та модернізації професійної підготовки фахівців. Тематика демонструє поєднання фундаментальних і прикладних досліджень, орієнтованих на сучасні освітні виклики. За спеціальністю «13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки» тематика зорієнтована на історико-педагогічний і порівняльний аналіз розвитку освіти та

педагогічної думки в Україні та країнах ЄС у кінці XX – на початку XXI століття, що сприяє осмисленню трансформацій сучасних освітніх систем; за спеціальністю «13.00.03 – корекційна педагогіка» дослідження спрямоване на формування інформаційно-комунікаційної компетентності підлітків з порушеннями емоційного інтелекту, що має високу соціальну й практичну значущість у контексті розвитку інклюзивної освіти» за спеціальністю «13.00.04 – теорія і методика професійної освіти» – охоплює проблеми розвитку цифрової компетентності, професійного розвитку викладачів, дорадництва, інклюзивного дизайну, STEAM-освіти, іншомовної та військово-професійної підготовки, а також забезпечення наступності рівнів вищої освіти; за спеціальністю «13.00.09 – теорія навчання» дослідження зосереджені на розробленні сучасних дидактичних систем і формуванні STEAM-компетентності майбутніх учителів; за спеціальність «13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті» тематика пов'язана з розвитком цифрової компетентності педагогів і здобувачів освіти та питаннями цифрового добробуту в умовах цифрової трансформації освіти.

Теми дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора наук у галузі психологічні науки зосереджені на психологічних засадах профілактики деструктивних форм поведінки у вимушено переміщених осіб та відповідає актуальним суспільним викликам, пов'язаним із наслідками кризових і травматичних подій; на вивчення оцінки відповідності персоналу та робочого середовища в IT-організаціях, що відображає сучасні тенденції розвитку ринку праці та цифрової економіки; кіберзахисту в умовах глобальних загроз безпеці людини та поєднує проблематику психології безпеки, цифрового середовища й суспільної стабільності. Подані теми є науково актуальними, соціально значущими та відповідають сучасним пріоритетам розвитку психологічної науки, зокрема в контексті безпеки людини, організаційного розвитку та подолання наслідків кризових ситуацій.

Теми дисертаційних досліджень на здобуття наукового ступеня доктора філософії (PhD) у галузі знань «А – Освіта» охоплюють широке коло актуальних проблем розвитку освіти у національному та міжнародному контекстах і відзначаються міждисциплінарним характером. Тематика за спеціальність «А1 – Освітні науки» це актуальні проблеми розвитку освіти в умовах цифровізації, інклюзії, євроінтеграції та подолання освітніх втрат, дослідження спрямовані на формування ключових і професійних компетентностей, модернізацію підготовки педагогічних, управлінських, військових і соціальних кадрів, а також удосконалення управління й персоналізації освітнього процесу. Тематика спеціальності «А5 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)» зосереджена на розвитку фахових і м'яких навичок, інтерактивних і фасилітаційних компетентностей, міжкультурної взаємодії та підвищенні якості професійної підготовки фахівців. Подані теми є науково актуальними, практично орієнтованими та відповідають пріоритетам розвитку освіти і педагогічної науки.

Аналіз поданих тем дисертаційних досліджень засвідчує недостатню представленість робіт, спрямованих на обґрунтування сучасних підходів до

фахової підготовки військовослужбовців, розвитку їхньої психологічної стійкості та готовності до виконання професійних завдань. Трансформаційні освітні процеси в умовах війни потребують більш ґрунтовного вивчення, що свідчить про наявність суттєвих наукових прогалин та об'єктивну потребу їх системного опрацювання. Зазначені напрями набувають особливої наукової та суспільної значущості в умовах повномасштабної збройної агресії росії проти України.

Співпраця із закладами вищої освіти. Упродовж звітнього періоду заклади вищої освіти України ефективно використовували можливості, надані Міжвідомчою радою. Найбільш результативною у 2025 р. виявилася співпраця з:

- ДЗ «Луганський національний університет імені Тараса Шевченка»;
- Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка;
- Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини;
- Національна академія Державної прикордонної служби України імені Богдана Хмельницького;
- Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія;
- Мукачівський державний університет;
- Бердянський державний педагогічний університет;
- Херсонський державний університет;
- Університет Григорія Сковороди в Переяславі;
- Глухівський національний педагогічний університет імені Олександра Довженка;
- Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка;
- Національний університет цивільного захисту України.

Протягом звітнього періоду підвідомчі наукові установи НАПН України активно скористалися послугами Міжвідомчої ради і забезпечили ефективну координацію наукових досліджень у сфері освіти, педагогіки та психології. Насамперед, це Інститут професійної освіти НАПН України, Інститут педагогіки НАПН України, Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, Інститут психології імені Г. С. Костюка НАПН України.

Х. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО

У 2025 р. наукові установи НАПН України брали активну участь у реалізації понад 50 міжнародних науково-освітніх проєктів і програм Американських рад з міжнародної освіти, Британської ради в Україні, Європейського Союзу, Європейського фонду підготовки, Представництва ООН в Україні, Організації з безпеки і співробітництва в Європі, Представництва DVV International (Інститут міжнародного співробітництва Німецької асоціації народних університетів) в Україні, Ради Європи, Світового банку, ЮНЕСКО, ЮНІСЕФ та інших міжнародних організацій і фондів. Продовжувалася наукова співпраця з 33 іноземними членами НАПН України, які представляють 11 країн світу, науковими установами і закладами освіти республік Болгарія, Казахстан, Корея, Молдова, Польща, Узбекистан, Фінляндія, Австрійської, Естонської, Латвійської, Литовської, Киргизької, Китайської Народної, Португальської, Словацької, Чеської, Угорської та Французької республік, Держави Ізраїль, королівств Іспанія та Швеція, Канади, Федеративної Республіки Німеччина, Румунії, Сполучених Штатів Америки, Швейцарської Конфедерації, Японії та інших зарубіжних країн як у межах 35 угод про співробітництво, укладених НАПН України, так і в межах сотень угод, укладених безпосередньо установами НАПН України з однопрофільними науковими установами, закладами освіти зарубіжних країн, міжнародними організаціями та фондами.

Наукові установи НАПН України та окремі вчені здійснюють експертну діяльність і є членами понад 70 міжнародних організацій та наукових асоціацій, редакційних колегій зарубіжних наукових видань, зокрема: Благодійного фонду «Східноєвропейська місія», Благодійної організації «Фонд «Асперн», Всесвітньої ради з питань обдарованих і талановитих дітей, Всесвітньої федерації психічного здоров'я, Глобального союзу науковців за мир, Європейської асоціації медіа та інформаційної освіти, Європейської асоціації освіти дорослих, Європейської мережі з організаційної психології та психології праці, Європейської ради з питань високих здібностей, Європейської академії природничих наук, Європейської спільноти з вивчення травматичного стресу, Європейської асоціації психотерапії, Європейської конфедерації психоаналітиків і психотерапевтів, Європейської асоціації психодрами, Європейської федерації психологів, Європейської федерації академій природничих і гуманітарних наук, Міжнародної асоціації з економічних досліджень, Міжнародної академії культури безпеки, екології та здоров'я, Міжнародного товариства політичної психології, Міжнародної ради психологів, Міжнародної асоціації прикладної психології, Організації з безпеки та співпраці в Європі, Східноєвропейської федерації наукової аналітики Міжнародної академії наук і вищої освіти, «Україна та українці за кордоном», Всесвітньої організації дошкільної освіти тощо.

У межах діяльності НАПН України в умовах воєнного стану та з метою виконання завдань повоєнного відновлення країни та її євроінтеграції, усвідомлюючи необхідність розширення співробітництва із державними підприємствами і організаціями, громадськими організаціями і закладами вищої

освіти України у розвитку міжнародної наукової співпраці, опрацьовано проекти, погоджено і укладено меморандуми про співпрацю із тринадцятьма установами, громадськими організаціями та ЗВО України: Всеукраїнською громадською організацією Товариство «Знання» України, Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти, Херсонською державною морською академією, Полтавським національним педагогічним університетом імені В.Г. Короленка, Кременчуцьким національним університетом імені Михайла Остроградського, Громадською організацією «Національна академія наук вищої освіти України», Харківським національним університетом міського господарства імені О.М. Бекетова, Всеукраїнською громадською організацією інвалідів «Правозахисна спілка інвалідів», Національною академією мистецтв України, Державною установою «Український інститут розвитку освіти», Громадською організацією «Українська Рада Миру», Громадською організацією «Українська асоціація зовнішньої політики» та Сумським національним аграрним університетом.

Ураховуючи важливу роль освіти і науки у процесі європейської інтеграції України, у 2025 р. у наукових установах та закладі вищої освіти НАПН України підготовлено і надіслано МОН України узагальнену інформацію про впровадження тематики європейської інтеграції в освітній процес і тематику наукових досліджень у наукових установах та закладі вищої освіти НАПН України та відповіді НАПН України на запитання анкети – Україна/Молдова – Розділ 25, Наука та дослідження.

За дорученням Кабінету Міністрів України для підготовки першого інформування Сторони ЄС про стан виконання завдань Дорожньої карти з питань верховенства права, Дорожньої карти з питань функціонування демократичних інституцій, Дорожньої карти з питань реформи державного управління, Плану заходів щодо захисту прав осіб, які належать до національних меншин (спільнот) України, підготовлено інформацію про виконання наукових досліджень і проведення у 2025 р. установами НАПН України відповідних наукових заходів на виконання завдань зазначених дорожніх карт.

Здійснено організаційні заходи щодо відбору кандидатів на обрання загальними зборами академії іноземними членами НАПН України трьох громадян Республіки Польща, двох громадян ФРН і почесних докторів НАПН України.

Упродовж звітнього року відбулися зустрічі з паном Андреасом Клаусом Рейнгольдом Шляйхером, директором з питань освіти і навичок Організації економічного співробітництва та розвитку, іноземним членом НАПН України, Надзвичайним і Повноважним Послом Азербайджанської Республіки Сеймуром Мардалієвим, Надзвичайним і Повноважним Послом Киргизстану в Україні Ідрісом Кадиркуловим, Надзвичайним і Повноважним Послом Угорщини в Україні Анталом Хеїзером.

Про основні напрями міжнародної діяльності в контексті сучасних європейських та американських підходів до інтернаціоналізації провідних дослідницьких установ та їхньої успішної інтеграції до європейських і глобальних академічних структур акад. В.Г. Кременем підготовлено статтю

«Міжнародні зв'язки як важливий напрям діяльності НАПН України» до журналу «Україна дипломатична».

Здійснено організаційні заходи і проведено семінар «Розвиток міжнародної співпраці: можливості Програми ЄС Еразмус+ для наукових установ і закладів освіти України», в якому взяли участь понад 150 представників наукових установ та ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України.

Акад. В.Г. Кремень брав активну участь у роботі міжнародних наукових заходів, виступав із доповідями та вітаннями до їх учасників, зокрема: в урочистому заході та круглому столі із вшанування пам'яті та з нагоди відзначення 250-ї річниці від дня народження графині Терези Брунсвік, видатної представниці європейського просвітництва, піонерки дошкільного виховання в Угорщині, засновниці першого дитячого садка в Будапешті, що започаткував системну дошкільну освіту в Центральній Європі; розширеному засіданні Ради директорів ГО «Українська асоціація зовнішньої політики» тощо.

Науковці установ НАПН України взяли активну участь у I Міжнародній конференції «I-Teach 2025. Інноваційні підходи до підготовки і професійного розвитку вчителів» та у конкурсі Національного агентства України з питань державної служби у партнерстві з Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA). За результатами конкурсу науковий співробітник відділу психології спілкування Інституту соціальної та політичної психології НАПН України А.Ю. Мельник відряджалася до Японії та Філіппін у межах Міжнародної навчальної програми «Розвиток потенціалу для формулювання та аналізу освітньої політики для удосконалення навчання» з метою вивчення питань розширення сфери поінформованості науковців з питань розвитку освіти у світі.

У травні 2025 р. проведено спільне засідання Президії НАПН України і Комітету педагогічних наук Польської академії наук за темою «Навчання українських дітей в Польщі та Україні під час війни: виклики, адаптація, підтримка».

Упродовж 2025 р. наукові працівники *Інституту педагогіки НАПН України* послідовно зміцнювали та розширювали партнерські зв'язки із вченими зарубіжних країн у галузі освіти за такими напрямками: організація, проведення й участь у міжнародних виставках, форумах, науково-практичних конференціях, круглих столах і вебінарах; участь у роботі редакційних колегій закордонних наукометричних видань; у якості незалежних експертів під час добору наукових статей для публікації в журналах, що індексуються в базах Web of Science і Scopus; участь у міжнародних програмах академічної мобільності і підвищення кваліфікації; реалізація спільних міжнародних проєктів; інтеграція молодих дослідників у міжнародну наукову спільноту; діяльність у межах членства в міжнародних наукових і професійних організаціях.

Важливим аспектом наукової діяльності інституту, що сприяє інтеграції в міжнародний науковий простір, стала участь наукових працівників у міжнародних науково-практичних конференціях за кордоном і в Україні, що забезпечує обмін науковими напрацюваннями, ознайомлення із сучасними тенденціями розвитку педагогічної науки, розширення професійних контактів і

розвиток міжнародного наукового співробітництва. Наукові працівники інституту взяли участь у 16 міжнародних науково-практичних конференціях, що проводилися за кордоном, представляючи результати наукових досліджень та налагоджуючи міжнародну наукову співпрацю, та у 28 міжнародних науково-практичних конференціях в Україні.

У 2025 р. інститут підписав угоди про співпрацю з Промислово-технічним і автомобільним закладом профільної середньої освіти в м. Їглаві (Чехія) та Міжфакультетським центром освітніх досліджень Бернського університету (Швейцарія).

У межах реалізації діючих угод про співпрацю з провідними освітніми і науковими установами Латвії, Молдови, Польщі, Румунії, Чехії та України інститут виступив організатором чотирьох міжнародних науково-практичних конференцій у Києві, зокрема: Міжнародної науково-практичної конференції «Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах викликів війни і післявоєнної перспективи» спільно з Малопольським державним університетом імені капітана Вітольда Пілецького, Інститутом україністики Варшавського університету, Варшавським університетом природничих наук, Міжнародною академією прикладних наук в м. Ломжі (Польща), Резекненською академією Ризького технічного університету (Латвія), Промислово-технічним і автомобільним закладом профільної середньої освіти в м. Їглаві (Чехія), у роботі якої взяли участь понад 180 учасників, які мали нагоду обговорити результати наукових досліджень щодо розроблення й впровадження нових освітніх стандартів, модельних програм, сучасних підручників і навчально-методичного забезпечення, а також технологій і механізмів компенсації освітніх втрат в умовах війни та під час повоєнного відновлення України; V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі», організованої до 100-річчя заснування інституту, співорганізаторами якої стали Малопольський державний університет імені капітана Вітольда Пілецького, Міжнародна академія прикладних наук, Інститут україністики Варшавського університету, Університет природничих наук у Варшаві (Польща), Резекненська академія Ризького технічного університету (Латвія), Промислово-технічний і автомобільний заклад профільної середньої освіти в м. Їглаві (Чехія), Державний педагогічний університет імені Іона Крянге в м. Кишиневі (Молдова), Грузинський міжнародний університет (Грузія), ЗВО України, Рада молодих вчених НАПН України: участь у заході, мета якого полягала у висвітленні й апробації результатів наукових досліджень з питань сучасної дидактики в Україні й у світі, взяли понад 400 науковців із Азербайджану, Грузії, Латвії, Молдови, Польщі, Румунії, Чехії та України; VI Міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої Всесвітньому дню вишиванки «Україно моя вишивана: актуальні проблеми становлення і розвитку особистості в національному та євроінтеграційному вимірах», традиційними організаторами якої є НАПН України, інститут, співорганізаторами – ЗВО України, Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології імені М. Рильського НАН України, Музей книги і друкарства України: у конференції взяли участь понад

200 осіб, зокрема науковці та громадські активісти з Болгарії, Польщі, Румунії, Франції, України.

Інститут став співорганізатором трьох міжнародних науково-практичних конференцій: II Міжнародної науково-практичної конференції «Тенденції розвитку педагогіки та освіти в умовах цифрових трансформацій», Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрова трансформація в освіті: виклики та перспективи», «Сучасне дошкілля у контексті інтеграції до європейського освітнього простору», за підсумками якої у межах співпраці інституту з Міжнародною академією прикладних наук у м. Ломжі (Польща) та Українським державним університетом імені Михайла Драгоманова за результатами конференції підготовлено і видано колективну монографію «Digital Transformation of Education: Challenges and Prospects: Monograph» (Цифрова трансформація освіти: виклики та перспективи: монографія).

З метою активізації академічних обмінів та міжнародної наукової співпраці науковці інституту представляли установу на міжнародних наукових заходах (форумах, конференціях, вебінарах), організованих провідними українськими і міжнародними організаціями, діяльність яких пов'язана із розвитком освіти в Україні. Наукові працівники інституту взяли участь у роботі форуму «Математика для життя: як розвивати математичну компетентність учнівства початкової школи», організованого громадською спілкою «Освіторія» за підтримки міжнародної організації «War Child Alliance» (Альянс дітей війни). У межах форуму реалізовано освітню майстерню «Математика на дотик: STEM-підхід у початковій школі», підготовлену проф. О.В. Онопрієнко.

У межах роботи XVII Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» інститутом організовано і проведено вебінар «Стратегії керівництва закладами дошкільної освіти у кризових ситуаціях» і круглий стіл «Інноваційні моделі профільної середньої освіти».

Науковці інституту взяли участь у роботі форуму «План заходів із захисту прав національних спільнот – від перших кроків до реальних змін», що відбувся за підтримки Офісу віце-прем'єр-міністра з питань європейської та євроатлантичної інтеграції України, Ради Європи, Департаменту етнополітики і свободи совісті. Участь у заході сприяла налагодженню співпраці інституту з органами державної влади та міжнародними організаціями у сфері етнополітики та освіти.

Відбулася онлайн зустріч вчених інституту з польськими вчителями, які викладають українську мову в освітніх закладах Польщі, під час якої вчені презентували методичні розробки та навчальні матеріали, спрямовані на ознайомлення учнів з цікавою інформацією про Україну, її історію, традиції, видатними діячами культури та мистецтва, формування національної ідентичності учнів через зміст мовного навчання. Учасники зустрічі обговорили питання розвитку мовленнєвої культури учнів, особливості навчання української мови в польськомовному середовищі, а також роль мови у збереженні ідентичності.

Відділ математичної та інформатичної освіти інституту спільно з Ларисою Букалов, вчителем математики в Bayside High School (Середня школа Бейсайда),

викладачем методики навчання математики в Університеті Туро у Нью-Йорку, автором американських підручників з математики, організував міжнародний воркшоп для українських вчителів математики.

Шість науковців інституту взяли участь у роботі міжнародного онлайн-вебінару за темою «Od przeszłości do teraźniejszości: Geneza rosyjsko-ukraińskiej wojny językowej» (Від минулого до сучасності: Генеза російсько-української мовної війни), організованого Інститутом україністики Варшавського та Ягеллонського університетів (Польща). Мета заходу полягала в представленні наукових досліджень щодо джерел, еволюції та наслідків російсько-українського мовного конфлікту, аналізуючи його «генезу» від історичного контексту до теперішніх реалій, зокрема, як і чому саме мовні питання стали частиною політичного та ідеологічного протистояння між російською федерацією та Україною; створенні платформи для міжнародного академічного діалогу між польськими та українськими здобувачами вищої освіти, науково-педагогічними працівниками і науковцями, а також поширенні знань про мовні зміни, мовну політику та мовну ситуацію в умовах російсько-української війни.

Наукові працівники інституту входять до складу редакційних колегій провідних міжнародних журналів у галузі педагогіки, що індексуються в міжнародних базах даних, таких як Scopus, Web of Science, CrossRef, WordCat, ERIH PLUS, DOAJ, й активно залучені до процесу рецензування наукових статей. Вісім науковців працювали в якості редакторів та входили до складу редакційних колегій таких наукових журналів: «Revista Romaneasca pentru Educatie Multidimensionala» (Румунський журнал багатовимірної освіти (Web of Science)); «Univers Pedagogic. Revista științifică de pedagogie și psihologie» (Педагогічний всесвіт. Науковий журнал педагогіки та психології) (CrossRef, ERIH PLUS, Index Copernicus); «Education. Innovation. Diversity» (Освіта. Інновації. Різноманітність) (CrossRef, WordCat, ERIH PLUS, DOAJ); «Cognitive Studies» (Когнітивні студії) Інституту славістики Польської академії наук; «Logos Universality Mentality Education Novelty: Social Sciences» (Логос універсальність. Менталітет. Новизна в освіті: Соціальні науки) (ERIH PLUS, CEEOL, J-GATE, CrossRef, Google Scholar, Ideas RePeC, Econpapers, Socionet, KVK, WorldCat, ICI Journals Master List – Index Copernicus, EBSCO); «Science Journal of Business and Management» (Науковий журнал бізнесу і менеджменту) (CrossRef, Research Bible); «Edukacja Międzykulturowa» (Міжкультурна освіта) (ERIH PLUS); «Edukacja otwarta» (Відкрита освіта).

Упродовж 2025 р. вчені інституту брали участь у рецензуванні наукових статей для міжнародних наукових журналів «Social Sciences & Humanities Open» (Відкриті соціальні та гуманітарні науки) (Scopus – Q1); «Acta Psychologica» (Психологічні дії) (Scopus – Q1); «Frontiers in Education» (Рубежі в освіті) (Scopus – Q2); «Education. Innovation. Diversity» (Освіта. Інновації. Різноманітність) (CrossRef, WordCat, ERIH PLUS, DOAJ).

У 2025 р. надруковано 36 наукових праць у міжнародних наукових журналах.

Упродовж року вчені інституту представляли НАПН України в міжнародних наукових і професійних організаціях, зокрема: акад.

О.І. Локшина – офіційний представник України у Програмному комітеті «Культура, креативність та інклюзивне суспільство» Програми ЄС «Горизонт Європа» (2021-2027 рр.), член Робочої групи з формування Дорожньої карти інтеграції України до Європейського дослідницького простору на 2025-2027 рр., бере активну участь у зустрічах експертів Європейської комісії та України у межах здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС за переговорним розділом 25 «Наука та дослідження»; проф. Н.І. Богданець-Білоskalенко – експерт Ради Європи з освіти національних меншин, член Робочої групи з розроблення проєкту Стратегії збереження і розвитку мов, яким загрожує зникнення; проф. О.Д. Рейпольська – член міжнародної організації «World Organization for Early Childhood Education» (Всесвітня організація дошкільної освіти), що має спеціальний консультативний статус при ООН та ЮНІСЕФ.

Рада молодих вчених інституту спрямовує свою діяльність на інтеграцію молодих дослідників у міжнародну наукову спільноту та розвиток міжнародної наукової співпраці. Члени ради брали активну участь у міжнародних наукових форумах, конференціях, семінарах, тренінгах та налагоджували зв'язки із партнерськими науковими установами і молодіжними науковими організаціями зарубіжних країн, зокрема брали участь у науковому заході «Всесвітній день науки 2025: Україна», організованому МОН України спільно з Радою молодих вчених при МОН України та за підтримки Українського науково-технологічного центру, представництв Європейського Союзу, Світового банку в Україні та Державної науково-технічної бібліотеки України. У межах цього заходу члени ради взяли участь у VI Міжнародному форумі рад молодих вчених «Наука без кордонів».

У звітному році вісім вчених інституту взяли участь у міжнародних програмах академічної мобільності та підвищення кваліфікації, що сприяло підвищенню їхнього науково-дослідницького потенціалу, обміну професійним досвідом та розвитку міжнародного наукового співробітництва, зокрема: три успішно завершили програму підвищення кваліфікації в межах проєкту кафедри Жана Моне «EU Practices of Excellent Research in a Digital Era» (Практика ЄС у сфері передових досліджень в цифрову епоху) «Strengthening EU Leadership and Capacity in Science and Innovation» (Зміцнення лідерства та потенціалу ЄС у науці та інноваціях); один долучився до програми Erasmus+ «KA1 Staff Mobility for Teaching» (Мобільність персоналу для викладання, організованої Університетом Гранади (Іспанія); один узяв участь у програмі «Leadership for Educational Transformation» (лідерство для освітньої трансформації), організованій Університетом Ворик (Велика Британія); один став учасником у роботі міжнародного науково-практичного семінару «Подорож та таємниці успіху фінської освіти: традиції та інновації» (Португалія); один узяв участь у програмі підвищення кваліфікації за темою «Штучний інтелект в освіті: тренди, виклики та можливості» (Польща).

У межах угоди про співпрацю з міжфакультетським центром освітніх досліджень Бернського університету чотири науковці інституту взяли участь у реалізації міжнародного проєкту Cross-cutting Skills Assessment in Secondary

School Practice» (Оцінювання наскрізних умінь учнів у практиці загальноосвітніх шкіл), мета якого – дослідження практики оцінювання наскрізних (крос-дисциплінарних) навичок у закладах загальної середньої освіти Швейцарії та України для глибшого розуміння чинників успішності та потреб учителів у процесі оцінювання наскрізних навичок. У ході реалізації проєкту вчених інституту залучено до експертизи матеріалів дослідження (опитувальників, матеріалів для комісії з етики). У дослідженні взяли участь 313 вчителів закладів загальної середньої освіти Хмельницької, Житомирської та Сумської областей.

Науковий співробітник Д.А. Вороніна-Пригодій взяла участь у реалізації проєкту міжкультурного обміну за програмою Дитячого фонду Песталоцці (Швейцарія) з метою дослідження методики Дитячого фонду Песталоцці та подальшого впровадження результатів тренінгів у науковому дослідженні відділу порівняльної педагогіки «Інтеграційні процеси у світовій, європейській і національних системах загальної середньої освіти» щодо інтеграції дітей до середньої освіти із урахуванням концепції поселення Pestalozzi Village (Село Песталоцці).

На запрошення Казахського національного університету мистецтв імені Кулеш Байсейтової Міністерства культури та інформації Республіки Казахстан проф. О.А. Комаровську залучено до роботи іноземним членом спеціалізованої вченої ради із захисту дисертацій.

Основними завданнями, що вирішувалися у 2025 р. *Інститутом психології імені Г.С. Костюка НАПН України* щодо активізації міжнародного наукового співробітництва, стали: виконання положень угод, укладених із зарубіжними науковими і науково-освітніми установами; реалізація спільних наукових та освітніх проєктів; стажування та підвищення кваліфікації за кордоном; проведення міжнародних наукових заходів в Україні та за кордоном; співпраця із закордонними вченими у підготовці психологічних наукових видань; співпраця із міжнародними психологічними асоціаціями та організаціями; дослідження сучасних світових тенденцій розвитку психології; вивчення, узагальнення та використання закордонного досвіду у науковій діяльності інституту. Основний фокус спрямовувався на вивчення різних напрямів і форм психологічної підтримки населення, учасників освітнього процесу та військовослужбовців в умовах агресивної війни РФ проти України.

У формі очних і заочних зустрічей організовувалась професійна взаємодія–діалог з науковцями та практиками Австрії, Бельгії, Болгарії, Великої Британії, Греції, Грузії, Ізраїлю, Іспанії, Італії, Казахстану, Канади, Латвії, Польщі, Словаччини, США, Туреччини, Угорщини, Узбекистану, ФРН, Франції, Чехії та Швеції.

Упродовж року в межах виконання положень 10 укладених угод про міжнародне наукове співробітництво здійснювалась співпраця із освітніми, громадськими організаціями, закладами освіти Австрії, Ізраїлю, Латвії, Польщі, Узбекистану та ФРН: Меморандуму про взаєморозуміння та співпрацю із Міжнародною спільнотою екзистенційного аналізу та логотерапії; Угоди про співпрацю із Всесвітньою асоціацією позитивної і транскультуральної психотерапії; Угоди про співпрацю із Фондом «Gdy Liczy się Czas» (Коли час має

значення); Угоди про співпрацю із Лієпайським університетом; Угоди про співпрацю із Міжнародною організацією Malteser in NRW (Мальтійський виробник у Північному Рейні-Вест-Інверсі); Угоди про співпрацю із Чіркиським державним педагогічним університетом та Каршинським державним університетом; Угоди про співпрацю із міждисциплінарним центром «Visut» та Угоди про співпрацю із Ізраїльською коаліцією травми; Угоди про співпрацю із WFS Bildungs gUG (німецька некомерційна організація, що спеціалізується на освітніх і культурних проєктах).

Наукові працівники інституту досліджували світові тенденції розвитку освіти, педагогічної і психологічної наук, здійснювали оцінку рівня розвитку відповідної галузі в зарубіжних країнах, зокрема досліджень світових тенденцій та сучасного стану наукових уявлень щодо сутності, діагностики та відновлення психологічних ресурсів фахівців соціономічних професій під час війни (акад. О.М. Кокун). Підсумки дослідження представлені в публікаціях: «Психологічні ресурси фахівців соціономічних професій під час війни: аналіз поняття та негативні наслідки», «Особливості посттравматичного зростання військовослужбовців з різним бойовим досвідом», «Моніторинг психологічних наслідків стресу війни у фахівців психолого-педагогічних професій: концептуальні підходи та практичні рішення» тощо.

Результати аналізу світових тенденцій розвитку когнітивної психології та психологічної герменевтики, використання дискурсивних практик і наративних технологій, розвитку інтелектуального капіталу особистості, потенціалу штучного інтелекту як ресурсу розвитку життєвої компетентності особистості, професійного благополуччя персоналу організацій представлено у публікаціях акад. Н.В. Чепелевої, М.Л. Смульсон, Л.М. Карамушки, В.Г. Панка та інших науковців, зокрема: «Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України», «Predicción del capital intelectual basada en componentes del liderazgo del conocimiento desde la perspectiva de los docentes escolares» (Прогнозування інтелектуального капіталу на основі компонентів лідерства знань з точки зору шкільних вчителів), «Професійне благополуччя персоналу організацій: основні етапи та моделі дослідження в зарубіжній психології», «Methodological Principles of Educational and Psychological Chatbot Development» (Методологічні принципи розробки освітньо-психологічного чат-бота).

З метою обміну досвідом, обговорення професійних проблем, з якими зіткнулися українські терапевти під час війни, інститут приймав представника Європейської асоціації психодрами д-ра Крейга Віскера (Велика Британія).

Упродовж 2025 р. науковці інституту здійснили 5 відряджень: акад. Л.М. Карамушка – до м. Парижу для участі в Міжнародному симпозіумі та робочому засіданні членів Європейської мережі організаційних психологів та психологів праці (ЄМОППП), у ході якого представила результати роботи українських організаційних психологів щодо психологічної допомоги населенню та персоналу організацій; до м. Праги – для участі у 22 Європейському конгресі з організаційної психології та психології праці, засіданні Установчої ради та Генеральної асамблеї ЄМОППП, під час яких узяла

участь в обговоренні стратегічних питань розвитку організаційної психології та психології праці в Європі; проф. О.В. Креденцер та ст. наук. сп. К.В. Терещенко – до м. Праги для участі у 22 Європейському конгресі з організаційної психології та психології праці, засіданні Установчої ради та Генеральної асамблеї ЄМОППП.

Наукові працівники інституту взяли участь у підготовці та реалізації 8 міжнародних науково-освітніх проєктів: акад. Л.М. Карамушка – в якості експерта у проєкті Міжнародного благодійного фонду «Карітас Україна» «Діти і війна: педагогічна та психосоціальна підтримка дітей та молоді». Підготовлено публікацію «Психосоціальна підтримка дітей та молоді, які постраждали внаслідок війни в Україні»; ст. досл. Т.І. Мельничук – в якості тренера та експерта проєкту Офісу Ради Європи в Україні за напрямом «Психологічні дослідження та навчання, пов'язані з правами людини, ветеранською політикою в Україні», у межах реалізації якого проведено робочі зустрічі з метою налагодження комунікації із фахівцями соціальної роботи м. Києва, які організовують роботу із цивільними, звільненими з полону; групові консультації для фахівців, які працюють із родинами військовополонених та безвісти зниклих, а також з тими, хто переживає втрату; чл.-кор. Т.О. Піроженко – в якості експерта в проєкті «Вивчення впливу перебування українських дітей під контролем держави-агресора» ГО «Регіональний центр прав людини», що реалізувався Crown Agents Ukraine та Integrity Action (Міжнародні партнери, які спільно реалізують в Україні гуманітарні та соціальні проєкти, зокрема в межах Children's Resilience Fund (Фонд стійкості дітей)), здійснила експертну оцінку впливу перебування українських дітей під контролем держави-агресора та за результатами аналізу розробила методологію вивчення цього впливу, що знайшла відображення в публікації «Методологія вивчення впливу перебування українських дітей під контролем держави-агресора»; ст. наук. сп. Л.І. Соловйова – в якості ведучої груп підтримки у програмі підтримки українських сімей «Сімейне дерево» волонтерського проєкту професійних ведучих ФРН та України, що реалізується за підтримки Psychodrama Association for Europe e.V. (Асоціація психодрами Європи) та Української спілки психотерапевтів; ст. наук. сп. О.Ю. Хартман – в якості тренера з підготовки фасилітаторів та асистентів дошкільних локацій для відібраних фахівців до участі в проєкті Слов'янського культурного центру «Задзеркалля» «Підтримка дітей та молоді через соціально-емоційну освітню діяльність та взаємодію «рівний – рівному», що реалізується у партнерстві з ЮНІСЕФ у межах програми «Розширення можливостей для дітей і молоді через навчання, розвиток навичок та UPSHIFT (Глобальна програма Дитячого фонду ООН (ЮНІСЕФ))»; ст. наук. сп. Ю.А. Гулько – в якості експерта і тренера в проєкті «Розвиток можливостей біженців з України, які мають дітей з інвалідністю»; проф. О.В. Креденцер та акад. Л.М. Карамушка – у навчальному проєкті для супервізійних груп для психологів, які працюють з українцями, які перебувають за кордоном, у ході якого проведено 10 інтерв'ізійних зустрічей для вирішення проблеми особистих стосунків в умовах війни та еміграції, проблеми адаптації та соціалізації в новому суспільстві, підвищеної тривожності, низького рівня благополуччя; ст.

досл. Т.І. Мельничук та доц. А.М. Маслюк – в якості тренерів та експертів Ізраїльської коаліції по роботі з травмою проєкту, що реалізується Центром стресостійкості КМДА щодо підготовки працівників поліції, ДСНС та Національної гвардії України, медичних працівників і працівників енергетичних структур до надання кризової психологічної допомоги.

У звітний період проведено 26 міжнародних наукових заходів в Україні (2 конференції, форум, 15 навчальних семінарів, 8 супервізійних семінарів, виставка) із залученням зарубіжних фахівців Великої Британії, Грузії, Ізраїлю, Нідерландів та Польщі, зокрема: XXI Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Сучасні проблеми екологічної психології: Психологічні засади утворення екологічного життєвого простору» за участю представників наукових установ Грузії та Ізраїлю; Міжнародну конференцію під патронатом РСЕ-Eurore (Європейська некомерційна мережа, що об'єднує фахівців та інституції у сфері клієнт-центрованої та експерієнтальної психотерапії та консультування) «Клієнт-центрована та експерієнтальна психотерапія сьогодні: теорія і практика» за участю фахівців із Польщі; Всеукраїнський форум «Доказові психологічні практики в українському сьогоденні» за участю фахівців Австрії та Нідерландів тощо.

У 2025 р. науковці інституту взяли участь у 51 міжнародному науковому заході (4 конгреси, 4 форуми, симпозиуми, 22 конференції, 5 науково-практичних семінарів, гостьова лекція, 15 засідань координаційних комітетів міжнародних організацій) в Австрії, Бельгії, Болгарії, Великій Британії, Греції, Грузії, Іспанії, Італії, Канаді, Латвії, Нідерландах, Польщі, Словаччині, ФРН, Франції, Чехії та Швеції, зокрема: Міжнародному конгресі із екзистенційного аналізу та логотерапії «Напруженість – Конфлікти – Поляризація»; Європейському конгресі з організаційної психології та психології праці; 19th European Congress of Psychology «Transforming Psychological Science: the 2030 Agenda» (19-й Європейському конгресі психологів «Трансформація психологічної науки: порядок денний на період до 2030 року»); European Congress of Scientific Discovery (Європейському конгресі наукових відкриттів) тощо.

Акад. Л.М. Карамушка провела гостьову лекцію для студентів Варшавського університету менеджменту про особливості розвитку організаційної психології в Україні.

Вчені інституту брали активну участь у засіданнях організаційних комітетів міжнародних організацій: Європейської мережі організаційних психологів та психологів праці (Франція); Генеральної асамблеї та Установчої ради Європейської асоціації трудової та організаційної психології; засіданні тренерського та супервізійного комітетів Європейської асоціації психодрами.

У 2025 р. здійснювався обмін друкованими виданнями та іншими видами інформації із науковими установами, закордонними закладами вищої освіти, інформаційними центрами, бібліотеками і музеями, міжнародними організаціями і фондами в Україні та за її межами: шляхом випуску 6 фахових наукових видань (категорія «Б») («Технології розвитку інтелекту», «Організаційна психологія. Економічна психологія», «Психологічний часопис», «Психологія і особистість», «Журнал сучасної психології»), що входять до

27 міжнародних наукометричних і реферативних баз даних; видавався Інформаційний бюлетень Європейської мережі організаційних психологів та психологів праці, що розповсюджуються серед фахівців з організаційної психології у провідних європейських університетах понад 30 країн світу.

Упродовж року 19 наукових працівників інституту підвищували свою кваліфікацію, стажувалися та навчалися за міжнародними програмами в Болгарії, Великій Британії, Ізраїлі, Латвії, Польщі, США та ФРН.

Одинадцять наукових працівників інституту є членами редакційних колегій та редакційних рад 11 зарубіжних наукових видань: акад. Л.М. Карамушка – одна із редакторів журналу «Psichologija» (Психологія) (Литва), редактор Інформаційного бюлетеня Європейської мережі організаційних психологів та психологів праці (ENOP Newsletters), член редколегії наукового журналу «Психологічний часопис» (Франція); акад. О.М. Кокун – член редакційної колегії польського наукового журналу «Educational Psychology» (Освітня психологія) та наукового журналу «Психологічний часопис» (Франція); проф. Л.З. Сердюк – член редакційних колегій міжнародного наукового журналу «The Global Psychotherapist» (Глобальний психотерапевт), міжнародного наукового журналу «Social Welfare. Interdisciplinary Approach» (Соціальне забезпечення. Міждисциплінарний підхід) (Литва), наукового журналу «Educatione» (Освіта) (Туреччина); провідний науковий співробітник Н.М. Дембицька – член редколегії наукового видання «Socialization & Human Development: International Scientific Journal» (Соціалізація та розвиток людини: Міжнародний науковий журнал); ст. наук. сп. В.П. Чудакова – член редколегії журналу «Pedagogik Akmeologiya» (Педагогічна акмеологія) та журналу «Педагогическое мастерство» Бухарського державного університету (Узбекистан).

Дев'ятнадцять науковців інституту є членами понад 20 міжнародних наукових товариств, зокрема: Міжнародної організації охорони здоров'я, спорту та кінезіології; Європейської асоціації психодрами; Міжнародної асоціації психологів і тренерів-експертів; Американської психологічної асоціації; Європейської спільноти з вивчення травматичного стресу; Федерації європейських екзистенційних терапевтів; Європейської мережі організаційних психологів та психологів праці; Всесвітньої асоціації позитивної та транскультурної психотерапії; Міжнародної асоціації наукових досліджень у сфері економічної психології в Україні тощо. Чотири науковці є членами координаційних рад міжнародних наукових товариств та асоціацій.

Наукові працівники інституту плідно співпрацюють з 42 закордонними державними та громадсько-професійними організаціями у сфері освіти, гуманітарних наук, психології.

Основні завдання і функції інституту в забезпеченні розвитку та налагодження наукових зв'язків зі спорідненими науковими установами інших держав виконуються. У наступні роки інститут планує розширення міжнародних контактів, підписання нових угод про співпрацю, пошук партнерів за кордоном для подання спільних заявок на гранти з проблематики кіберпсихології, збільшення кількості статей у журналах, що входять до наукометричних баз

даних SCOPUS, WEB of Science, розширення співпраці із зарубіжними організаціями та окремими науковцями щодо розроблення аспектів психологічної допомоги в умовах війни.

У 2025 р. міжнародна діяльність *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* набула стратегічного характеру та спрямовувалася на посилення міжнародної експертної присутності української педагогічної науки в умовах європейської інтеграції та післявоєнного відновлення України.

Інститут здійснював системний моніторинг міжнародного наукового простору у сфері педагогічної освіти і освіти дорослих, виступив у якості активного експертного центру формування політики розвитку освіти дорослих у співпраці із міжнародними організаціями. Результати аналітичної роботи представлено на високореєтингових міжнародних наукових форумах в Україні та за кордоном, що свідчить про інтеграцію українських досліджень у глобальний освітній простір і сприяло формуванню міжнародного наукового іміджу НАПН України. Інститут перейшов від епізодичної участі в міжнародних наукових заходах до системної експертно-аналітичної взаємодії із міжнародними партнерами.

Особливої ваги набуло представлення інститутом українського досвіду трансформації педагогічної освіти в умовах воєнних викликів, розвитку цифрової компетентності вчителів та впровадження інноваційних технологій навчання.

Упродовж звітнього року вивчався, узагальнювався та поширювався в Україні закордонний досвід. Проф. Н.М. Авшенюк виступила з доповідями та прочитала лекції, зокрема: «Benefits and Challenges of Using ChatGPT in English Language Learning by Higher Education Students: Ukrainian Context» (Переваги та проблеми використання ChatGPT (передовий чат-бот зі штучним інтелектом, розроблений компанією OpenAI, який розуміє та генерує людську мову) у вивченні англійської мови студентами закладів вищої освіти: український контекст) під час пленарного засідання XI Міжнародної науково-практичної конференції науковців, молодих вчених і студентів з проблем вищої освіти і науки «Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі»; «Sustaining Educational Leadership in Crisis: Principal Practices in Ukraine's Schools» at the WFATE 8th Biennial Conf. & ATEE Spring Conf. 2025 «Teacher Education in a Global World» (підтримка освітнього лідерства в умовах кризи: основні практики в школах України) під час VIII Конференції WFATE (Всесвітня федерація асоціацій педагогічної освіти) та весняній конференції АТЕЕ (Асоціація з підготовки вчителів у Європі) «Педагогічна освіта в глобальному світі», що відбулася в Університеті Ровіра і Вірджилі (Іспанія).

Продовжувалася співпраця з іноземним членом НАПН України проф. Францішеком Шльосеком, головою Наукового педагогічного товариства «Польща-Україна», доктором габілітованим, професором Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської (Польща), який є членом наукової і редакційної рад періодичного наукового польсько-українського щорічника

«Професійна і неперервна освіта», співзасновником якого є інститут у партнерстві з Академією спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської (Польща). Проф. Ф. Шльосек – член редакційної колегії періодичного наукового видання «Порівняльна професійна педагогіка».

Поновлено партнерську угоду про співпрацю і академічну мобільність із Сучавським університетом «Штефан чел Маре» (Румунія).

Стратегічним напрямом міжнародної діяльності упродовж багатьох років стала співпраця із DVV International в Україні та іншими міжнародними партнерами у сфері розвитку освіти дорослих. У співпраці з DVV International спільно з Українською асоціацією освіти дорослих, Українським інститутом підвищення кваліфікації працівників телебачення, радіомовлення і преси та за сприяння Федерального міністерства економічного співробітництва та розвитку ФРН організовано і проведено навчальний курс «Освіта дорослих у XXI столітті: від елітарності до сучасних практик» для представників ЗМІ Вінницької області. Акад. Л.Б. Лук'янова прочитала курс лекцій «Розвиток освіти дорослих як шлях до відновлення України»; спільно з проф. О.І. Кравченко – курс лекцій «Управління розвитком освіти дорослих в територіальній громаді як шлях до відновлення України» та «Управління розвитком освіти дорослих в територіальній громаді в умовах європейської інтеграції»; узяла участь у регіональній конференції «Навчання та освіта дорослих як відповідальність місцевих органів влади» (Молдова); проф. О.В. Аніщенко взяла участь у національному заході «Навички для майбутнього України: міста, що навчаються – лідери відновлення», організованому Представництвом ЮНЕСКО в Україні, МОН України, DVV International та Інститутом ЮНЕСКО з навчання впродовж життя.

Наукові працівники інституту взяли участь у реалізації міжнародних освітніх проєктів, зокрема: проф. Н.М. Авшенюк – проєкті «Eurasian Commonwealth: Crossroads between Europe and Asia 2025» (Євразійська співдружність: перехрестя між Європою та Азією 2025) у межах Угоди про співпрацю між Південноукраїнським національним педагогічним університетом імені К.Д. Ушинського та Eurasia Foundation (Фонд Євразія); проф. О.В. Овчарук – проєкті ERASMUS «Sustainability and Internationalization Capacities to Promote Modernisation of Newcomers Higher Education in Neighbourhood East Countries» (Сталий розвиток та можливості інтернаціоналізації для сприяння модернізації вищої освіти для новоприбулих у країнах Східного сусідства); проф. О.В. Аніщенко – проєкті «Transformation of the Teacher Digital Competence Formation System: Innovative European Approaches» (Трансформація системи формування цифрової компетентності педагога: інноваційні європейські практики) за програмою ЄС Еразмус+, напрямом Жан Моне.

Упродовж звітнього року спільно із зарубіжними партнерами у співпраці із кафедрою ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» та ЗВО зарубіжних країн організовано і проведено 12 міжнародних наукових заходів, зокрема: вебінар «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства», присвячений Міжнародному дню рідної мови; XIV Міжнародний

науково-методологічний інтернет-семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів»; XI Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі» спільно із ЗВО України, КНР та Республіки Корея; IX Міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції» спільно із МОН України, ЗВО Польщі, Словаччини, Чехії, Угорщини та України; XI Міжнародну науково-практичну конференцію «Теоретико-методологічні аспекти мистецької освіти: здобутки, проблеми та перспективи» за участю ЗВО України та Об'єднання професійних художників Ізраїлю тощо.

Наукові і науково-педагогічні працівники інституту взяли участь у міжнародних наукових заходах, зокрема у 7 в Іспанії, Молдові, Польщі та Чехії.

Діяльність кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» провадиться відповідно до угоди, укладеної між НАПН України та ЮНЕСКО, яку згідно із рішенням Сектору освіти UNITWIN/UNESCO Chairs Programme поновлено до 2028 р.

Підготовлено і вийшло друком два номери вісника кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI» Unesco Chair Journal «Lifelong Professional Education in the XXI century» – наукове фахове видання України (категорія «Б»). Журнал включено до міжнародних реферативно-наукометричних баз даних DOAJ та ERIH PLUS.

Інформацію щодо діяльності кафедри підготовлено і подано до «Карти професійної активності кафедр ЮНЕСКО в Україні», Секретаріату Національної комісії України у справах ЮНЕСКО та Координаційної ради програми «UNITWIN/КАФЕДРИ ЮНЕСКО» в Україні, Шостого глобального звіту про навчання і освіти дорослих.

Поглиблюється співпраця інституту із європейськими університетами в межах двосторонніх угод і програм академічної мобільності, зокрема участь у тренінгах, що проводились у ЗВО Польщі за напрямом «Основи сучасного гіпнозу та гіпнотерапії», спеціалізація «Гіпнотерапевт»; в Україні – у межах реалізації проекту «Гендерна безпека ЄС»; у Хорватії – в межах обміну досвідом з хорватськими психологами за напрямом «ПТСП у ветеранів війни та їх родин».

Наукові та науково-педагогічні працівники інституту є членами спільних з іноземними партнерами наукових рад, редакційних колегій наукових видань, міжнародних товариств, асоціацій, організацій і фондів, зокрема: акад. Н.Г. Ничкало – член Наукового педагогічного товариства «Польща – Україна», наукової ради польсько-українського наукового щорічника «Професійна і неперервна освіта» (Польща), до якої входять вчені Великої Британії, Латвії, Мексики, ФРН; акад. Л.Б. Лук'янова – член наукової ради журналу «Rozprawy Społeczne» (Соціальні дисертації), щорічника «Labor et Edukatio» (Праця та освіта), наукового видання «Zeszyty Naukowe KSW» (Наукові статті KSW), програмової ради міжнародного наукового видання «Edukacja ustawiczna dorosłych» (Безперервна освіта дорослих), редакційної колегії наукового видання «Польсько-український науковий щорічник «Edukacja Zawodowa i Ustawiczna»

(Польща); проф. Н.М. Авшенюк – член Європейської асоціації педагогічної освіти, редакційної колегії наукового журналу «European Journal of Teacher Education» (Європейський журнал освіти вчителів); проф. О.І. Кравченко – член редакційних колегії наукового журналу «Modern engineering and innovative technologies» (Сучасна інженерія та інноваційні технології) (ФРН), наукового журналу «Scientific World Journal» (Науковий світовий журнал) (Болгарія); проф. Л.М. Петренко бере участь у роботі програмних комітетів міжнародних конференцій, матеріали яких видаються спільно із зарубіжними партнерами.

Науковці інституту здійснювали рецензування рукописів статей для наукових періодичних видань, зокрема зарубіжних наукових періодичних видань, що індексуються в наукометричних базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection: акад. Л.Б. Лук'янова – «Czech-Polish-Slovak studies in andragogy and social gerontology» (Чесько-польсько-словацькі дослідження з андрагогіки та соціальної геронтології); «Annales Universitatis. Mariae Curie-Skłodowska. Sectio J Paedagogia-Psychologia» (Університетське видання. Марія Кюрі-Скłodовська. Секція J Педагогіка-Психологія); «Czasopismo Szkoła-Zawód-Praca» (Журнал «Школа-Професія-Праця») (Польща); проф. Л.М. Петренко рецензує статті у журналі «Educational technology» (Освітні технології).

Реалізовані інститутом заходи сприяли зміцненню міжнародного авторитету НАПН України, інтеграції українських наукових результатів у світовий освітній простір; розвитку освіти дорослих як складової державної політики відновлення; посиленню інституційної співпраці з міжнародними організаціями та університетами Європи.

В *Інституті проблем виховання НАПН України* налагоджено зв'язки з Університетом Гранади (Іспанія), Казахським національним педагогічним університетом імені Абая (Казахстан), Університетом Думлупинар Кютах'ї (Туреччина), Міжнародним табором «Чавдар» (Болгарія), Міжнародним освітнім центром шкільної управи «Заля варна» (Латвія), ДЮЦ «JK Auseklis» (Латвія), Норвезькою спілкою охорони природи (Норвегія), Гданським університетом та Вищою школою індивідуальної та публічної безпеки «АПЕЙРОН» (Польща), Поліцейською академією Чеської Республіки тощо.

У 2025 р. науковими працівниками інституту провадилися дослідження пріоритетних напрямів розвитку теорії та методики виховання, дошкільної і соціальної педагогіки в країнах Європи та Америки.

У межах міжнародної мобільності за програмою «Еразмус +» продовжувалася співпраця із Університетом Гранади. Підготовлено проєктну пропозицію прикладного дослідження «Освітній чат-бот у формуванні екологічного світогляду учнівської молоді» для участі в програмі Фулбрайта. Під час підготовки пропозиції здійснювалася співпраця з доцентом Коледжу соціальних наук, завідувачем лабораторії з питань інформаційного суспільства Центру інновацій та трансферу знань у технічних та природничих науках факультету точних і технічних наук Жешувського університету Войцехом Пьотром Валятом (Польща). Результатом співпраці стала участь у проєкті конкурсу Програми досліджень і розробок імені Фулбрайта на 2026-2027 н.р.

Вченими відділу виховання на пограниччі спільно із партнерами Стокгольмського університету (Швеція) та Університету імені Адама Міцкевича (Польща) розроблено і подано до Фонду балтійських і східноєвропейських досліджень проєкт № 25-UKR-GP-0008 «Wartime Strain and the Developing Mind: Cognitive Function, Emotional Resilience and Well-Being among Ukrainians in Ukraine, Poland and Sweden» (Воєнна напруга та розвиток розуму: когнітивні функції, емоційна стійкість та благополуччя серед українців в Україні, Польщі та Швеції).

Аспірант Сергій Довбиш у межах проєкту «MEDIA/99,9 % of what's happening isn't on the news» (ЗМІ/99,9 % подій не в новинах)) узяв участь у міжнародному тренінгу, що відбувся за підтримки NGO «Jugend fur Europa» (ГО «Молодь для Європи») та Erasmus + в м. Остерхольц-Шармбеку (ФРН).

У звітному році спільно з Інститутом біології Поморського університету в м. Слупську (Польща), Університетом науки та технологій у м. Кракові (Польща) проведено Міжнародну науково-практичну конференцію «Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах незалежної України».

Упродовж 2025 р. вчені інституту взяли участь у 60 міжнародних і всеукраїнських науково-практичних заходах, спрямованих на обговорення актуальних проблем освіти, виховання, ідентичності та розвитку особистості в умовах сучасних викликів, проблеми формування й збереження української національної ідентичності у дітей та молоді за кордоном, питання співпраці із українськими інституціями у сфері освіти і виховання та ролі діаспори у підтримці України та українців, під час яких виступили з доповідями, презентували результати наукових досліджень, зокрема: «Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах»; «Ucraina Militaris» (Військова служба України); «48th ICT and Electronics Convention – MIPRO 2025» (48-й з'їзд з ІКТ та електроніки – MIPRO 2025) (Хорватія), «Współczesne problemy podniesienia jakości życia w zglobalizowanym świecie» (Сучасні проблеми покращення якості життя в глобалізованому світі) (Польща), «Applied natural sciences 2025» (Прикладні природничі науки 2025) (Словаччина), «Regional Resilience through International Eco-Skills Development» (Регіональна стійкість через розвиток міжнародних екологічних навичок). Канд. пед. наук З.В. Охріменко та О.Л. Морін виступили з доповідями на Міжнародній науковій конференції «Information and Innovation Technologies in the XXI Century» (Інформаційні та інноваційні технології у XXI столітті) на базі Сілезької академії (Польща), де обговорювалися питання створення освітнього середовища для занять спортом як умови майбутнього професійного самоствердження здобувачів освіти.

Проф. К.О. Журба входить до редакційної колегії наукового педагогічного видання «Педагогика және психология» (Казахстан).

Налагодження тісної й плідної міжнародної наукової співпраці інституту продовжуватиметься й у наступні роки за такими напрямками: підписання угод про співпрацю у науковій і науково-педагогічній сфері, проведення спільних наукових заходів, підготовка та видання наукових і науково-методичних праць.

Діяльність *Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України* у 2025 р. спрямовувалася на забезпечення існуючих і

налагодження нових наукових зв'язків зі спорідненими науковими установами інших держав, оптимізацію пошукової та аналітичної діяльності наукових працівників у контексті їхніх індивідуальних досліджень.

Підписано Меморандум про співпрацю з Heal Traumas International, Inc. (Міжнародна організація із зцілення травм) (США), Children and War (Діти та війна) (Велика Британія) та Children and War Foundation (Фонд «Діти та війна») (Норвегія). У межах меморандуму заплановано залучення коштів для реалізації проєкту із адаптації посібника «Teaching Recovery Techniques» (Навчання методам відновлення) для дітей з особливими освітніми потребами в Україні.

Науковці інституту продовжували дослідження в межах грантової підтримки Швейцарського національного наукового фонду «Спільний швейцарсько-український проєкт «Resilience through Immersive Sensory Environments» (Резильєнтність через імерсивне сенсорне середовище). Мета проєкту – розроблення та впровадження адаптивного сенсорного середовища із ефектом занурення для сприяння розвитку емоційної регуляції, соціальної взаємодії та когнітивного розвитку дітей з порушеннями інтелекту, які постраждали від конфлікту в Україні.

Проводиться робота із адаптації використання в психолого-педагогічному супроводі дітей з особливими освітніми потребами програми «Навчання дітей навичок зцілення». Партнерами в підготовці цього проєкту виступили зарубіжні некомерційні організації Heal Trauma International (Міжнародний зцілювальний травматичний центр) (США) та Children and War Foundation (Благодійний фонд «Діти війни») (Норвегія, Велика Британія). У зв'язку із реформуванням USAID (Агентство США з міжнародного розвитку), що мало б бути основним джерелом фінансування проєкту, в листопаді 2025 р. американською стороною прийнято рішення про зміну формату співпраці. Наразі британська сторона визначається основною і пошук фінансування здійснюється із європейських джерел.

У межах проєкту «Перспектива 21/3» відділ освіти дітей з порушеннями інтелектуального розвитку здійснює науковий супровід експерименту та підготував робочий зошит у двох частинах «Практична математика» для 4 класу, орієнтований на учнів із синдромом Дауна та інтелектуальними порушеннями. Проєкт підтримують щонайменше 9 організацій, серед яких дві українські, одна з Великої Британії та шість із Нідерландів, а також низка вітчизняних підприємств.

Продовжується співпраця із польськими колегами Спілки логопедів Польщі у контексті обміну досвідом з питань надання логопедичної допомоги.

Триває співпраця з директоркою інклюзивного закладу освіти «Vaikystės daras» (Дитяча садиба) Егліс Рауделюнене (Литва), яка відвідала Україну з метою укладення угод про співпрацю із інклюзивними закладами освіти і звернулася до науковців відділів логопедії та інклюзивного навчання інституту для отримання наукової підтримки. Співпраця полягає в організації наукових заходів, що проводяться в Литві та Україні.

Науковці інституту виступили на міжнародних наукових конференціях і конгресах, присвячених проблематиці спеціальної та інклюзивної освіти, логопедії й жестової мови. Доповіді представлено на форумах в Австрії, Великій

Британії, Ізраїлі, Латвії, Польщі, США, Туреччині, Франції та під час міжнародних онлайн-конференцій, організованих закордонними університетами та науковими платформами.

Вчені інституту є членами наукових рад, редакційних колегій наукових видань, міжнародних товариств, асоціацій, організацій і фондів, зокрема: ст. наук. сп. Е.А. Данілавичюте – член редакційної колегії наукових видань «Logopaedica Lodziensia» (Логопедія Лодзьська) та «Forum Logopedyczne» (Логопедичний форум) (Польща); ст. наук. сп. О.В. Орлов – член Міжнародної дослідницької групи (США), дорадчого комітету Heal Traumas International (Міжнародна організація зі зцілення травм) (США) та представник України в програмах European Cooperation in Science and Technology (Європейське співробітництво в галузі науки і техніки) з проблем психічного здоров'я.

Основні завдання і функції *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України* у забезпеченні розвитку та налагодженні наукових зв'язків зі спорідненими науковими установами, закладами вищої освіти інших держав, міжнародними організаціями і фондами з питань освіти, педагогіки та психології у 2025 р. полягали у розвитку міжнародної наукової співпраці через пошук і встановлення нових партнерських зв'язків з науковими установами, університетами та дослідницькими центрами зарубіжних країн; участі у міжнародних наукових конференціях, симпозіумах і форумах для обміну досвідом та ідеями в сфері соціальної та політичної психології; укладенні угод про співпрацю із науковими організаціями і фондами; участі у міжнародних науково-освітніх проєктах, спрямованих на вирішення актуальних соціальних і психологічних проблем, зокрема в умовах глобальних викликів; спільній розробці освітніх програм і навчальних курсів, що відповідають міжнародним стандартам і сприяють розвитку соціальної та політичної психології. Міжнародна наукова співпраця фокусувалося насамперед на розширенні аналізу закордонного досвіду та поширенні найкращих світових практик. Науковцями активно здійснюється і постійно нарощуються обсяги опрацьованих англomовних публікацій та наукових джерел іншими іноземними мовами за тематикою досліджень.

Протягом звітнього року інститут уклав три документи про співпрацю з Центром геополітичних досліджень Риги (Латвія), Europa Grenzenlos e.V. (Німецька громадська організація, що займається підтримкою дітей та сімей) і Асоціацією арт-терапії, з Університетом Геріот-Ватт (Шотландія).

Опрацьовано понад 1,5 тис. авторських аркушів іноземних джерел, зокрема за такими тематичними напрямками: психічне здоров'я в глобальному просторі сьогодення; виклики і перспективи психічного здоров'я в Україні і світі; біомедичний, біопсихосоціальний, соціальний, холістичний підходи до психічного здоров'я; соціальні детермінанти психічного здоров'я; психічне здоров'я на рівні громади; психічне здоров'я та екологічні проблеми сучасності; майбутнє сталого психічного здоров'я в контексті соціального прогнозування; прогнозування соціальної згуртованості в умовах війни та поствоєнного періоду: ідентичнісний підхід; медіапсихологія, кіберпсихологія, цифрова безпека, соціокультурні цінності; застосування арттерапії в роботі з військовими;

цифрова арттерапія; академічна резильєнтність; взаємозв'язки самооцінки та здоров'я людини, її психологічного добробуту; загрозливі життєві обставини, цілеспрямоване насильство і їхній вплив; ресурси самооцінки здоров'я (соціально-економічні, особистісні, статусні, екологічні); роль співчуття до себе у самовідновленні; стійкість і резильєнтність; психічне здоров'я українських мігрантів; когнітивна стійкість; практики психогігієни учасників освітнього процесу у протидії екологічним та епідемічним загрозам здоров'ю людини; компетентності психолога-просвітника та технології просвітницької психологічної роботи; порівняльний аналіз інтерактивного підходу як аналітичного інструментарію розвитку громадянської ідентичності молоді в п'яти країнах (Велика Британія, США, Україна, Франція, ФРН); національна ідентичність, ідентичність населення окупованих та деокупованих територій; національна ідентичність, соціальна ідентичність та травма, колективна пам'ять, історична та колективна травми; соціальна згуртованість, безпекові парадигми національної безпеки, політична поляризація, особливості політичного відчуження в США та європейських країнах; специфіка дослідження уявлень дорослого населення про благополуччя в складних і кризових ситуаціях; посттравматична стійкість і медіарецепція в умовах війни тощо.

За результатами опрацювання вченими підготовлено низку публікацій у міжнародних виданнях, зокрема у співпраці із іноземними науковцями; розроблено теоретичні моделі, навчальні програми, опрацьовано теоретико-методологічне підґрунтя подальших емпіричних досліджень.

Наукові працівники інституту взяли участь у 37 наукових заходах (конгресах, симпозіумах, конференціях, вебінарах, лекціях), під час яких виступали з доповідями, вивчали зарубіжний досвід, зокрема: 19 Європейському конгресі психологів (Кіпр); 22 Європейському конгресі з організаційної психології та психології праці (Чехія); Міжнародному симпозіумі з міжгрупової комунікації (Польща); у 18 конференціях у Великій Британії, Грузії, Данії, Латвії, Польщі, Румунії, США, ФРН, Швеції, зокрема: 4 Міжнародній міждисциплінарній конференції «Свобода та/чи безпека?» (Латвія); Міжнародній конференції «Від соціальної стійкості до обскурантизму: соціальна згуртованість, популізм та все, що між ними» (Швеція); 13 Конференції «Машинний інтелект та цифрова взаємодія» (Польща); конференції «Кризова комунікація та вирішення конфліктів» (Румунія); 2 вебінарах у Великій Британії та 2 лекціях у Польщі та Швеції у межах навчальної програми «Освіта для демократичного громадянства» для викладачів ЗВО; у 12 інших заходах у Бельгії, Ефіопії, Йорданії, Польщі, Португалії, США, ФРН, Чехії, зокрема: щорічній зустрічі Міжнародного товариства політичної психології «Соціальна ідентичність, політичний конфлікт та майбутнє демократії», навчальній програмі «Освіта для демократичного громадянства» для представників органів місцевого самоврядування; загальних зборах Європейської асоціації досліджень та освіти з комунікації; першій зустрічі «Віртуальне занурення в дослідження толерантності та єдності в європейських суспільствах»; вступній зустрічі робочої групи Тижня глобальної освіти та зустрічі Мережі глобальної освіти; програмі «Перспективні наукові дослідження євразійських вчених-2025».

Упродовж року наукові працівники інституту здійснили низку закордонних відряджень з метою виголошення доповідей та участі у міжнародних конференціях у межах коштів отриманих грантів, реалізованих проєктів і закордонних партнерських організацій: чл.-кор. І.Г. Губеладзе – до Великої Британії, Іспанії, Кіпру, Польщі, Чехії, Швеції; ст. наук. сп. С.Л. Чуніхіна та доц. О.В. Суший – до Латвії для участі у 4 Міжнародній міждисциплінарній конференції «Свобода та/або безпека» (у ході конференції науковцями інституту проголошено доповідь «Війна, брехня та розкол: як російська агресія впливає на українське суспільство та міжнародну безпеку»); доц. О.В. Суший – до Чехії для участі в щорічній зустрічі Міжнародного товариства політичної психології «Соціальна ідентичність, політичний конфлікт та майбутнє демократії» (у ході заходу проголошено доповідь «Соціальна динаміка травми: чи робить нас сильнішими те, що нас не вбиває?»); проф. О.В. Креденцер – до Чехії для участі у 22 Конгресі з організаційної психології та психології праці; ст. наук. сп. В.І. Вус – до Польщі з метою розроблення та імплементації Моделі транзиту технічної координації психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, офіційно затвердженої Міністерством охорони здоров'я Польщі; проф. Г.М. Бевз – до Польщі з метою активізації співпраці з питань проведення порівняльних досліджень та програми мобільності для науковців та аспірантів, у ході якої визначено процедури та досягнуто домовленості щодо стажування науковців, розпочато роботу з проведення міжкультурного дослідження, проведено робочі зустрічі з питань подальшої співпраці; науковий співробітник А.Ю. Мельник – до Японії та Філіппін у межах Міжнародної навчальної програми «Розвиток потенціалу для формулювання та аналізу освітньої політики для удосконалення навчання» Національного агентства України з питань державної служби у партнерстві з Японським агентством міжнародного співробітництва (JICA) для вивчення проблем розширення сфери поінформованості науковців з питань розвитку освіти у світі; окреслення перспективних вітчизняних та міжкультурних досліджень у сфері розвитку освіти та відкритої науки, створення поля системного бачення світових процесів розвитку освіти та науки; врахування ризиків освітнього розвитку при плануванні наукових вітчизняних та міжкультурних досліджень.

У звітному році вчені інституту брали участь у спільних дослідженнях із зарубіжними партнерами в межах 7 дослідницьких проєктів:

– Українсько-польському дослідницькому проєкті «Подолання кризи психічного здоров'я зумовленого війною: доказова медіапсихосвіта для підтримки здоров'я родини та громади під час відновлення економіки» під керівництвом чл.-кор. Л.А. Найдьонової у співпраці із Інститутом психології Польської академії наук. У межах проєкту проводиться робота над розробленням рекомендацій щодо медіапсихосвітної політики на основі доказових результатів психологічних досліджень воєнної медіатравми під час хронічного травматичного стресу. Мета проєкту – розроблення методик для запобігання проблем психічного здоров'я в групах ризику (сім'ї учасників бойових дій, біженці та бідність у різних спільнотах) і зменшення психічних захворювань окремих осіб, збереження ментального здоров'я суспільства та сприяння

відновленню економіки в Україні та Польщі;

- дослідження в межах співпраці Міжнародного консорціуму дослідницького проєкту за програмою Горизонт Європа («PROТЕМО» Horizon Europe) «Емоційна динаміка захисної політики в епоху невпевненості»;

- міжнародному проєкті «ОДГ – Освіта для демократичного громадянства» (Шведський інститут) у партнерстві із Університетом Ліннея (Швеція), Ягеллонським університетом (Польща), Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, МОН України, Асоціацією політичних психологів України;

- дослідницькому проєкті спільно із Save the Children International (Міжнародний фонд «Врятуйте дітей») з адаптації і валідації опитувальника «Ти в нормі?»;

- дослідницькому проєкті в межах реалізації положень угоди про співпрацю між інститутом та Університетом Яна Длугоша (Польща), результатом якого є вивчення та презентація міжкультурних аспектів ціннісного ставлення до освіти сучасних студентів України та Польщі;

- проєкті «European Commission. Social and Psychological Aspects of European Values in the Context of Martial Law in Ukraine» («Європейська комісія. Соціально-психологічні аспекти європейських цінностей у контексті воєнного стану в Україні»);

- проєкті Британської ради спільно з культурними інституціями ЄС у межах International Literary Exchange 2025 (Міжнародна програма культурного співробітництва, розвитку перекладацьких і міжкультурних компетентностей). Розроблено та адаптовано практичні моделі культурної комунікації для застосування у роботі з українськими громадами; активізовано міжнародні зв'язки між українським культурним сектором і європейськими інституціями; опрацьовано матеріали для наукового дослідження за темою міжкультурної комунікації та психології культурної стійкості.

Спільно із зарубіжними та українськими партнерами подано п'ять заявок на участь у проєктах, що розглядаються: Horizon Europe. FOCUS:CARE. Fostering Opportunities for Critical Understanding and Support: Community Awareness and Resilience Education (Горизонт Європа. FOCUS:CARE. Сприяння можливостям для критичного розуміння та підтримки: освіта з підвищення обізнаності громади та стійкості); ERASMUS+ KA2 Capacity Building. REDER – Resilient Democracies: Educating for Civic Empowerment and Recovery (ERASMUS+ KA2 Розвиток потенціалу. REDER – Стійкі демократії: Освіта для розширення громадянських прав і можливостей та відновлення); CIVICA for Ukraine. Academic Exchange; Canada Fund for Local Initiatives (CFLI). Incubator for mental health practitioners, woman veterans and refugees (CIVICA для України. Академічний обмін; Канадський фонд місцевих ініціатив (CFLI). Інкубатор для фахівців з психічного здоров'я, жінок-ветеранів та біженців); Фонд «Східна Європа». Відновлення та розвиток необхідних життєвих компетентностей населення прифронтових територіальних громад Донецької області; заявка на участь у конкурсі із надання цільової фінансової підтримки (субгрантів), організованому в межах проєкту «Захист громадянського суспільства та

формування агентів змін для зміцнення європейського курсу України», що реалізується за підтримки Європейського Союзу.

Упродовж звітнього року науковці інституту взяли участь в організації і проведенні 9 міжнародних наукових заходів, зокрема: X Міжнародної конференції «Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина», що зібрала майже 300 арттерапевтів, психологів, лікарів і митців 18 країн світу в онлайн та офлайн форматі; XXII Міжнародної міждисциплінарної науково-практичної конференції «Простір арттерапії: вектори зцілення у часи війни»; X Міжнародної науково-практичної конференції «Військова психологія у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, перспективи»; Міжнародному науково-практичному семінарі «Творча багатовимірність простору арттерапії»; XVI Міжнародному теоретико-методологічному семінарі імені Олега Амосова «Архетипіка і публічне управління: політичні інститути в умовах багатополярного світу»; XIII Міжнародному конкурсі молодих науковців імені Ольги Балакіревої «Архетипіка і публічне управління: політичні інститути в умовах багатополярного світу»; III Міжнародній науково-практичній конференції «Психологічне здоров'я особистості в контексті процесів глобалізації: методологія дослідження, реалії та перспективи»; Міжнародній науково-практичній конференції «Травмоване дитинство: психологічні проблеми особистісного та соціального становлення дітей та молоді в умовах війни та поствоєнного періоду»; Міжнародному конгресі «Розбудова послуг з психічного здоров'я в громадах», метою якого стало привернення уваги органів державної влади, громадських інституцій, професіоналів, дослідників і політиків до нагальних проблем психічного здоров'я та психосоціальної підтримки в Україні, поширення ідей і розвиток мережі дослідників, практиків і політиків у сфері психічного здоров'я, а також з'ясування міждисциплінарних, трансдисциплінарних і мультикультурних аспектів і рішень, пов'язаних із залученням громади.

Упродовж року здійснювався обмін друкованими виданнями та іншими видами інформації з науковими установами, ЗВО, інформаційними центрами, бібліотеками і музеями, міжнародними організаціями і фондами в Україні та за її межами. Підготовлено лист підтримки аспірантки Університету Північного Техасу Марії Меженської для проведення наукового дослідження «Психологічні зміни, спричинені війною», який надіслано Інституційній атестаційній раді Університету Північного Техасу (США); отримано від Review of Democracy, CEU Democracy Institute (Угорщина, Австрія) аналітичні огляди, електронні бюлетені, добірки статей, інформаційні дайджести із досліджень демократії та посттоталітарних суспільств; Finnish Literature Exchange (Фінляндія) – методичні матеріали, професійні гіді та каталоги з програм літературних і міжкультурних обмінів; від Британської ради у межах проєкту SWITLO – методичні рекомендації, посібники щодо проведення фасилітаторських сесій та навчання.

Сім наукових працівників та здобувачів вищої освіти виїздили до Болгарії, Великої Британії, Польщі, Словаччини, Фінляндії, Франції та Чехії з метою стажування, навчання та підвищення кваліфікації. Сімнадцять наукових працівників інституту є членами 17 спільних з іноземними партнерами наукових

рад, редакційних колегій наукових видань, міжнародних товариств, асоціацій, організацій і фондів, зокрема: ст. наук. сп. О.Л. Вознесенська – член Міжнародної асоціації творчих мистецтв в освіті та терапії; молодший науковий співробітник Н.Л. Дятел – член Міжнародної мережі психологічних організацій та Американської психологічної асоціації; проф. В.О. Васютинський – почесний член Польської асоціації соціальних психологів і член Міжнародного товариства політичної психології; чл.-кор. І.Г. Губеладзе – член Європейської асоціації соціальної психології та Міжнародного товариства політичної психології; ст. наук. сп. С.Л. Чуніхіна – член Міжнародного товариства політичної психології; проф. О.В. Креденцер – член Європейської асоціації праці та організаційної психології; ст. наук. сп. Г.М. Громова – член Європейської професійної асоціації, що об'єднує фахівців з десенсибілізації та переробки рухом очей, Американської асоціації десенсибілізації та переробка рухом очей та Європейської спільноти з вивчення травматичного стресу; молодший науковий співробітник Ю.Д. Гундертало – член Європейської федерації психологічних асоціацій та Європейської спільноти з вивчення травматичного стресу; ст. наук. сп. Л.Г. Чорна – член Американської психологічної асоціації та Європейської федерації психологічних асоціацій; молодший науковий співробітник О.О. Байер – член Європейської асоціації соціальної психології, Європейської асоціації якісних дослідників у психології, Федерації екзистенційної терапії в Європі та Американської психологічної асоціації тощо.

Основними завданнями *Інституту вищої освіти НАПН України* у забезпеченні розвитку та налагодженні наукових зв'язків зі спорідненими науковими установами та закладами вищої освіти інших держав, міжнародними організаціями і фондами з питань освіти у 2025 р. були організація та проведення спільних наукових досліджень та освітніх і наукових заходів; стажування за кордоном науковців і аспірантів; ініціювання та реалізація спільних освітніх і наукових проєктів.

У 2025 р. в інституті у межах виконання планових наукових досліджень вивчалися світові та європейські тенденції розвитку вищої освіти та здійснювався аналіз провідного закордонного досвіду і кращих світових практик за напрямками: розвиток університетів у контексті післявоєнного відновлення: синергія соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки; оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни; соціальна інклюзія у сфері вищої освіти у післявоєнний період; забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення країни; механізми розвитку інноваційної діяльності університетів в умовах повоєнного відновлення України.

Результати дослідження знайшли своє відображення у підготовлених науковими відділами інституту монографіях і навчальних посібниках. Поширення результатів наукових досліджень здійснювалося шляхом участі вчених інституту у наукових конференціях і семінарах, розміщення підготовленої продукції на сайтах інституту в Електронній бібліотеці НАПН України.

Наукові та науково-педагогічні працівники брали участь у реалізації 4 міжнародних проєктів:

– проєкті «ARISE: Просування стійкої та інноваційної вищої освіти в Україні» (2024-2026 рр.), що сприятиме зміцненню академічної співпраці в галузі управління вищою освітою між Україною та Фінляндією, розвитку потенціалу українських ЗВО у підготовці нового покоління лідерів вищої освіти для відновлення та реконструкції сектору вищої освіти України, а також поглибленню знань про вищу освіту Фінляндії для вивчення її досвіду та використання у проєктах відбудови в Україні. У межах виконання проєкту здійснено навчальний візит аспірантів інституту до Університету Тампере; науково-педагогічними працівниками інституту та Університету Тампере проведено спільне навчання аспірантів за освітнім модулем «Політика та управління у сфері вищої освіти в умовах надзвичайних ситуацій та криз»;

– проєкті Програми ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами», за результатами реалізації якого підготовлено методичний посібник «Третя місія університетів. Керівництво з впровадження», проведено Міжнародну весняну школу «Інклюзія, соціальна відповідальність та підприємництво. Соціальні інновації для розвитку громад та залучення молоді», VI міжнародну міждисциплінарну конференцію для молодих дослідників (Чехія), координаційну зустріч партнерів проєкту (Італія), воркшоп «Моделі співпраці між університетом і громадою: порівняльні погляди Німеччини та України»;

– проєкті «Модель персоналізованого навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального тьюторства «Навчання без обмежень», основними результатами реалізації якого стали: фінальна зустріч у Католицькому університеті м. Левена (Бельгія), розроблення моделі персоналізованого навчання та інтелектуального тьюторства, апробація моделі персоналізованого навчання та інтелектуального тьюторства;

– проєкті Erasmus+ «Суспільно орієнтоване навчання для відбудови України», основними результатами якого є підписання Меморандуму про співпрацю між українськими ЗВО та місцевими територіальними громадами в межах проєкту, визначення керівних принципів оцінки потреб громади у воєнний час та під час відновлення та «Педагогіка навчання для розвитку громади під час війни та відновлення»; програма соціологічного дослідження, визначення потреби територіальних громад для стійкості, відновлення та розвитку. Підготовлено посібник з педагогіки суспільно орієнтованого навчання для розвитку громад у час війни та військового відновлення, програми 6 курсів «Особисті фінанси», «Системи енергетичного менеджменту», «Підтримка психічного здоров'я дітей», «Підприємництво та цифрові бізнес-комунікації», «Спільноти пам'яті», «Наука та психоосвітня практика / Консультаційне стажування»; силабуси 6 курсів «Особисті фінанси», «Системи енергетичного менеджменту», «Підтримка психічного здоров'я дітей», «Підприємництво та цифрові бізнес-комунікації», «Спільноти пам'яті», «Наукова та психоосвітня практика/Консультативне стажування»; інструментарій 4 навчальних програм «Налагодження зв'язків. Методологія взаємодопомоги з людьми, які потребують

допомоги у відновленні», «Будуємо мости. Методологія оцінки потреб громад для відбудови», «Педагогіка службового навчання для розвитку громади під час війни та відновлення», «Педагогіка суспільно орієнтованого навчання для розвитку громад у час війни та військового відновлення».

Проф. І.І. Драч взяла участь у семінарі експертної місії Європейської Комісії з оцінювання Національного плану відкритої науки, організованому Генеральним директором Європейської комісії з питань розширення та Східного сусідства в межах інструменту TAIEХ (Інструмент технічної допомоги Європейської Комісії) та МОН України, метою якого є надання консультативної підтримки для оцінювання Національного плану відкритої науки та підготовка рекомендацій щодо його оновлення і розроблення ефективної системи моніторингу відкритого доступу. Під час семінару європейські експерти д-р Армела Діно (Іспанія), д-р Дем'єн Лекарпентьє (Фінляндія) та д-р Лоран Ромарі (Франція) проаналізували стан реалізації Національного плану відкритої науки до 2025 р., представили найкращі практики розроблення й впровадження національних планів з реалізації концепції відкритої науки з акцентом на чинне європейське законодавство, а також запропонували модель моніторингу відкритого доступу із відповідним набором індикаторів.

Організовано та проведено XIV міжнародну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу. Болонські принципи та інструменти», організовану Національним Еразмус + офісом в Україні та інститутом у співпраці із МОН України, Київським національним університетом імені Тараса Шевченка, НАЗЯВО, Спілкою ректорів ЗВО України та Національною командою експертів з реформування вищої освіти, підтриману консорціумом SPHERE, Генеральним директором з питань освіти, молоді, спорту та культури Європейської Комісії, Виконавчим агентством з питань освіти та культури Європейської Комісії та Представництвом Європейського Союзу в Україні. Мета конференції – обговорення досягнень, викликів і перспектив упровадження Болонських принципів, інструментів і цінностей Європейського простору вищої освіти у вищій освіті відповідно до цілей стійкого розвитку для вдосконалення компетентностей з модернізації вищої освіти. У заході взяли участь майже 70 учасників, зокрема представники ЗВО та закладів фахової передвищої освіти із усіх регіонів України, наукових установ НАПН України та НАН України, МОН України, НАЗЯВО, Національного агентства кваліфікацій, експерти з реформування вищої освіти. Понад 150 учасників переглянули пряму трансляцію заходу на YouTube каналі Національного Еразмус + офісу в Україні.

Під час конференції обговорювалися такі питання: Болонські принципи, інструменти та цінності Європейського простору вищої освіти відповідно до Цілей сталого розвитку; забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти: досягнення, виклики та перспективи; визнання кваліфікацій, результати навчання: досягнення, виклики та перспективи; фундаментальні цінності у вищій освіті: сучасний стан, тенденції, перспективи; публічна відповідальність за вищу освіту / вищої освіти; академічна свобода та академічна доброчесність.

У межах проєкту ЄС «Відродження переміщених університетів: посилення конкурентоспроможності, підтримка громад» організовано та проведено IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Особистість, університет, суспільство: взаємодія в умовах змін», мета якої – налагодження цілеспрямованого та плідного діалогу між університетськими спільнотами та захисниками й захисницями України; пошук форм взаємодії та посилення підтримки українськими університетами військових Збройних Сил України, ветеранів і ветеранок російсько-української війни, а також налагодження співпраці із ветеранськими організаціями, що представляють їхні інтереси.

За ініціативи проф. Яна де Груфа, іноземного члена НАПН України, президента Європейської асоціації освітнього права і політики, НАПН України, НАПрН України, МОН України, ЗВО України та інституту організовано і проведено Міжнародну конференцію «Європейський вимір освіти в Україні майбутнього», учасниками якої стали понад 65 дослідників і практиків з України та 14 зарубіжних вчених із країн-членів ЄС, Південної Африки, провідних фахівців Директорату освіти, культури, молоді та спорту Європейської Комісії. Під час конференції обговорювалися питання права на освіту; гармонізації законодавства із законодавством ЄС; виконання Україною міжнародних зобов'язань у сфері освіти; освіти для людей, постраждалих від війни; повоєнного розвитку освіти на сучасній правовій та технологічній основі. На пленарних засіданнях і секціях заслухано понад 50 доповідей. Українські науковці презентували доповіді про розвиток освіти, освітні реформи, розпочаті в 2014 р., проблеми, із якими стикається освіта України у складний воєнний час. Зокрема, презентовано підрозділ «Освітнє законодавство» монографії «Наукова концепція розвитку законодавства України: обґрунтування та прогнозування напрямів правотворчої діяльності». Європейські дослідники акцентували увагу на потребі реалізації засад Європейського виміру освіти для успішної інтеграції освітньої системи в освітній простір Європейського Союзу, зокрема забезпечення якості освіти, дотримання верховенства права в системі освіти, створення атмосфери довір'я між учасниками освітнього процесу.

Організовано та проведено Міжнародну весняну школу «Інклюзія, соціальна відповідальність та підприємництво. Соціальні інновації для розвитку громад та залучення молоді» в межах проєктів Еразмус + Центр досконалості Жана Моне «Європейські студії соціальних інновацій в освіті», «Університети-Громади: посилення співпраці» за підтримки Національного Еразмус+ Офісу в Україні, модуля Жана Моне «Європейські практики соціальної та економічної інклюзії», кафедри Жана Моне «Соціальні та культурні аспекти Європейських студій». Учасниками весняної школи стали майже 250 осіб, серед яких керівники, наукові і науково-педагогічні працівники, представники органів державного управління та громадських організацій. Робота школи відбувалася за такими напрямками: третя місія та соціальний вплив університетів на розвиток суспільства; європейські практики соціальних інновацій та соціального підприємництва в освіті; соціальна згуртованість в Україні: залучення молоді і громад; соціальна інклюзія, її види та перспективи; соціальна відповідальність університетів у подоланні кризових станів суспільства.

Наукові працівники інституту брали активну участь у міжнародних наукових заходах за кордоном, зокрема: ст. наук. сп. Н.М. Шофолова та ст. наук. сп. О.М. Паламарчук – у фінальній зустрічі проєкту ЄС Еразмус + «Модель персоналізованого навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального тьюторства «Навчання без обмежень»» (Бельгія); головний науковий співробітник О.М. Петрос – у координаційній зустрічі партнерів проєкту (Італія); головний науковий співробітник О.Ю. Оржель – у навчальному візиті до Університету Тампере (Фінляндія); аспіранти інституту виїздили на стажування до Польщі, Фінляндії та Франції.

Науковці інституту є членами редакційних колегій зарубіжних і вітчизняних наукових періодичних видань, що індексуються у наукометричних базах даних Scopus та/або Web of Science Core Collection: ст. досл. М.І. Бойченко – «Антропологічні виміри філософських досліджень»; головний науковий співробітник В.А. Зінченко – «Perspectives of Science and Education» (Перспективи освіти і науки); «IOP Science» (Наукове видавництво Інституту фізики), «AIP Conference proceedings» (Матеріали конференції AIP), «Frontiers in Communication» (Кордони в комунікації); акад. В.І. Луговий – «Інформаційні технології і засоби навчання»; проф. О.Г. Ярошенко – «Серія «Бюлетень Карагандинського університету з хімії»».

Інститут має широку мережу організацій-партнерів у європейських країнах, зокрема: Advance HE (Британська некомерційна організація з питань вдосконалення вищої освіти в усьому світі через підтримку викладачів, розробку стандартів якості та професійне визнання) (Велика Британія), Остравський університет та Університет природничих наук (Чехія), Університет Тампере (Фінляндія), Університет Вітовта Великого (Литва), Байройтський університет та Професійна вища школа середнього бізнесу (ФРН), Університет Версаль-Сен-Кантен-ан-Івлін (Франція), Вроцлавський технічний університет (Польща), Університет Генуї (Італія), Університет Латвії (Латвія), Університет Лунду (Швеція), Талліннський технологічний університет (Естонія), Католицький університет Левена (Бельгія).

Одним із основних завдань діяльності *Інституту цифровізації освіти НАПН України* у 2025 р. була співпраця із зарубіжними науковими установами, закладами освіти, громадськими та іншими організаціями з питань науки та освіти, використання цифрових технологій в науково-освітній діяльності, застосування принципів відкритої науки та використання інструментів відкритого доступу.

Результати вивчення, узагальнення та поширення зарубіжного досвіду, зокрема європейського досвіду розвитку цифрових компетентностей наукових і науково-педагогічних працівників, представлено у науковій праці «Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем».

Порівняльний аналіз закордонного та українського досвіду впровадження змішаного навчання із використанням імерсивних технологій у закладах загальної середньої освіти здійснено у дослідженні «Імерсивні технології для підтримки змішаного навчання у закладах загальної середньої освіти». Досвід

використання інструментів і методів діагностики та аналізу ефективності інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти в зарубіжних країнах подано у роботі «Методика моніторингових досліджень ефективності інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти у контексті євроінтеграції України». На основі аналізу регуляторних принципів ІІІ у Великій Британії та шляхів імплементації в Україні, у дослідженні «Проектування відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку вчителів» обґрунтовано етичні, правові й організаційні вимоги до безпечного та людиноцентричного застосування цих технологій в освіті.

Упродовж 2025 р. інститут продовжував активну участь у реалізації трьох міжнародних проєктів:

- Erasmus + Sin-Nec. Project target groups: Armenian and Ukrainian Higher Education Institutions staff and students (Співробітники та студенти закладів вищої освіти Вірменії та України). Одним із ключових напрямів діяльності була участь у програмах професійного розвитку для академічного та адміністративного персоналу. Науковці інституту взяли участь у чотириденному навчальному курсі в Каринтійському університеті прикладних наук (Австрія), зосередженому на сучасних підходах до інтернаціоналізації освітнього процесу, управлінні міжнародною діяльністю та практиках підтримки академічної мобільності в контексті цифровізації, та тренінгах з викладання в гетерогенних класах, під час яких відбувся обмін практичними знаннями та рекомендаціями щодо адаптації освітніх програм до сучасних викликів;

- у межах програми IMPRESS-U за контрактом STCU № 7135 у травні 2025 р. розпочато реалізацію проєкту REBUILD (Відновлювана енергія для зміцнення інфраструктури України шляхом навчання та дизайну), спрямованого на просування STEM-освіти та відновлюваної енергетики. Проєкт фінансується Національною академією наук США;

- асоційоване партнерство у проєкті DeepINVENTHEI (INnoVation and ENTrepreneurship in HEIs) у межах ініціативи Європейського інституту інновацій і технологій (EIT) – EIT's HEI Initiative. Ініціатива покликана упродовж 2021-2027 рр. забезпечити заклади вищої освіти експертною підтримкою, коучингом та доступом до інноваційної екосистеми, що дозволить їм розкрити потенціал в інноваційній та підприємницькій діяльності.

В інституті систематично здійснюється моніторинг проведення міжнародних конкурсів, пошук нових можливостей, дотичних до тематики досліджень інституту, за результатами якого подано три заявки на конкурси: проєктну заявку за напрямом Жан Моне (Erasmus+); проєктну заявку Ergo-Safe-101295086 (Horizon Europe); заявку на грант «Physical and cognitive augmentation in advanced manufacturing (Made in Europe Partnership) (Фізичне та когнітивне покращення в передовому виробництві (партнерство («Зроблено в Європі»)) за програмою Horizon-Cl4-Industry-2025-01-Twin-Transition-02.

П'ять науковців інституту взяли активну участь у міжнародних наукових заходах: Східноєвропейському професійному форумі з питань навчання та освіти дорослих (ФРН), організованому DVV International; 27 Міжнародній конференції

з питань взаємодії людини та комп'ютера (Швеція); щорічній конференції та загальних зборах Eurodoc (Європейська Рада аспірантів і молодих дослідників) (Данія). Ст. досл. А.С. Сухіх – національний делегат від України в Eurodoc – взяла участь у розробленні аналітичних матеріалів, підготовці рекомендацій до нормативних документів щодо академічної мобільності, відкритої науки, цифровізації досліджень та налагодженні співпраці з делегатами інших країн, «Форумі FFG 2025: Ключові технології та сильні сторони Австрії», організованому Австрійським агентством сприяння дослідженням, основна увага під час роботи якого зосереджувалася на ключових напрямках розвитку сучасних технологій та інновацій, зокрема: квантових технологій, штучного інтелекту, «зелених» технологій, Міжнародному рецензованому онлайн-семінарі з цифрової трансформації освіти, що об'єднує дослідників, аспірантів і практиків, які працюють над питаннями цифрової трансформації всіх рівнів і галузей освіти. Увага семінару приділялася викликам та перспективам розвитку цифрового освітнього середовища в контексті глобальних змін.

Науковці інституту є рецензентами низки видань англійською мовою, що індексуються у Scopus/WoS, зокрема: «Proceedings of the International Conference on Mathematics, Science and Technology Education» (Матеріали Міжнародної конференції з математичної, наукової та технологічної освіти); «Proceedings of the 4th Workshop on Digital Transformation of Education» (Матеріали 4-го семінару з цифрової трансформації освіти); «Advances in Neuroergonomics and Cognitive Engineering» (Досягнення в нейроергономіці та когнітивній інженерії); «Advances in Human Factors in Architecture, Sustainable Urban Planning and Infrastructure» (Досягнення в галузі людського фактору в архітектурі, сталому міському плануванні та інфраструктурі).

Заслуговує на увагу членство науковців інституту у спільних з іноземними партнерами наукових радах, редакційних колегіях наукових видань, міжнародних товариствах, асоціаціях, організаціях і фондах: редакційній колегії видання Університету Яна Кохановського, філії в м. Пьотрков Трибунальський (Польща); наглядовій раді видання «Przegląd Historyczno-Oświatowy (kwartalnik Związku Nauczycielstwa Polskiego poświęcony dziejom oświaty i wychowania)» (Історико-освітній огляд (щоквартальний журнал Спільки польських вчителів, присвячений історії освіти та виховання); «The Journal of History and Education» (Журнал історії та освіти), та вчена рада Інституту технології експлуатації дослідницької мережі м. Радома; робочої групи міжнародного проекту «DEEPINVENTHEI» (Міжнародний освітній проект у межах ініціативи Європейського інституту інновацій і технологій) за підтримки Європейського Союзу (Вірменія, Італія, Молдова); Europäischen Wissenschaftlichen Gesellschaft (Європейське наукове товариство); European Council of Federation of European Ergonomics Societies (Рада Європейської асоціації ергономічних спільнот); Société de Calcul Mathématique (Товариство математичних обчислень); «Joint Research Program «Robust Mathematical Modeling» (Спільна дослідницька програма «Робастне математичне моделювання); European Association of Personality Psychology (Європейська Асоціація психології особистості); Chartered

Institute of Ergonomics & Human Factors (Сертифікований Інститут ергономіки та людського чинника).

Завдання і функції *Інституту професійної освіти НАПН України* у сфері міжнародного наукового співробітництва визначено чинним законодавством України, статутом, Стратегією розвитку інституту на 2020-2025 рр., Стратегією розвитку освітньої діяльності інституту на 2018-2025 рр. за такими основними напрямками: налагодження наукових зв'язків зі спорідненими зарубіжними установами; дослідження світових тенденцій розвитку освіти і педагогічної науки; вивчення, узагальнення та поширення закордонного досвіду; реалізація наукових проєктів і програм; організація і проведення міжнародних наукових заходів в Україні; участь у міжнародних наукових заходах; академічна мобільність; членство у спільних з іноземними партнерами редакційних колегіях наукових видань тощо.

У 2025 р. укладено Угоду про міжнародне співробітництво із Українським вільним університетом (ФРН).

У межах співпраці із УВУ проф. Г.М. Романова взяла участь у міжнародній науковій конференції «Український вільний університет: традиції та визначні постаті», присвяченій 80-річчю діяльності цього університету у ФРН, під час якої обговорювалися історичні періоди його розвитку та видатні особистості, актуальні питання дослідження закордонного українства. У доповіді вона висвітлила основні результати дослідницького проєкту «Аналіз педагогічних студій Українського вільного університету в Німеччині» за програмою DAAD «Майбутнє України: дослідницькі гранти для українських магістрантів та дослідників», акцентувала увагу на позитивному досвіді УВУ для українських закладів вищої педагогічної освіти, перспективах спільної проєктної діяльності в межах співробітництва між УВУ та інститутом.

Під час проведення в Сілезькій академії (Польща) VII Міжнародної наукової конференції «Цифрова економіка та інформаційне суспільство», співорганізатором якої вже втретє став інститут, підписано Договір про міжнародне співробітництво між інститутом і академією. Продовжується співпраця з Міжнародною асоціацією технологічного розвитку та інновацій.

Розпочато співпрацю із спілкою PNRM Ukraine (Професійна мережа менеджерів освіти та науки України), яка активно співпрацює із міжнародними партнерами, зокрема в межах ініціативи International Network of Research Management Societies (Міжнародна мережа товариств управління дослідженнями), що дає змогу науковцям інституту інтегруватися у міжнародний науковий простір, співпрацювати в освітніх програмах, обмінюватися напрацюваннями та формувати сучасні механізми підтримки освітньо-наукової сфери.

За результатами виконання фундаментального наукового дослідження «Системи забезпечення якості професійної освіти і підготовки у країнах Західної і Північної Європи» визначено та обґрунтовано тенденції забезпечення якості професійної освіти і підготовки у країнах Західної та Північної Європи: Австрії, Бельгії, Великої Британії, Данії, Ісландії, Ірландії, Люксембургзі, Нідерландах, Фінляндії, Франції, ФРН, Швейцарії та Швеції. За результатами аналізу

закордонного досвіду професійної орієнтації і консультування з кар'єри учнівської молоді в межах прикладного наукового дослідження «Зміст і методики професійної орієнтації та консультування з кар'єри здобувачів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти» опубліковано статтю «Тенденції й інновації у професійній орієнтації та консультуванні з кар'єри: зарубіжний досвід». У межах дослідження проведено Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Кращі практики забезпечення якості професійної освіти в країнах Західної і Північної Європи». За підсумками вебінару узагальнено можливості використання закордонного досвіду для забезпечення якості професійної освіти в Україні, зокрема шляхом оновлення та створення нових нормативно-правових актів у контексті прийняття Закону України «Про професійну освіту».

Вивчення, узагальнення та поширення закордонного досвіду вченими інституту представлено в опублікованій у польському видавництві Вищої технічної школи в Катовіце монографії «Scientific and Methodological Support for the Development of Vocational Education» (Науково-методичне забезпечення розвитку професійної освіти) та у 48 статтях і матеріалах конференцій.

У межах Міжнародної спеціалізованої виставки «Освіта і кар'єра – День студента 2025» проведено Всеукраїнський круглий стіл «Міжнародні тенденції й інновації у професійній орієнтації та кар'єрному консультуванні», до участі в якому долучилися представники навчально-(науково)-методичних центрів (кабінетів) професійно-технічної освіти, закладів професійної та фахової передвищої освіти Буковини, Запоріжжя, Івано-Франківщини, Луганщини, Одещини, Полтавщини, Рівненщини, Сумщини, Тернопільщини, Харківщини, Херсонщини, Хмельниччини, Чернігівщини та м. Києва, наукових установ НАПН України, громадських організацій, роботодавців, здобувачі вищої освіти ступеня доктора філософії. Учасники круглого столу обговорили низку актуальних теоретичних і методичних проблем професійної орієнтації та кар'єрного консультування в умовах воєнного стану на виконання завдань повоєнного відновлення й модернізації економіки України з урахуванням міжнародних тенденцій та інновацій у цій сфері.

З метою започаткування співпраці щодо розроблення нових професійних стандартів та освітньо-професійних програм для будівельної галузі в інституті відбулася зустріч з представниками шведської компанії V94. Шведська венчурна компанія має намір підтримати відновлення і розвиток України через стратегічні інвестиції та партнерство, зокрема впровадження спеціалізованого професійного навчання та підвищення професійних навичок дорослого населення, зокрема й ветеранів, які вже мають досвід роботи у будівельній галузі. Розуміючи, що сучасний дефіцит кадрів може значно уповільнити відновлення та повоєнну відбудову України, шведські колеги приділяли особливу увагу обговоренню перспектив формування навичок безпеки за стандартами Європейського Союзу.

Наукові працівники інституту беруть активну участь у реалізації проєктів і програм у співпраці із закордонними партнерами, зокрема: із метою подання заявок для участі у конкурсі в межах програми Erasmus-Edu-2025-Cb-Vet інститут узяв участь у двох засіданнях консорціумів за участю закордонних

партнерів з Латвії, Португалії, Словаччини, Туреччини, ФРН та Швеції; у межах заходу «UK–Ukraine Horizon Europe Matchmaking Event» (Захід з пошуку партнерів між Великою Британією та Україною) в межах програми Горизонт Європа у співпраці із Великою Британією британською стороною подано на розгляд три проєкти: «Digital Transformation of Career Centers in Vocational Education and Training (VET) Institutions Relocated from the Temporarily Occupied Territories of Ukraine», «Synergistic Ecosystem Model of Vocational Education: «Teacher – Artificial Intelligence», «Modern Professional Qualifications for Sustainable Agriculture» (Цифрова трансформація кар'єрних центрів у закладах професійної освіти та навчання (ПТО), переміщених з тимчасово окупованих територій України, Синергічна екосистемна модель професійної освіти: «Вчитель – штучний інтелект», Сучасні професійні кваліфікації для сталого сільського господарства); реалізовано дослідницький проєкт за програмою DAAD (ФРН) «Future Ukraine: Research Grants for Ukrainian Master's Students and Researchers» (Майбутня Україна: дослідницькі гранти для українських магістрів та дослідників) на базі Українського вільного університету (ФРН) за темою: «Аналіз педагогічних студій Українського вільного університету в Німеччині». Проєкт передбачав виконання таких завдань: дослідження структури педагогічної освіти, аналіз освітніх програм магістерської та докторської студій підготовки вчителів та відповідного навчально-методичного забезпечення, вивчення діяльності бібліотеки УВУ як суб'єкта проєктування людиноцентрованого освітнього середовища підготовки педагогів, розроблення рекомендацій для українських закладів вищої педагогічної освіти щодо імплементації позитивного досвіду розвитку суб'єктності педагогів в УВУ.

У звітному році інститут спільно із закордонними партнерами став організатором і співорганізатором 12 міжнародних науково-практичних заходів, зокрема: круглого столу «Pagoste із створенням покрокової інструкції із впровадження партнерського управління для ЗВО», проведеного у межах міжнародного проєкту Erasmus+ «Нові механізми управління на основі партнерства та стандартизації підготовки викладачів професійної освіти в Україні». У заході взяли участь понад 100 вчених з Університету Констанца (ФРН), Віденського економічного університету (Австрія), Університету «Рома Тре» (Італія), ЗВО України; IV Міжнародного наукового форуму «Адаптивні процеси в освіті»; IV Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Сучасна наука та освіта: стан, проблеми, перспективи»; VII Міжнародного науково-практичного WEB-форуму «Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя», під час роботи якого акад. В.О. Радкевич виступила з доповіддю, в якій наголосила на необхідності створення єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя як інтегрованої цифрової екосистеми; VII Міжнародної наукової конференції «Цифрова економіка та інформаційне суспільство» (Польща) тощо.

Загалом наукові працівники інституту взяли участь у 45 міжнародних наукових заходах, зокрема: форумі, 24 конференціях, 8 семінарах та школах, 3 виставках, 6 ділових зустрічах, гостьовій лекції та 2 міжнародних чемпіонатах.

Науковці інституту представили результати своїх досліджень під час щорічної Міжнародної конференції з проєктування, моделювання та виробництва у м. Порту (Португалія). У ході експертних панелей від авторського колективу інституту презентовано *Methodical System for Development of the Professional Competence of Future Electrical Engineering Teachers: Experimental Verification of Experimentation* (Методична система розвитку професійної компетентності майбутніх вчителів електротехніки: експериментальна перевірка експериментальних досліджень) та «*The Use of Smart Complexes in Educational Subjects to Enhance the Effectiveness of Engineering Students*» (Використання інтелектуальних комплексів у навчальних предметах для підвищення ефективності навчання студентів-інженерів).

Інститут здійснює обмін друкowanими виданнями та іншими видами інформації з науковими установами, закладами вищої освіти, інформаційними центрами, бібліотеками і музеями, міжнародними організаціями і фондами в Україні та за її межами, зокрема: фаховим наукометричним журналом інституту «Професійна педагогіка», представленим у закордонних бібліотеках Падерборнського та Бременського університетів (ФРН); Латвійського університету (Латвія); LIBRIS (Швеція); Бібліотеці Сіднея Джонса Університету Святого Ендрюса (Велика Британія); Університету Наварри, Центральній бібліотеці (Іспанія); Університету Окленда (Нова Зеландія); Західного університету, Університету Саскачевану (Канада).

Наукові та науково-педагогічні працівники інституту є членами спільних з іноземними партнерами наукових рад, редакційних колегій наукових видань, міжнародних товариств, асоціацій, організацій і фондів: проф. Л.О. Базиль входить до складу редакційної колегії міжнародного наукового видання «*Zeszyty naukowych Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach*» (Наукові журнали Політехнічного університету в Катовіце) (Польща); проф. О.А. Тітова – асоційований редактор міжнародного видання, що індексується у наукометричній базі SCOPUS «*Frontiers in Education*» (Рубежі в освіті) (Швейцарія), є членом редакційної колегії видання «*Lecture Notes in Mechanical Engineering*» (Конспекти лекцій з машинобудування) (ФРН), запрошеним рецензентом у наукових виданнях, що індексуються у міжнародних наукометричних базах, «*Frontiers in Education*» (Швейцарія), «*Ingeniería e Investigación*» (Колумбія), «*International Journal of Technology and Educational Innovation*» (Міжнародний журнал технологій та освітніх інновацій) (Велика Британія), «*Health Professions Education*» (Освіта медичних працівників) (Нідерланди); провідний науковий співробітник А.А. Каленський – рецензент видання «*Lecture Notes in Mechanical Engineering*» (Конспекти лекцій з машинобудування) (ФРН); проф. О.А. Тітова та головний науковий співробітник П.Г. Лузан – члени міжнародної професійної організації *International Association for Technological Development and Innovations* (Міжнародна асоціація технологічного розвитку та інновацій); проф. Г.М. Романова – член *American Association for Humanistic Psychology* (Американська асоціація гуманістичної психології) (США).

Для подальшої активізації міжнародної наукової діяльності інститут зосереджуватиме зусилля на посиленні академічної мобільності вчених, збільшенні кількості публікацій у закордонних виданнях, що індексуються у базах Scopus та Web of Science, підготовці проєктних пропозицій для залучення міжнародних грантових коштів.

У 2025 р. *Інститут обдарованої дитини НАПН України* здійснював міжнародне наукове співробітництво відповідно до укладених НАПН України документів про співпрацю із зарубіжними партнерами, спрямовуючи діяльність на розвиток і поглиблення наукових зв'язків зі спорідненими науковими установами, ЗВО інших держав, міжнародними організаціями та фондами з питань освіти, педагогіки і психології, вивчення та узагальнення світових тенденцій розвитку освіти й психологічної науки.

Науковці інституту співпрацювали із зарубіжними науковими установами та університетами, брали участь у міжнародних програмах академічної мобільності, стажуваннях і професійних мережах, готували та оприлюднювали публікації у міжнародних наукових виданнях, залучались до європейських ініціатив у сфері STEAM-освіти, організовували і проводили міжнародні наукові заходи в Україні із широкою участю провідних зарубіжних вчених, а також проводили дослідження, спрямовані на підтримку дітей в умовах війни, що загалом сприяло інтеграції української наукової думки у світовий освітній та психологічний дискурс, посиленню авторитету інституту як спеціалізованої наукової установи у сфері дослідження обдарованості.

Важливим досягненням 2025 р. стала підтримка ініціатив інституту з боку Секретаріату ЮНЕСКО в межах Міжнародної декади науки заради сталого розвитку (2024-2033 рр.). На запит інституту підтверджено підтримку його діяльності, відзначено відповідність ініціативи її цілям і завданням, надано логотипи Декади науки для використання у діяльності (із уточненням щодо можливості використання лише логотипа Декади науки без логотипа ЮНЕСКО). У межах цієї підтримки передбачено підготовку та подання звіту після завершення ініціативи, а також інформування про новини й оновлення з метою висвітлення впливу діяльності інституту в мережі Декади науки та подальшої популяризації отриманих результатів. Сприяння ЮНЕСКО передбачає грантову підтримку у розмірі 90 тис. євро та створює додаткові можливості для міжнародного позиціонування і масштабування результатів роботи інституту у відповідному міжнародному науково-освітньому середовищі.

Упродовж року тривала співпраця з Гюро Хансен Хелског, професором факультету гуманітарних, спортивно-педагогічних наук Інституту педагогіки Університету Південно-Східної Норвегії. У межах співпраці підготовлено та проведено два онлайн-курси для педагогів-експериментаторів: «Освітня модель «Філософський діалог» як інструмент для розвитку критичного мислення молодших школярів у контексті наукової освіти» та «Освітня модель. Філософський діалог» як інструмент розвитку критичного мислення учнів у закладах загальної середньої та позашкільної освіти». Норвезький партнер забезпечував надання науково-методичних матеріалів і консультування щодо адаптації моделі «Філософський діалог» до умов української системи освіти.

Важливим результатом наукової діяльності стала публікація монографії «Edukacja przyszłości: Model 5E w świetle podstaw dydaktyki matematyki» (Освіта майбутнього: Модель 5Е у світлі основ викладання математики) (Польща), присвяченої сучасним тенденціям викладання математики на рівні дошкільної освіти, у якій комплексно розглянуто модель 5Е як конструктивістську стратегію навчання в контексті освітніх реформ у Польщі та Україні. Дослідження репрезентує сучасні підходи до спеціалізованої математичної освіти та демонструє можливості застосування моделі 5Е як інструменту розвитку пізнавальної активності, дослідницьких умінь і мотивації до навчання.

Науковцями відділу проектування розвитку обдарованості підготовлено і подано заявку на участь у проєкті ERASMUS2027 «GreenComp and Digitalization in Science Education: Integration of Innovative EU Practices into Ukrainian Education» (GreenComp та цифровізація в науковій освіті: інтеграція інноваційних практик ЄС в українську освіту), спрямованому на інтеграцію європейських практик сталого розвитку та цифровізації у вітчизняну наукову освіту. Проєкт передбачає імплементацію інноваційних підходів ЄС до формування компетентностей сталого розвитку (GreenComp) та поєднання цих компетентностей із сучасними цифровими рішеннями в науковій освіті України.

Проф. Т.І. Бурлаєнко стажувалася в Академії прикладних наук Вінцента Поля (Польща) у межах програми «Штучний та емоційний інтелект в освіті: синергія AI та EI в епоху цифрового навчання». Результати стажування використано для поглиблення науково-методичного підґрунтя досліджень інституту щодо розвитку освітніх інновацій, впровадження цифрових підходів та формування в учасників освітнього процесу навичок взаємодії із технологіями штучного інтелекту в педагогічній діяльності.

Ст. наук. сп. С.М. Бабійчук стажувалася у Гарвардській школі вищої освіти Гарвардського університету (США) у межах Програми академічних обмінів імені Фулбрайта, спрямованої на поглиблення дослідницьких компетентностей, розширення академічної співпраці та ознайомлення із провідними міжнародними підходами у сфері освітньої політики, інституційного розвитку, організації наукових досліджень і сучасних практик підтримки обдарованості.

Продовжено членство науковців інституту у спільних із зарубіжними партнерами наукових радах, редакційних колегіях наукових видань і міжнародних професійних об'єднаннях, зокрема: проф. Т.І. Бурлаєнко та О.П. Демченко – члени редакційної колегії польського періодичного видання «Social Pedagogy» (Соціальна педагогіка), що сприяє підтримці сталих академічних зв'язків, поширенню результатів українських досліджень у міжнародному середовищі та розширенню участі в експертно-рецензентській діяльності; проф. О.А. Ковальова – член Psychodrama Association for Europe e.V. (Асоціація психодрами для Європи) (ФРН), що забезпечує залучення до європейського професійного дискурсу з питань психодрами, психосоціальної підтримки, розвитку особистісних ресурсів і застосування відповідних підходів у роботі з обдарованими дітьми й молоддю.

Науковцями відділу інтелектуального розвитку обдарованої особистості у співавторстві із закордонними науковцями опубліковано статтю «Ukrainian

Tteachers' Beliefs about the Nature of Creativity» (Погляди українських вчителів на природу творчості) у журналі «Advanced Education»; підготовлено до публікації статтю «Contextual Plasticity in Personality Development: From Species-Wide Traits to Individual Differences (Контекстуальна пластичність у розвитку особистості: від загальновидових рис до індивідуальних відмінностей). Ст. наук. сп. Л.І. Ткаченко опублікувала статтю «Giftedness as a Factor in Constituting a Creative Person» (Обдарованість як фактор формування творчої особистості) у журналі «Anthropological Measurements of Philosophical Research» (Антропологічні виміри філософських досліджень), підготувала розділ монографії «The Problem of Leadership in Western and Ukrainian Discourses: A Comparative Analysis of Approaches» (Проблема лідерства в західному та українському дискурсах: порівняльний аналіз підходів) і виступила з доповіддю на конференції «Edukacja dla pokoju» (Освіта для миру (Польща).

Науковці інституту взяли активну участь у реалізації європейського проєкту «Road-STEAMer», спрямованого на розроблення Дорожньої карти розвитку STEAM-освіти в Європі. Інститут підтримав реалізацію в Україні проєкту «Розробка плану дій щодо підтримки STEAM у сфері наукової ініціативи «Horizon Europe», що здійснювався Національним центром «Мала академія наук України» спільно з кафедрою ЮНЕСКО з наукової освіти. Завдяки щорічному конкурсу творчих робіт педагогів «Талановитий вчитель – обдарований учень», що проводиться інститутом упродовж 13 років, а також широкомасштабним науково-практичним заходам за тематикою наукової освіти та STEM/STEAM-освіти, інститут накопичив значний досвід і сформував партнерське коло для ідентифікації найкращих STEAM-практик. Саме інститутом подано для представлення на мапі STEAM-практик «Road-STEAMer» досвід партнерів, зокрема Ліцею імені Тараса Шевченка (м. Кропивницький), «SmartKids Online» (Скриньки знань) (м. Одеса), Дитячої академії «Futurum» (м. Київ).

Наукові працівники інституту долучилися до проведення круглого столу на базі кафедри ЮНЕСКО з наукової освіти Українського державного університету імені Михайла Драгоманова, присвяченого підсумкам участі НЦ «Мала академія наук України» в міжнародному проєкті «Розробка плану дій щодо підтримки STEAM у сфері наукової освіти в межах ініціативи «Horizon Europe» за підтримки Ecsite – Європейської мережі центрів і музеїв науки та за участю представників інституту, закладів освіти України та партнерів із Бельгії та Польщі.

Ключовим сегментом міжнародної наукової співпраці інституту є організація та проведення міжнародних наукових заходів в Україні, зокрема: II міжнародного наукового семінару «Шкільна освіта – пошук нових стратегій», під час якого висвітлювалися сучасні підходи до оновлення змісту і технологій шкільної освіти, розвитку освітнього середовища та підтримки інтелектуального й творчого потенціалу учнів; VI міжнародної науково-практичної онлайн-конференції «Обдаровані діти – скарб нації!», що стала провідним комунікаційним майданчиком для презентації світових і національних практик підтримки обдарованості та інтеграції українських досліджень у міжнародний

науковий простір. Під час конференції представлено 245 доповідей, проведено 8 практичних заходів (вебінар «Методика і практика проведення філософських вправ як засобу формування критично мислячої особистості»; майстер-класи «Техніка «Скрапбукінг» у освітній діяльності здобувачів і педагогів в умовах війни», «Кубики Рорі + ШІ – легкий шлях до творчості на уроках української та зарубіжної літератури в 5-6-х класах НУШ», «Використання штучного інтелекту для підготовки до уроків української мови та літератури: на допомогу вчителю», «Використання симуляцій під час вивчення фізики», «Gem-бот Storybook як інструмент інклюзивної освіти: підтримка обдарованих дітей з особливими освітніми потребами у творчій діяльності», «Підтримка обдарованих студентів на заняттях з технічних дисциплін», а також практичне заняття «Мрія та реалізація».

Тематика конференції привернула увагу знаних вчених із різних країн світу, які презентували свої виступи про світовий досвід дослідження питання обдарованості, зокрема Альберта Ціглера (ФРН), професора педагогічної психології та досліджень у сфері досконалості Ерланген-Нюрнберзького університету імені Фрідріха Олександра, генерального секретаря Міжнародної дослідницької асоціації розвитку та досконалості талантів (IRATDE), віцепрезидента Європейської ради з питань високих здібностей (ECHA), голови Європейської мережі підтримки талантів (ETSN), директора відділу обґрунтованих досліджень у Всесвітньому центрі обдарованості, головного редактора наукового журналу ECHA «Дослідження високих здібностей». Родзинкою конференції стала участь Джозефа Рензулі та Саллі Піс (США) – авторів всесвітньо відомої Моделі загальношкільного збагачення (Schoolwide Enrichment Model, SEM) і розробників онлайн-платформи Renzulli Learning, які представили доробок останнього десятиліття – систему SEM, що надає можливості збагачення та прискореного навчання через інтегровану множину освітніх послуг, акцентує увагу на сильних сторонах учнів, охоплює спектр від загального збагачення для всіх школярів до високоспеціалізованих процесів модифікації навчальної програми для академічно здібних, а також створює умови для безпосередньої дослідницької діяльності високомотивованих учнів і малих груп.

Під час конференції науковці інституту представили інформацію про широкий спектр досліджень, присвячених теоретичним і практичним аспектам роботи з обдарованими дітьми, зокрема проф. М.І. Піддячий висвітлив концепцію розвитку наукового мислення учнів МАН України, проф. О.Д. Рейпольська розкрила психолого-педагогічну підтримку обдарованих дошкільників у воєнний час.

У межах спільного дослідження з Університетом Квебеку (Канада) за підтримки Фонду нових рубежів у дослідженнях (New Frontiers in Research Fund) продовжено реалізацію проекту із вивчення впливу стресу на навчальну діяльність дітей в умовах війни, зокрема: проведено емпіричну роботу з дослідження впливу війни на українських учнів початкової школи, здійснено комплексну оцінку рівня стресу, когнітивних здібностей та академічної успішності учнів п'яти закладів освіти міст Києва та Харкова. З'ясовано, що

попри стрес і травматичний досвід діти здебільшого оцінюють своє життя скоріше позитивно, ніж нейтрально чи негативно; суб'єктивне сприйняття стресу не завжди відповідає географічній відстані до небезпеки, оскільки стрес, резильєнтність і благополуччя виявилися подібними у Харкові та Києві; учні загалом почуваються в школі безпечно й прийнятими, а школа в сучасних умовах виконує не лише освітню, а й важливу емоційно-підтримувальну функцію. Одним із головних висновків дослідження стало підтвердження того, що не лише війна чи близькість до небезпеки впливають на дітей, а й характер середовища, яке їх оточує: діти, які відчувають підтримку в школі та вдома, демонструють вищі рівні резильєнтності та благополуччя навіть за наявності значного травматичного досвіду.

У 2025 р. *Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти» НАПН України* продовжував системний і всебічний розвиток міжнародного наукового співробітництва за всіма стратегічними напрямками: співпраця з університетами-партнерами; участь у міжнародних проєктах і програмах мобільності персоналу; членство в міжнародних асоціаціях та організаціях.

Створення міцних та успішних міжнародних зв'язків є невід'ємною частиною стратегії розвитку університету. Міжнародна наукова співпраця університету суттєво вплинула на якість освітнього процесу та наукову роботу. Передові технології та партнерська співпраця з іноземними фахівцями сприяють упровадженню сучасних стандартів у галузі педагогіки, психології, економіки та управління. Університет послідовно реалізує стратегію цифровізації, впроваджує інновації та інтегрується у світовий науково-освітній простір, створює умови для безперервного професійного розвитку як науково-педагогічних працівників, так і здобувачів освіти.

У звітний період одним із пріоритетів міжнародної співпраці університету в межах укладених документів була співпраця із зарубіжними закладами освіти та науковими установами 17 країн світу, зокрема: Гуманітарно-природничим університетом ім. Яна Длугоша та Вищою лінгвістичною школою у м. Ченстохові; Католицьким університетом ім. Івана Павла II та Університетом суспільно-природничих наук ім. Вінцента Поля в м. Любліні; Академією спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської у Варшаві; Університетом економіки та гуманітарних наук Сікорського в м. Бельсько-Бялій та Міжнародною академією прикладних наук у м. Ломжі (Польща); Університетом Коменського в м. Братиславі та Пряшівським університетом (Словаччина); Університетом штату Північна Кароліна (США); Грузинським авіаційним університетом і Державним університетом ім. Шота Руставелі (Грузія); Філією АО «Національний центр підвищення кваліфікації «Орлеу» «Інститут підвищення кваліфікації педагогічних працівників по Жамбильській області» (Казахстан); Варненським вільним університетом ім. Чорноризця Храбра та Вищою школою менеджменту (Болгарія); Національним коледжем «Міхай Емінеску» (Молдова); Центром міжнародних освітніх проєктів (ФРН); Компанією Sinapse Print Simulators (Франція), провайдером з навчання на симуляторах; Естонською асоціацією інженерів, що об'єднує усі головні

інженерні організації Естонії та представляє інтереси естонських інженерів у стратегічно важливих питаннях розвитку інженерної професії; Asocitate de Ajutor Amurtel (Румунія); Кооперативною асоціацією Legacy17, Соллентуна (Швеція); ТОВ «ZF Education» (Азербайджан) тощо.

Упродовж року укладено чотири угоди та меморандуми про співробітництво, зокрема: із Asocitate de Ajutor Amurtel (Румунія) та Державним університетом імені Шота Руставелі (Грузія); Меморандум про взаєморозуміння з Legacy 17 Cooperative Association, Sollentuna (Кооперативна асоціація Legacy 17, Соллентуна) (Швеція); ТОВ «ZF Education» (Азербайджан) з метою набору іноземних громадян та осіб без громадянства для навчання в університеті.

З метою обміну досвідом задля підвищення якості вищої освіти в Україні та відповідності системи вищої освіти європейським стандартам упродовж року делегація університету відвідала Румунію для зустрічі з Діді Ананда Девапрія, координатором освітніх та соціальних ініціатив Румунії в межах проєкту «AMURTEL International»; відбулася робоча зустріч з представником Азербайджану Заргарлі Фуадом Елдаром огли, директором ТОВ «ZF Education» для обговорення питань рекрутингу азербайджанських громадян для здобуття вищої освіти за кордоном. За результатами переговорів підписано контракт про набір іноземних громадян та осіб без громадянства для навчання в університеті.

Продовжувалася робота із реалізації трьох міжнародних проєктів, що підвищує якість наукових результатів та ефективність їхнього практичного застосування: українсько-польського проєкту «Реалізація моральних цінностей як фактор побудови школи, що є місцем притулку», спільно із Університетом Вінсента Поля та Католицьким університетом ім. Івана Павла II (Польща); проєкту «Військова травма, посттравматичний стресовий розлад та підвищення психічної стійкості», організаторами якого стали Академія спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської (Польща) та Community Stress Prevention Centre (Центр профілактики стресу в громаді) (Ізраїль). У межах проєкту чотири науково-педагогічні працівники кафедри психології та особистісного розвитку університету успішно завершили навчання за курсом базового консультування з позитивної психотерапії та отримали відповідні сертифікати; проєкту «Learning Edge Nexus project» (Швеція), в межах якого науково-педагогічні працівники університету спільно із зарубіжними партнерами співпрацюють над створенням загальної онлайн-платформи для трансформаційного навчання Learning Edge Nexus.

На запрошення команди менеджменту проєкту «Професійна освіта та навчання в Східному партнерстві», що фінансується Федеральним міністерством економічного співробітництва та розвитку ФРН, проф. Л.М. Сергєєва провела тренінг за темою «Започаткування педагогічної логістики в управлінні закладом освіти» та ознайомила учасників проєкту з поняттями «педагогічна логістика», «освітня послуга», умовами застосування логістичної системи та прикладами проєктування освітньо-логістичних систем в освітньому процесі, event-менеджментом як універсальною технологією реалізації стратегічних цілей закладу освіти.

Університет залучено до проведення заходів провідних міжнародних інституцій, професійних асоціацій та мереж, зокрема: European Institute of Innovation and Technology (Європейський інститут інновацій та технологій); House of Europe (Дім Європи); Scholars at Risk Europe (Стипендіати в зоні ризику Європи); Institute of Strategic Risk Management (Інститут стратегічного управління ризиками); International Science Council (Міжнародна наукова рада); Офіс підтримки вченого. У межах цієї співпраці університет запрошував іноземних лекторів та експертів для проведення гостьових лекцій за темами: «Чи стоїмо ми перед кризою критичного мислення у вищій освіті?» (Тоні Вагнер, старший науковий співробітник Інституту політики навчання) (США); «Секрети успіху іноземних студентів» (Алан Атлі, декан з академічної стратегії Центрального коледжу мистецтв і дизайну імені Святого Мартіна Університету творчих мистецтв) (Велика Британія); «Забезпечення якості під час проходження змішаної мобільності» (Анрі Аннала, старший викладач англійської та шведської мов в Університеті прикладних наук Тампере, експерт з цифрової педагогіки Фінської національної агенції освіти) (Фінляндія); «Побудова екосистем освіти та роботи в епоху штучного інтелекту» (Кірбі Ван ден Бранде, експерт з інновацій, підприємець, консультант з корпоративного впливу) (Нідерланди). Одинадцять гостьових лекцій відомих науковців та експертів із Австралії, Великої Британії, Європи та США стали платформою для передачі практичних знань і досвіду експертів.

У межах програми «Запрошений професор» науково-педагогічні працівники університету мали можливість поділитися досвідом у сфері викладання, управління, організації досліджень та інновацій і бути в курсі нових тенденцій у світовій науці та освіті, зокрема: проф. О.В. Дубініна читала лекції та проводила семінари з предметів «Методика роботи з обдарованим учнем» в Академії спеціальної педагогіки ім. Марії Гжегожевської (Польща); проф. Т.І. Буплаєнко прочитала курс лекцій польською мовою з дисциплін «Міжкультурний менеджмент у соціальній освіті», «Етика соціально-педагогічної діяльності у вихованні молодого покоління», «Соціальні проєкти та волонтерство», «Освіта на користь сталого розвитку». Під час перебування у Варшаві науково-педагогічні працівники вивчали досвід професійної підготовки педагогів в академії, що відкриває нові можливості для вдосконалення системи неперервної педагогічної освіти в Україні в умовах її адаптації до вимог загальноєвропейського простору вищої освіти.

З метою налагодження наукових контактів з університетами-партнерами та міжнародними організаціями, розвитку професійної майстерності та підвищення якості викладання у звітному році науково-педагогічними працівниками університету здійснено 7 закордонних відряджень, зокрема: на запрошення Центру «Жіночі перспективи» доц. Г.В. Бережна брала участь у роботі 69-ї сесії Комісії ООН з питань становища жінок (США) за підтримки CARE International (Глобальна конфедерація гуманітарних організацій, що бореться з бідністю та соціальною несправедливістю) та Міністерства закордонних справ ФРН, основний фокус сесії – привернення уваги міжнародної спільноти до впливу війни на становище жінок в Україні, для посилення голосу

українок на міжнародній арені; проф. В.В. Мороз відвідав щорічний освітній ярмарок «Botswana Human Resource Development Skills Fair and Career Clinics 2025» (Ярмарок навичок розвитку людських ресурсів та кар'єрні клініки Ботсвани 2025) (Ботсвана). На ярмарку в межах реалізації спільного наукового проєкту «Scientific virtual coworking lab of AI» (Наукова віртуальна коворкінгова лабораторія штучного інтелекту) з ГО «Наукова установа «Цифрова агенція е-Екологія» презентовано освітньо-професійні програми університету для залучення потечійних здобувачів вищої освіти серед іноземних громадян; доц. О.В. Просіна, директор Центру післядипломної освіти, відряджалася до Румунії на запрошення Asociatia Educatiei Neogumaniste (Асоціація неогуманістичної освіти) для участі в міжнародній конференції «Неогуманізм у дії» та до Республіки Польща для навчання за програмою «Громадянська демократія»; доц. Г.Ю. Кравченко стала учасником міжнародної програми стажування та конференції «Європейські студії. Навчання та викладання у світі технологій» за організації Університету Бабеш-Боляй (Румунія). Вона ознайомилася із сучасними моделями викладання у цифровому середовищі; представила український досвід підготовки фахівців соціальної та освітньої сфери.

Зарубіжний досвід організації освітнього процесу використовується в університеті при розробленні нових навчальних програм. Особлива увага приділяється практико-орієнтованому навчанню для забезпечення здобувачам вищої освіти релевантних навичок у майбутній професійній діяльності. Застосування міждисциплінарного підходу сприяє формуванню комплексного світогляду, а розвиток soft skills (м'яких навичок) – підвищенню конкурентоспроможності випускників на ринку праці.

Спільно із зарубіжними партнерами проводилися наукові дослідження. У межах наукової роботи аспірантка А.Г. Єфімова взяла участь у дослідницькому проєкті «Психологічні особливості соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції в умовах війни» і стала переможницею програми WCEE Research Fellowship for Ukrainian PhD Students при Мічиганському університеті (США); аспірантка Н.І. Непийп навчалася за міжнародною програмою «Civic Studies and Learning for Democracy» («Громадянські дослідження та навчання для демократії») в Інституті громадянських досліджень та навчання для демократії (ФРН) у межах Меморандуму про співпрацю та взаєморозуміння між університетом та Університетом Штату Північна Кароліна (США).

Упродовж року науково-педагогічні працівники університету опублікували в зарубіжних виданнях, що індексуються в наукометричних базах даних, значну кількість дослідницьких робіт і наукових статей та монографій, зокрема у Scopus, Web of Science Core Collection; у міжнародних наукових виданнях; збірниках матеріалів міжнародних науково-практичних конференцій, вебінарів, форумів, семінарів, а також у провідних міжнародних видавництвах. В журналі «Неогуманізм у дії, що надихає на мудрість, любов і мужність» опубліковано статтю Діди Ананди Девапрії «Stronger in the Broken Places:Facilitating Post-Traumatic Growth in Education» (Міцніші в зламаних місцях: Сприяння посттравматичному зростанню в освіті) про співпрацю університету з Asociate de Ajutor AMURTEL (Румунія), розпочате в квітні 2025 р.

У межах наукової та освітньої співпраці із зарубіжними колегами наукові, науково-педагогічні, педагогічні працівники, здобувачі вищої освіти інститутів університету взяли участь у 52 міжнародних заходах: 25 міжнародних науково-практичних конференціях, 3 семінарах, 13 вебінарах, 2 форумах, 3 круглих столах, майстер-класі, саміті, 4 міжнародних виставках.

Організовано та проведено низку міжнародних заходів за участю та за організації університету. Науково-педагогічні працівники долучилися до роботи Міжнародного круглого столу «Інтернаціоналізація як рушійна сила розвитку вищої освіти, заснованої на дослідженнях», організованого Національним Еразмус+ офіс в Україні спільно з МОН України та командою національних експертів з реформування вищої освіти Програми ЄС Еразмус+ за підтримки SPHERE (неурядова організація, створена у Женеві у 1997 р. групою фахівців у сфері гуманітарної допомоги), European Education and Culture Executive Agency (Виконавче агентство Європейської Комісії) та за участі проф. Яна Гупкенса, старшого політичного радника Виконавчої ради Маастрихтського університету (Нідерланди).

Відповідно до угоди про співпрацю із Католицьким університетом ім. Івана Павла II (Польща) проведено науково-практичний семінар «Передовий досвід виховання майбутніх педагогів дошкільної та початкової освіти, загальноосвітньої та спеціальної освіти», під час якого обговорювалося широке коло питань, пов'язаних з інноваційними підходами до підготовки майбутніх педагогів та управлінців у сфері освіти.

У межах укладеної в 2019 р. угоди про співробітництво із Університетом управління охороною праці в м. Катовіце (Польща) делегація науково-педагогічних працівників університету на чолі із проф. Н.П. Мурановою взяла участь в I Міжнародному круглому столі з питань академічної мобільності та обміну в межах програми Еразмус+, в роботі якого також узяли участь 28 представників закладів вищої освіти Азербайджану, Грузії, Португалії, Туреччини, України, Фінляндії, ФРН та Чехії. Під час круглого столу обговорювалися питання відновлення економіки через розвиток людського капіталу.

Важливим напрямом діяльності університету є участь наукових, науково-педагогічних та педагогічних працівників університету в програмах підвищення кваліфікації та стажування за кордоном.

Упродовж року 17 науково-педагогічних працівників університету стажувалися та підвищували кваліфікацію в Польщі, Румунії, ФРН.

З метою професійного розвитку науково-педагогічних працівників та розширення доступу здобувачів вищої освіти до світових освітніх ресурсів університет підключено до провідних освітніх платформ Coursera та Udemy, наукових баз Research4Life та Bentham Science Publisher, а також для вивчення англійської мови Reallyenglish.

Тридцять чотири науково-педагогічні працівники університету є членами міжнародних асоціацій, зокрема: Української асоціації організаційних психологів і психологів праці Європейської асоціації психології праці та організаційної психології; Європейської асоціації дослідників освіти;

Міжнародної асоціації прикладної психології; членами редакційних колегій, наукових рад та рецензентами наукових видань, зокрема: Social Pedagogy (Соціальна педагогіка); Journal of Economics, Trade and Marketing Management (Журнал економіки, торгівлі та управління маркетингом) (США); «The Baltic Scientific Journals SOCIO WORLD» (Балтійські наукові журнали SOCIO WORLD); «Pedagogika. Studia i Rozprawy» (Педагогіка. Дослідження та дисертації) (Польща); «Creative Education» (Креативна освіта) (США); Academic Research Publishing Group (Академічні дослідження. Видавнича група) тощо.

За результатами наукової та освітньої діяльності університет посідав не чільні позиції в міжнародних рейтингах і наукометричних базах, зокрема: «Scopus» – серед закладів вищої освіти України 151 місце; Webometrics – серед закладів вищої освіти України 157 місце; у світовому рейтингу – 13963, серед навчальних закладів освіти Європи – 1578; UniRank – серед закладів вищої освіти України 157 місце; у світовому рейтингу – 7992; AD Scientific Index – серед закладів вищої освіти України 95 місце; у світовому рейтингу – 4543, серед закладів освіти Європи – 1539; Ukrainian National H-index Ranking – серед вчених закладів вищої освіти України – 49 місце. Університет включено до Всесвітнього рейтингу університетів 2025 (Times Higher Education World University Rankings (Рейтинг світових університетів Times Higher Education) 2026 та Всесвітній науковий міждисциплінарний рейтинг 2025.

Відповідно до Статуту та Стратегії розвитку *Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського* на 2017-2026 рр. міжнародне наукове співробітництво є пріоритетним напрямом діяльності установи і здійснюється за такими напрямками: налагодження наукових зв'язків зі спорідненими закордонними установами; дослідження світових тенденцій розвитку освіти і педагогічної науки; вивчення, узагальнення та поширення світового досвіду; здійснення закордонних відряджень науковими працівниками; подання заявок для участі у міжнародних проектах/грантах; організація і проведення міжнародних наукових заходів в Україні; участь у міжнародних наукових заходах; стажування та підготовка наукових працівників за кордоном; членство у спільних з іноземними партнерами редакційних колегіях наукових видань тощо.

Продовжувалася співпраця у царині історії освіти із норвезькими вченими Спеціалізованого університету в м. Осло (Норвегія), Національним педагогічним музеєм і Бібліотекою Я.А. Коменського (Чехія), мета якої – введення історії освіти України до міжнародного простору, поширення результатів наукових пошуків серед широкої спільноти науковців і освітян, обмін виданнями та іншими видами інформації. Плідною є багаторічна співпраця із європейськими істориками освіти, зокрема з Марком Депаїпе (Бельгія), Бріт Марі (Норвегія), Вучіною Зоріч (Угорщина), Бланкою Кудлачовою (Словаччина), Іветою Кестер (Латвія), Сімонетою Поленгі (Італія), Томасом Каспером (Чехія).

Постійно підтримуються контакти із освітянами Австралії (Університет Монаша, Університет Ньюкасла) щодо обміну матеріалами та надання можливості для англomовних освітян скористатися педагогічним досвідом В.О. Сухомлинського.

З метою проведення спільних заходів та книгообміну започатковано співпрацю із Головною бібліотекою Академії спеціальної педагогіки імені Марії Гжегожевської, Поморського університету (Польща), налагоджуються наукові зв'язки з партнерами із Тракійського університету (Болгарія), Університету Озегіна (Туреччина).

Науковці бібліотеки аналізували електронні ресурси баз даних Scopus, Web of Science, здійснювали моніторинг сайтів міжнародних організацій, закордонних закладів освіти з метою пошуку актуальної інформації про міжнародні наукові конференції, конкурси, гранти та з метою вивчення, узагальнення та поширення закордонного досвіду під час підготовки планової продукції, інформаційних, бібліографічних та аналітичних оглядів.

Наукові працівники проаналізували низку електронних ресурсів (академічних платформ): Sage Journals, Taylor & Francis Online, Wiley Online Library, JSTOR, Brill Online, Elsevier. Опрацьовано електронні ресурси Google Books, Internet Archive з метою пошуку та систематизації праць Марії Монтессорі, виданих іноземними мовами, публікацій та праць світових дослідників біографії та творчого доробку педагога для подальшого залучення їх до планового біобібліографічного покажчика, присвяченого Марії Монтессорі із метою пошуку статей закордонних учених – теоретиків деколонізації – з подальшим їх вивченням для обґрунтування деколоніального підходу в українській педагогічній біографістиці; вивчення та узагальнення закордонного досвіду освіти. Здійснено джерелознавчий аналіз і синтез педагогічних джерел італійською мовою другої половини XIX – початку XX ст. з фондів бібліотеки, в яких представлено демократичні та гуманістичні ідеї розвитку освіти в Італії; моніторинг і аналіз міжнародних проєктів «Креативна Європа», «Europa Nostra», USAID, Британської ради для використання при підготовці заявок на отримання міжнародних грантів.

До електронного інформаційно-бібліографічного ресурсу «Педагоги України та світу» бібліотеки станом на кінець 2025 р. включено 20 персоналій закордонних педагогів. Кількість відвідувань ресурсу протягом 2025 р. становила майже 20 тис. із США (1330); ФРН (393); Ірландія (342); Польща (267); Швеція (232); Нідерланди (152); Індонезія (111); Чехія (98); Франція (86); Велика Британія (59).

Продовжено реалізацію онлайн-проєкту «Sukhomlinskyi News», у межах якого презентовано дописи про вихід чергового бюлетеня як форми впровадження результатів дослідження. Цей бюлетень створює та оприлюднює Алан Кокеріль – австралійський вчений і популяризатор спадщини В.О. Сухомлинського серед англомовних читачів усього світу. Упродовж 2025 р. на фейсбук-сторінці бібліотеки розміщено 12 дописів.

Науковці бібліотеки виступали з доповідями під час проведення міжнародних наукових заходів, зокрема: IV Міжнародного наукового форуму «Адаптивні процеси в освіті»; VII Міжнародного науково-практичного вебфоруму «Forum SOIS, 2025: Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя» під егідою міжнародного проєкту Erasmus+ CBHE «Мікро кредити на основі МООС для професійного розвитку вчителів»;

XI Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні проблеми в системі освіти: заклад загальної середньої освіти – доуніверситетська підготовка – заклад вищої освіти»; IX Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток інноваційних систем: тенденції, виклики, перспективи»; Міжнародної науково-практичної конференції «Цифрова компетентність вчителя 2025: формуючи майбутнє освіти»; VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Освітні і культурно-мистецькі практики в контексті інтеграції України у міжнародний науково-інноваційний простір в умовах воєнного часу» тощо.

Результати вивчення та узагальнення закордонного досвіду науковими працівниками бібліотеки відображено у статтях в іноземних виданнях, що індексуються у Scopus і WoS та у фахових виданнях.

Популяризація наукової діяльності бібліотеки на міжнародному рівні здійснюється через підготовку розділів монографій, зокрема у співавторстві із закордонними вченими. Підготовлено та оприлюднено наукові статті і розділи монографій у співавторстві із закордонними вченими, зокрема з Тією Рутман, президентом International Society for Engineering Pedagogy (Міжнародне товариство з інженерної педагогіки), з німецьким вченим проф. Юргеном Кеберляйн-Керлером, португальським вченим проф. Луїсом Мігелем Кардосо із Polytechnic Institute of Portalegre and the Center for Comparative Studies of the University of Lisbon (Політехнічний інститут Порталегре та Центр порівняльних досліджень Лісабонського університету) (Португалія).

З метою підготовки заявок для участі в реалізації міжнародних проєктів рішенням вченої ради бібліотеки створено проєктну групу у складі 18 науковців, які брали участь у заходах, що інформують і звітують про міжнародні та українські гранти і проєкти: Семінар-інфосесія «Розвиток міжнародної співпраці: можливості програми ЄС Еразмус+ для наукових установ і закладів освіти України»; презентації проєкту «Стартап-школа Академ.сіті – інноваційна екосистема для розвитку академічних стартапів наукових установ НАН України»; інформаційному заході «Грантові можливості Національного фонду досліджень України та інструменти підтримки в рамках Програми «Горизонт Європа»»; вебінарі ЮНЕСКО «Міста, що навчаються. Навчання без обмежень: розширення можливостей міських громад через простори неформального навчання»; заході з представлення фінального звіту проєкту «Horizon Europe Policy Support Facility «PSF Country: Support to Ukraine on Research Infrastructure Policy»» (Механізм підтримки політики Горизонт Європа «PSF Country: Підтримка України щодо політики дослідницької інфраструктури»); тренінговому курсі із написання грантових заявок «GrantWay».

Науковці бібліотеки брали участь у реалізації міжнародних наукових проєктів: міжнародного проєкту «Зміни педагогічних факультетів та університетів у XXI столітті»; проєкту Erasmus+ CBHE «Мікро-кредити на основі МООС для професійного розвитку вчителів»; міжнародного проєкту «UA-Talent-UP – Розвиток підприємництва, креативності та міжкультурних компетентностей для забезпечення високої якості викладання в Україні».

Науковими працівниками бібліотеки у співпраці із Політехнічним інститутом в Портелегре (Португалія), Поморським університетом (Польща), Стамбульським університетом, Університетом Озегіна (Туреччина), Талліннським технічним університетом (Естонія), Тракійським університетом (Болгарія), Університетом Арада ім. Ауреля Влаіку (Румунія) організовано і проведено 5 міжнародних наукових конференцій і форумів, у межах яких організовано і проведено: X Всеукраїнську науково-практичну конференцію з історії освіти «Педагогічна біографіка в структурі наук про освіту: ключові концепти, теорії, джерела» у межах Всеукраїнського фестивалю науки – 2025; I Міжнародну науково-практичну конференцію «IAT GDT, 2025: Перша Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційно-аналітичні тренди глобальної цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології» (до Всеукраїнського фестивалю науки – 2025) у співпраці із закладами вищої освіти України; IV Міжнародний науковий форум «Адаптивні процеси в освіті»; VII Міжнародний науково-практичний вебфорум «Forum SOIS, 2025: Розбудова єдиного відкритого інформаційного простору освіти впродовж життя» тощо.

Вчені бібліотеки взяли активну участь у 27 міжнародних наукових заходах, під час яких виголошували доповіді: 2 форумах, конгресі, 2 виставках, 22 конференціях; 2 науково-практичних семінарах в Австрії, Латвії, Литві, Молдові, Польщі, Португалії, Словаччині, Туреччині, Франції, ФРН, Чехії, Швеції та Україні, зокрема: Міжнародній конференції про історичне та сучасне використання природного середовища та шкільних садів для освіти «Природа як вчителька», під час якої акад. Л.Д. Березівська презентувала доповідь «Природа та шкільні сади як простір навчання і виховання дітей в закладах освіти України (кінець 19 – початок 21 ст.)»; Міжнародній постійній конференції з історії освіти «Вчителі та викладання: історія в русі»; Міжнародній науково-практичній конференції «Science, education and society: new research and perspectives: International scientific-practical conference» (Наука, освіта і суспільство: нові дослідження і перспективи: Міжнародна науково-практична конференція) тощо.

Упродовж року п'ять наукових і науково-педагогічних працівників бібліотеки стажувалися в Австрії та Польщі.

Наукові працівники бібліотеки є членами спільних з іноземними партнерами наукових рад, редакційних колегій наукових видань, міжнародних товариств, асоціацій, організацій і фондів, є рецензентами періодичних видань, зокрема: акад. Л.Д. Березівська – рецензент наукового фахового журналу «Prima Educatione» (Провідна освіта) (Польща); акад. О.В. Сухомлинська – рецензент мультидисциплінарного наукового журналу «Education Journal» (Освітній журнал); ст. досл. М.Л. Росток – рецензент у складі редакційної колегії журналу «Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala» (Румунський журнал багатовимірної освіти) (Румунія), що індексуються Web of Science (WOS), EBSCO, Google Scholar, ICI Journals Master List – Index Copernicus, Ideas RePeC, Econpapers, Socionet, CEEOL, Ulrich ProQuest, Cabell, Journalseek, Scipio, Philpapers, KVK, WorldCat, CrossRef; проф. Т.С. Бондаренко – член редакційної колегії журналу «Acta INFOLOGICA» (Туреччина); проф. Н.О. Терентьева – член редакційних колегій іноземних фахових видань «Acta et Commentationens.

Sciences of Education. Scientific Journal» (Акти та коментарі. Науки про освіту. Науковий журнал) (Молдова) та «Eniologie cloveka, enimedicina, eniopsyhologie» (Еніологія людини, енімедицина, еніопсихологія) (Чехія).

Сімнадцять науковців бібліотеки є членами міжнародних організацій, зокрема: акад. Л.Д. Березівська – Британського товариства істориків освіти (Велика Британія), Всесвітньої асоціації істориків освіти, Української асоціації дослідників освіти, що є структурною частиною Європейської асоціації дослідників освіти, Міжнародної асоціації сучасної освіти, науки та культури; ст. досл. М.Л. Ростока – член Громадської організації «Міжнародна фундація науковців та освітян», Міжнародної асоціації сучасної освіти, науки та культури; Міжнародного товариства інженерної педагогіки, що має консультативний статус при ЮНЕСКО; ст. наук. сп. О.Є. Матвійчук – член Міжнародної академії культури безпеки екології та здоров'я, Української асоціації європейських студій, Української бібліотечної асоціації, що є структурною частиною Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та установ тощо.

У 2025 р. *Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи НАПН України* успішно підтримував існуючі наукові зв'язки із міжнародними організаціями, продовжував налагодження нових зі спорідненими науковими установами, ЗВО інших держав, міжнародними організаціями і фондами з питань освіти, педагогіки та психології із метою інтеграції до Європейського науково-освітнього простору, представлення досягнень української практичної психології і соціальної педагогіки на міжнародному рівні, участі у підготовці та реалізації міжнародних програм і проєктів, а також участі у з'їздах, конференціях, симпозіумах, що проводились за кордоном.

Відповідно до Угоди між центром та Школою соціальної роботи Університету Вейна (США) продовжується дослідження здоров'я дітей упродовж життя «Українське лонгітюдне дослідження» – моніторинг впливу різних факторів на психічне та фізичне здоров'я українських дітей упродовж життя у базовому модулі дослідження, починаючи з 6 класу, з особливим фокусом на ризикованій поведінці щодо власного здоров'я, насамперед факторах ризику залежної поведінки.

Працівникам психологічної служби системи освіти рекомендовано у 2025-2026 н.р. узяти участь у п'ятій хвилі лонгітюдного дослідження, зокрема ризикованої поведінки щодо власного здоров'я та впливу травматичних подій на особистість здобувачів освіти. Методики щодо вивчення ментального здоров'я, які є частиною УЛД, додані до оновленого Переліку психодіагностичних методик і методик соціально-психологічних обстежень, розміщеного у підготовленому і виданому посібнику «Застосування діагностичних мінімумів в діяльності працівників психологічної служби».

Наукові працівники центру беруть активну участь у реалізації спільних із закордонними партнерами проєктів, зокрема: українсько-британського проєкту «Dity Online: досвід, знання та поведінка українських дітей та їхніх батьків щодо ризикованої поведінки в інтернеті під час війни в Україні», що реалізується Фондом розвитку науки та освіти «Інтелект» за підтримки програми

«SafeOnline», дослідницьким консорціумом у складі центру, закладів вищої освіти України та Міжнародного дослідницького інституту поліцейської діяльності та громадського захисту Університету Англія Раскін (Велика Британія). Дослідження організовано як суцільне опитування учнів середніх класів та їхніх батьків у трьох регіонах України (Івано-Франківська, Київська та Чернігівська області), від яких відібрано по чотири школи, що забезпечило територіальне охоплення та врахування контексту воєнної ситуації і впливу бойових дій різного рівня. Дослідження «Діти-онлайн» реалізовано в межах чергової хвилі багаторічного моніторингового проєкту, спрямованого на оцінку впливу соціальних, психологічних і середовищних чинників на здоров'я українських дітей впродовж їх дорослішання (починаючи з 6-го класу), із фокусом на ризикованій та проблемній поведінці, що може впливати на їхній добробут і безпеку; проєкту «НОРЕ (Надія) – допомога в подоланні: укріплення життєстійкості сімей ветеранів та військових у воєнний та повоєнні часи», що імплементується компанією GIZ спільно із німецькими експертами Вищої психологічної школи м. Берліна за дорученням Уряду ФРН через ГО «Агенція розвитку проєктних ініціатив». Проєкт спрямований на укріплення психологічного здоров'я дітей та жінок (дружин, сестер і матерів) з родин ветеранів та військових, є логічним продовженням ініціативи із професійної підготовки українських психологів до роботи із населенням, постраждалим через впливи війни. Розроблено комплексну психоедукаційну програму «Допомога у подоланні: укріплення резильєнтності сімей ветеранів та військових у воєнний та повоєнні часи» та програму «Компас життєстійкості» для дітей віком 12-14 років, спрямовану на формування навичок самоаналізу у проявах емоцій та поведінки, діагностики стану дорослого та вибору відповідної стратегії поведінки, краще розуміння реакцій батьків-ветеранів. Програма «Ключі моєї сили» для жінок передбачає інтроспективне дослідження емоцій, поведінкових реакцій та усталених патернів поведінки, комунікації з чоловіками-ветеранами та військовими. Програми, розроблені із урахуванням принципів цілісності, системності, технологічності та варіативності, пройшли апробацію на базі 40 закладів освіти Дніпропетровської, Кіровоградської, Київської та Чернігівської областей, отримали схвальні наукові висновки та рецензії і рекомендовані центром для використання у практичній роботі психологів. У межах проєкту підтримано професійну платформу «НОРЕ-network» як ресурс підвищення професійної компетентності психологів; проєкту «Інклюзивна підтримка у професійно-технічній освіті: підвищення кваліфікації шкільних психологів для різних потреб», що реалізується компанією GIZ за дорученням Уряду ФРН через ГО «Агенція розвитку проєктних ініціатив» спільно із центром, метою якого є посилення професійного потенціалу психологів у наданні якісної підтримки учням і педагогам відповідно до різних потреб в умовах закладу професійної освіти; проєкту «Думай на рівних: комплексна програма соціально-емоційного розвитку та психосоціальної підтримки дітей дошкільного віку», що реалізується ВФ «Крок за кроком» за підтримки міжнародної неприбуткової організації «Think Equal» (Думай на рівних) (Велика Британія) і має сприяти формуванню соціально-емоційних навичок у дітей дошкільного віку, посилюватиме

професійні навички педагогів з питань соціально-емоційного розвитку та ментального здоров'я дітей дошкільного віку, розвивати навички батьків підтримувати стересостійкість і соціально-емоційне благополуччя своїх дітей. Програма охоплюватиме 1133 заклади дошкільної освіти, 2888 груп дітей від 3 до 6 років, навчання 4040 педагогів змісту програми «Думай на рівних» відповідно до освітньої програми підвищення кваліфікації працівників закладів дошкільної освіти «Соціально-емоційне навчання: створення середовища рівності та взаємоповаги», навчання команди із 30 тренерів з Вінницької, Волинської, Дніпропетровської, Житомирської, Запорізької, Івано-Франківської, Київської, Кіровоградської, Львівської, Миколаївської, Одеської, Полтавської, Рівненської, Сумської, Тернопільської, Харківської, Хмельницької, Черкаської, Чернівецької, Чернігівської областей.

Упродовж року центром здійснено організаційні заходи і проведено в Україні три міжнародні наукові конференції: I Міжнародну науково-практичну конференцію молодих вчених «Актуальні проблеми сучасної психології у вимірах війни і миру: проблеми, досвід, нові концепції та перспективи» із загальною кількістю понад 100 учасників, зокрема із Австрії, Литви, Хорватії, Чехії; II Міжнародну науково-практичну конференцію «Психологічні засади збереження ментального здоров'я учасників освітнього процесу» за участю понад 100 вчених, зокрема із Польщі, Румунії, Туреччини та ФРН; Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Сучасні підходи та перспективи професійного розвитку фахівців соціономічних професій» за участю понад 100 ос., зокрема із Ізраїлю, Польщі, Румунії, США та ФРН. За результатами проведення конференцій підготовлено збірники матеріалів і доповідей.

Науковці центру брали активну участь у міжнародних наукових заходах, що проводилися в Україні, зокрема: Науково-практичній конференції «Актуальні питання громадського здоров'я та екологічної безпеки України» (XXI Марзєєвські читання) із участю закордонних фахівців; V Всеукраїнській міждисциплінарній науково-практичній конференції «Інклюзивна освіта: ідея, стратегія, результат»; VII Міжнародній науково-практичній онлайн-конференції «Гармонізація системи освіти України з європейським освітнім простором: досягнення, виклики та перспективи» у межах проєкту європейської освітньої мережі «Євридика» – «Eurydice Ukraine: Improving Education Accessibility» (Євридика Україна: Покращення доступності освіти) за підтримки Європейської комісії; XI Міжнародному конгресі із спеціальної педагогіки та психології «Освіта без бар'єрів: євроінтеграційні виміри». У виступі на конгресі акад. В.Г. Панок звернув увагу на психологічний аспект освітньої інклюзії, наголосив на тому, що психологічна служба освіти стає стратегічним елементом підтримки дитини, сім'ї та педагога в умовах кризових викликів і воєнного часу, що інклюзія – це не лише про дітей з особливими освітніми потребами, це про суспільство, яке навчається бути людським. Результатом проведення конгресу стало видання матеріалів «Освіта без бар'єрів: євроінтеграційні виміри: матеріали XI Міжнародного конгресу зі спеціальної педагогіки та психології» тощо.

У 2025 р. наукові працівники центру провели робочі зустрічі із представниками компанії GIZ з метою вирішення організаційних питань, пов'язаних з реалізацією проєктів «Інклюзивна підтримка у професійно-технічній освіті: підвищення кваліфікації шкільних психологів для різних потреб», «Спільна ініціатива України та Румунії для соціального відновлення, інклюзії та згуртованості українських громад» і проведенням міжнародних наукових заходів.

Наукові працівники центру є активними учасниками академічної мобільності, зокрема: канд. пед. наук І.І. Ткачук стажувалася у Словаччині за темою «Штучний інтелект (ШІ): методика використання, міжнародний досвід та правові аспекти регулювання»; науковий співробітник А.В. Григоренко пройшла курс професійного розвитку «Сучасні моделі подолання втрати та горя» (Ізраїль); канд. психол. наук Н.В. Лунченко – курс «Профілактика вигорання та підтримка самодопомоги: інтенсив з Бабетт Ротшильд» (Інститут комплексної травми у Великій Британії); ст. наук. сп. Р.А. Мороз – курс за протоколом SEE FAR CBT (сертифікована онлайн-програма «Community Stress Prevention Center» (Центр профілактики стресу в громаді) (Ізраїль); канд. пед. наук І.І. Ткачук – курс професійного розвитку «Сучасні моделі подолання втрати та горя» (Ізраїльська коаліція з питань травми); д-р психол. наук М.В. Саврасов – курс за Модулем PhD «Робота з біженцями та особами, що пережили війну» (Агентство ООН у справах біженців).

Вчені центру є членами спільних з іноземними партнерами редакційних колегій наукових видань, зокрема: проф. С.К. Шандрук – член редакційної колегії наукового видання «Pedagogika Katolicka» (Польща), член вітчизняного наукового видання «Вісник Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди. Психологія».

Міжнародна наукова співпраця центру – один із основних чинників підвищення рівня ефективності його наукової діяльності. Незважаючи на сучасні виклики, центр і в подальшому спрямовуватиме свою діяльність на інтеграцію в світову наукову спільноту.

XI. РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ

XI.1. РОБОТА З НАУКОВИМИ, НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИМИ І КЕРІВНИМИ КАДРАМИ НАПН УКРАЇНИ

Кадровий склад НАПН України включає працівників її установ, дійсних членів (академіків), членів-кореспондентів, іноземних членів і почесних академіків.

У 2025 р. чисельність наукових працівників наукових установ НАПН України склала 772 особи. За основним місцем роботи працювало 567 вчених, у тому числі: 143 доктори наук і 283 кандидати наук. Нарощенню наукового потенціалу в системі НАПН України сприяло зростання порівняно з попереднім роком на 21 особу чисельності учених за основним місцем роботи та зменшення частки сумісників на 26 осіб. Чисельність вчених за віковими категоріями наведено в таблиці 27 (Додатки).

Чисельність науково-педагогічних і педагогічних працівників у НАПН України на 1 січня 2026 р. становила відповідно 80 і 20 осіб. За основним місцем роботи працювали 65 науково-педагогічних працівників, із них 19 докторів наук, 36 кандидатів наук та 18 педагогічних працівників, серед яких 1 кандидат наук. Їх чисельність за віковими категоріями наведена в таблиці 28 (Додатки).

У 2025 р. через дію в Україні воєнного стану та на виконання вимог Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» продовжено повноваження директора Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України Л.Б. Лук'янової.

Керівні кадри установ НАПН України у звітному періоді налічували 48 осіб: директорів – 13, ректорів – 1, їх заступників з наукової роботи – 22, проректорів – 1, вчених секретарів – 13 осіб. Серед них 29 докторів наук і 19 кандидатів наук.

Чисельність членів НАПН України на 1 січня 2026 р. склала 160 осіб, з них 73 дійсні члени (академіки) і 87 членів-кореспондентів. У лютому 2025 р. НАПН України провела вибори членів НАПН України. Було обрано 11 дійсних членів (академіків) НАПН України та 26 членів-кореспондентів НАПН України. Президією НАПН України впроваджено граничний вік до кандидатів у дійсні члени (академіки) НАПН України – до 60 років на останній день прийому документів, у члени-кореспонденти НАПН України – 55 років на останній день прийому документів. Водночас було оголошено вакансії членів НАПН України без граничного віку. Введення граничного віку для частини вакансій дало можливість омолодити склад членів НАПН України, зокрема серед обраних дійсних членів (академіків) НАПН України чисельність віком до 60 років склала 6 осіб, а серед членів-кореспондентів НАПН України віком до 55 років – 18 осіб.

Окрім цього, загальними зборами НАПН України позбавлено статусу члена-кореспондента НАПН України (виключено зі складу) Н.С. Побірченко, В.Ф. Москаленка та М.В. Костицького (за його заявою).

У 2025 р. загальними зборами НАПН України обрано почесними академіками НАПН України М.В. Костицького, М.М. Марусинця,

О.С. Падалку, О.А. Панченка, Л.Ф. Шестопалову, П.Г. Шищенка та іноземними членами НАПН України Вальтера Ульріха Ганса (ФРН), Шляйхера Андреаса Клауса Рейнхольда (ФРН), Гайджица Зенона (Республіка Польща), Крушевського Збігнева Павела (Республіка Польща), Шемпрух Йоланту (Республіка Польща).

Упродовж звітнього року пішли з життя дійсні члени (академіки) НАПН України М.С. Вашуленко, С.Д. Максименко, В.М. Синьов та члени-кореспонденти НАПН України Ф.Ф. Боєчко, Р.Ю. Мартинова, Е.Л. Носенко.

У 2025 р. Президією НАПН України присвоєно звання «Почесний доктор Національної академії педагогічних наук України» В.А. Юценку та П.М. Мовчану.

На 1 січня 2026 р. чисельність іноземних членів НАПН України складає 33 особи, почесних академіків НАПН України – 34 особи.

Зі 160 членів НАПН України докторів наук – 155 осіб (97 %), кандидатів наук – 5 осіб (3 %).

Серед 73 дійсних членів (академіків) 72 доктори наук (99 %), 1 кандидат наук (1 %). З-поміж 87 членів-кореспондентів 83 доктори наук (95 %), 4 кандидати наук (5 %).

Усього 31 дійсний член (академік) (42 %) та 24 члени-кореспонденти (28 %) працюють у НАПН України за основним місцем роботи. Чисельність членів НАПН України за відділеннями наведено в таблиці 29 (Додатки).

Показники вікового цензу членів НАПН України подано в табл. Х.І.

Таблиця Х.І

Віковий ценз членів НАПН України

Члени НАПН	Усього	До 50 років	50 – 60 років	60 – 70 років	Понад 70 років
Дійсні члени (академіки)	73	–	7	12	54
Члени-кореспонденти	87	11	19	22	35
Усього	160	11	26	34	89

На виконання вимог Положення про атестацію наукових працівників у підрозділах НАПН України упродовж звітнього року в 7 наукових установах проведено атестацію наукових працівників. У 2025 р. атестації підлягали 96 наукових працівників. Фактично рішеннями атестаційних комісій наукових установ НАПН України, що затверджені вченими радами, підтверджено професійну компетентність, результативність роботи та відповідність займаним посадам усіх атестованих наукових працівників.

У звітньому році почесними грамотами, грамотами і подяками НАПН України відзначено понад 250 працівників наукових установ та закладів освіти. Медаллю НАПН України «Ушинський К.Д.» нагороджені 35 вчених, працівників освіти України, зарубіжних вчених, громадських діячів. Медаллю НАПН України «Григорій Сковорода» – 29 вітчизняних та зарубіжних вчених. Медаллю НАПН України «Володимир Мономах» – 10 вчених. Медалі НАПН

України «Іван Франко» та «Леся Українка» отримали відповідно 9 та 10 вітчизняних вчених.

XI.2. Діяльність Ради молодих вчених НАПН України

Рада молодих вчених (далі – РМВ) **НАПН України** функціонує з 2016 р, її діяльність визначена Положенням про Раду молодих вчених Національної академії педагогічних наук України, затвердженим постановою Президії НАПН України від 16 травня 2019 р. № 1-2/6-140.

Значущість впливу діяльності РМВ НАПН України досягається завдяки розповсюдженню наукових ідей в академічному середовищі. Діяльність Ради спрямована на промоцію наукових досліджень, стимулювання критичного мислення та рефлексивних практик, а також підтримку наукової галузі в умовах невизначеності, що закладає фундамент післявоєнної відбудови держави. *Ключові напрями впливу:* на популяризацію результатів наукових досліджень; на розвиток освіти; на розвиток передової науки.

Тенденція щодо кількості молодих вчених у 2025 р. залишилася стабільною, а діяльність самої ради активною. Проте глобальні процеси в державі негативно відображаються на підготовці та залученні аспірантів і докторантів з резерву молодих наукових кадрів. Водночас, рада активно працює над створенням нових можливостей для молодих дослідників, зокрема шляхом розширення міжнародної співпраці та залучення грантового фінансування.

Розвиток цифрових платформ наукової комунікації та впровадження інноваційних форматів наставництва відкривають перспективні шляхи професійного зростання молоді. Важливим позитивним сигналом є зростаюча мотивація молодих науковців долучатися до процесів відбудови країни шляхом наукових досліджень, що формує міцне підґрунтя якісного оновлення наукової спільноти у поствоєнний період».

Ці процеси, попри виклики сьогодення, закладають основу для формування нового покоління дослідників, здатних забезпечити конкурентоспроможність вітчизняної науки на міжнародному рівні.

Підтримка молодих науковців НАПН України реалізується за трьома *ключовими векторами:*

- створення сприятливих умов для наукової роботи, професійного розвитку, розкриття творчого потенціалу шляхом надання інформаційної та організаційної допомоги;

- налагодження ефективної комунікації шляхом розповсюдження наукової інформації, повідомлень про премії, стипендії, гранти, конференції, наукові школи та інші ініціативи для підтримки молоді в науці;

- надання всебічної підтримки молодим вченим в організації та проведенні наукових досліджень, науково-організаційних ініціатив та освітніх проєктів.

Важливим напрямом організаційної роботи РМВ було інформування та консультування молодих вчених академії щодо участі у наукових конкурсах, конференціях, програмах академічної мобільності, а також щодо порядку подання документів на здобуття премій, стипендій і грантів. Упродовж року

здійснювався моніторинг наукової діяльності аспірантів і молодих вчених НАПН України, надавалися консультації з підготовки наукових публікацій та участі у наукових заходах.

Здобуття стипендій молодими вченими НАПН України у 2025 р.

За вагомі досягнення та особистий внесок у розвиток вітчизняної освіти та науки у 2025 р. присуджено:

• державні стипендії:

– Державну іменну стипендію найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні у номінації «Стипендія імені Юрія Поправки» канд. пед. наук М.О. Павельчук, старшому науковому співробітнику відділу дидактики Інституту педагогіки НАПН України (наказ МОН України від 21 листопада 2025 р. № 1534);

• премії Президента України для молодих вчених 2025 р.:

– за роботу «Інструменти EdTech для навчання та оцінювання» д-ру. пед. наук О.П. Радкевичу, головному науковому співробітникові Інституту педагогіки НАПН України (указ Президента України від 27 листопада 2025 р. № 863/2025 «Про присудження премій Президента України для молодих вчених»);

• **стипендії Кабінету Міністрів України для молодих вчених** отримують:

– М.В. Саюк, науковий співробітник відділу дослідницької діяльності університетів Інституту вищої освіти НАПН України (2025-2027 рр.) (постанова президії Комітету з Національної премії України імені Бориса Патона від 11 листопада 2025 р. № 6).

Співпраця із Спілкою рад молодих вчених при МОН України

Молоді вчені НАПН України упродовж 2025 р. продовжили активну співпрацю із Радою молодих вчених при МОН України, зокрема взяли участь у засіданнях Спілки рад молодих вчених при МОН України:

Голова РМВ К.В. Гуцол призначений членом Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології – «Конкурсною комісії МОН України з відбору претендентів на здобуття державних іменних стипендій найкращим молодим вченим для увічнення подій Революції Гідності та вшанування подвигу Героїв України – Героїв Небесної Сотні» (наказ МОН України від 3 жовтня 2025 р. № 1318 «Про внесення змін до персонального складу Конкурсної комісії»).

Основні результати діяльності РМВ *Інституту педагогіки НАПН України* (голова Ради – канд. пед. наук. М.О. Павельчук, склад ради – 2 ос.) у 2025 р. полягали в активній залученості молодих вчених до організації і проведення щорічних науково-практичних заходів з актуальних проблем методики викладання у закладах загальної середньої освіти, зокрема, організації V Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі» (9-10 грудня 2025 р.), VI Міжнародної науково-практичної конференції «Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки» (15 травня 2025 р.), Міжнародної

науково-практичної конференції «Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах воєнного часу та повоєнного відновлення» (18 листопада 2025 р.); участі у IV Міжнародному форумі рад молодих вчених «Наука без кордонів» (12 листопада 2025 р.); III Всеукраїнському форумі рад молодих вчених «Гідність і свобода українців» (22 листопада 2025 р.) та ін.

Молодів вчені *Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України* (голова ради – канд. психол. наук К.В. Гуцол, склад ради – 11 ос.) у 2025 р. взяли участь у 17 масових науково-практичних заходах (міжнародні та вітчизняні конференції, семінари, форуми та круглі столи), оприлюднено 2 наукові публікації (зокрема статті в журналах, які індексуються в Scopus і Web of Science Core Collection, матеріали конференції, тези), пройшли підвищення кваліфікації за 4 вітчизняними та 2 зарубіжними програмами, взяли участь у міжнародних проєктах, засіданнях Співки молодих вчених при МОН України та загальних зборах молодих вчених НАПН України.

Серед найважливіших міжнародних заходів, де молоді вчені інституту презентували наукові здобутки: XIV Міжнародна науково-практична конференція «Актуальні питання розвитку науки та освіти» (9-10 лютого 2025 р., м. Львів), IX Міжнародна конференція «Nowe tendencje w psychologii i pedagogice» (4 квітня 2025 р., м. Радом, Польща), III Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція «Кіберпсихологія в інформаційному суспільстві: підтримка, навчання, розвиток» (19 травня – 19 червня 2025 р., м. Київ), X Всеукраїнська науково-практична конференція «Психологія особистості фахівця в умовах воєнного стану та поствоєнної реабілітації» (24 жовтня 2025 р., м. Львів), VI Науково-методичний семінар «Особистісні та психофізіологічні ресурси життєстійкості» (25 вересня 2025 р., м. Київ), III Всеукраїнський форум молодих вчених «Гідність і свобода українців»⁵⁴¹ (21 листопада 2025 р., м. Київ), круглий стіл «Стратегії інтеграції психологічних методів у позашкільних програмах. Практичний досвід та наукові рекомендації»⁵⁴² (29 жовтня 2025 р.) та ін.

Рада має сторінку у мережі Facebook⁵⁴³ та відповідний інформаційний розділ на сайті установи⁵⁴⁴.

Члени ради молодих вчених *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* у 2025 р. канд. пед. наук К.В. Котун (голова ради) та канд. пед. наук К.В. Годлевська (заступник голови ради) продовжили діяльність як дійсні члени Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» НАПН України. У межах діяльності Кафедри молоді вчені займаються створенням інституційної мережі спільноти викладачів, науковців і студентів у сфері професійної, педагогічної освіти та освіти дорослих; моніторингом нагальних потреб сьогодення, а також умов, що визначають процес реформування освіти дорослих; створенням та

⁵⁴¹ <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3785/>

⁵⁴² <https://surl.li/leggtv>

⁵⁴³ <https://www.facebook.com/rmv.kostiuk.in.psy>

⁵⁴⁴ <http://psychology-naes-ua.institute/info/298/>

впровадженням національних стратегій професійної освіти впродовж життя різних категорій дорослих⁵⁴⁵ та ін. На волонтерських засадах К.В. Котун, та К.В. Годлевська є членами редколегії фахового журналу (категорія Б) Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття»⁵⁴⁶ та займаються його електронним і друкованим виданням й організаційною діяльністю щодо ефективного функціонування Вісника. У жовтні 2025 р. Вісник офіційно включено до європейської бази ERIH PLUS⁵⁴⁷

Рада молодих вчених у 2025 р. продовжила організаційно-технічний супровід (К.В. Котун) серії просвітницьких вебінарів та онлайн гостьових лекцій «Цвіт української педагогіки: сучасне і минуле», зокрема: вебінару «Іван Драч: ідеали соборності» (23 січня 2025 р.) та вебінару «Творчість Івана Миколайчука у викликах нашого часу» (19 листопада 2025 р.)⁵⁴⁸.

РМВ інституту організовано важливі вебінари щодо можливості реалізації міжнародних грантових проєктів Erasmus+ для вчених інституту, зокрема:

- вебінар щодо можливості участі у програмах Європейського Союзу Erasmus+, як на інституційному рівні, так і в межах академічної мобільності, проєктів співпраці, освітніх інновацій та цифрової трансформації (29 травня 2025 р.)⁵⁴⁹;

- вебінар «Напрямок Жан Моне 2025. Можливості у сфері вищої освіти. Європейські студії для України» (23 червня 2025 р.)⁵⁵⁰.

З 17 листопада по 15 грудня 2025 р. РМВ організовано осінню школу академічної мобільності із міжнародною участю «Сучасні освітні й лінгвістичні практики у дискурсі міждисциплінарних студій» для наукових, науково-педагогічних, педагогічних працівників, аспірантів і докторантів різних ЗВО та наукових установ України. У якості лекторів до роботи школи залучено провідних вчених, викладачів у галузі педагогіки, андрагогіки, мовознавства та психології з країн Європейського Союзу. За сприяння РМВ створено вебсторінку осінньої школи та надано організаційно-технічний супровід⁵⁵¹.

РМВ Інституту проблем виховання НАПН України (голова – д-р філос. Д.В. Трейтак, склад – 8 ос.) упродовж 2025 р. здійснювала організаційну діяльність, підготовку, проведення та участь у науково-практичних заходах, проєктах, співпрацювала із науковою молоддю України. Зокрема, вчені були співорганізаторами щорічного форуму молодих вчених «Гідність та свобода українців». Радою здійснювалось інформування та залучення аспірантів до участі у планових заходах, допомога в організації та проведенні звітної конференції інституту та щорічної міжнародної конференції «Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах незалежної України» (6 листопада 2025 р.).

⁵⁴⁵ <https://unesco-chair-ipood.com/unesco-chair-members>

⁵⁴⁶ <https://www.unesco-journal.com.ua/>

⁵⁴⁷ <https://surli.cc/bilncxl>

⁵⁴⁸ <https://ipoodhab.com/digital-cluster/diversity-of-ukrainian-pedagogy>

⁵⁴⁹ <https://surli.li/uvncsx>

⁵⁵⁰ <https://surli.lt/roipbq>

⁵⁵¹ <https://ipoodhab.com/school-of-academic-mobility>

Молоді вчені інституту долучалися до підготовки інформаційних матеріалів для вебсайту установи та соціальних мереж, де всебічно висвітлювалися основні аспекти діяльності молодих вчених, зокрема їхня участь у науково-практичних заходах.

Учасниками РМВ подано низку грантових заявок до МОН України, НФДУ на здійснення досліджень у 2026 р.

У співпраці з РМВ Інституту цифровізації освіти НАПН України продовжено здійснення модерації Української електронної енциклопедії освіти та наповнення її контентом.

У 2025 р. діяльність РМВ *Інституту спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України* зосереджувалась переважно на науково-методичних засадах психолого-педагогічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами в умовах сучасних соціальних викликів. Проведено низку заходів для науково-педагогічних, методичних і практичних працівників закладів вищої освіти, спеціальних закладів середньої освіти та родин дітей з особливими освітніми потребами, зокрема: Всеукраїнську конференцію молодих вчених «Сила підтримки: психологічна допомога особам з особливими потребами у період війни»; Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Спеціальна педагогіка і психологія на сучасному етапі розвитку»; Перший Всеукраїнський форум «Освіта майбутнього: дошкілля, інклюзія, інновації» та ін.

Подано заявку на конкурс на одержання грантів Президента України для підтримки наукових досліджень і розробок молодих вчених-докторів філософії/кандидатів наук (до 35 років включно) на 2026 р. (д-р філос. К.Б. Бужинецька).

Асоційованими членами (аспірантами) РМВ інституту в межах викладацької та науково-дослідної практики проведено лекційні та семінарські заняття на базі інституту, Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К.Д. Ушинського», Одеського національного університету імені І.І. Мечнікова та ін.

РМВ *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України* (голова – Л.О. Базь, склад ради – 12 ос.) організовано та проведено першу сесію Teacher Activity Group (TAG) – практикоорієнтованої професійної програми, спрямованої на розвиток педагогічної майстерності молодих вчених і викладачів. Перша TAG-сесія відбулася 12 грудня 2025 р. в онлайн-форматі та започаткувала серію регулярних щомісячних зустрічей, орієнтованих на впровадження сучасних підходів до викладання англійської мови, підвищення рівня мовної компетентності та формування сталої міжінституційної професійної спільноти. Співорганізаторами заходу стали British Council Ukraine, Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Рада молодих вчених НАПН України та Рада молодих вчених при МОН України.

У межах першої сесії учасники ознайомились з ефективними методиками викладання англійської мови, опрацювали практичні інструменти вдосконалення педагогічних підходів, працювали в малих групах над реальними навчальними кейсами, а також мали можливість практикувати англійську мову в

професійному середовищі. Захід сприяв налагодженню міжінституційної взаємодії та розширенню можливостей професійного розвитку молодих вчених.

Упродовж 2025 р. РМВ інституту брала активну участь в організації та проведенні заходів, спрямованих на підтримку молодих вчених, популяризацію науки та інтеграцію наукової молоді у професійне середовище. Зокрема це:

- Teacher Activity Group Facilitator course (2-0 листопада 2025 р., British Council, Ukraine);

- Фестивалю молодіжної науки – 2025 (4-7 листопада 2025 р., м. Київ);

- Форуму молодих вчених «Гідність і свобода українців: виклики воєнного часу» (21 листопада 2025 р.);

- VI Міжнародного форуму «Людський капітал: у фокусі трансформацій» (25 листопада 2025 р., Національне агентство кваліфікацій);

- Міжнародний форум «Освіта, наука, інновації: людський капітал у повоєнному відродженні України» (11-12 грудня 2025 р., Українська Рада Миру, Український державний університет імені Михайла Драгоманова, НАН України, НАПН України, МАН України) та ін.

Активною залишалась міжнародна діяльність РМВ. Голова ради Л.О. Базь узяла участь у міжнародній програмі FILI – Finnish Literature Exchange / FILI Translation and Publishing Program (Фінляндія), що відбулася 27-29 серпня 2025 р. у м. Гельсінкі. У межах участі в програмі розширено експертизу у сфері міжнародної культурної комунікації, налагоджено професійні контакти із європейськими культурними інституціями, отримано практичні інструменти для розвитку міжнародних проєктів, а також закладено основу подальших партнерств у сфері культурних і соціально-гуманітарних досліджень.

У 2025 р. РМВ здійснювалося міжнародне проєктне співробітництво за участі зарубіжних партнерів. Зокрема, за участі British Council спільно із культурними інституціями країн Європейського Союзу реалізовувалася міжнародна програма ILX – International Literary Exchange 2025, спрямована на розвиток перекладацьких, міжкультурних і фасилітаторських компетентностей. Практичним результатом участі Л.О. Базь як голови ради у програмі стало опрацювання та адаптація моделей культурної комунікації для використання у роботі із українськими громадами, посилення міжнародних контактів між українським культурним сектором і європейськими інституціями, а також формування матеріалів для подальших наукових досліджень з проблематики міжкультурної комунікації та психології культурної стійкості.

У межах міжнародної співпраці у 2025 р. відбувався обмін науковою та методичною інформацією із іноземними партнерами. Зокрема, від Review of Democracy (RevDem) при CEU Democracy Institute (Угорщина/Австрія) отримано аналітичні огляди, електронні бюлетені, добірки статей та інформаційні дайджести, присвячені дослідженням демократії та посттоталітарних суспільств. Від FILI – Finnish Literature Exchange (Фінляндія) отримано методичні матеріали, професійні гідни та каталоги міжнародних програм літературних і міжкультурних обмінів. У межах співпраці з British Council (зокрема в межах проєкту SWITLO) отримано методичні рекомендації та посібники щодо проведення фасилітаторських сесій і навчальних програм.

Голова РМВ Л.О. Базь упродовж 2025 р. брала участь у низці міжнародних освітніх і професійних програм, результати яких інтегровано у діяльність інституту та використано для розвитку міжнародної складової роботи з молодими вченими. Зокрема, вона пройшла міжнародний курс *Managing Emotions in Times of Uncertainty & Stress* від Yale University, Center for Emotional Intelligence (США) (липень 2025 р.), що сприяло поглибленню компетентностей у сфері емоційної регуляції та психологічної стійкості в умовах кризи. Також у 2025 р. Л.О. Базь узяла участь у програмі *Tech Summer for Educators: Big Data Edition* від SoftServe Academy, спрямованій на розвиток цифрових та аналітичних навичок у контексті освітньої та наукової діяльності, а також опанувала програму «Академія ШІ для освітян від Google».

У 2025 р. члени РМВ забезпечили представлення результатів досліджень інституту у міжнародному науковому просторі через публікаційну активність. Члени ради долучилися до підготовки колективних публікацій у міжнародних виданнях. Молодими вченими інституту підготовлено понад 14 наукових публікацій, із яких: 3 англomовні статті у міжнародних наукових виданнях (зокрема журнали квартилів Q3–Q4), понад 10 публікацій українською мовою у фахових журналах категорії Б, наукових збірниках та матеріалах конференцій. Публікаційна діяльність членів ради засвідчує їх наукову активність, інтегрованість у міжнародний академічний простір.

Представництво в інших радах і спілках молодих вчених: Л.О. Базь є секретарем Ради молодих вчених НАПН України та членом International Association for Suicide Prevention. І.І. Стельмах є учасником робочої групи «Mental Health» в Європейській раді аспірантів і молодих дослідників Eurodoc.

РМВ інституту внесено в реєстр рад молодих вчених, створений за ініціати́ви Ради молодих вчених при МОН України з метою налагодження професійних контактів між молодими вченими – членами рад молодих вчених, науковими установами, закладами вищої освіти України та іноземними науковими установами й організаціями для поглиблення наукової, освітньої співпраці та спільного проведення заходів з наукової, освітньої діяльності.

Діяльність ради представлена на її сторінці на сайті інституту⁵⁵² та в мережі Facebook⁵⁵³.

Молодими вченими *Інституту вищої освіти НАПН України* (голова РМВ – канд. пед. наук В.П. Іванова, склад – 9 ос.) опубліковано 7 статей у фахових виданнях України та 25 тез доповідей. Також молоді вчені взяли участь у підготовці розділів до 4 монографій та 2 посібників за результатами наукових досліджень інституту, присвячених розвитку людського потенціалу вищої освіти як умови досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення; формуванню політики і стратегії розвитку публічної відповідальності вищої освіти як критерію конкурентоспроможної якості;

⁵⁵² <http://ispp.org.ua/rada-molodix-vchenix/>

⁵⁵³ www.facebook.com/Рада-молодих-вчених-Інституту-соціальної-та-політичної-психології-828788983990168/

практик оцінювання дослідницької діяльності молодих вчених контексті відкритої науки та ін.

Молоді вчені взяли активну участь у 17 науково-практичних міжнародних та всеукраїнських заходах, зокрема:

- семінарі-інфосесії «Розвиток міжнародної співпраці: можливості програми ЄС Еразмус+ для наукових установ і закладів освіти України» (23 січня 2025 р.);

- круглому столі «Формування та вимірювання людського капіталу» (13 березня 2025 р.);

- міжнародному форумі «Освіта, наука, інновації: людський капітал у повоєнному відродженні України» (11-12 грудня 2025 р.);

- V міжнародній науково-практичній конференції «Розбудова внутрішніх систем забезпечення якості у ЗВО України» (до 10-річчя «Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG-2015) (28 листопада 2025 р.) та ін.

У 2025 р. для підвищення рівня ефективності комунікації й оперативного обміну актуальними новинами та інформацією про масово-комунікаційні та інші заходи для молодих вчених створено та підтримується Телеграм-чат.

Інформування громадськості про діяльність РМВ в *Інституті цифровізації освіти НАПН України* (голова – д-р пед. наук А.В. Яцишин, склад – 5 ос.) постійно відбувається на офіційному сайті (інституту сторінка ради⁵⁵⁴) та на сторінці у соціальній мережі Facebook⁵⁵⁵, де відображаються офіційні відомості (Положення про Раду молодих вчених, зразок заяви для членів Ради, плани роботи, звіти про роботу ті ін.), анонси про заходи, конкурси, різні новини, фотозвіти про проведені заходи. За звітний рік розміщено 30 публікації (оголошення про заходи, фото звіти, запрошення на конференції та ін.).

Молоді вчені інституту канд. пед. наук А.С. Сухих та д-р пед. наук А.В. Яцишин до квітня 2025 р. були консультантами Ради молодих вчених при МОН України та є координаторами Офісу підтримки вченого.

Упродовж 2025 р. РМВ інституту проведено 4 Всеукраїнські методологічні семінари для молодих вчених «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та наукових дослідженнях». Також молоді вчені активно долучалися до організації та проведення науково-практичних заходів, зокрема це:

- форуму молодих вчених «Гідність і свобода українців: виклики воєнного часу» (21 листопада 2025 р.);

- II Міжнародної наукової конференції «Штучний інтелект у науці та освіті» (AISE 2025);

- II Міжнародної наукової конференції «Наукові горизонти XXI століття: мультидисциплінарні дослідження» (6-7 травня 2025 р.) та ін.

Організовано та проведено навчальний курс «Рецензування в епоху відкритої та відтворюваної науки: нові виклики та можливості» спільно із закордонними партнерами, 60 год. (2 кредити ЄКТС) (10-28 листопада 2025 р.);

⁵⁵⁴ <https://iitlt.gov.ua/council-of-young-scientists/>

⁵⁵⁵ <https://www.facebook.com/profile.php?id=100063819499651>

майстер-клас «Як штучний інтелект змінює підходи до професійного розвитку педагогів?» (15 травня 2025 р. до Днів науки в Україні). Здійснювалась інформаційна підтримка та проведення циклу онлайн-тренінгів для молоді в межах ініціативи «PROактивні та INNOVаційні: формуємо місто разом» спільно із ГО «Інноваційний університет».

Члени РМВ інституту залучені до виконання міжнародних наукових проєктів:

- REBUILD (Відновлювана енергетика для зміцнення інфраструктури України через навчання та проєктування), джерелом фінансування є Національна академія наук США;

- SIN-NEC: «Сталість та спроможність інтернаціоналізації з метою модернізації вищої освіти для дебютантів з країн Східного партнерства» ERASMUS+.

Організаційна робота РМВ *Інституту професійної освіти НАПН України* (голова ради – д-р філос. В.Ю. Белан, склад ради – 14 ос.) у 2025 р. здійснювалась відповідно до затвердженого плану роботи та була спрямована на забезпечення координації наукової діяльності молодих вчених інституту, їх залучення до науково-дослідної, організаційної та громадської діяльності, а також на реалізацію завдань, визначених нормативними документами НАПН України.

Молоді вчені інституту брали участь в організації та проведенні наукових заходів, що відбувалися на базі інституту та у співпраці з іншими науковими й освітніми установами, зокрема всеукраїнських і міжнародних науково-практичних конференцій, інтернет-конференцій, вебінарів і круглих столів. Зазначені заходи спрямовувалися на обговорення актуальних проблем розвитку професійної освіти, цифровізації освітнього процесу, модернізації освітніх програм та підтримки сталого розвитку науки, зокрема VI Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації»; VII Всеукраїнського науково-практичного семінару з питань модернізації освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти; XX Всеукраїнської науково-практичної (звітної) конференції «Науково-методичне забезпечення професійної освіти і навчання» тощо.

Упродовж року члени ради брали участь у Всеукраїнському конкурсі «Еко-Техно Україна-2025», XIX Всеукраїнській науково-практичній (звітній) конференції Інституту професійної освіти НАПН України «Розвиток професійної освіти в умовах війни, повоєнного відновлення та євроінтеграції України», III Всеукраїнській науково-практичній конференції Ради молодих вчених при МОН України «Протидія геноциду українського народу», а також у всеукраїнських науково-практичних вебінарах, присвячених питанням розвитку науки в умовах цифрової освітньої трансформації та забезпечення якості професійної освіти.

Крім того, члени РМВ інституту брали участь у роботі Осінньої школи Сковородинівської академії молодих вчених, міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференцій, присвячених проблемам професійного становлення особистості, а також у щорічних форумах молодих вчених, круглих столах і наукових семінарах, що проводилися на базі провідних наукових

установ України. Окремим напрямом участі стали заходи, спрямовані на розвиток педагогічної майстерності та професійних компетентностей викладачів закладів професійної освіти.

Рада забезпечувала інформаційний супровід своєї діяльності шляхом адміністрування та наповнення її сторінки на офіційному вебсайті інституту, а також налагоджувала та підтримувала взаємодію із радами молодих вчених інших наукових установ і закладів вищої освіти, проводила тренінги з підготовки наукових публікацій у журналах, включених до наукометричних баз даних Web of Science та Scopus, здійснювала підтримку формування наукових профілів молодих вчених у міжнародних наукових інформаційних ресурсах.

У 2025 р. члени РМВ *Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського* (голова ради – Т.О. Золотаренко, склад – 5 ос.) активно працювали над реалізацією індивідуальних та колективних досліджень, підготовкою матеріалів для наукових заходів та участю у розвитку цифрових й інформаційно-бібліографічних проєктів; створенням електронних ресурсів, оновленням баз даних та підготовкою публікацій. Молоді вчені бібліотеки долучалися до створення нових сторінок в електронному ресурсі «Педагоги України та світу», опрацювання статей для бази даних «Періодика», упорядковували та розширювали електронний ресурс «Педагоги України та світу».

За звітних період члени РМВ брали активну участь у різноманітних заходах, організованих бібліотекою та іншими науковими установами:

- круглому столі «Сучасні технології представлення колекцій цифрових освітніх ресурсів»
- науково-методологічному семінарі «Наукова бібліотека та якість сучасної освіти в умовах воєнного стану»;
- X Всеукраїнській конференції з історії освіти та I міжнародній конференції «Інформаційно-аналітичні тренди глобальної цифрової трансформації освіти»;
- Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Проблеми сучасного словникарства»;
- X Всеукраїнській конференції з історії освіти з міжнародною участю.

Члени РМВ бібліотеки постійно займалися професійним розвитком. А.В. Жигалюк пройшла майстер-клас з використання генеративного ШІ та брала участь у XIV Всеукраїнській онлайн-школі бібліотечного журналіста; Т.О. Золотаренко взяла участь у Всеукраїнському науково-практичному семінарі «Проблеми сучасного словникарства» та у тренінгах з грантонаписання; В.В. Фіх відзначилася активною участю у вебінарах за темами цифрових інструментів (Canva, педагогічна мапа Києва, персоналії української педагогіки) та у курсі «Бібліотеки для здоров'я» (БУМ).

РМВ бібліотеки здійснювала роботу щодо розвитку співробітництва із науковою молоддю інших установ. На сьогодні підписано угоди про співпрацю з РМВ Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини, Інституту цифровізації освіти НАПН України, Інституту соціальної та

політичної психології НАПН України, Українського державного університету імені Михайла Драгоманова.

Членами РМВ *Інституту обдарованої дитини НАПН України* (4 ос.) у 2025 р. підготовлено статті, аналітичні матеріали, методичні рекомендації. Також молоді вчені були активними учасниками міжнародних і всеукраїнських наукових конференцій, семінарів тощо. Молоді вчені інституту активно популяризували науку як серед студентської молоді (у ЗВО України), так і учнівської молоді (у Малій академії наук України), співпрацювали із радами молодих вчених інших установ НАПН України.

Діяльність молодих вчених *ДЗВО «Університет менеджменту освіти»* (голова ради – Б.Л. Фецак, склад – 44 ос.) забезпечувалась шляхом виконання магістерських і дисертаційних досліджень, залучення до наукових проєктів, зростання публікаційної активності, створення умов для розвитку: участі в конференціях, стажуваннях, науково-методичного супроводу й підтримці участі у конкурсах і грантах, зокрема:

- аспіранти Ю. Волошина та О. Назарук брали участь у роботі Школи з ефективного менеджменту соціальної роботи та системи соціальних послуг у територіальній громаді в межах Програми розвитку ООН (UNDP) в Україні, проєкт «EU4Recovery – Розширення можливостей громад в Україні», м. Івано-Франківськ (26-31 січня 2025 р.);

- аспірантка А. Єфімова (кафедра психології та особистісного розвитку) стала переможницею програми WCEE Research Fellowship for Ukrainian PhD Students при Мічиганському університеті (США) (3 лютого 2025 р.);

- аспірантка Н. Непийпа відзначена сертифікатом успішного завершення міжнародної програми «Civic Studies and Learning for Democracy» (Institute of Civic Studies and Learning for Democracy, Аугсбург, Німеччина (13-23 червня 2025 р.);

- аспірантка Г. Германсон у складі авторського колективу науковців університету представила наукову доповідь на тему «The Role of Digital Technologies in the Training of Social Workers» на Міжнародній конференції з бізнесу та технологій ICBTCardiff2025 на базі Кардіффської бізнес-школи Університету Кардіффа (Велика Британія), організований EuroMid Academy of Business and Technology (23-24 липня 2025 р.).

ХІІ. НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ МАСОВІ ЗАХОДИ ТА ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

ХІІ.1. ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ І ВСЕУКРАЇНСЬКИХ КОНФЕРЕНЦІЙ, ЧИТАНЬ, СЕМІНАРІВ, КРУГЛИХ СТОЛІВ

У 2025 р. вчені НАПН України:

– відповідно до плану роботи НАПН України провели 193 науково-практичні масові заходи: 73 міжнародні і всеукраїнські наукові конференції, 49 семінарів, конгрес, 8 форумів, 7 педагогічних читань, 17 круглих столів, 38 заходів інших видів;

– відповідно до планів роботи наукових установ були організаторами і співорганізаторами 365 масових заходів, зокрема 127 конференцій, 108 семінарів, 40 круглих столів, 90 заходів інших видів (Додатки, табл. 30);

– взяли участь у майже 3 тис. заходів: 33 з'їздах і конгресах, 64 симпозіумах, 972 конференціях, 370 семінарах, 16 педагогічних читаннях, 93 круглих столах, 23 виставках, більше 1 тис. заходів інших видів.

Інститут педагогіки НАПН України. Відповідно до плану роботи НАПН України вчені провели 11 науково-практичних масових заходів (4 міжнародні) та були організаторами і співорганізаторами проведення 50 масових заходів різних рівнів (15 міжнародних) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 282 (118 міжнародних). Зокрема проведено:

– VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Україно моя вишивана: актуальні проблеми становлення і розвитку особистості в національному та євроінтеграційному вимірах», присвячену Всесвітньому дню вишиванки. За результатами роботи видано збірник тез⁵⁵⁶;

Міжнародну науково-практичну конференцію «Проблеми сучасного підручника: навчально-методичне забезпечення освітнього процесу в умовах викликів війни та післявоєнної перспективи». За результатами роботи конференції у 2026 р. буде видано монографію;

– V Міжнародну науково-практичну інтернет-конференцію до 100-річчя заснування інституту «Світ дидактики: дидактика в сучасному світі». За результатами роботи конференції планується видання у 2026 р. збірника її матеріалів та монографії;

– IX Міжнародну наукову конференцію до 100-річчя інституту «Педагогічна компаративістика і міжнародна освіта – 2025: інтеграційні орієнтири, контексти і практики». За результатами роботи конференції систематизовано сучасний стан досліджень з педагогічної компаративістики в Україні; обговорено перспективи доступу до міжнародних дослідницьких мереж і джерел; виявлено здобутки та проблеми викладання навчальних курсів з педагогічної компаративістики; ініційовано професійний діалог щодо її інституційної розбудови педагогічної компаративістики, обговорено можливі

⁵⁵⁶ <https://undip.org.ua/library/ukraino-moia-vyshyvana/>

ініціативи із створення сталих професійних спільнот, міжуніверситетських платформ співпраці, мереж молодих дослідників та експертних груп у сфері педагогічної компаративістики;

– Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Історія та філософія освіти в незалежній Україні: освітні й освітньо-філософські аспекти формування історичної пам'яті». Видано збірник матеріалів⁵⁵⁷;

– Всеукраїнську серпневу веб-конференцію для педагогічних працівників «Учені НАПН України – українським учителям». Виступи учасників розміщено на сайті інституту⁵⁵⁸. Презентовано методичні рекомендації – методичний порадник до початку нового 2025-2026 навчального року;

– Всеукраїнську науково-практичну конференцію до 100-річчя інституту «Теорія і практика підготовки педагогічних працівників до прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми закладу загальної середньої освіти». Апробовано й оприлюднено результати досліджень з питань підготовки вчителів до прогнозування і проектування варіативного складника освітньої програми закладу загальної середньої освіти;

– IV Всеукраїнські педагогічні читання пам'яті О.Я. Савченко «Контексти творчості Олександри Яківни Савченко. Розвиток пізнавальної активності та самостійності учнів початкової школи: сучасні й перспективні практики». За результатами конференції видано довідник;

– науково-практичний семінар «Технології подолання освітніх втрат учнів гімназії в умовах змішаного навчання під час війни: стан проблеми, досвід вирішення»;

– Всеукраїнський круглий стіл «Підручник як засіб досягнення результатів громадянської та історичної освітньої галузі»;

– круглий стіл «Особливості управління трансформаційними процесами у закладах загальної середньої освіти в умовах війни та повоєнного відновлення України»⁵⁵⁹.

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України. Відповідно до плану роботи НАПН України вчені провели 16 науково-практичних масових заходів (4 міжнародні) та були організаторами і співорганізаторами проведення 71 масового заходу різних рівнів (24 міжнародні) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 1009 (161 міжнародний). Зокрема проведено:

– VII Всеукраїнський відкритий науково-практичний онлайн-форум «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії», де обговорено інтелектуальний базис відбудови та євроінтеграції України;

– Всеукраїнську наукову конференцію «Костюківські читання», присвячену 125-річчю від дня народження Григорія Силевича Костюка. Підготовлено збірник матеріалів наукових доповідей⁵⁶⁰;

⁵⁵⁷ <https://undip.org.ua/library/istoriia-ta-filosofii-osvity-v-nezalezhnyi-ukraini-osvitni-y-osvit-no-filosofski-aspekty-formuvannia-istorychnoi-pam-iati/>

⁵⁵⁸ <https://undip.org.ua/to-scientists/events/ucheni-napn-ukrainy-ukrainskym-uchyteliyam-materialy-konferentsii-2/>

⁵⁵⁹ <https://undip.org.ua/news/pershyy-vseukrainskyy-osvitno-upravlinsky-forum-upravlinnia-transformatsiynymy-protsesamy-u-zakladakh-zahalnoi-serednoi-osvity-pid-chas-viyny-2/>

⁵⁶⁰ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745324>

– II Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Українська школа в контексті війни: психологічні проблеми». Підготовлено збірник тез наукових доповідей⁵⁶¹;

– XXI Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Сучасні проблеми екологічної психології: психологічні засади утворення екологічного життєвого простору». Результати роботи конференції відображено на інформаційних ресурсах⁵⁶²;

– III Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Кіберпсихологія в інформаційному суспільстві: підтримка, навчання, розвиток». Опубліковано матеріали конференції⁵⁶³. Підготовлено та оприлюднено її рекомендації⁵⁶⁴;

– XXV Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Функціонування творчого мислення в умовах інформаційної невизначеності». Підготовлено збірник матеріалів конференції⁵⁶⁵;

– XXV Міжнародну наукову психологічну конференцію «Психологічні проблеми творчості». Підготовлено збірник матеріалів конференції⁵⁶⁶;

– III Всеукраїнську науково-практичну конференцію з адиктології. Підготовлено збірник матеріалів конференції⁵⁶⁷;

– II Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Особистісне зростання в умовах воєнного часу: військовий та цивільний досвіди». Запропоновано методичні рекомендації для фахівців соціальних структур щодо оптимізації реабілітаційної діяльності з військовослужбовцями Збройних Сил України, що брали участь у бойових діях та тим групам мирного населення, хто потребує такої реабілітації;

– X Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Особистісні та ситуативні детермінанти здоров'я в умовах війни». Підготовлено збірник матеріалів конференції⁵⁶⁸;

– науково-практичну конференцію «Психолого-педагогічні умови становлення ціннісних орієнтацій дітей в ігровій та навчальній діяльності освітньої системи «Радість розвитку» в рамках проведення експерименту всеукраїнського рівня»;

– XIX Науково-практичний семінар «Розвиток і саморозвиток обдарованої особистості у складній життєвій ситуації». Опубліковано матеріали семінару⁵⁶⁹;

– науковий семінар «Екологізація сучасного освітнього простору». Результати семінару відображені на сайті інституту⁵⁷⁰;

---

⁵⁶¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745786>

⁵⁶² <http://psychology-naes-ua.institute> <http://www.ecopsy.com.ua/>, <https://www.youtube.com/watch?v=wXqGayME8lQ>, <https://www.youtube.com/watch?v=BD0boJqYyQU>

⁵⁶³ <https://newlearning.org.ua/content/opublikovano-materialy-iii-vseukrayinskoyi-naukovo-praktychnoyi-internet-konferenciyi>

⁵⁶⁴ <https://newlearning.org.ua/content/rekomendaciyi-iii-vseukrayinskoyi-naukovo-praktychnoyi-internet-konferenciyi>

⁵⁶⁵ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747235>

⁵⁶⁶ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747288>

⁵⁶⁷ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746515/>

⁵⁶⁸ <https://lib.iitta.gov.ua/746751>

⁵⁶⁹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745549/>

⁵⁷⁰ <http://psychology-naes-ua.institute>

– XX Науково-практичний семінар «Асертивна взаємодія і саморозвиток обдарованих учнів та студентів під час війни». Підготовлено електронне видання⁵⁷¹;

– науковий круглий онлайн-стіл «Здобутки української психології за воєнний час та ціна, яку вона платить за це»;

– Щорічний науковий круглий он-лайн-стіл «Наукова спадщина української психології: єдність минулого та теперішнього»;

– круглий стіл, присвячений пам'яті доктора психологічних наук, професора, академіка НАПН України Сергія Дмитровича Максименка, «Актуальні проблеми психології навчання в умовах війни». Підготовлено збірник матеріалів⁵⁷²;

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. Згідно з планом роботи НАПН України вчені провели 22 науково-практичні масові заходи (10 міжнародних) та були організаторами і співорганізаторами проведення 43 масових заходів різних рівнів (4 міжнародні) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 84 (45 міжнародних). Зокрема проведено:

– звітну науково-практичну конференцію інституту за 2024 р. «Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку суб'єктів педагогічної освіти і освіти дорослих у сучасних реаліях України». Оpubліковано рекомендації, програму, матеріали конференції⁵⁷³;

– XI Міжнародну науково-практичну конференцію «Актуальні проблеми філології і професійної підготовки фахівців у полікультурному просторі». Оpubліковано програму, матеріали конференції;

– IX Міжнародну науково-практичну конференцію «Наукова школа академіка Івана Зязюна у працях його соратників та учнів»⁵⁷⁴;

– XV Всеукраїнські психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті доктора педагогічних наук, професора Бориса Олексійовича Федоришина «Профорієнтація: стан і перспективи розвитку»⁵⁷⁵;

– VII Всеукраїнські педагогічні читання «Особистісний і професійний розвиток дорослих: проблеми і перспективи», присвячені пам'яті академіка Семена Устимовича Гончаренка⁵⁷⁶;

– IX Міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта і формування конкурентоспроможності фахівців в умовах євроінтеграції». Оpubліковано програму, матеріали конференції⁵⁷⁷;

– XIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи»⁵⁷⁸;

---

⁵⁷¹ <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747561/>

⁵⁷² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746783>

⁵⁷³ <https://zenodo.org/records/15090991>, <https://zenodo.org/records/15564419>

⁵⁷⁴ <https://surl.li/xzhmhp>

⁵⁷⁵ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17455584>, <https://surl.li/gqtzmy>

⁵⁷⁶ <https://zenodo.org/records/15784040>

⁵⁷⁷ <https://ipood.com.ua/novini/osvita-i-formuvannya-konkurentosproможnosti-fahivciv-v-umovah-evrointegraci---2025/>

⁵⁷⁸ <https://surl.li/uwghtq>, <https://surl.li/ipxwcl>, <https://surl.li/igovvr>

– XII Міжнародну науково-практичну конференцію «Теоретико-методологічні засади мистецької освіти: проблеми і перспективи» Оpubліковано рекомендації⁵⁷⁹;

– IV Міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта дорослих: світові тенденції, українські реалії та перспективи»⁵⁸⁰;

– XVII Міжнародну науково-практичну конференцію «Трансформація освіти в умовах цифровізації: методологія, теорія, досвід, проблеми» (ТЕХНО ПРОФ ІНФОРМ 2025)⁵⁸¹;

– VII Всеукраїнський відкритий науково-практичний онлайн-форум «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії». Наукова панель «Детермінанти професійного успіху викладачів закладів вищої освіти». Оpubліковано рекомендації наукової панелі, збірник матеріалів заходу⁵⁸²;

– XXIII Міжнародні педагогічно-мистецькі читання пам'яті професора О.П. Рудницької «Неперервна педагогічна освіта в Україні і зарубіжжі: досвід, інновації, тенденції». Оpubліковано рекомендації читань⁵⁸³;

– вебінар «Рідномовна і багатомовна освіта у контексті сталого розвитку суспільства». Оpubліковано рекомендації, програму вебінару⁵⁸⁴;

– XIV Міжнародний науково-методологічний Інтернет-семінар «Розвиток порівняльної професійної педагогіки у контексті глобалізаційних та інтеграційних процесів». Оpubліковано програму, матеріали семінару⁵⁸⁵;

– I Науково-методичний семінар «Освіта дорослих: наукові дослідження та інноваційні освітні практики» (у рамках Тижня освіти дорослих – 2025)⁵⁸⁶;

– круглі столи: «Євроінтеграційні процеси в сучасній науці та освіті України»; «Громадянсько-патріотичні ідеї Т.Г. Шевченка в соціокультурному та освітньому вимірі».

Інститут проблем виховання НАПН України. Відповідно до плану роботи НАПН України вчені провели 22 науково-практичні масові заходи (5 міжнародних) та були організаторами і співорганізаторами проведення 52 масових заходів різних рівнів (5 міжнародних) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 253 (64 міжнародні). Зокрема проведено:

– VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Україно моя вишивана: освітньо-виховний та етнокультурний потенціал української вишиванки». Представлено та обговорено освітньо-виховний та етнокультурний

⁵⁷⁹ <https://surl.li/awqmxz>

⁵⁸⁰ ». <https://surl.li/lmdxkm>

⁵⁸¹ <https://doi.org/10.5281/zenodo.17834895>, <https://vspu.edu.ua/?event=7496>

⁵⁸² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747497/>, <https://lnk.ua/mNBmrW3VG>

⁵⁸³ <https://zenodo.org/records/17858899>, <https://ipoodhab.com/digital-cluster/rudnytska-2025>,

<https://ipood.com.ua/novini/neperervna-pedagogchna-osvta-hh-stoltya-dosvd-nnovac-tendenc--2025/>

⁵⁸⁴ <https://zenodo.org/records/14887146>, <https://ipoodhab.com/digital-cluster/annual-webinar-mother-language-day-unesco-2025>, <https://ipood.com.ua/novini/rdnomovna--bagatomovna-osvta-u-kontekst-stalogo-rozvitku-susplstva--2025>

⁵⁸⁵ <https://zenodo.org/records/15595232>

⁵⁸⁶ <https://youtu.be/Qop47M-xLN8>, <https://ipood.com.ua/novini/-naukovo-metodichniy-semnar-osvta-doroslih-naukov-dosljdjennya-ta-nnovacy-n-osvtn-praktiki-u-ramkah-tijnya-osviti-doroslih--2025/>

потенціал української вишиванки, а також розглянуто її роль у формуванні національної ідентичності;

- всеукраїнську веб-конференцію НАПН України «Учені НАПН України – українським вчителям». Презентовано інновації у сфері військово-патріотичного виховання, позашкільної освіти;

- всеукраїнську науково-практичну конференцію «Освітній процес у закладах дошкільної освіти в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення». Презентовано виховні інновації освіти дітей раннього та дошкільного віку;

- звітну конференцію інституту «Сучасний виховний процес: сутність та інноваційний потенціал»;

- IV Всеукраїнську науково-практичну е-конференцію з міжнародною участю «Освіта і виховання в інформаційному суспільстві: досягнення, виклики та перспективи»;

- III форум молодих вчених «Гідність та свобода українців: виклики воєнного часу». Обговорено актуальні виклики, які постали перед українським суспільством, освітою та молоддю в умовах повномасштабної війни;

- міжнародну науково-практичну конференцію «Зростаюча особистість у смислоціннісних обрисах». Обговорено особливості виховного процесу в умовах воєнного стану;

- XV Психолого-педагогічні читання, присвячені пам'яті доктора педагогічних наук, професора Б.О. Федоришина «Профорієнтація: стан і перспективи розвитку»;

- науково-практичні семінари: «Цифрові технології у вихованні дітей старшого дошкільного віку», «Впровадження профорієнтаційних стратегій в освітній процес під час війни»;

- вебінари: «Зміст позашкільної освіти в умовах воєнного часу: актуальні вектори, навчальні програми, проекти», «Критичне мислення дитини дошкільного віку: передумови розвитку», «Українське пограниччя у ціннісно-смисловому вимірі: виклики воєнного часу», «Формування екологічної компетентності старшокласників як основа сталого розвитку та повоєнної відбудови України»;

- IV Всеукраїнський круглий стіл «Соціально-педагогічне партнерство закладів освіти та соціальних інституцій під час війни»;

- круглі столи: «Запобігання і подолання булінгу в цифровому освітньому середовищі: методичний інструментарій», «Науково-методичне забезпечення професійно-кар'єрного зростання здобувачів освіти в умовах воєнного стану задля повоєнного відновлення країни».

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України. Відповідно до плану роботи НАПН України вчені провели 11 науково-практичних масових заходів (5 міжнародних) та були організаторами і співорганізаторами проведення 11 масових заходів різних рівнів (1 міжнародний) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 143 (38 міжнародних). Зокрема проведено:

– XI Міжнародний конгрес зі спеціальної педагогіки і психології «Освіта без бар'єрів: євроінтеграційні виміри»⁵⁸⁷;

– Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Спеціальна педагогіка і психологія на сучасному етапі розвитку»⁵⁸⁸;

– онлайн платформу до Дня науки «Психолінгвосинергетика як практичний інструментарій надання логопедичних послуг дітям з особливими мовленнєвими потребами»;

– науково-практичний семінар «Сучасне навчально-методичне забезпечення освіти учнів з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах НУШ»⁵⁸⁹;

– науково-практичний семінар «Логоергономічний інтерфейс сучасного логопедичного супроводу дітей з особливими мовленнєвими потребами»⁵⁹⁰;

– круглий стіл «Сучасні підходи до створення доступного та комфортного освітнього середовища для дітей з ООП»⁵⁹¹;

– тренінг «Психолого-педагогічна підтримка дітей з особливими освітніми потребами та їхніх батьків в сучасних умовах»⁵⁹².

Інститут соціальної та політичної психології НАПН України. Відповідно до плану роботи НАПН України вчені провели 11 науково-практичних масових заходів (6 міжнародних) та були організаторами і співорганізаторами проведення 13 масових заходів різних рівнів (5 міжнародних) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 190 (99 міжнародних). Зокрема проведено:

– X Ювілейну міжнародну наукову конференцію «Проблеми політичної психології та її роль у становленні громадянина»⁵⁹³;

– XXII Міжнародну міждисциплінарну науково-практичну конференцію «Простір арттерапії: вектори зцілення у часи війни»⁵⁹⁴;

– Міжінститутський науково-практичний семінар «Здоров'язберігальні практики поводження дітей дошкільного і молодшого шкільного віку в цифровому та кіберпросторі»⁵⁹⁵;

– науково-просвітницький семінар «Досвід біженця: ризики, виклики, реінтеграція»;

– вебінар «Проблема оцінювання рівня громадянської компетентності»⁵⁹⁶;

– круглий стіл «Забезпечення конструктивної поведінки населення в умовах екстремального стресу»⁵⁹⁷;

---

⁵⁸⁷ <https://ispukr.org.ua/?p=14099>

⁵⁸⁸ <https://ispukr.org.ua/?p=13222>, <https://ispukr.org.ua/?p=13237>

⁵⁸⁹ <https://ispukr.org.ua/?p=14258>

⁵⁹⁰ <https://ispukr.org.ua/?p=14514>

⁵⁹¹ <https://surl.li/eycclq>

⁵⁹² <https://ispukr.org.ua/?p=14383>

⁵⁹³ <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/informacziynyj-lyst2.pdf>

⁵⁹⁴ <https://ispp.org.ua/2025/03/20/materialy-hhii-mizhnarodnoii-mizhdyscyplinarnoi-naukovo-praktychnoi-konferenczii-prostir-artterapii-vektory-zczilennya-u-chasy-vijny-21-23-berezhnya-2025-r/>

⁵⁹⁵ <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7132>

⁵⁹⁶ <https://ispp1994.wixsite.com/labpolitpov>

⁵⁹⁷ <https://ispp.org.ua/2025/04/10/post-reliz-kruglyj-stil-zabezpechennya-konstruktyvnoii-povedinky-naselennya-v-umovah-ekstremalnogo-stresu-27-berezhnya-2025/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745259/>

– IV Круглий стіл «Проблеми розвитку ідентичності особистості в освітньому просторі»⁵⁹⁸;

– Міждисциплінарний науковий семінар «Соціальне прогнозування в Україні: методичний арсенал і перспективи розвитку»⁵⁹⁹;

– круглий стіл «Дерусифікація суспільної свідомості як передумова суспільної стійкості в умовах російської агресії»⁶⁰⁰.

Інститут вищої освіти НАПН України. Згідно з планом роботи НАПН України вчені провели 8 науково-практичних масових заходів (3 міжнародні) та були організаторами і співорганізаторами проведення 8 масових заходів різних рівнів (3 міжнародні) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 108 – (69 міжнародних). Зокрема проведено:

– Міжнародну науково-практичну конференцію «Наукова спадщина Михайла Туган-Барановського як концептуальне підґрунтя суспільного розвитку». Підготовлено збірник матеріалів конференції;

– культурно-просвітницький захід «Сергій Єфремов – «совість нації» (життєпис провідного академіка Всеукраїнської академії наук)» в рамках реалізації Концепції громадянської освіти в Україні на 2024-2030 рр. Здійснено популяризацію забутих видатних науковців України;

– культурно-просвітницький захід – лекцію посвяту «Душа озвалась на чужу печаль: крила Великих» (до 154-річчя від дня народження Лесі Українки). Здійснено популяризацію творів Лесі Українки;

– культурно-просвітницький захід «Василь Доманицький – редактор, літературознавець, історик, кооператор») в рамках реалізації Концепції громадянської освіти в Україні на 2024-2030 рр. Здійснено популяризацію забутих видатних науковців України;

– XXVI Міжнародну науково-практичну конференцію «Освіта і доля нації» з тематичною рубрикою «Освіта майбутнього: глобальні тенденції та національні пріоритети». Підготовлено збірник матеріалів конференції;

– XIV Міжнародну науково-практичну конференцію «Європейська інтеграція вищої освіти України в контексті Болонського процесу». Підготовлено резолюцію конференції;

– методологічний семінар НАПН України «Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України». Підготовлено рекомендації методологічного семінару.

Інститут цифровізації освіти НАПН України. Згідно з планом роботи НАПН України вчені провели 9 науково-практичних масових заходів (5 міжнародних) та були організаторами і співорганізаторами проведення 22 масових заходів різних рівнів (13 міжнародних) у межах плану роботи інституту.

⁵⁹⁸ <https://ispp1994.wixsite.com/labpolitpov>

⁵⁹⁹ <https://ispp.org.ua/2025/10/01/anons-method-seminar-soczialne-prognozuvannya-v-ukraini-metodychnyj-arsenal-i-perspektyvy-rozvytku-13-11-2025/>

⁶⁰⁰ <https://ispp.org.ua/2025/11/11/post-reliz-kruglij-stil-derusifikacziya-suspilnoi-svidomosti-yak-peredumova-suspilnoi-stijkosti-v-umovah-rosijskoi-agresii/>

Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 284 (116 міжнародних). Зокрема проведено:

- Міжнародну науково-практичну конференцію «Цифрова компетентність вчителя 2025: формуючи майбутнє освіти»⁶⁰¹. Підготовлено збірник матеріалів⁶⁰²;

- V Міжнародну науково-практичну конференцію «Імерсивні технології в освіті»⁶⁰³;

- XVI Міжнародну конференцію з математичної, наукової та технологічної освіти (ICoN-MaSTEd 2024)⁶⁰⁴;

- V Міжнародну конференцію зі сталого майбутнього: екологічні, технологічні, соціальні та економічні питання (ICSF 2025)⁶⁰⁵;

- VII Всеукраїнський відкритий науково-практичний онлайн-форум «Інноваційні трансформації в сучасній освіті: виклики, реалії, стратегії»;

- X Всеукраїнську науково-практичну конференцію з міжнародною участю «Сучасні інформаційні технології в освіті та науці»⁶⁰⁶;

- щоквартально у режимі онлайн – 4-ри Всеукраїнських методологічних семінари для молодих учених «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті та наукових дослідженнях»;

- щоквартально у режимі онлайн – 4-ри Всеукраїнських науково-практичних семінари «Системи навчання і освіти в комп'ютерно орієнтованому середовищі».

Інститут професійної освіти НАПН України. Згідно з планом роботи НАПН України вчені провели 25 науково-практичних масових заходів (6 міжнародних) та були організаторами і співорганізаторами проведення 25 масових заходів різних рівнів (7 міжнародних) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 178 (48 міжнародних). Зокрема проведено:

- VI Міжнародну науково-практичну конференцію «Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації». Підготовлено електронний збірник матеріалів⁶⁰⁷;

- XIII Міжнародну науково-практичну конференцію «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи». Підготовлено рекомендації та збірник матеріалів доповідей⁶⁰⁸;

⁶⁰¹ <https://sites.google.com/iitlt.gov.ua/digitalteacherscompetence>

⁶⁰² <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745886/>

⁶⁰³ <https://sites.google.com/view/ite2025/>, <https://drive.google.com/file/d/1rZLm8nP9LHwMvx54gdhOk9DS0Kit8Av-/view>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745695/>

⁶⁰⁴ <https://iopscience.iop.org/issue/1742-6596/3105/1>

⁶⁰⁵ <https://icsf.easyscience.education/2025/>

⁶⁰⁶ <http://eprints.zu.edu.ua/>

⁶⁰⁷ <https://elar.tsatu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/6f298bec-bcf7-4dbf-a320-4fe92e2e2b34/content>

⁶⁰⁸ https://drive.google.com/file/d/1ZwgJAnC-NJEgx5jNDfFUeUGS3iAEm_Fi/view?usp=sharing,
<https://drive.google.com/file/d/1Wjf5UImFQV9yk9wpFzSq8R8Yo7XReFO/view?usp=sharing>

– VIII Міжнародну конференцію «Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України». Підготовлено рекомендації й збірник матеріалів доповідей⁶⁰⁹;

– XIX Всеукраїнську науково-практичну (звітну) конференцію «Розвиток професійної освіти в умовах війни, повоєнного відновлення та євроінтеграції України»). Підготовлено рекомендації і збірник матеріалів доповідей⁶¹⁰;

– V Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Розвиток педагогічної майстерності майбутнього педагога в умовах освітніх трансформацій». Підготовлено збірник матеріалів⁶¹¹;

– V Всеукраїнську науково-практичну конференцію «Економічна поведінка молоді: конструктивні форми та девіації». Підготовлено рекомендації та збірник матеріалів доповідей її учасників;

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Консультування з молодіжного підприємництва у закладах професійної (професійно-технічної) освіти: теорія і практика». Підготовлено пропозиції до практичних рекомендацій⁶¹²;

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Розвиток професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в особливих умовах діяльності»⁶¹³;

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Державно-приватне партнерство у забезпеченні якості професійної освіти і підготовки: вітчизняні та зарубіжні тенденції»⁶¹⁴;

Всеукраїнський науково-практичний вебінар «Інноваційні підходи до професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників для потреб повоєнного відновлення України». Підготовлено пропозиції до практичних рекомендацій⁶¹⁵;

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Шляхи удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців засобами екоорієнтованих педагогічних технологій»;

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Особливості використання цифрових технологій в освітньому процесі закладів професійної освіти». Підготовлено пропозиції до практичних рекомендацій⁶¹⁶;

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Наука майбутнього в умовах цифрової освітньої трансформації»⁶¹⁷;

---

⁶⁰⁹ <https://fait.knuba.edu.ua/kafedra-po/konferenciyi-kafedri-profesijnoyi-osviti/>, <https://ivet.edu.ua/18416/viii-mizhnarodna-naukovo-praktychna-konferencziya-aktualni-problemy-osvitnogo-proczesu-v-konteksti-yevropejskogo-vyboru-ukrayiny/>

⁶¹⁰ <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/24>, <https://www.youtube.com/watch?v=6AcucdrBupM>

⁶¹¹ https://tpgnpu.ho.ua/images/kafedra_SG/2024-2025/konf%204-04-2025/MATERIAL%20V-Vseukr_nauk_prakt_konf_4-04-2025.pdf

⁶¹² <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/24/29>, <https://www.youtube.com/watch?v=JNFLG3HaKpg>

⁶¹³ <https://ivet.edu.ua/15536/profesijna-kompetentnist-pedagogiv-u-fokusi-suchasnosti>

⁶¹⁴ <https://youtu.be/ejrebpyuC2U?si=SltIGWn8cnKythAc>

⁶¹⁵ <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/24/29>,

<https://youtu.be/LptuhXNfp3I?si=ArGmaA5WMod1fNdp>

⁶¹⁶ <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/24/29>

⁶¹⁷ <https://surl.li/vzsbox>

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Науково-методичний супровід підготовки майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі до використання енергоефективних технологій»⁶¹⁸;

– всеукраїнський науково-практичний вебінар «Кращі практики забезпечення якості професійної освіти в країнах Західної і Північної Європи»⁶¹⁹;

– VII Всеукраїнський науково-практичний семінар «Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів». Видано збірник матеріалів⁶²⁰;

– круглі столи: «Професійний розвиток викладачів фахових дисциплін аграрних коледжів», «Міжнародні тенденції й інновації у професійній орієнтації та кар'єрному консультуванні», «Підготовка майбутніх фахівців до енергоефективної діяльності: стан, проблеми, виклики».

Інститут обдарованої дитини НАПН України. Відповідно до плану роботи НАПН України вчені організували 8 науково-практичних масових заходів (1 міжнародний) та були організаторами і співорганізаторами проведення 8 масових заходів різних рівнів (1 міжнародний) у межах плану роботи інституту. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники інституту, – 73 (35 міжнародних). Зокрема проведено:

– VI Всеукраїнську міжгалузеву науково-практичну онлайн-конференцію «Національна наука і освіта в умовах війни РФ проти України та сучасних цивілізаційних викликів». Видано програму конференції та підготовлено збірник наукових праць⁶²¹;

– VI Міжнародну науково-практичну онлайн-конференцію «Обдаровані діти – скарб нації!». Видано програму конференції та підготовлено збірник наукових праць⁶²²;

– V Всеукраїнську науково-практичну онлайн-конференцію «Інноваційні практики наукової освіти»⁶²³;

– всеукраїнський науково-практичний семінар «Обдарованість: методи діагностики та шляхи розвитку»⁶²⁴;

– науково-практичний семінар «Зміст, методи і форми освіти наукового спрямування» для вчителів фізико-математичного та технічного профілю⁶²⁵;

– науково-практичний семінар «Зміст, методи і форми освіти наукового

⁶¹⁸ <https://ivet.edu.ua/16686/vseukrayinskyj-naukovo-praktychnyj-vebinar-naukovo-metodychnyj-suprovid-pidgotovky-majbutnih-kvalifikovanyh-robitnykiv-budivelnoyi-galuzi-do-vykorystannya-energoefektyvnyh-tehnologij/>

⁶¹⁹ https://youtu.be/chzu3_kGM7g

⁶²⁰ <https://ivet.edu.ua/18260/vii-vseukrayinskyj-naukovo-praktychnyj-seminar-modernizacziya-osvitnih-program-pidgotovky-zdobuvachiv-vyshhoyi-osvity-v-konteksti-globalnyh-i-naczionalnyh-vyklykiv/>

⁶²¹ https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/72_vi-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-ukrayinske-suspilstvo--u-perspektivah-rozvitku--istorichniy--socialno-politichniy--osvitno-pedagogichniy-aspekti

⁶²² <https://doi.org/10.63437/978-617-7734-40-5-2025-1338>,

https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/77_vi-mizhnarodna-naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-obdarovani-diti---skarb-naciyi-

⁶²³ https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/81_v-vseukrayinska-naukovo-praktichna-konferenciya--innovaciyni-praktiki-naukovoyi-osviti-

⁶²⁴ https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/74_naukovo-praktichniy-onlayn-seminar-obdarovanist--metodi-diaagnostiki-ta-shlyahi-rozvitku

⁶²⁵ https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/75_naukovo-praktichni-seminari-dlya-vchiteliv-zmist--metodi-i-formi-osviti-naukovogo-spryamuvannya

спрямування» для вчителів природничого профілю⁶²⁶;

- науково-практичний семінар «Steam-освіта – розвиток креативності»⁶²⁷;
- XIII Всеукраїнський конкурс «Творчий вчитель – обдарований учень»⁶²⁸.

ДЗВО «Університет менеджменту освіти». Згідно з планом роботи НАПН України вчені провели 17 науково-практичних масових заходів (5 міжнародних) та були організаторами і співорганізаторами проведення 23 масових заходів різних рівнів (2 міжнародні) у межах плану роботи університету. Серед організованих і проведених заходів:

- IV Міжнародний науковий форум «Адаптивні процеси в освіті»⁶²⁹. Учасники форуму зазначили важливість та актуальність обговорених питань та подій, що відбуваються у сфері освіти в Україні на сьогодні й відзначили необхідність проведення заходів такого формату;

- V Міжнародна науково-практична конференція здобувачів вищої освіти і молодих вчених «Наука і молодь – 2025: пріоритетні напрями глобалізаційних змін»⁶³⁰. Учасники заслухали й обговорили широкий спектр теоретичних, методологічних, психологічних та організаційно-управлінських питань. До збірки тез конференції подано понад 300 матеріалів молодих науковців України та зарубіжних країн;

- XIV Міжнародна науково-практична конференція «Психолого-педагогічний супровід професійної підготовки та підвищення кваліфікації фахівців в умовах воєнного стану»;

- VI Міжнародна літня наукова онлайн-школа «Адаптивні процеси в освіті: цифрові виклики»⁶³¹. На підсумковому засіданні були представлені онлайн-виступи модераторів адаптивних кіл, відбулися ітерації з метою обговорення та підведення підсумків роботи заходу;

- VII Всеукраїнський науково-методичний семінар «Позиціонування закладів освіти на ринку освітніх послуг в умовах воєнного стану»;

- Науковий онлайн-семінар «Психолого-педагогічний супровід підготовки конкурентоспроможних фахівців: виклики сьогодення»⁶³².

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи. Згідно з планом роботи НАПН України вчені провели 3 науково-практичні масові заходи (2 міжнародні) та були організаторами і співорганізаторами проведення 16 масових заходів різних рівнів (4 міжнародні) у межах плану роботи центру. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники центру, – 68 (26 міжнародних). Зокрема проведено:

- I Міжнародну науково-практичну конференцію молодих вчених «Актуальні проблеми сучасної психології у вимірах війни і миру: проблеми,

⁶²⁶ https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/75_naukovo-praktichni-seminari-dlya-vchiteliv-zmist--metodi-i-formi-osviti-naukovogo-spryamuvannya

⁶²⁷ https://iod.gov.ua/ua/naukovi-zahodi/materiali-provedenih-zahodiv/84_naukovo-praktichniy-seminar-steam-osvita---rozvitok-kreativnosti

⁶²⁸ <https://iod.gov.ua/ua/konkursi/tvorchiy-vchitel---obdarovaniy-uchen/pro-konkurs>

⁶²⁹ <http://umo.edu.ua/news/1>

⁶³⁰ <https://www.youtube.com/watch?v=xWdqdI9bkIQ>

⁶³¹ <http://umo.edu.ua/news/>

⁶³² <https://surl.li/ufpuj>

досвід, нові концепції та перспективи». Підготовлено збірник матеріалів конференції⁶³³;

– Методологічний семінар «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану».

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського. Згідно з планом роботи НАПН України вчені провели 4 науково-практичні масові заходи (2 міжнародні) та були організаторами і співорганізаторами проведення 6 масових заходів різних рівнів (2 міжнародні) у межах плану роботи установи. Загальна кількість заходів, у яких взяли участь наукові працівники бібліотеки, – 61 (28 міжнародних). Зокрема проведено:

– X Всеукраїнську науково-практичну конференцію з історії освіти з міжнародною участю «Педагогічна біографіка в структурі наук про освіту: ключові концепти, теорії, джерела». Інформацію про конференцію оприлюднено для широкого кола наукових, науково-педагогічних, бібліотечних працівників та громадськості⁶³⁴;

– «IAT GDT, 2025: Перша Міжнародна науково-практична конференція «Інформаційно-аналітичні тренди глобальної цифрової трансформації освіти, педагогіки і психології»⁶³⁵;

– всеукраїнський місячник шкільних бібліотек «Рідна мова – наша зброя і наш оберіг!»⁶³⁶;

– всеукраїнський вебінар «Роль шкільних бібліотек у збереженні української мови та культури».

ХІІ.2. УЧАСТЬ НАПН УКРАЇНИ У МІЖНАРОДНИХ І ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ВИСТАВКОВИХ ЗАХОДАХ

У 2025 р. розробки установ НАПН України впроваджувалися в освітню та інші види суспільної практики, зокрема шляхом популяризації наукових досягнень вчених академії під час проведення міжнародних виставкових заходів.

НАПН України спільно з МОН України взяла участь в організації та роботі чотирьох міжнародних онлайн виставок:

- Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти» (26-28 березня, м. Київ);
- Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025» (11-12 квітня, м. Київ);
- Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» (29-31 жовтня, м. Київ);

⁶³³ <https://r2.donnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/4880ba66-666c-48ae-a703-c1bae07d318b/content>

⁶³⁴ <https://naps.gov.ua/ua/press/events/3514/>; <https://naps.gov.ua/ua/press/releases/3604/>;
<https://www.facebook.com/share/p/1YA8R9aZJn/>; <https://www.facebook.com/share/p/1J8rZARLgg/>;
https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/Resolution_10_VKIO_2025.pdf; https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/Програма_X_BKIO_2025_13.05.pdf

⁶³⁵ <https://sso.org.ua/kalendar-podij/>, <https://dnpb.gov.ua/ua/?events=43313>,
<https://www.facebook.com/share/p/1Mk5BSafaE/>, <https://www.facebook.com/share/p/1NE9y3szC2/>,
<https://www.facebook.com/share/p/1Aeraj1Zhz/>, <https://www.youtube.com/@BHIACODHIB>, <https://adaptive.org.ua/>,
<https://lib.iitta.gov.ua/745635/>, https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/Program-IAT_GDT-15.05.2025.pdf,
https://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/05/Resolution_IAT_GDT-15.05.2025.pdf

⁶³⁶ http://dnpb.gov.ua/wp-content/uploads/2025/09/bibliographic_list_Monthly_2025.pdf
<https://www.facebook.com/share/p/1M2uWmyWz4/>

– Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента 2025» (14-15 листопада, м. Київ).

Організація та проведення виставкових заходів. Для учасників і гостей виставок вченими НАПН України проведено 46 онлайн заходів з актуальних питань розвитку вітчизняної освіти, педагогічної і психологічної наук. Сучасні підходи до розв'язання актуальних проблем освіти, педагогіки і психології на виставкових заходах презентували: Інститут педагогіки НАПН України; Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; Інститут проблем виховання НАПН України; Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; Інститут соціальної та політичної психології НАПН України; Інститут вищої освіти НАПН України; Інститут цифровізації освіти НАПН України, Інститут професійної освіти НАПН України, Інститут обдарованої дитини НАПН України; ДЗВО «Університет менеджменту освіти»; Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського.

Особливу увагу учасників виставки «Сучасні заклади освіти» привернула Міжгалузева науково-практична конференція «Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти», участь у якій взяли вчені НАН України і НАПН України, закладів вищої освіти, представники органів управління освітою, вчителі, практичні психологи, соціальні педагоги, аспіранти й магістранти. Із мотиваційним словом до учасників конференції звернувся президент НАПН України акад. В.Г. Кремень.

Вчені НАПН України взяли участь у проведенні багатьох виставкових заходів, організованих ДНУ «Інститут модернізації змісту освіти» МОН України, місцевими органами управління освітою, закладами загальної середньої, позашкільної, професійної (професійно-технічної) і вищої освіти.

Участь у виставкових конкурсах. Установи академії взяли активну участь у конкурсах, що проводились організаторами міжнародних виставок.

Оргкомітетом Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті» спільно із НАПН України проведено конкурс «Національне визнання наукових досягнень». За підсумками конкурсу почесними нагородами виставки відзначено: Інститут педагогіки НАПН України, Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Інститут професійної освіти НАПН України.

У звітному році розробки наукових установ академії відзначено 31 медаллю виставок. Зокрема нагороджено:

– Відділення професійної освіти і освіти дорослих НАПН України (Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025»);

– Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»);

– Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента»);

– Інститут проблем виховання НАПН України (медаллю Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента»);

– Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента»);

– Інститут соціальної та політичної психології НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»);

– Інститут цифровізації освіти НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»);

– Інститут професійної освіти НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента»);

– Інститут обдарованої дитини НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»);

– ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента»);

– Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти ДЗВО «Університет менеджменту освіти» (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025»);

– Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи НАПН України (медалями Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», Міжнародної виставки «Інноватика в сучасній освіті»).

ДЗВО «Університет менеджменту освіти» виборов гран-прі «Лідер інноваційної і наукової діяльності» Міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти», «Лідер післядипломної освіти» Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – 2025», Міжнародної виставки «Освіта та кар'єра – День студента».

Нагороди та відзнаки виставок, активна участь у заходах установ НАПН України освітян, працівників органів управління освітою, науковців, представників громадськості вкотре переконливо засвідчили актуальність напрацювань вчених академії, наявність суспільного запиту на їх науковий доробок.

ХІІІ. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ

ХІІІ.1. ПРЕДСТАВЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ДІЯЛЬНОСТІ У ТРАДИЦІЙНИХ І ЦИФРОВИХ МЕДІА

Діяльність наукових установ і вчених НАПН України широко висвітлювалася у паперових, електронних медіа, на центральних і регіональних каналах телебачення. Напрямок науково-інформаційної діяльності забезпечений особистими публікаціями членів академії, учених її наукових установ, а також наукових працівників сектору науково-аналітичної обробки і поширення інформації Президії НАПН України. Цільова аудиторія – суб'єкти наукової і освітньої діяльності, а також широкі кола громадськості (науково-педагогічні працівники, вчителі, викладачі, управлінці, батьки учнів). Зміст інформування поєднував результати наукової діяльності за плановими дослідженнями, позапланової діяльності (здійснюваної на громадських засадах), зокрема орієнтованої на допомогу ЗСУ, а також наукову публіцистику, популярну методику, науково-популярні публікації для широкого кола споживачів за тематикою, сформованою запитами суспільства в умовах четвертого року повномасштабної війни РФ проти України.

Триває співпраця зі **всеукраїнськими газетами**, вихід яких триває у паперовому форматі, – «Україна молода» (голов. ред. М.І. Дорошенко), «Українська літературна газета» (голов. ред. М.О. Сидоржевський), «Слово Просвіти» (голов. ред. І.О. Зоц), «Світ» (голов. ред. Л.М. Остролуцька), «Освіта і суспільство» (голов. ред. ст. наук. сп. Л.І. Ткаченко), журналами «Світогляд» (голов. ред. акад. Я.С. Яцків), А також електронними виданнями – «Трибуна» (голов. ред. акад. В.Г. Кремень), методичними журналами для освітян Цифрового видавництва Expertus – «Практика управління закладом освіти», «Заступник директора школи», «Практика управління дошкільним закладом», «Вихователь-методист дошкільного закладу», «Музичний керівник».

Найбільш активна співпраця тривала з газетою «Освіта і суспільство» (інформаційне, науково-популярне, публіцистичне видання, що виходить за підтримки НАПН України), в якому за звітний рік опубліковано понад 100 матеріалів, що стосуються діяльності НАПН України, а також з Цифровим видавництвом Expertus, у методичних виданнях якого оприлюднено майже 30 статей науковців НАПН України (див. Розділ ХІVІ).

У звітному році продовжено співпрацю з видавництвами з оприлюднення інформації про НАПН України у **презентаційних виданнях**. Вийшла низка таких видань:

- «Педагоги України» (Видавництво Альфа Віта Груп) – про діяльність українських учителів, викладачів коледжів, що співпрацюють з науковими установами НАПН України. Видання відкриває звернення віцепрезидента НАПН України, директора Ін-ту педагогіки НАПН України, акад. О.М. Топузова (с. 4-5);

- «Професійна освіта України: вистояли, переможемо, відбудуємо» (Видавництво Альфа Віта Груп) – тут висвітлено діяльність Громадської

організації «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти», у діяльності якої беруть активну участь вчені НАПН України – акад. Н.Г. Ничкало, акад. С.М. Ніколаєнко, акад. В.О. Радкевич, акад. В.П. Олійник й ін. Книгу відкриває вітальне слово акад. В.Г. Кременя (с. 3), акад. Н.Г. Ничкало (с. 5), акад. В.О. Радкевич (с. 6), доц. М.О. Кириченка (с. 7), акад. С.О. Ніколаєнка (с. 8). У матеріалах висвітлено діяльність акад. Н.Г. Ничкало й акад. В.О. Радкевич (с. 30–31).

• **«Науковці України – еліта держави»** (Видвництво ЛОГОС Україна). Книга містить вітальне слово акад. В.Г. Кременя (с. 7), у якому йдеться про відповідальність учених перед українським народом у час опору російській агресії, про напрацювання учених-психологів і педагогів, спрямовані на підтримку психологічної стійкості військових і громадян, розвитку резильєнтності, подолання освітніх втрат, повоєнного відновлення, опрацювання європейських стандартів. Розділ «Національна академія педагогічних наук України» (с. 36–41) містить короткий опис останніх напрацювань учених – про співпрацю із владними й державними науковими структурами, затвердження освітніх і виховних програм для загальноосвітньої школи, розвиток наукових видань НАПН України, підготовку здобувачів третього науково-освітнього рівня у наукових установах НАПН України й багато іншого.

Публікації і виступи у медіа доцільно представити за напрямками розроблюваної проблематики, а саме:

• **суспільно-політичний, аналітично-прогностичний** (матеріали акад. В.П. Андрущенко, В.Г. Кременя, О.І. Ляшенка, С.Д. Максименка, Н.Г. Ничкало, О.О. Рафальського, О.А. Удода, чл.-кор. М.С. Гальченка, В.В. Ільїна, В.С. Пономаренка, В.М. Ткаченка);

• **методичний** (статті проф. Г.М. Бевз, С.В. Кульбиди, О.В. Чеботарьової, ст. наук. сп. І.М. Гудим, Т.Л. Гурковської);

• **науково-інформаційний** (розвідки акад. В.Ю. Мельниченка, чл.-кор. Н.П. Дічек, Ю.І. Мальованого, проф. І.І. Драч, д-ра пед. наук О.П. Міхна, доц. О.Є. Матвійчук, І.Г. Отамась, ст. наук. сп. Р.В. Малиношевського, Л.І. Ткаченко, наук. сп. П.П. Доценко, І.Г. Лобановської, В.М. Шульги);

• **суспільно-громадський** (акад. Г.Г. Філіпчук, чл.-кор. М.П. Вовк, проф. Н.І. Богданець-Білокаленко, О.А. Комаровська, О.Ю. Оржель, д-р пед. наук Н.О. Філіпчук);

• **міжнародної співпраці** (статті й повідомлення акад. Л.Д. Березівської, Ю.Д. Бойчука, Л.Б. Лук'янової, С.О. Сисоєвої, іноз. чл. Йоланти Шемпрук, ст. наук. сп. Л.І. Ткаченко, канд. психол. наук О.В. Іванової, канд. пед. наук Л.В. Сухомлинської) (див. Розділ XVI).

Тематика публікацій охоплює напрями, орієнтовані на інформування соціуму та просвітництво, популяризацію науки, зокрема результатів діяльності учених НАПН України: питання філософії освіти, історії освіти, історіософії, політико-економічні і соціологічні, культурологічні, літературознавчі, педагогічної біографістики, цифрової трансформації освіти, психологічного супроводу громадян в умовах війни, методичного супроводу освіти дітей з особливими потребами, науково-інформаційного забезпечення освіти та

педагогіки та висвітлення участі наукових працівників у міжнародних і всеукраїнських масових заходах.

ХІІІ.2. Цифровізація наукової діяльності НАПН України

Упродовж 2025 р. цифровізація наукової діяльності НАПН України та її підвідомчих установ здійснювалася з урахуванням умов воєнного стану, необхідності забезпечення безперервності наукових досліджень, освітнього процесу та управлінської діяльності.

Використання цифрових платформ, електронних баз даних, онлайн-бібліотек і спеціалізованого програмного забезпечення підтримує ефективний доступ науковців і практиків до актуальних досліджень, нормативних документів та методичних матеріалів. Цифрові технології також забезпечують міждисциплінарну та міжінституційну взаємодію, що є особливо важливим для комплексного вивчення наукових проблем.

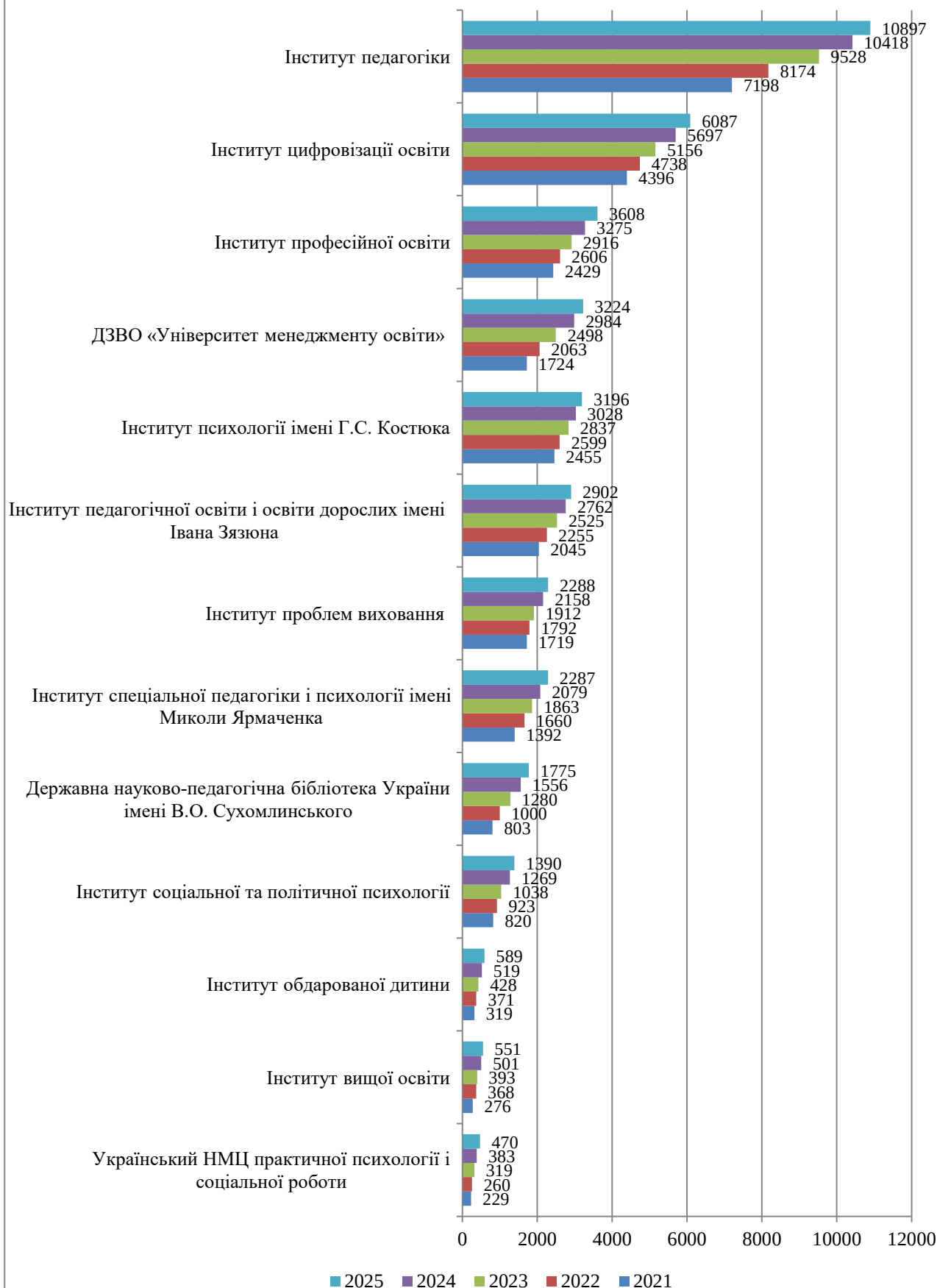
Основні зусилля спрямовувались на системне адміністрування вебресурсів, підтримку електронного документообігу, дистанційних форм роботи, доступу до міжнародних наукометричних баз даних і модернізації інформаційно-комунікаційної інфраструктури установ.

Результати наукової і науково-педагогічної діяльності НАПН України та її установ активно інтегруються в сучасний інформаційний науково-освітній простір. Наукові працівники мають персональні бібліометричні профілі в Google Scholar, Scopus та Web of Science і відкриті ідентифікатори дослідників ORCID. Регулярно оновлюється вебпортал академії, який демонструє стабільне зростання відвідуваності упродовж останніх років, вебсайти установ, а також сторінки у соціальних мережах.

Таким чином, цифрові технології є важливим інструментом підвищення якості наукової, освітньої та просвітницької діяльності НАПН України в умовах сучасного інформаційного суспільства.

Динаміка наповнення Електронної бібліотеки НАПН України у 2021-2025 рр.

Упродовж 2025 р. до Електронної бібліотеки НАПН України додано майже 3 тис. нових ресурсів та здійснено близько 2,4 млн завантажень. Загальна кількість ресурсів перевищила 40 тис.

Інститут цифровізації освіти НАПН України забезпечує функціонування доменів iitta.gov.ua та iitlt.gov.ua, підтримку Електронної бібліотеки НАПН України та адміністрування цифрових сервісів академії.

Продовжувалася робота із резервного копіювання ресурсів та забезпечення їх безперебійного функціонування.

Інститут педагогіки НАПН України забезпечував системне оновлення офіційного сайту (undip.org.ua), що автоматично перекладається європейськими мовами, та підтримку сайтів наукових видань «Український педагогічний журнал» і «Проблеми сучасного підручника». Вчасно опубліковано заплановані видання, більшість матеріалів яких репрезентують результати досліджень вчених НАПН України.

Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України здійснював адміністрування 36 інститутських інтернет-ресурсів, з яких 4 є загальноінститутськими. Офіційний вебсайт інституту⁶³⁷ та сайт бібліотеки імені А.Ф. Залевської⁶³⁸ забезпечують висвітлення діяльності наукових підрозділів, спеціалізованих вчених рад, міжнародної співпраці та результатів досліджень. Функціонують сторінки інституту та Ради молодих вчених у соціальних мережах. Підтримуються сайти восьми наукових фахових видань.

Співробітниками активно використовуються хмарні сервіси Dropbox та Google для забезпечення вільного доступу співробітників інституту до документації, наукової продукції та резервного копіювання інформації.

Сайт *Інститут соціальної та політичної психології НАПН України*⁶³⁹ функціонує в робочому режимі, систематично здійснюється його оновлення та наповнення. На сайті міститься інформація про наукову діяльність інституту, його структурні підрозділи, роботу докторантури, аспірантури, спеціалізованих вчених рад, ради молодих вчених.

Представлено електронні версії наукових видань інституту, результати масових опитувань, які здійснюють вчені інституту. Інтернет-сайт є основним джерелом оперативної інформації про організацію та проведення масових заходів.

Інститут професійної освіти НАПН України у 2025 р. продовжив розвиток комплексної науково-інформаційної системи, що охоплює інституційний, інструментальний та організаційний компоненти. Функціонують електронні ресурси відкритого доступу, зокрема фаховий журнал Professional Pedagogics⁶⁴⁰, електронне видання «Інноваційна професійна освіта»⁶⁴¹, інституційний репозитарій та база дисертацій. Розвивається система

---

⁶³⁷ psychology-naes-ua.institute

⁶³⁸ sites.google.com/view/library-ip-ua

⁶³⁹ ispp.org.ua

⁶⁴⁰ jrnls.ivet.edu.ua

⁶⁴¹ conference.ivet.edu.ua

дистанційного навчання на базі LMS Moodle, забезпечено корпоративний доступ до Microsoft Office 365 та Google Workspace.

Оприлюднення результатів діяльності інституту здійснюється через офіційні сайти НАПН України та інституту⁶⁴², сторінки у соціальній мережі Facebook. Помітно зросла активність відеоканалу інституту на платформі YouTube, кількість підписників якого у 2025 р. досягла 960 ос.

Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України підтримує власний вебсайт та сайти наукових фахових видань, а також розвиває Освітній хаб «IPOOD hab», що об'єднує 11 тематичних напрямів професійного розвитку дорослих. Діє Кафедра ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» із окремим вебресурсом. Комунікація здійснюється через корпоративні електронні адреси та цифрові платформи Zoom і Google.

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України активно використовував цифрові технології для поширення науково-практичних напрацювань через офіційний сайт та сторінки у соціальних мережах. Інститут інтегрований у систему «Бібліометрика української науки», забезпечує представлення наукової продукції в Електронній бібліотеці НАПН України, на сайтах МОН України та інших освітніх ресурсах. Інформаційно-комунікаційні технології застосовуються для дистанційних форм навчання, онлайн-консультацій і вебінарів для педагогів, психологів і батьків.

Цифрові технології також сприяють створенню та апробації інноваційних корекційно-розвиткових методик, адаптованих електронних навчальних матеріалів і засобів психолого-педагогічної підтримки.

Інститут обдарованої дитини НАПН України підтримує офіційний вебсайт⁶⁴³ та сторінки у Facebook і Instagram, продовжує наповнення діагностичного онлайн-порталу «Тестотека».

Інститут вищої освіти НАПН України забезпечує функціонування офіційного сайту двома мовами та підтримку вебсайтів журналів «Філософія освіти»⁶⁴⁴ й «Університети і лідерство»⁶⁴⁵. Використовуються платформи Moodle, Moco, Microsoft Office 365, забезпечено доступ до міжнародних баз даних.

Також забезпечено інформаційно-технічну підтримку заходів з реалізації міжнародних проєктів: проєкту ЄС Еразмус+ «Посилення співпраці між університетами і громадами» (UNICOM), проєкту «Модель персоналізованого навчання студентів на основі віртуального навчального середовища інтелектуального тьюторства «Навчання без обмежень» (SMART-PL) та проєкту «Просування стійкої та інноваційної вищої освіти в Україні» (ARISE); забезпечено технічну підтримку проведення XIV Міжнародної науково-практичної конференції «Європейська інтеграція вищої освіти України в

---

⁶⁴² ivet.edu.ua

⁶⁴³ iod.gov.ua

⁶⁴⁴ www.philosopheducation.com

⁶⁴⁵ ul journal.org

контексті Болонського процесу. Болонські принципи та інструменти, цінності у вищій освіті».

Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського забезпечувала функціонування офіційного вебпорталу, формування електронного каталогу та науково-педагогічної електронної бібліотеки на платформі САБ «ІРБІС64+».

В умовах повномасштабної російсько-української війни з метою збереження інформації періодично проводиться повне резервне копіювання електронного каталогу та електронної бібліотеки.

Офіційний вебпортал бібліотеки⁶⁴⁶ інформує про всі напрями діяльності установи, представляє її ресурси, інноваційні послуги, різні види бібліографічної, реферативної й аналітичної інформації, що зумовило підвищення оперативності та якості науково-інформаційного забезпечення сфери освіти й науково-методичного супроводу мережі освітянських бібліотек.

Вагому роль у розвитку цифровізації освітньої та наукової діяльності відіграє ДЗВО «Університет менеджменту освіти». В університеті функціонує розвинена інформаційно-комунікаційна інфраструктура, що забезпечує реалізацію освітнього процесу, науково-дослідної роботи та управлінської діяльності. Університет має п'ять обладнаних мультимедійних аудиторій, а в навчальних корпусах функціонують публічні Wi-Fi-зони, що забезпечують доступ до мережі Інтернет для науково-педагогічних працівників, здобувачів освіти та співробітників.

Університет використовує сучасні хмарні та комунікаційні сервіси, зокрема Microsoft Office 365, Google Workspace for Education, Zoom, а також освітні платформи Udemu і Coursera.

На хостингу домену університету створено субдомен для розгортання платформи Open Journal Systems (OJS), що використовується для розміщення наукових фахових видань.

Цифрові технології активно застосовуються у діяльності структурних підрозділів університету, зокрема Навчально-наукового інституту менеджменту та психології, де застосовуються сервіси Google Workspace for Education, Zoom і Google Meet для проведення навчальних занять, наукових семінарів та консультацій. Навчально-методичні матеріали дисциплін розміщуються у цифровому середовищі Google Classroom. Університет приділяє значну увагу розвитку цифрових компетентностей науково-педагогічних працівників, які беруть участь у тренінгах, вебінарах і програмах підвищення кваліфікації з використання сучасних цифрових технологій.

В освітній процес упроваджуються інноваційні напрями підготовки, зокрема дисципліна «Штучний інтелект в освіті», у межах якої здобувачі опановують принципи використання сучасних систем штучного інтелекту та цифрових інструментів для створення навчальних матеріалів, аналітики й розроблення інноваційних освітніх проєктів. У навчанні використовуються

---

⁶⁴⁶ dnpb.gov.ua

сучасні цифрові сервіси генеративного штучного інтелекту, що сприяє формуванню компетентностей XXI століття.

Подальший розвиток цифровізації діяльності університету спрямований на розширення цифрової інфраструктури, удосконалення освітніх платформ, підвищення рівня цифрових компетентностей здобувачів освіти і науково-педагогічних працівників, а також активізацію використання сучасних цифрових технологій у науково-дослідній та освітній діяльності.

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи НАПН України окрім офіційного сайту⁶⁴⁷ здійснює підтримку двох сторінок у соціальній мережі Facebook «Психологічна служба системи освіти» (13,1 тис. учасників) та «Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи» (5 тис. учасників).

Важливе місце на сайті центру приділено організації роботи «Онлайн студій професійного розвитку» з методичної підтримки та підвищення кваліфікації працівників психологічної служби.

Упродовж звітнього року фахівці НАПН України використовували цифрові технології для надання дистанційної безоплатної психологічної допомоги постраждалим від збройної агресії рф.

У більшості установ забезпечено доступ до міжнародних наукометричних баз Web of Science, Scopus, Elsevier, Research4Life, а також до ЄДЕБО. Активно використовуються хмарні сервіси Microsoft Office 365, Google Workspace, Dropbox, OneDrive. Організовано та проведено в онлайн-форматі засідання вчених рад, конференції, вебінари, круглі столи, сесії аспірантів і міжнародні проєктні заходи.

Водночас обмежене фінансування продовжує стримувати модернізацію матеріально-технічної бази академії та її установ. У низці установ ступінь зносу комп'ютерної техніки перевищує 70 %, частина обладнання потребує заміни або модернізації. Незважаючи на це, інформаційно-комунікаційна інфраструктура НАПН України у 2025 р. забезпечила належні умови для реалізації наукових досліджень, освітньої діяльності та міжнародної співпраці, сприяла підвищенню відкритості, доступності та інтегрованості результатів діяльності академії у світовий науково-освітній простір.

ХІІІ.3. СУСПІЛЬНО-ГРОМАДСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ

Інститут педагогіки НАПН України активно підтримує зв'язки з Асоціацією керівників шкіл України. Так, у співпраці з Асоціацією керівників шкіл України, Асоціацією міст України та іншими партнерами відбувся Перший всеукраїнський освітньо-управлінський форум «Управління трансформаційними процесами у закладах загальної середньої освіти під час війни» (22-23 травня 2025 р.). У межах форуму відбулися дві панельні дискусії за такими темами: «Нормативно-правове забезпечення і практика управління трансформаційними процесами у ЗЗСО під час війни та реформування освіти (НУШ, профільна

---

⁶⁴⁷ psyua.com.ua

школа» тощо); «Навчально-методичне забезпечення і науково-психологічний супровід управління трансформаціями в освітньому процесі ЗЗСО під час війни». В очному форматі взяли участь близько 170 осіб, зокрема керівники ЗЗСО, представники ОППО та центрів професійного розвитку; керівники департаментів освіти; представники громадських організацій-партнерів.

Також був організований і проведений круглий стіл «Особливості управління трансформаційними процесами у закладах загальної середньої освіти в умовах війни та повоєнного відновлення України», на якому було представлено результати дослідження відділу економіки та управління ЗСО за темою «Управління трансформаційними процесами в закладах загальної середньої освіти в умовах війни та повоєнного відновлення України». На заході відбулося виявлення і обговорення проблемних питань з представниками експериментальних закладів і партнерами відділу, уточнення напрямів подальшої співпраці і партнерської взаємодії.

Співпраця *Інституту психології імені Г.С. Костюка* з громадськими організаціями спрямована на впровадження наукових розробок у практику, надання психологічної допомоги населенню, проведення спільних соціальних досліджень та навчання фахівців. Вона передбачає організацію тренінгів, кризове консультування, HR-менеджмент та покращення психічного здоров'я членів громадських організацій.

Основні напрями співпраці включають такі види діяльності:

- соціально-психологічна допомога: надання психологічної підтримки та психотерапевтичної допомоги вразливим верствам населення;
- організаційна психологія: співпраця для підвищення ефективності діяльності громадських організацій, навчання персоналу та створення сприятливих умов праці;
- науково-дослідна діяльність: проведення спільних досліджень поведінки людей у соціальних умовах та психологічних експериментів;
- практична діяльність: залучення студентів та науковців до соціальних проєктів, що орієнтовані на самореалізацію особистості.

Ця синергія дозволяє поширити результати напрацювань науковців для застосування у практичній діяльності і потребах громадського сектору.

Науковці *Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України* як організатори, члени оргкомітетів або партнери беруть участь у заходах, організованих ГС «Українська асоціація освіти дорослих» (акад. НАПН України Л.Б. Лук'янова, доц. І.П. Радомський), ГО ІДЦ «Інтеграція та розвиток» (проф. О.В. Аніщенко), Центром педагогічної майстерності і навчання дорослих імені І.А. Зязюна. Це забезпечує спільну участь у просвітницькій діяльності серед різних категорій населення у значній частині регіонів України, упровадження інновацій, реалізацію завдань курсів підвищення кваліфікації, проведення науково-практичних заходів (гостьові лекції, методичні семінари, партнерські проєкти тощо).

Інститут проблем виховання НАПН України співпрацює з громадськими організаціями, що мають розгалужену структуру та широке охоплення дорослого і учнівського контингенту. Це Всеукраїнська екологічна ліга (All Ukrainian

Environmental League) і Всеукраїнський громадський дитячий рух «Школа безпеки».

Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України співпрацює з громадськими організаціями («Українське товариство глухих» (УТОГ), «Об'єднання нечуючих педагогів» (ОНП), «Українська асоціація носіїв кохлеарних імплантів», ВГО «Асоціація працівників дошкільної освіти», ГО «Українська академія дитячої інвалідності», ГО «Сова», «Броварська громада» й ін.).

Науковці *Інституту соціальної та політичної психології НАПН України* є активними членами професійних громадських об'єднань, серед яких Асоціація політичних психологів України; Етична комісія Національної психологічної асоціації; ГО «Українська асоціація фахівців з подолання наслідків психотравмувальних подій»; EFPA Board of Ethics; ГО «Інноваційний університет»; Європейська рада молодих дослідників і аспірантів Eurodoc; Українська асоціація викладачів та дослідників європейської інтеграції; Рада молодих учених при МОН; Рада молодих вчених НАПН України; Рада молодих вчених Інституту соціальної та політичної психології НАПН України; ВГО «Арт-терапевтична асоціація»; ГС «Національна психологічна асоціація»; Українська асоціація медіапсихологів та медіапедагогів; Асоціація ЕМДР в Україні (фахове об'єднання зі спеціальної травматерапії); ГО «Громадський рух «Жіноча Сила України»; «Американська психологічна асоціація» (США), «Європейська федерація психологічних асоціацій» (Бельгія); Соціологічна асоціація України, «Фонд «Освіта для демократії»; Всеукраїнська асоціація викладачів суспільних дисциплін і громадянської освіти; Всеукраїнська спілка психологів, що практикують гештальт-підхід «Український гештальт інститут»; ГО «Асоціація гештальт-тренерів України»; ВГО «Українська спілка психотерапевтів»; Товариство конфліктологів України; Товариство психологів України; Українська асоціація корекційних педагогів; ГО «Міжнародна Платформа Психічного Здоров'я»; Світова Федерація Психічного Здоров'я; ВГО «Українська асоціація транзакційного аналізу» (УАТА); ГО «Українська спільнота транзакційного аналізу» (УСТА); Європейська асоціація транзакційного аналізу (ЄАТА); Європейська федерація психологічних асоціацій (ЄФПА); International Communication Association; European Society for Traumatic Stress Studies; International Centre for Excellence in Emotionally Focused Therapy; ВГО «Асоціації працівників дошкільної освіти»; Українська ГО «Інститут розвитку символдрами та глибинної психології»; Українська Асоціація Християнської Психології; American association of suicidology; European Communication Research and Education Association; International Association for Media and Communication Research; International Association for Suicide Prevention; Громадська рада при Національній раді України з питань телебачення і радіомовлення; ВГО Асоціація жінок України «Дія»; ГО «Реабілітаційний центр Святого Павла»; ГО «Українська Спілка прикордонників»; ГО «Київський Центр профорієнтації дітей»; Асоціація сприяння розвитку асистивних технологій в Європі (АААТЕ); ГО «Всеукраїнське товариство Українська школа архетипіки»; ТНЕ «Товариство незалежних експертів»; Українська асоціація

екологічної психологічної допомоги; ГО «Студена»; БО «Об'єднання підлітків та молоді «Teenergizer»; БО «Благодійний фонд «ФРІДА»; ГО «ПРОМИР».

Протягом звітного періоду також здійснювалася співпраця з багатьма іншими громадськими організаціями, спільно з якими реалізовано 57 проєктів.

Основними напрямками громадської діяльності співробітників інституту, зокрема у складі зазначених об'єднань, було надання психологічної допомоги, індивідуальних консультацій під час війни, виконання консультаційно-методичної роботи, ознайомлення фахівців-психологів, волонтерів з інноваційними підходами в наданні психологічної допомоги у кризових ситуаціях, організація семінарів, круглих столів тощо.

Загалом змістом спільних проєктів було сприяння збереженню психологічного здоров'я та благополуччя громадян, у тому числі на деокупованих територіях, поширення науково обґрунтованої, достовірної і корисної інформації, рекомендацій і методик з професійної допомоги та самодопомоги під час військової агресії; психосоціальна підтримка вимушених переселенців, сімей військовослужбовців, фахівців-психологів, волонтерів; проведення консультацій, майстер-класів, тренінгів, арттерапевтичних занять з надання психосоціальної підтримки вразливим категоріям населення; просвітницькі проєкти психологічного супроводу освітніх інновацій тощо.

Робота з громадськістю здійснювалася також через Навчально-практичний центр психологічних інновацій, який діє в інституті з 2014 р. Діяльність Центру спрямована на розроблення та впровадження у практику соціально-психологічних засобів протидії травмам, спричинених війною.

Інститут цифровізації освіти НАПН України здійснює інформаційну підтримку освітянських спільнот через сайти, сторінки у соціальних мережах і блоги з метою спілкування з професійної тематики, обміну досвідом, обговорення актуальних проблем в освіті.

Інститут професійної освіти НАПН України здійснював активну системну взаємодію з інституціями громадського та приватного секторів України й інших країн, діяльність яких спрямована на розв'язання актуальних проблем розвитку освіти, науки та професійної підготовки кадрів. Загалом партнерська мережа інституту охоплює понад 20 організацій, що забезпечує розширення міжсекторальної та міжнародної співпраці, а також сприяє інтеграції результатів наукових досліджень у практику освітньої та виробничої діяльності.

До кола міжнародних партнерів інституту входить п'ять організацій та професійних об'єднань, зокрема Міжнародна асоціація технологічного розвитку та інновацій (International Association for Technological Development and Innovations), NeuroAcademy (Держава Ізраїль), Асоціація MTU United European Countries Fund (UECF) та інші міжнародні структури, діяльність яких зосереджена на підтримці інновацій, розвитку технологій, поширенні передового досвіду й формуванні сучасних освітніх практик. Співпраця з міжнародними партнерами була спрямована на обмін експертними напрацюваннями, участь у спільних науково-комунікаційних заходах, а також популяризацію результатів українських наукових досліджень у міжнародному науково-освітньому просторі.

Вагоме місце у структурі партнерських зв'язків посідає взаємодія з 14 всеукраїнськими громадськими організаціями, спілками та професійними об'єднаннями, а саме: Професійна спілка працівників будівництва і промисловості будівельних матеріалів України, Інститут професійних кваліфікацій, ГО «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти», ГО «Національне галузеве партнерство «FASHION GLOBUS UKRAINE», ГС «Асоціація інсталяторів інженерних систем», ПП «Академія професійної освіти спеціалістів індустрії краси «Партнер Плюс», ТОВ «ІВІК», ТОВ «БАРКС», Галузева рада з розроблення професійних стандартів в галузі охорони здоров'я Всеукраїнського об'єднання організацій роботодавців охорони здоров'я, Всеукраїнська ГО «Асоціація спеціалістів індустрії краси», ГО «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами», ГО «Інститут соціогуманітарної політики», ГО «Прогресивні» та ін. Співпраця з цими організаціями сприяла посиленню зв'язку науки з практикою, урахуванню потреб ринку праці та соціальних запитів у процесі розроблення науково-методичних матеріалів і рекомендацій.

Окрім того, інститут активно взаємодіяв із суб'єктами приватного сектору та недержавними інституціями, зокрема з «StrikePlagiarism», а також Філією «Центр професійного розвитку персоналу» акціонерного товариства «Українська залізниця». Така співпраця забезпечувала практичну спрямованість наукових досліджень, апробацію їх результатів у виробничому середовищі та врахування галузевої специфіки підготовки кадрів.

Основними формами реалізації партнерської взаємодії у звітному році стало спільне обговорення актуальних проблем розвитку професійної та фахової передвищої освіти під час конференцій, круглих столів, форумів і науково-практичних семінарів; участь у розробленні, оновленні та експертному супроводі професійних стандартів; організація та проведення заходів з підвищення кваліфікації й розвитку професійної компетентності майбутніх фахівців, кваліфікованих робітників / спеціалістів, педагогічних і науково-педагогічних працівників.

Окремий напрям співпраці орієнтований на реалізацію ініціатив, пов'язаних зі сприянням розвитку оборонно-промислового комплексу України, а також на вирішення актуальних соціогуманітарних питань професійного розвитку педагогів і здобувачів професійної та фахової передвищої освіти в умовах кризових змін. Ця діяльність сприяє підвищенню суспільної значущості наукових результатів Інституту, зміцненню його іміджу як відкритої наукової установи та розширенню комунікації з професійною і громадською спільнотою.

Колектив *Інституту обдарованої дитини НАПН України* виконує значну громадську роботу. Чл.-кор. М.С. Гальченко є членом робочої групи з питань науково-природничої освіти Федерації академій наук Європи (ALLEA). Завідувач відділу проєктування розвитку обдарованості, канд. психол. наук О.А. Ковальова є членом Psychodrama Association for Europe e.V. ст. наук. сп. Н.І. Поліхун і К.Г. Постова входили до складу журі Всеукраїнського етапу олімпіади з креативності «Призначення – уява». Д-р. пед. наук., проф. І.А. Сліпучіна разом із Н.І. Поліхун були експертами конкурсу «Краща STEM-

публікація» та Всеукраїнського заходу «Ми розвиваємо STEM». К. філ. наук М.М. Міленіна долучилася як психолог-логотерапевт до волонтерського проєкту «Велике серце» з надання психологічної допомоги постраждалим від військового вторгнення. Активну громадську позицію займає також ст. наук. сп. Л.І. Ткаченко. Вона є головою ГО «Освіта і суспільство», що випускає всеукраїнську газету (інформаційне, науково-популярне, публіцистичне видання) «Освіта і суспільство». Виступила в якості експерта на відкритій зустрічі із акредитації Освітньо-професійної програми «Середня освіта (Українська мова і література) Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка (2 квітня 2025 р). Також є багаторічним членом журі II (міського) етапу Всеукраїнського конкурсу-захисту науково-дослідницьких робіт учнів-членів Малої академії наук України – відділення Філософії та суспільствознавства, секції «Педагогіка» Київської малої академії наук учнівської молоді (12-14 лютого 2025 р.).

Науково-педагогічні працівники ДЗВО «Університет менеджменту освіти» здійснюють профорієнтаційну роботу в закладах освіти та в інших установах, у т. ч. у режимі онлайн. Оновлено презентаційні матеріали, буклети; проведено спільні освітні й наукові заходи із закладами освіти м. Києва, Вінницької, Донецької, Запорізької, Київської, Кіровоградської, Полтавської, Сумської, Харківської, Чернігівської, Черкаської обл. Здійснено виїзні заходи для популяризації освітніх послуг ДЗВО «УМО» в регіонах України; розширено можливості реклами у соціальних мережах; встановлено 5 білбордів у м. Києві та Київській обл.; налагоджено співпрацю з випускниками минулих років.

Важливим складником є підтримка молодіжних ініціатив – конкурсу на кращу кваліфікаційну роботу серед випускників-здобувачів вищої освіти. патріотичних та культурно-просвітницьких заходів (флешмоби, тематичні зустрічі, мистецькі акції до Дня вишиванки, Великодніх свят, Міжнародного дня пам'яті та примирення, Дня Незалежності України, Дня захисників і захисниць України, Дня української писемності та мови, Дня Соборності, Дня Гідності та Свободи) тощо. У художній галереї Інституту, за сприяння Київського міського Будинку учителя, запроваджено постійні виставки живопису, фотографії, декоративно-ужиткового мистецтва, кераміки, бісероплетіння та вишивки тощо. Серед відвідувачів виставок – представники освітніх установ, закладів освіти, науковці, здобувачі освіти, Центрів позашкільної роботи м. Києва, представники профспілкових організацій та ін. установ. У 2025 р. презентовано низку виставкових проєктів, серед яких: «Живопис – мовчазна поезія, а поезія – звучний живопис», «Квіти України», «Мозаїка душі», «Обереги моєї землі», «Хай квітне наша Україна» тощо. Окрему увагу привернула персональна виставка «Вільна! Сильна! Незалежна!».

Університет системно розвиває співпрацю з органами державної влади та місцевого самоврядування, закладами освіти, науковими установами, громадськими організаціями, культурними інституціями та міжнародними партнерами. Проведено круглі столи, публічні лекції, форуми, науково-практичні конференції, творчі зустрічі, що сприяють зміцненню іміджу Університету.

Співпраця з громадськими організаціями дає змогу розширити науково-дослідницький та практичний спектр, широко впровадити теоретичний й практичний доробок науково-педагогічних працівників, вивчати міжнародний досвід проєктної діяльності та досвід роботи із територіальними громадами. Результативною стала партнерська взаємодія в рамках укладених Меморандумів про співпрацю з Боярською та Вишгородською районними радами та держадміністраціями, Петрівською сільською радою Київської обл., Рахівською районною радою Закарпатської обл., Національним музеєм-заповідником української військової звитяги.

Активною є співпраця з Центрами зайнятості з 20 регіонів України, що пов'язана з працевлаштуванням, оновленням професійних компетентностей та використання програм ваучерів на навчання, грантових програм і програм підтримки у сфері перепідготовки та підвищення кваліфікації фахівців, які належать до пільгових категорій населення. У спільній роботі відбулося об'єднання науковців галузі публічного управління «Науковий фронт» та Аналітично-консалтингового центру публічного врядування і права щодо організації та проведення наукових заходів, розробки практичних рекомендацій для органів публічної влади та місцевого самоврядування.

У звітному році розширено зв'язки з громадськими об'єднаннями та іншими партнерами, спрямовані на розвиток громадянської освіти, лідерства й духовно-ціннісного потенціалу суспільства. Серед них – ГО «ЕдКемп Україна», ГО «Асоціація багатодітних родин «Перлина», «Дитяча Місія», Благодійна Організація «Благодійний фонд «Інститут Розвитку Громадянського Суспільства ім. Голди Меір», Громадська спілка «Національне галузеве партнерство в легкій промисловості України «Fashion Globus Ukraine», Громадська спілка «Всеукраїнські Християнські ініціативи».

Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи крім офіційного сайту підтримує зв'язки з громадськістю за допомогою двох сторінок у соціальній мережі Facebook: «Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи»⁶⁴⁸, що має 5 тис. підписників, 56 публікацій за звітний період; а також бере участь у діяльності сторінки «Психологічна служба системи освіти України НАПН України»⁶⁴⁹, що має 13,1 тис. учасників.

Співробітники *Державної науково-педагогічної бібліотеки України ім. В.О. Сухомлинського* є членами і беруть участь у діяльності таких громадських організацій: Всеукраїнській асоціації Василя Сухомлинського (голова – канд. пед. наук Л.В. Сухомлинська); Українській бібліотечній асоціації (ст. наук. сп. Л.О. Пономаренко – голова секції працівників бібліотек закладів середньої та професійної освіти, заступник голови – ст. наук. сп. О.Є. Матвійчук); Української асоціації дослідників освіти (UERA), що є структурною частиною Європейської асоціації дослідників освіти (EERA) (акад. Л.Д. Березівська, проф. Т.Д. Кочубей, ст. наук. сп. Н.Б. Антонець, д-р пед. наук

⁶⁴⁸ <https://www.facebook.com/UNMCPSPR/>

⁶⁴⁹ <https://www.facebook.com/groups/psyua/>

О.П. Міхно, наук. сп. Х.В. Серета), Національній психологічній асоціації України, Національній спілці журналістів, ГО «Школа адаптивного управління соціально-педагогічними системами», ГО «Інститут соціогуманітарної політики», ГО «Всеукраїнська асоціація працівників професійно-технічної освіти», Українській асоціації Європейських студій, громадській спілці «Асоціація з розвитку професійної та неперервної освіти» у межах проекту Erasmus+ CBHE «Мікро-кредити на основі МООС для професійного розвитку вчителів», Міжнародній громадській екологічній організації, Британському товаристві істориків освіти, Всесвітньої міжнародної асоціації істориків освіти (ISCHE), «Міжнародній фундації науковців та освітян», Міжнародному товаристві інженерної педагогіки (IGIP), ГО «Міжнародна асоціація сучасної освіти, науки та культури» (акад. Л.Д. Березівська), Міжнародній Асоціації шкіл соціальної роботи (International Association of Schools of Social Work, IFSW) (проф. Т.Д. Кочубей), Американській психологічній асоціації, Національній психологічній асоціації України, Раді молодих вчених ДНПБ (голова Ради – наук. сп. Т.О. Золотаренко).

Працівники підтримують співпрацю відповідно до 17 угод з органами державної влади та місцевого самоврядування, закладами освіти, підприємствами, організаціями (Чорноморський національний університет імені Петра Могили; Центр для українських дітей «Перлина», м. Рига (Латвія); Педагогічний музей України; Комунальний заклад вищої освіти «Барський гуманітарно-педагогічний коледж імені Михайла Грушевського»; ГО «Всеукраїнська асоціація Василя Сухомлинського»; Викотівський ЗЗСО I-III ступенів; Український коледж імені В.О. Сухомлинського м. Києва; Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка; Олександрійський педагогічний фаховий коледж імені В.О. Сухомлинського; Павлівський ліцей імені В.О. Сухомлинського Онуфріївської селищної ради Кіровоградської області; Управління освіти і науки Броварської міської ради Броварського району Київської області; Національна наукова сільськогосподарська бібліотека Національної академії аграрних наук України; Херсонська академія неперервної освіти; Запорізький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; Київський національний університет імені Тараса Шевченка; Мукачівський державний університет; Центр позашкільної роботи Святошинського району м. Києва).

Загалом працівники наукових установ НАПН України приділяють значну увагу й прикладають багато зусиль до суспільно-громадської діяльності з метою об'єднання громадян у допомозі фронту, громадянам «сірої» зони і тимчасово переміщеним особам; розповсюдженню фахових знань і волонтерстві у спільнотах, що цього потребують; підтримці тісних зв'язків між регіонами країни, а також і міжнародних зв'язків у професійних спільнотах тощо. Суспільна громадська діяльність допомагає підвищенню авторитету НАПН України та формуванню іміджу високоінтелектуальної і патріотичної наукової установи із інноваційними напрямками діяльності й продуктивними значущими результатами.

XIV. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ

Законом України «Про Державний бюджет України на 2025 рік» Національній академії педагогічних наук (далі – НАПН) України затверджено видатки загального фонду Державного бюджету на 2025 р. у сумі 254285,2 тис. грн.

Фінансування діяльності НАПН України у 2025 р. зменшилось порівняно з 2024 р. на 38778,5 тис. грн або на 13,2 %, що пов'язано із скороченням та передачею видатків загального фонду за бюджетною програмою 6551060 «Підготовка кадрів та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти закладами вищої освіти» від НАПН України до МОН України (у 2024 р. видатки становили 36924,0 тис. грн) та зменшенням фінансування на 1854,5 тис. грн.

У 2025 р. за бюджетною програмою 6551020 «Науково-організаційна діяльність Президії НАПН України» касові видатки загального фонду становили 28005,6 тис. грн. За рахунок коштів цієї бюджетної програми здійснювалася виплата довічної плати за звання дійсним членам (академікам) та членам-кореспондентам (6788,7 тис. грн), утримувався апарат Президії НАПН України.

За бюджетною програмою 6551030 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері освіти, педагогіки і психології» у 2025 р. профінансовано видатки у сумі 226278,3 тис. грн, проведено касові видатки у повному обсязі, із них:

- на проведення фундаментальних наукових досліджень – 75159,6 тис. грн (кількість фундаментальних наукових досліджень з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки – 36 од.);

- на проведення прикладних наукових досліджень – 139010,4 тис. грн (кількість прикладних наукових досліджень з пріоритетних напрямів розвитку науки і техніки – 66 од.);

- на підготовку наукових кадрів відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про державне замовлення на підготовку фахівців, наукових, науково-педагогічних та робітничих кадрів, на підвищення кваліфікації та перепідготовку кадрів у 2025 році» від 7 липня 2025 р. № 812 – 5686,9 тис. грн;

- на збереження наукового об'єкта, що становить національне надбання, «Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19-20 століття (1850-1917 рр.)» Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського – 45,0 тис. грн (кількість документів, які входять до складу наукового об'єкта, що становить національне надбання, – 28081 од.);

- забезпечення доступу до науково-технічної інформації та наукової літератури на всіх видах носіїв – 6376,4 тис. грн, із них на забезпечення діяльності Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського – 6002,2 тис. грн (кількість відвідувачів наукової бібліотеки упродовж року – 63125 осіб); на підтримку Електронної бібліотеки НАПН України та електронного наукового періодичного видання «Інформаційні технології і засоби навчання», віднесеного до категорії «А» Переліку фахових видань України відповідно до наказу МОН України від 18 грудня 2018 р. № 1412, – 374,2 тис. грн (за інформацією Інституту цифровізації освіти НАПН

України кількість користувачів сайту цього електронного наукового фахового видання становила 43460 осіб, кількість користувачів сайту Електронної бібліотеки НАПН України – 207500 осіб.

Касові видатки загального фонду бюджету підвідомчих установ НАПН України за 2025 р. становили 254285,2 тис. грн. Кошти у сумі 1,3 тис. грн вилучені до бюджету (економія видатків). У загальному обсязі видатків НАПН України за загальним фондом видатки на оплату праці із нарахуванням, стипендію та виплату довічної плати за звання дійсним членам (академікам) і членам-кореспондентам склали 241570,1 тис. грн або 95,0 %, комунальні видатки – 8128,5 тис. грн або 3,2 %, інші видатки – 4585,3 тис. грн або 1,8 %. Структуру видатків Державного бюджету за 2025 р. у розрізі підвідомчих установ НАПН України наведено у таблиці 33 (Додатки).

Середньорічна кількість штатних посад працівників установ НАПН України за рахунок коштів загального фонду бюджету у звітному році становила 1154,75 од., зменшилась на 189,5 шт. од., які скорочено за КПКВК 6551060. Середньомісячна заробітна плата працівників НАПН України за загальним фондом у 2025 р. склала 13587,6 грн. Зменшення середньомісячної заробітної плати у 2025 р. становило 63,9 грн порівняно до 2024 р., що пов'язано із скороченням фінансування у 2025 р.

У 2025 р. продовжено перерахування профвнесків, утриманих із заробітної плати працівників апарату Президії НАПН України на підтримку ЗСУ, на рахунок Міністерства оборони перераховано 67,3 тис. грн, усього за період з 2022 р. по 2025 р. перераховано 306,7 тис. грн.

У звітному році до НАПН України із усіх джерел фінансування надійшло 314960,5 тис. грн. Питома вага фінансування за рахунок загального фонду бюджету в коштах, які отримали установи НАПН України із усіх джерел надходжень, становила 80,7 %.

Понад асигнування, що були виділені із загального фонду Державного бюджету, підвідомчі установи НАПН України отримали у 2025 р. за спеціальним фондом бюджету 60675,3 тис. грн. У порівнянні з 2024 р. надходження за спеціальним фондом збільшилися на 4421,4 тис. грн або на 7,9 %.

Спеціальний фонд бюджету НАПН України у 2025 р. формувався за рахунок наступних джерел фінансування, наведених у таблиці 34 (Додатки):

- плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю та згідно із законодавством (підготовка наукових та науково-педагогічних кадрів, фахівців, підвищення кваліфікації, виконання наукового дослідження, проведення конференцій та ін.). За цим видом надходжень до підвідомчих установ надійшло 40161,1 тис. грн або 66,2 % загального обсягу надходжень спеціального фонду бюджету;

- надходження бюджетних установ від додаткової (господарської) діяльності – 4007,5 тис. грн (6,6 %);

- плата за оренду майна бюджетних установ – 3882,0 тис. грн (6,4 %) (скорочення надходжень пояснюється тим, що відповідно до постанови Кабінету Міністрів України «Про особливості оренди державного та комунального майна у період воєнного стану» від 27 травня 2022 р. № 634 на території м. Києва з

1 жовтня 2022 р. орендна плата нараховується у розмірі 50 % розміру орендної плати, встановленої договором оренди);

– надходження від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна) – 9,9 тис. грн (від здачі металобрухту при утилізації списаних легкових автомобілів, комп’ютерної техніки та зданої макулатури);

– інші джерела власних надходжень бюджетних установ – 12614,8 тис. грн (20,8 %), із них благодійні дарунки у натуральній формі – 177,7 тис. грн (безоплатно отримано літературу, матеріальні цінності); благодійні внески у грошовій формі – 23,7 тис. грн; кошти на реалізацію грантових угод – 4300,8 тис. грн, зокрема на виконання наукового дослідження за рахунок грантової підтримки за договором, укладеним з Національним фондом досліджень України, – 3498,7 тис. грн; на реалізацію грантових угод з міжнародним та іноземним фінансуванням – 802,1 тис. грн; кошти, що отримують бюджетні установи від підприємств, організацій, фізичних осіб та від інших бюджетних установ для виконання цільових заходів – 8112,6 тис. грн (надходження на виконання наукових досліджень державними науковими установами, які за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільним» віднесені до групи А за договорами, укладеними з Міністерством освіти і науки України, – 7955,1 тис. грн, стипендія Кабінету Міністрів України молодим вченим – 157,5 тис. грн).

Кошти на виконання наукових досліджень за рахунок грантової підтримки за договорами, укладеними з Національним фондом досліджень України у сумі 3498,7 тис. грн, отримав Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи (проект «Постковідна соціально-психологічна реабілітація учасників освітнього процесу в діяльності працівників психологічно служби», договір № 49/0198 від 3 березня 2025 р).

Кошти на реалізацію грантових угод з міжнародним та іноземним фінансуванням у сумі 802,1 тис. грн отримали:

– Інститут вищої освіти – 801,8 тис. грн за проектами «Промування стійкої та інновації вищої освіти в Україні» (ARISE) № 33/343/2024 (TFK Ukraine 2024) від 1 серпня 2024 р. – 334,1 тис. грн; ЄС Еразмус+ «Центри сертифікації викладачів: інноваційні підходи до досконалості викладання» (UTTERLY) № 619227-EPP-1-2020-1-UA KA 2-SBHE від 11 грудня 2020 р. – 171,5 тис. грн; «Університети – Громади: посилення співпраці» (UNICOM), грантова угода № 101083077 від 01 лютого 2023 р. – 117,2 тис. грн та нарахована курсова різниця на кошти на валютному рахунку – 179,0 тис. грн;

– Інститут цифровізації освіти – 0,3 тис. грн за проектом: «Відновлювана енергетика для зміцнення інфраструктури України через навчання та проектування (REBUILD)» № 7135 від 1 травня 2025 р.

Кошти на виконання наукових досліджень державними науковими установами, які за результатами державної атестації за науковим напрямом «Суспільним» віднесені до групи А за договорами, укладеними з Міністерством освіти і науки України, – 7955,1 тис. грн отримали:

– Інститут соціальної та політичної психології – 3536,8 тис. грн – «Комплексне наукове дослідження психологічних стратегій та засобів забезпечення суспільної стійкості в умовах російської агресії»;

– Інститут цифровізації освіти – 1934,9 тис. грн – «Комплексне наукове дослідження використання генеративного штучного інтелекту на різних рівнях освіти для удосконалення педагогічних та управлінських практик»;

– Інститут вищої освіти – 2483,4 тис. грн – «Комплексне наукове дослідження поняттєво-термінологічного апарату з актуальних проблем вищої освіти в умовах євроінтеграції».

Касові видатки за спеціальним фондом бюджету у 2025 р. становили 52639,8 тис. грн. У загальному обсязі касових видатків за спеціальним фондом видатки на виплату заробітної плати і нарахування на неї склали 41520,3 тис. грн або 78,9 %; на господарські видатки із утримання установ – 4041,5 тис. грн (7,7 %); видатки на службові відрядження – 345,2 тис. грн (0,6 %); видатки на оплату комунальних послуг – 5412,2 тис. грн (10,3 %); капітальні видатки – 985,4 тис. грн (1,9 %) (зокрема за напрямом «наукові дослідження установ, які за результатами державної атестації віднесені до групи А» – 814,0 тис. грн, придбання комп'ютерної техніки – 167,4 тис. грн, бібліотечний фонд – 4,0 тис. грн); безоплатне отримання літератури, матеріальних цінностей – 177,7 тис. грн (0,3 %); виплата стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених – 157,5 тис. грн (0,3 %).

Джерела формування надходжень і використання спеціального фонду в розрізі установ та організацій НАПН України за 2025 р. подано в таблиці 34 (Додатки).

Крім того, у 2025 р. установи НАПН України отримали бюджетні кошти у сумі 1980,7 тис. грн за КПКВК 2201250 «Надання післядипломної освіти, підвищення кваліфікації фахівців окремих галузей економіки та працівників бюджетної сфери, керівних працівників і спеціалістів державного управління та інших осіб, які виявили бажання працювати на деокупованих територіях України» від Міністерства освіти і науки України на підвищення кваліфікації кадрів на конкурсній основі за державним контрактом (ДЗВО «Університет менеджменту освіти» – 1972,4 тис. грн, Інститут соціальної та політичної психології – 8,3 тис. грн).

XV. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ

XV.1. ВІДДІЛЕННЯ ФІЛОСОФІЇ ОСВІТИ, ЗАГАЛЬНОЇ ТА ДОШКІЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Наукова продукція Монографії

1. Бех І., Тимчик М., Коломось Г. Формування національної ідентичності учнівської молоді в умовах соціальних трансформацій і гібридних загроз: потенціал туристсько-краєзнавчої діяльності. *Обрії ідентичності. Націотворчі, освітні та туристичні виміри минулого і сьогодення України* : монографія / заг. наук. ред. І. Монолатія, О. Новосьолова, Л. Польової. Івано-Франківськ : Лілея-НВ, 2025. С. 248-254.

2. Журба К.О., Бех І.Д., Коломось Г.А., Трейтяк Д.В., Федоренко С.В., Шкільна І.М. Національна солідарність учнівської і студентської молоді в умовах війни і повоєнного часу : монографія / за ред. К.О. Журби. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 188 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8768-06-5-2025-188>.

3. Інноваційні педагогічні технології у підготовці фахівців дошкільної та початкової освіти до роботи в закладах освіти : монографія / за наук. ред. К.Л. Крутій, Л.В. Зданевич ; [авт. кол.: Шоробура І.М.]. Хмельницький : Цюпак А.А., 2025. 408 с.

4. Інтеграційні процеси у галузі освіти в Європейському Союзі: стратегічні пріоритети, сутнісні характеристики та інноваційні практики [Електронний ресурс] : аналіт. матеріали (препринт) / О.І. Локшина, С.О. Сисоєва, Д.А. Вороніна-Пригодій, О.З. Глушко, А.П. Джурило, С.М. Кравченко ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України ; наук. ред. Локшина Олена Ігорівна. Київ : [б. в.], 2025. 124 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-804-3-2025-257>.

5. Кремень В. Освіта: ідеї, роздуми, досвід: статті, доповіді, виступи, інтерв'ю : зібрання тв. у 5 т. Київ : Грамота, 2025.

Т. 1. 1997–2002. 455 с.

Т. 2. 2003–2005. 399 с.

Т. 3. 2006–2010. 391 с.

Т. 4. 2011–2016. 391 с.

Т. 5. 2017–2024. 375 с.

6. Критичне мислення громадян як технологічний ресурс безпеки в умовах збройного насилля та інформаційної агресії : колективна монографія / за заг. ред. В.С. Курила ; Луганський нац. ун-т імені Тараса Шевченка. Одеса : Гельветика, 2025. 342 с. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11617>.

7. Кузнєцова Н.С., Пирожков С.І., Рафальський О.О. Наукова концепція розвитку законодавства України як основний документ юридичного прогнозування. *Наукова концепція розвитку законодавства України: обґрунтування та прогнозування напрямів правотворчої діяльності* :

монографія. Київ: Юрінком інтер, 2025. С. 1040-1047. URL: <https://jurkniga.ua/contents/naukova-kontseptsiya-rozvitku-zakonodavstva-ukraini-obgruntuvannya-ta-prognozuвання-napryamiv-pravotvorchoi-diyalnosti.pdf>.

8. Курило В.С. Розділ II. *Візії та світанки освіти* : кол. монографія / Бердянський держ. пед. ун-т та ін. Київ : Самчеко А.М., 2025. URL: <https://surl.li/nyyzgi>.

9. Луговий В.І., Регейло І.Ю. Оцінювання науки, оцінювання в науці: проблема врахування закономірностей розвитку [Електронний ресурс]. *Теорія і практика оцінювання результатів наукових досліджень у сучасних реаліях* : кол. моногр. / [Богданов В.Л., Журавель В.А., Кривцун І.В. та ін.] ; за ред. В.Л. Богданова, Б.А. Маліцького ; передмова А.Г. Загороднього. Київ : Академперіодика, 2025. С. 51-61. URL: <https://surl.li/ljlqmz>.

10. Наукова концепція розвитку законодавства України: обґрунтування та прогнозування напрямів правотворчої діяльності : монографія / авт. кол.: Кремень В. [та ін.] ; за заг. ред. Р.О. Стефанчука та Н.С. Кузнєцової. Київ : Юрінком Інтер, 2025. 1060 с.

11. Рафальський О. Передмова. *Інституційна (не)спроможність держави в Україні: як розірвати замкнене коло* : монографія / кол. авт.: Галина Зеленько (керівник, наук. ред.) [та ін.]. Київ : ІПіЕНД ім. І.Ф. Кураса НАН України, 2025. С. 7-11. DOI: <https://doi.org/10.53317/978-617-14-0363-5>.

12. Регейло І.Ю. Оцінювання досліджень і наукових проєктів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни: зарубіжний і український національний досвід. *Формування політики оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни* : монографія / І. Драч, О. Петроє, О. Бородієнко, І. Регейло, Н. Приходькіна, О. Слободянюк, М. Саюк; за ред. І. Драч, І. Регейло. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 154 с. DOI. ISBN 978-617-7486-54-0.

13. Bondarenko T., Koeberlein-Kerler J., Rebukha L., Osadchyi V., Nesterenko R. Developing Educational Skills Through the Growth of Artificial Intelligence (AI) [Electronic recurs]. *Futureproofing Engineering Education for Global Responsibility* : Proceedings of the 27th International Conference on Interactive Collaborative Learning (ICL2024), Volume 1 / eds: Auer M. E., Rüütman T. Springer, 2025. P. 462–469. (Lecture Notes in Networks and Systems, (2025) vol. 1260. Springer, Cham). DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-85652-5_46.

14. Kremen V. Humanity in war conditions test of humanism. *Edukacja Zawodowa i Ustawiczna* : Polsko-Ukraiński Rocznik Naukowy. Warszawa, Akademia Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej, 2025. Nr 10. P. 31–41. DOI: <https://doi.org/10.71358/ezu.2759>.

15. Kuzheliev M., Nechyporenko A., Danovych O., Osadchyi V., Sokolov V. Information Technologies in Modeling the Impact of the Economic Environment on the Performance of Companies [Electronic recurs]. *Digital Economy Concepts and Technologies* : Workshop Kyiv, Ukraine, April 4, 2025. Kyiv, 2025. P. 126–134. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-3665/paper5.pdf>.

16. Lugovyi V. I., Regeilo I. Y. Science evaluation, evaluation in science: the problem of taking into account the patterns of development. *Theory and Practice of Research Evaluation in Modern Realities* : collective monograph / [Bogdanov V. L., Zhuravel V. A., Krivtsun I. V. et al.] ; V.L. Bogdanov, B.A. Malitsky (Eds.) ; foreword by A. G. Zagorodny. Kyiv : Akadempriodyka, 2025. P. 181–191. DOI: <https://doi.org/10.15407/akadempriodyka.543.258>.

17. Osadcha K, Osadchyi V., Proshkin V. Shumeiko N. V. Artificial intelligence and the transformation of teaching roles: insights from lecturers' experiences [Electronic recurs]. *DigiTransfEd 2025 – Digital Transformation of Education 2025. Ukraine, 2025*. 2025. P. 87–107. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-4096/paper7.pdf>.

18. Osadcha K. P., Shumeiko N. V., Osadchyi V. V., Chorna A. V. AI tools and their application for developing soft skills of computer science students: the perspectives of IT specialists and university teachers [Electronic recurs]. *Journal of Physics : Conference Series* 3105. 2025. 012017. P. 1–30. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/54148/1/Osadcha_K.pdf.

19. Osadcha K., Osadchyi V., Proshkin V., Spirin O. Studying it educators' satisfaction with using microsoft copilot chat to perform professional tasks [Electronic recurs]. *ITLT*. 2025. Vol. 107, No. 3. P. 153–167. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v107i3.6184>.

20. Vakaliuk T., Osadchyi V., Osadcha K. Digital Economy Concepts and Technologies (DECaT-20250) [Electronic recurs]: Workshop Kyiv, Ukraine, April 4, 2025. Kyiv, 2025. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-4029/preface.pdf>.

21. Vakaliuk T. A., Osadchyi V. V., Pinchuk O. P. Educational transformation in the Digital Age: artificial intelligence, digital competence, and innovation trends from DigiTransfEd 2025 [Electronic recurs]. *DigiTransfEd 2025 – Digital Transformation of Education 2025. Ukraine*. 2025. P. 1–8. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-4096/preface.pdf>.

Книга

Мельниченко В. Осінені Шевченком : Статті першої половини 2020-х років / упоряд. В. А. Стеценко ; вступ. ст. С. А. Гальченка. Київ : ДІПА, 2025. 600 с.

Авторські свідоцтва

1. Створення тестів у системі Moodle для використання в змішаному навчанні : методичні рекомендації : свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 134662 / Чорна А. В., Сердюк І. М., Осадча К. П., Осадчий В. В. – Дата реєстрації 26.03.2025 ; опубл. 30.04.2025, Бюл. № 88.

2. Педагоги України (друга половина XIX - початок XXI ст.): енциклопедичний біографічний словник : свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 140334 / Березівська Л. Д., Сухомлинська О. В., та ін. – Дата реєстрації 27.10.2025 ; опубл. 28.11.2025, Бюл. № 95.

3. Марія Монтессорі (1870–1952)»: біобібліографічний показник) : свідоцтво про реєстрацію авторського права на твір № 140332 / Березівська Л. Д., Гавриленко Т. Л., Дурдас А. П., Лапаєнко С. В., Якобчук Н.

О., Павленко Т. С., Демида Є. Ф. – Дата реєстрації 27.10.2025 ; опубл. 28.11.2025, Бюл. № 95.

Посібники, підручники

1. Курило В. С., Караман О. Л., Степаненко В. І. «Сходи висновків»: розвиваємо критичне мислення : метод. рек. Полтава : ДЗ «Луганський національний Шевченка». 2025. 23 с. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/bitstream/123456789/28609/1/stepanenko2025.pdf>.

2. Організаційно-педагогічні умови та технології забезпечення єдності фізичного і військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти : навч.-метод. посіб. / [Л. В. Канішевська, К. О. Журба, С. В. Толочко, В. В. Рагозіна, М. В. Тимчик, Н. П. Касіч ; за ред. Л. В. Канішевської]. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 108 с. DOI <https://doi.org/10.32405/978-617-8011-04-8-2024-108> URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745981/1/Навч.-метод._посіб._%28ред._Канішевська_Л.В.%29__.

3. Регейло І.Ю. Механізми оцінювання досліджень і наукових проєктів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни. *Механізми оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки* : навч. посіб. Київ : І. Драч, О. Петроє, І. Регейло, О. Бородієнко, Н. Приходькіна, О. Слободянюк, М. Саюк; за ред. І. Драч, О. Петроє. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 70 с.. DOI. ISBN 978-617-7486-56-4.

4. Розвиток особистості військовослужбовця з критичним мисленням : зб. вправ / уклад.: В.С. Курило, О.Л. Караман. Лубни : ДЗ «Луганський національний Шевченка». 2025. 55 с. URL : <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11618>.

5. Студії з історії державного права України : навч. посіб. / С. В. Бобровник, О. Й. Вовк, В. П. Капелюшний [та ін.]. Київ : Талком, 2025. 552 с.

6. Формування в учнівської і студентської молоді національної солідарності в умовах війни та повоєнного часу : метод. посіб. / Бех І. Д., Коломоець Г. А., Трейтяк Д. В., Федоренко С. В, Шкільна І. М., Журба К. О. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 148 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8768-05-8-2025-148>.

Методичні рекомендації

1. Методичний інструментарій забезпечення єдності фізичного і військово-патріотичного виховання учнів закладів загальної середньої освіти: методичні рекомендації / [Л. В. Канішевська, С. В. Толочко, К. О. Журба, В. В. Рагозіна, М. В. Тимчик, Н. П. Касіч ; за ред. Л. В. Канішевської]. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. 102 с. DOI <https://doi.org/10.32405/978-617-8768-10-2-2025-10> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747304/1/Метод.%20рекомендації%20%28ред.д.%20Л.В.%20Канішевська%29.pdf>.

2. Методичні рекомендації до виконання і захисту магістерських робіт здобувачами другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-наукової програми «Середня освіта (Трудове навчання та технології)»

спеціальності 014.10 Середня освіта (Трудове навчання та технології)
/ Г. В. Терещук, Ю. О. Туранов, Т. П. Сорока [та ін.]. Тернопіль : ТНПУ,
2025. 63 с.

Інформаційні видання

1. Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2024 р. Ч. 1 / за заг. ред. В. Г. Кременя ; [підготовка звіту: С. О. Сисоєва, О. М. Шпарик, С. М. Кравченко та ін.]. Київ : НАПН України, 2025. 128 с. DOI: <https://doi.org/10.37472/zvit2024-1>.

2. Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2024 р. Ч. 2 / за заг. ред. В. Г. Кременя ; [підготовка звіту: С. О. Сисоєва, О. М. Шпарик, С. М. Кравченко та ін.]. Київ : НАПН України, 2025. 466 с. <https://doi.org/10.37472/zvit2024-2>.

Довідкова продукція

1. Марія Монтессорі (1870-1952) : біобібліогр. покажч. / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; упоряд.: Березівська Л. Д., Гавриленко Т. Л., Дурдас А. П., Лапаєнко С. В., Якобчук Н. О., Павленко Т. С., Демида Є. Ф. ; наук. ред. Березівська Л. Д. Електрон. вид. Вінниця : Твори, 2025. 354 с. (Серія «Видатні педагоги світу» ; вип. 13). URL: <https://dnppb.gov.ua/ua/?ourpublications=43586> (дата звернення: 15.09.2025).

Енциклопедії

1. Ілюстрована історико-богословська енциклопедія : в 5 т. Т. 2 / голова редкол. В. О. Балух. Чернівці : Друк Арт, 2025. 480 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12847>.

2. Ілюстрована історико-богословська енциклопедія : в 5 т. Т. 3 / голова редкол. В. О. Балух. Чернівці : Друк Арт, 2025. 656 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/12847>.

3. Ілюстрована історико-богословська енциклопедія : в 5 т. Т. 4 / голова редкол. В. О. Балух. Чернівці : Друк Арт, 2025. 632 с. URL: <https://archer.chnu.edu.ua/handle/123456789/13017>.

4. Педагоги України (друга половина XIX – початок XXI ст.): енциклопедичний біографічний словник / НАПН України, ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського ; авт.: Березівська Л. Д., Сухомлинська О. В., Коляда Н. М., Кочубей Т. Д., Міхно О. П., Антонєць Н. Б., Серєда Х. В. ; наук. ред. Березівська Л. Д. Електрон. вид. Вінниця : Твори, 2025. 510 с. URL: <https://dnppb.gov.ua/ua/?ourpublications=43571>.

Із змісту: статті Березівської Л. Д.: Адаменко Олена Вікторівна. С. 15–16 ; Антонович Володимир Боніфатійович. С. 24–25 ; Багалій Дмитро Іванович. С. 33–34 ; Барвінський Олександр Григорович. С. 40–41 ; Бондар Андрій Данилович. С. 58 ; Булаховський Леонід Арсенійович. С. 65–66 ; Василенко Микола Прокопович. С. 68–69 ; Васківська Галина Олексіївна. С. 71–72 ; Вишневський Омелян Іванович. С. 80–81 ; Волинський Петро Костьович. С. 82–84 ; Волошина Ніла Йосипівна. С. 85–87 ; Гончаренко Семен Устимович. С. 97–

98 ; Григорійв Никифор Якович. С. 104–105 ; Гринько Григорій Федорович. С. 107–108 ; Гриценко Михайло Семенович. С. 109–110 ; Грінченко Марія Миколаївна. С. 114–115 ; Грушевський Михайло Сергійович. С. 117–118 ; Дорошенко Дмитро Іванович. С. 132–133 ; Єфименко Олександра Яківна. С. 148–149 ; Завгородня Тетяна Костянтинівна. С. 154–155 ; Зільберштейн Андрій Ілліч. С. 164–165 ; Зязюн Іван Андрійович. С. 166–168 ; Костомаров Микола Іванович. С. 193–194 ; Кримський Агатангел Юхимович. С. 197–199 ; Крип'якевич Іван Петрович. С. 199–200 ; Крушельницький Антін Володиславович. С. 200–202 ; Лосюк Петро Васильович. С. 228–229 ; Мазуркевич Олександр Романович. С. 237–239 ; Масальський Володимир Іванович. С. 251–252 ; Науменко Володимир Павлович. С. 261–262 ; Огієнко Іван Іванович. С. 268–269 ; Огнев'юк Віктор Олександрович. С. 270–271 ; Онищук Василь Онисимович. С. 273–274 ; Полонська-Василенко Наталя Дмитрівна. С. 292–293 ; Помагайба Василь Іванович. С. 294–295 ; Прокопович В'ячеслав Костянтинович. С. 303–304 ; Савченко Олександра Яківна. С. 329–330 ; Скрипник Микола Олексійович. С. 344–345 ; Скрипченко Надія Федорівна. С. 345–347 ; Стешенко Іван Матвійович. С. 366–367 ; Тесленко Іван Федорович. С. 379–380 ; Ткаченко Іван Гурович. С. 385–386 ; Тхоржевський Дмитро Олександрович. С. 391–392 ; Ушинський Костянтин Дмитрович. С. 394–396 ; Франко Іван Якович. С. 399–400 ; Холодний Петро Іванович. С. 405–406 ; Хриков Євген Миколайович. С. 408–409 ; Чамата Павло Романович. С. 414–415 ; Чепіга (Зеленкевич) Яків Феофанович. С. 416–418 ; Шумський Олександр Якович. С. 435 ; Щириця Юхим Онуфрійович. С. 441 ; Яворницький (Еварницький) Дмитро Іванович. С. 447–448.

5. Капелюшний В. П. Етнографія [Електронний ресурс]. *Велика українська енциклопедія*. 2025. URL: <https://vue.gov.ua/Етнографія>.

6. Капелюшний В. П. Етнологія [Електронний ресурс]. *Велика українська енциклопедія*. 2025. URL: <https://vue.gov.ua/Етнологія>.

Статті у наукових виданнях, що індексуються в наукометричних базах Scopus і WoS

1. Лещук Н.Р., Буяк Б.Б., Терещук Г.В. Цифрові технології звукорежисерської діяльності вчителя музичного мистецтва: огляд програмного забезпечення і досвід застосування. Інформаційні технології і засоби навчання <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/index> (подано до друку).

2. Сухомлинська О., Сухомлинська Л. Листи до В. Сухомлинського у фондах Центрального державного архіву вищих органів влади та управління України як джерело вивчення педагогічної повсякденності. *Рукописна та книжкова спадщина України*. 2025. № 2 (37). С. 109–124. URL: [file:///C:/Users/HP/Downloads/rks_2025_2_8%20\(2\).pdf](file:///C:/Users/HP/Downloads/rks_2025_2_8%20(2).pdf); DOI: <https://doi.org/10.15407/rksu.37.109>.

3. Bakhmat N., Barbashova I., Mamychenko S., Ponomarova M., Mozulenko D. The History of Pedagogy as a Paradigm Shift: The Role of AI at the Current Stage.

Cultural, Economic, and Educational Interconnections in Society. 2025. Vol. 18 No. se1. P. 234–246. URL: <https://brajets.com/brajets/article/view/2083>.

4. Bakhmat N., Zahorodnia L., Brushnevskaya I., Ribtsun Y., Valentieva T. Mobile Game Technologies and Cognitive Development in Ukrainian Preschool and Primary Education: A Correlational Study [Electronic recurs]. *iJIM is an Open Access Journal*. 2025. Vol. 19, No. 15|. P. 110–128. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746244/1/Скопус%20мобіл_2025.pdf.

5. Bekh I., Ivanchuk M., Kocherga O., Tretiak O., Kuziv O. The role of collective reflection in the formation of group identity in the school environment. *Journal of Education and Learning (EduLearn)*. 2025. Vol. 19, No. 4, November. Pp. 2149–2158. DOI: <https://doi.org/10.11591/edulearn.v19i4.22212>.

6. Berezivska L., Rostoka M., Symonenko T., Bondarenko T., Kovalenko I. Monitoring of Pedagogical Research by Means of the System “Bibliometrics of Ukrainian Science”. *Futureproofing Engineering Education for Global Responsibility* : Proc. of the 27th Intern. Conf. on Interactive Collaborative Learning (ICL 2024) / ed.: Michael E. Auer, Tiia Rüttnann. Cham, 2025. Vol. 2. P. 487–494. (Lecture Notes in Networks and Systems ; vol. 1261). DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-85649-5_48.

7. Borodiyenko O., Drach I., Bazeliuk N., Petroye O., Reheilo I., Bazeliuk O., Slobodianiuk O. Opportunities and risks of using AI-based applications in research: the case of Ukrainian universities. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2025. Том 105, №1. С. 125–143. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v105i1.5794>.

8. Chovriy S., Berezivska L., Kochubei T., Balalaieva O., Sabat N., Kuchai T. International experience in monitoring the quality of higher education in European countries. *Conrado*. 2025. Vol. 21, no 107 : Integración y socialización: Innovaciones tecnológicas desde la Didáctica. P. 1–9 (pag. var.). URL: <https://conrado.ucf.edu.cu/index.php/conrado/article/view/4437>.

9. Koniukhov S. L., Krashenninnik I. V., Sysoieva S. O., Kruhlyk V. S., Naumuk I. M. Creating of collaborative learning framework for Computer Science students training in the field of database design. *Journal of Physics* : Conference Series, XVII International Conference on Mathematics, Science and Technology Education (ICon-MaSTEd 2025) 14/05/2025 – 15/05/2025 Kryvyi Rih, Ukraine. Kryvyi Rih, 2025. Vol. 3105. DOI: <https://doi.org/10.1088/1742-6596/3105/1/012019>.

10. Kravchenko O., Balabushka E., Berezivska L., Klymenko Y., Dikhtyarenko S. Gender Aspects of Leadership of Higher Education Students. *OIDA Intern. Journal of Sustainable Development*. 2025. Vol. 18, iss. 12, chap. 1. P. 321–332. URL: <https://ssrn.com/abstract=5712303>.

11. Pantiuk M., Pantiuk T., Bakhmat N., Nevmerzhytska O., Ivakh S. Military And Social Threats as Determinants of the Development of Contemporary Ukrainian Higher Education. *Pedagogika-Pedagogy*. 2025. Vol. 97, Num. 4. P. 474–485. URL: https://azbuki.bg/wp-content/uploads/2025/05/pedagogy_4_25_mykola-pantiuk.pdf.

12. Rudenko Yu., Zhurba K., Bekh I., Petrenko S., Bobokalo A., Semenikhina O. Using Dashboards in the Development of Students’ Analytical Thinking. 2025 *MIPRO 48th ICT and Electronics Convention*, 2025. P. 406–411.

https://www.researchgate.net/publication/395208373_Using_Dashboards_in_the_Development_of_Students'_Analytical_Thinking.

13. Tolochko S., Kanishevskaya L., Vasyuk O., Vygovska S., Prylypko V., Lesyk A. Digital pedagogy of open education: essence, content, efficiency. In press. *Educational policy and reforms: the impact of globalization* : Scientific monograph. 2025. P. 35–69. <https://doi.org/10.15587/978-617-8360-20-7.ch2>.

14. Tsekhmister Y., Konovalova T. Artificial Intelligence in Medical Education: challenges and outcomes. *Journal of Biochemical Technology*. 2025. № 12(5). С. 12–21. DOI: <https://doi.org/10.51847/r7WJFVz1cj>.

15. Tsekhmister Y. Ensuring confidentiality of medical data when training neural networks: meta analysis. *Electron J Gen Med*. 2025. № 18(3). P. 112–125.

16. Tsekhmister Y., Konovalova T., Tsekhmister B. Empathy in the era of telemedicine. *Academia*. 2025. № 43. P. 83–103. DOI: <https://doi.org/10.26220/aca.5273>.

17. Tsekhmister Y., Konovalova T., Tsekhmister B. The Evolution of Adaptive Systems in Medical Education: A Systematic Review of Personalized Learning Technologies. *International Journal of Evaluation and Research in Education*. 2025. Vol. 12(3). DOI: <https://doi.org/10.11591/ijere.v13i7.31018>.

Статті у виданнях, що входять до переліку фахових наукових видань України

1. Авраменко О. Б., Канішевська Л. В. Командний підхід до виховання лідерських якостей старшокласників у цифровому освітньому просторі. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. № 6 (14). С. 28–39. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-6\(14\)-28-39](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-6(14)-28-39) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/24762/24738>.

2. Балух В. Історіософська концептуалізація Гізелевого трактування трактування релігійної віри та морально-етичних норм суспільства. *Український літопис*. 2025. Вип. 6. С. 7–12. URL: https://www.researchgate.net/publication/398130603_ISTORIOSOFSKA_KONCEPTUALIZACIA_GIZELEVOGO_TRAKTUVANNA_RELIGIINOI_VIRI_TA_MORALNO-ETICNIH_NORM_SUSPILSTVA.

3. Балух В. О. Християнство епохи принципату. *Науковий вісник Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича. Історія*. 2025. № 1. С. 110–115. DOI: <https://doi.org/1031861/hj2025.61/110-115>.

4. Балух В. О. Церковно-релігійні питання в законодавстві Юстиніана I. *Український літопис* : зб. наук. ст. Переяслав, 2025. № 5. С. 7–14. DOI: <https://doi.org/1031470/2786-8583-5-7-14>.

5. Балух В. Ціннісно-світоглядні орієнтації релігійної свідомості у творчості Інокентія Гізеля. *Вісник Львівського університету. Серія філос.-політол. студії*. 2024. Вип. 57. С. 7–13. DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2024.57.1>.

6. Бахмат Н. В., Довгань О. Інклюзивне освітнє середовище як чинник соціалізації та розвитку молодших школярів з особливими освітніми потребами.

Педагогічна освіта: теорія і практика. 2025. № 38. С. 74–85. URL: <http://pedosv.kpnu.edu.ua/article/view/337389>.

7. Бахмат Н. В., Довгань О. С. Інклюзивне освітнє середовище як чинник соціалізації та розвитку молодших школярів з особливими освітніми потребами. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2025. № 38. С. 74–85. DOI: <https://doi.org/10.32626/2309-9763.2025-38-74-85>.

8. Бахмат Н. В., Коломієць Н. А., Веремієнко В. О. Формування соціальних навичок молодших школярів у цифровому середовищі: виклики та перспективи. *Вісник науки та освіти*. 2025. Т. 2, вип. 32. С. 774–786. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/20916/20892>.

9. Бахмат Н. Цуркан І. Бичук І. Використання онлайн-платформ для надання соціально-психологічної підтримки під час кризових ситуацій. *Перспективи та інновації науки*. Серія «Психологія». 2025. № 1(47). С. 1374–1390. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1\(47\)-1374-1390](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-1(47)-1374-1390).

10. Бахмат Н. В., Цуркан І. М., Бичук І. О. Використання онлайн-платформ для надання соціально-психологічної підтримки під час кризових ситуацій. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 1. С. 1374–1390. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/prainnsc_2025_1_118/.

11. Березівська Л. Педагоги України другої половини XIX – початку XXI ст.: енциклопедичний словник для освітнього процесу. *Наук.-пед. студії*. 2025. Вип. 9. С. 12–27. URL: <https://dnrb.gov.ua/ojs/npstudies/article/view/158>.

12. Березівська Л. Д., Золотаренко Т. О., Серeda X. В. Педагогічна спадщина України: використання онлайн-проектів для збереження історичної пам'яті. *Інновац. педагогіка*. 2025. Вип. 83, т. 2. С. 9–12. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.2.1>.

13. Бех І. Виховуюча діяльність у розвитку зростаючої особистості. *Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді* : зб. наук. праць. Київ : Ін-т проблем виховання НАПН України. 2025. Вип. 29, кн. 1. С. 31–39.

14. Бутенко В. Г., Бутенко Н. І. Естетичне виховання майбутніх фахівців в системі вищої юридичної освіти. *Педагогічна Академія* : наукові записки. 2025. № 19. URL: <https://pedagogicalacademy.com/index.php/journal/about> DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.16415841>.

15. Бутенко В. Г., Бутенко Н. І. Формування особистісних якостей підлітка в умовах сьогодення. *Педагогічна Академія* : наукові записки. 2025. № 16. С. 1–17. URL: <https://pedagogical-academy.com/index.php/journal/about>. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15189763>.

16. Буяк Б., Шуль Я. Віртуальні маршрути культурної спадщини: діджиталізація палацово-замкових комплексів. *Актуальні питання у сучасній науці*. 2025. № 12(42). С. 661–671. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-12\(42\)-661-670](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-12(42)-661-670) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/sn/article/view/33463>.

17. Гуцал Л. А., Столяр В. А., Шоробура І. М. Вплив цифровізації на організацію транспортного забезпечення туристичних маршрутів. *Економіка та суспільство*. 2025. № 79. URL:

<https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/6789>

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-79-159>.

18. Дічек Н. П. Біографіка освітня як дієвий інструмент збереження і творення історичної пам'яті нації: деякі теоретичні зауваги із практичних студій. *Науково-педагогічні студії*. 2025. № 9. С. 28–46. DOI <https://doi.org/10.32405/2663-5739-2025-9-28-46>.

19. Долинська О. О., Шоробура І. М. Замковий туризм в Україні: потенціал, виклики та маркетингові стратегії розвитку. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Економіка. Одеса : Гельветика, 2025. Вип. 25. С. 152–159. DOI: <https://doi.org/10.32782/2708-0366/2025.25.16>.

20. Долинська О. О., Шоробура І. М. Маркетинг дестанацій у цифрову епоху: тренди та виклики. *Інфраструктура ринку*. 2025. № 85. URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/85-2025>.

21. Долинська О. О., Шоробура І. М., Гільберг Т. Г. Роль реклами у просуванні туристичного продукту. *Індустрія туризму і гостинності в Центральній та Східній Європі*. Львів, 2025. № 13. С. 11–17.

22. Долинська О. О., Шоробура І. М., Долинський Є. В. Потенціал зеленого туризму в досягненні сталого соціально-економічного розвитку сільських територій України. *Acta Akademiae Beregsasiensis: Geographica et Recreation* 2025. № 3. С. 125–133. DOI: <https://doi.org/10.32782/2786-5843/2025-3-11>.

23. Драч І., Петроє О., Бородієнко О., Регейло І., Слободянюк О. Нова Методика оцінювання ефективності наукової діяльності: погляд експертів з галузі суспільних наук. *Університети і лідерство*. 2025. № 20. URL: <https://zenodo.org/records/17866006>.

24. Журба К. О., Канішевська Л. В. Оборонна освіта та допризовна підготовка молоді в країнах НАТО (досвід Польщі). *Наука і техніка сьогодні*. 2025. №6 (47). С. 528–537. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6\(47\)-528-537](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-6(47)-528-537) URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nts/article/view/25787/25762>.

25. Ільїн В. В. Причини Голокосту: історія, теорія, джерела. *Проблеми всесвітньої історії* : наук. журнал. 2025. № 3(31). С. 9–18. DOI: [https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1\(34\)-05](https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1(34)-05).

26. Ільїн В. Формування проблем обдарованості і таланту в українському філософському гуманізмі. *Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи* : зб. наук. пр. / В. В. Бондаренко (гол.ред.) [та ін.]. Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України. 2025. Вип. 1(34). С. 26–31. DOI: [https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1\(34\)-04](https://doi.org/10.63437/3083-6433-2025-1(34)-04).

27. Канішевська Л. В. До питання забезпечення єдності фізичного та військово-патріотичного виховання старшокласників в умовах воєнного стану. *Суспільство та національні інтереси*. 2025. 5(13). С. 143–154. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-5\(13\)-143-154](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-5(13)-143-154). URL: <http://perspectives.pp.ua/index.php/sni/article/view/23285/23255>.

28. Канішевська Л. В. Форми і методи національно-патріотичного виховання старшокласників у позаурочній діяльності в умовах воєнного стану. *Вісник науки та освіти* (Серія «Філологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Педагогіка», Серія «Історія та археологія»). 2025. № 6(36). С. 1128–

1139. [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-6\(36\)-1128-](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-6(36)-1128-1139)

1139 URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/vno/article/view/26091/26066>.

29. Канішевська Л. В., Лесик А. С. Педагогічні умови національно-патріотичного виховання молодших підлітків у позаурочній діяльності. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 7(53). С. 449–460. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7\(53\)-449-](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-7(53)-449-460)

460 URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/26602/26573>.

30. Канішевська Л. В., Лесик А. С. Теоретичні аспекти формування лідерських якостей у підлітків. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. №3(49). С. 554–565. URL: <https://dspace.bdpu.org.ua/handle/123456789/4844>.

31. Канішевська Л. В. Педагогічні умови формування громадянської активності старшокласників у позаурочній діяльності. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка», Серія «Психологія», Серія «Медицина»). 2025. № 5(51). С. 647–657. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5\(51\)-647-](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-5(51)-647-657)

657 URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/24016/23989>.

32. Канішевська Л.В. Теоретичні аспекти формування громадянської активності старшокласників. *Вісник науки та освіти»* (Серія «Філософія», Серія «Педагогіка», Серія «Соціологія», Серія «Культура і мистецтво», Серія «Історія і археологія»). 2025. № 4(34). С. 1262–1272. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4\(34\)-1262-1272](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2025-4(34)-1262-1272).

33. Капелюшний В., Каліберда Ю. Антикомуністичний рух опору в післявоєнній Молдові (середина 1940-х – 1950-ті рр.). *Етнічна історія народів Європи*. 2025. Вип.76. С.128–136. DOI: <https://doi.org/10.17721/2518-1270.2025.76.15>.

34. Капелюшний В., Каліберда Ю. Слуцьке збройне повстання як фінальна сторінка боротьби Армії БНР за Білоруську державність у листопаді – грудні 1920 р. *Етнічна історія народів Європи*. 2025. Вип.75. С.83–92. DOI: <https://doi.org/10.17721/2518-1270.2025.75.11>.

35. Капелюшний В., Каліберда Ю., Пилипенко В. Антирадянське підпілля та партизанський рух білоруських націоналістів під час та після німецько-радянської війни (1941–1945 рр.). *Етнічна історія народів Європи*. 2025. Вип.77. С.151–165. DOI: <https://doi.org/10.17721/2518-1270.2025.77.14>.

36. Караман О. Л. Неформальна освіта як засіб формування міжкультурної компетентності майбутніх учителів. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*, 2025. № 3. С. 45–53. DOI: <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2025-3-45-53>.

37. Караман О. Л., Костюк О. П. Ціле-результативний компонент системи формування естетичної свідомості майбутніх дизайнерів у процесі професійної підготовки. *Освіта та педагогічна наука*. 2025. № 3(190). С. 60–69. DOI: [https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-3\(190\)-60-69](https://doi.org/10.12958/2227-2747-2025-3(190)-60-69).

38. Кремень В. Педагогічна наука у розвитку освіти України під час війни. *Education: Modern Discourses*. 2025. № 7. С. 6–13. DOI: <https://doi.org/10.37472/2617-3107-2024-7-01>.

39. Курило В. С., Караман О. Л. Військовослужбовець як суб'єкт формування критичного мислення в умовах збройного насилля та інформаційної агресії РФ проти України. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2025. № 3. С. 90–98. DOI: <https://doi.org/10.12958/1817-3764-2025-3-90-98>.

40. Курило В. С., Караман О. Л. Наукові підходи до розробки і реалізації технології формування критичного мислення військовослужбовців в умовах збройного насилля та інформаційної агресії РФ проти України. *Соціальна педагогіка: теорія та практика*. 2025. № 2. С. 7–16. DOI: <https://doi.org/10.12958/1817-3764-2025-2-7-16>.

41. Курило В. С., Караман О. Л. Теоретичні засади технології формування критичного мислення військовослужбовців в умовах збройного насилля та інформаційної агресії. *Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2025. № 1. С. 128–136. DOI: <https://doi.org/10.12958/3083-6514-2025-1-128-136>.

42. Курило В. С., Караман О. Л., Степаненко В. І. Технологічні засади розвитку критичного мислення громадян старшого віку в умовах інформаційної агресії. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 82. Т. 1. С. 164–168. DOI: <https://doi.org/10.32782/26636085/2025/82.1.30>.

43. Курило В., Караман О. Змістові і процесуальні аспекти технології формування критичного мислення військовослужбовців в умовах збройного насилля та інформаційної агресії РФ проти України. *Ввічливість. Humanitas*. 2025. № 3. С. 88–95. DOI: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.3.12>.

44. Курило В., Караман О., Степаненко В. Діагностичний інструментарій та навчання навичкам критичного мислення осіб старшого віку в умовах війни. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 87. Т. 1. С. 360– 67. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/87-1-52>.

45. Курило В., Караман О., Степаненко В. Концептуальний компонент технології формування критичного мислення громадян як чинник безпеки в умовах збройного насилля та інформаційної агресії. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2025. Вип. 86. Т. 2. С. 284–289. DOI: <https://doi.org/10.24919/2308-4863/86-2-44>.

46. Курило В., Караман О., Степаненко В. Побудова кластерів як інструмент імплементації технології розвитку критичного мислення в освіті. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 84, т. 1. С. 193–196. URL: http://innovpedagogy.od.ua/archives/2025/84/part_1/37.pdf.

47. Курило В., Караман О., Степаненко В. Трансформація алгоритмів і процедур технології формування критичного мислення молоді в умовах війни. *Інноваційна педагогіка*. 2025. Вип. 83, т. 1. С. 195–199. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.1.38>.

48. Локшина О. І. Методологічні орієнтири професійної підготовки вчителів іноземних мов: досвід ЄС та України. *Педагогічна Академія : наукові записки*. 2025. № 19. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15874007> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747831>.

49. Локшина О. І. Прогрес у розбудові Європейського освітнього простору: результати проміжної оцінки. *Освітня аналітика України*, 2025. № 3(35). С. 94–

106. DOI: <https://doi.org/10.32987/2617-8532-2025-3-94-106> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747812/>.

50. Локшина О. І., Джурило А. П. Європейський дослідницький простір: інтеграційний рух України. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2025. № 5 (145). С. 209–223. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2025.05/209-223> URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747836>.

51. Осадчий В. В., Осадча К. П. Сутність трибридної моделі навчання на основі Metaverse: приклади успішного використання у вищій освіті. *Освітологічний дискурс*. 2025. Вип. 1, вип. 48, Квіт. DOI: <https://doi.org/10.28925/2312-5829/2025.1.1>.

52. Осадчий В. В., Шульга О. А. Інститути диверсифікації співробітництва між Україною та ЄС [Електронний ресурс]. *Економіка і суспільство*. 2025. № 71. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-71-65>.

53. Осадчий В., Гошко Р. Використання штучного інтелекту для розвитку підприємницької компетентності майбутніх економістів: теоретичний аспект. *Освітологія*. 2025. Вип. 14(14). С. 94–103. DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-124X.2025.14.7>.

54. Осадчий В., Осадча К. Неперервна освіта в епоху штучного інтелекту: практика використання Microsoft Copilot Chat у професійній підготовці педагогів. *Неперервна Професійна Освіта: Теорія і Практика*. 2025. Вип. 84 (3). С. 125–138. DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-0774.2025.3.11>.

55. Поліщук О., Шоробура І., Максимчук Л. Особливості організації дозвілєвої діяльності учнів початкової школи в умовах нової української школи. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2025. № 1 (141). С. 69–77. DOI: <https://doi.org/10.24139/2312-5993/2025.01/069-077>.

56. Рафальський О. Формування нового світопорядку: регіональні імперативи та виклики. *Політичні дослідження*. 2025. № 1 (9). С. 7–37. DOI: <https://doi.org/10.53317/2786-4774-2025-1-1> URL: <http://pd.ipiend.gov.ua/article/view/334176/323235>.

57. Сисоєва С. Теоретичні засади і педагогічні практики утвердження національної ідентичності у Республіці Польщі. *Неперервна професійна освіта: теорія і практика*. 2025. № 3 (84). С. 7–16. DOI: <https://doi.org/10.28925/1609-8595.2025.2.1>.

58. Сисоєва С., Куниця Т. Крихкість, стійкість, антикрихкість. Як війна формує нові виклики у вихованні життестійкості дітей та молоді. *Освітологія*. 2025. № 14. С. 7–20. DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-124X.2025.14.1> 1,2 д.а.

59. Сухомлинська О. Прізвиська педагогів як джерело словотворення. *Український Педагогічний журнал*. 2025. № 2. С. 143–150. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-2-143-150>.

60. Терещук Г., Лупак Н. Інтермедіальна модель навчання: нові горизонти освітніх інновацій. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка*. Сер. Педагогіка. Тернопіль : ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2025. № 2. С. 129–137. DOI <https://doi.org/10.32782/2415-3605.25.2.15>.

61. Терещук Г., Янкович О. Формування у молодших школярів вміння нетикету в умовах диджиталізації початкової освіти. *Освіта. Інновації. Практика* / Сумський держ. пед. ун-т ім. А. С. Макаренка, редкол.: О. В. Семеніхіна (гол. ред.) [та ін.]. Суми : [СумДПУім.А.С.Макаренка], 2025. С.84–91.
62. Шоробура І. М. Становлення української національної ідентичності здобувачів освіти Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії: виклики сьогодення. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Одеса : Гельветика, 2025. Вип. 99. С. 193–197.
63. Шоробура І. М., Долинська О. О. Концепції маркетингу в туризмі: виклики сьогодення *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах* : зб. наук. пр. / [редкол.: А.В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Одеса : Гельветика, 2025. Вип. 100. С.178–182.
64. Шоробура І. М., Долинська О.О. Цифровий маркетинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності туристичної компанії. *Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики* : матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції, 15 травня 2025 р. Полтава : ПДАУ, 2025 с. 474–476. URL: <https://www.pdau.edu.ua/sites/default/files/node/14465/maketzbirnyka2.pdf>.
65. Шоробура І. Формування української національної ідентичності студентської молоді в ХГПА. *Утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: стратегічні орієнтири та інноваційні практики* : зб. наук. пр. / за ред.: К. О. Журби, Л. В. Канішевської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. С. 221–226.
66. Kanishevskaya L. Strategic directions of military-patriotic education of senior school students in the conditions of martial law. *Education: Modern Discourses*. 2025. 8. P. 121–130. URL: https://emd.naps.gov.ua/index.php/Educ_Mod_discourse/issue/view/11/11.
67. Osadchyi V., Pavlenko M., Pavlenko L., Sysoiev O., Kruglyk V. S. The impact of artificial intelligence on the development of forecasting competence in modern specialists. *Alfred Nobel University Journal Of Pedagogy And Psychology*. 2025. № 1 (29). P. 167–178. URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2025/1/16.pdf> DOI: <https://doi.org/10.32342/3041-2196-2025-1-29-15>.
68. Sydorenko O., Zverko T., Panenko I. Matrix of modern educational challenges in the context of trust in education. *Education: Modern Discourse*. 2025. № 8. P. 172–179. URL: https://emd.naps.gov.ua/index.php/Educ_Mod_discourse/issue/view/11/11.
69. Sysoieva S., Kunytsia T. Fragility, resilience, anti-fragility.how war creates new challenges in the education of children and youth. *Education: Modern Discourses*. 2025. № 14. P. 7–20. DOI: <https://doi.org/10.28925/2412-124X.2025.14.1>.
70. Sysoieva S., Lytovchenko O., Kunytsia T., Pedagogical practices of overcoming personal fragility and social limitations in Ukrainian students during the war. *Culture – Society – Education no. Poznań* : Adam Mickiewicz University Press 2025. № 2(28). P. 7–21. DOI: <https://doi.org/10.14746/kse.2025.28.2.x>.

Публікації у міжнародних виданнях

71. Bakhmat N., Barbashova I., Mamychenko S., Ponomarova M., Mozulenko D. The History of Pedagogy as a Paradigm Shift: The Role of AI at the Current Stage. *Cadernos De Educação Tecnologia E Sociedade*. 2025. 18(se1). P. 234–246. DOI: <https://doi.org/10.14571/brajets.v18.nse1.234-246>.

72. Pantiuk M., Pantiuk T., Bakhmat N., Nevmerzhytska O., Ivakh S. (). Military and Social Threats as Determinants of the Development of Contemporary Ukrainian Higher Education. *Pedagogika-Pedagogy*. 2025. Vol. 97, Number 4. P. 474–488. DOI: <https://doi.org/10.53656/ped2025-4.02>.

73. Bakhmat N., Zahorodnia L., Brushnevskaya I., Ribtsun Y., Valentieva T. Mobile Game Technologies and Cognitive Development in Ukrainian Preschool and Primary Education: A Correlational Study. *International Journal of Interactive Mobile Technologies (iJIM)*. 2025. 19(15). pp. 110–128. DOI: <https://doi.org/10.3991/ijim.v19i15.55911>.

74. Rafalskiy O. In the Shadow of Modernization. The Vicious Cycle of Recurring State Crises : Introduction. *Crises of Political Development in Ukraine: The Challenges of Post-Soviet State-Building and Ways to Overcome Them*. Hannover : ibidem Press, 2025. С. 9–13.

75. Shorobura I. M., Hutsal L. A. Excursionism: Kamianets-Podilskyi as an object of tourist interest. *Journal of Education, Health and Sport*. 2025; Vol. 52. P. 278–286. URL: <https://zenodo.org/record/7674438>.

Статті в інших наукових виданнях:

1. Бахмат Н.В. Соціально-емоційне та етичне навчання: навчання серця і розуму. *Науково-освітній простір: реалії та перспективи підвищення якості освіти* : IV міжнар. наук.-практ. конф., 6 грудня 2024 р. : зб. ст. / упор.: Куртєва О. В. [та ін.] ; під заг. ред. Куртєвої О. В. Комрат (Молдова), 2025 (А&В Поліграф). С. 20–23. URL: <https://kdu.md/images/Files/5-mezhdunarodnaya-nauchno-prakticheskaya-konferentsiya-nauchno-obrazovatelnoe-prostranstvo-realii-i-perspektivy-povysheniya-kachestva-obrazovaniya-6-dekabrya-2024.pdf>.

2. Бахмат Н. Можливості використання педагогами SMART NOTEBOOK в інклюзивному освітньому середовищі [Електронний ресурс]. *Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка* : зб. за підсумками звітної наук. конф. викладачів, докторантів і аспірантів / Кам.-Под. нац. Ун-т ім. Івана Огієнка, 2025. Вип. 24. С. 307–309. URL: https://drive.google.com/file/d/1Qn2kklzv4jBx9e0B-1Ubfu7DZJIGR_kf/view.

3. Березівська Л. Д. Історія освіти як засіб збереження історичної пам'яті та утвердження української національної ідентичності у майбутніх педагогів : наук. доп. на методол. семінарі «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану», 3 квіт. 2025 р., Київ, НАПН України [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. Т. 7, № 1. С. 1–4 (розд. паг.). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7119>.

4. Березівська Л. Д. Співпраця з Національним педагогічним музеєм та бібліотекою Я. А. Коменського: участь у Міжнародній конференції «Природа як

вчитель» [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. Т. 7, № 1. С. 1–4 (розд. паг.). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7144>.

5. Березівська Л. Д., Пономаренко Л. О. Працюємо для перемоги: науково-практичні заходи Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського у межах Всеукраїнського фестивалю науки – 2025 [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. Т. 7, № 1. С. 1–9 (розд. паг.). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7131>.

6. Березівська Л. Д., Міхно О. П. Упровадження результатів біографічних досліджень Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В. О. Сухомлинського у практику Педагогічного музею України: синергія досвіду [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. Т. 7, № 2. С. 1–4 (розд. паг.). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7212>.

7. Бех І. Д. Феномен української національної ідентичності у смислофункціональній динаміці [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. Т. 7, № 1. С. 1–4 (розд. паг.). DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7109>.

8. Бутенко В. Г., Бутенко Н. І. Педагогічні аспекти формування естетичної компетентності студентів у процесі професійної підготовки. *Дистанційна освіта: інноваційні, нормативно-правові, педагогічні аспекти* : збірник матеріалів VI Міжнародної науково практично конференції. Київ : Держ. наук. установа «Укр. Ін-т наук.-техн. експертизи та інформації», 2025. С. 161–168. URL: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/DEU/article/view/20588/27613>.

9. Бутенко В. Г. Розвиток емоційної, інтелектуальної та креативної складової естетичної компетентності майбутніх фахівців. *Розвиток технологічної освітньої галузі в річці Нової української школи* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. кафедри теорії і методики технологічної освіти Полтав. нац. пед. ун-ту ім. В. Г. Короленка (16 грудня 2025 року) / за заг. ред. Ю. А. Срібної, В. П. Титаренко, А. Ю. Цини ; Полтав. нац. пед. ун-т імені В.Г. Короленка, каф. теорії і методики технологічної освіти. Полтава : ПНПУ імені В.Г. Короленка, 2025. С. 25–29.

10. Бутенко В. Г. Естетичне виховання як важлива складова цивілізаційного розвитку суспільства. Етнодизайн у контексті відродження української Національної ідентичності та європейської інтеграції : збірник матеріалів VI Міжнародного конгресу. Полтава : ПНПУ, 2025. Кн .4.

11. Бутенко В. Г. Процесуальні та організаційні аспекти естетичного виховання майбутніх фахівців в системі вищої юридичної освіти. Етнодизайн у контексті відродження української Національної ідентичності та європейської інтеграції: збірник матеріалів VI Міжнародного конгресу. Полтава, ПНПУ, 2025. Кн.4.

12. Канішевська Л. В., Малиношевський Р. В., Корнієнко А. В. Діяльність Інституту проблем виховання НАПН України в умовах воєнного стану: наукова стійкість і пріоритети розвитку [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. 7(2). С. 1–8. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7217>.

13. Сисоєва С. О., Малиношевський Р. В., Канішевська Л. В. Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: працюємо на перемогу: За матеріалами

методологічного семінару НАПН України «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану», 3 квітня 2025 р. [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. 7(1). С. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7108>.

14. Капелюшний В., Коваль О. УНР незламна і нескорена: національна еліта в Українській революції 1917–1921 років. *Український Геродот з Верхньодніпровська* /упоряд. Є. Ф. Безус. Дніпро: ЛІРА, 2024. С.608–610.

15. Кремень В. Г. Людина в умовах сучасних цивілізаційних викликів [Електронний ресурс] : наукова доповідь на Міжнародному форумі «Освіта, наука, інновації: людський капітал у повоєнному відродженні України», 11 грудня 2025 р. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2025. 7(2). С. 1–5. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7241>.

16. Кремень В. Г. Про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2024 році та завдання на 2025 рік [Електронний ресурс] : (стенограма виступу на сесії Загальних зборів НАН України 30 квітня 2025 р.). *Вісник НАН України*. 2025. № 6. С. 34–37. DOI: <https://doi.org/10.15407/vn2025.06.034>.

17. Кремень, В. Г. Про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2024 році та завдання на 2025 рік : наукова доповідь загальним зборам НАПН України 4 квітня 2025 р. [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. 7(1). С. 1–19. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7115>.

18. Кремень, В. Г. Національна академія педагогічних наук України для розвитку освітнього та наукового просторів України : [Електронний ресурс] : за матеріалами наукової доповіді на загальних зборах Національної академії наук України, 30 квітня 2025 р. *Вісн. НАПН України*. 2025. 7(1). С. 1–6. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7120>.

19. Кремень В. Г. Євроінтеграція України: об'єктивна обумовленість і природність процесу [Електронний ресурс]. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2025. 7(1). С. 1–5. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7101>.

20. Курило В., Караман О. Безпека особистості та національна ідентичність в інформаційно-психологічному вимірі війни РФ проти України. *Утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: стратегічні орієнтири та інноваційні практики* : зб. наук. пр. / за ред.: К. О. Журби, Л. В. Канішевської. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. С. 48–57. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8011-05-5-2024-394>.

21. Локшина, О.І. Інтеграція української освіти до світового та європейського освітнього просторів [Електронний ресурс] : наукова доповідь на загальних зборах НАПН України «Про діяльність Національної академії педагогічних наук України у 2024 році та завдання на 2025 рік», 4 квітня 2025 року. *Вісн. НАПН України*. 2025. 7(1). С.1–5. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7113>.

22. Сисоєва С.О. Термінологічні новації європейського освітнього простору. Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2025 рік. Київ : Інститут педагогіки НАПН України, Педагогічна думка, 2025).

23. Сисоєва С. О., Малиношевський Р. В., Канішевська, Л. В. Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: працюємо на перемогу [Електронний ресурс] : за матеріалами методологічного семінару НАПН України «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану», 3 квітня 2025 р. *Вісн. НАПН України*. 2025. № 7(1). С.1–10. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7108>.

24. Сисоєва С. О., Куниця Т. Ю. Крихкість, стійкість, антикрихкість. Як війна формує нові виклики у вихованні життєстійкості дітей та молоді [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. № 7(2). С. 1–9. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7224>.

25. Сисоєва С. О., Литовченко О. В., Куниця Т. Ю. Соціально-педагогічний супровід учнів в умовах воєнного стану в Україні: Подолання особистісної крихкості і обмежень [Електронний ресурс]. *Вісн. НАПН України*. 2025. № 7(2). С. 1–11. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7203>.

26. Долинська О. О., Шоробура І. М. Маркетинг територій у туризмі: як створити привабливий бренд дестинації. *Інноваційні технології маркетингу та менеджменту в умовах трансформаційних змін* : матеріали 3 Міжнар. наук.-практ. конф., Хмельницький, 2025. с. 92–94.

27. Шоробура І. М., Долинська О. О. Цифровий маркетинг як інструмент підвищення конкурентоспроможності туристичної компанії. *Менеджмент XXI століття: глобалізаційні виклики* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. Полтава, 2025. С. 474–476.

Тези конференцій:

1. Балух В. Історико-богословська концептуалізація рішень І Вселенського собору (до 1700-річчя з часу проведення). *Національна ідентичність крізь призму сучасних каталізаторів: історико-культурний контекст* : XXI Міжнар. наук.-практ. конф. 20–21 листопада 2025 р. Рівне, 2025. С. 101–107.

2. Балух В. О. Благодійницька діяльність Церкви в Україні (XVIII – перша половина XIX ст.). *Світоглядно-ціннісні засади соціальної інтеграції й інклюзивні практики в Україні* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., 30–31 листопада 2025 р. Чернівці, 2025. С. 154–157. <https://archer.chnu.edu.ua/xmlui/handle/123456789/13146>.

3. Балух В. О. Міланський едикт: реалії і вигадки. *Суспільства давньої, середньовічної і ранньомодерної доби та їх цивілізаційна спадщина: історія; релігія; культура* : Міжнар. наук. конф. VER KYIVIENS (Sub umbra castanearum), 30 травня. Київ, 2025. С. 7–8.

4. Березівська Л. Енциклопедичний словник про педагогів України на зламі епох (друга половина XIX ст. – початок XXI ст.): історичний контекст. *Проблеми сучасного словникарства* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. семінару, 5 лют. 2025 р., Кропивницький / ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, Пед. музей України, Кіровогр. обл. універс. наук. б-ка ім. Д. І. Чижевського, Кіровогр. обл. ін-т післядиплом. пед. освіти ім. Василя

Сухомлинського. Кропивницький, 2025. С. 11–15. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745037/>.

5. Березівська Л. Д. Вплив педагогічних біографічних досліджень на формування історичної пам'яті українського суспільства. *Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти* : матеріали VI Всеукр. міжгалуз. наук.-практ. онлайн-конф. в межах XVI Міжнар. вист. «Сучасні заклади освіти – 2025», 26–31 берез. 2025 р., Київ / НАН України, НАПН України, Ін-т філософії ім. Г. С. Сковороди та ін. Київ, 2025. С. 44–49. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745161/>.

6. Березівська Л. Д. Історія освіти як засіб збереження історичної пам'яті та утвердження української національної ідентичності у майбутніх педагогів. *Утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: стратегічні орієнтири та інноваційні практики* : зб. наук. пр. / НАПН України, Від-ня філософії освіти, заг. та дошк. педагогіки, Ін-т проблем виховання ; за ред. К. О. Журби, Л. В. Канишевської. Івано-Франківськ, 2025. С. 188–192. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-617-8011-05-5-2024-394>.

7. Березівська Л. Д. Педагогині України: біографічний словник (друга половина XIX – початок XXI ст.). *Biography. Біографіка. Біографістика* : зб. пр. Ін-ту біогр. дослідж. / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. Київ, 2025. Вип. 4 : Біографіка і патріотична консолідація українського суспільства : матеріали XXI Біогр. читань, присвяч. пам'яті засн. і першого дир. Ін-ту біогр. дослідж. НБУВ д-ра іст. наук, проф. В. С. Чишка (1951–2003) (Київ, 4 черв. 2025 р.). С. 54–59. URL: <https://irbis-nbuv.gov.ua/everlib/item/er-0005151>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746694/>.

8. Драч І. І., Петроє О. М., Регейло І. Ю. Відкрита наука в Україні: актуальність і перспективи. *Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти* : матеріали VI Всеукр. міжгалузевої наук.-практ. онлайн-конф. (Київ, 26–31 березня 2025 року) / упоряд. Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга. Київ : Ін-т обдар. дитини НАПН України, 2025. с. 67–72. URL: https://iod.gov.ua/content/events/72/vi-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-ukrayinske-suspilstvo--u-perspektivah-rozvitku--istorichniy--socialno-politichniy--osvitno-pedagogichniy-aspekti_publications.pdf?1744869134.7518.

9. Долинська О. О., Шоробура І. М. Маркетинг територій у туризмі: як створити привабливий бренд дестинації. *Інноваційні технології маркетингу та менеджменту в умовах трансформаційних змін* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., Хмельницький С. 92–94.

10. Драч І., Петроє О., Бородієнко О., Регейло І., Слободянюк О. Відкрита наука як основна перевага Методики оцінювання ефективності наукової діяльності наукових установ та закладів вищої освіти: результати експертного опитування. *Відкрита наука та інновації в Україні 2025* : матеріали IV-ї Міжнар. конф. Київ : ДНТБ України, 2025. С. 43–45. URL: https://conference2025.dntb.gov.ua/documents/70/Open_Science_and_Innovation_in_Ukraine_2025_materials-n2.pdf.

11. Канішевська Л. В. Формування національної ідентичності молодших школярів у позаурочній діяльності. *Утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану: стратегічні орієнтири та інноваційні практики* : зб. наук. пр. / за ред. К. О. Журби, Л. В. Канішевської. Івано-Франківськ: НАІР, 2025. С. 327–333. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745971/1/36._наук._пр._%28методолог._сем._03.04.2025%29.pdf#page=110.
12. Капелюшний В. Науковий та організаторський потенціал академіка Віктора Коцура: штрихи до портрету. *Україна в культурно-історичних процесах минулого та сьогодення* : зб. матеріалів І Всеукр. наук. конф. (м. Переяслав, 23 жовтня 2024 р.). Переяслав : Домбровська Я. М., 2025. С.99–105.
13. Капелюшний В. П. Сутність і витоки міфу «Про громадянську війну в Україні» у 1917 р. та 2014 р.: порівняльний аспект. *Україна і світ: проблеми міждержавних стосунків* : наук. пр. та тези за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., 15 травня 2025 р., Переяслав, 2025. С. 28–31.
14. Капелюшний В. П., Неплях В. О. Історичний туризм у Німеччині: ключові маршрути та їхнє культурне значення. *Scientific Research: Modern Innovations and Future Perspectives* : Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (February 24–26, 2025. Montreal, Canada). European Open Science Space, 2025. P. 105–107. DOI: <https://doi.org/10.70286/EOSS-24.02.2025>.
15. Капелюшний В. П., Царан Д. В. Вплив історичних подій на туристичні маршрути Італії. *Evolving Science: Theories, Discoveries and Practical Outcomes* : Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (February 3–5, 2025. Zurich, Switzerland). European Open Science Space, 2025. P. 35–39. URL: https://www.eoss-conf.com/wp-content/uploads/2025/02/Zurich_Switzerland_3.02.25.pdf.
16. Капелюшний В. П., Чубата М. В. Висвітлення вітчизняного та зарубіжного досвіду розвитку історико-культурного туризму в новітніх публікаціях науковців. *Українська дипломатія: становлення, розвиток та перспективи* : за матеріалами Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 10 квітня 2025 р. Київ, 2025. С. 277–280.
17. Капелюшний В., Кузнєцова К. Видатні зразки барокової архітектури Києва: історичний контекст і художні особливості. *The Future of Science: Emerging Research and Technological Innovations* : Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 1st International Scientific and Practical Conference (June 16–18, 2025. Helsinki, Finland). European Open Science Space, 2025. p. 67–71. DOI: <https://doi.org/10.70286/eoss-16.06.2025>.
18. Капелюшний В., Чубата М. Висвітлення науковцями діяльності військових судів на різних етапах Української революції 1917–1921 рр.: порівняльний аспект. *Research in Science, Technology and Economics: Collection of Scientific Papers «International Scientific Unity» with Proceedings of the 2nd International Scientific and Practical Conference*. March 5–7, 2025. Luxembourg, 2025. P.193–199. URL: <https://isu-conference.com/en/archive/research-in-science-technology-and-economics-5-03->

25/#:~:text=%C2%A0https%3A//isu%2Dconference.com/en/archive/research%2Din%2Dscience%2Dtechnology%2Dand%2Deconomics%2D5%2D03%2D25/.

19. Капелюшний В. П., Стадніков О.В. Розвиток архітектурного стилю «чурригереско» в Мексиці. *Scientific Research: Modern Innovations and Future Perspectives* : Collection of Scientific Papers with the Proceedings of the 3rd International Scientific and Practical Conference (February 24–26, 2025. Montreal, Canada). European Open Science Space, 2025. Р. 109–112. DOI: <https://doi.org/10.70286/EOSS-24.02.2025>.

20. Караман О. Л. Особистість у фокусі російсько-української війни. *Критичне мислення як чинник національної єдності та безпеки* : зб. наук. пр. учасників міжнар. наук.-практ. конф. (м. Лубни, Україна, 18-19 вересня 2025 року). Лубни : ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка», 2025. С. 72–78. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11587>.

21. Кравець В. П., Кікінежді О. М. Strategies of gender education in contemporary conditions. *Міжнародна та національна безпека: теоретичні і прикладні аспекти* : матеріали IX Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Дніпро, 21 березня 2025 р.). Дніпро : Дніпров. держ. ун-т внутр. справ, 2025. Ч. І. С. 369–372.

22. Курило В. С. Формування критичного мислення в епоху гібридних загроз: виклики для науки й освіти. *Критичне мислення як чинник національної єдності та безпеки* : зб. наук. пр. учасників міжнар. наук.-практ. конф. (м. Лубни, Україна, 18–19 вересня 2025 року). Лубни : ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка», 2025. С. 87–82. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11587>.

23. Курило В., Караман О. Аксіологічні засади формування критичного мислення військовослужбовців в умовах війни РФ проти України. *Актуальні питання, проблеми та перспективи розвитку науки та освіти* : зб. тез доп. III міжнар. міждисциплінарної наук.-практ. конф. (м. Полтава, 24-26 квітня 2025 року). Полтава : Вид-во ДЗ «Луган. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка», 2025. С. 429–431. URL: <https://luguniv.edu.ua/wp-content/uploads/2025/03/info.pdf>.

24. Курило В., Караман О. Безпека і розвиток особистості в контексті російсько-української війни. *Актуальні проблеми соціальної роботи та соціального забезпечення : європейський та національний вимір* : матеріали III Міжнар. наук.-практ. конф. (29-30 травня 2025 року) / за заг. ред. С. Ю. Чернети. Луцьк, 2025. С. 114–119. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11185>.

25. Курило В., Караман О. Національна безпека та розвиток особистості в умовах війни РФ проти України [Електронний ресурс]. *Історія та філософія освіти в незалежній Україні: освітні й освітньо-філософські аспекти формування історичної пам'яті* : зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. 20 червня 2025 р., м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України ; [редкол.: Топузов О. М., Дічек Н. П., Ладоня К. Ю. ; за наук. ред. Дічек Н. П.]. Київ : Ін-т педагогіки НАПН України, 2025. С. 137–141. URL: <https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/handle/123456789/11333>.

26. Локшина О.І. Європейська інтеграція України: орієнтири ЄС у галузі освіти і навчання [Електронний ресурс]. *Гармонізація системи освіти України з*

європейським освітнім простором: досягнення, виклики та перспективи : зб. тез доп. VII Міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 30 жовт. 2025 р. Київ : ДНУ «Інститут освітньої аналітики», 2025. С. 90–91.

27. Локшина О. І. Програма міжнародного оцінювання учнівства PISA з позиції європейської інтеграції національної освіти. *Розвиток професійної майстерності педагога в умовах нової соціокультурної реальності* : зб. матеріалів VIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, Україна, 09 жовтня 2025 р.). Тернопіль, 2025. С. 245–248.

28. Регейло І. Ю. Тенденції оцінювання дослідницьких проєктів в умовах відкритої науки: європейський досвід [Електронний ресурс]. *Наукова спадщина Михайла Туган-Барановського як концептуальне підґрунтя суспільного розвитку* : зб. наук. пр. / гол. ред. Н. А. Супрун ; ДУ «Ін-т економіки та прогнозування НАН України». Київ, 2025. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Zh2NMCaqqEZsxVthwoUJRJdJMFZ9f2d4/view>.

29. Сидоренко О. Л. Проведення зовнішніх освітніх оцінювань в укриттях: досвід співпраці регіонального центру оцінювання, департаментів та закладів освіти в умовах воєнного стану. *Навчальний заклад та викладач: зміни векторів взаємозалежності* : матеріали XXIII Міжнар. наук.-практ. конф., Харків, 7 лют. 2025 р. / Ін-т вищої освіти НАПН України, Харків. гуманітарний ун-т «Нар. укр. акад.» [та ін.] ; редкол.: К. В. Астахова (голов. ред.) [та ін.]. Харків : Вид-во НУА, 2025. С. 178–182. URL: https://nua.kharkov.ua/wp-content/uploads/2025/01/materialy_konferencii_07.02.2025.pdf.

30. Терещук Г. Інновації і консерватизм у вищій педагогічній освіті України. *Інноваційні процеси освітньої сфери України та країн Центральної Європи: стан, проблеми і перспективи* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Тернопіль, 4–5 грудня 2024 р.). Тернопіль : ЗУНУ, 2024. С. 83–87.

31. Lokshyna O. The impact of challenges and prospects on the development of education and Ukraine. *14th International Mardin Artuklu Scientific Researches Conference. (Mardin, Turkiye, June 1–3, 2025)* : Proceedings Book. Mardin : Liberty Publishing House, 2025. URL: https://www.artuklukongresi.org/_files/ugd/614b1f_15db470250374825bcf81300d5aada08.pdf.

Електронні ресурси

1. Березівська Л. Вплив педагогічних біографічних досліджень на формування історичної пам'яті українського суспільства [Електронний ресурс] : презентація до виступу на VI Всеукр. міжгалуз. наук.-практ. онлайн-конф. «Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти» в межах XVI Міжнар. виставки «Сучасні заклади освіти – 2025», 26 берез. 2025 р., Київ. *Електронна бібліотека НАПН України*. Київ, 2025. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744999/>.

2. Березівська Л. Педагоги України другої половини XIX – початку XXI ст.: енциклопедичний словник для освітнього процесу [Електронний ресурс] : презентація до доп. на X Всеукр. наук.-практ. конф. з історії освіти з міжнар. участю «Педагогічна біографіка в структурі наук про освіту: ключові

концепти, теорії, джерела», 13 трав. 2025 р., Київ. *Електронна бібліотека НАПН України*. Київ, 2025. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745346/>.

3. Чепіга (Зеленкевич) Яків Феофанович (12(25).05.1875 – 22.08.1938) [Електронний ресурс] : сторінка інформ.-бібліогр. ресурсу «Педагоги України та світу» / матеріал підгот. Павловою Л. В. ; оновл. Л. Д. Березівською, Т. М. Деревянко ; наук. керівник Л. Д. Березівська. *Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського* : офіц. вебпортал. Київ, 2025. URL: <https://dnpb.gov.ua/ua/informatsiyno-bibliohrafichni-resursy/vydatni-pedahohy/chepiha-ya-f/>.

4. Berezivska L. Biographical Portraits of Ukrainian Pedagogues at the Crossroads of Epochs (Second Half of the 19th Century – Early 21st Century) [Electronic resource] : presentation of the report at the intern. ongoing conf. “Teachers and Teaching: History on the Move”, July 9–16, 2025, Lille, France. *Електронна бібліотека НАПН України*. Київ, 2025. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746099/>. Текст презентації англ., озвуч.

5. Berezivska L., Havrylenko T., Fridrikh A. Nature and School Gardens as a Learning and Educational Environment in Ukrainian Educational Institutions (Late 19th – Early 21st Century) [Electronic resource] : presentation for the report at the Intern. conf. on the historical and contemporary use of the natural environment and school gardens for education “Nature as a teacher”, June 19–20, 2025, Prague, Czech Rep. *Електронна бібліотека НАПН України*. Київ, 2025. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745782/> Текст презентації англ.

Препринт

1. Інтеграційні процеси у галузі освіти в Європейському Союзі: стратегічні пріоритети, сутнісні характеристики та інноваційні практики [Електронний ресурс] : аналітичні матеріали (препринт) / О. Локшина, С. Сисоєва, І. Борисенко, Д. Вороніна-Пригодій, О. Глушко, А. Джурило, С. Кравченко, О. Шпарик ; [наук. ред. Локшина Олена Ігорівна] ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : [б. в.], 2025. 134 с. DOI: <https://doi.org/10.32405/978-966-644-804-3-2025-257> ; URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746804>.

2. Lokshyna, O., Dzhurylo, A., & Voronina-Pryhodii, D. (2025). *All-Ukrainian Survey "The European Research Area as a Perspective for the Development of Ukrainian Science" [Data set]*. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.17753097> (FAIR-дані, які мають DOI).

Каталоги виставок

1. Кремень В.Г. Учасникам і організаторам XVII Міжнародної виставки «Іноватика в сучасній освіті». *Іноватика в сучасній освіті. Сімнадцята міжнародна виставка, 29-31 жовтня 2025 року* : каталог. Київ : Виставковий світ, 2025. С. 2.

2. Кремень В.Г. Учасникам, організаторам і відвідувачам XVI міжнародної виставки «Сучасні заклади освіти – 2025». *Шістнадцята міжнародна виставка*

«Сучасні заклади освіти», 26–28 березня 2025 : офіційний каталог. Київ : Виставковий світ, 2025. С. 2.

XV.2. ВІДДІЛЕННЯ ПСИХОЛОГІЇ ТА СПЕЦІАЛЬНОЇ ПЕДАГОГІКИ

Наукова продукція

Монографії

1. Взаємодія спільнотних ідентичностей під впливом воєнних дій: соціально-психологічні ефекти : монографія / авт. кол.: В. Васютинський, В. Вінков, І. Губеладзе, В. Діброва, Л. Коробка, С. Кравчук, О. Стрільчук ; за наук. ред. І. Губеладзе ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ, 2025. 368 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2025/01/hub-mono25-prosp.pdf> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Горностай П. П. Консультативна психологія: теорія і практика проблемного підходу : монографія. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. 2-ге вид., перероб. і допов. Київ : Ніка-Центр, 2025. 416 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747975> (дата звернення: 13.02.2026).

3. Жук В. В. Слухомовленнєвий розвиток дітей з кохлеарними імплантами : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 176 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747364> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Згуртованість суспільства: психологічний вимір : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; Н. О. Довгань, В. М. Духневич, З. Ф. Сіверс, О. Г. Цукур, І. М. Коробка ; за наук. ред. Н. О. Довгань, В. М. Духневича. Київ, 2026. 357 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/01/24/zgurtovanist-suspilstva-psyhologichnyj-vymir-kolektyvna-monografiya/> (дата звернення: 13.02.2026).

5. Інтеграція осіб з особливими потребами під час криз: психологічний та психотерапевтичний супровід : монографія / Прохоренко Л. І., Бабяк О. О., Баташева Н. І., Бужинецька К. Б. ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 210 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747677/> (дата звернення: 13.02.2026).

6. Кобильченко В. В. Теоретичні основи формування життестійкості у дітей з порушеннями зору в умовах кризових ситуацій : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ : Цибульська, 2025. 261 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747062/> (дата звернення: 13.02.2026).

7. Кочубейник О. Поствійна. Чи є дорога додому? : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Кропивницький, 2025. 191 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/01/06/o-m-kochubejnyk-postvijna-chy-ye-doroga-dodomu-elektronnyj-resurs-monografiya/> (дата звернення: 13.02.2026).

8. Медіапсихологічні стратегії цифрової трансформації суспільства і освіти в умовах війни : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; Богдан О. Л. та ін. ; наук. ред. Л. А. Найдьонова. Київ, 2025. 380 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/book/mediapsyhologichni-strategiyi->

tsyfrovoyi-transformatsiyi-suspilstva-i-osvity-v-umovah-vijny/ (дата звернення: 13.02.2026).

9. Психологічні засади прогнозування соціальної ситуації в Україні : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; за наук. ред. В. В. Жовтянської. Київ, 2025. 333 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2026/01/mono-prognozuvannya-2025-.pdf> (дата звернення: 13.02.2026).

10. Розвиток життєвої компетентності особистості в умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення України : (монографія) / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; Чепелева Н. В., Смульсон М. Л., Рудницька С. Ю. та ін. ; за ред. Н. В. Чепелевої. Київ, 2025. 207 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/743074/> (дата звернення: 13.02.2026).

11. Чеботарьова О. В. Теорія та практика трудового навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку в умовах Нової української школи : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 250 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747064> (дата звернення: 13.02.2026).

12. Колупаєва А. А., Таранченко О. М. Концепти та стратегії розбудови інклюзивної освіти у часи війни та повоєнний період : монографія / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 450 с. (Серія «Інклюзивна освіта»). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747577/> (дата звернення: 13.02.2026).

Розділи монографій

1. Bayer O., Yudina A. Implementation of the Governance Principle on the example of Alfred Nobel University. *Resilient And Sustainable Future: ESG In Higher Education* : monograph / edited by Martina Rašticová, Nataliia Versal, Nataliia Tkalenko. Riga : Balitja Publishing, 2024. Chapter 10. P. 212–223. DOI: 10.30525/978-9934-26-507-5; URL: <http://baltijapublishing.lv/omp/index.php/bp/catalog/view/563/15149/31841-1> (дата звернення: 13.02.2026).

2. *The Routledge International Handbook of Art Therapy Practice* / Hills de Zárate M., Waller D. OBE, Vaculik C. L. (ed.). New York, London : Routledge, 2025. Chapter 25. URL: <https://www.taylorfrancis.com/chapters/edit/10.4324/9781032624457-29/establishment-art-therapy-ukraine-developments-conditions-war-olena-voznensenska?context=ubx&refId=655a135f-54f7-452b-8037-b28482aec872> (дата звернення: 13.02.2026).

Збірники наукових праць

1. Гендерна рівноважність учасників освітнього процесу: реалії та перспективи : матеріали II Круглого столу від 30 верес. 2025 р. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; упоряд. О. Т. Плетка. Київ, 2025. 58 с. URL: <https://surl.li/zvujzl> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Забезпечення конструктивної поведінки населення в умовах екстремального стресу : матеріали круглого столу, м. Київ, 27 берез. 2025 р.

/ Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; за наук. ред. О. В. Креденцер. Київ : Талком, 2025. 88 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745259> (дата звернення: 13.02.2026).

3. Майбутні вибори в Україні у повоєнний період : матеріали круглого столу, м. Київ, 15 трав. 2025 р. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; за наук. ред. С. Л. Чуніхіної. Київ : Талком, 2025. 31 с. URL: <https://ispp.org.ua/2025/11/24/majbutni-vybory-v-ukraini-u-povoyennyj-period-materialy-kruglogo-stolu-15-travnya-2025-roku-m-kyiiv> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Проблеми політичної психології : зб. наук. пр. Вип. 17 (31) / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; ред. рада: М. Слюсаревський та ін. ; редкол.: О. Полунін та ін. Київ, 2025. 194 с. DOI: <https://doi.org/10.33120/popp-Vol17-Year2025> ; URL: <https://politpsy.org/index.php/popp/issue/view/19> (дата звернення: 13.02.2026).

5. Проблеми політичної психології : зб. наук. пр. Вип. 18 (32) / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; ред. рада: М. Слюсаревський та ін. ; редкол.: О. Полунін та ін. Київ, 2025. 150 с. DOI: <https://doi.org/10.33120/popp-Vol18-Year2025> ; URL: <https://politpsy.org/index.php/popp/issue/view/20> (дата звернення: 13.02.2026).

6. Проблеми розвитку ідентичності особистості в освітньому просторі : матеріали IV круглого столу, м. Київ, 21 жовт. 2025 р. / Київ. нац. ун-т, Ін-т соц. та політ. психології НАПН України ; редкол.: Соснюк О. П., Остапенко І. В. та ін. Київ : Міленіум, 2025. 187 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17704624> ; URL: <https://ispp1994.wixsite.com/labpolitpov/elbib> (дата звернення: 13.02.2026).

7. Простір арттерапії: вектори зцілення у часи війни : XXII Міжнар. міждисциплінар. наук.-практ. конф., м. Чернівці, 21–23 берез. 2025 р. : тексти доп. та матеріали твор. завдань / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; ред.: О. Л. Вознесенська, Л. О. Подкоритова. Чернівці, 2025. 177 с. URL: <https://ispp.org.ua/2025/03/20/materialy-hhii-mizhnarodnoii-mizhdyscyplinarnoi-naukovo-praktychnoi-konferenczii-prostir-artterapii-vektory-zczilennya-u-chasy-vijny-21-23-bereznja-2025-r> (дата звернення: 13.02.2026).

8. Психологічні та правові питання консолідації суспільства в умовах війни та повоєнного відновлення : матеріали фах. дискусії, 23 черв. 2025 р. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; упоряд. В. М. Духневич. Київ, 2025. 59 с. URL: https://psy-lpr.at.ua/Materials/2025/2025-fd_pitannja_konsolidaciji.pdf (дата звернення: 13.02.2026).

9. Творча багатовимірність простору арттерапії : міжнар. наук.-практ. семінар, 30 жовт. 2025 р. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; наук. ред.: Л. Галіцина, Є. Кочерга, Л. Подкоритова. Київ ; Івано-Франківськ, 2025. 98 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747336> (дата звернення: 13.02.2026).

Концепції

1. Концепція цифрової медіаосвіти воєнного і поствоєнного суспільства / за наук. ред. Л. Найдьонової ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ.

психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2024. 23 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745266/> (дата звернення: 13.02.2026).

Препринти

1. Асертивність як чинник саморозвитку обдарованих учнів і студентів у складних життєвих ситуаціях: матеріали емпіричних досліджень : препринт / Музика О. Л., Музика О. О., Никончук Н. О., Чекрижова М. М. ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Київ, 2025. 53 с. (Препринт. Ін-т психології ім. Г. С. Костюка НАПН України). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747703/> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Кульбіда С. В., Рибак О. А., Міськов Г. В. Аналітичні матеріали для МОН України: препринт / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка, Від. укр. жест. мови. Київ, 2025. 50 с. (Препринт. Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка НАПН України). URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747760/> (дата звернення: 13.02.2026).

Аналітична записка

Чуніхіна С. Л., Позняк С. І. Економічні настановлення молоді : аналіт. зап. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ, 2025. 15 с. URL: <https://ispp.org.ua/2025/08/01/ekonomichni-nastanovlennya-molodi-analitychna-zapyska-2/> (дата звернення: 13.02.2026).

Виробничо-практична продукція

Методичні посібники

1. Арттерапія з військовими у часи війни : метод. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; Вознесенська О. Л., Савінов В. В. та ін. ; за заг. ред. О. Вознесенської, Л. Галіциної, М. Перун. Київ : Назаренко Т. В., 2025. 324 с. (Для спеціального використання).

2. Компанець Н.М. Навчальна поведінка дитини з ООП: рівні поведінкового втручання / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 87 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747310/> (дата звернення: 13.02.2026).

3. Методики психологічного супроводу педагогічних працівників зі створення безпечного освітнього середовища у закладі освіти в умовах війни / Нац. акад. пед. наук України, УНМЦ практ. психології і соц. роботи ; за наук. ред. Н. В. Лунченко ; авт. кол.: В. В. Байдик, Ю. П. Гопкало, Н. В. Лунченко, Ю. А. Луценко, Р. А. Мороз, М. В. Саврасов. Київ, 2025. 157 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747832/> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Олейник О., Луценко О., Литвиненко О. Психоемоційна стабілізація та оновлення. Технології роботи з родинами, які зазнали травмівних переживань під час війни / ГО «Турист. Укр. родина», Каф. практ. психології Київ. столич. ун-ту ім. Бориса Грінченка ; за заг. наук. ред. О. Вознесенської. Харків : Панов А. М., 2025. 120 с.

5. Психолого-педагогічна оцінка розвитку дітей з особливими освітніми потребами в організації інклюзивного та спеціального навчання : метод. посіб.

/ Нац. акад. пед. наук України, УНМЦ практи. психології і соц. роботи ; за ред. А. Г. Обухівської, Т. Д. Ілляшенко ; авт. кол.: Т. В. Жук, Т. Д. Ілляшенко, Т. Д. Каменчук, А. Г. Обухівська, Г. В. Якимчук. Київ, 2025. 90 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747863/> (дата звернення: 13.02.2026).

6. Психотехнології допомоги вимушено переміщеним особам у подоланні психотравмивного впливу воєнного та поствоєнного часу : метод. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; за заг. ред. Я. М. Омеляченко. Київ, 2025. 329 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747689/> (дата звернення: 13.02.2026).

Практичні посібники

1. Блеч Г. О., Шепічак О. О. Методичні основи корекційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку: українська мова : практи. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 107 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747058/> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Гладченко І. В. Методичні основи корекційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку: математика : практи. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 130 с. URL: <https://ispukr.org.ua/?p=14043> (дата звернення: 13.02.2026).

3. Діагностика адаптаційних ресурсів здобувачів загальної середньої освіти та їхніх батьків для подолання наслідків війни : практи. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; за ред. Н. В. Пророк ; кол. авт.: Н. В. Пророк, О. В. Гнатюк, С. Т. Бойко, О. І. Купрєєва, В. І. Полякова, О. А. Столярчук, О. В. Тарнавська, Л. Г. Царенко, О. Ю. Чекстєре. Київ, 2025. 327 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746954> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Кухарук О. Ю. Соціальна ідентичність: сучасні теорії, основні виміри, можливості соціального прогнозування : практи. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ, 2025. 156 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/01/24/kuharuk-o-yu-soczialna-identychnist-suchasni-teorii-i-osnovni-vymiry-mozhlyvosti-soczialnogo-prognozuvannya-praktychnyj-posibnyk/> (дата звернення: 13.02.2026).

5. Кухарук О., Паланич К., Пастушенко М. Коли ти поруч болю : практи. посіб. для медиків, які працюють з травмами війни / ГО «Психологічна підтримка та реабілітація «Вільний вибір». Київ, 2025. 120 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1B-snC6PfhtqtrjBIXh13TaSFpZpPfEjfk/view> (дата звернення: 13.02.2026).

6. Мякушко, О. І., Кожановська, О. М. Методичні основи корекційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку: здоров'я, безпека та добробут : практи. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 138 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746738/> (дата звернення: 13.02.2026).

7. Психологічна допомога в актуалізації посттравматичного зростання військовослужбовців-учасників бойових дій : практи. посіб. / Нац. акад. пед. наук

України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, В. В. Москаленко О. А. Мельник, Н. М. Бугайова, О. А. Вернік, В. М. Волошин, А. Д. Терещук, В. П. Чудакова, С. Є. Солодчук, Л. О. Скальська ; за наук. ред. В. В. Турбан. Київ, 2025. 259 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747184> (дата звернення: 13.02.2026).

8. Психологічна і соціально-педагогічна реабілітація учасників освітнього процесу в умовах закладу освіти : практ. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, УНМЦ практ. психології і соц. роботи ; за наук. ред. В. Г. Панка ; авт. кол.: І. І. Ткачук; Д. Д. Романовська, О. П. Сергеєнкова та ін. Київ, 2025. 160 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747912> (дата звернення: 13.02.2026).

9. Психологічна просвіта населення, що переживає травму війни: організаційні аспекти : практ. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, Т. С. Асланян та ін. ; за наук. ред. Л. Г. Чорної. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2025. 121 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/01/26/32375/> (дата звернення: 13.02.2026).

10. Сухіна І. В. Методичні основи психологічного супроводу батьків дітей з ООП: формування резильєнтності : практ. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 114 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747056/> (дата звернення: 13.02.2026).

11. Трикоз С. В., Свиридовська О. М. Методичні основи корекційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку: природнича галузь : практ. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 116 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747042/> (дата звернення: 13.02.2026).

12. Формування мілітарної ідентичності учнів України в умовах воєнного часу : практ. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, Лаб. методології і теорії психології ; В. Л. Зливков, О. В. Завгородня, С. О. Лукомська та ін. ; за ред. В. Л. Зливкова, С. О. Лукомської. Київ, 2025. 165 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747593/1/Формування%20мілітарної%20ідентичності%20учнів%20україни%20в%20умовах%20воєнного%20стану.pdf> (дата звернення: 13.02.2026).

13. Чеботарьова О. В. Методичні основи корекційного навчання учнів з порушеннями інтелектуального розвитку: технології : практ. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 186 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747057/> (дата звернення: 13.02.2026).

Методичні рекомендації

1. Засоби формування мілітарної ідентичності учнів : метод. рек. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка, Лаб. методології і теорії психології ; В. Л. Зливков, О. В. Завгородня, С. О. Лукомська та ін. ; за ред. В. Л. Зливкова, С. О. Лукомської. Київ, 2025. 124 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747592/> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Кондратенко С. В., Паламар О. М., Топузов М. О. Сучасні технології супроводу дітей з порушеннями зору в кризових ситуаціях : метод. рек. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 103 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747983/> (дата звернення: 13.02.2026).

3. Нові формати навчальної літератури та психічний розвиток учнів : метод. рек. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; Гурова О. В, Кесьян Т. В., Федько В. В., Чудакова О. М. Київ, 2025. 74 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747016> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Психологічна готовність протидіяти екологічним та епідемічним загрозам: промоція в освітньому просторі : метод. рек. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; за ред. О. В. Креденцер. Кропивницький, 2025. 55 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747907/> (дата звернення: 13.02.2026).

5. Соціально-психологічні моделі та технології прогнозування : метод. рек. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; В. В. Жовтянська, О. Ю. Кухарук, О. Р. Малхазов та ін. ; за ред. В. В. Жовтянської. Київ, 2025. 89 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/01/25/soczialno-psyhologichni-modeli-ta-tehnologii-prognozuvannya-metodychni-rekomendacziii> (дата звернення: 13.02.2026).

6. Сприяння подолання травматичного досвіду військовослужбовців : метод. рек. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; В. В. Турбан, Л. З. Сердюк, В. В. Москаленко, О. А. Мельник, Н. М. Бугайова, О. А. Вернік, В. М. Волошин, А. Д. Терещук, В. П. Чудакова, С. Є. Солодчук, Л. О. Скальська ; за наук. ред. В. В. Турбан. Київ, 2025. 96 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747183>.

Практичні поради (керівництво користувача)

Бялонович С.В. Українська шкала щоденних стресорів війни : кер. для користувача / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ : Талком, 2025. 47 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/01/22/s-byalonovych-ukraiinska-shkala-shhodennyh-stresoriv-vijny-kerivnyctvo-dlya-korystuvach/> (дата звернення: 13.02.2026).

Навчальна продукція Навчальні посібники

1. Аркадьєва О. Подолання труднощів читання : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 108 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747321/> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Грибань Г. Подолання труднощів засвоєння та використання лексики і зв'язного мовлення : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 60 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747691/>.

3. Данілавічюте Е., Мартинюк З. Подолання труднощів звуковимови : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології

ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 130с. URL: <https://ispukr.org.ua/?p=14707>(дата звернення: 13.02.2026).

4. Данілавічюте Е., Мартинюк З. Подолання труднощів письма : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 125 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747290/> (дата звернення: 13.02.2026).

5. Методичні засоби психологічної просвіти населення України, що переживає травму війни : практикум / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; Л. Г. Чорна, П. П. Горностай, Т. С. Асланян, В. І. Вус, О. В. Пінчук, О. Т. Плетка ; за наук. ред. Л. Г. Чорної. Київ, 2025. 154 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/02/06/metodychni-zasoby-psyhologichnoii-prosvity-naselennya-ukrainy-shho-perezhyvaye-travmu-vijny-praktykum-2/> (дата звернення: 13.02.2026).

6. Особливості психологічної стійкості дітей старшого дошкільного віку : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; Піроженко Т. О., Соловйова Л. І., Карабаєва І. І., Гурковська Т. Л., Токарева Л. Д., Федорчук О. І. ; за наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ, 2025. 153 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/744993> (дата звернення: 13.02.2026).

7. Психологічний аналіз навчальної літератури для загальної середньої освіти : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; Шатирко Л. О., Невмержицький В. М., Дзюбко Л. В., Бучма В. В. ; за наук. ред. Максименка С. Д. Київ, 2025. 124 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747426> (дата звернення: 13.02.2026).

8. Рібцун Ю. Подолання труднощів пізнавального розвитку дітей з особливими мовленнєвими потребами : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ : Цибульська В. О., 2025. 158 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746230/> (дата звернення: 13.02.2026).

9. Трофименко Л. Подолання труднощів засвоєння та використання граматики : навч. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 158 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746769/> (дата звернення: 13.02.2026).

Навчально-методичні посібники

1. Квітка Н. О., Лапін А. В. Готовність педагогів до роботи з дітьми з ООП в умовах війни та повоєнний час : навч.-метод. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 195 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747657/> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Омельченко І. М. Науково-методичні основи психологічного супроводу дошкільників із інтелектуальними труднощами легкого ступеня прояву в умовах кризових ситуацій життя : навч.-метод. посіб. / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ : Цибульська, 2025. 124 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747227/> (дата звернення: 13.02.2026).

3. Психологічна стійкість дитини старшого дошкільного віку: діагностичний інструментарій : навч.-метод. посіб. / Піроженко Т. О.,

Соловійова Л. І., Гурковська Т. Л., Федорчук О. І. ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка. Київ, 2025. 122 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/744994> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Сучасні технології реалізації змісту освіти дітей з порушеннями слуху в умовах кризових ситуацій : навч.-метод. посіб. / Литовченко С. В., Литвинова В. В., Засенко В. В., Вовченко О. А. ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 380 с. URL: <https://ispukr.org.ua/?p=14531> (дата звернення: 13.02.2026).

5. Корекційно-розвивальна програма «Корекція розвитку» («Корекція когнітивного розвитку», «Корекція особистісного розвитку», «Розвиток мовлення», «Ритміка») для учнів 1–4 класів з порушеннями когнітивного розвитку : навч.-метод. посіб. / Прохоренко Л. І., Омельченко І. М., Бабяк О. О., Баташева Н. І., Бужинецька К. Б. ; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 316 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747403/> (дата звернення: 13.02.2026).

Підручники

1. Довгопола К. С. «Мистецтво» : підруч. 1 кл. для спец. закл. освіти для учнів з порушенням зорової функції / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 69 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746183> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Легкий О. М. Інформатика : підруч. для 2 кл. спец. закл. освіти для учнів з порушенням зорової функції / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746181>.

3. Орлов О., Попович І., Волошина О. Аналіз системи освіти осіб з ООП: порівняльний підхід : підручник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ : Генеза, 2025. 148 с. URL демоверсії: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747859/> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Психологічна стійкість дитини дошкільного віку: визначення та підтримка розвитку : підручник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; Піроженко Т. О., Соловійова Л. І., Карабаєва І. І., Гурковська Т. Л., Федорчук О. І. ; за заг. наук. ред. Т. О. Піроженко. Київ, 2025. 161 с. URL: <http://lib.iitta.gov.ua/746798> (дата звернення: 13.02.2026).

5. Ярмола Н. А. Інклюзивне навчання : підручник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т спец. педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка. Київ, 2025. 125 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747924/> (дата звернення: 13.02.2026).

Навчальні програми

1. Арттерапія в інклюзії : спец. проф. (сертифікат.) програма підвищення кваліфікації пед. та наук.-пед. працівників : для викладачів спец. «Психологія», Соціальна педагогіка», «Соціальна робота», «Спеціальна педагогіка» / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; уклад. О. Л. Вознесенська. Київ, 2025. 33 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/book/artterapiya-v-inklyuziyi/> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Гендерна рівність в науці : програма психол. просвіти для науковців, здобувачів ступеня д-ра філософії / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; розробник Плетка Ольга Тарасівна. Київ, 2025. 20 с. URL: <https://ispp.org.ua/2026/01/26/pletka-o-t-genderna-rivnist-u-naucz-i-programa-psyhologichnoii-prosvity-dlya-naukovcziv> (дата звернення: 10.02.2026).

3. Теорія та практика транзакційного аналізу як методу психотерапії : програма курсу підвищ. кваліфікації практ. психологів, педагогів, соц. і мед. працівників, самостійн. курсу додатк. післядиплом. освіти / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології та ін. ; уклад.: Плетка Ольга Тарасівна, Ісаєва Наталія Володимирівна, Ящук Роксана Михайлівна та ін. ; за заг. ред. О. Плетки. Київ, 2025. 39 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2026/01/programa-ta.pdf> (дата звернення: 13.02.2026).

4. Цифрові технології для безпеки учасників освітнього процесу : заг. короткострок. програма підвищ. кваліфікації : затв. 01 трав. 2025 р., протокол № 4 / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; уклад. М. Андрос. Київ, 2025. 9 с. URL: <https://ispp.org.ua/2025/11/18/zagalna-korotkostrokov-a-programa-pidvyshhennya-kvalifikaczi-i-cyfrovi-tehnologii-i-dlya-bezpeky-uchasnykiv-osvitnogo-proczesu/> (дата звернення: 13.02.2026).

Довідкова продукція

Довідники

1. Психологічний дискурс навчальної літератури : слов.-довідник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т психології ім. Г. С. Костюка ; Шатирко Л. О., Невмержицький В. М., Дзюбо Л. В., Бучма В. В., Пастушенко В. С. ; за наук. ред. Максименка С. Д. Київ : Ін-т психології імені Г.С. Костюка НАПН України, 2025. 66 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747100> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Соціальна ситуація в Україні: особливості трансформації громадської думки під час повномасштабної війни : довідник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; автори: Чуніхіна С., Імшенецька І., Базь Л., Гриценко Л., Андрос М. ; упоряд. Черниш Л. ; за наук. ред. С. Чуніхіної. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2025. 124 с. URL: <https://ispp.org.ua/2025/12/18/soczialna-sytuacziya-v-ukraiini-osoblyvosti-transformaczi-i-gromadskoi-dumky-pid-chas-povnomasshtabnoii-vijny-dovidnyk> (дата звернення: 13.02.2026).

2. Зереповська Н. І. Патріотизм цифрової доби в умовах війни : довідник / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології. Київ, 2025. 26 с. URL: <http://mediaosvita.org.ua/book/patriotyzm-tsyfrovoyi-doby-v-umovah-vijny> (дата звернення: 13.02.2026).

Бюлетені

1. Григоровська Л. В., Найдьонов М. І., Найдьонова Л. А. Звуковий світ українця: аудіальна медіакультура під час війни : динаміч. довідк. бюлетень / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології ; упоряд. І. М. Найдьонов. Київ, 2025. 40 с. URL: <https://questionary.iris->

psy.org.ua/bulletin.php?ind_type=all&bulletin_id=2024_lv_sound (дата звернення: 13.02.2026).

2. Динаміка стану суспільної свідомості в Україні під час повномасштабного російського вторгнення: інформ. бюл. (берез. 2025 р.) / Чуніхіна С., Імшенецька І., Гриценко Л., Базь Л., Черниш Л.; Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології, Асоц. політ. психологів України. Кропивницький: Імекс-ЛТД, 2025. 95 с. URL: <https://ispp.org.ua/2025/06/25/dynamika-stanu-suspilnoii-svidomosti-v-ukraini-pid-chas-povnomasshtabnogo-rosijskogo-vtorgnennya-informacijnyj-byuleten-berezen-2025-r/>, <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745850/> (дата звернення: 13.02.2026).

3. Слюсаревський М., Чуніхіна С., Черниш Л. Проблеми освітньої галузі у дзеркалі громадської думки: інформ. бюл.: (верес. 2025) / Нац. акад. пед. наук України, Ін-т соц. та політ. психології, Асоц. політ. психологів України. Київ, 2025. 38 с. URL: <https://ispp.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/bul-osvita-2025.pdf> (дата звернення: 13.02.2026).

**Публікації дійсних членів та членів-кореспондентів НАПН України
у виданнях, що індексуються у базах даних Scopus та/або Web of Science
Core Collection (WoS)**

1. Chepeleva N., Smulson M., Rudnytska S., Shylovska O., Hutsol K. Prediction of intellectual capital based on knowledge leadership components from the perspective of school teachers. *Interacción y Perspectiva: Revista de Trabajo Social*. 2025. 15(1). 109-122. URL: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14031191> (in English).

2. Smulson, M., Nazar, M., Meshcheriakov, D., Ditjuk, P., Zinchenko, O., & Starkov, D. (2025). Role of the virtual space in psychological support of adult Ukrainian civilians during wartime. *International Journal of Education and Information Technologies*, 19, 1–9. URL: <https://doi.org/10.46300/9109.2025.19.1> (in English).

3. Maksymenko, S., Vizniuk I., Paikush, M., Dolynnyi, S., Drachuk M., & Karimulin, R. (2025). Neuropsychological care for patients with spinal cord injuries: a way to comprehensive recovery. *Emergency Medicine*, 21(6), 612–620. URL: <https://doi.org/10.22141/2224-0586.21.6.2025.1934> (in Ukrainian).

4. Kokun, O., & Lizun, A. (2025). Understanding willingness to fight: motivational and personality predictors in ukrainian military personnel with and without combat experience. *Military psychology*, 1–13. URL: <https://doi.org/10.1080/08995605.2025.2577060> (in English).

5. Kokun, O., Serdiuk, L., & Vus, V. (2025). Personality characteristics in schoolteachers' occupational motivation. *European journal of interdisciplinary studies*, 17(1), 76–87. Url: <https://doi.org/10.24818/ejis.2025.05> (in English).

6. Kokun, O., Pischko, I., Lozinska, N., & Oliynyk, V. (2025). Personal resources associated with stress resistance and posttraumatic growth in Ukrainian prisoners of war. *Journal of Aggression, Maltreatment & Trauma*, 34(3), 422–440. <https://doi.org/10.1080/10926771.2024.2433061> (in English).

7. Kokun, O. (2025). The stability of mental health during war: Survey data from

Ukraine. *Journal of Loss and Trauma*, 30(2), 242–263. URL: <https://doi.org/10.1080/15325024.2024.2328649> (in English).

8. Wollast, R., Lüders, A., Nugier, A. et al. (2025). Gender inequality and cultural values in explaining gender differences in positive and negative emotions: A comparison of 24 countries during the COVID-19 pandemic. *Current Psychology*, 44, 7584–7602. URL: <https://doi.org/10.1007/s12144-024-06989-0> (in English).

9. Recka K., Sevcikova A., Loshenko O., & Danyliuk I. (2025). Challenges of Adolescents in War: a Report from Ukraine's Frontline Territories. *Insight: The Psychological Dimensions of Society*, (13), 408-430. URL: <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2025-13-17> (in English).

10. Kurapov. A., Balashevych. O., Borodko, Y., Vovk, Y., Borozenets, A., & Danyliuk, I. (2025) Psychological wellbeing of Ukrainian civilians: a data report on the impact of traumatic events on mental health. *Front. Psychol.* 16, 1553555, URL: <https://doi.org/10.3389/fpsyg.2025.1553555> (in English).

11. Prokhorenko, L., Kosenko, Yu., & Hoian, I. (2025). Interrelationship between juniors' intrinsic and extrinsic motivation and self-efficacy parameters. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(4), 727–735. URL: <https://doi.org/10.7752/jpes.2025.04078> (in English).

12. Popovych, I., Unhurian, N., Varnava, U., Bilosevych, I., Soroka, O., Dobrovolska, N., & Hoian, I. (2025). Comparative research on creativity in juniors' motivation structure. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(4), 717–726. URL: <https://doi.org/10.7752/jpes.2025.04077> (in English).

13. Plokhikh, V., Popovych, I., Shevchenko, N., Losiyevska, O., Kolly-Shamne, A., & Akimov, R. (2025). Time Perspective of Forced Migrants within the National Boundaries and Abroad. *Journal of Education Culture and Society*, 16(1), 125–142. URL: <https://doi.org/10.15503/jecs2025.2.125.142> (in English).

14. Kurova, A., Popovych, I., Shevchenko, N., Lialiuk, G., Chernyavska, T., Kolly-Shamne, A., Yaremchuk, V., & Shcherbak, T. (2025). Dominant mental states in juniors' coping behavior. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(6), 1113–1123. URL: <https://doi.org/10.7752/jpes.2025.06123> (in English).

15. Halian, I., Popovych, I., Mykhailiuk, I., Halian, A., Kononenko, A., Kruglov, K., & Hoian, I. (2025). Dispositional determinants of mental tension in future coaches. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(7), 1343–1352. URL: <https://doi.org/10.7752/jpes.2025.07150> (in English).

16. Popovych, I. (2025). Editor's Preface. *Insight: the psychological dimensions of society*, 13, 9–16. URL: <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2025-13-1> (in English).

17. Panok, V., Shevchenko, A., Nazar, M., Starkov, D., Meshcheriakov, D., & Shevtsov, A. (2025). Methodological principles of educational and psychological chatbot development. *Information Technologies and Learning Tools*, 106(2), 76–93. URL: <https://doi.org/10.33407/itlt.v106i2.5872> (in English).

18. Hupalovska, V., & Shevtsov. A. (2025) Sexual Well-Being as a Factor of Social and Psychological Rehabilitation of Persons with Disabilities. *Brain Broad Research In Artificial Intelligence And Neuroscience*, 16 (1), 142-156. URL: <https://doi.org/0.70594/brain/16.1/10> (in English).

19. Sliusarevskyi M. (2025). Dynamics of Ukrainians' Perceptions of National Symbols as a Reflection of Resistance to Russian Aggression. *Insight: The Psychological Dimensions of Society*, (13), 374-407. URL: <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2024-13-16> (in English).
20. Starovoitenko O., Sliusarevskyi M., & Chorna L. (2025). Mental Health: Criteria for Evaluation of the Digital Applications as Facilitative Tools of Public Psychoeducation. *Insight: The Psychological Dimensions of Society*, (13), 485-518. URL: <https://doi.org/10.32999/2663-970X/2025-13-20> (in English).
21. Slyusarevskyy, M. M., & Chunikhina, S. L. (2025). The Russian–Ukrainian War as a Social Situation. *European Journal of Interdisciplinary Studies*, 17(1), 88–100. URL: <https://doi.org/10.24818/ejis.2025.06> (in English).
22. Hrys, A., Yesmakhanova, A., Chepeleva, N., Pavliuk, M., Lappo, V., Rudnytska, S., Hutsol, K., & Hoian I. (2025). Comparative study of internet dependence, anxiety, and depressive behaviors in junior athletes. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(11), 2267-2274. URL: <https://doi.org/10.7752/jpes.2025.11250> (in English).
23. Overchuk, V., Liashch, O., Smulson, M., Ihnatovych, O., Lapshova, N., & Varina, H. (2025). Architecting dependable mobile health systems for managing anxiety and depression across oncopatology stages: a review of security, privacy, and usability frameworks. *Indian Journal of Information Sources and Services*, 15(4), 1–9. URL: <https://doi.org/10.51983/ijiss-2025.IJISS.15.4.01> (in English).
24. Kokun O., & Zasiakina L. (2025). Transgenerational genocidal trauma of the Holodomor: Mental-health–relevant motifs in public testimonies. *East European Journal of Psycholinguistics*, 12(2). URL: <https://doi.org/10.29038/kok> (in English).
25. Velykodna, M., Deputatov, V., Klymenko, I., Lazos, G., Pysarenko, T., & Karamushka, L. (2025). Satisfaction with the Quality of University Education in Psychology in Wartime Ukraine: Group Comparison Between University Students and Graduated Psychologists. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*, 17(4), 526-537. URL: <https://doi.org/10.18662/rrem/17.4/1067> (in English).
26. Block, K., Olsson, M. I. T., van Grootel, S., Schuster, C., Meeussen, L., Van Laar, C., Martiny, S., Croft, A., Sun, M. S., Wee, S., Ainsaar, M., Aarntzen, L., Adamus, M., Anderson, J., Atkinson, C., Avicenna, M., Babel, P., Barth, M., Benson-Greenwald, T. M., . . . Schmader, T. (2025). The gender gap in the care economy is larger in highly developed countries: Sociocultural explanations for paradoxical findings. *American Psychologist*. Advance online publication. URL: <https://doi.org/10.1037/amp0001512> (in English).
27. Popovych, I., Hoi, N., Hrys, A., Yurkiv, Y., Radul, S., Pavliuk, M., & Hoian, I. (2025). Junior athletes' behavioral self-regulation styles within the dimensions of psychological safety in the learning and training environment. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(8), 1629–1639. URL: <https://doi.org/10.7752/jpes.2025.08182> (in English).
28. Popovych, I., Plokhikh, V., Abdullayev, S., Panok, V., Hrynychuk, O., Borysiuk, O., & Yesmakhanova, A. (2025). Relationships between internet addiction and coping strategy use in junior athletes. *Journal of Physical Education and Sport*, 25(10), 2031–2038. URL: <https://doi.org/10.7752/jpes.2025.10226> (in English).

XV.3. ВІДДІЛЕННЯ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ І ЦИФРОВІЗАЦІЇ ОСВІТНІХ СИСТЕМ

Наукова продукція Монографії

1. Організаційно-методологічні та науково-методичні підходи у вирішенні проблеми модернізації шкільної природничої освіти : монографія / [Л. Ю. Благодаренко, М. В. Головка, В. Ф. Заболотний та ін.] ; наук. ред. М. Т. Мартинюка, В. В. Миколайка, Т. М. Махомети ; МОН України, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Бровари : АНФ ГРУП, 2025. 240 с.

2. Проблеми формування цілісності природничої освіти у закладах загальної середньої освіти і вищої педагогічної освіти : монографія / [О. В. Гнатюк, Т. М. Засєкіна, К. С. Ільніцька [та ін.] ; за наук. ред. М. Т. Мартинюка, С. І. Терещука, М. В. Декарчук ; МОН України, Уман. держ. пед. ун-т ім. Павла Тичини. Бровари : АНФГРУП, 2025. 208 с. URL: <https://dspace.udpu.edu.ua/handle/123456789/18452> (дата звернення: 23.02.2026).

3. Скворцова С., Симоненко Т. Штучний інтелект у науковій діяльності викладача університету: методологія та інструментарій : монографія / Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського. Одеса : Університет Ушинського, 2025. 199 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23376> (дата звернення: 23.02.2026).

4. Топузов О.М., Цепенда І.Є. Навчальна книга в освітньому процесі: національні основи, практика, досвід : монографія. Київ: Пед. думка, 2025. 208 с. (Серія «Наукова школа»).

5. Штучний інтелект в освіті : монографія / [авт. кол.] ; за наук. ред. М. П. Шишкіної, А. В. Яцишин ; Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ : ІЦО НАПН України. 2025. Ч. 1. 313 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748336/1/%21МОНОГРАФІЯ_ШІ%20в%20о%20світі_Ч.1.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

6. Digital Transformation of Education: Challenges and Prospects : monograph / Institute of Pedagogy of NAES of Ukraine ; ed. by O. Topuzov, M. Holovko, I. Tverdokhlib, ... K. Ladonia. Lomza ; Kyiv, 2025. 344 p. DOI: <https://doi.org/10.32405/mono-lomza-kyiv-2025>.

Збірники наукових праць, матеріалів і тез конференцій

1. Анотовані результати науково-дослідної роботи Інституту педагогіки за 2025 рік / [редкол.: О. М. Топузов та ін.] ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 226 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748345/1/Anotovani-rez.-2025-rik.pdf> (дата звернення: 23.02.2026).

2. Інноваційні практики наукової освіти : матеріали V Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Київ, 10–15 груд. 2025 р.) / [упоряд.: М. С. Гальченко, В. М. Шульга] ; Ін-т обдаров. дитини НАПН України. Київ, 2025. 1054 с. URL: <https://iod.gov.ua/content/events/81/v-vseukrayinska-naukovo-praktichna->

konferenciya--innovaciyni-praktiki-naukovoyi-osviti-
_publications.pdf?1771313943.9421 (дата звернення: 23.02.2026).

3. Захист персональних даних дітей: виклики сьогодення : зб. матеріалів / [упоряд.: О. Г. Радзівська, С. О. Дорогих, Н. В. Сороко] / ДНУ «Інститут інформації, безпеки і права Національної академії правових наук України»; Ін-т цифровізації освіти НАПН України Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 93 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/zbirnik_tez_seminaru_29-05-2025_ost2.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

4. Імерсивні технології в освіті : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 29 квіт. 2025 р.) / за заг. ред. Ю. Г. Носенко ; Ін-т цифровізації освіти. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 317 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745695/1/ITE_2025_Proceedings.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

5. Методичні ідеї Олександра Біляєва: ретроспектива і перспективи : зб. матеріалів круглого столу, присвяченого 100-річчю визначного вченого, члена-кореспондента НАПН України, доктора педагогічних наук, професора Біляєва Олександра Михайловича (м. Київ, 27 лют. 2025 р.) / Ін-т педагогіки НАПН України, Від. навчання укр. мови та літ. Київ : Пед. думка, 2025. 79 с. URL: <https://undip.org.ua/library/metodychni-idei-oleksandra-biliaieva-retrospektyva-i-perspektyvy-zbirnyk-materialiv-kruhloho-stolu/> (дата звернення: 23.02.2026).

6. Обдарованість: методи діагностики та шляхи розвитку : матеріали наук.-практ. онлайн-семінару (м. Київ, 22–26 трав. 2025 р.) / [упоряд.: М. Ю. Мельник, В. М. Шульга] ; Ін-т обдаров. дитини НАПН України. Київ : Ін-т обдаров. дитини НАПН України, 2025. 1000 с. URL: https://iod.gov.ua/content/events/74/naukovo-praktichniy-onlayn-seminar-obdarovanist--metodi-diagnostiki-ta-shlyahi-rozvitku_publications.pdf?1766007300.2383 (дата звернення: 23.02.2026).

7. Обдаровані діти – скарб нації! : матеріали VI Міжнар. наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 22–28 жовт. 2025 р.) / [упоряд.: М. С. Гальченко, В. М. Шульга] ; Ін-т обдаров. дитини НАПН України. Київ : Ін-т обдаров. дитини НАПН України, 2025. 1338 с. URL: https://iod.gov.ua/content/events/64/v-mizhnarodna-naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya--obdarovani-diti---skarb-naciyi_publications.pdf?1732028256.9104 (дата звернення: 23.02.2026).

8. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. пр. / Ін-т обдаров. дитини НАПН України ; [редкол.: В. М. Мадзігон (голов. ред.), В. В. Ільїн, В. В. Рибалка, Н. Ф. Федорова (заст. голов. ред), К. А. Андросович, І. С. Волощук, М. С. Гальченко та ін.]. Київ : Ін-т обдаров. дитини НАПН України, 2025. Вип. 1 (34). 110 с.

9. Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи : зб. наук. пр. / Ін-т обдаров. дитини НАПН України ; [редкол.: В. М. Мадзігон (голов. ред.), В. В. Ільїн, В. В. Рибалка, Н. Ф. Федорова (заст. голов. ред), К. А. Андросович, І. С. Волощук, М. С. Гальченко та ін.]. Київ : Ін-т обдаров. дитини НАПН України, 2025. Вип. 2 (35). 149 с.

10. Світ дидактики: дидактика в сучасному світі : зб. матеріалів IV Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Київ, 29–30 жовт. 2024 р.) / за наук. ред.: О. Топузова, О. Малихіна. Київ : Пед. думка, 2025. 480 с. DOI: https://doi.org/10.32751/Svit_dydaktyky2024.

11. Україно моя вишивана: актуальні проблеми становлення і розвитку особистості в національному та євроінтеграційному вимірах : зб. тез VI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 15 трав. 2025 р.) / за заг. ред. Н. І. Богданець-Білокаленко. Київ : Пед. думка, 2025. 257 с. URL: <https://undip.org.ua/library/ukraino-moia-vyshyvana/> (дата звернення: 23.02.2026).

12. Українське суспільство у перспективах розвитку: історичний, соціально-політичний, освітньо-педагогічний аспекти : матеріали VI Всеукр. міжгалузевої наук.-практ. онлайн-конф. (м. Київ, 26–31 берез. 2025 р.) / [упоряд.: Л. І. Ткаченко, В. М. Шульга] ; Ін-т обдаров. дитини НАПН України. Київ : Ін-т обдаров. дитини НАПН України, 2025. 1380 с. URL: https://iod.gov.ua/content/events/72/vi-vseukrayinska-mizhgaluzeva--naukovo-praktichna-onlayn-konferenciya-ukrayinske-suspilstvo--u-perspektivah-rozvitku--istorichniy--socialno-politichniy--osvitno-pedagogichniy-aspekti_publications.pdf?1766007095.5989 (дата звернення: 23.02.2026).

13. Цифрова компетентність вчителя 2025: формуючи майбутнє освіти : зб. матеріалів / за заг. ред. О. В. Овчарук ; Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 189 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745886/> (дата звернення: 23.02.2026).

14. Цифрова трансформація науково-освітніх середовищ в умовах воєнного стану : зб. матеріалів звіт. наук. конф. Ін-ту цифровізації освіти НАПН України (м. Київ, 27 лют. 2025 р.) / упоряд.: [О. П. Пінчук, Н. В. Яськова] ; Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 168 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745107/1/Збірник_тез_звітної_2025_фін2.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

Навчальна продукція

Підручники

1. Алгебра : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти / [авт. кол.: Н. А. Тарасенкова, І. А. Акуленко, О. А. Данько, ... З. О. Сердюк]. Київ : Оріон, 2025. 352 с. : іл. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2909-algebra-tarassenkova-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

2. Бевз Г. П., Бевз В. Г., Васильєва Д. В., Владімірова Н. Г. Алгебра : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 272 с. : іл. URL: <https://yakistosviti.com.ua/bazova-serednia-osvita/matematyka/7-9-klasy/alhebra-pidruchnyk-8#calameo> (дата звернення: 23.02.2026).

3. Бевз Г. П., Бевз В. Г., Васильєва Д. В., Владімірова Н. Г. Геометрія : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 256 с. : іл. URL: <https://yakistosviti.com.ua/bazova-serednia-osvita/matematyka/7-9-klasy/pidruchnyk-heometriia-8#pdf-1> (дата звернення: 23.02.2026).

4. Бурда М. І., Тарасенкова Н. А. Геометрія : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Оріон, 2025. 288 с. : іл. URL:

<https://pidruchnyk.com.ua/2915-geometriia-burda-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

5. Географія : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти / В. Д. Громота ін. ; за наук. ред. О. М. Топузова. Київ : Освіта, 2025. 260 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2980-geografiia-groma-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

6. Голуб Н. Б., Горошкіна О. М. Українська мова. 8 клас : підручник для закл. заг. середньої освіти. Київ : Грамота, 2025. 256 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2900-ukrainska-mova-golub-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

7. Горобченко І. В., Снегірьова В. В., Каєнко О. В., Бушакова О. В. Зарубіжна література : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Чернівці : Букрек, 2025. 256 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2992-zarubizhna-literatura-gorobchenko-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

8. Задорожний К. М., Ягенська Г. В., Павленко О. А., Додь В. В. Біологія : підручник інтегрованого курсу для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 256 с. : іл. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2926-biologiia-zadorozhnyi-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

9. Засєкіна Т. М., Гвоздецький М. С. Фізика : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 240 с. : іл. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2969-fizyka-zasiekina-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

10. Коршунова О. В., Завадський І. О. Інформатика. 8 клас : підручник для закл. загальної середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 256 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/3009-informatyka-korshunova-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

11. Математика : підручник для 4 кл. закл. заг. середньої освіти : (у 2 ч.). Ч. 1 / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко. Харків : Ранок, 2025. 144 с. : іл.

12. Математика : підручник для 4 кл. закл. заг. середньої освіти : (у 2 ч.). Ч. 2 / С. О. Скворцова, О. В. Онопрієнко. Харків : Ранок, 2025. 144 с. : іл.

13. Мацькович М. Р., Квятковська К., Румінська М. Польська мова (4-й рік навчання, друга іноземна мова) : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти (з аудіосупроводом). Чернівці : Букрек, 2025. 176 с. : іл. URL: <https://lms.e-school.net.ua/courses/course-v1:UIED+8thPolish03+2024/course/> (дата звернення: 23.02.2026).

14. Морзе Н. В., Барна О. В. Інформатика : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Оріон, 2025. 240 с.

15. Морзе Н. В., Барна О. В. Інформатика : підручник для 4 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Оріон, 2025. 219 с.

16. Пометун О., Гупан Н., Дудар О. І. Історія України : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 272 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/3016-istoriia-ukrainy-pometun-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

17. Пометун О., Дудар О. Всесвітня історія : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 208 с. URL: <https://shkola.in.ua/3274-vseshvitnia-istoriia-8-klas-pometun.html> (дата звернення: 23.02.2026).

18. Пометун О., Ремех Т., Серова Г. Громадянська освіта : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Освіта, 2025. 103 с. URL: <https://shkola.in.ua/3300-hromadianska-osvita-8-klas-pometun.html> (дата звернення: 23.02.2026).

19. Українська мова, українська та зарубіжна літератури : підручник інтегрованого курсу для 8 кл. закл. заг. середньої освіти : у 2 ч. Ч. 1 / В. І. Новосьолова, І. П. Старагіна, Ю. О. Романенко [та ін.]. Харків : Ранок, 2025. 240 с. : іл.

20. Українська мова, українська та зарубіжна літератури : підручник інтегрованого курсу для 8 кл. закл. заг. середньої освіти : у 2 ч. Ч. 2 / В. І. Новосьолова, І. П. Старагіна, Ю. О. Романенко [та ін.]. Харків : Ранок, 2025. 240 с. : іл.

21. Фізика. 8 клас / В. Г. Бар'яхтар, Ф. Я. Божинова, С. О. Довгий, ... О. О. Кірюхіна. Київ ; Харків : Ранок, 2025. 288 с.

22. Ярошенко О. Г., Коршевнік Т. В. Хімія : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Опіон, 2024. 224 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2922-khimiia-iaroshenko-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

23. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Слижук О. А., Тригуб І. А. Українська література : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Грамота, 2025. 264 с. URL: <https://pidruchnyk.com.ua/2963-ukrainska-literatura-iacenko-8-klas-2025.html> (дата звернення: 23.02.2026).

24. Яценко Т. О., Пахаренко В. І., Тригуб І. А., Слижук О. А. Література (українська і зарубіжна) : підручник для 8 кл. закл. заг. середньої освіти : (у 2 ч.). Київ : Грамота, 2025. Ч. 1. 280 с. ; Ч. 2. 208 с. URL: <https://drive.google.com/file/d/1ilHemz2tCc5npjiteHgGVuUwdKzqWNX8/view> (дата звернення: 23.02.2026).

Навчальні програми (модельні, освітні)

1. Бурда М. І., Тарасенкова Н. А., Васильєва Д. В. Алгебра. 8 клас для закладів загальної середньої освіти, що працюють за модельною навчальною програмою Алгебра 7–9 авторського колективу Бурда М. І., Тарасенкова Н. А., Васильєва Д. В. та підручниками авторів авторів Бевз та ін. (Б) / Тарасенкова та ін. (Т). : навчальна програма / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : [б. в.], 2025. 20 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/Navchalna-prohrama_Algebra_8o.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

2. Бурда М. І., Тарасенкова Н. А., Васильєва Д. В. Геометрія. 8 клас для закладів загальної середньої освіти, що працюють за модельною навчальною програмою Геометрія 7–9 авторського колективу Бурда М. І., Тарасенкова Н. А., Васильєва Д. В. та підручниками авторів авторів Бевз та ін. (Б) / Тарасенкова та ін. (Т). : навчальна програма / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ, 2025. 18 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/Navchalna-prohrama_Algebra_8o.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

3. Завадський І. О., Коршунова О. В., Твердохліб І. А. Інформатика : навчальна програма для 8 кл. / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ, 2025. 44 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/12/INFORMATYKA.-8-klas.-Navchalna-prohrama.-2025.pdf> (дата звернення: 23.02.2026).

4. Коршунова О., Абрамова О. де Конінг О., Дьоміна І. STEM: дослідження та проєктування : 5–6 кл. : модельна навчальна програма / МОН України. [Київ, 2025]. 51 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2025/modelni-navchalni-prohramy-pilotni-haluzi-2025-26-nr-5-6-klas/mnp-stem-1-1.pdf> (дата звернення: 23.02.2026).

5. Модельна навчальна програма для 6–9 класів. Освітня галузь: громадянська та історична для закладів загальної середньої освіти / О. І. Пометун, О. В. Дудар, Н. П. Клименко, ... Т. О. Ремех ; МОН України. Київ, 2025. 29 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2025/mnp-gromadianska-osvita-6-9.pdf> (дата звернення: 23.02.2026).

6. Модельні навчальні програми: з предметів мовно-літературної освітньої галузі, суспільно-гуманітарної освітньої галузі, освітньої галузі STEM, освітньої галузі фізичної культури, безпеки та здоров'я (обов'язковий компонент профільної середньої освіти) : [електрон. вид.] / [авт. кол.: Н. Богданець-Білоskalенко, Д. Васильєва, О. Гайдамака, ... О. Фідкевич] ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 230 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747011/1/Zbirnyk_MNP_1.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

7. Освітня програма профільної середньої освіти академічного спрямування : [електрон. вид.] / [авт. кол.: Н. Богданець-Білоskalенко, Д. Васильєва, М. Головка, ... І. Твердохліб] ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 39 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/10/OP_1.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

8. Пометун О. І., Ремех Т. О., Рябовол Л. Т. Правознавство. 9 клас : модельна навчальна програма для закл. заг. середньої освіти / МОН України. Київ, 2025. 10 с. URL: <https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2025/mnp-pravoznavstvo-9-kl-2025.pdf> (дата звернення: 23.02.2026).

9. Снегірьова В. В., Бушакова О. В., Горобченко І. В., Каєнко О. В. *Зарубіжна література. 8 клас*. Галузь: мовно-літературна для ЗСО (або класів/груп) з українською мовою навчання; для ЗСО (або класів/груп) з мовами навчання корінного народу або національної меншини (1 год/тиждень) : навчальна програма / МОН України. Київ, 2025. 73 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/cgi/users/home?screen=EPrint%3A%3AView&eprintid=747384> (дата звернення: 23.02.2026).

10. Хімія : навчальна програма для 7–9 кл. для закл. заг. середньої освіти / розроб.: Т. В. Коршевніюк ; Ін-т педагогіки НАПН України Київ, 2025. 61 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747985/1/Коршевніюк_Хімія%207-9_Навчальна%20програма.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

Навчальні посібники

1. Бойко М., Морзе Н. Цифрова компетентність вчителя в еру штучного інтелекту : навч. посіб. для вчителів та майбутніх учителів початкової школи : [електрон. вид.] / Київ. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2025. 252 с. URL: <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/53275/> (дата звернення: 23.02.2026).
2. Коршевніук Т. В., Ярошенко О. Г. Пізнаємо природу. Мої досягнення. Зошит для самооцінювання і діагностувальних робіт за групами результатів : навч. посіб. для 6 кл. закл. заг. середньої освіти НУШ. Київ : Оріон, 2025. 72 с.
3. Сковрцова С. О., Гаєвець Я. С. Методика формування в молодших школярів загального уміння розв'язувати сюжетні задачі : навч. посіб. для здобувачів освіти першого освітнього рівня (бакалавр) спеціальності АЗ Початкова освіта / ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса : Університет Ушинського, 2025. 201 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23353> (дата звернення: 23.02.2026).
4. Сковрцова С. О., Гаєвець Я. С. Методика формування в молодших школярів умінь розв'язувати задачі певних видів : навч. посіб. для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 013 Початкова освіта / ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса : Університет Ушинського, 2025. 162 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23354> (дата звернення: 23.02.2026).
5. Сковрцова С. О., Онопрієнко О. В. Математичний старт : зошит для дітей старшого дошкільного віку : у 4 ч. Ч 1. Харків : Ранок, 2025. 32 с. : іл. URL: <https://www.ranok.com.ua/info-matematichnii-start-zosit-dlia-ditei-5-6-rokiv-castina-1-45787.html> (дата звернення: 23.02.2026).
6. Сковрцова С. О., Онопрієнко О. В. Математичний старт : зошит для дітей старшого дошкільного віку : у 4 ч. Ч. 2. Харків : Ранок, 2025. 48 с. URL: <https://www.ranok.com.ua/info-matematichnii-start-zosit-dlia-ditei-5-6-rokiv-castina-2-46087.html> (дата звернення: 23.02.2026).
7. Сковрцова С. О., Онопрієнко О. В. Математичний старт : зошит для дітей старшого дошкільного віку : у 4 ч. Ч. 3. Харків : Ранок, 2025. 32 с. : іл. URL: <https://www.ranok.com.ua/info-matematichnii-start-zosit-dlia-ditei-5-6-rokiv-castina-3-46652.html> (дата звернення: 23.02.2026).
8. Сковрцова С. О., Онопрієнко О. В. Математичний старт : зошит для дітей старшого дошкільного віку : у 4 ч. Ч. 4. Харків : Ранок, 2025. 32 с. URL: <https://www.ranok.com.ua/info-matematichnii-start-zosit-dlia-ditei-5-6-rokiv-castina-4-47108.html> (дата звернення: 23.02.2026).
9. Пометун О., Дудар О. Всесвітня історія. Зошит моїх досягнень. 8 клас. Київ : Освіта, 2025. 56 с.
10. Пометун О., Дудар О. Історія України. Зошит моїх досягнень. 8 клас. Київ : Освіта, 2025. 68 с.
11. Я – студент : навч. посіб. / [авт. кол.: В. Огнев'юк, Т. Лях, К. Бацак, О. Жильцов та ін. ; за заг. ред. В. О. Огнев'юка]. 14-те вид., зі змінами / Київ. столич. ун-т ім. Б. Грінченка. Київ, 2025. 230 с. URL: https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/53156/1/Student_2025_KUBG.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

12. Ярошенко О. Г., Коршевніук Т. В., Семерик О. С. Зошит із хімії : навч. посіб. для 8 кл. закл. заг. середньої освіти. Київ : Оріон, 2025. 144 с.

Виробничо-практична продукція Навчально-методичні посібники

1. Гаєвська Н. М., Атаманчук В. П. Українська література другої половини ХІХ ст. : навч.-метод. комплекс. Київ : ВПЦ Київ. ун-т, 2025. 144 с.

2. Кліматична освіта: фізика атмосфери і океану : навч.-метод. посіб. / уклад.: К. В. Терлецька, І. С. Чернецький, С. О. Довгий ; Нац. центр «Мала академія наук України». Київ, 2025. 276 с. URL: <https://api.man.gov.ua/api/assets/man/ad1eba38-471a-4c43-9f42-759305ed227f/> (дата звернення: 23.02.2026).

3. Методика навчання української мови учнів 5–6 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин в умовах багатомовної освіти : навч.-метод. посіб. : [електрон. вид.] / [авт. кол.: Н. Богданець-Білокаленко, В. Атаманчук, О. Караман, ... Л. Шевчук] ; за ред. Н. Богданець-Білокаленко. Київ : Пед. думка, 2025. 168 с. URL: <https://undip.org.ua/library/metodyka-navchannia-ukrainskoi-movy-uchniv-5-6-klasiv-zakladiv-zahalnoi-serednoi-osvity-z-navchanniam-movamy-natsionalnykh-menshyn-v-umovakh-bahatomovnoi-osvity-navchalno-metodychnyy-posibnyk/> (дата звернення: 23.02.2026).

4. Перезавантаження НУШ: практичні орієнтири для вчительства початкової школи : навч.-метод. посіб. / [авт. кол.: Р. Шиян, Ю. Романенко, В. Терещенко, ... Б. Смаль] ; МОН України. Київ, 2025. 116 с. URL: https://www.researchgate.net/publication/396864919_PEREZAVANTAZENNA_NUS_prakticni_orientiri_dla_vcitelstva_pocatkovoi_skoli (дата звернення: 23.02.2026).

5. Робочий зошит з основ дистанційного зондування Землі. Аналіз радарних супутникових знімків / С. М. Бабійчук, С. Т. Пікуль, О. В. Томченко та ін. ; за ред. С. О. Довгого ; Нац. центр «Мала академія наук України». Київ, 2025. 252 с.

Методичні посібники

1. Букалов Л., Васильєва Д. *Формувальне оцінювання у навчанні математики : метод. посіб.* : [електрон. вид.]. Київ : Освіта, 2025. 31 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744648/> (дата звернення: 23.02.2026).

2. Веборієнтовані автоматизовані інформаційні системи формування і розвитку вітчизняного поняттєво-термінологічного апарату педагогіки і психології в умовах євроінтеграційних процесів : посібник / В. Ю. Биков, О. П. Пінчук, Л. Г. Кондратова, Ю. В. Рогушина, О. В. Кохан ; [за ред. В. Ю. Бикова, Л. Г. Кондратової] ; Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 240 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748032/> (дата звернення: 23.02.2026).

3. Величко Л., Крамаренко І., Лашевська Г., Вороненко Т. *Формування природничо-наукової компетентності учнів гімназії у навчанні хімії : метод. посіб.* : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025.

134 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/04/Posibnyk-NAPN_01-1-1.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

4. Імерсивні технології для підтримки змішаного навчання в закладах загальної середньої освіти : метод. посіб. / [авт. кол.: С. В. Баценко, Ю. М. Богачков, О. Ю. Буров, ... П. С. Ухань] ; за заг. ред. Ю. Г. Носенко ; Ін-т цифровізації НАПН України. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 174 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746953/1/ПОСІБНИК.pdf> (дата звернення: 23.02.2026).

5. Ковальова О. А., Бабійчук С. М., Бурласенко Т. І. Наукова освіта: ретроспектива, сучасність та перспектива : посібник / передм.: С. О. Довгий ; Ін-т обдаров. дитини НАПН України. Київ, 2025. 126 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747727/1/Посібник_Наукова%20освіта.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

6. Коршевніук Т., Задорожний К. *Формування природничо-наукової компетентності учнів гімназії у навчанні біології : метод. посіб. : [електрон. вид.]* / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 190 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/06/posibnyk_bio_2025-3.pdf (дата звернення: 23.02.2026).

7. Методика моніторингових досліджень ефективності інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти у контексті євроінтеграції України : метод. посіб. / О. В. Овчарук [та ін.] ; за ред. О. В. Овчарук ; Ін-т цифровізації НАПН України. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 264 с.

8. Методичні засади використання технологій STEM-освіти в гімназії : метод. посіб. : [електрон. вид.] / Рогоза В. В., Левченко Ф. Г., Пелех В. Ю., ... Пушкарьова Т. О. ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 198 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/Rohoza-ta-in_Metodychnyy-posibnyk.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

9. Скворцова С. О. Навчання математики у 1 класі : метод. посіб. для вчителів 1-х класів та студентів спеціальності АЗ Початкова освіта / ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса : Університет Ушинського, 2025. 256 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23587> (дата звернення: 23.02.2026).

10. Скворцова С. О. Навчання математики у 2 класі : метод. посіб. для вчителів 2-х класів та студентів спеціальності АЗ Початкова освіта / ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса : Університет Ушинського, 2025. 248 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23588> (дата звернення: 23.02.2026).

11. Скворцова С. О., Мартинова Г. І., Шевченко Т. О. Навчання математики у 3 класі : метод. посіб. для вчителів 3-х класів та студентів спеціальності АЗ Початкова освіта / ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса : Університет Ушинського, 2025. 189 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23589> (дата звернення: 23.02.2026).

12. Скворцова С. О., Мартинова Г. І., Шевченко Т. О. Навчання математики у 4 класі : метод. посіб. для вчителів 4-х класів та студентів

спеціальності АЗ Початкова освіта / ДЗ «Південноукр. нац. пед. ун-т ім. К. Д. Ушинського». Одеса : Університет Ушинського, 2025. 296 с. URL: <http://dspace.pdpu.edu.ua/handle/123456789/23590> (дата звернення: 23.02.2026).

13. Сковрцова С. О., Онопрієнко О. В. Математичний старт : метод. посіб. для організації занять із дітьми старшого дошкільного віку : у 2 ч. Ч. 1. Харків : Ранок, 2025. 248 с. URL: <https://www.ranok.com.ua/info-metodicnii-posibnik-matematichnii-start-5-6-rokiv-castina-1-47722.html> (дата звернення: 23.02.2026).

14. Проводимо успішний тренінг: НУШ у 7–9 класах у математичній галузі : метод. посіб. / Д. Васильєва, Н. Тарасенкова, І. Акуленко, ... Ю. Ботузова. Київ, 2025. 112 с.

15. Проєктування відкритого освітнього середовища з елементами штучного інтелекту для професійного розвитку вчителів : метод. посіб. / [авт. кол.: В. М. Барладим, А. В. Бруяка, М. А. Бугаєнко, ... М. П. Шишкіна, А. В. Яцишин] ; за ред. М. П. Шишкіної, В. В. Коваленко ; Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ : ІЦО НАПН України, 2025. 196 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746977/1/Посібник%202025%20%283%29.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

16. Розвиток цифрової компетентності наукових і науково-педагогічних працівників засобами відкритих освітньо-наукових інформаційних систем : метод. посіб. / [авт. кол.: О. М. Спірін, С. М. Іванова, Т. А. Вакалюк, ... Н. В. Яськова (Вознюк)] ; за наук. ред. О. М. Спіріна ; Ін-т цифровізації НАПН України. Київ, 2025. 197 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746838/1/Посібник%20Іванова_2025_фінал.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

Методичні рекомендації

1. Атаманчук В., Богданець-Білоskalенко Н., Шевчук Л. Методичні рекомендації щодо організації навчання української мови учнів 5–6 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин : метод. рек. : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України, Від. навчання мов нац. меншин та зарубіжної літ. Київ : Пед. думка, 2025. 22 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/10/Metodychni-rekomendatsii-20_12-Natsmensh.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

2. Величко Л. Методичні рекомендації щодо навчання хімії учнів гімназії відповідно до концепції Нової української школи : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 18 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/04/Metod.-rekom.-Velychko.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

3. Загальна середня освіта України в умовах воєнного стану та відбудови: упроваджуємо новий зміст освіти у 8 класі : метод. порадник науковців Ін-ту педагогіки НАПН України до початку 2025–2026 навчального року : метод. рек. : [електрон. вид.] / за заг. ред. О. Топузова, Т. Засєкіної ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 158 с. URL: <https://undip.org.ua/wp->

content/uploads/2025/08/Zahalna-serednia-osvita-8-kl-1.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

4. Задорожний К., Коршевніук Т. Методичні рекомендації щодо навчання біології учнів гімназії відповідно до концепції Нової української школи : метод. рек. : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 15 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/07/bio_metod-print.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

5. Інструменти моніторингу ефективності інформаційно-цифрового середовища закладів загальної середньої освіти : метод. рек. / О. В. Овчарук [та ін.] ; за заг.ред. О.Овчарук ; Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ, 2025. 100 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746900/1/Методичні%20рекомендації%202025_%20Інструменти.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

6. Ковальова О. А., Дубініна О. В., Кочарян А. Б., Демченко О. П. Впровадження моделей наукової освіти в українську школу та позашкілля : метод. рек. / Ін-т обдаров. дитини НАПН України. Київ, 2025. 142 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747726/1/методичні%20рекомендації.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

7. Кравчина О. Є. Використання цифрових ресурсів для розвитку підприємницької компетентності вчителів : метод. рек. / Ін-т цифровізації НАПН України. Київ, 2025. 73 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746312/1/Підприємницька%20компетентність_метод_реком_Кравчина.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

8. Підготовка вчителя до реалізації технологій STEM-освіти в гімназії : метод. рек. : [електрон. вид.] / Рогоза В. В., Левченко Ф. Г., Пелех В. Ю., Чудакова В. П. та ін. ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 69 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/05/Rohoza-ta-in._Metodychni-rekomendatsii.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

9. Упровадження дидактичних систем профільної середньої освіти : метод. рек. : [електрон. вид.] / О. В. Малихін, Н. О. Арістова, І. Л. Ліпчевська та ін. ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 107 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/11/Metod.rek._Dydaktyka.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

10. Фідкевич О. Л., Снегірьова В. В. Методичні рекомендації щодо інтеграції предметів мовно-літературної галузі в 7–9 класах закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин : метод. рек. : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 43 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/03/metodychni-rekomendatsii.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

11. Формування профілів навчання в академічних ліцях : метод. рек. : [електрон. вид.] / [авт. кол.: Н. Богданець-Білоskalенко, Д. Васильєва, М. Головка, ... І. Твердохліб] ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 69 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/10/MR_Formuvannia_profiliv_1.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

Практичний посібник

1. Крамар С.С. Arduino для вчителя інформатики: віртуальне моделювання та програмування в TinkerCad : практ. посіб. / Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ, 2025. 71 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745320/> (дата звернення: 24.02.2026).

Практикум

1. Атаманчук В., Богданець-Білокаленко Н., Сергійчук Ю., Шевчук Л. Практикум з української мови для учнів 5–6 класів закладів загальної середньої освіти з навчанням мовами національних меншин : практикум : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України, Від. навчання мов нац. меншин та зарубіжної літ. Київ : Пед. думка, 2025. 90 с. URL: <https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/10/Praktykum-ukr-mova-natsmensh-2024-4.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

Довідкова продукція

Довідкове видання

1. Контексти творчості Олександри Яківни Савченко. Розвиток пізнавальної активності та самостійності учнів початкової школи: сучасні й перспективні практики : [електрон. вид.] : IV Всеукр. пед. читання пам'яті О. Я. Савченко : довідник / [за заг. ред. О. В. Онопрієнко] ; Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 206 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745968/1/Довідник_Читання%20О.Савченко_2025.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

Інформаційні бюлетені

1. Гриценчук О. О., Коваленко В. М. *Інновації міжнародних моніторингових досліджень в галузі цифрової освіти: PISA 2025 – навчання в цифровому світі, ICILST – панель для вчителів*. Інформ. бюл. 2025. № 6. С. 1–5. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746721/1/Бюлетень%206%2C2025-2.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

2. Іванюк І. В. *Освітній проєкт «Школа з технологією»: досвід Польщі*. Інформ. бюл. 2025. № 2. С. 1–4. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745195/1/Бюлетень%202_2025_Іванюк.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

3. Кравчина О. Є. Цифрове середовище для формування гендерночутливого підходу у вчителів. *Інформ. бюл.* 2025. № 3. С. 1–7. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746032/1/Інформаційний%20бюлетень%20№3%2C2025.%20Кравчина.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

4. Малицька І. Д. Інструменти вимірювання ефективності інформаційно-цифрового середовища у школах Великої Британії. *Інформ. бюл.* 2025. № 4. С. 1–6. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746670/1/Інформаційний%20Бюлетень%20№4%20В.pdf> (дата звернення: 24.02.2026).

5. Овчарук О. В., Лещенко М. П. Цифрова компетентність та м'які навички : інструменти та ресурси для використання вчителями. *Інформ. бюл.* 2025. № 5. С. 1–6.

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746481/1/Інформаційний%20бюлетень%20№%205_2025.pdf

6. Сороко Н. В. Шимон О. М. Спеціалізовані онлайн платформи для моніторингу STEAM-орієнтованого освітнього середовища. *Інформ. бюл.* 2025. № 1. С. 1–4. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744520/1/Інформаційний%20бюлетень%20№%201_2025.pdf (дата звернення: 24.02.2026).

Fair-дані, які мають DOI

1. Moroz P., Moroz I. *Teachers' Survey on Research-Based Learning in History Education (Ukraine, 2025) [Data set]*. Zenodo. 2025. URL: <https://zenodo.org/records/17539770> (дата звернення: 24.02.2026).

Аналітично-інформаційні матеріали

1. Лукіна Т.О. *Професійна діяльність директора закладу загальної середньої освіти та оцінювання її ефективності : аналіт. матеріали за результатами пілотного регіонального онлайн опитування : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України, Від. моніторингу та оцінювання якості заг. середньої освіти. Київ : Пед. думка, 2025. 60 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/03/Lukina_Profdiialnist-dyrektoziv_Analityka_Zaporizhzhia.pdf (дата звернення: 24.02.2026).*

2. Мороз П., Мороз І. *Результати онлайн опитування «Дослідницька діяльність учнів на уроках історії» : аналіт. звіт : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 35 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/04/Moroz_Analitychnyy_zvit_2025_Doslidnytske_navchannia_Osn.pdf (дата звернення: 24.02.2026).*

3. Пометун О., Серова Г. *Впровадження тренінгової програми соціально-педагогічної підтримки учнів-мігрантів на засадах травмо-інформованого підходу : аналіт. звіт : [електрон. вид.] / Ін-т педагогіки НАПН України. Київ : Пед. думка, 2025. 42 с. URL: https://undip.org.ua/wp-content/uploads/2025/07/Analit_zvit_Pometun_Sierova_TIP.pdf (дата звернення: 24.02.2026).*

4. Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект у сучасному освітньому просторі : наук.-аналіт. доп. / [О. М. Спірін, О. І. Ляшенко, С. Г. Литвинова, Ю. І. Мальований, О. П. Пінчук, О. М. Соколюк] ; за наук. ред. В. Г. Кременя ; Ін-т цифровізації освіти НАПН України. Київ, 2025. 100 с.

XV.4. ВІДДІЛЕННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ І ОСВІТИ ДОРΟΣЛИХ

Наукова продукція Монографії

1. Авшенюк Н. М., Овчарук О. В., Пазюра Н. В., Постригач Н. О. Розвиток змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах організації економічного співробітництва і розвитку: теоретико-методологічний вимір : монографія / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : ШООД НАПН України, 2025. 301 с.

2. Актуальні проблеми розвитку економіки України в умовах трансформаційних перетворень : монографія, присвячена пам'яті професора Володимира Радченка / [В. В. Радченко та ін.] ; за заг. ред. Бицюри Ю. В. Київ : УДУ ім. Михайла Драгоманова, 2025. 408 с.

3. Ващенко К. О. Основи професійної публічної служби : монографія / Міжрегіонал. акад. упр. персоналом. Київ : МАУП, 2025. 540 с. URL: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/57d1aa67-8e3d-4c23-b035-9f6ede26bad2/content> (дата звернення: 05.02.2026).

4. Грищенко І. М. Соціально-економічний аспект вищої освіти в умовах війни і миру : монографія. Київ : Юрка Любченка, 2025. 472 с.

5. Гуревич Р. С., Опушко Н. Р., Глуханюк В. М., Костенко Н. І. Соціальне партнерство в дуальному навчанні в університетах Німеччини й Австрії: аналіз закордонного досвіду. *Діалог зі стейкхолдерами: виклики сьогодення* : монографія / [упоряд.: Акімова О. В., Фрицюк В. А.] ; Вінниц. держ. пед. ун-т ім. Михайла Коцюбинського. Вінниця : Нілан-ЛТД, 2025. С. 20-37. URL: <https://dspace.vspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/d2650c06-a7bb-4de2-9d70-f1c1f9ce9b8c/content> (дата звернення: 05.02.2026).

6. Vovk M., Purici S., Filipchuk N. Pedagogical education in Ukraine: innovations and challenges in the context of the euro-integration development vector. *Міжнародний освітній простір: розвиток в умовах соціокультурної трансформації* : монографія / [Н. М. Авшенюк, Г. В. Товканець та кол. авт.] ; за заг. ред. Н. М. Авшенюк, Г. В. Товканець ; Мукачів. держ. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Ужгород : РІК-У, 2025. С. 166–180. URL: <https://edu-monograph.com/index.php/monograph/article/view/38/36> (дата звернення: 05.02.2026).

7. Вовк М. П., Філіпчук Н. О. Просвітницький проєкт в умовах війни: ресурс для розвитку національної ідентичності вчителів. *Теоретико-методологічні аспекти фахової підготовки майбутніх учителів мистецьких дисциплін: здобутки, проблеми та перспективи* : кол. монографія / М. П. Вовк та ін. ; за ред. А. І. Омельченко ; Бердян. держ. пед. ун-т, Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Львів ; Торунь : Liha-Pres, 2025. С. 7-25. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746211/1/Монографія_Бердянськ_2025.pdf (дата звернення: 05.02.2026).

8. Лук'янова Л. Концепція професійного та особистісного розвитку науково-педагогічних працівників закладів вищої освіти / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : Талком, 2025. 32 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746927/1/Concept_2025.pdf (дата звернення: 24.12.2025).

9. Лук'янова Л. Освіта дорослих: сучасні стратегії і практики в Україні та за кордоном : монографія. 2-ге вид., змін. і допов. Київ : Талком, 2025. 592 с.

10. Науково-організаційна діяльність Інституту професійної освіти у 2024 році : монографія / Ін-т проф. освіти НАПН України ; Базиль Л. О. та ін. ; за ред. В. О. Радкевич. *Інноваційна професійна освіта*. Київ : ПО НАПН України, 2025. Вип. 2(23). 438 с. URL: <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/25/30> (дата звернення: 24.12.2025).

11. Пригодій М. А., Радкевич О. П. Технології штучного інтелекту як інструмент персоналізованого навчання на цифрових освітніх платформах. *Education, economy, and AI: Multidisciplinary perspectives for a digital future* : [monograph] / ed. by A. Ostenda, O. Nestorenko. Katowice : The University of Technology in Katowice Press, 2025. С. 139–151. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745754> (дата звернення: 05.02.2026).

12. Пригодій М. А., Гуржій А. М., Лупаренко Л. А. Розвиток цифрової компетентності викладачів закладів професійної освіти машинобудівної галузі: виклики та перспективи Індустрії 5.0. *Education, economy, and AI: Multidisciplinary perspectives for a digital future* : [monograph] / ed. by A. Ostenda, O. Nestorenko. Katowice : The University of Technology in Katowice Press, 2025. 126–138. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745752> (дата звернення: 05.02.2026).

13. Тенденції розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти : монографія / Ін-т проф. освіти НАПН України ; Радкевич В. О. та ін. ; за наук. ред. Радкевич В. О., Кравець С. Г. *Інноваційна професійна освіта*. Київ : ПО НАПН України, 2025. Вип. 6(27). 137 с. URL: <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/28/35> (дата звернення: 24.12.2025).

14. Теоретичні і методичні основи підготовки майбутніх кваліфікованих кадрів до підприємницької діяльності в умовах розвитку малого бізнесу : монографія / Ін-т проф. освіти НАПН України ; Базиль Л. О. та ін. ; за наук. ред. Закатнова Д. О. *Інноваційна професійна освіта*. Київ : ПО НАПН України, 2023. Вип. 1(8). 179 с. URL: <https://conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/978-617-95325-0-4> (дата звернення: 24.12.2025).

15. Radkevych V. Principles of sustainable development in vocational education under the conditions of a circular economy. *Exploring AI and innovation across key sectors* : [monograph] / ed. by T. Nestorenko, D. Kalita. Katowice : The University of Technology in Katowice Press, 2025. P. 151–165. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748063> (дата звернення: 05.02.2026).

16. Scientific and methodological support for the development of vocational education : [monograph] / ed. by V. Radkevych, M. Pryhodii. Katowice : The University of Technology in Katowice Press, 2025. 266 p. URL: <http://www.wydawnictwo.wst.pl/uploads/files/84afdc8765b98f5eee2c70a6866020ff.pdf> (date of access: 24.12.2025).

**Виробничо-практична продукція
Практичні та методичні посібники,
методичні рекомендації**

1. Баніт О.В. Корпоративна освіта і навчання викладача вищої школи : метод. рек. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : ІООД ім. Івана Зязюна НАПН України, 2025. 105 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747874/> (дата звернення: 28.12.2025).
2. Годлевська К.В., Котун К. В. Зміст освітніх програм підготовки вчителів у Фінляндії, Німеччині, Угорщині : метод. рек. до навч. програми / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : ІООД ім. Івана Зязюна НАПН України, 2025. 72 с.
3. Гуржій А., Зайчук В., Пригодій М., Романова Г. Технології управління конкурентоспроможністю закладу професійної освіти : метод. посіб. / Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ, 2025. 76 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746890/> (дата звернення: 24.12.2025).
4. Заєць І. В. Сучасна профорієнтаційна діагностика : практ. посібник / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : ІООД ім. Івана Зязюна НАПН України. 2025. 278 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747894/> (дата звернення: 28.12.2025).
5. Інноваційні методики і технології професійної освіти : практ. посіб. для пед. працівників закл. проф. та фахової передвищої освіти / [В. О. Радкевич, С. Г. Кравець, А. П. Онищенко. ... Н. М. Ваніна] ; за ред.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодія ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ, 2025. 160 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746452/> (дата звернення: 24.12.2025).
6. Лавріненко О. А. Розвиток готовності науково-педагогічних працівників до вдосконалення викладання психолого-педагогічних дисциплін у закладах вищої освіти в умовах воєнного і повоєнного періоду : практ. порадник : [електрон. вид.] / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : Юрка Любченка, 2025. 129 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746901/> (дата звернення: 08.12.2025).
7. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за спеціальністю 126 «Інформаційні системи та технології», освітньо-професійна програма «Інформаційні системи та технології» / [уклад.: М. А. Пригодій, В. І. Чимшир] ; Дунайський ін-т Нац. ун-ту «Одеська морська академія», Ін-т проф. освіти НАПН України. Ізмаїл ; Київ, 2025. 25 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748323/> (дата звернення: 24.12.2025).
8. Організаційно-інформаційний супровід професійного та особистісного розвитку викладача вищої школи : практ. порадник : [електрон. вид.] / [авт. кол.: Калюжна Т. Г., Котирло Т. В., Піддячий В. М., Радомський І. П. ... Самко А. М.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : Талком, 2025. 336 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746886/> (дата звернення: 28.12.2025).

9. Павлик Н. В. Гармонізація психологічного здоров'я педагогічних працівників в умовах війни та повоєнного відновлення України : практ. посіб. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2025. 195 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747934/> (дата звернення: 28.12.2025).

10. Підготовка педагогічних працівників до застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі : практ. посіб. для пед. працівників закл. проф. освіти / М. А. Пригодій та ін. ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 124 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747024/> (дата звернення: 28.12.2025).

11. Радомський І. П. Андрагогічні засади професійного розвитку викладача вищої школи : метод. рек. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : ІПОД ім. Івана Зязюна НАПН України, 2025. 89 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745272/> (дата звернення: 28.12.2025).

Навчальна продукція

Навчальні програми, підручники, навчальні посібники

1. Вовк М. П., Семенов О. М. Інновації у змісті професійної підготовки майбутніх докторів філософії : навч. посіб. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : Талком, 2025. 323 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746574/2/Вовк_Семенов_Посібник_2025_.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

2. Гуржій А. М., Зайчук В. О., Нельга А. Т., Почка К. І. Основи метрології та технічних вимірювань : навч. посіб. Дніпро : Журфонд, 2025. 263 с. Рекомендовано Вченою радою Інституту професійної освіти Національної академії педагогічних наук України як навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти.

3. Гуржій А., Зайчук В., Пригодій М., Романова Г. Технології управління конкурентоспроможністю закладу професійної освіти : метод. посіб. / Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 76 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746890/1/MP_UprKonkurZakladu_2025.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

4. Застосування цифрових технологій і штучного інтелекту при розробленні навчально-методичного забезпечення підготовки майбутніх кваліфікованих робітників в умовах профільної освіти : освітньо-професійна програма для короткотермінових курсів підвищення кваліфікації / [авт. кол.] В. В. Сидоренко та ін. ; Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква: БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 65 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/745185/1/ОПП%20застосування%20цифрових%20технологій%20та%20ІІ%20при%20НМТ.pdf> (дата звернення: 28.12.2025).

5. Каталог вибіркових навчальних дисциплін для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти освітньо-професійної програми «Психологія» / [уклад.: А. Клочко, В. Сидоренко] ; Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 36 с.

6. Каталог вибірових навчальних дисциплін для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини, спеціальність С4 Психологія, освітньо-професійної програми «Психологія» / [уклад.: А. Ключко, В. Сидоренко] ; Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 50 с.

7. Методичні рекомендації до виконання курсової роботи з дисципліни «Об'єктно-орієнтоване програмування» для студентів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти усіх форм навчання за спеціальністю 126 «Інформаційні системи та технології», освітньо-професійна програма «Інформаційні системи та технології» / [уклад.: М. А. Пригодій, В. І. Чимшир] ; Дунайський ін-т Нац. ун-ту «Одеська морська академія», Ін-т проф. освіти НАПН України. Ізмаїл ; Київ : Дунайський ін-т Нац. ун-ту «Одеська морська академія», 2025. 25 с. URL: <https://zenodo.org/records/17643702> (дата звернення: 28.12.2025).

8. Методичні рекомендації щодо застосування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників машинобудівної галузі : метод. рек. для пед. працівників закл. проф. освіти / [М. А. Пригодій, А. М. Гуржій, Л. А. Лупаренко. ... О. М. Чуйкова] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 164 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746631/1/MetodRekom_VCOR_2025.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

9. План роботи Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2026 рік / наук. ред., упоряд. проф. В. Сидоренко ; Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти. Біла Церква : БІНПО, 2025. 130 с.

10. Почка К. І., Красильник Ю. С., Корчова Г. Л., Руденко М. В. Комунікативні аспекти педагогічної діяльності : навч. посіб. / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ : Ліра-К, 2025. 320 с. URL: <https://repository.knuba.edu.ua/server/api/core/bitstreams/3a4e2084-c6c3-4276-af32-0591a9350210/content> (дата звернення: 28.12.2025).

11. Романовський О. Г., Гура Т. В., Михайличенко В. Є., Грень Л. М. Основи загальної психології : навч. посіб. для студ. усіх спец. / Нац. техн. ун-т «Харківський політехнічний інститут». 2-ге вид., допов. і переробл. Харків : Іванченка І., 2025. 332 с. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/4b29bedc-76dd-4564-9cf7-dcd8b02b1710/content> (дата звернення: 28.12.2025).

12. Сидоренко В. В. Аналітичний звіт про результати проведення Всеукраїнського онлайн-опитування «Підготовка конкурентоспроможних на ринку праці здобувачів ЗП(ПТ)О в умовах профільного навчання (за професіями транспортної галузі)» / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2025. 98 с. URL: <http://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2025/01/Сидоренко-Аналітичний-звіт-про-результати-онлайн-опитування.pdf> (дата звернення: 28.12.2025).

13. Сидоренко В. В. Звіт про діяльність Білоцерківського інституту

неперервної професійної освіти ДЗВО «УМО» НАПН України за 2024 рік / наук. ред., упоряд. проф. В. Сидоренко ; Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти. Біла Церква : БІНПО, 2023. 325 с.

14. Сидоренко В. Методологія і методи наукових досліджень : навч.-метод. посіб. / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 150 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747992/1/Сидоренко-Методологія-і-методи-наукових-досліджень_1.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

15. Сидоренко В. В. Методологія та методика організації наукових досліджень : робоча програма навчальної дисципліни : складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 30 с.

16. Сидоренко В. В. Методологія та методика організації наукових досліджень : робоча програма навчальної дисципліни : складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 32 с.

17. Сидоренко В. В. Педагогіка партнерства у Новій українській школі : робоча програма навчальної дисципліни : складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 18 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747558/1/ВК.3.-РП-Педагогіка-партнерства-у-НУШ-1.pdf> (дата звернення: 28.12.2025).

18. Сидоренко В. В. Педагогічна майстерність та професійна етика : робоча програма навчальної дисципліни : складена відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 32 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748059/1/ОК-5_РП_Педагогічна-майстерність-та-ПЕ_2024.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

19. Сидоренко В. В. Положення про порядок та умови здійснення вибору навчальних дисциплін здобувачами Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 10 с.

20. Сидоренко В.В. Силабус навчальної дисципліни «Методологія та методика організації наукових досліджень» : складений відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Психологія» спеціальності 053 Психологія галузь знань 05 Соціальні та поведінкові науки / Білоцерків. ін-т

неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 26 с.

21. Сидоренко В.В. Силабус навчальної дисципліни «Методологія та методика організації наукових досліджень» : складений відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 22 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748114/1/%D0%9E%D0%9A-13_Силабус_Методологія-і-методи-НПД_ПВШ-2024.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

22. Сидоренко В.В. Силабус навчальної дисципліни «Педагогіка партнерства у Новій українській школі» : складений відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 15 с. URL: <https://binpo.com.ua/wp-content/uploads/2025/03/%D0%92%D0%9A.3-Силабус-Педагогіка-партнерства-у-НУШ.pdf> (дата звернення: 28.12.2025).

23. Сидоренко В.В. Силабус навчальної дисципліни «Педагогічна майстерність та професійна етика» : складений відповідно до навчального плану освітньо-професійної програми «Педагогіка вищої школи» спеціальності 011 Освітні, педагогічні науки галузі знань 01 Освіта/Педагогіка / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2024. 25 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/748080/1/%D0%9E%D0%9A-5_Силабус_Педагогічна-майстерність-та-ПЕ_ПВШ-2024.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

24. Сидоренко В.В. Стратегія розвитку Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти на 2025-2027 роки / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2025. 48 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747932/1/Стратегія-розвитку-БІНПО-на-2025-2027-pp.pdf> (дата звернення: 28.12.2025).

25. Сидоренко В., Кулішов В. Освітньо-професійна програма підвищення кваліфікації методистів закладів професійної (професійно-технічної) освіти та навчально-методичних центрів професійної (професійно-технічної) освіти «Професійний розвиток методистів в умовах соціокультурних та освітніх викликів» / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, 2025. 78 с.

26. Сидоренко В.В., Кулішов В.С. Порядок визнання у Білоцерківському інституті неперервної професійної освіти результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та інформальної освіти / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква : БІНПО, ДЗВО «УМО» НАПН України, 2025. 20 с. URL:

https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747918/1/Порядок1-БІНПО_неформальна-освіта-2025.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

27. Сидоренко В.В., Кулішов В.С., Гірка С.В. Порядок проведення інструментальної перевірки на академічний плагіат, наявність текстових запозичень у рукописах кваліфікаційних робіт здобувачів вищої освіти освітнього ступеня «магістр» у 2025 році / Білоцерків. ін-т неперерв. проф. освіти, ДЗВО «Університет менеджменту освіти» НАПН України. Біла Церква: БІНПО, 2025. 18 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744928/1/порядок-перевірки-на-академічний-плагіат-2025.pdf> (дата звернення: 28.12.2025).

28. Професійна орієнтація та консультування з кар'єри здобувачів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти : метод. посіб. / [Л. О. Базиль, Л. М. Єршова, В. Ф. Орлов. ... В. Б. Байдулін] ; за ред. Д. О. Закатнова ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 177 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747720/> (дата звернення: 24.12.2025).

29. Технології розвитку професійної компетентності педагогічних працівників фахових коледжів в особливих умовах діяльності: методичний посібник / [авт. кол.] О.А. Тітова, П.Г. Лузан, І.А. Мося. ... Є.С. Царьова ; за ред. О. А. Тітової ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 278 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747864/1/Метод.%20посібник_Технології%20%282025%29.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

30. Фідіпчук Н.О. Зміст психолого-педагогічної підготовки майбутніх учителів-бакалаврів у закладах вищої педагогічної освіти : навч. посіб. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2025. 192 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747653/1/ФІЛПЧУК_Посібник_2025_до_друку.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

31. Формування енергоефективної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників будівельної галузі : метод. посіб. / [Т. М. Герлянд, Д. В. Гоменюк, І. А. Дрозіч. ... Т. В. Пятничук] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 176 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747399/1/Методичний%20посібник_.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

32. Gura T., Romanovsky O., Knysh A. Psychology of leadership in business: a textbook for students and postgraduates of all specialties studying in a foreign language : study guide for undergraduate and postgraduate students of all specialties, who study in a foreign language / National technical university «Kharkiv polytechnic institute». Kharkiv : NTU «KHPI», 2025. 108 p. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/server/api/core/bitstreams/a322f48b-8d3c-441e-b2d0-198ac61a3668/content> (date of access: 24.12.2025).

Статті у збірниках, які входять до Scopus та Web of Science

1. Application of interactive methods and technologies in teaching art disciplines / S. Chovriy et. al. *Revista Conrado*. 2025. Vol. 21, No. 105. P. 1–13. URL: <https://conrado.ucf.edu.cu/index.php/conrado/article/view/4422/4109> (date of access: 24.12.2025).

2. Challenges and opportunities in the digitalisation of Ukraine's vocational education / M.-O. V. Yershov, L. A. Romanov, H. M. Romanova. ... K. Y. Derevianchuk. *Proceedings Seventeenth International Conference on Correlation Optics* / ed. by O. V. Angelsky, C. Yu. Zenkova. Chernivtsi, Ukraine, 2025. Vol. 138130C. P. 1–4. DOI: <https://doi.org/10.1117/12.3089096> (date of access: 24.12.2025).
3. Characteristics of Creativity as a Neuropsychological Manifestation of Personality in the Professional Activity of a Teacher / I. Maidaniuk et. al. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2025. Vol. 16, Iss. 1. P. 261–271. DOI: <http://doi.org/10.70594/brain/16.1/19>.
4. Continuous professional development of rescue personnel / M. Kozyar et. al. *Safety and Reliability*. 2025. Vol. 43, Iss. 4. P. 1–23. DOI: <https://doi.org/10.1080/09617353.2025.2500776>.
5. Developing consulting competence in the digital educational space: An experimental study in higher education / I. Boiarynova, Y. Tsarova, V. Storozhuk. ... S. Karskanova. *Revista Eduweb*. 2025. Vol. 19, No. 2. P. 199–219. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746969/> (date of access: 24.12.2025).
6. Development of youth information and media literacy: analysis of non-formal educational activities / M. Drushlyak et. al. *Eastern Journal of European Studies*. 2025. Vol. 16, No. 1. P. 194–215. URL: https://ejes.uaic.ro/articles/EJES2025_1601_09_DRU.pdf (date of access: 24.12.2025).
7. Diagnostic assessment of professional competence levels of engineering teachers / P. Luzan, O. Titova, I. Mosia. ... T. Ishchenko. *Advanced Manufacturing Processes VI. Interpartner 2024 (Lecture Notes in Mechanical Engineering)* / ed by V. Tonkonogyi, V. Ivanov, J. Trojanowska, G. Oborskyi. Springer, Cham, 2025. P. 822–835. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-82746-4_72.
8. Dynamic analysis of the joint movement of derricking mechanism and lifting mechanism of a load during a steady-state turn of a jib crane / V. S. Loveikin et. al. *Strength of Materials and Theory of Structure*. 2025. No 114. P. 111–126. DOI: <https://doi.org/10.32347/2410-2547.2025.114.111-126>.
9. Dynamic analysis of the simultaneous starting of the boom and load lifting mechanisms hoisting for the jib and the cargo of the jib crane with a hydraulic drive / V. S. Loveikin et. al. *Strength of Materials and Theory of Structure*. 2024. No 113. P. 149–160. DOI: <https://doi.org/10.32347/2410-2547.2024.113.149-160>.
10. Ensuring Safe Learning in Institutions with Specific Conditions during Wartime in Ukraine: From Global Practices to a Contextualized Model / R. Gurevych, M. Koval, A. Lytvyn. ... N. Opushko. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2025. Vol. 17, No. 2. P. 102–125. DOI: <https://doi.org/10.18662/rrem/17.2/975>.
11. Features of the Dynamic Interaction Between the Elastically Deformed Working Body of a Ripper-Pick and the Soil / K. Pochka et. al. *Lecture Notes in Intelligent Transportation and Infrastructure*. TRANSBALTICA XV: Transportation Science and Technology. TRANSBALTICA 2024. Springer, Cham, 2025. P. 557–565. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-85390-6_52.

12. Horoshkova L., Sydorenko V., Grytsan O. Qualification gap in the Ukrainian labor market in the context of war: regional aspect. *Baltic Journal of Economic Studies*. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2025. Vol. 11, No 1. P. 68–77. DOI: <https://doi.org/10.30525/2256-0742/2025-11-1-68-77>.
13. Humennyi O., Kubitsky S., Kubitskyy Y. Smart Complexes in Engineering Education: A Postmodernist Approach to the Digital Learning Environment. *Communications in Computer and Information Science*. Springer, Cham, 2025. P. 162–181. URL: https://doi.org/10.1007/978-3-032-04225-5_11.
14. Humennyi O., Kubitsky S., Kubitskyy Y. The Use of Smart Complexes in Educational Subjects to Enhance the Effectiveness of Engineering Students. *Advances in Design, Simulation and Manufacturing VIII*. Springer, Cham, 2025. P. 121–135. URL: https://link.springer.com/chapter/10.1007/978-3-031-96413-8_12 (date of access: 24.12.2025).
15. Increasing the Service Life of the Pressure Block of the Planetary Hydraulic Motor. *Lecture Notes in Mechanical Engineering* / A. Panchenko et. al. Advanced Manufacturing Processes VI. Interpartner / ed. by V. Tonkonogyi, V. Ivanov, J. Trojanowska, G. Oborskyi. Springer, Cham, 2025. P. 76–86. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-82746-4_7.
16. Integration of Contemporary Art into Educational Programmes as a Means of Forming a Creative Personality / V. Rakovych, T. V. Andrushchenko, T. I. Andrushchenko. ... K. Vashchenko. *Journal of Curriculum and Teaching*. CIEDU, 2025. Vol. 14, No 4. P. 304–315. DOI: <https://doi.org/10.5430/jct.v14n4p304>.
17. Kartashova L., Kviatkovska A., Hurzhii A., Kotenko N. Model for organising practical training for specialists in the field of electronic communications in a blended learning environment. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 109, No. 5. P. 102–118. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v109i5.6182>.
18. Leading Entrepreneurial Futures: Innovating Higher Education with European Practices for Tomorrow's Business Leaders / L. Bazyl, D. Zhezherun, V. Orlov et al. *International Journal of Organizational Leadership*. 2025. Vol. 14. P. 324–341. URL: https://ijol.cikd.ca/article_60823.html (date of access: 24.12.2025).
19. Lukianova L., Kotun K., Hodlevska K. Students' and teachers' attitudes towards the use of artificial intelligence in higher education institutions: problems and prospects. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 110, No 6. P. 182–204. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v110i6.6163>.
20. Lukianova L., Symela K., Religa J. Artificial Intelligence in Higher Education: Scientific and Educational Convergence in the Polish-Ukrainian Context. *The new educational Review*. 2025. Vol. 81, No. 3. P. 182–200. URL: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/uploads/periodicals/tner/2025/tner8112.pdf> (date of access: 24.12.2025).
21. Management practical training for future educators in Ukrainian Borderland and relocated universities under Martial Law / M. Vovk, V. Burnazova et. al. *Multidisciplinary Reviews*. 2025. Vol. 8, Iss. 11. P. 1–12. URL: <https://malque.pub/ojs/index.php/mr/article/view/8833/3851> (date of access: 24.12.2025).

22. Methodical System for Development of the Professional Competence of Future Electrical Engineering Teachers: Experimental Verification of Implementation / A. Kalenskyi et. al. *Lecture Notes in Mechanical Engineering*. Advances in Design, Simulation and Manufacturing VIII. DSMIE 2025 / ed. by F. J. G. Silva, V. Ivanov, A. M. G. Pinto, R. d. C. M. Sales-Contini. Springer, Cham, 2025. P. 136–147. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-96413-8_13.

23. Neuroethics and the Politics of Historical Memory: Rethinking Polish-Ukrainian Relations Through Education / A. Fesenko, R. Gurevych, A. Yarova. ... N. Perekhodko. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2025. Vol. 16, Iss. 2. P. 169–177. DOI: <http://doi.org/10.70594/brain/16.2/13>.

24. Nychkalo N., Hurevych R., Vizniuk I. Innovative methods of training postgraduate students in the context of digital transformation of education. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 109, No. 5. P. 1–15. URL: <https://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt/article/view/6281> (date of access: 24.12.2025).

25. Opportunities and risks of using AI-based applications in research: the case of Ukrainian universities / O. Borodiyenko et. al. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 105, No. 1. P. 125–143. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v105i1.5794>.

26. Prospects for artificial intelligence application in dual education in Ukraine / R. M. Savchuk, M.-O. V. Yershov, L. M. Yershova ... K. Y. Derevianchuk. *Proceedings of SPIE*. 2025. Vol. 13813, Art. 138130D. DOI: <https://doi.org/10.1117/12.3089105>.

27. Radkevych O., Pryhodii M., Radkevych V. Artificial Intelligence Use in Assessing the Learning Outcomes of Future Engineers. *Lecture Notes in Networks and Systems*. Futureproofing Engineering Education for Global Responsibility. ICL 2024 / ed. by M. E. Auer, T. Rüttemann. Springer, Cham, 2025. Vol. 1260. P. 557–564. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-85652-5_55.

28. Safe and Innovative Educational Environment as A Core Challenge in Preparing Future Specialists / V. Kruchek, O. Horska, B. Popkov et al. *International Journal of Basic and Applied Sciences*. 2025. Vol. 14, No. 8. P. 531–539. URL: <https://www.sciencepubco.com/index.php/IJBAS/article/view/37160/19764> (date of access: 24.12.2025).

29. System-forming aspects of computer science and mathematics teachers' readiness to develop and use computer didactic games: a comprehensive TPACK-GPCK framework analysis / O. V. Klochko, R. S. Gurevych, V. M. Fedorets. ... M. M. Kovtoniuk. *Proceedings of the 8th International Workshop on Augmented Reality in Education (AREdu 2025) co-located with the 6th International Conference on History, Theory and Methodology of Learning (ICHTML 2025)*. Kryvyi Rih, Ukraine. May 13, 2025. Kryvyi Rih, 2025. Vol. 4060. P. 332–367. URL: <https://ceur-ws.org/Vol-4060/paper14.pdf> (date of access: 24.12.2025).

30. The Development of Engineering Teachers' Environmental Competence / O. Koshuk, O. Titova, P. Luzan. ... T. Zhukova. *Advances in Design, Simulation and Manufacturing VIII. DSMIE 2025 (Lecture Notes in Mechanical Engineering)* / ed. by

V. Ivanov, J. Trojanowska, I. Pavlenko, E. Rauch, J. Pitel'. Springer, Cham, 2025. P. 148–159. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-96413-8_14.

31. The Impact of Digital Technologies and AI on Adult Learning: From Digital Literacy to Neuroplasticity / Y. Topolnyk, R. Gurevych, I. Debenko. ... B. Maksymchuk. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 21025. Vol. 16, Iss. 2. P. 148–155. DOI: <https://doi.org/10.70594/brain/16.2/11>.

32. The Role of Digitalisation in the Educational Process in the Creation and Functioning of Artificial Intelligence / R. Gurevych et.al. *BRAIN. Broad Research in Artificial Intelligence and Neuroscience*. 2025. Vol. 16, Iss. 1. P. 79–86. DOI: <http://doi.org/10.70594/brain/16.S1/7>.

**Статті у фахових збірниках наукових праць,
що включено до міжнародних наукометричних баз даних**

1. Анціборенко Б., Черкашин А., Романовський О. Теорії лідерства у практиці підготовки фахівців соціальної сфери у закладах вищої освіти. *Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2025. № 2. С. 97–107. URL: <http://tipus.khpi.edu.ua/article/view/336456> (дата звернення: 10.02.2026).

2. Бойчук Ю., Борисенко Н., Небитова І. Харківський колегіум – центр освіти Слобожанщини. *Новий Колегіум*. 2025. Т. 2, № 118. С. 109–114.

3. Гуржій А., Карташова Л., Вовкодав А. Аудиторно-дистанційна (змішана) форма організації освітнього процесу післядипломного навчання лікарів: особливості методики. *Нові технології навчання*. 2025. № 99. С. 59–70. URL: <https://journal.org.ua/index.php/ntn/article/view/424> (дата звернення: 10.02.2026).

4. Гуржій А. М., Пригодій М. А., Зайчук, В. О. Цифрові бейджі та мікрокваліфікації – інноваційні інструменти у системі цифровізації професійної освіти. *Сучасні інформ. технології та інновац. методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2025. Вип. 77. С. 29–39. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747495/1/PRYNODII_Vinnytsa_2025.pdf (дата звернення: 10.02.2026).

5. Казачінер О. С., Бойчук Ю. Д., Галій А. І. Освітній компонент «Лікувальна педагогіка» у системі професійної підготовки майбутніх корекційних педагогів. *Перспективи та інновац. науки*. Серія: Педагогіка, психологія, медицина. 2025. № 4 (50). С. 406–421. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/22705/22677> (дата звернення: 10.02.2026).

6. Казачінер О. С., Бойчук Ю. Д., Галій А. І. Спеціальні уміння педагогічного працівника щодо використання сенсорної інтеграції у роботі з дітьми з особливими освітніми потребами. *Перспективи та інновац. науки*. Серія: Педагогіка, психологія, медицина. 2025. № 5 (51). С. 612–623. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/24013/23986> (дата звернення: 10.02.2026).

7. Лук'янова Л. Симеля К. Ф. Стилї навчання в освіті дорослих: теоретико-прикладний аналізі. *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи* :

зб. наук. пр. / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2025. Вип. 1 (27). С. 9–23. URL: <https://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/issue/view/27> (дата звернення: 10.02.2026).

8. Ничкало Н., Гутор Л. Філософсько-деонтологічні витoki освітнього поступу в Японії. *Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперерв. проф. освіта XXI століття»*. 2025. № 12, Т. 2. С. 7–23. DOI: [https://doi.org/10.35387/ucj.2\(12\).2025.0001](https://doi.org/10.35387/ucj.2(12).2025.0001).

9. Романовський О. Г., Поліщук Д. В. Зміст і сутність поняття організаційної культури майбутніх викладачів вищої школи. *Імідж сучас. педагога*. 2025. № 6 (225). С. 16–20. URL: <https://isp.pano.pl.ua/article/view/342903> (дата звернення: 10.02.2026).

10. Трансформаційні процеси в освітній і науковій діяльності / Н. І. Лазаренко, Р. С. Гуревич, Н. Г. Ничкало. ... С. Ю. Люльчак. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 2. С. 1–14. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7235>.

11. Kazachiner O. S., Boychuk Yu. D., Halii A. I. Mastering classroom management strategies in english language teaching. *Перспективи та інновац. науки*. Серія: Педагогіка, психологія, медицина. 2025. № 9 (55). С. 83–93. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/29069/29022> (дата звернення: 10.02.2026).

12. Kazachiner O. S., Boychuk Yu. D., Halii A. I. Promoting democracy in school teaching. *Перспективи та інновац. науки*. Серія: Педагогіка, психологія, медицина. 2025. № 9 (55). С. 70–82. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/29069/29022> (дата звернення: 10.02.2026).

13. Kazachiner O. S., Boychuk Yu. D., Miroshnychenko O. M. Childhood maltreatment: prevention and finding ways of psycho-educational support. *Перспективи та інновац. науки*. Серія: Педагогіка, психологія, медицина. 2025. № 1 (47). С. 113–124. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/18914/18932> (дата звернення: 10.02.2026).

14. Kazachiner O. S., Boychuk Yu. D., Miroshnychenko O. M. Preventing bullying in educational establishments. *Перспективи та інновац. науки*. Серія: Педагогіка, психологія, медицина. 2025. № 1 (47). С. 101–112. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/pis/article/view/18913/18931> (дата звернення: 10.02.2026).

15. Lukianova L. New Challenges of Professional Integration: Adapting the Competences of Ukrainian Citizens to the Realities of the Polish Labor Market. *Adult Continuing Education*. Radom : Łukasiewicz – Institute for Sustainable Technologies. 2025. Vol. 2. P. 33–46. DOI: <https://doi.org/10.34866/Ors8-a118>.

16. Lukianova L., Bera R. Rozwój zawodowy i osobisty nauczycieli akademickich w perspektywie ziałaniapedagogicznego: kontekst polsko-ukraiński. *Aesthetics and Ethics of Pedagogical Action*. 2025. Vol. 32. P. 30–48. URL: <https://aesthetethicpedaction.pnpu.edu.ua/article/view/347810/335035> (date of access: 24.12.2025).

17. Lukianova L. B., Vashchenko V. V. Adult Education Ecosystems in the Baltic States: Policies, Practices, and Digital Transformations. *Pedagogical Sciences: Theory, History, Innovative Technologies*. 2025. Vol. 4, No. 144. P. 266–283. DOI: <https://doi.org/10.24139/23125993/2025.04/266-283>.

Статті у виданнях, що входять до переліку фахових видань України

1. Анціборенко Б., Черкашин А., Романовський О. Теорії лідерства у практиці підготовки фахівців соціальної сфери у закладах вищої освіти. *Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2025. № 2. С. 97–107. DOI: [http://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6\(225\)-16-2](http://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6(225)-16-2).

2. Брехунець А. І., Пригодій М. А. Аналіз стану підготовки майбутніх учителів технологій до профільного навчання учнів. *Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології*. 2025. № 5(145). С. 50–69. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747533> (дата звернення: 10.02.2026).

3. Вовк М. П., Грищенко Ю. В. Рекомендації з удосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів в Україні. *Проф. педагогіка*. 2025. Вип. 1(30). С. 231–245. DOI: <https://doi.org/10.32835/2707-3092.2025.30.231-245>.

4. Вовк М. П., Рудан С. І. Сучасні тенденції розвитку музично-педагогічної освіти на Буковині. *Естетика і етика пед. дії*. 2025. Вип. 31. С. 144–160. DOI: <https://doi.org/10.33989/2226-4051.2025.31.331661>.

5. Вовк М. П., Філіпчук Н. О. Володимир Івасюк: Пісня, що животворить дух. *Мистецтво та освіта*. 2025. № 2 (116). С. 2–8. DOI: [https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-2\(116\)-2-8](https://doi.org/10.32405/2308-8885-2025-2(116)-2-8).

6. Гуржій А. М., Пригодій М. А., Зайчук В. О. Цифрові бейджі та мікрокваліфікації – інноваційні інструменти у системі цифровізації професійної освіти. *Сучас. інформ. технології та інновац. методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. 2025. Вип. 77. С. 29–39. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747495> (дата звернення: 10.02.2026).

7. Козяр М. М. Організація науково-дослідної діяльності Львівського державного університету безпеки життєдіяльності з урахуванням викликів повномасштабної війни. *Проблеми хімії та сталого розвитку*. 2025. Вип. 2. С. 118–123. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/chemistry/article/view/2820/2650> (дата звернення: 10.02.2026).

8. Козяр М. М., Заячківська Н. М., Білик О. С. Прогностичний підхід до розвитку дидактичних теорій вищої школи в Україні. *Наукові інновац. та передові технології*. 2025. № 7(47). С. 1742–1753. URL: <https://perspectives.pp.ua/index.php/nauka/article/view/26527> (дата звернення: 10.02.2026).

9. Козяр М., Маланюк Н. Основні напрями та значущі аспекти підготовки майбутніх саперів (розмінування). *Сучасна освіта: стратегії та технології навчання молоді і дорослих* : зб. наук. пр. / за ред. О. І. Шапран ; Ун-т Григорія Сковороди в Переяславі. Переяслав : Домбровська Я. М., 2025. С. 202–208.

10. Козяр М. М., Маслій О. М., Маланюк Н. М. Сучасні педагогічні технології у підготовці сержантського і рядового складу інженерних військ до професійної діяльності. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвіт. шк.* : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2025. Вип. 98. С. 114–118. URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2025/98/20.pdf> (дата звернення: 10.02.2026).

11. Козяр М. М., Романишина О. Я., Маланюк Н. М. Перспективи та виклики підготовки майбутніх фахівців інженерних військ до професійної діяльності в умовах цифровізації. *Теорія і методика проф. освіти*. 2025. Вип. 83, Т. 1. С. 181–184.

12. Курок В. П., Бурчак Л. В. Технологічні особливості вебсайту «Інноваційна компетентність майбутніх педагогів». *Актуальні питання у сучас. науці*. Серія «Педагогіка». Київ, 2025. Вип. 7(37). С. 980–991. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-7\(37\)](https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-7(37)).

13. Курок В. П., Коротич А. В. Організація та методика експериментального дослідження підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності. *Наукові записки. Пед. науки* / ред. кол.: В. Ф. Черкасов, О. А. Біда, Н. І. Шетеля та ін. Ужгород-Кропивницький : Код, 2025. Вип. 17. С. 14–20. DOI: https://doi.org/10.59694/ped_sciences.2025.17014-020.

14. Курок В. П., Химан Г. П. Сутність та структура арттерапевтичної компетентності майбутніх психологів. *Наукові записки. Пед. науки* : [зб. наук. ст.] / упоряд. Л. Л. Макаренко ; Укр. держ. ун- ім. Михайла Драгоманова. Київ : Гельветика, 2025. Вип. 161. С. 79–88. DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-161.2025.09>.

15. Курок В. П., Химан Г. П., Курок О. О. Неформальна освіта як умова підвищення якості професійної підготовки майбутніх фахівців у ЗВО. *Перспективи та інновац. науки*. Серія: Педагогіка, психологія, медицина. 2025. № 10(56). С. 599–612. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-10\(56\)-599-612](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-10(56)-599-612).

16. Максимова І. І., Пурій Г. В., Падалка О. С., Кулішов В. В. Брендинг держави як інструмент публічної дипломатії: теоретико-методологічне дослідження. *Економічний простір*. 2025 № 203. С. 163–171. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.203.163-171>.

17. Максимова І. І., Вишневська К. Г., Кулішов В. В., Падалка О. С. Комунікаційна стратегія українських бізнес-транспортів в умовах геополітичних викликів. *Економічний простір*. 2025. № 199. С. 228–236. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.199.228-236>.

18. Максимова І. І., Пурій Г. В., Падалка О. С., Кулішов В. В. Моделювання мультирівневої комунікаційної кампанії для цифрового брендингу держави: кейс України. *Економічний простір* 2025. № 203. С. 172–181. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.203.172-181>.

19. Нова методика оцінювання ефективності наукової діяльності: погляд експертів з галузі суспільних наук / І. Драч та ін. *Університети і лідерство*. 2025. 20. С. 72–84. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2025-20-72-84>.

20. Падалка О. С., Польська І. І. Вища освіта в умовах війни і миру: соціально-економічний аспект. *Наукові записки. Пед. науки* : [зб. наук. ст.] /

упоряд. Л. Л. Макаренко ; Укр. держ. ун-т ім. Михайла Драгоманова. Київ : Гельветика, 2025. Вип. 163. С. 113–121. DOI: <https://doi.org/10.31392/NZ-udu-163.2025.13>.

21. Проблема відродження національної ідентичності в сучасній архітектурі / О. Д. Івашко, Дін Ян, У Юелінь. ... М. В. Руденко. *Просторовий розвиток*. 2025. Вип. 13. С. 144–162. URL: <https://library.knuba.edu.ua/books/zbirniki/29/2025/SD2513.pdf> (дата звернення: 10.02.2026).

22. Радкевич В. О. Вплив педагогічних інновацій на розвиток професійної освіти в Україні в умовах сучасних трансформацій. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 1. С. 1–17. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7110>.

23. Романовський О. Г. Панфілов Ю. І. «Науково-педагогічна діяльність академіка І. А. Зязюна як фундамент сучасної освіти». *Наукова школа академіка І. А. Зязюна у працях його соратників та учнів*: матеріали IX наук.-практ. конф. 22–23 трав. 2025 р. / за заг. ред. О. Г. Романовського. Харків : НТУ «ХПІ», 2025. С. 6–10. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/handle/KhPI-Press/91784> (дата звернення: 10.02.2026).

24. Романовський О. Г., Поліщук Д. В. Зміст і сутність поняття організаційної культури майбутніх викладачів вищої школи. *Імідж сучас. педагога*. 2025. № 6 (225). С. 16–20. DOI: [http://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6\(225\)-16-2](http://doi.org/10.33272/2522-9729-2025-6(225)-16-2).

25. Романовський О. Г., Солодовник Т. О., Шаполова В. В. Психолого-педагогічний супровід розвитку комунікативних та організаторських навичок у здобувачів вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвіт. шк.* : зб. наук. пр. / Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2025. Вип. 100. С. 126–131. URL: <http://www.pedagogy-journal.kpu.zp.ua/archive/2025/100/22.pdf> (дата звернення: 10.02.2026).

26. Романовський О. Г., Солодовник Т. О., Шаполова В. В. Технології розвитку комунікативних та організаційних навичок у здобувачів вищої освіти у процесі професійної підготовки. *Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2025. № 3. С. 18–31. URL: <http://tipus.khpi.edu.ua/issue/view/19800> (дата звернення: 10.02.2026).

27. Топузов О., Сидоренко В., Алексеєва С. Профільна середня освіта професійного спрямування: між надією та дійсністю. *Укр. пед. журн.* 2025. № 1. С. 5–14. DOI: <https://doi.org/10.32405/2411-1317-2025-1-5-14>.

28. Шаполова В. В., Романовський О. Г., Квасник О. В., Ковальова І. Б. Самоосвітня компетентність в професійній підготовці майбутніх бакалаврів машинобудівних спеціальностей: теоретичні та практичні аспекти. *Теорія і практика упр. соц. системами: філософія, психологія, педагогіка, соціологія*. 2025. № 1. С. 69–82. URL: <https://repository.kpi.kharkov.ua/items/fa293e98-0ca0-445e-8741-6f8ce1483fa2> (дата звернення: 10.02.2026).

29. Continuous professional development of rescue personnel / M. Kozyar, I. Koval, L. Rudenko. ... R. Velykyi. *Safety and Reliability*. 2025. Vol. 43, Iss. 4. P. 1–23. DOI: <https://doi.org/10.1080/09617353.2025.2500776>.

33. Integrative education in professional training of doctors of philosophy / I. Savka et. al. *International Journal of Education, Leadership, Artificial Intelligence, Computing, Business, Life Sciences, and Society*. 2025. Vol. 3. P. 13–21. URL: <https://journalviral.org/home/article/view/21> (date of access: 24.12.2025).

34. Maksymova I., Vyshnevskaya K., Kulishov V., Padalka O. Socio-economic paradigm of «SMART infrastructure»: the case of Ukraine. *Economic space*. 2025. № 200. P. 232–242. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.200.232-242>.

30. Pryhodii M., Luparenko L. Competitive events as a form of development of teachers' professional activity (on the example of the «Planet IT» competition). *Professional Pedagogics*. 2025. Vol. 2(31). P. 62–72. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747438/> (date of access: 24.12.2025).

31. Review of designs of machines for surface compaction of products from construction mixtures / K. Pochka et. al. *Шляхи підвищення ефективності буд-ва*. 2024. Вип. 54, ч. 1. С. 91–104. URL: <http://ways.knuba.edu.ua/article/view/320258> (дата звернення: 10.02.2026).

32. Romasevych Y., Pochka K., Mishchuk D. Design of general LQR-ANN-controller of «crane-load» system. Part 1. *Гірничі, будівельні, дорожні та меліоративні машини*. 2024. № 104. С. 21–27. URL: <http://gbdmm.knuba.edu.ua/article/view/318448> (дата звернення: 10.02.2026).

33. Use of disc working body machines for cutting high-strength building materials in production and construction site environments / Pochka K., Abrashkevich Yu., Prystaylo M. ... Besida A. *Гірничі, будівельні, дорожні та меліоративні машини*. 2025. № 105. С. 27–36. URL: <http://gbdmm.knuba.edu.ua/article/view/326006> (дата звернення: 10.02.2026).

34. Vovk M. Trends in updating the content of future teachers' training in ukrainian language and literature at higher pedagogical education institutions. *Пед. науки: теорія, історія, інновац. технології*. 2025. № 1 (141). С. 111–121. URL: <https://repository.sspu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/e44527f2-e87c-436d-95bb-c8d9e02a837d/content> (дата звернення: 10.02.2026).

35. Yehorova I., Purii H., Padalka O., Kulishov V. International financial market and post-war reconstruction of Ukraine's economy: theoretical and methodological study and practical guidelines. *Economic space*. 2025. № 205. С. 75–83. DOI: <https://doi.org/10.30838/EP.205.75-83>.

Статті у міжнародних виданнях

1. Гуревич Р. С., Опушко Н. Р. Дуальна освіта в Німеччині або «навчайтеся працюючи». *Modern scientific research: achievements, innovations and development prospects : Proceedings of the 14th International scientific and practical conference*. MDPC Publishing. Berlin, Germany. 2022. P. 283–292. URL: <https://sci-conf.com.ua/xiv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-modern-scientific-research-achievements-innovations-and-development-prospects-17-19-07-2022-berlin-nimechchina-arhiv/> (date of access: 24.12.2025).

2. Ничкало Н. Г. Особливості онлайн-досліджень з педагогіки: інноваційність і прогностичність. *Modern Information Technologies and Innovation*

Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems. 2025. № 78. P. 11–25.

3. Філіпчук Н. О., Вовк М. П., Грищенко Ю. В. Українські художники у світовому музейному просторі (Я. Гніздовський, В. Кричевський). *Relații româno-ucrainene. Istorie și contemporaneitate* = Румунсько-українські відносини. Історія та сучасність / ред. кол.: І. Люба Горват, А. Вегеш. Satu Mare : Editura Muzeului Sătmărean, 2025. С. 313–335. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/bitstreams/cf258689-11ae-48f0-a8ff-a9b1ecc7b481/download> (дата звернення: 10.02.2026).

4. Golovchenko M., Vovk M. Interdisciplinary foundations of the development of teachers' media education: theoretical context. *Edukacja zawodowa i ustawiczna* / (red. naukowa) : N. Nyczkało, A. Solak. Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. 2025. No. 10. P. 151–164. DOI: <https://doi.org/10.71358/ezu.2562>.

5. Gryshchenko I. Kovalchuk H. Digitalisation of the Universal Design for Learning (UDL) model as a means of enhancing inclusivity in higher education. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2025. No. 20. P. 8–25. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2025-20-8-25>.

6. Kartashova L., Kviatkovska A., Hurzhii A., Kotenko N. Model for organising practical training for specialists in the field of electronic communications in a blended learning environment. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 109, No. 5. P. 102–118. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v109i5.6182>.

7. Kurok V., Khyman H. Components of future psychologists' art therapy competence. *Science in the modern world: innovations and challenges : Proceedings of the 8th International scientific and practical conference* (April 17–19, 2025) / ed. by M. L. Komarytskyy. Perfect Publishing, Toronto, Canada. 2025. P. 318–321. URL: <https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2025/04/SCIENCE-IN-THE-MODERN-WORLD-INNOVATIONS-AND-CHALLENGES-17-19.04.2025.pdf> (date of access: 24.12.2025).

8. Kurok V. P., Khyman H. P. Definitional analysis of the concepts «condition» and «pedagogical conditions». *Colloquium-journal*. 2025. № 51 (244). P. 24–26. URL: <https://zenodo.org/records/15569463> (date of access: 24.12.2025).

9. Nyczkało N. Specyfika mieszanych badań pedagogicznych w Ukrainie: doświadczenie, problemy, perspektywy. *Badanie – Dojrzwowanie – Rozwój. Paradygmat badań mieszanych w naukach społecznych* : [monografia] / Instytut Pedagogiki Akademii Pedagogiki Specjalnej im. M. Gregorzewskiej w Warszawie Łukasiewicz, Instytut Technologii Eksploatacji ; pod red. F. Szloska. Warszawa ; Radom, 2025. P. 209–225. URL: <https://son.uni.lodz.pl/info/book/ULc9f8e2422d4641369741bd0a97aee4dc/> (date of access: 24.12.2025).

10. Nychkało N. Wieloletnia współpraca naukowców-pedagogów Ukrainy i Polski: tradycje i nowe tendencje w warunkach wojny = Long-Term Cooperation between Ukrainian and Polish Scientists and Educators: Traditions and New Trends in Times of War. *Edukacja zawodowa i ustawiczna* / (red. naukowa) : N. Nyczkało, A. Solak. Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii

Grzegorzewskiej w Warszawie. 2025. No. 10. P. 43–57. DOI: <https://doi.org/10.71358/ezu.2729>.

11. Oliynyk V., Dmytrenko G., Androshchuk I. Peaceful educational paradigm for the development of Ukraine and humanity towards a harmonious civilization of the world, *Edukacja zawodowa i ustawiczna* / (red. naukowa) : N. Nyczkało, A. Solak. Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. 2025. No. 10. P. 59–78. DOI: <https://doi.org/10.71358/ezu.2778>.

12. Pryhodii M., Bazyl L., Orlov V. The modern worker in the context of Industry 5.0: Balancing human, technology, and sustainable development. *Zeszyty Naukowe Wyższej Szkoły Technicznej w Katowicach*. 2025. No. 21. P. 9–23. DOI: <https://doi.org/10.54264/0138>.

13. Radkewycz W., Pryhodij M. Cyfrowa transformacja szkolnictwa zawodowego w Ukrainie: realia, wyzwania i perspektywy. *Edukacja zawodowa i ustawiczna* / (red. naukowa) : N. Nyczkało, A. Solak. Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. 2025. No. 9. P. 385–397. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746545> (date of access: 24.12.2025).

14. Radkevych V., Pryhodij M. Digital transformation of vocational education in Ukraine: realities, challenges and prospects. *Edukacja zawodowa i ustawiczna* / (red. naukowa) : N. Nyczkało, A. Solak. Warszawa : Wydawnictwo Akademii Pedagogiki Specjalnej im. Marii Grzegorzewskiej w Warszawie. 2025. No. 9. P. 385–397. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746545/> (date of access: 24.12.2025).

15. Romanovskyi O., Panfilov Yu. Problems of Education in Ukraine under Martial Law. *Innovation management: The connection of business, technology, education, and economic sustainability* : International conference (Chisinau, 16-17 octombrie 2025). Chişinău : [S. n.], 2025. P. 57–60.

16. Vovk M., Filipchuk N., Acatrini V. Ecaterina Mandicevschi - o artistă uitată în Bucovina. *Mesager Bucovinean*. 2025. An. XXII. Nr. 1 (85). P. 44–50. URL: https://bibliotecacernauti.com/images/2025/MB1_2025_85_copint_compressed.pdf (date of access: 24.12.2025).

Статті в інших наукових виданнях

1. Арешонков В.Ю. Ветерани як суб'єкти патріотичного виховання молоді: аналіз правового статусу. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 2. С. 1–18. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7202>.

2. Ващенко К.О. Людський капітал публічного управління: роль професійної освіти у трансформації держави. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 2. С. 1–4. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7244>.

3. Використання цифрових технологій в освітньому процесі: результати опитування здобувачів професійної освіти (звіт) / [уклад.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, О. П. Радкевич] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 13 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744397> (дата звернення: 10.02.2026).

4. Використання SMART-комплексів в освітньому процесі: результати опитування педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (звіт) / [уклад.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, О. П. Радкевич] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 16 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744390> (дата звернення: 10.02.2026).

5. Вовк М. П. Просвітницьке партнерство в утвердженні української ідентичності в умовах війни: наукова доповідь на методологічному семінарі «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану», 3 квітня 2025 р. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 1. С. 1–5. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7117>.

6. Гуревич Р. С., Візнюк І. М., Долинна А. С., Долинний С. С. Професійна компетентність майбутніх науковців у цифровому освітньому середовищі: психолого-педагогічні дослідження в контексті європейських практик. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2025. № 76. С. 31–44. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2025-76-31-44>.

7. Гуревич Р. С., Євтухівський М. В. Моделювання цифрової компетентності майбутніх інженерів: теоретико-методологічні засади та базові характеристики. *Математика, Інформатика, Фізика: Наука та Освіта*. 2025. Т. 2, № 2. С. 272–284. URL: <https://vspu.net/miph/index.php/journal/article/view/64/85> (дата звернення: 10.02.2026).

8. Гуревич Р. С., Євтухівський М. В. Особливості формування цифрової компетентності здобувачів освіти в технічних університетах. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2025. № 77. С. 17–29. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2025-77-17-29>.

17. Гуревич Р. С., Сільвейстр А. М., Моклюк М. О. Формування soft skills під час вивчення фізики в закладах освіти. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2025. № 77. С. 193–204. URL: <https://vspu.net/sit/index.php/sit/issue/view/203/203> (дата звернення: 10.02.2026).

9. Диджиталізація освіти на сучасному етапі розвитку суспільства / Гуревич Р. С., Воєвода А. Л., Коношевський О. Л. ... Кусій М. І. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2025. № 74. С. 5–26. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2024-74-5-26>.

10. Коношевський О., Гуревич Р., Воєвода А. Теоретико-методичні аспекти моделі підготовки майбутніх учителів математики: професійна спрямованість і прикладний характер навчання. *Математика, інформатика, фізика: наука та освіта*. 2025. Т. 2, № 2. С. 294–308. URL: <https://vspu.net/miph/index.php/journal/article/view/59> (дата звернення: 10.02.2026).

11. Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичні матеріали до державної доповіді про становище молоді в Україні / [авт. кол.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, Т. М. Герлянд. ... Л. А. Лупаренко] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : Ін-т проф. освіти НАПН України, 2025. 37 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744908> (дата звернення: 10.02.2026).

12. Ничкало Н. Видатний польський вчений Тадеуш Александер – Doctor Honoris Causa НАПН України. *Освіта і сусп-во*. 2025. Листоп.-груд. (№ 6). С. 14. URL: https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf (дата звернення: 10.02.2026).

13. Ничкало Н. Лариса Лук'янова: від вчителя вечірньої школи – до дійсного члена академії. *Порівняльна проф. педагогіка*. 2025. Т. 15, № 2. С. 7–9. URL: <https://cpp.khmnu.edu.ua/index.php/cpp/issue/view/11> (дата звернення: 10.02.2026).

14. Ничкало Н. Г. Рецензія на монографію Л. Б. Лук'янової «Освіта дорослих: сучасні стратегії і практики в Україні та за кордоном» (видання 2-ге, змінене і доповнене. Київ : Талком, 2025. 592 с.). *Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи*. 2025. Т. 28, № 2. С. 4-7. URL: <https://www.adult-education-journal.com.ua/index.php/aej/issue/archive> (дата звернення: 10.02.2026).

15. Ничкало Н. Хортицька національна академія: від експериментальної моделі – до закладу вищої освіти. *Освіта і сусп-во*. 2025. Листоп.-груд. (№ 6). С. 24–27. URL: https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf (дата звернення: 10.02.2026).

16. Підготовка майбутніх учителів математики в системі неперервної освіти (гімназія – ліцей – університет) / Гуревич Р., Коношевський О., Кобися А. ... Кусій М. *Modern Information Technologies and Innovation Methodologies of Education in Professional Training Methodology Theory Experience Problems*. 2025. № 75. С. 17–33. DOI: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2025-75-17-33>.

17. Працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти: інформаційно-аналітичні матеріали до питання «Про результати моніторингу працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти» засідання колегії Міністерства освіти і науки України / [авт. кол.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, О. А. Тітова. ... Т. М. Герлянд] ; за ред.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодія ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : Ін-т проф. освіти НАПН України, 2025. 53 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744949> (дата звернення: 10.02.2026).

18. Пригодій М. А. Науково-методичне забезпечення впровадження штучного інтелекту у систему професійної освіти: наукова доповідь на загальних зборах НАПН України «Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект в сучасному освітньому просторі», 21 листопада 2025 р. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 2. С.1–5. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747730/> (дата звернення: 10.02.2026).

19. Пригодій М. А. Освітні програми нового покоління: баланс між цифровими, соціальними та етичними компетентностями. *Тенденції розвитку державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної)*

освіти : монографія / Ін-т проф. освіти НАПН України ; Радкевич В. О. та ін. ; за наук. ред. Радкевич В. О., Кравець С. Г. *Інноваційна професійна освіта*. Київ : ІПО НАПН України, 2025. Вип. 3 (24). С. 57–63. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747643> (дата звернення: 10.02.2026).

20. Радкевич В. О. Вплив педагогічних інновацій на розвиток професійної освіти в Україні в умовах сучасних трансформацій: наукова доповідь на XIX Всеукраїнській науково-практичній (звітній) конференції «Розвиток професійної освіти в умовах війни, повоєнного відновлення та євроінтеграції України», 27–28 березня 2025 р. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 1. С. 1–17. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7110>.

21. Радкевич В. Інтеграція принципів циркулярної економіки у зміст професійної освіти. *Розвиток сучасної науки та освіти: реалії, проблеми якості, інновації*: матеріали VI Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Запоріжжя, 28–30 трав. 2025 р.) / Тавр. держ. агротехнолог. ун-т ім. Дмитра Моторного. Запоріжжя : ТДАТУ, 2025. С. 291–296. URL: https://drive.google.com/file/d/1i_AFUFjBR0D0xTMkDFesgval6b3MvFRw/view (дата звернення: 10.02.2026).

22. Рябуха А. П., Семенов О. М., Вовк М. П. Педагогічне партнерство у професійному розвитку вчителів: синергія науки і освіти: Досвід співпраці управління Державної служби якості освіти в Сумській області, Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка, Інституту педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України. *Вісник НАПН України*. 2025. Т. 7, № 2. С. 1–11. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7206>.

23. Radkevych V., Pryhodii M., Radkevych O. The use of digital technologies in the educational process: survey results of vocational education students (FAIR data). *Zenodo*. 2025. URL: <https://zenodo.org/records/14741707> (date of access: 24.12.2025).

18. Radkevych V., Pryhodii M., Radkevych O. The use of SMART-complexes in the educational process: survey results of pedagogical staff at vocational and professional pre-higher education institutions (FAIR data). *Zenodo*. 2025. URL: <https://zenodo.org/records/14738591> (date of access: 24.12.2025).

Матеріали конференцій (тези):

1. Вовк М. П. Інновації у змісті психолого-педагогічної підготовки майбутнього вчителя: сутнісні характеристики поняття. *Інновації в освіті: закономірності, тренди, потреби* : зб. наук. пр. за матеріалами II Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Кам'янець-Подільський, 26 берез. 2025 р.) / [редкол.: І. О. Кучинська та ін.] ; Кам'янець-Поділ. нац. ун-т ім. Івана Огієнка. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2025. С. 138–140. URL: <https://pedahohika.kpnu.edu.ua/zbirnyky-naukovykh-prats/> (дата звернення: 12.02.2026).

2. Вовк М. П. Національно-культурний компонент змісту професійної підготовки майбутніх учителів у закладах вищої педагогічної освіти. *Утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану:*

стратегічні орієнтири та інноваційні практики : зб. наук. пр. / за ред.: К. О. Журби, Л. В. Канішевської ; Ін-т проблем виховання НАПН України. Івано-Франківськ : НАІР, 2025. С. 128–132. URL: https://dspace.luguniv.edu.ua/xmlui/bitstream/handle//123456789/11325/36._наук._п_р._%28методолог._сем._03.04.2025%29.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 12.02.2026).

3. Вовк М. П. Особливості структурування змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів у закладах вищої педагогічної освіти. *Неперервна педагогічна освіта XXI століття* : зб. матеріалів XXII Міжнар. пед.-мистец. читань пам'яті проф. О. П. Рудницької / [редкол.: Н. Г. Ничкало та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : Талком, 2025. Вип. 8(20). С. 68–70. URL: <https://ipood.com.ua/e-library/programi-i-zbirniki-materialiv/neperervna-pedagogchna-osvta-hh-stolttya---2025/> (дата звернення: 12.02.2026).

4. Вовк М. П. Партнерство у мистецько-педагогічній освіті: досвід цифровізації. *Мистецька освіта: методологія, теорія, практика* : матеріали Міжнар. наук.-практ. конф., (м. Київ, 20 лют. 2025 р.) ; Київ. держ. акад. декоративно-прикладного мистецтва і дизайну ім. М. Бойчука. Київ, 2025. С. 54–60. URL: <https://kdidpamid.edu.ua/academy/wp-content/uploads/2025/06/zbirnyk-tez-konferencziyi-2025-1.pdf> (дата звернення: 12.02.2026).

5. Вовк М. П. Педагогічні умови вдосконалення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів. *Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку суб'єктів педагогічної освіти і освіти дорослих в сучасних реаліях України* : зб. тез матеріалів Звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України за 2024 рік (м. Київ, 17–27 квіт. 2025 р.) / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ, 2025. С. 24–25. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15564419>.

6. Вовк М. П. Розвиток ідей Оксани Рудницької у сфері сучасної мистецької освіти. *Тенденції і перспективи розвитку хореографічного мистецтва у контексті культурно-освітніх процесів* : збірник матеріалів II Всеукр. наук.-практ. конф., (м. Полтава, 22-24 трав. 2025 р.) / [гол. ред. Л. М. Рибалко] ; Нац. ун-т «Полтавська політехніка ім. Юрія Кондратюка», Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України, Львів. держ. ун-т фізичної культури ім. Івана Боберського, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Полтава : Нац. ун-т «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2025. С. 25–28. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/events/conf/2025/ii_vnpk_22-24/zbirnyk--22-24-travnja-2025--poltava.pdf (дата звернення: 12.02.2026).

7. Вовк М. П. Розвиток українського етномузикознавства: цінні практики для вчителя. *Мистецтво як культурно-освітній бренд: проблеми і пріоритети розвитку* : зб. матеріалів II Міжнар. симпозіуму, присвяченого 150-річчю заснування Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича та 80-річчю заснування ЮНЕСКО (м. Чернівці, 21–25 жовт. 2025 р.) / за заг. ред. І. І. Бойчук ; Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди, Київ. нац. ун-т технологій та дизайну, Ін-т пед. освіти і освіти

дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України, Терноп нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. Чернівці : Чернівец. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2025. С. 215–221. URL: <https://music.chnu.edu.ua/diialnist/naukovo-doslidna-robota/mizhnarodnyi-symposium-mystetstvo-iak-kulturno-osvitnii-brend-problemy-i-priorityety-rozvytku/zbirky-materialiv/> (дата звернення: 12.02.2026).

8. Вовк М. П., Грищенко Ю. В. Можливості оновлення змісту психолого-педагогічної підготовки майбутніх педагогів. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи* : матеріали доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 06–07 листоп. 2025 р.) : у 2 ч. / М-во освіти і науки України [та ін.] ; редкол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, І. В. Андрущук [та ін.]. Хмельницький : ХНУ, 2025. Ч. 1. С. 59–60. URL: <https://drive.google.com/file/d/1H7N00wJkZ91OGJdvYPA3WgItxdS6MQQv/view> (дата звернення: 12.02.2026).

9. Вовк М. П., Семеног О. М. Інновації у змісті професійної підготовки майбутніх докторів філософії з освітніх наук. *Модернізація освітніх програм підготовки здобувачів вищої освіти в контексті глобальних і національних викликів* : матеріали VII Всеукр. наук.-практ. семінару / Ін-т проф. освіти НАПН України ; [за ред. В. О. Радкевич, Г. М. Романової]. *Інноваційна професійна освіта*. Київ : ІПО НАПН України, 2025. Вип. 3(24). С. 41–46. URL: <https://www.conference.ivet.edu.ua/index.php/1/uk/issue/view/26/33> (дата звернення: 12.02.2026).

10. Грищенко І. М. Київський національний університет технологій та дизайну мистецький : наук.-популярне довід. вид. Київ : Юрка Любченка, 2025. 236 с.

11. Грищенко І. М. Спільний успіх – особисте щастя : про витoki мудрості, сходження вгору за обставин, які намагаються зіштовхнути вниз. *Україна молода*. 2025. 5 листоп. (№ 44). С. 8–9. (До 95-річчя від заснування Київського національного університету технологій і дизайну). URL: <https://elar.khmnu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/f9b8b1db-5f5b-40f8-a760-b22240ee6f67/content> (дата звернення: 16.02.2026).

12. Гуревич Р., Глуханюк В. Наступність змісту трудового навчання (технологій) і професійної підготовки в закладах фахової передвищої освіти. *Сучасні педагогічні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців у закладах фахової передвищої освіти: досвід, проблеми, перспективи* : матеріали Всеукр. наук.-метод. конф. (м. Вінниця, 28 берез. 2025 р.). Вінниця : ФОП Рогальська І. О., 2025. Вип. № 6 (11). С. 12–15.

13. Гуревич Р., Опушко Н. Наступність змісту трудового навчання (технологій) і професійної підготовки. *Технологічна освіта: сучасні реалії та перспективи розвитку* : тези доп. XIV Міжнар. наук.-практ. конф. пам'яті академіка Дмитра Тхоржевського (м. Київ, 28 лют. 2025 р.). *Актуальні питання графічної підготовки: теорія, практика та шляхи розвитку*», присвяченої пам'яті член-кореспондента НАПН України Віктора Сидоренка : XI Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Київ, 1 берез. 2025 р.) / за заг. ред. Д. Кільдерова, В. Харламенко ; Укр. держ. ун-т ім. Михайла Драгоманова. Київ, 2025. С. 69–75.

URL: <https://enpuihb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/95cf9ca9-baef-41cc-91b9-9a3e659c2e51/content> (дата звернення: 16.02.2026).

14. Гуржій А., Карташова Л., Зайчук В. Адаптивне освітнє середовище: особливості застосування штучного інтелекту. *Наука та освіта* : зб. пр. XIX Міжнар. наук. конф. (м. Хайдусобосло, Угорщина, 15–22 січ. 2025 р.) / Хмельниц. нац. ун-т. Угорщина, 2025. С. 8–13. URL: <https://iftomm.ho.ua/docs/SE-2025.pdf#page=65> (дата звернення: 16.02.2026).

15. Гуржій А., Карташова Л., Зайчук В. Штучний інтелект у професійній освіті: нові можливості та виклики. *Сучасні досягнення в науці та освіті* : зб. пр. XX Міжнар. наук. конф. (м. Нетанія (Ізраїль), 18–25 верес. 2025 р.) / Хмельниц. нац. ун-т. Ізраїль, 2025. С. 56–61. URL: <https://iftomm.ho.ua/docs/MASE-2025.pdf#page=56> (дата звернення: 16.02.2026).

16. Гуржій А. М., Пригодій М. А. Інноваційні цифрові рішення у підготовці фахівців для Індустрії 5.0. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи* = Profesional development of personality: Problems and perspectives : матеріали доп. XIII Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 06–07 листоп. 2025 р.) : у 2 ч. / М-во освіти і науки України, Хмельниц. нац. ун-т ; [редкол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич, І. В. Андросчук та ін.]. Хмельницький : ХНУ, 2025. Ч. 1. С. 158–159. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747260> (дата звернення: 16.02.2026).

17. Гуржій А. М., Пригодій М. А. Роль цифрових технологій у досягненні цілей сталого розвитку Організації Об'єднаних Націй. *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* : матеріали VII Міжнар. конф. (м. Київ, 14 листоп. 2024 р.) / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ : Ліра-К, 2025. С. 122–125. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744471> (дата звернення: 16.02.2026).

18. Козяр М. М. Професійна підготовка майбутніх рятувальників в умовах війни. *Особистість в екстремальних умовах* : матеріали XII Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Львів, 23 квіт. 2025 р.) / [редкол.: Р. І. Сірко та ін.] ; Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності. Львів, 2025. С. 180–182. URL: <https://indico.ldubgd.edu.ua/event/64/attachments/798/1042/Збірник%202025%20%281%29.pdf> (дата звернення: 16.02.2026).

19. Козяр М. М., Гембар М. А. Психоемоційний стан дітей військовослужбовців в умовах війни: виклики, підходи та значення тренінгових програм. *Цивільний захист в умовах війни* : зб. тез доп. I Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Львів, 17–18 квіт. 2025 р.) / [редкол.: В. Лоїк та ін.] ; Львів. держ. ун-т безпеки життєдіяльності ДСНС України. Львів : ЛДУ БЖД, 2025. С. 252–254. URL: <http://repositsc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/24917/1/Collection%20of%20abstracts%20of%20the%20First%20International%20Scientific%20and%20Practical%20Conferenc e%2C%20Lviv%2C%2017-18%20April%202025.pdf> (дата звернення: 16.02.2026).

20. Курок В. П. Інноваційний підхід до підготовки майбутніх учителів технологій в контексті вимог НУШ. *Освіта і наука XXI століття* : зб. матеріалів звіт. наук.-практ. конф. викладачів (м. Глухів, 27–28 берез. 2025 р.) / за заг. ред. проф. Г. В. Луценка. Глухів, 2025. Ч. 1. Вища школа. С. 21–22. URL:

<https://drive.google.com/file/d/1qTjctttGfHYVd3i7EzUq7RwNsORfh57E/view> (дата звернення: 16.02.2026).

21. Курок В. П., Коротич А.В. Принципи підготовки майбутніх педагогів професійного навчання до інноваційної діяльності. *Актуальні проблеми організації освітнього процесу в умовах сьогодення* : матеріали II Всеукр. студент. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Чернігів, 17 квіт. 2025 р.) / [редкол. : Н. Носовець та ін.] ; Навч.-наук. ін-т проф. освіти та технологій Нац. ун-ту «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2025. С. 22–24. URL: <https://drive.google.com/file/d/1v6usY3RrnLbqw3SpmOZlAwZXcW1i2uBW/view> (дата звернення: 16.02.2026).

22. Курок В. П., Петрикей О. Ю. Застосування навчального тренінгу у процесі підготовки фахівців економічної сфери в закладах вищої освіти. *Актуальні проблеми організації освітнього процесу в умовах сьогодення*: матеріали II Всеукр. студент. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Чернігів, 17 квіт. 2025 р.) / [редкол.: Н. Носовець Н. та ін.] ; Навч.-наук. ін-т проф. освіти та технологій Нац. ун-ту «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2025. С. 38–39. URL: <https://drive.google.com/file/d/1v6usY3RrnLbqw3SpmOZlAwZXcW1i2uBW/view> (дата звернення: 16.02.2026).

23. Курок В. П., Химан Г. П. Підготовка майбутніх психологів у закладах вищої освіти в руслі вимог сьогодення. *Актуальні проблеми організації освітнього процесу в умовах сьогодення*: матеріали II Всеукр. студент. наук.-практ. інтернет-конф. (м. Чернігів, 17 квіт. 2025 р.) / [редкол.: Н. Носовець та ін.] ; Навч.-наук. ін-т проф. освіти та технологій Нац. ун-ту «Чернігівський колегіум» ім. Т. Г. Шевченка. Чернігів, 2025. С. 107–108. URL: <https://drive.google.com/file/d/1v6usY3RrnLbqw3SpmOZlAwZXcW1i2uBW/view> (дата звернення: 16.02.2026).

24. Ловейкін В. С., Почка К. І., Почка О. Б. Метод реалізації комбінованого динамічного режиму руху роlikової формульовної установки. *Science and society: tools of modern innovative development: Proceedings of the XVIII International Scientific and Practical Conference* (Bilbao, Spain, May 06–09, 2025). Bilbao, Spain, 2025. Р. 113 – 122. URL: <https://isg-konf.com/wp-content/uploads/2025/05/SCIENCE-AND-SOCIETY-TOOLS-OF-MODERN-INNOVATIVE-DEVELOPMENT.pdf> (дата звернення: 16.02.2026).

25. Ничкало Н. Г. Освіта в Україні в умовах воєнного стану. *Неперервна педагогічна освіта XXI століття* : зб. матеріалів XXII Міжнар. пед.-мистец. читань пам'яті проф. О. П. Рудницької / [редкол.: Н. Г. Ничкало та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : Талком, 2025. Вип. 8(20). С. 9–14. URL: <https://ipood.com.ua/e-library/programi-i-zbirniki-materialiv/neperervna-pedagogchna-osvta-hh-stolttya---2025/> (дата звернення: 16.02.2026).

26. Ничкало Н. Г. Прогресивні ідеї і філософсько-педагогічні дії – джерело наукового поступу. *Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи* = Profesional Development of Personality: Problems and Perspectives : матеріали доп. XIII міжнар. наук.-практ. конф. (м. Хмельницький, 06–07 листоп. 2025 р.) : у 2 ч. / М-во освіти і науки України, Хмельниц. нац. ун-т. ; [редкол.: Н. Г. Ничкало, В. О. Радкевич,

І. В. Андрощук та ін.]. Хмельницький : ХНУ, 2025. Ч. 1. С. 15–18. URL: https://drive.google.com/file/d/1ZwgJAnCJEgx5jNDfFUEUGS3iAEm_Fi/view (дата звернення: 16.02.2026).

27. Педагогічні умови формування конкурентоспроможності майбутніх бакалаврів у галузі графічного дизайну / А. М. Гуржій, В. О. Зайчук, Т. М. Сорочан. ... І. С. Войтович. *Наука та освіта* : зб. пр. XIX Міжнар. наук. конф. (м. Хайдусобосло, Угорщина, 15–22 січ. 2025 р.) / Хмельниц. нац. ун-т. Угорщина, 2025. С. 64–67. URL: <https://iftomm.ho.ua/docs/SE-2025.pdf#page=65> (дата звернення: 16.02.2026).

28. Почка К. І. Питання активізації самостійної роботи студентів при вивченні Теорії механізмів і машин в КНУБА. *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* : матеріали VII Міжнар. конф. (м. Київ, 14 листоп. 2024 р.) / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ : Ліра-К, 2025. С. 349–353. URL: https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/zbirnyk-materialiv_7_mizhnarodnoyi-konferentsiyi-knuba-14.11.2024.pdf (дата звернення: 16.02.2026).

29. Почка К. І., Красильник Ю. С. Умови реалізації освітніх та технологічних інновацій в освітньо-професійній програмі «Професійна освіта (Будівництво та зварювання)». *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* : матеріали VII Міжнар. конф. (м. Київ, 14 листоп. 2024 р.) / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ : Ліра-К, 2025. С. 354–363. URL: https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/zbirnyk-materialiv_7_mizhnarodnoyi-konferentsiyi-knuba-14.11.2024.pdf (дата звернення: 16.02.2026).

30. Почка К. І., Пристайло М. О., Балака М. М. Формування вимог до системи контролю та оцінювання програмних результатів навчання. *Актуальні проблеми освітнього процесу в контексті європейського вибору України* : матеріали VII Міжнар. конф. (м. Київ, 14 листоп. 2024 р.) / Київ. нац. ун-т буд-ва і архітектури. Київ : Ліра-К, 2025. С. 364–366. URL: https://www.knuba.edu.ua/wp-content/uploads/2024/12/zbirnyk-materialiv_7_mizhnarodnoyi-konferentsiyi-knuba-14.11.2024.pdf (дата звернення: 16.02.2026).

31. Сотська Г. І. Використання штучного інтелекту у підготовці майбутніх фахівців мистецького профілю у закладах вищої освіти. *Неперервна педагогічна освіта XXI століття* : зб. матеріалів XXII Міжнар. пед.-мистец. читань пам'яті проф. О. П. Рудницької / [редкол.: Н. Г. Ничкало та ін.] ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : Талком, 2025. Вип. 8(20). С. 20–22. URL: <https://ipood.com.ua/e-library/programi-i-zbirniki-materialiv/neperervna-pedagogchna-osvta-hh-stolttya---2025/> (дата звернення: 16.02.2026).

32. Сотська Г. І. Сталий розвиток: економічні, правові, екологічні та педагогічні підходи до розвитку університетів прибережних регіонів. Зб. наук. пр. за матеріалами круглого столу «Актуальні проблеми економіко-правового регулювання екологічних відносин в сучасних умовах» НДІ ПЗІР НАПрН України (м. Харків, 18 верес. 2025 р.) та панельної дискусії «Інновації та сталий розвиток у економіко-правових дослідженнях та стратегія їх реалізації» (23 верес. 2025 р.) в рамках IX Харків. міжнар. юрид. форуму / за ред. С. В. Глібка,

В. Л. Бредіхіної. Харків : НДІ ПЗІР НАПрН України. 2025. С. 168–172. URL: https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2025/09/conf_18.09.2025.pdf (дата звернення: 16.02.2026).

33. Сотська Г. І., Тринус О. В. Змішане навчання у професійній підготовці майбутніх викладачів закладів вищої освіти. *Психолого-педагогічний супровід професійного розвитку суб'єктів педагогічної освіти і освіти дорослих в сучасних реаліях України* : зб. тез матеріалів Звіт. наук.-практ. конф. Ін-ту пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України за 2024 рік (м. Київ, 17–27 квіт. 2025 р.) / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ:, 2025. С. 13–16. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15564419>.

Аналітичні матеріали

1. Авшенюк Н. М., Годлевська К. В., Котун К. В., Постригач Н. О. Тенденції розвитку змісту професійної підготовки вчителів у країнах-членах Організації Економічного Співробітництва і Розвитку : аналіт. матеріали / Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : ІПОД НАПН України, 2025. 240 с.

2. Використання цифрових технологій в освітньому процесі: результати опитування здобувачів професійної освіти (звіт) / [уклад.: В.О. Радкевич, М.А. Пригодій, О.П. Радкевич] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 13 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744397> (дата звернення: 10.02.2026).

3. Використання SMART-комплексів в освітньому процесі: результати опитування педагогічних працівників закладів професійної (професійно-технічної) та фахової передвищої освіти (звіт) / [уклад.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, О. П. Радкевич] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 16 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744390> (дата звернення: 10.02.2026).

4. Гуржій А. М., Пригодій М. А. Методологічні засади проектування цифрової платформи професійної підготовки кваліфікованих робітників : інформ.-аналіт. матеріали / Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2024. 31 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746777> (дата звернення: 28.12.2025).

5. Кручек В. А. Стан та перспективи розвитку професійно-практичної підготовки в системі професійної та фахової передвищої освіти України : інформ.-аналіт. матеріали (за результатами опитування) / Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 32 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.18140611>.

6. Молодь України: виклики та адаптація в умовах воєнного стану: інформаційно-аналітичні матеріали до державної доповіді про становище молоді в Україні / [авт. кол.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, Т. М. Герлянд. ... Л. А. Лупаренко] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : Ін-т проф. освіти НАПН України, 2025. 37 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744908> (дата звернення: 10.02.2026).

7. Працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти: інформаційно-аналітичні матеріали до питання «Про результати моніторингу працевлаштування випускників закладів професійної (професійно-технічної) освіти» засідання колегії Міністерства освіти і науки України / [авт. кол.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, О. А. Тітова. ... Т. М. Герлянд] ; за ред.: В. О. Радкевич, М. А. Пригодія ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : Ін-т проф. освіти НАПН України, 2025. 53 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744949> (дата звернення: 10.02.2026).

8. Проєктування та застосування цифрової платформи професійної підготовки спеціалістів : інформ.-аналіт. матеріали / [авт. кол.: М. А. Пригодій, А. М. Гуржій, Л. А. Лупаренко. ... В. Ю. Белан] ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 37 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746840/> (дата звернення: 28.12.2025).

9. Психологічний супровід професійної діяльності педагогічних працівників в умовах світових змін: актуальні питання повоєнного відновлення та євроінтеграції України : аналіт. матеріали / [О. М. Ігнатович та ін.] ; за ред. Н. В. Павлик ; Ін-т пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна НАПН України. Київ : ІПООД ім. Івана Зязюна НАПН України. 2025. 391 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747931/10/%D0%A2%D0%95%D0%9A%D0%A1%D0%A2%20аналітичних%20матеріалів_compressed.pdf (дата звернення: 28.12.2025).

10. Розвиток професійної кар'єри вчителя: результати опитування студентів, викладачів закладів вищої освіти та стейкхолдерів системи освіти (звіт) / [уклад.: Т. О. Олефіренко, М. А. Пригодій] ; Укр. держ ун-т ім. Михайла Драгоманова, Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : УДУ ім. Михайла Драгоманова; ІПО НАПН України, 2025. 62 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/744891/> дата звернення: 10.02.2026).

11. Розвиток управлінської компетентності суб'єктів державно-приватного партнерства у сфері професійної (професійно-технічної) освіти : інформ.-аналіт. матеріали за результатами експерименту (2022–2024) / за ред. В. О. Радкевич, С. Г. Кравець, Г. М. Романової ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ : ІПО НАПН України, 2025. 132 с. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.14979749>.

12. Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект в сучасному освітньому просторі : інформ.-аналіт. матеріали до заг. зборів НАПН України / В. О. Радкевич, М. А. Пригодій, Л. А. Лупаренко. ... В. А. Кручек ; Ін-т проф. освіти НАПН України. Київ, 2025. 17 с. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746629/> (дата звернення: 10.02.2026).

XV.5. ВІДДІЛЕННЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наукова продукція

Монографії

1. Андрущенко В. П. Просвітницька одісея розуму : монографія. Київ : Знання України, 2025. 524 с.

2. Бакіров В. С. Українці за кордоном: адаптація, інтеграція, повернення *Українське суспільство в умовах війни. Рік 2025* : колективна монографія / С. Дембіцький, Л. Бевзенко, Г. Чепурко [та ін.] ; за ред.: Є. Головахи, С. Дембіцького. Київ : Ін-т соціології НАНУ, 2025. С. 220–244. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Avtorskyi_kolektyv/Ukrainske_suspilstvo_v_umovakh_viiny_Rik_2025/.

3. Політики і стратегії досягнення конкурентоспроможної якості вищої освіти України в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції та післявоєнного відновлення: монографія / О. Воробйова, К. Жданова, В. Іванова, В. Луговий, О. Паламарчук, О. Слюсаренко, Ж. Таланова; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 119 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-52-6-2025>.

4. Політики та стратегії розвитку університетів у контексті післявоєнного відновлення: синергія соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки: монографія / Мелков Ю.О., Гаврилюк А.М., Зінченко В.В., Вітренко Ю.М., Ворона В.О.; за ред. Ю.О. Мелкова. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 96 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-49-6-2025>.

5. Губерський Л. В. Гуманітарна освіта у вимірах сучасних цивілізаційних викликів. *Соціокультурні практики протидії загрозам російської збройної агресії* : монографія / за заг. ред. Л. В. Губерського. Вінниця : Сергійчук М. І., 2025. С. 7–30.

6. Соціокультурні практики протидії загрозам російської збройної агресії. Монографія / за заг. ред. Л.В. Губерського. В.: ПП Сергійчук М. І., 2025. 258 с.

7. Дічек Н., Саух П., Загородня А. Філософсько-педагогічна думка України: аспекти ретроаналізу націєтворення [Електронний ресурс] : хрестоматія / за наук. ред. Н. П. Дічек. Київ : Педагогічна думка, 2025. 487 с. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746600/1/KNhrestomatia_2025.pdf.

8. Загірняк Д. М., Беспарточна О. І. Оптимізація організаційного забезпечення системи внутрішнього моніторингу якості освітніх програм. *Інноваційний університет і лідерство: проєкт і мікропроєкти – VI*. Варшава : Fundacja «Instytut Artes Liberales», 2025. Р. 387–401.

9. Коцур В. В. Вплив організацій громадянського суспільства на політичні державотворчі процеси в країнах Балтії. *Влада і громадянське суспільство у країнах світу: досвід взаємодії* : монографія / за ред. О. М. Майбороди. Київ : ІПіЕнд НАН України, 2025. Розділ 3. С.139–176. URL: <https://ipien.gov.ua/publication/vlada-i-hromadianske-suspilstvo-u-krainakh-svitu-dosvid-vzaiemodii/>.

10. Формування політики оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки в умовах післявоєнного відновлення країни: монографія. / І. Драч, О. Петрое, О. Бородієнко, І. Регейло, Н. Приходькіна, О. Слободянюк, М. Саюк; за ред. І. Драч, І. Регейло. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 154 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-54-0-2025>.

11. Медіаторчість : монографія. Т. 2 / Д. С. Файвішенко, Є. В. Шкуров, О. В. Добродум [та ін.] ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т,

2025. 356 с. (Серія : Медіалогія). DOI: <https://doi.org/10.31617/m.knute.2025-31>.

12. Саух П., Білецький І. Психологія менеджменту ЗВО в умовах віддаленого навчального процесу. *Віддалене навчання в Україні : реалії, виклики, перспективи* : колективна монографія / за заг. ред.: І. В. Білецького, В. В. Воронька, О. О. Тележкіна. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2025. С. 70–94. URL: https://eprints.kname.edu.ua/67971/1/Віддалене%20навчання_монографія.pdf.

13. Саух П., Воронько В. Світовий досвід віддаленого навчання в українських закладах освіти. *Віддалене навчання в Україні: реалії, виклики, перспективи* : колективна монографія / за заг. ред.: І. В. Білецького, В. В. Воронька, О. О. Тележкіна. Харків : Видавництво Іванченка І. С., 2025. С. 5–30. URL: https://eprints.kname.edu.ua/67971/1/Віддалене%20навчання_монографія.pdf.

14. Системний аналіз стану та перспектив відновлення і розвитку зруйнованої війною енергетики України [Електронний ресурс] : монографія / Б. І. Мокін, О. Б. Мокін, Д. О. Шалагай. Вінниця : ВНТУ, 2025. 102 с. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/50119/188947.pdf?sequence=2&isAllowed=y>.

15. Політики і стратегії підвищення інклюзивності української вищої освіти у післявоєнний період: монографія / О. Оржель, М. Бойченко, І. Грищенко, Г. Ковальчук, О. Петроє, С. Цимбалюк, Н. Шофолова; за ред. О. Оржель. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 107 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-57-1-2025>.

16. Співаковський О., Омельчук С., Мальчикова Д. Антикризисний менеджмент сучасного університету: освітній спротив, стійкість і розвиток у воєнний час : монографія. Суми : Університетська книга, 2025. 362 с. URL: <https://ekhsuir.kspu.edu/handle/123456789/21574>.

17. Теоретичні засади розвитку інноваційної діяльності університетів у контексті стійкого розвитку : монографія / Ю. Скиба, О. Жабенко, В. Ковтунець, О. Отич, Л. Червона О. Ярошенко; за ред. Ю. Скиби. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 127 с. DOI <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-53-3-2025>.

18. Andrushchenko V. In Search of Freedom. Historiosophy of Ukrainian Culture from Ancient Times to the Present day / edit. A. Yurkiv. Krakow : Wydawnictwo Naukowe UKEN, 2025. 746 p.

19. Khovrak I., Zagirniak D., Khovrak I. Adaptacja wzorców komunikacji uczelni wyższych do wyzwań czasu wojny. Doświadczenia uczelni ukraińskich. *Doświadczenia polikryzysu. Dyskusje o zarządzaniu organizacjami w warunkach niepewności* : monografia / Dziubińska A. Wrocław : Wydawnictwo Akademii Górnośląskiej, 2025. Pp. 201–216.

20. Zagirniak D., Matuzko D. Ethical leadership and governance: examining the role of governance structures in advancing ESG principles at Kremenchuk Mykhailo Ostrohradskyi National University. *Resilient and Sustainable Future: ESG in Higher Education* : Scientific monograph. Riga, Latvia : Baltija Publishing, 2024. P. 194–211. URL: https://www.researchgate.net/publication/388703421_Resilient_And_Sustainable_Future_ESG_In_Higher_Education.

21. Alexander V. Chalyi. “What is Medicine? Basic Principles of Physics in Medicine and Beyond”. Scientific monograph. Springer Nature, Швейцарія AG.

Навчальна продукція

Підручники

1. Бакіров В. С. Соціальні комунікації у суспільному житті. *Сучасні соціальні комунікації* : підручник / В. С. Бакіров, Т. М. Байдак, В. І. Болотова [та ін.] ; за ред. В. С. Бакірова. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. 321 с. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/41c65d1d-7a4e-4024-b30f-73d2baf548ff>.

2. Бакіров В. С., Трифонов Р. А., Субота М. М. Актуалізація міжкультурних комунікацій. *Сучасні соціальні комунікації* : підручник / В. С. Бакіров, Т. М. Байдак, В. І. Болотова [та ін.] ; за ред. В. С. Бакірова. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. С. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/41c65d1d-7a4e-4024-b30f-73d2baf548ff>.

3. Бакіров В. С. Бізнес-комунікації. *Сучасні соціальні комунікації* : підручник / В. С. Бакіров, Т. М. Байдак, В. І. Болотова [та ін.] ; за ред. В. С. Бакірова. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. С. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/41c65d1d-7a4e-4024-b30f-73d2baf548ff>.

4. Бакіров В. С. Сучасні наукові комунікації. *Сучасні соціальні комунікації* : підручник / В. С. Бакіров, Т. М. Байдак, В. І. Болотова [та ін.] ; за ред. В. С. Бакірова. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/41c65d1d-7a4e-4024-b30f-73d2baf548ff>.

5. Бакіров В. С. Комунікативне супроводження вищої освіти. *Сучасні соціальні комунікації* : підручник / В. С. Бакіров, Т. М. Байдак, В. І. Болотова [та ін.] ; за ред. В. С. Бакірова. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/41c65d1d-7a4e-4024-b30f-73d2baf548ff>.

6. Бакіров В. С., Калашникова А.О. Комунікації в художній культурі. *Сучасні соціальні комунікації* : підручник / В. С. Бакіров, Т. М. Байдак, В. І. Болотова [та ін.] ; за ред. В. С. Бакірова. Харків : Харківський національний університет імені В. Н. Каразіна, 2025. С. URL: <https://ekhnuir.karazin.ua/items/41c65d1d-7a4e-4024-b30f-73d2baf548ff>.

7. Згуровський М. З., Зайченко Ю. П. Системи і методи штучного інтелекту : підручник / НАН України ННК ІПСА КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ : Академперіодика, 2025 744 с. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Zhurovskiy_Mykhailo/Systemy_i_metody_shtuchnoho_intelektu/.

8. HoReCa : навч. посіб. Т. 4. Професійне обладнання / А. А. Мазаракі, Н. І. Ведмідь, Т. І. Юдіна [та ін.] ; за ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. 228 с. DOI: <https://doi.org/10.31617/np.knute.2025-278>.

9. HoReCa : підручник. Т. 7. Економіка / Л. А. Бовш, М. Г. Бойко, М. В. Босовська [та ін.] ; за наук. ред. А.А. Мазаракі. Київ: Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. 480 с.

Навчальні посібники

1. Воробйова О., Жданова К., Іванова В., Луговий В., Паламарчук О., Слюсаренко О., Таланова Ж. Моделі та механізми модернізації структури вищої освіти як умови досягнення її конкурентоспроможності та подолання кваліфікаційного розриву між вищою освітою та ринком праці в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції. *Механізми забезпечення та вдосконалення якості вищої освіти в контексті стійкого розвитку в умовах євроінтеграції*: навч. посіб. / за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2025.

2. Механізми оцінювання якості дослідницької діяльності університетів на основі принципів і підходів відкритої науки: навчальний посібник / І. Драч, О. Петроє, І. Регейло, О. Бородієнко, Н. Приходькіна, О. Слободянюк, М. Саюк; за ред. І. Драч, О. Петроє. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 70 с. DOI <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-56-4-2025>.

3. Дорожня карта підвищення інклюзивності вищої освіти України під час повоєнного відновлення: навчальний посібник / О. Ю. Оржель, Г.О. Ковальчук, О.М. Петроє, С.А. Цимбалюк, Н.М. Шофолова; за заг. наук. ред. О.Ю. Оржель. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 63 с. DOI <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-50-2-2025>.

4. Модель університету післявоєнного відновлення в контексті синергії соціальних і інституційних трансформацій вищої освіти, науки та економіки: навчальний посібник / Ю.О. Мелков, А.М. Гаврилюк, В.В. Зінченко, Ю.М. Вітренко, В.О. Ворона; за ред. Ю.О. Мелкова. Київ: Інститут вищої освіти НАПН України, 2025. 49 с. DOI: <https://doi.org/10.31874/978-617-7486-58-8-2025>.

5. Загірняк М. В., Риков Г. Ю. Основи теорії електричних апаратів: навч. посіб. Кременчук: Кременчуц. нац. ун-т ім. Михайла Остроградського, 2025. 284 с.

6. . Топузов О. М., Цепенда І. Є. Навчальна книга й освітній процес: національні основи, практика, досвід: навч. посіб. / за наук. ред. О. М. Топузова. Київ, 2025. 256 с. Серія «Наукова школа».

Збірники наукових праць, матеріали конференцій

1. Андрущенко В. П. Передмова. *Вибрані праці*: збірник наукових праць / Синьов Віктор Миколайович; редкол.: В. П. Андрущенко (голова), Г. М. Торбін, І. С. Маркусь [та ін.]; упоряд. І. О. Сасіна. Київ: Вид-во УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. С. 5–7. URL: <https://enpui.udu.edu.ua/handle/123456789/49435>.

2. Войцеховська О. О., Мокін Б. І., Мокін О. Б. Інформаційна технологія для підвищення точності вимірювання параметрів швидкоплинних процесів [Електронний ресурс]. *Інформаційно-комунікаційні технології для перемоги та відновлення*: XXIV Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 11–12 листопада 2025 р. Київ: Юстон, 2025. С. 92–95. URL: https://itgip.org/wp-content/uploads/2025/11/1_zbirka_2025_dlja-sajtu.pdf.

3. Губерський Л. В. Сучасна філософія гуманітарного знання: основні траєкторії. *Філософія людяності в освіті, науці та житті*: зб. наук. матеріалів круглого столу, присвяченого пам'яті професора Анатолія Олексійовича

Приятельчука (м. Київ, 25 квіт. 2025 р.) / редкол. А. Є. Конверський, Л. В. Губерський, [та ін.]. Київ : ВАДЕКС, 2025. С. 8–13. URL: <https://dphs.univ.kiev.ua/files/ks2025.pdf>

4. Загірняк Д. М., Певнєв С. О. Цифрові інструменти комунікації як чинник ефективності управління віртуальними командами. *Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства* : матеріали XXXII Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих учених (Кременчук, 23–24 квітня 2025 р.). Кременчук : КрНУ імені Михайла Остроградського, 2025. С. 189–190.

5. Загірняк Д. М., Стефківська Ю. В. Інституціоналізація АПК України як ефективний засіб забезпечення сталого розвитку в умовах воєнного стану і повоєнний період. *Economics, finance, accounting and management: current issues and development prospects : International scientific-practical conference : conference proceedings* (Aarhus, Denmark, March 11, 2025). Aarhus, Denmark: Scholarly Publisher ICSSH, 2025. 51 p. P. 17–19.

6. Загірняк М., Ткач М. Осушувач повітря на основі елементів Пельтьє у дегідраторях: теоретичний аналіз. *XXXII Міжнародна науково-практична конференція студентів, аспірантів та молодих учених «Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства»* : матеріали конференції. Кременчук : КрНУ, 2025. С. 122–124.

7. Матузко Д. О., Загірняк Д. М. Діджиталізація внутрішньої системи управління якістю вищої освіти в аспекті європейської інтеграції і сталого розвитку українських ЗВО. *Актуальні проблеми життєдіяльності суспільства* : матеріали XXXII Міжнар. наук.-практ. конф. студентів, аспірантів та молодих учених (Кременчук, 23–24 квітня 2025 року). Кременчук : КрНУ імені Михайла Остроградського, 2025. С. 195–196.

8. Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні [Електронний ресурс] : матеріали XVI Міжнар. бізнес-форуму (Київ, 21 берез. 2025 р.) / відп. ред. А. А. Мазаракі. Київ : Держ. торг.-екон. ун-т, 2025. 109 с. URL: <https://ur.knute.edu.ua/server/api/core/bitstreams/99dbae76-3f4a-4423-9474-b6be16eda92e/content>. Укр. та англ. мовами.

9. Саух П. Ю. Місія історичної пам'яті як репрезентативної форми дійсності, консолідації й стійкості суспільства. Український контекст [Електронний ресурс]. *Історія та філософія освіти в незалежній Україні: освітній й освітньо-філософські аспекти формування історичної пам'яті* : зб. матеріалів Всеук. наук.-практ. конф. 20 червня 2025 р. м. Київ / Ін-т педагогіки НАПН України ; [редкол.: Топузов О. М., Дічек Н. П., Ладоня К. Ю. ; за наук. ред. Дічек Н.П.]. Київ : Ін-т пед. НАПН України 2025. С. 16–19. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746431/1/Tezy_2025-Сауха%20П.Ю.%20С.15-19.pdf.

10. Саух П. Ю., Саух І. В., Саух Ю. П. Problems of forming the creative managetial competence of the head of on educational institution in the context of the transformation process. *Current of the and international Scientific Conference* (Nottingham, United Kingdom, 26 june 2025). United Kingdom : Lulu Press Inc., 2025. р. 57–60. URL: https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/747354/1/re-26.06.2025_Тези%20Сауха%20Ю.П._-57-60.pdf.

11. Саух П. Ю., Саух І. В., Саух Ю. П. Кваліфікаційний розрив (skills Gap) як глобальна проблема трансформаційного процесу освітньої системи і шляхи його подолання. Український контекст. *Global Trends in Science: Research. Innovation and Development* : Collektion of Scientific Papers with the Proceedings of the international Scientific and Practical Conference (23.05.2025. Varna, Bulgaria) / European Science Space. Bulgaria, 2025. Pp. 210–216. URL: https://www.eoss-conf.com/wp-content/uploads/2025/06/Varna_Bulgaria_23.06.25.pdf.
12. Zagirnyak M., Drahobetskyi V., Salenko Y, Maslov O., Moloshtan D. The justification of the design of the gearbox in the drive system of an electric vehicle. *Zastosowania Elektromagnetyzmu we Współczesnej Inżynierii i Medycynie* : Materiały XXXIVSymposium Srodowiskowe PTZE. Jaroszwice, Poland, 8-11 June 2025. Warszawa, 2025. P. 269–271. URL: https://ptze.pl/wp-content/uploads/2025/10/PTZE_2025_materiały-konferencyjne_Jaroszwice_.pdf.
13. European Integration of Ukraine' Higher Education in the context of Bologna Process. Bologna Process Principles and Tools. EHEA Values: Conference Proceedings. XIV International conference (6-7 November 2025). – Kyiv: Institute of Higher Education of the NAESU, NEO – Ukraine, 2025. 170 p. URL: <https://ihed.org.ua/publications/>; <https://erasmusplus.org.ua/library/>.
14. Zagirnyak M. Analytical determination of magnetic field intensity and total Permeance in shell-type systems with symmetrical c-shaped poles. *Zastosowania Elektromagnetyzmu we Współczesnej Inżynierii i Medycynie* : Materiały XXXIVSymposium Srodowiskowe PTZE. Jaroszwice, Poland, 8-11 June 2025. Warszawa, 2025. P. 267–268. URL: https://ptze.pl/wp-content/uploads/2025/10/PTZE_2025_materiały-konferencyjne_Jaroszwice_.pdf.
15. Війна Росії проти України: від гібридних форм до геноцидних практик : матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (9 грудня 2024 року) / за заг. ред. В. В. Коцура ; укладач Левченко М. Переяслав, 2024. 340 с. URL: <http://repositc.nuczu.edu.ua/bitstream/123456789/23766/1/Збірник.pdf>.

Статті

1. Андрущенко В. П. Освіта «темних часів» російсько-царської та більшовицько-путінської імперії: подолання як вихід із кризи. *Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис*. 2025. № 1. С. 5–11. URL: <http://journals.udu.kyiv.ua/index.php/vou/article/view/277>.
2. Андрущенко В. П. Модернізація української освіти: орієнтація на Європу, перемогу та гуманітарні цінності. *Партнерство заради майбутнього. Із досвіду міжнародного співробітництва факультетів та інститутів університету під час війни*. Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. С. 154–166. URL: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/c307fd8e-e5bf-4b74-aeed-94085b2914b0>.
3. Андрущенко В. П. Після війни: контури української освіти (спроба прогностичного аналізу). *Освіта і суспільство*. 2025. № 2. С. 28–29. URL: <https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/a5375c3f-e80f-4773-87da-8ac5d14070ba/content>.

4. Андрущенко В. П. Просвітництво майбутнього. *Вища освіта України : теоретичний та науково-методичний часопис*. 2025. № 2. С. 5–16. URL: <https://enpuir.udu.edu.ua/entities/publication/04b32f5c-5c94-48cd-bebf-7c41426365f8>.
5. Бакіров В. С. Травмований соціум: інтеграція соціологічної та психологічної оптик. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*, 2025. 3. С. 206–223. URL: <https://stmm.in.ua/archive/ukr/2025-3/13.pdf>.
6. Божинська М., Гриньова М. Критерії та показники навчальних досягнень учнів у формуальному оцінюванні інтегрованого курсу природничих наук в умовах змішаного навчання [Електронний ресурс]. *Адаптивне управління: теорія і практика*. 2025. Вип. 20 (39). С. 1–14. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-20\(39\)-07](https://doi.org/10.33296/2707-0255-20(39)-07).
7. Гриньова М. Кар'єрний розвиток науково-педагогічних працівників в Україні: бар'єри та можливості. *Наукові інновації та передові технології*. 2025. 1 (41). С. 786–795. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1\(41\)-786-795](https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-1(41)-786-795).
8. Гриньова М., Шуліка О. Роль інформаційної культури у професійній підготовці вчителів інформатики. *Витоки педагогічної майстерності*. 2025. № 35. С. 53–58. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.35.330978>.
9. Гриньова М., Бунецька І., Кононец Н. Професійна підготовка бакалавров електронної інформатики та технологій: особливості китайської системи освіти. *Витоки педагогічної майстерності*. 2025. № 36. С. 32–38. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.36.339367>.
10. Гриньова М., Дудник Є. Етапи формування навичок гри на ударних інструментах учнів мистецьких ліцеїв. *Педагогічні науки : зб. наук. пр.* 2025. № 111. С. 25–31. DOI: <https://doi.org/10.32999/ksu2413-1865/2025-111-4>.
11. Гриньова М., Кузьменко Г. Інтеграція мобільних технологій у фізичну STEM-освіту: можливості та перспективи [Електронний ресурс]. *Адаптивне управління: теорія і практика*. 2025. Вип. 20 (39). С. 1–16. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-20\(39\)-17](https://doi.org/10.33296/2707-0255-20(39)-17).
12. Гриньова М., Орлов О. Цифрові освітні платформи як навчальний і методичний ресурс підготовки майбутніх учителів-філологів. *Інноваційна педагогіка*. 2025. № 83 (2). С. 202–205. DOI: <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2025/83.2.39>.
13. Гриньова М., Рубан О., Бабенко І., Школяр С. Аналіз індивідуальних складників формування вокально-хорової культури у процесі підготовки майбутніх фахівців музичного мистецтва [Електронний ресурс]. *Адаптивне управління: теорія і практика*. 2025. Вип. 20 (39). С. 1–16. DOI: [https://doi.org/10.33296/2707-0255-20\(39\)-18](https://doi.org/10.33296/2707-0255-20(39)-18).
14. Губарь О., Гриньова М. Формування навичок взаємодії студентів педагогічних закладів у контексті вивчення освітнього компоненту «Основи інклюзивної освіти». *Витоки педагогічної майстерності*. 2025. № 35. С. 58–65. DOI: <https://doi.org/10.33989/2075-146x.2025.35.330979>.
15. Губарь О., Пахомова Н., Гриньова, М. Підготовка студентів з інвалідністю в умовах інклюзивного освітнього простору закладу вищої освіти:

реалії та перспективи. *Inclusion and Diversity*. 2025. № 6. С. 10–18. DOI: <https://doi.org/10.32782/inclusion/2025.6.2>.

16. Губерський Л. В., Шашкова Л. О. Концептуально-методологічні підходи соціальної філософії науки: міждисциплінарний вимір. *Interdisciplinary studies of complex systems*. 2025. № 26. С. 91–102. DOI: <https://doi.org/10.31392/iscs.2025.26.91>.

17. Загірняк Д. М., Ховрак І. В. Адаптивний ризик-менеджмент у стратегічному розвитку інформаційно-комунікаційного середовища закладів вищої освіти [Електронний ресурс]. *Ефективна економіка*. 2025. № 9. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105.2025.9.29%20>.

18. Загірняк Д., Певнєв С. Гібридна та віртуальна співпраця: дослідження нових підходів до організації праці та управління командами. *Вісник Національного технічного університету «Харківський політехнічний інститут» (економічні науки)*. 2025. Вип. (6). С. 36–41. URL: <http://es.khpi.edu.ua/article/view/347589>. DOI: <https://doi.org/10.20998/2519-4461.2025.6.36>.

19. Загірняк Д., Певнєв С. Масштабування віртуальних команд в умовах цифрової трансформації та глобалізації: чинники ефективності та оптимальні підходи. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2025. № 5 (154). С. 57–64.

20. Загірняк М. В., Гладир А. І., Ноженко В. Ю., Загірняк Д. М. Порівняльний аналіз стратегій інтернаціоналізації у навчальній та дослідницькій діяльності Кременчуцького національного університету імені Михайла Остроградського та Університету Лестера [Електронний ресурс]. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2025. Вип. 7 (2). С. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7236>.

21. Загірняк М. В., Загірняк Д. М., Драгобецький В. В., Кулинич В. Д. Кулинич С. Випереджувальна педагогіка як напрям розвитку сучасних технологій освітнього процесу. *Вісник КрНУ імені Михайла Остроградського*. 2025. № 6. С. 74–89.

22. Золотарьова І. О., Луговий В. І., Таланова Ж. В., Шаров О. І. Розвиток інклюзивного освітнього середовища на основі студентоцентрованого підходу в умовах надзвичайних ситуацій. *Перспективи та інновації науки* (Серія «Педагогіка»). 2025. № 12 (58). С. 737–749. DOI: [https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-12\(58\)](https://doi.org/10.52058/2786-4952-2025-12(58)).

23. Кірін Р. С., Гутий Б. В., Дніпров О. С. Оптимізація правових механізмів захисту інтелектуальної власності у сфері штучного інтелекту та цифрових технологій [Електронний ресурс]. *Український політико-правовий дискурс*. 2025. Вип. 9. С. 1–21. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.15081410>.

24. Kivalov, S. (2025). Maritime Activities and Energy Security: Contemporary Challenges and Multifaceted Interactions. *Lex Portus*, 11(4), 23–33. <https://doi.org/10.62821/lp11402>.

25. Луговий В. І., Слюсаренко О. М., Таланова Ж. В. Кластеризація взаємодії вищої освіти та ринку праці: критерій конкурентоспроможності: За матеріалами наукової доповіді на методологічному семінарі НАПН України

«Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти та ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України», 20 листопада 2025 р. [Електронний ресурс]. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2025. № 7 (2). С. 1–7. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7237>.

26. Луговий В., Слюсаренко О., Таланова Ж. Закон базисної організації компетентностей [Електронний ресурс]. *Українська електронна енциклопедія освіти*. 2025. URL:

https://eduglos.iitta.gov.ua/index.php/Закон_базисної_організації_компетентностей.

27. Луговий В., Слюсаренко О., Таланова Ж. Кваліфікаційний розрив і конкурентний розвиток: проблема балансу конкурентоспроможності в екосистемі «вища освіта – ринок праці». *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2025. № 19. С. 8–26. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2025-19-8-26>.

28. Луговий В., Слюсаренко О., Таланова Ж. Рейтинговий супровід стратегічного розвитку університетів-лідерів: уроки університетської революції в Китаї. *International Scientific Journal of Universities and Leadership*. 2025. № 20. С. 52–72. DOI: <https://doi.org/10.31874/2520-6702-2025-20-52-71>.

29. Мазаракі А., Мельник Т. Зростання невизначеності на світовому ринку в умовах тарифної політики США. *SCIENTIA FRUCTUOSA*. 2025. № 3 (161). С. 4–22. DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(161\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(161)01).

30. Мазаракі А., Мельник Т. Конкурентоспроможність української економіки в реаліях європейської проблематики. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2025. № 1 (138). С. 4–22. DOI: [https://doi.org/10.31617/3.2025\(138\)01](https://doi.org/10.31617/3.2025(138)01).

31. Мокін Б. І., Мокін О. Б., Шалагай Д. О., Мазурук О. В. Авторегресійні моделі процесу повоєнного відновлення та післявоєнного розвитку ВДЕ України, *Вісник ВПІ*. 2025. Вип. 1 (Лют.) С. 58–65. DOI: <https://doi.org/10.31649/1997-9266-2025-178-1-58-65>.

32. Оржель О. Ю., Слюсаренко О. М., Таланова Ж. В. Впровадження результатів міжнародних проєктів Європейського Союзу в контексті забезпечення якості виконання наукових досліджень Інституту вищої освіти НАПН України: за результатами наукової доповіді на засіданні Президії Національної академії педагогічних наук України, 2 квітня 2025 р. [Електронний ресурс]. *Вісник Національної академії педагогічних наук України*. 2025. № 7 (1). С. 1–10. DOI: <https://doi.org/10.37472/v.naes.2025.7116>.

33. Пономаренко В. С., Ястремська О. О. Теоретичні засади організації форсайту в економічних дослідженнях формування стратегій розвитку. *Український журнал прикладної економіки та техніки*. 2025. Т. 10, № 1. С. 203–215. DOI: <https://doi.org/10.36887/2415-8453-2025-1-34>.

34. Akbаш K., Matsak I., Zakusylo O. Some limit theorems for extreme values of Lindley-type processes. *Lith Math* 2025. J 65. P. 1–13. DOI: <https://doi.org/10.1007/s10986-025-09662-6>.

35. Gryshchenko I. Gulevets D., Prokopenko N., Dniprov O., Stadnikov V. The use of geoinformation systems for planning and implementing the restoration of

territorial communities. *Sapienza*. 2025. Vol. 6 (3), art. No. e205025. DOI: <https://doi.org/10.51798/sijis.v6i2.1008>.

36. Gamova I., Mazaraki A., Fayvishenko D. Artificial intelligence in innovative e-marketing. *International Journal of Technology Marketing*. 2025. Vol. 19 (4). P. 425–447. DOI: <https://doi.org/10.1504/IJTMKT.2025.149429>.

37. Kostenko O., Dniprov O., Zhuravlov D., Tykhomyrov O., Vladov S. A New Paradigm of Metaverse Philosophy: From Anthropocentrism to Metasubjectivity. *Philosophies*. 2025. Vol. 10, article 117. P. 1–24. DOI: <https://doi.org/10.3390/philosophies10060117>.

38. Kotsur L., Kotsur V. Development of European Integration Processes in Ukraine and Lithuania. *Revista de Cercetare si Interventie Sociala*. 2025. № 89. P. 82–99. URL: <https://doi.org/10.33788/rcis.89.5>.

39. Kotsur L., Kotsur V. The evolution of legal frameworks IN Lithuanian state formation: historical perspectives and the impact OF European integration PP. *Journal of law and political sciences*. 2025. Vol. 47 (2). P. 333–347. DOI: <https://doi.org/10.5281/zenodo.17240042>.

40. Kotsur V., Dudar V. Interfaith Dialogue as a Tool for Peace-Building in Modern Ukraine (2014–2024). *Pharos Journal of Theology*. 2025. No. 106 (3). DOI: <https://doi.org/10.46222/pharosjot.106.3035>.

41. Kotsur V., Dudar V., Riznyk V., Nosachenko V. Internet platforms in an open educational environment in the organisation of students' independent work. *Humanities Studios*. 2025. Vol. 13, No. 1. DOI: <https://doi.org/10.31548/hspedagog/1.2025.09>.

42. Kysko A., Yunin O., Dniprov O., Fedoriuk L., Boyko A. The Role of International Organizations in setting public safety standards. *Sapienza*. 2025. Vol. 6 (3), art. no. e25055. P. 1–12. DOI: <https://doi.org/10.51798/sijis.v6i3.993>.

43. Lugovyi V., Slyusarenko O., Talanova Zh., Vorobyova O. Digital Transition in Higher Education: European Experience for Ukraine [Електронний ресурс]. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 110, no. 6. P. 240–253. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v110i6.6314>.

44. Lugovyi V., Zagirniak M., Talanova Zh., Zagirniak D. Renewable Energy Industry & War Resiliency and Post-War Recovery of Ukraine: Challenge of Human Resource Development. *Education: Modern Discourses*. 2025. № 8.

45. Mazaraki A., Melnyk T., Banas D. Impact of the EU Energy Markets Transformations on the Ukrainian Economy. *Strategic Planning for Energy and the Environment*. 2025. Vol. 44 (01). P. 133–166. DOI: <https://doi.org/10.13052/spee1048-236.4416>.

46. Mazaraki A., Melnyk T., Losheniuk O. Global Trends in Youth Employment: Key Statistics and Cultural Commentary. *Markets, Globalisation and Development Review*. 2025. № 10(1). DOI: <https://doi.org/10.23860/MGDR-2025-10-01-03>.

47. Mazaraki A., Umantsiv Y. Economy policy in the context of global instability. *SCIENTIA FRUCTUOSA*. 2025. № 1 (159). P. 4–26 DOI: [https://doi.org/10.31617/1.2025\(159\)01](https://doi.org/10.31617/1.2025(159)01).

48. Mykhalchuk N., Zlyvko V., Lukomska S., Ivashkevych E., Kotukh O., Kotsur V., Onufrieva L., Ivashkevych E., Dmeterko N., Dudar O., Halushko L., Kharchenko Y. Psycholinguistic Model of Transformation of Military Identity Under the Influence of the Peculiarities of the Use of the Concept «WAR» in Ukrainian and English Languages. *PSYCHOLINGUISTICS*. 2025. № 38 (1). P. 99–131. DOI: <https://doi.org/10.31470/2309-1797-2025-38-1-99-131>.
49. Ogrodzka-Mazur E., Szafranska A., Saukh P. Yu., Cabanowa M. Identiky Behavionrs, Life plans and University education of future teachers from selected countries of Central and Eastern Europe – visible effects of transformation. *The New Educational Review*. 2024. № 76. P. 11–23. URL: <https://czasopisma.marszalek.com.pl/uploads/periodicals/tner/202402/tner7601.pdf>.
50. Spivakovskiy O., Cherkashyna T., Revenko Ye., Soloveiko O. Artificial Intelligence as a Component of Measuring Students Engagement in Learning in the online Educational Environment of a higer Education Institution. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 106 (2 May). P. 134–149. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v106i2.5965>.
51. Spivakovskiy O., Omelchuk S., Kobets V., Lemeshchuk O. Institutional Regulation of Using AI-Based Services Throug the kano Model: the Case of Kherson State University [Elektronic resurce]. *Information Technologies and Learning Tools*. 2025. Vol. 108 (4 September). P. 129–157. DOI: <https://doi.org/10.33407/itlt.v108i4.6269>.
52. Spivakovsky O., Omelchuk S., Malchykova D. Crisis Response Strategies of Universities During the Ongoing war: Beyond Experience and Responsibilities. *Problems and Perspectives in Management Open source preview*. 2025. № 23(2). pp. 121–135. DOI: [http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23\(2-si\).2025.09](http://dx.doi.org/10.21511/ppm.23(2-si).2025.09).
53. Spivakovsky A., Poltoratskyi M., Lemeshchuk O., Karpov I., Revenko Y. Algorithms for Using online Tutoring as a Tool for Personalization of Learning in an online Educational Environment. *Communications in Computer and Information Scienc eOpen source preview*. 2025. Vol. 2359 CCIS. P. 178–193. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-81372-6_13.
54. Zagirnyak M., Pippuri-Mäkeläinen J., Keränen J., Lindroos T. and others Development of Next Generation Sustainable Electric Traction Motors. *Transport Transitions: Advancing Sustainable and Inclusive Mobility*. 2025. Part F383. P. 233–239. DOI: https://doi.org/10.1007/978-3-031-89444-2_33.
55. Zagirnyak M. Optimization of magnetic field parameters in a system with symmetrical c-shaped poles using conformal mapping. *Przegląd Elektrotechniczny*. 2025. R. 101, № 11. P. 211–216. DOI: <https://doi.org/10.15199/48.2025.11.30>.
56. Zagirnyak M., Kalinov A., Melnykov V., Szczęśny A., Qawaqzeh M.Z., Korzeniewska E. The methods and systems of Fault-Tolerant frequency vector control of induction motors in case of the stator circuit damage. *International Journal of Electrical Power & Energy Systems*. 2025. Vol. 171, October 2025. DOI: <https://doi.org/10.1016/J.IJEPES.2025.110974>.
57. Zagirnyak M., Korenkova T., Kovalchuk V. Mathematical and virtual modeling of operating modes of electrohydraulic units with automated electric drive.

Przegląd Elektrotechniczny. 2025. R. 101, № 11. P. 199–204. DOI: <https://doi.org/10.15199/48.25.11.28>.

58. Zakusylo O. K. Some issues of the secretary problem with random lifetimes of scanned objects. *Theory of Stochastic Processes*. 2025. Vol. 29 (45), no.1. P. 118–128. DOI: <https://doi.org/10.3842/tsp-2495432112-85>.

Авторські свідоцтва, патенти

1. Одноступінчастий планетарний редуктор з двовінцевими сателітами : патент України на корисну модель №160144 : МПК F16H 3/74 (2006.01) F16H 3/56 (2006.01) / Загірняк М. В., Драгобецький В. В., Саленко Ю. С., Маслов О.Г., Молоштан Д.В. – и 2025 00836 заявл. 25.02.2025 ; опубл. 06.08.2025, Бюл. № 32. – 4 с.

2. Портативна лабораторія для психологічної та психофізіологічної реабілітації : патент України на корисну модель №159867 : МПК А61М 21/00А45С 9/00 / Гриньова М. В., Яланська С. П., Степаненко С. В. – и 2024 04489 заявл. 16.09.2024 ; опубл. 16.07.2025, Бюл. № 29. – 3 с.

3. Пристрій для самомасажу поздовжніх м'язів язика : патент України на корисну модель №160915 : МПК А61Н21/00 / Губарь О. Г., Гриньова М. В., Губарь І. В., Степаненко С. В. – и 2024 05805 заявл. 09.12.2024 ; опубл. 22.10.2025, Бюл. № 43. – 5 с.

4. Пристрій для самомасажу м'язів язика з пружиноподібними елементами : патент України на корисну модель №161547 / Губарь О. Г., Гриньова М. В., Губарь І. В., Степаненко С. В. – Опубл. 17.12.2025, Бюл. № 51/2025.

5. Спосіб приготування гостро-солодкого соусу : заявка на корисну модель u202506196 / винахідники: Гриньова М.В., Денисовець Т. М.

6. Спосіб декоративного відтворення вікових дерев : патент України на корисну модель №158168 / Гриньова М. В., Школяр С. П. – Опубл. 08.01.2025, Бюл. № 2/2025.

XVI. СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ТА ВИСТУПІВ ВЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ У МЕДІА

XVI.1. СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ У ДРУКОВАНИХ МЕДІА

1. Андрущенко В. Після війни: контури української освіти (спроба прогностичного аналізу). *Освіта і сусп-во*. 2025. бер.–квіт. № 2(83). С. 28-29. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.
2. Андрущенко В. Розумна освіта: міф чи реальність? / В. Андрущенко, С. Кириченко [інтерв'ю з акад. НАПН України В.П. Андрущенко]. *Україна молода*, № 14, 09 квітня 2025. <https://umoloda.kyiv.ua/number/3953/188/188817/>.
3. Бевз Г. Комунікативні простори в освіті як технології згуртованості. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 32-33. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.
4. Березівська Л., Гавриленко Т. Історію освіти вивчають в усіх університетах закордоння [про міжнар. наук. конф. ISCHE 46 «Вчителі та викладання: історія в русі», 8–16 лип. 2025 р., Лілль, Франція; участь у заході акад. НАПН України Л. Березівської]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип.–серп. № 4(85). С. 10-11. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.
5. Боброва Л. Природа життєстійкості та умови її формування [популярна методика для широкого кола читачів]. *Освіта і сусп-во*. 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 39-40. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.
6. Бойчук Ю. Турбота про людяність: XII Усепольський педагогічний з'їзд «Людяність як педагогічна проблема та завдання освіти» [про участь українських учених у заході]. *Освіта і сусп-во*. 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 12-13. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.
7. Боярська-Хоменко А. 220 кроків у майбуття : [Про відзначення 220-ї річниці Харківського національного педагогічного університету імені Г.С. Сковороди і участь у заході президента НАПН України В.Г. Кременя, фото]. *Освіта і суспільство*. 2025. № 2(83), березень–квітень. С. 20-23.
8. Вовк М. Гостьова лекція «Іван Драч: ідеали соборності». *Освіта і сусп-во*. 2025. січ.–лют., № 1(82). С. 11. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois1_2025.pdf.
9. Гальченко М. Обдарованість: міфи і реальність. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 34-35. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.
10. Гудим І. Соціально-педагогічний супровід дітей і молоді з ООП в умовах дистанційного навчання. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 36-37. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.
11. Гудим І. Співпраця триватиме [про засідання Президії НАПН України і виконання Програми спільної діяльності НАН України і НАПН України у 2025 р.]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 6. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

12. Дімітров Д., Ткаченко Л. «Ми маємо більшою мірою займатися методологічними проблемами розвитку освіти, баченням того, якою освіта повинна бути» : [про Загальні збори НАПН України з теми «Звіт про діяльність Національної академії педагогічних наук України в 2024 році та завдання на 2025 рік», що відбулися 4 квітня 2025 року, участь у заході президента НАПН України В.Г. Кременя, його доповідь і підсумкове слово на зборах, фото]. *Освіта і суспільство*. 2025. № 2(83), березень–квітень. С. 8-9.

13. Дімітров Д. (Л.І. Ткаченко). «Ми маємо більшою мірою займатися методологічними проблемами розвитку освіти, баченням того, якою освіта повинна бути» [про загальні збори НАПН України 4 квітня 2025 року]. *Освіта і сусп.-во*. № 2(83), бер.–квіт. 2025. С. 8–9. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf/.

14. Дімітров Д. (Л.І. Ткаченко). Dies Academicus – 2025 Українського Вільного Університету [про відзначення 80-річчя діяльності УВУ у Мюнгені та участь у заходах акад. В.П. Андрущенка]. *Освіта і сусп.-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 22-23. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

15. Дімітров Д. (Л.І. Ткаченко). Вища освіта України і ринок праці: аналіз, завдання із координації і перспективи узгодження [про методологічний семінар НАПН України 20 лист. 2025 р.]. *Освіта і сусп.-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 6-7. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

16. Дімітров Д. (Л.І. Ткаченко). Непроминальна актуальність [презентація колективної монографії про Григорія Сковороду та участь у заході учених НАПН України]. *Освіта і сусп.-во*. № 4(85), лип.–серп. 2025. С. 7. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf/.

17. Дімітров Д. (Л.І. Ткаченко). Продуктивні стосунки взаємного визнання [про презентацію книги акад. В.П. Андрущенка «У пошуках свободи: історіософія української культури від давніх часів до наших днів», що була видана і презентована в Інституті педагогічному імені Комісії національної освіти Краківського університету]. *Освіта і сусп.-во*. № 5(86), вер.–жовт. 2025. С. 16-17. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf/.

18. Дічек Н.П. Невід’ємним складником державності постає історична пам’ять. *Освіта і суспільство*. 2025. № 4 (85). С. 2-3.

19. Дічек Н. «Невід’ємним складником державності постає історична пам’ять» [виступ на заході з нагоди Дня Української Державності]. *Освіта і сусп.-во*. № 4(85), лип.–серп. 2025. С. 2-3. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

20. Доценко П. Перспективи співпраці з республікою Азербайджан у галузі освіти і науки. *Освіта і сусп.-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 2. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

21. Драч І. Другий цикл Програми для менеджерів університетів розпочато. *Освіта і сусп.-во*. № 5(86), вер.–жовт. 2025. С. 3. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

22. Драч І. Розвиток академічних менеджерів для зміцнення університетів. *Освіта і сусп.-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 32-33.

https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

23. Згуровський М. Ціна воєнних конфліктів для довкілля: уроки на майбутнє. *Світосгляд*, 2025, № 1 (111). С. 16-18. https://www.nas.gov.ua/storage/editor/files/svitoglyad-1-2025-all_1742996002.pdf.

24. Зрозуміти інтенції національного розвитку/ Л. Ткаченко, В. Мельниченко, М. Бойченко, О. Міхно, Г. Головченко, Г. Кузнецова [рецензія на видання «Кремень В. Освіта: ідеї, роздуми, досвід»]. *Освіта і сусп.-во*. 2025. лип.–серп. № 4(85). С. 38-40. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

25. Іванова О. Школа досвіду, натхнення й безупинної творчості [про Літню школу молодих педагогів при комітеті педагогічних наук Польської академії наук і участь у її діяльності молодих учених України]. *Освіта і сусп.-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 36-37. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

26. Ільїн В. Національна ідентичність у контекстах історичної пам'яті. *Освіта і сусп.-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 27-28. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

27. Кремень В.Г., Ткаченко Л.І. Епоха креативних змін: [інтерв'ю до 25-річчя призначення В.Г. Кременя міністром освіти і науки України]. *Освіта і суспільство*. 2025. № 1(82), січень–лютий. С. 12-13, https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

28. Кульбіда С. Творчі здобутки сурдомайстерень/С. Кульбіда, Г. Воробель, Л. Луценко. *Освіта і сусп.-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 14. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

29. Лобановська, І. Від традиційної книгозбірні до сучасного галузевого абу [з історії прозвитку ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського]. *Освіта і сусп.-во*. № 1(82), січ.–лют. 2025. С. 28-29. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

30. Лук'янова Л. Слово на пошану професора Стефана Пуріча з нагоди його 60-ліття [про провідника співпраці ПООД імені Івана Зязюна НАПН України і Університету Штефана чел Маре (Сучава, Румунія)]. *Освіта і сусп.-во*. № 5(86), вер.–жовт. 2025. С. 21. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

31. Лук'янова Л., Симеля К. Майбутнє формуємо зараз [про міжнародну наукову конференцію «Людина в економіці та суспільстві 5.0: нові освітні та професійні виклики в епоху розвитку ШІ» в університеті Казимира Великого в Бидгощі (Польща) і участь у заході вчених НАПН України]. *Освіта і сусп.-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 8-9. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

32. Луканська А. «Художник – це не хоббі»: [про виставку гобеленів відомої української місткни Ольги Пілюгіної, урочисте відвідання заходу вченими НАПН України, вручення медалі НАПН України «Леся Українка», що здійснив В.Г. Кремень, фото]. *Освіта і суспільство*. 2025. № 2(83), березень–квітень. С. 39-40.

33. Ляшенко О. Штучний інтелект: застосування на підсилення / О. Ляшенко, Л. Ткаченко. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 8-10. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.
34. Максименко С. Концепція розвитку психогенетичного потенціалу особистості в період війни. *Освіта і сусп-во*. № 1(82), січ.–лют. 2025. С. 32-33. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.
35. Малиношевський Р. Методологічний семінар НАПН України : [про методологічний семінар НАПН України «Стратегічні орієнтири та інноваційні практики утвердження української національної ідентичності в умовах воєнного стану», участь у ньому президента НАПН України В.Г. Кременя і його мотиваційне слово при відкритті семінару, фото]. *Освіта і суспільство*. 2025. № 2(83), березень–квітень. С. 2-3. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.
36. Мальований Ю. Всесвіт на ім'я Сухомлинський [авторські вірші про В.О. Сухомлинського, що відображають колективне сприйняття життя й творчості українського педагога]. *Освіта і сусп-во*. № 5(86), січ.–лют. 2025. С. 20. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.
37. Мальований Ю. Уроки Захаренка [про доробок акад. НАПН України Олександра Антоновича Захаренка]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип.–серп., № 4(85). С. 24-25. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.
38. Матвійчук О., Павленко, Т. Діяльність задля збереження знань та забезпечення інформаційних потреб освітян. *Освітня траєкторія*. 2025. 7-8 (64), лип.–серп. С. 9. <https://cloud.nmc-vfpo.com/s/RWH74HDtRK4Tskw?dir=/&openfile=true>.
39. Мельниченко В.Ю. «Значення Шевченка для України...». Про статтю, яка стала знаком української ідентичності та наукового шевченкознавства. *Слово Просвіти*. 2025. Ч. 10. 13-19 березня. С. 12-13.
40. Мельниченко В.Ю. Богдан Ступка: «Животворяща ідея Кобзаря стала ідеєю українського народу». *Слово Просвіти*. Ч. 28. 17–23 липня. С. 12.
41. Мельниченко В.Ю. Василь Гулак: нові прізвище до «Шевченківської енциклопедії». *Слово Просвіти*. Ч. 45. 13–19 листопада. С. 12.
42. Мельниченко В.Ю. Відповіді на повсякчасні запитання про Щоденник Тараса Шевченка. *Українська літературна газета*. № 10. Жовтень. С. 12.
43. Мельниченко В.Ю. Відповіді на повсякчасні запитання про Щоденник Тараса Шевченка. *Українська літературна газета*. № 11, листопад. С. 12.
44. Мельниченко В.Ю. Володимир Панченко: нове прізвище до «Шевченківської енциклопедії». *Слово Просвіти*. Ч. 12. 27 березня–2 квітня. С. 13.
45. Мельниченко В.Ю. Загадкові рядки в поезіях, листах і Щоденнику Тараса Шевченка. *Освіта і суспільство*. № 4. С. 34-35.
46. Мельниченко В.Ю. Зворушливі цікавинки Шевченкового Щоденника. *Слово Просвіти*. Ч. 33. 21–27 серпня. С. 12-13.
47. Мельниченко В.Ю. Крилаті вислови й сенси в Щоденнику Тараса Шевченка. *Слово Просвіти*. Ч. 25. 26 червня–2 липня. С. 12.

48. Мельниченко В.Ю. Олександра Псьол – поетеса, ввічнена Тарасом Шевченком. *Українська літературна газета*. № 5. Травень. С. 18-19.
49. Мельниченко В.Ю. Перекладати не можна тлумачити. *Освіта і суспільство*. № 2. С. 42-43.
50. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком про богиню Беллону, китайських інсургентів і японську комедію. *Освіта і суспільство*. 2025. № 1. С. 34-35.
51. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком про Катерину Піунову. *Слово Просвіти*. Ч. 40. 9-15 жовтня. С. 12.
52. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком про нашу славу України та чужу Московщину. *Світогляд*. № 4. С. 9-19.
53. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком. Про російську солдатчину і козацьких синів. *Слово Просвіти*. Ч. 22. 5–11 червня. С. 12-13.
54. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком. Про харчові вподобання та чарку. *Освіта і суспільство*. № 3. С. 19-20.
55. Мельниченко В.Ю. Свіча пам'яті ніколи не згасне. Дві історичні мініатюри. *Слово Просвіти*. Ч. 46. 20-26 листопад. С. 12.
56. Мельниченко В.Ю. Святе слово Шевченкового Заповіту. *Слово Просвіти*. Грудень.
57. Мельниченко В.Ю. Сім нових географічних назв до «Шевченківської енциклопедії». *Слово Просвіти*. Ч. 27. 10–16 липня. С. 12.
58. Мельниченко В.Ю. Таїна Шевченкового Заповіту. До 180-річчя з часу написання 25 грудня 1845 року. *Освіта і суспільство*. № 6. С. 40-43.
59. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «Друже мій давній, друже мій єдиний». Розмова з Поетом про Михайла Щепкіна. *Слово Просвіти*. Ч. 36. 11-17 вересня. С. 12-13.
60. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «Земляки мої позбавили мене свободи самому вести свій журнал». *Слово Просвіти*. 2025. Ч. 8. 27 лютого–5 березня. С. 12–13.
61. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «На серці страшна туга, а я себе жартиками потішаю». *Освіта і суспільство*. № 5. С. 41-43.
62. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «Намалював свій портрет, який вам посилаю на пам'ять про мене...». *Світогляд*. 2025. № 1. С. 4-11.
63. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «Не знаю, чи карався ще хто на сім світі, як я тепер караюсь?». *Слово Просвіти*. 2025. Ч. 2. 16–22 січня. С. 12-13. <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/c/c3/Slovo-02-2025.pdf>
64. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «Спробував було вірші писати, але таке казна-що полізло з пера...». *Слово Просвіти*. Ч. 42–43. 23 жовтня – 5 листопада. С. 12.
65. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «Христос воскрес! Воістинно воскрес!». *Українська літературна газета*. № 4. Квітень. С. 14.
66. Мельниченко В.Ю. Чому Тарас Шевченко припинив вести Щоденник? *Слово Просвіти*. Ч. 19. 15-21 травня. С. 12.

67. Мельниченко В.Ю. Як Тарас Шевченко відзначив Василя Тімма. *Слово Просвіти*. Ч. 15. 17-23 квітня. С. 12.

68. Мельниченко В.Ю. Одного разу згадані Шевченком. *Слово Просвіти*. 2025. Ч. 4. 30 січня – 5 лютого. С. 12. <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/66/Slovo-04-2025.pdf>.

69. Мельниченко В.Ю. Загадкові рядки в поезіях, листах і Щоденнику Тараса Шевченка. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип.–серп., № 4(85). С. 34-35. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

70. Мельниченко В.Ю. Перекладати не можна тлумачити [про переклади Щоденника Шевченка]. *Освіта і сусп-во*. 2025. бер.–квіт., № 2(83). С. 42-43. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

71. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком про Богиню Беллону, китайських інсургентів і японську комедію [на основі Щоденника Тараса Шевченка]. *Освіта і сусп-во*. № 1(82), січ.–лют. 2025. С. 34-35. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois1_2025.pdf.

72. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком про нашу славу України та чужу Московщину. *Світогляд*, 2025, № 4(114). С. 9-19. <https://www.mao.kiev.ua/biblio/jscans/svitoglyad/svit-2025-20-4/svitoglyad-4-2025-melnichenko-04.pdf>.

73. Мельниченко В.Ю. Розмова з Тарасом Шевченком: про харчові вподобання та чарку. *Освіта і сусп-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 38-39. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

74. Мельниченко В.Ю. Таїна Шевченкового заповіту: До 180-річчя з часу написання 25 грудня 1845 року. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 40-43. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

75. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «На серці страшна туга, а я себе жартиками потішаю». *Освіта і сусп-во*. № 5(86), вер.–жовт. 2025. С. 41-43. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

76. Мельниченко В.Ю. Тарас Шевченко: «Намалював свій портрет, який Вам посилаю на пам'ять про мене». *Світогляд*, 2025, № 1(111). С. 4-11. https://www.nas.gov.ua/storage/editor/files/svitoglyad-1-2025-all_1742996002.pdf.

77. Міхно О. Педагогічний календар. Березень – квітень 2025. Постаті [про В. Єрмакова (1845-1922), А. Животка (1890–1948), О. Андрієвського (1845–1902) та ін.]. *Освіта і сусп-во*. 2025. бер.–квіт. (№ 2). С. 44-46. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

78. Міхно О. Педагогічний календар. Вересень – жовтень 2025. Постаті [про О. Мурашка (1875-1919), О. Кошиця (1875–1944), М. Грищенка (1900-1987), К. Трохименка (1885-1979)]. *Освіта і сусп-во*. № 5(86), вер.–жовт. 2025. С. 44-45. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

79. Міхно О. Педагогічний календар. Липень – серпень 2025. Постаті [про П. Прокоповича (1775-1850), С. Подолинського (1850–1891), Ф. Шонелла (F. Schonell; 1900-1969), О. Коваленка (1875–1963)]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип.–серп., № 4(85). С. 36-38. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

80. Міхно О. Педагогічний календар. Листопад – грудень 2025. Постаті [про Р. Зейделя (1850–1933), М. Погрібняка (1885–1965), А. Бобиря (1915–1994) та ін. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 44–46. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

81. Міхно О. Педагогічний календар. Травень – червень 2025. Постаті [про М. Грушевського (1865–1938), В. Щербину (1850–1936), Т. Арнольда (Т. Arnold; 1795–1842) та ін.]. *Освіта і сусп-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 40–42. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

82. Міхно О. Педагогічний календар. Січень – лютий 2025. Постаті [про Б. Крюкова (1895–1967), О. Калужняцького (1845–1914), О. Стешенко (Старицької) (1875–1942) та ін.] *Освіта і сусп-во*. 2025. січ. – лют. № 1(82). С. 36–38. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois1_2025.pdf.

83. Міхно О. Українсько-угорський педагогічний діалог [про урочистий захід у Посольстві Угорщини в Україні, присвячений 250-річчю від дня народження Терези Брунsvік та вшануванню пам'яті Софії Русової, за участі вчених НАПН України на чолі з акад. В.Г. Кременем]. *Освіта і сусп-во*. № 5(86), вер.–жовт. 2025. С. 4. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

84. Ничкало Н. Видатний польський вчений Тадеуш Александер – Doctor Honoris Causa НАПН України. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 14. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

85. Ничкало Н. Віктор Андрущенко: «Сильнішої зброї ніж розум немає» [рецензія на книгу Андрущенко В.П. просвітницька одіссея розуму]. *Освіта і сусп-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 43–44. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

86. Отамась І. Вишиванка як символ, наука як шлях [висвітлення участі чл.-кор. НАПН України М.С. Гальченка у культурологічно-науковому форумі «Спадщина і прогрес: вишиванка як символ, наука як шлях» Київської МАН]. *Освіта і сусп-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 5. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

87. Пономаренко В. Формування та збереження людського капіталу прифронтових територій. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 28–30. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

88. Рафальський О. Важливі обмін думками і дискусія. *Освіта і суспільство*. 2025. № 4 (85). С. 26–36. <https://naps.gov.ua/ua/press/ois/3704/>.

89. Рафальський, О. Важливі обмін думками і дискусія. *Освіта і суспільство*. № 4(85), лип.–серп. 2025. С. 26–27. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

90. Сисоєва С.О. Зміцнення українсько-польських наукових зв'язків. *Освіта і суспільство*. 2025. № (85), липень–серпень. С.23.

91. Сисоєва С.О. Національна ідентичність: дискурс польських учених. *Освіта і суспільство*. 2025. № (85), липень–серпень. С.32.

92. Сисоєва С. Зміцнення українсько-польських наукових зв'язків. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип. – серп. № 4(85). С. 23. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.
93. Сисоєва С. Національна ідентичність: дискурс польських учених. *Освіта і сусп-во*. № 4(85), лип.–серп. 2025. С. 32–33. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.
94. Сухомлинська Л. Сухомлинський англійською: ідеї педагога в центрі уваги освітян Канади. *Освіта і сусп-во*. 2025. трав.– черв. № 3(84). С. 3. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.
95. Сухомлинська Л. «Філософія для дітей» В. Сухомлинського – в Австралії. *Освіта і сусп-во*. 2025. бер.–квіт. № 2(83). С. 27. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.
96. Ткаченко В. Політкоректність як запорука історичної правди [історіософський аналіз сучасного політичного дискурсу]. *Освіта і сусп-во*. 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 32–35. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.
97. Ткаченко В. Україна: фактор «зради» [історіософський аналіз суспільно-політичної ситуації]. *Освіта і сусп-во*. № 4(85), лип.–серп. 2025. С. 28–30. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.
98. Ткаченко В. Цей божевільний світ імперської політики [історіософський аналіз сучасної політичної ситуації]. *Освіта і сусп-во*. 2025. трав.–черв. № 3(84). С. 29-31. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.
99. Ткаченко В. Здолати ворога: прогноз на 2025 рік [історико-філософський аналіз ситуації війни та можливість її розв'язання]. *Освіта і сусп-во*. № 1(82), січ.–лют. 2025. С. 25–27. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.
100. Ткаченко Л. До Дня Державності України. [про урочистий захід і участь у ньому Учених НАПН України]. *Освіта і сусп-во*. 2025. серп.–верес., № 4(85). С. 2. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.
101. Ткаченко Л. Рефлексія XII Усепольського педагогічного з'їзду [за матеріалами сайту Вірменсько-Мазурського університету в Ольштині, де відбувся захід, на якому представлено висловлювання польських учених, в тому числі іноземних членів НАПН України]. *Освіта і сусп-во*. 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 14. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.
102. Ткаченко Л. У НАПН України утворено науково-експертну раду з духовної і богословської освіти. . *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 16. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.
103. Удод О. Як подолати історіографічну блокаду України. *Освіта і сусп-во*. 2025. бер.–квіт. № 2(83). С. 40-41. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.
104. Українець Н. (Н.О. Філіпчук). Чернівці відкривають обійми [про XIII Міжнародний багатожанровий конкурс-фестиваль «Хай пісня скликає друзів» та члена журі конкурсу – провідного наукового співробітника ІООД

імені Івана Зязюна Н.О. Філіпчук]. *Освіта і сусп-во*. № 3(84) трав.–черв. 2025. С. 20-21. URL : https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

105. Філіпчук Г. «...Я не стидаюсь людяності»: 15 червня Івану Миколайчуку – 84! *Освіта і сусп-во*. № 3(84) трав.–черв. 2025. С. 16-17. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

106. Філіпчук Г. Діалог двох культур: Українсько-польські мистецько-літературні зустрічі [про ювілейний, 25-й щорічний українсько-польський літературно-мистецький форум «Діалог двох культур», що відбувся у Кременці 4-5 вересня]. *Освіта і сусп-во*. 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 18-19. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

107. Філіпчук Н. «Поезія – це завжди неповторність, якийсь безсмертний дотик до душі...». Міжрегіональний круглий стіл до 95-річчя Ліни Костенко. *Освіта і сусп-во*. 2025. № 2(83), бер.–квіт. 2025. С. 12. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

108. Чеботарьова О. Актуальні поради педагогам щодо навчання та підтримки дітей з особливими освітніми потребами. *Освіта і сусп-во*. № 1(82), січ.–лют. 2025. С. 30-31. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

109. Шемпрух Й. Жешувські дні солідарності з Україною, що бореться. *Освіта і сусп-во*. № 2(83), бер.–квіт. 2025. С. 10-11. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

110. Шульга В. Конференція «Обдаровані діти – скарб нації!». *Освіта і сусп-во*, № 5(86), вер.–жовт. 2025. С. 16. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

XVI.2. ПУБЛІКАЦІЇ В ЕЛЕКТРОННИХ МЕДІА

1. Березівська Л. Міжнародна конференція «Природа як вчитель. Історичне та сучасне використання природного середовища та шкільних садів для освіти», 19-20 червня 2025 р., Прага, Чехія, Національний педагогічний музей та бібліотека Я. А. Коменського [Електронний ресурс]. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіц. вебпортал. Київ, 2025. <https://dnrb.gov.ua/ua/?news=43433>.

2. Березівська Л. Про участь директора ДНПБ України ім. В. О. Сухомлинського, дійсного члена (академіка) НАПН України Лариси Березівської у Міжнародній постійно діючій конференції з історії освіти ISCHE 46 (15-16 липня 2025 р.) [Електронний ресурс]. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: офіц. вебпортал. Київ, 2025. <https://dnrb.gov.ua/ua/?news=43614>.

3. Березівська Л., Гавриленко Т. Історію освіти вивчають в усіх університетах закордоння: про міжнар. наук. конф. ISCHE 46 «Вчителі та викладання: історія в русі», 8–16 лип. 2025 р., Лілль, Франція; участь у заході акад. НАПН України Л. Березівської. *Освіта і сусп-во*. 2025. Лип. – серп. (№ 4).

С. 10-11. <https://lib.iitta.gov.ua/id/eprint/746509/>; https://naps.gov.ua/ua/press/about_us/3713/.

4. Березівська Л., Лапаєнко С. Презентація результатів дослідження «Педагогічна біографіка в інформаційному освітньо-науковому просторі України», 30 жовтня 2025 р., Київ [Електронний ресурс]. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В. О. Сухомлинського: офіц. вебпортал. Київ, 2025. <https://surl.li/uvnpwyp>.

5. Березівська Л., Серeda X. X Всеукраїнська науково-практична конференція з історії освіти з міжнародною участю «Педагогічна біографіка в структурі наук про освіту: ключові концепти, теорії, джерела», 13 травня 2025 р., Київ [Електронний ресурс]. Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського: офіц. вебпортал. Київ, 2025. <https://dnrb.gov.ua/ua/?events=43201>.

6. Гурковська Т. «Ти ж жінка»: як розпізнати мізогінію й подолати в собі та в колективі. *Заступник директора школи*. 2025. № 8. С. 51-60. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10025251>.

7. Гурковська Т. «Ти ж жінка»: як розпізнати мізогінію, чим вона шкодить і якими методами побороти в собі та в колективі. *Практика управління дошкільним закладом*. 2025. № 5. С. 43-51. <https://emedsestra.expertus.com.ua/10025990>.

8. Гурковська Т. Адаптація до дитячого садка: про що варто пам'ятати дорослим. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 9. С. 16-18. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10025621>.

9. Гурковська Т. Аналізуємо «адаптаційні» ситуації з практики: п'ять прикладів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 9. С. 19-24. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10025764>.

10. Гурковська Т. Вибачатися перед дитиною: коли, як і чи варто. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 3. С. 54-55. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10021817>.

11. Гурковська Т. Дитина вперше на святі: про що подбати. *Музичний керівник*. 2025. № 10. С. 33–37. <https://emuzker.expertus.com.ua/10026602>.

12. Гурковська Т. Дитина раннього віку в дитячому садку: як не допустити перевтоми. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 9. С. 25-29. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10025765>.

13. Гурковська Т. Допомагаємо дитині впоратися зі стресом. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 5. С. 39-44. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10023026>.

14. Гурковська Т. Коли робите зауваження, говоріть про себе. *Заступник директора школи*. 2025. № 5. С. 58-60. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10022990>.

15. Гурковська Т. Конструктор – універсальний атрибут для ігор дошкільників. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 10. С. 31-33. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10026450>.

16. Гурковська Т. Конфлікти в колективі: що робити. *Практика управління закладом освіти*. 2025. № 10. С. 54-58. <https://edirshkoly.expertus.com.ua/10026485>.
17. Гурковська Т. Ментальна втома: причини та способи подолати. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 11. С. 22-25. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10027066>.
18. Гурковська Т. Навчаємо дитину побутової самостійності за допомогою ігор. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 10. С. 20-24. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10026447>.
19. Гурковська Т. Перші дні малюка в дитячому садку: до чого мають підготуватися батьки. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 7. С. 43-47. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10024280>.
20. Гурковська Т. Перші дні на посаді вихователя-методиста: що і як робити. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 8. С. 48-52. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10025167>.
21. Гурковська Т. Поговорімо про батьків у групі під час адаптації дитини до дитсадка. *Практика управління дошкільним закладом*. 2025. № 10. С. 32-35. <https://ezavdnz.expertus.com.ua/10026782>.
22. Гурковська Т. Правила безпечної освітньої взаємодії з дітьми в кризових умовах. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 4. С. 23-27. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10022397>.
23. Гурковська Т. Промова директора на випускному: як словом запалити, а не спалити. *Практика управління закладом освіти*. 2025. № 5. С. 23-25. <https://edirshkoly.expertus.com.ua/10023735>.
24. Гурковська Т. Ресурсний адвент-календар — різдвяний подарунок для директора. *Практика управління дошкільним закладом*. 2025, № 12, груд. С. 3-7. <https://ezavdnz.expertus.com.ua/10027862>.
25. Гурковська Т. Ручка проти клавіатури, або Чому письмо від руки досі важливе. *Заступник директора школи*. 2025. № 9. С. 54-56. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10026402>.
26. Гурковська Т. Сила відпочинку, або Ресурсні поради під час відпустки. *Заступник директора школи*. 2025. № 7. С. 56-61. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10024296>.
27. Гурковська Т. Стресу вхід заборонено, або Безпечна взаємодія з дітьми та дорослими на святі під час війни. *Музичний керівник*. 2025. № 3. С. 5-11. <https://emuzker.expertus.com.ua/10021902>.
28. Гурковська Т. Тренуємо ефективне читання: як навчити учнів швидко читати, мислити й запам'ятовувати текст. *Заступник директора школи*. 2025. № 10. С. 57-59. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10026403>.
29. Гурковська Т. Як допомогти дитині подолати страх ростових ляльок. *Музичний керівник*. 2025. № 11. С. 13-15. <https://emuzker.expertus.com.ua/10027141>.

30. Гурковська Т. Як запобігти емоційному вигоранню вихователів. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 2. С. 10-15. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10021090>.
31. Гурковська Т. Як навчитися не робити все самому, або Делегуємо ефективно. *Практика управління дошкільним закладом*. 2025. № 3. С. 50-56. <https://ezavdnz.expertus.com.ua/10022093>.
32. Гурковська Т. Як педагогу сприймати критику й використовувати її собі на користь. *Заступник директора школи*. 2025. № 10. С. 32-35. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10026397>.
33. Гурковська Т. Як полегшити адаптацію п'ятикласників до навчання: матеріал для зустрічі з батьками. *Заступник директора школи*. 2025. № 9. С. 42-45. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10025750>.
34. Гурковська Т. Як провести першу зустріч із батьками нових учнів. *Практика управління закладом освіти*. 2025. № 8. С. 26-28. <https://edirshkoly.expertus.com.ua/10025273>.
35. Гурковська Т. Як радіти виконаним справам, а не каратися через невиконані. *Заступник директора школи*. 2025. № 3. С. 62-63. <https://ezavuch.expertus.com.ua/10021528>.
36. Гурковська Т. Як розговорити дитину-мовчуна після дитячого садка. *Вихователь-методист дошкільного закладу*. 2025. № 10. С. 51-53. <https://emetodyst.expertus.com.ua/10026454>.
37. Кремень В. Шановні колеги! [мотиваційне слово до XX Міжнародної наукової конференції «Шинкаруківські читання – 2025» за темою «Філософія і нове просвітництво: спадщина В.І. Шинкарука і сучасність»]. *Трибуна*, № 2, 2025. С. 3-4. <https://surl.lt/faperg>.
38. Кушерець В. Україна – для всього світу. *Трибуна*, № 4, 2025. С. 3-11. <https://surl.li/ybcsdn>.
39. Слюсаревський М., Чуніхіна С. Невидимий резерв: як психологічна підтримка має зміцнювати національну стійкість. *Дзеркало тижня*. 2025. 07 трав. <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/nevidimij-rezerv-jak-psikholohichna-pidtrimka-maje-zmitsnjuvati-natsionalnu-stijkist.html>.
40. Чуніхіна С. Секс і військо. *Дзеркало тижня*. 2025. 02 вер. <https://zn.ua/ukr/UKRAINE/seks-i-vijsko.html>.

XVI.3. ВІДЕОВИСТУПИ В ЕЛЕКТРОННИХ МЕДІА

1. В Україні стартує пілотна ініціатива «Дім героїв». [брифінг за участю директорки благодійного фонду «Дім героїв», гол. наук. сп. Ін-ту вищої освіти НАПН України О.Ю. Оржель]. *Ukrainian Crisis Media Center*. 08 груд. 2025 р. URL : <https://uacrisis.org/uk/v-ukrayini-startuye-pilotna-initsiatyva-dim-geroyiv>.
2. Оксана Комаровська про українськість як виклик сучасній мистецькій освіті. [інтерв'ю для Закарпатського телебачення проф. О.А. Комаровської (Ін-т педагогіки)]. *Дослівно. Tv 21 Унгвар*. <https://www.youtube.com/watch?v=4TdgV2hRJ-E>.

3. Українська вишиванка: традиція та сучасне значення : публічне обговорення [за участі проф. Н.І. Богданець-Білоskalенко (Ін-т педагогіки НАПН України)]. *Ukrainian Crisis Media Center*. <https://uacrisis.org/uk/announce/13051300>.

4. Ромська мова на межі зникнення: як її намагаються врятувати (авт. Олександр Курта) [інтерв'ю проф. Н.І. Богданець-Білоskalенко (Ін-т педагогіки НАПН України) про підтримку ромської мови]. *Суспільне мовлення. Ужгород*. <https://suspilne.media/uzhhorod/1156694-romska-mova-na-mezi-zniknenna-ak-ii-namagautsa-vratuvati/>.

XVI.4. ПУБЛІКАЦІЇ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ УЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ У ДРУКОВАНИХ МЕДІА

1. Андросук, І. XIII Міжнародна науково-практична конференція «Професійне становлення особистості: проблеми і перспективи». *Освіта і сусп.-во*. 2025. лист.-груд., № 6(87). С. 10-11. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

2. Боярська-Хоменко, А. 220 кроків у майбуття: Харківському національному педагогічному університету імені Г.С. Сковороди – 220! [про відзначення ювілею та участь у заході вчених НАПН України на чолі з Василем Кременем]. *Освіта і сусп.-во*. 2025. бер.-квіт., № 2(83). С. 20-23. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois2_2025.pdf.

3. Горенко, Л. Благодійний аукціон як візитівка: до 30-річчя Київського університету права НАН України [про закриття виставки заслуженого художника України та благодійний аукціон для потреб ЗСУ і участь у заході учених НАПН України]. *Освіта і сусп.-во*. 2025. бер.-квіт., № 2(83). С. 47-48. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

4. Людський капітал у повоєнному відродженні України [про Міжнародний форум «Освіта, наука, інновації: людський капітал у повоєнному відродженні України», що відбувся 27 листопада й співorganizатором якого виступила НАПН України, та доповідь акад. НАПН України М.В. Згуровського]. *Світ*, № 23(1347), грудень 2025. С. 3. <https://surl.li/khdeqe>.

5. Кондур, О. Довгоочікувана монографія, присвячена навчальній книзі [резекція на книгу акад. О.М. Топузова, І.Є. Цепенди]. *Освіта і сусп.-во*. 2025. лист.-груд., № 6(87). С. 48. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

6. Королькова, І. Поповнення фондів у Всеукраїнський день бібліотек [про захід з нагоди передавання книг авторства вчених НАПН України – акад. В.Г. Кременя, В.Ю. Мельниченка колективної монографії про Сковороду за ред. акад. В.П. Коцура, до Центральної міської бібліотеки ім. І.П. Котляревського м. Ізмаїла]. *Освіта і сусп.-во*. 2025. верес.-жовт., № 5(86). С. 5. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

7. Клочек, Г. Наближення до Василя Сухомлинського [рецензія на довідник «Василь Сухомлинський і його кореспонденти: епістолярна спадщина

на тлі доби»]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип.–серп., № 4(85). С. 31. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

8. Кулик, Н. Університети vs ринок праці: хто кого переважає? [про методологічний семінар «Тенденції та особливості взаємодії вищої освіти й ринку праці в умовах війни та повоєнного відновлення України», 20 лист.]. *Світ*, № 2 (1350), січень, 2026. <https://surl.li/emsybn>.

9. Лазаренко, Н., Кізім, С. Освіта в умовах цифровізації [про XVI Міжнародну науково-практичну конференцію «Трансформація освіти в умовах цифровізації: методологія, теорія, досвід, проблеми», співорганізатором якої виступила НАПН України]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 18-19. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

10. Левченко М. «Воєнні зижинки – 2025»: команда УГСП долучилася до збереження обряду [про захід УГСП на чолі з ректором, чл.-кор. НАПН України В. Коцуrom]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип.–серп. № 4(85). С. 4-5. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

11. Левченко М. Книга-рекордсмен [про факсимільне видання Пересопницького Євангелія та меценатську діяльність акад. НАПН України В.П. Коцура]. *Освіта і сусп-во*. 2025. лип.–серп. № 4(85). С. 12-13. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois4_2025.pdf.

12. Левченко, М. Тільки велика праця має добрий результат: У стінах УГСП презентували «Ілюстровану історико-богословську енциклопедію» [авторства акад. В.П. Коцура, чл.-кор. В.О. Балуха, В.В. Коцура]. *Освіта і сусп-во*. 2025. січ.–лют. № 1(82). С. 10-11. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

13. Луканська А. «Художник – це не хобі» [про виставку «Мета» заслуженої майстрині народної творчості Ольги Пілюгіної та участь учених НАПН України на чолі з акад. В.Г. Кременем в урочистому нагородження мисткині відзнакою НАПН України «Леся Українка»]. *Освіта і сусп-во*. 2025. січ.–лют. № 1(82). С. 38-40. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

14. Кириченко С. Розумна освіта: міф чи реальність? [інтерв'ю з акад. НАПН України В.П. Андрущенком]. *Україна молода*, № 14, 9 квітня 2025. <https://umoloda.kyiv.ua/number/3953/188/188817/>.

15. Мачинська Н. Феномен транскордонного діалогу [рецензія на книгу «Міжнародний освітній простір: розвиток в умовах соціокультурної трансформації» за участі вчених НАПН України]. *Освіта і сусп-во*. 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 46 https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

16. Мірошниченко К. В єдності наша сила! [про 30-річчя Всеукраїнської асоціації працівників професійно-технічної освіти та участь у її діяльності вчених НАПН України]. *Освіта і сусп-во*. № 3(84), трав.–черв. 2025. С. 18-19. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois3_2025.pdf.

17. Мірошниченко К. Відзначаємо, шануємо, плануємо [про захід, присвячений 30-річчю Всеукраїнської асоціації працівників професійно-технічної освіти за участі членів Президії і Ради ВАПП, членами яких є вчені

НАПН України – акад. Н.Г. Ничкало, В.О. Радкевич й ін.]. *Освіта і сусп.-во.* 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 8-9. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

18. Науковці України – еліта держави. Т. VIII. Видвництво ЛОГОС Укрїана, 2025. 260 с. ISBN 978-966-2457-31-5.

19. Педагоги України [презентаційне вид.] / Ред. колегія Шеремета Ю.А. [та ін.]. К. : Альфа-Віта Груп, 2025. – 172 с.: іл. ISBN 978-617-95033-9-9.

20. Попик В. Біографічне видання загальнонаціонального значення [рецензія на видання «Педагоги України (друга половина XIX– початок XXI ст.): енциклопедичний біографічний словник»]. *Освіта і сусп.-во.* 2025. верес.–жовт., № 5(86). С. 48 https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois5_2025.pdf.

21. Професійна освіта України: вистояли, переможемо, відбудуємо [віталь. сл. акад. В.Г. Кременя (с. 3), акад. Н.Г. Ничкало (с. 5), акад. В.О. Радкевич (с. 6), доц. М.О. Кириченка (с. 7), акад. С.О. Ніколаєнка (с. 8); діяльність акад. Н.Г. Ничкало і акад. В.О. Радкевич (с. 30-31)] / Ред. Колегія Шеремета Ю.А. [та ін.]. К. : Альфа-Віта Груп, 2025. 336 с. : іл. ISBN 978617-95033-8-2.

22. Салімонович Л. Росія віками намагається знищити національну ідентичність українців – освітня галузь активно реагує. *Україна молода*, № 14, 09 квітня 2025. : <https://umoloda.kyiv.ua/number/3953/188/188817/>.

23. Урись Т. Еліта – за розвиток [про Міжнар. Форум «Освіта, наука, інновації: людський капітал у повоєнному відродженні України» та участь у заході акад. НАПН України Василя Кременя, О.О. Рафальського, В.П. Андрущенка, М.В. згуровського, чл.-кор. НАПН України В.С. Пономаренка й ін.]. *Освіта і сусп.-во.* 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 1-3. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

24. Шеремета Ю. Всеукраїнський форум з проблем розвитку дошкільної освіти [про Всеукраїнський форум «Дошкілля України: шлях змін, можливостей і спільних рішень» 27 лист. 2025 р. та участь у ньому акад. В.Г. Кременя]. *Освіта і сусп.-во.* 2025. лист.–груд., № 6(87). С. 15. https://naps.gov.ua/uploads/files/press/ois/2025/ois6_2025.pdf.

25. Шулікін Д. Освітня, наукова та експертна діяльність в умовах війни [про загальні збори НАПН України 4 квітня]. *Світ*, № 7, квіт. 2025. С. 5. <https://surl.li/ouqduc>.

26. Шулікін Д. Штучний інтелект в освіті [про загальні збори НАПН України «Цифрова трансформація освіти: штучний інтелект в сучасному освітньому просторі», 21 лист.]. *Світ*, № 23(1347), груд. 2025. С. 4. <https://surl.li/khdeqe>.

ДОДАТОК 1.

ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ

ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ

(у таблицях)

Таблиця 1

Представлення вчених наукових установ НАПН України в науковоінформаційному просторі у 2025 р.

Назва наукової установи, закладу НАПН України	ORCID iD		Профілі в Google Scholar		Індекс Гірша (згідно з наявними у Google Scholar бібліометричними портретами)			Представлення у системі «Бібліометрика української науки», осіб
	кількість, осіб	частка у загальній кількості, %	кількість, осіб	частка у загальній кількості, %	кількість осіб, індекс Гірша яких ≤ 10	кількість осіб, індекс Гірша яких у межах 11-19	кількість осіб, індекс Гірша яких ≥ 20	
Інститут педагогіки	145	98,6	88	53,6	50	20	18	78
Інститут психології імені Г.С. Костюка	135	100,0	135	100,0	91	31	13	135
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	42	100,0	42	100,0	24	14	4	41
Інститут проблем виховання	48	71,6	48	71,6	36	10	1	48
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	48	100,0	48	100,0	40	8	–	43
Інститут соціальної та політичної психології	64	86,5	65	87,8	43	14	4	53
Інститут вищої освіти	34	94,4	35	97,2	18	11	5	75
Інститут цифровізації освіти	35	63,0	53	100,0	21	13	13	57
Інститут професійної освіти	45	100,0	45	100,0	31	10	4	43
Інститут обдарованої дитини	47	94,0	37	74,0	28	6	2	27
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	20	100,0	20	100,0	12	6	2	20
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	37	90,2	38	92,7	32	4	2	36
Усього	700	–	654	–	426	147	68	656

Таблиця 2

Електронна бібліотека НАПН України

Назва наукової установи, закладу НАПН України	Кількість ресурсів		Кількість завантажень	
	усього	у т.ч. додано у звітному році	усього	у т.ч. у звітному році
Інститут педагогіки	11062	646	2868555	60545
Інститут психології імені Г.С. Костюка	3047	170	2413742	427575
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	2277	116	926907	158076
Інститут проблем виховання	1709	83	824791	22966
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	2213	274	2374592	305337
Інститут соціальної та політичної психології	1411	127	621410	180397
Інститут вищої освіти	320	23	14489	117
Інститут цифровізації освіти	3004	276	719106	208076
Інститут професійної освіти	3285	466	1453517	193174
Інститут обдарованої дитини	587	66	302937	34186
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	461	45	691740	95421
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	1271	358	120849	61691
Усього	30647	2650	13332635	1747561

Таблиця 3

Експериментальна діяльність за рівнями

Наукова установа НАПН України	Усього	Складники та рівні освіти										Кількість експериментів за рівнями			Кількість експериментальних закладів освіти, установ, організацій				
												серед них			Усього	серед них			
		затверджено				МОН України	Обласними, київським органами управління освітою	Місцевими органами управління освітою	За угодами										
Дошкільна освіта	Початкова освіта	Базова середня освіта	Профільна середня освіта	Позашкільна освіта	Спеціалізована освіта	Професійна (професійно-технічна) освіта	Фахова передвища освіта	Вища освіта	Освіта дорослих, зокрема післядипломна освіта	Всукраїнський	Підвідомчої установи НАПН України	Структурного підрозділу наукової установи	МОН України	Обласними, київським органами управління освітою	Місцевими органами управління освітою	За угодами			
Інститут педагогіки	6	1	–	3	1	1	–	–	–	–	5	1	–	359	351	–	–	8	
Інститут психології імені Г.С. Костюка	7	1	1	4	–	–	–	–	–	5	2	1	6	–	77	9	–	–	68
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	4	–	–	1	1	–	–	–	1	3	1	–	–	4	28	–	–	–	28
Інститут проблем виховання	16	1	–	14	–	2	–	–	–	–	–	5	11	–	200	7	–	–	193
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	13	1	1	1	1	1	–	1	–	1	1	4	1	8	5	4	–	–	1
Інститут соціальної та політичної психології	3	–	–	3	1	–	–	–	–	–	–	1	2	–	12	3	8	–	1
Інститут професійної освіти	10	–	–	–	–	–	–	8	2	–	–	1	4	5	74	13	17	–	44
Інститут обдарованої дитини	1	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	19	–	–	–	19
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	3	1	1	1	–	–	–	–	–	–	2	1	2	–	48	34	–	–	14
Усього	63	5	3	28	4	4	0	9	3	9	6	18	27	18	822	421	25	–	376
Частка від загальної кількості, %	100	7,9	4,8	44,4	6,3	6,3	0,0	14,3	4,8	14,3	9,5	28,6	42,9	28,6	100	51,2	3,0	–	45,7

Таблиця 4

**Упровадження результатів наукових досліджень, завершених у 2025 р.
(за видами продукції)**

№ з/п	Установа-виконавець наукового дослідження	Завершено наукових досліджень (одиниць)	Результати наукових досліджень													
			Офіційна продукція		Наукова продукція		Виробничо-практична продукція		Навчальна продукція		Довідкова продукція		Електронні ресурси		Усього	
			підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено
1	Інститут педагогіки	5	–	–	5	2	10	3	1	0	–	–	–	–	16	5
2	Інститут психології імені Г.С. Костюка	7	–	–	1	1	7	7	5	5	1	1	–	–	14	14
3	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	4	–	–	5	5	10	10	8	8	5	5	–	–	28	28
4	Інститут проблем виховання	8	–	–	5	5	8	8	2	2	–	–	–	–	15	15
5	Інститут спеціальної педагогіки та психології імені Миколи Ярмаченка	8	–	–	7	7	9	9	24	23	–	–	–	–	40	39

№ з/п	Установа-виконавець наукового дослідження	Завершено наукових досліджень (одиниць)	Результати наукових досліджень													
			Офіційна продукція		Наукова продукція		Виробничо-практична продукція		Навчальна продукція		Довідкова продукція		Електронні ресурси		Усього	
			підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено
6	Інститут соціальної та політичної психології	5	–	–	7	7	4	4	1	1	8	8	–	–	20	20
7	Інститут вищої освіти	4	–	–	8	7	–	–	4	3	–	–	–	–	12	10
8	Інститут цифровізації освіти	5	–	–	4	4	8	8	1	1	18	18	–	–	31	31
9	Інститут професійної освіти	2	–	–	1	1	5	5	–	–	1	1	–	–	7	7
10	Інститут обдарованої дитини	1	–	–	1	1	3	3	–	–	–	–	–	–	4	4
11	Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	2	–	–	1	1	5	5	–	–	–	–	–	–	6	6
12	Державна науково-педагогічна	5	–	–	–	–	2	2	–	–	56	56	–	–	58	58

№ з/п	Установа- виконавець наукового дослідження	Завершено наукових досліджень (одиниць)	Результати наукових досліджень													
			Офіційна продукція		Наукова продукція		Виробничо- практична продукція		Навчальна продукція		Довідкова продукція		Електронні ресурси		Усього	
			підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено	підготовлено	упроваджено
	бібліотека України ім. В.О. Сухомлин- ського															
Усього		56	–	–	45	41	71	64	46	43	89	89	–	–	251	237

Таблиця 5

Продукція*, підготовлена / опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2025 р. (частина І)

	Офіційна продукція					Наукова продукція									Виробничо-практична продукція						Навчальна продукція						Довідкова продукція						Усього																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																													
	Усього	у тому числі				усього	у тому числі								усього	у тому числі					усього	у тому числі																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
		стандарти	інструкції	нормативно-інструктивні видання	інше		монографії	препринти						практичні посібники		методичні посібники	методичні рекомендації	практичні поради	інше	навчальні програми		підручники	навчальні посібники (навчально-методичні, навчальні наочні посібники, хрестоматії, практикуми, робочі зошити)	засоби навчання (навчально-наочні ігрові посібники, атласи; навчальні карти, електронні засоби навчального призначення та ін.)	інше	Усього	енциклопедії (енциклопедичні словники)	мовні, лінгвістичні словники	довідники	каталоги	інше																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															

Інститут психології імені Г.С. Костюка																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	17	1	–	–	1	1	–	15	–	7	3	1	3	–	–	5	1	1	3	–	–	1	–	–	1	–	–	30
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	17	1	–	–	1	1	–	15	–	7	3	1	3	–	–	5	1	1	3	–	–	1	–	–	1	–	–	30
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	–	1	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	1	–	–	2
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Інститут проблем виховання																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	5	3	–	–	–	2	–	–	–	8	–	5	3	–	–	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	15
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	5	3	–	–	–	2	–	–	–	8	–	5	3	–	–	2	–	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	15
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	6	6	–	–	6	–	–	–	–	2	–	2	–	–	–	31	12	2	17	–	–	1	–	–	–	–	1	40
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	6	6	–	–	6	–	–	–	–	2	–	2	–	–	–	31	12	2	17	–	–	1	–	–	–	–	1	40
Інститут соціальної та політичної психології																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	27	10	–	2	7	–	–	13	4	8	3	2	2	1	–	6	5	–	1	–	–	6	–	–	2	–	4	47
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	26	9	–	2	7	–	–	13	4	8	3	2	2	1	–	6	5	–	1	–	–	6	–	–	2	–	4	46
Інститут вищої освіти																																	
Підготовлено продукцію	2	–	–	–	2	17	7	–	–	7	2	2	1	7	1	–	1	–	–	–	5	–	–	5	–	–	–	–	–	–	–	–	25

з них друковані та електронні видання	2	–	–	–	2	17	7	–	–	7	2	2	1	7	1	–	1	–	–	–	5	–	–	5	–	–	–	–	–	–	–	–	25
Інститут професійної освіти																																	
Підготовлено продукцію	1	–	–	–	1	37	4	–	1	3	–	–	9	24	24	2	4	2	–	16	–	–	–	–	–	–	19	–	–	–	–	19	81
з них друковані та електронні видання	1	–	–	–	1	37	4	–	1	3	–	–	9	24	24	2	4	2	–	16	–	–	–	–	–	–	19	–	–	–	–	19	81
Інститут обдарованої дитини																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12	10	–	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12	
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12	10	–	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	12	
Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	1	–	–	1	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2	–	1	–	–	1	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	
ДНПБ України імені В.О.Сухомлинського																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	8	5	–	–	5	1	1	2		2	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	28	1	–	4	–	23	38
з них друковані та електронні видання)	–	–	–	–	–	8	5	–	–	5	1	1	2		2	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	28	1	–	4	–	23	38
Підготовлено продукцію (усього)	3	–	–	–	3	121	39	–	3	29	7	4	40	35	76	21	20	15	2	18	67	24	14	29	–	–	56	1	–	8	–	47	323
з них друковані та електронні видання (усього)	3	–	–	–	3	117	35	–	3	29	7	4	40	35	67	19	16	13	1	18	66	24	14	28	–	–	55	1	–	7	–	47	308

* Інформація подається з урахуванням перехідних наукових досліджень за тематикою НАПН України та іншими видами тематики (державною, договірною, тематикою у сфері міжнародного співробітництва, напрямками грантової підтримки наукової і науково-технічної діяльності).

Таблиця 6

Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2025 р. (частина II: статті)

Установи НАПН України	Кількість статей (одиниць)																		Кількість опублікованих наборів дослідницьких (наукових) даних, зокрема FAIR-даних, які мають DOI (одиниць)
	усього	у тому числі за видами видань:														у тому числі за мовами статей:			
		наукові періодичні видання														українська	англійська	інші	
		вітчизиняць у т.ч. із зарубіжними партнерами							зарубіжні										
		з них:							з них:										
		внесені до Переліку наукових фахових видань України категорії "А", які у звітному році індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection				внесені до Переліку наукових фахових видань України категорії "Б"	індексуються в інших науко-метричних базах даних (окрім статей, які враховано у графах 4-5, 7)	внесені до Української електронної енциклопедії освіти	індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection				індексуються в інших науко-метричних базах даних (окрім статей, які враховано у графах 12-13, 15)						
		з них:							з них:										
у наукових журналах з кuartилями Q1-Q2	у наукових журналах з кuartилями Q3-Q4	з них опубліковані у відкритому доступі	у наукових журналах (без кuartило), збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо (окрім статей, які враховано у графах 4-5)	у наукових журналах з кuartилями Q1-Q2	у наукових журналах з кuartилями Q3-Q4	з них опубліковані у відкритому доступі	у наукових журналах (без кuartило), збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо (окрім статей, які враховано у графах 12-13)												
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
Інститут педагогіки	243	210	–	–	–	–	196	14	–	37	9	28	–	–	–	196	47	–	–
Інститут психології імені Г.С.Костюка	579	217	5	7	13	–	174	31	–	24	8	10	12	–	6	521	58	–	2
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	9	9	–	–	–	5	4	–	–	–	–	–	–	–	–	8	1	–	–
Інститут проблем виховання	165	142	–	1	–	–	130	11	–	21	1	12	–	4	–	165	–	–	–
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	113	71	–	–	–	–	63	25	–	22	11	13	22	–	–	91	22	–	–
Інститут соціальної та політичної психології	122	104	3	2	4	–	79	9	–	18	5	6	9	2	5	99	23	–	–
Інститут вищої освіти	59	50	–	3	3	–	36	11	2	7	1	1	2	4	1	46	12	1 казах	2
Інститут цифровізації освіти	187	100	2	6	10	–	90	90	12	68	–	52	54	–	–	94	93	–	2
Інститут професійної освіти	68	65	–	–	–	2	11	2	50	–	3	–	3	1	–	–	60	8	–
Інститут обдарованої дитини	118	67	–	1	2	1	64	64	–	2	–	1	1	0	1	99	18	1	–
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	10	9	–	–	–	–	9	–	–	1	–	1	1	–	–	7	3	–	–
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського	57	53	1	–	–	–	40	12	–	4	–	4	–	–	–	50	6	1 пол	–
Усього	1730	1097	11	20	32	8	896	269	64	204	38	128	104	11	13	1376	343	11	6

Таблиця 7

Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2025 р. (частина III: тези)

Установи НАПН України	Кількість тез доповідей (одиниці)									
	усього	у тому числі за видами науково-практичних заходів:						у тому числі за мовами:		
		всеукраїнські, усього	міжнародні			інші		українська	англійська	інші
			усього	у т.ч. за місцем проведення:		усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection			
				в Україні	за кордоном					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Інститут педагогіки	413	249	164	130	34		–	380	33	–
Інститут психології імені Г.С.Костюка	199	115	59	54	5	25	–	193	6	–
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	12	9	3	3	–	–	–	12	–	–
Інститут проблем виховання	69	45	24	17	6		–	66	3	–
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	75	62	23	40	3	–	–	74	1	–
Інститут соціальної та політичної психології	128	24	63	47	16	41	4	115	13	–
Інститут вищої освіти	69	11	58	52	6	–	–	55	14	–
Інститут цифровізації освіти	135	88	47	47	–	–	–	135	–	–
Інститут професійної освіти	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Інститут обдарованої дитини	49	14	27	25	2	8	–	48	1	–
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	13	6	7	6	1	–	–	12	1	–
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського	124	58	66	58	8	–	–	119	5	–
Усього	1286	681	541	479	81	74	4	1209	77	–

Таблиця 8

**Продукція, підготовлена / опублікована за завершеними у 2025 р. фундаментальними дослідженнями
(частина I)**

	Офіційна продукція					Наукова продукція									Виробничо-практична продукція						Навчальна продукція						Довідкова продукція						Усього
	у тому числі					у тому числі									у тому числі						у тому числі												
Усього	стандарти	інструкції	нормативно-інструктивні видання	інше	усього	усього	кількість монографій, які індексуються у Scopus та/або WoS	кількість монографій, які опубліковані за кордоном мовами країн ОЕСР та/або ЄС (крім монографій з колонки 9, 10)	кількість монографій, які опубліковані в Україні та інших монографій (крім монографій з колонки 9, 10)	усього	кількість опублікованих препринтів, які мають DOI	збірники наукових праць, матеріали конференцій (у тому числі збірники тез доповідей)	інше	усього	практичні посібники	методичні посібники	методичні рекомендації	практичні поради	інше	Усього	навчальні програми	підручники	навчальні посібники (навчально-методичні, навчальні наочні посібники, хрестоматії, практикуми, робочі зошити)	засоби навчання (навчально-наочні ігрові посібники, атласи; навчальні карти, електронні засоби навчального призначення, та ін.)	інше	Усього	енциклопедії (енциклопедичні словники)	мовні, лінгвістичні словники	довідники	каталоги	інше		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33	34
Інститут педагогіки																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	4	3	–	–	–	1	–	–	–	3	1	–	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	7
з них друковані та електронні видання	–	–	–		–	1	–	–	–	–	1	–	–	–	1	–	–	1	–	–		–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	2

Інститут психології імені Г.С. Костюка																																
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1		
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна																																
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	4	2	-	-	2	-	-	-	2	6	1	-	4	1	-	4	4	-	-	-	-	2	-	1	-	1	16
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	4	2	-	-	2	-	-	-	2	6	1	-	4	1	-	4	4	-	-	-	-	2	-	1	-	1	16
Інститут проблем виховання																																
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	3	3	-	-	3	-	-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	3	3	-	-	3	-	-	-	-	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6	
Інститут соціальної та політичної психології																																
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	5	4	-	-	4	-	-	-	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	9
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	5	4	-	-	4	-	-	-	1	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	2	-	-	1	-	9
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка																																
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	3	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	6	
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	3	2	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	-	1	2	-	-	-	-	-	-	6	
Інститут вищої освіти																																

Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	8	8	–	–	7		–	–	–	–	–	–	–	–	4	–	–	4	–	–	–	–	–	–	–	12		
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	7	7	–	–	7	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	–	–	3	–	–	–	–	–	–	–	10		
Інститут професійної освіти																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1	–	–	–	–	2	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	1	–	–	4
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	1	1	–	–	1	–	–	–	–	2	–	1	1	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	–	1	–	–	4
УСЬОГО																																	
Підготовлено продукцію	–	–	–	–	–	29	24	–	–	20	2	–	–	3	16	3	3	9	1	–	11	4	1	6	–	–	5	–	2	1	–	2	61
з них друковані та електронні видання	–	–	–	–	–	25	20	–	–	20	2	–	–	3	14	2	3	8	1	–	10	4	1	5	–	–	–	–	2	1	–	2	54

Таблиця 9

Продукція, опублікована за завершеними у 2025 р. фундаментальними дослідженнями (частина II: статті)

Наукова установа	Кількість статей (одиниці)																				
	усього	у тому числі за видами видань:															у тому числі за мовами статей:				
		наукові періодичні видання															українська	англійська	інші		
		вітчизняні, у т.ч. із зарубіжними партнерами								зарубіжні											
		усього	з них:						внесені до Переліку наукових фахових видань України категорії Б	індексуються в інших науко-метричних базах даних (окрім статей, які враховано у графах 4-5, 7)	внесені до Української електронної енциклопедії освіти	усього	з них:							індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection	індексуються в інших науко-метричних базах даних (окрім статей, які враховано у графах 12-13, 15)
			внесені до Переліку наукових фахових видань України категорії А, які у звітному році індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection																		
			з них:																		
			у наукових журналах з квартилями Q1-Q2	у наукових журналах з квартилями Q3-Q4	з них опубліковані у відкритому доступі	у наукових журналах (без квартилю), збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо (окрім статей, які враховано у графах 4-5)															
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19			
Інститут педагогіки	51	44	–	–	–	–	37	7	–	7	–	7	–	–	2	41	10	–			
Інститут психології імені Г.С.Костюка	96	50	1	3	4	–	33	13	–	7	–	4	4	1	2	91	5	–			
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	40	30	–	2	1	4	28	17	–	6	2	4	6	–	–	26	12	2			

Інститут проблем виховання	92	79	–	1	–	–	69	9	–	14	–	14	–	–	–	84	8	–
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	83	1	–	1	–	–	49	–	–	44	5	41	–	–	–	83	–	–
Інститут соціальної та політичної психології	99	75	–	–	–	–	75	40	–	23	–	14	14	8	–	70	29	–
Інститут вищої освіти	98	79	1	6	7	–	58	14	2	17	2	10	10	3	2	69	29	–
Інститут цифровізації освіти*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Інститут професійної освіти**	86	77	–	–	–	–	13	–	–	9	–	3	–	1	5	81	5	–
Інститут обдарованої дитини*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Усього	645	435	2	13	12	4	362	100	2	127	9	97	34	13	11	545	98	2

*У науковій установі у 2025 р. завершених фундаментальних досліджень не було.

**Інститут професійної освіти опублікував 64 статті, які не увійшли у представлену рубрикацію, зокрема статті у збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо.

Таблиця 10

Продукція, опублікована за завершеними у 2025 р. фундаментальними дослідженнями (частина III: тези)

Наукова установа	Кількість тез доповідей (одиниці)										
	усього	у тому числі за видами науково-практичних заходів:						у тому числі за мовами:			
		всеукра- їнські, усього	міжнародні				інші		українська	англійська	інші
			усього	у т.ч. за місцем проведення:		усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection				
в Україні	за кордоном										
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	
Інститут педагогіки	71	33	38	28	10	–	–	60	11	–	
Інститут психології імені Г.С.Костюка	30	1	19	19	–	10	–	30	–	–	
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	49	19	30	26	4	–	–	46	3	–	
Інститут проблем виховання	108	41	42	41	1	–	–	107	1	–	
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	42	–	–	41	1	–	–	42	–	–	
Інститут соціальної та політичної психології	162	122	40	18	22	–	–	131	31	–	
Інститут вищої освіти	89	15	74	66	8	–	–	70	18	1 пол	
Інститут цифровізації освіти*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Інститут професійної освіти	2	–	2	–	–	–	–	2	–	–	
Інститут обдарованої дитини*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Усього	553	231	245	239	46	10	–	488	64	1	

*У науковій установі у 2025 р. завершених фундаментальних досліджень не було.

Таблиця 11

**Продукція, підготовлена / опублікована за завершеними в 2025 р. прикладними дослідженнями
(частина I)**

	Офіційна продукція					Наукова продукція									Виробничо-практична продукція						Навчальна продукція						Довідкова продукція						Усього																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
	Усього	стандарти	інструкції	нормативно-інструктивні видання	інше	усього	усього	у тому числі					усього	у тому числі					Усього	у тому числі					Усього																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																
						монографії	препринти																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																		

Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	7	3	1	3	-	-	5	1	1	3	-	-	1	-	-	1	-	-	13	
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	7	3	1	3	-	-	5	1	1	3	-	-	1	-	-	1	-	-	13	
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4	2	-	2	-	-	4	2	-	2	-	-	3	1	-	-	-	2	12
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	4	2	-	2	-	-	4	2	-	2	-	-	3	1	-	-	-	2	12
Інститут проблем виховання																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	5	-	3	2	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	9	
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	2	-	-	-	-	2	-	-	-	5	-	3	2	-	-	2	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	9	
Інститут соціальної та політичної психології																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	6	-	-	1	-	5	11
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	2	1	-	-	-	-	-	-	1	2	2	-	-	-	-	1	1	-	-	-	-	6	-	-	1	-	5	11
Інститут професійної освіти																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-		-	-	-	-	-	-	-	3	1	-	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	3	
Інститут обдарованої дитини																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4	

з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	1	3	-	2	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	4			
Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6			
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	1	1	-	-	1	-	-	-	-	5	3	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	6			
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	4	4	-	-	4	-	-	-	-	9	7	1	1	-	-	21	10	3	8	-	-	-	-	-	34			
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	4	4	-	-	4	-	-	-	-	9	7	1	1	-	-	20	10	3	7	-	-	-	-	-	33			
Інститут цифровізації освіти																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4	4	-	-	8	1	4	3	-	-	1	-	-	-	-	-	1	18	-	18	31		
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	4	-	-	-	-	4	4	-	-	8	1	4	3	-	-	1	-	-	-	-	-	1	18	-	18	31		
ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56	1	-	51	58	
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2	1	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	56	1	-	51	58	
УСЬОГО																																	
Підготовлено продукцію	-	-	-	-	-	16	6	-	-	5	6	4	-	4	55	21	16	17	-	1	35	14	4	16	-	1	84	2	-	6	-	76	190
з них друковані та електронні видання	-	-	-	-	-	16	6	-	-	5	6	4	-	4	50	20	13	16	-	1	33	14	4	14	-	1	84	2	-	6	-	76	183

Таблиця 12

Продукція, опублікована за завершеними у 2025 р. прикладними дослідженнями (частина II: статті)

Наукова установа	Кількість статей (одиниці)																							
	усього	усього	у тому числі за видами видань:														у тому числі за мовами статей:							
			наукові періодичні видання														українська	англійська	інші					
			вітчизняні, у т.ч. із зарубіжними партнерами								зарубіжні													
			у наукових журналах з квартилями Q1-Q2	у наукових журналах з квартилями Q3-Q4	з них опубліковані у відкритому доступі	у наукових журналах (без квартилю), збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо (окрім статей, які враховано у графах 4-5)	внесені до Переліку наукових фахових видань України категорії Б	індексуються в інших науко-метричних базах даних (окрім статей, які враховано у графах 4-5, 7)	внесені до Української електронної енциклопедії освіти	усього	у наукових журналах з квартилями Q1-Q2	у наукових журналах з квартилями Q3-Q4	з них опубліковані у відкритому доступі	у наукових журналах (без квартилю), збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо (окрім статей, які враховано у графах 12-13)	індексуються в інших науко-метричних базах даних (окрім статей, які враховано у графах 12-13, 15)									
																з них:				з них:		з них:		
																з них:				з них:		з них:		
з них:		з них:														з них:								
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19						
Інститут педагогіки	35	32	–	–	–	–	32	–	–	3	–	3	–	–	1	27	8	–						
Інститут психології імені Г.С.Костюка	329	85	1	1	2	–	69	14	–	18	–	5	5	–	13	303	26	–						
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	28	23	–	–	–	–	19	12	–	5	1	4	4	–	–	20	8	–						
Інститут проблем виховання	209	175	–	–	–	–	170	1	4	34	1	21		–	12	209		–						
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	121	–	–	–	–	–	42	37	–	24	–	24	24	–	–	113	8	–						

Інститут соціальної та політичної психології	39	25	–	1	1	–	24	14	–	14	8	6	13	–	–	19	20	–
Інститут вищої освіти*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–
Інститут цифровізації освіти	358	210	2	15	19	4	179	179	29	130	2	107	109	1	4	207	151	–
Інститут професійної освіти**	68	65	–	–	–	2	11	2	–	3	–	3	1	–	–	60	8	–
Інститут обдарованої дитини	57	32	–	2	2	1	29	29	–	1	–	–	–	1	–	49	7	1
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	46	27	–	–	–	–	18	22	6	11	2	6	10	2	1	34	12	–
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського	179	155	1	2	3	–	127	28	–	21	6	13	16	2	1	148	31	–
Усього	1469	829	4	21	27	7	720	338	39	264	20	192	182	6	32	1189	279	1

*У науковій установі у 2025 р. завершених прикладних досліджень не було.

**Інститут професійної освіти опублікував 50 статей, які не увійшли у представлену рубрикацію, зокрема статті у збірниках наукових праць, матеріалах конференцій тощо.

Таблиця 13

Продукція, опублікована за завершеними у 2025 р. прикладними дослідженнями (частина III: тези)

Наукова установа	Кількість тез доповідей (одиниці)										
	усього	у тому числі за видами науково-практичних заходів:						у тому числі за мовами:			
		всеукраїнські, усього	міжнародні				інші		українська	англійська	інші
			усього	у т.ч. за місцем проведення:		усього	з них індексуються у Scopus і Web of Science Core Collection				
в Україні	за кордоном										
Інститут педагогіки	46	35	11	11	–	–	–	45	1	–	
Інститут психології імені Г.С.Костюка	149	88	33	29	4	28	–	147	2	–	
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	32	11	21	19	2	–	–	30	1	1	
Інститут проблем виховання	207	93	55	58	17	–	–	197	10	–	
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	98	79	27	21	6	–	–	98		–	
Інститут соціальної та політичної психології	58	50	9	6	3	–	–	56	2	–	
Інститут вищої освіти*	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Інститут цифровізації освіти	284	157	111	111	4	16	–	278	6	–	
Інститут професійної освіти	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Інститут обдарованої дитини	20	9	10	8	2	1	–	20		–	
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	89	35	54	44	12	–	–	81	8	–	
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О.Сухомлинського	488	269	196	168	28	23	–	463	25	–	
Усього	1471	826	527	475	78	68	–	1415	55	1	

* У науковій установі у 2025 р. завершених прикладних досліджень не було.

Наукові періодичні видання НАПН України у 2025 р.

Засновник (співзасновник) періодичного видання	Усього	Наукові журнали	Збірники наукових праць	Електронні видання
Національна академія педагогічних наук України	2	• Education: Modern Discourses / Освіта: сучасні дискурси (ISSN-L 2617-3107)	–	• Вісник Національної академії педагогічних наук України (ISSN-L 2707-305X)
Інститут педагогіки	5	• Український педагогічний журнал (ISSN-L 2411-1317) • Studies in Comparative Education / Порівняльно-педагогічні студії (ISSN-L 2306-5532)	• Проблеми сучасного підручника (ISSN-L 2411-1309) • Педагогічний дискурс (ISSN-L 2309-9127) • Педагогічна освіта: теорія і практика (ISSN-L 2309-9763)	–
Інститут психології імені Г.С. Костюка	6	• Організаційна психологія. Економічна психологія (ISSN-L 2411-3190) • Психологічний часопис (ISSN-L 2414-0023) • Психологія і особистість (ISSN-L 2226-4078)	• Проблеми сучасної психології (ISSN-L 2227-6246) • Журнал сучасної психології (ISSN-L 2310-4368)	• Технології розвитку інтелекту (ISSN-L 2223-0521)
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	5	• Comparative Professional Pedagogy / Порівняльна професійна педагогіка (ISSN-L 2308-4081) • Вісник Кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» (ISSN-L 2708-2156)	• Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи (ISSN-L 2308-6386) • Естетика і етика педагогічної дії (ISSN-L 2226-4051)	• Імідж сучасного педагога (ISSN-L 2522-9729)
Інститут проблем виховання	2	• Мистецтво та освіта (ISSN-L 2308-8885)	–	• Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді (ISSN-L 2308-3778)
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	2	• Особлива дитина: навчання та виховання (ISSN-L 2312-2781)	• Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови (ISSN-L 2313-4011)	–

Засновник (співзасновник) періодичного видання	Усього	Наукові журнали	Збірники наукових праць	Електронні видання
Інститут соціальної та політичної психології	3	• Психологічні перспективи (ISSN-L 2227-1376)	• Наукові студії із соціальної та політичної психології (ISSN-L 2309-8287) • Проблеми політичної психології (ISSN-L 2411-1449)	—
Інститут вищої освіти	2	• Філософія освіти (ISSN-L 2309-1606)	—	• Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство» (ISSN-L 2520-6702)
Інститут цифровізації освіти	2	—	• Інформаційні технології в освіті (ISSN-L 1998-6939)	• Інформаційні технології і засоби навчання (ISSN-L 2076-8184)
Інститут професійної освіти	1	—	—	• Професійна педагогіка / Professional Pedagogics (ISSN-L 2707-3092)
Інститут обдарованої дитини	3	• Мистецтво та освіта (ISSN-L 2308-8885)	—	• Освіта та розвиток обдарованої особистості (ISSN-L 2309-3935) • Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи (ISSN-L 2413-4139)
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	6	• ScienceRise: Pedagogical Education (ISSN-L 2519-4976)	• Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки» (ISSN-L 2218-7650) • Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки» (ISSN-L 2522-9931) • Простір арт-терапії (ISSN-L 2310-3159)	• Науковий вісник УМО (ISSN-L 2522-1299) • Інформаційні технології і засоби навчання (ISSN-L 2076-8184)
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	1	—	—	• Науково-педагогічні студії (ISSN-L 2663-5739)
Усього	38	13	14	11

Наукові періодичні видання НАПН України, які внесені до Переліку наукових фахових видань України згідно з наказами Міністерства освіти і науки України

№ з/п	Назва наукового періодичного видання, ISSN-L	Засновник (співзасновники)	Галузь знань/науки, код (шифр) спеціальності	Наказ МОН України
Категорія «А»				
1.	Інформаційні технології і засоби навчання (ISSN-L 2076-8184)	Інститут цифровізації освіти НАПН України, ДЗВО «Університет менеджменту освіти», Державна наукова установа «Інститут модернізації змісту освіти»	Педагогічні науки Спеціальності: 13.00.02-13.00.10 Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 012, 013, 014, 015, 016, 017, 126	від 18.12.2018 р. № 1412
Категорія «Б»				
2.	Вісник кафедри ЮНЕСКО «Неперервна професійна освіта XXI століття» (ISSN-L 2708-2156)	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність 011	від 27.09.2021 р. № 1017
3.	Вісник післядипломної освіти. Серія «Соціальні та поведінкові науки» (ISSN-L 2522-9931)	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 17.03.2020 р. № 409
			Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 051	від 15.04.2021 р. № 420
			Галузь знань «28 Публічне управління та адміністрування» Спеціальність 281	зі змінами від 02.10.2024 р. № 1415
4.	Вісник післядипломної освіти. Серія «Педагогічні науки» (ISSN-L 2218-7650)	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 012, 013, 014, 015, 016	від 28.12.2019 р. № 1643 зі змінами від 02.10.2024 р. № 1415

№ з/п	Назва наукового періодичного видання, ISSN-L	Засновник (співзасновники)	Галузь знань/науки, код (шифр) спеціальності	Наказ МОН України
5.	Естетика і етика педагогічної дії (ISSN-L 2226-4051)	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність 011	від 02.07.2020 р. № 886
6.	Журнал сучасної психології (ISSN-L 2310-4368)	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Запорізький національний університет	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 02.07.2020 р. № 886 (зі змінами від 10.10.2022 р. № 894)
7.	Імідж сучасного педагога (ISSN-L 2522-9729)	Інститут педагогічної освіти та освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Полтавський обласний інститут післядипломної освіти ім. М.В. Остроградського	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність 011	від 02.07.2020 р. № 886
8.	Інформаційні технології в освіті / Information Technologies in Education (ISSN-L 1998-6939)	Інститут інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, Херсонський державний університет	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність 011	від 17.03.2020 р. № 409
9.	Мистецтво та освіта (ISSN-L 2308-8885)	Інститут проблем виховання НАПН України, Інститут обдарованої дитини НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 012, 013, 014, 015	від 02.07.2020 р. № 886
10.	Міжнародний науковий журнал «Університети і лідерство» (ISSN-L 2520-6702)	Інститут вищої освіти НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність 011	від 17.03.2020 р. № 409 (зі змінами від 06.06.2022 р. № 530)
11.	Наукове сходження: Педагогічна освіта / ScienceRise: Pedagogical Education (ISSN-L 2519-4976)	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 012, 013, 014, 015, 016	від 02.07.2020 р. № 886
12.	Наукові студії із соціальної та політичної психології (ISSN-L 2309-8287)	Інститут соціальної та політичної психології НАПН України	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 02.07.2020 р. № 886
13.	Науково-педагогічні студії (ISSN-L 2663-5739)	Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 011	від 29.06.2021 р. № 735

№ з/п	Назва наукового періодичного видання, ISSN-L	Засновник (співзасновники)	Галузь знань/науки, код (шифр) спеціальності	Наказ МОН України
14.	Організаційна психологія. Економічна психологія (ISSN-L 2411-3190)	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Українська асоціація організаційних психологів та психологів праці	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 17.03.2020 р. № 409
15.	Освіта дорослих: теорія, досвід, перспективи (ISSN-L 2308-6386)	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 015	від 02.07.2020 р. № 886
16.	Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови (ISSN-L 2313-4011)	Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 016	від 10.10.2022 р. № 894
			Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 23.08.2023 р. № 1035
17.	Освіта та розвиток обдарованої особистості (ISSN-L 2309-3935) Перенесено з переліку друкованих видань (наказ від 08.07.2025 № 986)	Інститут обдарованої дитини НАПН України, Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України	Галузь знань «А Освіта» Спеціальність: А1 Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 011	від 08.07.2025 р. № 986
			Галузь знань «С Соціальні науки, журналістика та інформація» Спеціальність С4 Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 08.07.2025 р. № 986
18.	Освіта: сучасні дискурси / Education: Modern Discourses (ISSN-L 2617-3107)	Національна академія педагогічних наук України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 011	від 27.09.2021 р. № 1017
19.	Особлива дитина: навчання і виховання (ISSN 2312-2781)	Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України, Державне інформаційно-виробниче	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 016	від 10.10.2022 р. № 894

№ з/п	Назва наукового періодичного видання, ISSN-L	Засновник (співзасновники)	Галузь знань/науки, код (шифр) спеціальності	Наказ МОН України
		підприємство видавництва «Педагогічна преса»	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 02.10.2024 р. № 1415
20.	Педагогічна освіта: теорія і практика (ISSN-L 2309-9763)	Інститут педагогіки НАПН України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 012, 013, 014, 015	від 17.03.2020 р. № 409
21.	Педагогічний дискурс (ISSN-L 2309-9127)	Інститут педагогіки НАПН України, Хмельницька гуманітарно-педагогічна академія	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 012, 013, 014, 015, 016	від 02.07.2020 р. № 886
22.	Педагогічні інновації: ідеї, реалії, перспективи (ISSN-L 2413-4139) Перенесено з переліку друкованих видань (наказ від 08.07.2025 № 986)	Інститут обдарованої дитини НАПН України	Галузь знань «В Культура, мистецтво та гуманітарні науки» Спеціальність В10 Галузь знань «03 Гуманітарні науки» Спеціальність 033	від 08.07.2025 р. № 986
			Галузь знань «А Освіта» Спеціальність: А1 Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 011	від 08.07.2025 р. № 986
23.	Порівняльна професійна педагогіка / Comparative Professional Pedagogy (ISSN-L 2308-4081)	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України, Хмельницький національний університет	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 014, 015, 016	від 02.07.2020 р. № 886
24.	Порівняльно-педагогічні студії / Studies in Comparative Education (ISSN-L 2306-5532)	Інститут педагогіки НАПН України, Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 015	від 07.05.2019 р. № 612
25.	Проблеми політичної психології (ISSN-L 2411-1449)	Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Громадська організація «Асоціація політичних психологів України»	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 02.07.2020 р. № 886

№ з/п	Назва наукового періодичного видання, ISSN-L	Засновник (співзасновники)	Галузь знань/науки, код (шифр) спеціальності	Наказ МОН України
26.	Проблеми сучасного підручника (ISSN-L 2411-1309)	Інститут педагогіки НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 012, 013, 014, 015 Галузь знань «23 Соціальна робота» Спеціальність 231	від 17.03.2020 р. № 409
27.	Проблеми сучасної психології (ISSN-L 2227-6246)	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 02.07.2020 р. № 886 (зі змінами від 10.10.2022 р. № 894)
28.	Професійна педагогіка / Professional Pedagogics (ISSN-L 2707-3092)	Інститут професійної освіти НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 015	від 17.03.2020 р. № 409
29.	Психологічний часопис (ISSN-L 2414-0023)	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Асоціація з підтримки науки та інновацій (Association pour la Promotion des Sciences et des Innovations)	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 17.03.2020 р. № 409
30.	Психологічні перспективи (ISSN-L 2227-1376)	Інститут соціальної та політичної психології НАПН України, Волинський національний університет імені Лесі Українки	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 02.07.2020 р. № 886
31.	Психологія і особистість (ISSN-L 2226-4078)	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України, Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 17.03.2020 р. № 409

№ з/п	Назва наукового періодичного видання, ISSN-L	Засновник (співзасновники)	Галузь знань/науки, код (шифр) спеціальності	Наказ МОН України
32.	Теоретико-методичні проблеми виховання дітей та учнівської молоді (ISSN-L 2308-3778) Перенесено з переліку друкованих видань (наказ від 23.12.2025 №1693)	Інститут проблем виховання НАПН України	Галузь знань «А Освіта» Спеціальність: А1, А2 Галузь знань «І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення» І10 Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальність: 011, 012 Галузь знань «23 Соціальна робота» Спеціальність: 231	від 02.07.2020 р. № 886 (зі змінами від 23.12.2025 р. № 1693)
33.	Технології розвитку інтелекту (ISSN-L 2223-0521)	Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України	Галузь знань «05 Соціальні та поведінкові науки» Спеціальність 053	від 17.03.2020 р. № 409
34.	Український педагогічний журнал (ISSN-L 2411-1317)	Інститут педагогіки НАПН України	Галузь знань «01 Освіта/Педагогіка» Спеціальності: 011, 013, 014, 015	від 17.03.2020 р. № 409
35.	Філософія освіти (ISSN-L 2309-1606)	Інститут вищої освіти НАПН України, Український державний університет імені Михайла Драгоманова	Галузь знань «03 Гуманітарні науки» Спеціальність 033	від 17.03.2020 р. № 409

Таблиця 16

Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук у 2025 р. (осіб)

Назва установи	Наукові консультанти	Чисельність докторантів (на початок року)			Випуск								Відраховано		Прийом			Чисельність докторантів (на кінець року)			Чисельність здобувачів, підготовка яких здійснюється шляхом самостійної підготовки їх наукових досягнень до захисту
		за державним замовленням	на умовах контракту	усього	за державним замовленням				на умовах контракту				усього	за державним замовленням	за державним замовленням	на умовах контракту	усього	за державним замовленням	на умовах контракту	усього	
					усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	ефективність роботи (%)	усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	ефективність роботи (%)									
Інститут педагогіки	5	2	2	4	1	–	–	0	1	–	–	0	–	–	1	1	2	3	2	5	–
Інститут психології імені Г.С. Костюка	4	1	2	3	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	1	1	3	4	3
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	7	1	7	8	–	–	–	–	4	–	–	0	–	–	1	1	2	2	4	6	–
Інститут проблем виховання	2	1	2	3	–	–	–	–	2	–	–	0	–	–	–	–	–	1	–	1	–
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	2	1	2	3	–	–	–	–	1	1	–	100	–	–	1	–	1	2	1	3	–
Інститут соціальної та політичної психології	3	2	–	2	–	–	–	–	–	–	–	-	–	–	1	–	1	3	–	3	–
Інститут вищої освіти	2	1	1	2	–	–	–	–	1	1	–	100	–	–	–	–	–	1	–	1	–
Інститут цифровізації освіти	3	2	1	3	–	–	–	–	1	–	–	0	1	-	1	1	2	3	1	4	–
Інститут професійної освіти	1	1	–	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	1	–	1	–
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	5	–	5	5	–	–	–	–	1	–	–	–	1	–	–	1	1	–	4	4	–
Усього	34	12	22	34	1	–	–	0	11	2	–	18,2	2	–	5	5	10	17	15	32	3

Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у 2025 р. (випуск аспірантів)

Назва установи	Загальна чисельність аспірантів (на початок року)						Випуск аспірантів														Відраховано	
							за державним замовленням					на умовах контракту										
	за державним замовленням		на умовах контракту			Разом	за денною формою здобуття освіти /з відривом від виробництва			Разом	ефективність роботи (%)	за денною формою здобуття освіти /з відривом від виробництва			за заочною формою здобуття освіти			Разом	ефективність роботи (%)			
							усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту			усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту	усього	із захистом дисертації	з поданням до захисту					
Інститут педагогіки	4	4	25	11	14	29	1	–	–	1	0	–	–	–	3	3	–	3	100	2	–	
Інститут психології імені Г.С. Костюка	2	2	54	34	20	56	–	–	–	–	–	1	1	-	5	5	–	6	100	14	–	
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	4	4	23	11	12	27	3	1	–	3	33,3	–	–	–	3	3	–	3	100	–	–	
Інститут проблем виховання	2	2	13	9	4	15	1	1	–	1	100	–	–	–	1	1	–	1	100	–	–	
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	2	2	34	15	19	36	1	1	–	1	100	1	1	–	5	5	–	6	100	1	–	
Інститут соціальної та політичної психології	9	9	11	2	9	20	3	3	–	3	100	–	–	–	1	1	–	1	100	4	1	
Інститут вищої освіти	4	4	6	–	6	10	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	–	
Інститут цифровізації освіти	3	3	6	4	2	9	2	2	–	2	100	–	–	–	–	–	–	–	–	3	1	

Інститут професійної освіти	6	6	17	15	2	23	2	2	-	2	100	1	1	-	3	3	-	4	100	4	2
Інститут обдарованої дитини	2	2	3	1	2	5	-	-	-	-	-	1	1	-	2	2	-	3	100	-	-
ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	-	-	137	84	53	137	-	-	-	-	-	2	1	-	7	7	-	9	89	14	-
Усього	38	38	329	186	143	367	13	10	-	13	77,0	6	5	-	30	30	-	36	97,2	42	4

Таблиця 18

Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у 2025 р. (прийом аспірантів)

Назва установи	Наукові керівники		Прийом						Загальна чисельність аспірантів (на кінець року)						Чисельність здобувачів, підготовка яких здійснюється поза аспірантурою
	д-р наук, проф. / ст. наук. сп. / доц.	канд. наук, ст. наук. сп. / доц.	за державним замовленням		на умовах контракту			Разом	за державним замовленням		на умовах контракту			Разом	
			усього	за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва	усього	за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва	за заочною формою здобуття освіти		усього	за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва	усього	за денною формою здобуття освіти / з відривом від виробництва	за заочною формою здобуття освіти		
Інститут педагогіки	12	–	–	–	–	–	–	–	3	3	22	10	12	25	5
Інститут психології імені Г.С.Костюка	18	18	–	–	5	–	5	5	2	2	50	28	22	52	1
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	10	2	–	–	1	–	1	1	1	1	21	10	11	22	–
Інститут проблем виховання	5	7	–	–	1	–	1	1	1	1	13	9	4	14	–
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	2	1	–	–	–	–	–	–	1	1	24	13	11	25	–
Інститут соціальної та політичної психології	10	9	–	–	7	–	7	7	6	6	12	–	12	18	1
Інститут вищої освіти	6	–	1	1	–	–	–	1	5	5	4	–	4	9	–
Інститут цифровізації освіти	5	2	–	–	–	–	–	–	1	1	4	1	3	5	–
Інститут професійної освіти	10	3	1	1	–	–	–	1	4	4	17	12	5	21	–
Інституту обдарованої дитини	2	–	–	–	–	–	–	–	2	2	–	–	–	2	–
ДВНЗ «Університет менеджменту освіти»	23	29	–	–	5	2	3	5	–	–	113	73	40	113	–
Усього	103	71	2	2	19	2	17	21	26	26	280	156	124	306	7

Таблиця 19

Підготовка здобувачів на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях вищої освіти за кошти фізичних та юридичних осіб у 2025 р.

Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки)	Шифр (код)	Чисельність студентів, осіб							
		на початок року		випущено		зараховано		на кінець року	
		усього	зокрема за денною формою навчання	усього	зокрема за денною формою навчання	усього	зокрема за денною формою навчання	усього	зокрема за денною формою навчання
Усього, осіб		1403	385	610	123	572	113	1273	320
у т.ч. за рівнями вищої освіти:									
Перший (бакалаврський) рівень – усього, осіб		337	212	81	36	120	79	334	223
у т.ч. за галузями знань і спеціальностями (напрямами підготовки):									
Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини (Соціальні та поведінкові науки)	C (05)	159	86	44	16	57	43	153	98
Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) / Управління персоналом та економіка праці (Економіка / Управління персоналом та економіка праці)	C1 (051)	20	12	7	2	35	31	42	36
Психологія / Психологія	C4 (053)	139	74	37	14	22	12	111	62
Бізнес, адміністрування та право (Управління та адміністрування)	D (07)	178	126	37	20	63	36	181	125
Менеджмент / Менеджмент	D3 (073)	139	90	34	18	47	29	141	93
Менеджмент / Бізнес-адміністрування	D3 (073)	4	4	–	–	8	6	7	6
Менеджмент / Управління проєктами	D3 (073)	12	12	–	–	7	–	16	11
Менеджмент / Підприємництво (Підприємництво та торгівля / Підприємництво, торгівля та біржова діяльність)	D3 (076)	23	20	3	2	1	1	17	15
Другий (магістерський) рівень – усього, осіб		1066	173	529	87	452	34	939	97
у т.ч. за галузями знань і спеціальностями:									
Освіта (Освіта / Педагогіка)	A (01)	78	–	36	–	46	–	73	–
Освітні науки / Педагогіка вищої школи. Андрагогіка	A1 (011)	66	–	24	–	24	–	52	–
Спеціальна освіта / Спеціальна освіта (за нозологіями)	A6 (016)	12	–	12	–	22	–	21	–
Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини (Соціальні та поведінкові науки)	C (05)	631	34	336	17	259	13	535	29

Рівень вищої освіти, галузь знань, спеціальність (напрямок підготовки)	Шифр (код)	Чисельність студентів, осіб							
		на початок року		випущено		зараховано		на кінець року	
		усього	зокрема за денною формою навчання	усього	зокрема за денною формою навчання	усього	зокрема за денною формою навчання	усього	зокрема за денною формою навчання
Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) / Управління персоналом та економіка праці (Економіка / Управління персоналом та економіка праці)	C1 (051)	3	2	2	–	3	3	4	4
Психологія / Психологія	C4 (053)	628	34	334	17	256	10	531	25
Бізнес, адміністрування та право (Управління та адміністрування)	D (07)	179	90	97	51	51	14	131	38
Менеджмент / Менеджмент організацій і адміністрування (за видами економічної діяльності)	D3 (073)	154	80	88	47	49	11	114	32
Менеджмент / Підприємництво (Підприємництво, торгівля та біржова діяльність)	D3 (076)	25	10	9	4	2	1	17	6
Охорона здоров'я та соціальне забезпечення (Соціальна робота)	I (23)	36	18	–	–	8	1	41	18
Соціальна робота та консультування / Соціальна робота. Соціальна реабілітація (Соціальна робота / Соціальна робота. Соціальна реабілітація)	I10 (231)	36	18	–	–	8	1	41	18
Публічне управління та адміністрування (Управління та адміністрування)	D (28)	142	29	60	19	88	8	159	12
Бізнес, адміністрування та право (Публічне управління та адміністрування)	D4 (281)	142	29	60	19	88	8	159	12

**Підвищення кваліфікації для осіб з вищою освітою
в наукових установах НАПН України у 2025 р.**

Галузь знань, форма навчання	Чисельність слухачів, осіб	
	зараховано	випущено
Усього, осіб	4804	4795
у т.ч. за напрямками:		
Підвищення кваліфікації педагогічних, науково-педагогічних працівників та керівників закладів освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка	2604	2604
Підвищення кваліфікації педагогічних працівників галузі знань 01 Освіта/Педагогіка	1674	1665
Підвищення кваліфікації педагогічних працівників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, державних підприємств, установ та організації галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»	30	30
А Освіта	200	200
01 Освіта/Педагогіка	125	125
01 Освіта/Педагогіка, 016 Спеціальна освіта	100	100
05 Соціальні та поведінкові науки, 053 Психологія	71	71
Усього, осіб	4804	4795
у т.ч. за формами навчання:		
очно-дистанційна	1340	1340
дистанційна	3308	3299
заочна	156	156

**Робота спеціалізованих вчених рад в 2025 р.
з присудження наукового ступеня доктора наук**

№ з/п	Назва установи, де функціонує спеціалізована вчена рада	Кількість проведених засідань	Захищено дисертацій		
			усього	у тому числі	
				докторських	кандидатських
1.	Інститут педагогіки	–	–	–	–
	Д 26.452.01	–	–	–	–
2.	Інститут психології імені Г.С. Костюка	5	1	1	–
	Д 26.453.01	–	–	–	–
	Д 26.453.02	5	1	1	–
3.	Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	2	2	1	1
	Д 26.451.01	2	2	1	1
4.	Інститут проблем виховання	1	1	–	1
	Д 26.454.01	1	1	–	1
5.	Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	1	1	1	–
	Д 26.450.01	1	1	1	–
	Д 26.450.02	–	–	–	–
6.	Інститут соціальної та політичної психології	–	–	–	–
	Д 26.457.01	–	–	–	–
7.	Інститут вищої освіти	3	1	1	–
	Д 26.456.02	3	1	1	–
8.	Інститут цифровізації освіти	8	3	–	3
	Д 26.459.01	8	3	–	3
9.	Інститут професійної освіти	3	1	1	–
	Д 26.458.01	3	1	1	–
10.	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	2	2	2	–
	Д 26.455.03	2	2	2	–
Усього		25	12	7	5

**Робота разових спеціалізованих вчених рад в 2025 р.
з присудження ступеня доктора філософії**

Код та найменування галузі знань	Шифр та найменування спеціальності	Назва установи, де створена разова вчена рада	Кількість захищених дисертацій	Усього
01 Освіта/ Педагогіка	011 Освітні, педагогічні науки	Інститут педагогіки	2	25
		Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих	4	
		Інститут проблем виховання	2	
		Інститут цифровізації освіти	2	
		Інституту обдарованої дитини	3	
		ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	1	
	014 Середня освіта	Інститут педагогіки	1	
	015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	Інститут професійної освіти	6	
	016 Спеціальна освіта	Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	4	
05 Соціальні та поведінкові науки	053 Психологія	Інститут психології імені Г.С. Костюка	6	19
		Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	3	
		Інститут соціальної та політичної психології	4	
		ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	6	
28 Публічне управління та адміністрування	281 Публічне управління та адміністрування	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	1	1
Усього				45

Захист дисертацій на засіданнях спеціалізованих вчених рад в 2025 р.

Шифр і назва наукової спеціальності	Захищено дисертацій на здобуття ступеня:			Усього
	доктора наук	кандидата наук	доктора філософії	
<i>01 Освіта/Педагогіка</i>	—	—	25	25
011 Освітні, педагогічні науки	—	—	14	14
014 Середня освіта	—	—	1	1
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	—	—	6	6
016 Спеціальна освіта	—	—	4	4
<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	—	—	19	19
053 Психологія	—	—	19	19
<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>	—	—	1	1
281 Публічне управління та адміністрування	—	—	1	1
<i>Педагогічні науки</i>	6	5	—	11
13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки	—	1	—	1
13.00.03 – корекційна педагогіка	1	—	—	1
13.00.04 – теорія і методика професійної освіти	3	—	—	3
13.00.06 – теорія і методика управління освітою»	2	—	—	2
13.00.08 – дошкільна педагогіка	—	1	—	1
13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті	—	3	—	3
<i>Психологічні науки</i>	1	—	—	1
19.00.04 – медична психологія	1	—	—	1
Усього	7	5	45	57

Робота спеціалізованих учених рад в 2025 р. за науковими спеціальностями

Шифр і назва наукових спеціальностей	Захист дисертацій		Розгляд апеляцій			Кількість дисертацій укр.мовою	Кількість рефератів / анотацій укр.мовою	Кількість дисертацій, що знаходяться на розгляді в рад/ установі
	з позитивним рішенням	з негативним рішенням	усього	з позитивним рішенням	з негативним рішенням			
Доктора наук								
Педагогічні науки	6	–	–	–	–	6	6	1
13.00.03 – корекційна педагогіка	1	–	–	–	–	1	1	–
13.00.04 – теорія і методика професійної освіти	3					3	3	1
13.00.06 – теорія і методика управління освітою	2	–	–	–	–	2	2	–
Психологічні науки	1	–	–	–	–	1	1	–
19.00.04 – медична психологія	1	–	–	–	–	1	1	–
Усього	7	–	–	–	–	7	7	1
Доктора філософії								
01 Освіта/Педагогіка	25	–	–	–	–	25	25	–
011 Освітні, педагогічні науки	14	–	–	–	–	14	14	–
014 Середня освіта	1	–	–	–	–	1	1	–
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	6	–	–	–	–	6	6	–
016 Спеціальна освіта	4	–	–	–	–	4	4	–
05 Соціальні та поведінкові науки	19	–	–	–	–	19	19	1
053 Психологія	19	–	–	–	–	19	19	1

28 Публічне управління та адміністрування	1	–	–	–	–	1	1	–
281 Публічне управління та адміністрування	1	–	–	–	–	1	1	–
Усього	45	–	–	–	–	45	45	1
<i>Кандидата наук</i>								
<i>Педагогічні науки</i>	5	–	2	2	–	5	5	–
13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки	1	–	–	–	–	1	1	–
13.00.08 – дошкільна педагогіка	1	–	–	–	–	1	1	–
13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті	3	–	–	–	–	3	3	–
19.00.07 – педагогічна та вікова психологія	-	–	1	1	–	–	–	–
19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія	-	–	1	1	–	–	–	–
Усього	5	–	2	2	–	5	5	–

**Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації в 2025 р.
спеціалізованими вченими радами**

Шифр і назва наукових спеціальностей	Дисертації, захищені на здобуття ступеня:							Усього
	докторантами / аспірантами (з випуску звітнього року)		співробітниками Інституту	працівниками інших установ НАПН України	працівниками закладів вищої освіти	працівниками закладів професійної освіти	працівникам и інших установ	
	за державним замовленням	на умовах контракту						
Доктора наук								
Педагогічні науки	—	2	—	—	3	—	1	6
13.00.03 – корекційна педагогіка	—	1	—	—	—	—	—	1
13.00.04 – теорія і методика професійної освіти	—	1	—	—	1	—	1	3
13.00.06 – теорія і методика управління освітою	—	—	—	—	2	—	—	2
Психологічні науки	—	—	—	—	1	—	—	1
19.00.04 – медична психологія	—	—	—	—	1	—	—	1
Усього	—	2	—	—	4	—	1	7
Доктора філософії								
01 Освіта/Педагогіка	7	18	—	—	—	—	—	25
011 Освітні, педагогічні науки	4	10	—	—	—	—	—	14
014 Середня освіта	—	1	—	—	—	—	—	1
015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)	2	4	—	—	—	—	—	6
016 Спеціальна освіта	1	3	—	—	—	—	—	4

<i>05 Соціальні та поведінкові науки</i>	3	16	–	–	–	–	–	19
053 Психологія	3	16	–	–	–	–	–	19
<i>28 Публічне управління та адміністрування</i>	–	1	–	–	–	–	–	1
281 Публічне управління та адміністрування	–	1	–	–	–	–	–	1
Усього	10	35	–	–	–	–	–	45
<i>Кандидата наук</i>								
<i>Педагогічні науки</i>	–	–	1	–	2	–	2	5
13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки	–	–	–	–	–	–	1	1
13.00.08 – дошкільна педагогіка	–	–	1	–	–	–	–	1
13.00.10 – інформаційно–комунікаційні технології в освіті	–	–	–	–	2	–	1	3
Усього	–	–	1	–	2	–	2	5

Кількість дисертаційних тем, розглянутих Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології в 2025 р.

Спеціалізації	У галузі педагогічні науки та галузі знань «А – Освіта»				Спеціалізації	У галузі психологічні науки та галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»			
	на здобуття наукового ступеня доктора наук		на здобуття наукового ступеня доктора філософії			на здобуття наукового ступеня доктора наук		на здобуття наукового ступеня доктора філософії	
	усього	%	усього	%		усього	%	усього	%
13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки	5	5,7%	–	–	19.00.01 – загальна психологія; історія психології	1	1,2%	–	–
13.00.03 – корекційна педагогіка	1	1,2%	–	–	«19.00.10 – організаційна психологія; економічна психологія»	1	1,2%		
13.00.04 – теорія та методика професійної освіти	9	10,3%	–	–	«19.00.11 – політична психологія»	1	1,2%		
13.00.09 – теорія навчання	2	2,3%	–	–					
13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті	2	2,3%	–	–					
Усього	19	21,8%	–	–	Усього	3	3,6%	–	–
«А1 – Освітні науки»	–	–	36	41,3%	«С 4 Психологія»	–	–	21	24,1%
«А4 – Середня освіта (за предметними спеціальностями)»	–	–	1	1,2%					
«А5 – Професійна освіта (за спеціалізаціями)»	–	–	7	8,0%					
Усього	–	–	44	50,5%	Усього	–	–	21	24,1%
Загалом	19	21,8%	44	50,5%	Загалом	3	3,6%	21	24,1%

Усього у 2025 р. розглянуто тем: 87, з-поміж яких у галузі педагогічні науки та галузі знань «А – Освіта» – 63 теми (72,3%), у галузі психологічні науки та галузі знань «С – Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини» (психологія) – 24 тем (27,7%).

Кількісний і якісний склад наукових працівників наукових установ НАПН України
(станом на 01.01.2026 р.)

		Усього наукових працівників	із них						сумісники	за віковими категоріями				
			докторів наук		кандидатів наук		без наукового ступеня			до 35 років	35-50 років	50-60 років	60-70 років	понад 70 років
			усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи						
1	Інститут педагогіки	164	52	33	74	51	38	25	55	10	55	48	33	18
2	Інститут психології ім. Г.С. Костюка	134	32	19	67	56	35	32	27	1	38	54	24	17
3	Інститут спеціальної педагогіки і психології ім. Миколи Ярмаченка	48	12	10	26	23	10	5	10	1	24	18	3	2
4	Інститут проблем виховання	60	19	10	34	20	7	5	25	4	20	21	11	4
5	Інститут соціальної та політичної психології	74	13	12	41	36	20	19	7	7	26	24	12	5
6	Інститут пед. освіти і освіти дорослих ім. Івана Зязюна	42	21	15	17	17	4	3	7	1	11	18	8	4
7	Інститут вищої освіти	36	20	14	12	11	4	4	7	3	8	13	9	3
8	Інститут цифровізації освіти	53	14	10	18	14	21	10	19	4	23	14	8	4
9	Інститут професійної освіти	46	11	11	28	23	7	5	7	3	18	11	10	4

10	Інститут обдарованої дитини	50	10	3	22	16	18	11	20	3	23	9	11	4
11	ДНПБ України імені В.О.Сухомлинського	45	9	4	14	9	22	18	14	4	13	17	9	2
12	Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи	20	4	2	11	7	5	4	7	6	7	3	4	
	Усього	772	217	143	364	283	191	141	205	47	266	250	142	67

**Кількісний і якісний склад науково-педагогічних і
педагогічних працівників наукових установ НАПН України**
(станом на 01.01.2026 р.)

		Усього науково-педагогічних і педагогічних працівників	з них						Усього сумісників	За віковими категоріями				
			докторів наук		кандидатів наук		без наукового ступеня			до 35 років	35-50 років	50-60 років	60-70 років	понад 70 років
			усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи	усього	у т.ч. за основним місцем роботи						
Науково-педагогічні працівники														
1	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	60	17	14	38	31	5	5	10	1	20	23	13	3
2	Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти	20	8	5	7	5	5	5	5	2	11	3	2	2
Усього		80	25	19	45	36	10	10	15	3	31	26	15	5
Педагогічні працівники														
1	ДЗВО «Університет менеджменту освіти»	15	0	0	1	1	14	12	2	1	5	2	7	0
2	Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти	5	0	0	0	0	5	5	0	2	3	0	0	0
Усього		20	0	0	1	1	19	17	2	3	8	2	7	0

Склад членів Національної академії педагогічних наук України за відділеннями

№ з/п	Назва відділення	Усього членів НАПН України	у тому числі		крім того		з них працюють у НАПН України за основним місцем роботи:		
			дійсних членів	членів-кореспондентів	іноземних членів	почесних академіків	дійсних членів	членів-кореспондентів	почесних академіків
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
1	Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки	32	13	19	7	4	6	4	—
2	Відділення психології та спеціальної педагогіки	29	14	15	5	9	8	7	—
3	Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем	34	16	18	5	4	7	8	—
4	Відділення професійної освіти і освіти дорослих	32	15	17	9	8	7	4	—
5	Відділення вищої освіти	33	15	18	7	9	3	1	—
Усього		160	73	87	33	34	31	24	—

Організація та проведення науково-практичних масових заходів

Назви установ	Види масових заходів																Усього	у тому числі міжнародні
	з'їзди, конгреси		симпозіуми, форуми		конференції		наукові семінари		педагогічні читання		круглі столи		виставки		інші види заходів			
	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні		
Масові заходи, включені до плану НАПН України																		
Інститут педагогіки	–	–	–	–	7	4	1	–	1	–	2	–	–	–	–	–	11	4
Інститут психології імені Г.С. Костюка	–	–	1	–	9	1	3	–	–	–	3	3	–	–	–	–	16	4
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	–	–	1	–	8	7	6	2	3	1	2	–	–	–	2	–	22	10
Інститут проблем виховання	–	–	–	–	8	2	8	–	–	–	3	–	3	3		–	22	5
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	1	1	–	–	1	–	2	–	–	–	1	–	4	4	2	–	11	5
Інститут соціальної та політичної психології	–	–	–	–	2	2	3	–	–	–	2	–	4	4	–	–	11	6
Інститут вищої освіти	–	–	–	–	3	3	1	–	–	–		–	–	–	4	–	8	3
Інститут цифровізації освіти	–	–	1	–	6	5	2	–	–	–	–	–	–	–	–	–	9	5
Інститут професійної освіти	–	–	–	–	6	3	12	–	–	–	3	-	3	3	1	–	25	6
Інститут обдарованої дитини	–	–	–	–	3	1	4	–	–	–	–	–	–	–	1	–	8	1
ДВНЗ «УМО»	–	–	2	1	5	3	3	–	–	–	1		4	–	3	1	17	5
Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи	–	–	–	–	2	2	1	–	–	–	–	–	–	–	–	–	3	2

Назви установ	Види масових заходів																Усього	у тому числі міжнародні
	з'їзди, конгреси		симпозіуми, форуми		конференції		наукові семінари		педагогічні читання		круглі столи		виставки		інші види заходів			
	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні		
ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського	–	–	–	–	2	2		–	–	–	–	–	–	–	2	–	4	2
Усього	1	1	8	2	73	37	49	2	7	1	17	3	22	18	16	2	193	66
Масові заходи, включені до плану наукової установи НАПН України																		
Інститут педагогіки	–	–	1	–	24	14	13	–	2	1	6	–	–	–	13*	–	59	15
Інститут психології імені Г.С. Костюка	–	–	5	2	32	19	26	–	–	–	5	–	3	3	–	–	71	24
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	–	–	1	1	7	3	16	–	–	–	4	–	–	–	15	–	43	4
Інститут проблем виховання	–	–	–	–	18	2	14	–	–	–	3	–	3	3	14	–	52	5
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	–	–	1	–	5	1	4	–	–	–	1	–	–	–	–	–	11	1
Інститут соціальної та політичної психології	–	–	–	–	5	4	3	1	–	–	4	–	–	–	1	–	13	5
Інститут вищої освіти	–	–	–	–	3	3	–	–	–	–	4	–	–	–	1	–	8	3
Інститут цифровізації освіти	–	–	–	–	9	9	8	2	–	–	-	–	2	2	3	–	22	13
Інститут професійної освіти	–	–	1	1	6	6	8	–	–	–	5	–	–	–	5	–	25	7
Інститут обдарованої дитини	–	–	1	–	–	–	3	1	1	–	–	–	–	–	3	–	8	1
ДВНЗ «УМО»	–	–	1	–	9	2	7	–	–	–	4	–	–	–	2	–	23	2
Український НМЦ практичної психології і соціальної роботи	–	–	1	–	5	3	3	–	–	–	1	–	1	1	5	–	16	4

Назви установ	Види масових заходів																Усього	у тому числі міжнародні
	з'їзди, конгреси		симпозіуми, форуми		конференції		наукові семінари		педагогічні читання		круглі столи		виставки		інші види заходів			
	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні	усього	у тому числі міжнародні		
ДНПБ України імені В.О. Сухомлинського	–	–	–	–	1	1	–	–	–	–	3	1	–	–	2	–	6	2
Усього	–	–	12	4	127	68	108	4	3	1	40	1	9	9	66	–	165	87

**Основні показники Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В.О. Сухомлинського з формування галузевого інформаційного ресурсу**

№	ЗМІСТ РОБОТИ	Виконано у 2025 р.
1.	Бібліотечний фонд, прим. (обсяг)	588131
2.	Надходження документів у фонд, прим., із них:	5041
	• неперіодичні документи, з них	2942
	<i>в паперовій формі</i>	1473
	<i>в електронній формі</i>	1469
	• періодичні видання, з них:	2099
	<i>в паперовій формі</i>	348
	<i>в електронній формі</i>	1751
3.	Вибуття з фонду, прим.	6264
4.	Формування науково-педагогічної електронної бібліотеки, файл. (обсяг)	15729
	– надходження до НПЕБ, з них:	3266
	• БД «Книги»	164
	• БД «Періодика»	1757
	• БД «Рідкісні книги»	1345
	– вибуття з НПЕБ	–
5.	Діяльність ОФ, прим. (обсяг)	3175
	• надходження до ОФ	2237
	• вибуття з ОФ	2742
6.	Зберігання фонду	
	– знепилення документів, прим.	4950
	– знепилення книгосховищ, метрополія	86
	– розстановка документів у книгосховищах, прим.	19210
	– перевірка правильності розстановки документів, прим.	9500
	– перевірка фонду, прим.	54000
7.	Робота з науковим об'єктом «Документи педагогіко-психологічного та історико-культурного напрямку 19–20 століття (1850–1917 рр.)»	
	• оцифрування (електронні копії), прим./арк.	37 / 3325
	• виготовлення документів страхового фонду документації (мікрофільмування), прим./арк.	2 / 762
	• реставраційно-відновлювальні роботи, прим.	–
	• перевірка фонду РК, прим.	28081

**Основні показники Державної науково-педагогічної бібліотеки України
імені В.О. Сухомлинського щодо забезпечення доступу користувачів
до інформаційного ресурсу**

№	ЗМІСТ РОБОТИ	Виконано у 2025 р.
<i>Забезпечення доступу до інформаційних ресурсів</i>		
1.	Формування електронного каталогу, БЗ (обсяг)	495586
2.	Поповнення електронного каталогу, запис:	6779
	• БД «Книги»	1473
	• БД «Періодика»	4346
	• БД «Рідкісні книги»	237
	• БД «Бібліотечна справа»	723
3.	Розкриття змісту збірників наукових праць, статей	2946
4.	Поточне редагування електронного каталогу, запис	1082
	• БД «Книги»	534
	• БД «Періодика»	294
	• БД «Рідкісні книги»	–
	• БД «Бібліотечна справа»	254
5.	Ведення традиційних каталогів і картотек, картка	
	• додано карток	2139
	• вилучено карток	2289
6.	Редагування карткових каталогів, СКС, картка	4308
<i>Обслуговування користувачів</i>		
1.	Загальна кількість користувачів, із них	63125
	– віддалених користувачів (за IP-адресами)	54323
	– користувачів, зареєстрованих у базі даних «Читач»	8802
2.	Кількість відвідувань, із них	90328
	дистанційних	78754
	фізичних	11574
3.	Документовидача загальна, документ, із них:	129730
	у читальних залах, на абонементі та через МБА	21851
	у Кабінеті бібліотекознавства	1001
	у читальному залі Фонду В. О. Сухомлинського	32
	звернення до повнотекстових документів у Науково-педагогічній електронній бібліотеці	18743
	звернень до ресурсів, представлених на порталі, зверн., із них:	74933
	«Віртуальний читальний зал Фонду В. О. Сухомлинського»	267
	«Віртуальний читальний зал Кабінету бібліотекознавства»	422
	«Дистанційна самоосвіта бібліотечних фахівців»	460
	«Інформаційна та медіаграмотність	76
	«Бібліотеки в реаліях війни»	280
	«Бібліотека Нової української школи»	458
	«Патріотичне виховання»	171

№	ЗМІСТ РОБОТИ	Виконано у 2025 р.
	«Всеукраїнський місячник шкільних бібліотек»	6148
	«Видатні бібліотекознавці, бібліографознавці, книгознавці та документознавці України та світу»	2839
	«Віртуальна кімната-музей рідкісної книги»	124
	«Українська мова онлайн»	1980
	«Наукова періодика онлайн»	1276
	завантаження документів з порталу бібліотеки	13170
4.	Звернення до баз даних електронного каталогу, із них.	28951
	БД «Книги»	15761
	БД «Періодика»	8882
	БД «Зведена база даних дисертацій»	350
	БД «Зведена база даних наукових збірників»	268
	БД «Електронна бібліотека»	709
	БД «Рідкісні книги»	1175
	БД «Бібліотечна справа»	317
	БД «Сухомлиністика»	67
5.	Визначення індексів УДК за запитами користувачів	176
Інформаційно-бібліографічне забезпечення		
1.	Складання бібліографічних списків (оглядів), список	13
2.	Редагування бібліографічних списків, список	15
3.	Довідково-бібліографічне обслуговування, довідка:	40
	<i>адресні</i>	10
	<i>тематичні</i>	23
	<i>фактографічні</i>	5
	<i>уточнювальні</i>	2
4.	Соціокультурна діяльність, захід	11
5.	Експозиційно-виставкова діяльність, книжкові виставки, презентації:	44
	тематичні	27
	персональні, з них:	17
	«Ювіляри НАПН України»	8

**Структура видатків Державного бюджету за 2025 р. у розрізі наукових установ
та закладу вищої освіти НАПН України**

тис. грн

Найменування установи	Соціальні видатки				Комунальні видатки				Інші видатки				Всього видатки		Вилучені кошти до бюджету у 2025 р.
	Затверджено кошторисом (із змінами)	Касові видатки	відхилення (+,-)	% використання коштів	Затверджено кошторисом (із змінами)	Касові видатки	відхилення (+,-)	% використання коштів	Затверджено кошторисом (із змінами)	Касові видатки	відхилення (+,-)	% використання коштів	Затверджено кошторисом (із змінами)	Касові видатки	
КПКВК 6551020 «Науково-організаційна діяльність президії Національної академії педагогічних наук України»															
НАПН України	25420,5	25420,1	0,4	100	2075,0	2074,2	0,8	100	511,4	511,3	0,1	100	28006,9	28005,6	1,3
КПКВК 6551030 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері освіти, педагогіки і психології»															
Напрямок: «Фундаментальні наукові дослідження»															
Інститут педагогіки	9956,3	9956,3	0,0	100	642,5	642,5	0,0	100	124,8	124,8	0,0	100	10723,6	10723,6	0,0
Інститут психології імені Г.С.Костюка	15299,1	15299,1	0,0	100	200,3	200,3	0,0	100	101,8	101,8	0,0	100	15601,2	15601,2	0,0
Інститут спеціальної педагогіки психології імені Миколи Ярмаченка	3660,3	3660,3	0,0	100	68,4	68,4	0,0	100	108,5	108,5	0,0	100	3837,2	3837,2	0,0
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	7728,7	7728,7	0,0	100	254,0	254,0	0,0	100	179,8	179,8	0,0	100	8162,5	8162,5	0,0
Інститут проблем виховання	7528,5	7528,5	0,0	100	259,3	259,3	0,0	100	256,3	256,3	0,0	100	8044,1	8044,1	0,0
	6261,8	6261,8	0,0	100	119,1	119,1	0,0	100	112,0	112,0	0,0	100	6492,9	6492,9	0,0

Інститут соціальної та політичної психології															
Інститут вищої освіти	12867,0	12867,0	0,0	100	232,1	232,1	0,0	100	210,9	210,9	0,0	100	13310,0	13310,0	0,0
Інститут обдарованої дитини	3673,2	3673,2	0,0	100	111,7	111,7	0,0	100	129,0	129,0	0,0	100	3913,9	3913,9	0,0
Інститут професійної освіти	4870,6	4870,6	0,0	100	134,4	134,4	0,0	100	69,2	69,2	0,0	100	5074,2	5074,2	0,0
Разом за напрямом	71845,5	71845,5	0,0	100	2021,8	2021,8	0,0	100	1292,3	1292,3	0,0	100	75159,6	75159,6	0,0
Напрямок: «Підготовка наукових кадрів»															
Інститут педагогіки	653,4	653,4	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	653,4	653,4	0,0
Інститут психології імені Г.С. Костюка	375,4	375,4	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	3,2	3,2	0,0	100	378,6	378,6	0,0
Інститут спеціальної педагогіки психології імені Миколи Ярмаченка	368,1	368,1	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	3,6	3,6	0,0	100	371,7	371,7	0,0
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	507,1	507,1	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	507,1	507,1	0,0
Інститут цифровізації освіти	594,9	594,9	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	43,7	43,7	0,0	100	638,6	638,6	0,0
Інститут соціальної та політичної психології	1154,1	1154,1	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	1154,1	1154,1	0,0
Інститут проблем виховання	376,2	376,2	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	17,0	17,0	0,0	100	393,2	393,2	0,0

Інститут вищої освіти	593,3	593,3	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	593,3	593,3	0,0
Інститут професійної освіти	707,9	707,9	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	32,7	32,7	0,0	100	740,6	740,6	0,0
Інститут обдарованої дитини	256,3	256,3	0,0	100	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	256,3	256,3	0,0
Разом за напрямом	5586,7	5586,7	0,0	100	0,0	0,0	0,0	100	100,2	100,2	0,0	100	5686,9	5686,9	0,0
<u>Напрямок: «Прикладні наукові дослідження»</u>															
Інститут педагогіки	34009,7	34009,7	0,0	100	1048,7	1048,7	0,0	100	484,0	484,0	0,0	100	35542,4	35542,4	0,0
Інститут психології імені Г.С. Костюка	17034,3	17034,3	0,0	100	285,0	285,0	0,0	100	104,8	104,8	0,0	100	17424,1	17424,1	0,0
Інститут спеціальної педагогіки психології імені Миколи Ярмаченка	9857,4	9857,4	0,0	100	214,1	214,1	0,0	100	193,5	193,5	0,0	100	10265,0	10265,0	0,0
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	5097,6	5097,6	0,0	100	149,7	149,7	0,0	100	59,4	59,4	0,0	100	5306,7	5306,7	0,0
Інститут проблем виховання	8112,5	8112,5	0,0	100	287,8	287,8	0,0	100	172,5	172,5	0,0	100	8572,8	8572,8	0,0
Інститут соціальної та політичної психології	13385,3	13385,3	0,0	100	323,0	323,0	0,0	100	189,9	189,9	0,0	100	13898,2	13898,2	0,0
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	4475,1	4475,1	0,0	100	60,6	60,6	0,0	100	60,9	60,9	0,0	100	4596,6	4596,6	0,0

Інститут обдарованої дитини	9838,4	9838,4	0,0	100	290,1	290,1	0,0	100	288,0	288,0	0,0	100	10416,5	10416,5	0,0
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	10741,9	10741,9	0,0	100	73,0	73,0	0,0	100	56,5	56,5	0,0	100	10871,4	10871,4	0,0
Інститут професійної освіти	9101,6	9101,6	0,0	100	274,0	274,0	0,0	100	200,8	200,8	0,0	100	9576,4	9576,4	0,0
Інститут цифровізації освіти	11944,9	11944,9	0,0	100	357,6	357,6	0,0	100	237,8	237,8	0,0	100	12540,3	12540,3	0,0
Разом за напрямом	133598,7	133598,7	0,0	100	3363,6	3363,6	0,0	100	2048,1	2048,1	0,0	100	139010,4	139010,4	0,0
<u>Напрямок: «Фінансова підтримка наукових об'єктів, що становлять національне надбання»</u>															
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	45,0	45,0	0,0	100	45,0	45,0	0,0
<u>Напрямок: «Забезпечення доступу до науково-технічної інформації та наукової літератури на всіх видах носіїв»</u>															
Інститут цифровізації освіти	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	374,2	374,2	0,0	100	374,2	374,2	0,0
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	5119,1	5119,1	0,0	100	668,9	668,9	0,0	100	214,2	214,2	0,0	100	6002,2	6002,2	0,0
Разом за напрямом	5119,1	5119,1	0,0	100	668,9	668,9	0,0	100	588,4	588,4	0,0	100	6376,4	6376,4	0,0

Всього за КПКВК 6551030	216150,0	216150,0	0,0	100	6054,3	6054,3	0,0	100	4074,0	4074,0	0,0	100	226278,3	226278,3	0,0
Всього по НАПН України	241570,5	241570,1	0,4	100	8129,3	8128,5	0,8	100	4585,4	4585,3	0,1	100	254285,2	254283,9	1,3

Джерела формування надходжень і використання коштів спеціального фонду у розрізі наукових установ та закладу вищої освіти НАПН України за 2025 р.

тис.грн.

Найменування установ	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю												Плата за оренду майна бюджетних установ			Здійснення додаткової (господарської) діяльності			Надходження від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)			Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	у тому числі за видами видатків:					
	Підготовка фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації			Інша діяльність			Проведення опитування (Інститут соціальної та політичної психології)			Послуги ДНПБ			Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Заробітна плата та нарахування на неї	Господарські видатки на утримання установ	Видатки на відрядження				Капітальні видатки	Комунальні видатки				
	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки																		
Форма 4-1																														
КПКВК 6551020 «Науково-організаційна діяльність президії Національної академії педагогічних наук України»																														
НАПН України	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	564,9	1007,1	446,2	615,1	98,1	109,4	0	0	0	1180,0	1105,2	555,6	22,6	446,5	0	0	0	86,5
КПКВК 6551030 «Наукова і науково-технічна діяльність у сфері освіти, педагогіки і психології»																														
Інститут педагогіки	1005,2	983,2	747,1	6,1	13,2	6,1	0	0	0	0	0	0	1097,4	1400,2	918,1	0	0	0	4,6	4,6	0	2113,3	2401,2	1671,3	626,2	576,7	0	0	0	468,4
Інститут психології імені Г.С. Костюка	1366,3	1273,2	1366,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1366,3	1273,2	1366,3	1130,9	201,4	0	0	0	34,0
Інститут проблем виховання	474,0	439,6	432,1	5,9	5,9	5,9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,9	1,9	0	481,8	447,4	438,0	331,4	67,2	0	0	0	39,4
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна	909,2	909,2	762,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	50,7	44,1	13,7	45,4	44,7	31,7	0	0	0	1005,3	998,0	807,6	696,2	96,2	0	0	0	15,2
Інститут цифровізації освіти	283,1	158,7	179,9	78,3	78,3	78,3	0	0	0	0	0	0	405,8	307,8	306,1	0	0	0	0,8	0,8	0,7	768,0	545,6	565,0	208,6	305,7	0	43,7	7,1	7,1
Інститут вищої освіти	170,4	148,1	170,4	0,0	0,0	0,0	0	0	0	0	0	0	250,4	73,7	44,7	0	0	0	0	0	0	420,8	221,8	215,1	152,0	48,5	0	0	0	14,6
Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка	800,3	658,9	781,8	706,3	591,7	324,4	0	0	0	0	0	0	278,8	190,6	199,2	0	0	0	0	0	0	1785,4	1441,2	1305,4	811,4	361,2	0	123,7	9,1	9,1

Продовження табл. 34

Найменування установ	Плата за послуги, що надаються бюджетними установами згідно з їх основною діяльністю												Плата за оренду майна бюджетних установ			Здійснення додаткової (господарської) діяльності			Надходження від реалізації в установленому порядку майна (крім нерухомого майна)			Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	у тому числі за видами видатків:					
	Підготовка фахівців, наукових та науково-педагогічних кадрів, підвищення кваліфікації			Інша діяльність			Проведення опитування (Інститут соціальної та політичної психології)			Послуги ДНПБ			Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Заробітна плата та нарахування на неї	Господарські видатки на утримання установ	Видатки на відрядження				Капітальні видатки	Комунальні видатки				
	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом (із змінами)	Надходження коштів	Касові видатки																		
Інститут соціальної та політичної психології	489,8	282,3	326,5	0	0	0	0	762,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	489,8	1044,4	326,5	240,3	38,7	0	0	47,4
Інститут професійної освіти	837,5	559,4	514,1	145,8	144,9	140,3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0,3	0,3	0,3	983,6	704,6	654,7	546,2	70,1	0	0	0	38,4	
Інститут обдарованої дитини	65,3	43,7	37,9	273,3	54,7	25,8	0	0	0	0	0	0	241,7	161,3	189	0	0	0	0	0	0,0	580,3	259,7	252,7	28,6	175,1	0	0	49,0	
Український науково-методичний центр практичної психології і соціальної роботи	0	0	0	1,2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1,2	0	0	0	0	0	0	0	0	
Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського	0	0	0	0	0	0	0	0	0	21,9	15,9	14,2	102,5	72,8	59,4	0	0	0	2,3	2,3	2,3	126,7	91,0	75,9	0	55,3	0	4,0	16,6	
Всього за КПКВК 6551030	6 401,1	5 456,3	5 318,3	1 216,9	888,7	580,8	0	762,1	0	21,9	15,9	14,2	2 427,3	2 250,5	1 730,2	45,4	44,7	31,7	9,9	9,9	3,3	10122,5	9428,1	7678,5	4771,8	1996,1	0	171,4	739,2	
КПКВК 6551060 «Підготовка кадрів та підвищення кваліфікації керівних кадрів і спеціалістів у сфері освіти закладами вищої освіти»																														
ДЗВО "Університет менеджменту освіти"	25673,4	27613,4	25005,7	0	0	0	0	0	0	0	0	0	196,5	624,4	64,7	4001,7	3864,7	3405,5	0	0	0	29871,6	32102,5	28475,9	23287,0	865,5	0	0	4323,4	
Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти	8 337,0	5 424,7	8 099,1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	8337,0	5424,7	8099,1	7394,6	376,0	80,0	0	248,5	
Всього за КПКВК 6551060	34 010,4	33 038,1	33 104,8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	196,5	624,4	64,7	4 001,7	3 864,7	3 405,5	0	0	0	38208,6	37527,2	36575,0	30681,6	1241,5	80,0	0	4571,9	
Всього	40 411,5	38 494,4	38 423,1	1 216,9	888,7	580,8	0	762,1	0	21,9	15,9	14,2	3 188,7	3 882,0	2 241,1	4 662,2	4 007,5	3 546,6	9,9	9,9	3,3	49511,1	48060,5	44809,1	35 476,0	3 684,1	80,0	171,4	5 397,6	

Найменування установи	Інші власні надходження та касові видатки за видами видатків																		Затверджено кошторисом (ф.4-2)	Надходження коштів (ф. 4-2)	нарахування курсова на кошти на валютному рахунку	Касові видатки (ф. 4-2)	у тому числі за видами видатків										Разом спеціальний фонд у 2025 р. (ф. 4-1+ ф. 4-2)																																																																																																																																																																																																																																																													
	Видатки на виплату стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених			Натуральна форма			Грошова форма			Наукові дослідження установ, які за результатами державної атестації віднесені до групи А			Кошти на виконання наукових досліджень за рахунок грантової підтримки з договорами, укладеними з Національним фондом досліджень			Реалізація грантових угод з міжнародним та іноземним фінансуванням							Господарські видатки на утримання установ	Видатки на відрядження	Комунальні послуги	Капітальні видатки	Безоплатно отримано ком"ютерну техніку	Бібліотечний фонд	Стипендія КМУ молодим вченим	Затверджено кошторисом за спеціальним фондом за 2025 р.	Надходження коштів за спеціальним фондом за 2025 р. (4-1,4-2)	із них нарахування курсова різниця на валютному рахунку	Касові видатки всього (ф. 4-1, 4-2), із них:	заробітна плата з нарахуваннями	Господарські видатки на утримання установ	Видатки на відрядження	Комунальні послуги	Капітальні видатки	Безоплатно отримано ком"ютерну техніку	Оприбутковано сайті Інститутуом професійної освіти	Бібліотечний фонд	Стипендія КМУ молодим вченим																																																																																																																																																																																																																																																				
	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки																									Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом

Найменування установи	Інші власні надходження та касові видатки за видами видатків																Разом спеціальний фонд у 2025 р. (ф. 4-1+ ф. 4-2)																																																																																																																																																																																																																																																																																								
	Видатки на виплату стипендій Кабінету Міністрів України для молодих вчених			Натуральна форма			Грошова форма			Наукові дослідження установ, які за результатами державної атестації віднесені до групи А			Кошти на виконання наукових досліджень за рахунок грантової підтримки з договорами, укладеними з Національним фондом досліджень			Реалізація грантових угод з міжнародним та іноземним фінансуванням			Господарський фонд у 2025 р. (ф. 4-1+ ф. 4-2)																																																																																																																																																																																																																																																																																						
	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки	Затверджено кошторисом	Надходження коштів	Касові видатки

ДОДАТОК 2

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ЗАХИЩЕНИХ В УСТАНОВАХ НАПН УКРАЇНИ у 2025 р.

На здобуття наукового ступеня доктора наук

13.00.03 – корекційна педагогіка

1. **Ніколенко Л.М.** Теоретичні та методичні засади формування інклюзивного освітнього простору в закладах вищої освіти / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; наук. конс. – д-р пед. наук, проф. С.В. Кульбіда.

13.00.04 – теорія і методика професійної освіти

2. **Дудіна О.В.** Теоретичні та методичні засади підготовки фахівців з медицини в університетах Китаю та Японії / Інституті вищої освіти НАПН України; наук. конс. – д-р пед. наук, проф. Ж.В. Таланова.

3. **Іваницька Н.А.** Теоретичні і методичні засади розвитку дослідницької компетентності вчителів закладу загальної середньої освіти у професійній взаємодії / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; наук. конс. – д-р. пед. наук, проф. Л.О. Хомич.

4. **Мурзіна О.А.** Теоретичні і методичні засади формування медіакомпетентності майбутніх лікарів у процесі доклінічної професійної підготовки в медичному університеті / Інститут професійної освіти НАПН України; наук. конс. – д-р пед. наук, проф. С.О. Сисоєва.

13.00.06 – теорія і методика управління освітою

5. **Бажан С.П.** Управління технічним освітньо-науковим кластером університету на засадах інтеграції / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; без наук. конс.

6. **Одарченко В.І.** Теорія та практика управління професійним розвитком науково-педагогічних працівників комунального закладу вищої освіти / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. конс. – д-р пед. наук, проф. А.А. Харківська.

19.00.04 – медична психологія

7. **Клименко І.С.** Медико-психологічне забезпечення осіб, постраждалих внаслідок війни в Україні / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; без наук. конс.

На здобуття наукового ступеня доктора філософії

011 Освітні, педагогічні науки

8. **Вербовецький Д.В.** Методика використання цифрових ігрових технологій у процесі підготовки майбутніх бакалаврів інформатики / Інститут цифровізації освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. В.П. Олексюк.

9. **Гетьман М.О.** Виховання у молодших підлітків самовладання в процесі занять бойовим мистецтвом / Інститут проблем виховання НАПН України; наук. кер. – канд. пед. наук, проф. М.В. Тимчик.

10. **Гусак Ю.А.** Формування освітньої автономності учнів старшої школи засобами іншомовного читання / Інститут педагогіки НАПН України; наук. кер. – д-р. пед. наук, проф. Н.О. Арістова.

11. **Єрмак Т.М.** Формування лідерських навичок в учнів закладів загальної середньої освіти / Інститут педагогіки НАПН України; наук. кер. – д-р. пед. наук, ст. наук. сп. Т.М. Засекіна.

12. **Кайтановська О.М.** Формування професійної компетентності операторів поштового зв'язку в професійних коледжах / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Л.М. Петренко.

13. **Крамар С.С.** Методика розвитку компетентності з робототехніки вчителів інформатики в умовах неформальної освіти / Інститут цифровізації освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, ст. наук. сп. М.П. Шишкіна.

14. **Науменко Н.О.** Формування готовності майбутніх учителів музичного мистецтва до роботи в умовах змішаного навчання / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Л.Б. Лук'янова.

15. **Савченко Я.В.** Освітнє середовище інтерактивного музею науки як засіб формування дослідницької компетентності у здобувачів базової середньої освіти / Інститут обдарованої дитини НАПН України; наук. кер. – д-р. пед. наук, проф. І.А. Сліпухіна.

16. **Савченко А.О.** Формування управлінської компетентності офіцерів тактичного рівня у процесі професійної підготовки / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Л.Б. Лук'янова.

17. **Харевич І.І.** Психолого-педагогічна підготовка майбутніх богословів Української Греко-Католицької Церкви / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Л.Б. Лук'янова.

18. **Шевченко І.М.** Пропедевтика наукового мовлення молодших школярів у дослідницькій діяльності в системі Малої академії наук України / Інститут обдарованої дитини НАПН України; наук. кер. – канд. пед. наук, ст. наук. сп. Н.І. Поліхун.

19. **Шевченко О.В.** Формування інформаційно-аналітичної компетентності майбутніх військових журналістів у процесі фахової підготовки / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – канд. пед. наук, доц. О.В. Дубініна.

20. **Шматко Я.В.** Виховання в старших підлітків впевненості у собі в процесі занять дзюдо/Інститут проблем виховання НАПН України; наук. кер. – канд. пед. наук, проф. М.В. Тимчик.

21. **Ярошенко І.В.** Розвиток відчуття ритму в музично обдарованих дітей старшого дошкільного віку засобами логоритміки в умовах дистанційного

навчання / Інститут обдарованої дитини НАПН України; наук. кер. – канд. пед. наук, доц. Н.В. Аніщенко.

014 Середня освіта

22. **Логінова А.О.** Методика вивчення наукової спадщини вчених в курсах шкільної географії / Інститут педагогіки НАПН України; наук. кер. – д-р. пед. наук, ст.н.сп. Т. М. Засекіна.

015 Професійна освіта (за спеціалізаціями)

23. **Виноградська Г.Є.** Формування професійної компетентності майбутніх кваліфікованих робітників швейного профілю на засадах державно-приватного партнерства / Інститут професійної освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Л.О. Базиль.

24. **Волошин А.М.** Формування професійної компетентності майбутніх механіків автомобільного транспорту в закладах професійної освіти / Інститут професійної освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. М.А. Пригойдій.

25. **Жежерун Д.А.** Підготовка до підприємницької діяльності майбутніх фахівців з транспортного менеджменту і логістики в Республіці Польща / Інститут професійної освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. В.Ф. Орлов.

26. **Сердю Г.А.** Розвиток дослідницької компетентності вчителів української мови і літератури в системі науково-методичної роботи ліцею / Інститут професійної освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Л.О. Базиль.

27. **Шестерікова Л.О.** Розвиток підприємницької компетентності майбутніх художників-виконавців у фахових коледжах / Інститут професійної освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Л.М. Єршова.

28. **Шкарупа Г.М.** Розвиток художньо-конструктивної компетентності майбутніх дизайнерів у мистецьких коледжах / Інститут професійної освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. В.Ф. Орлов.

016 Спеціальна освіта

29. **Абакумова І.В.** Формування професійно-трудової компетентності учнів 5-10 класів з порушеннями інтелектуального розвитку / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. О.В. Чеботарьова.

30. **Лук'яненко А.В.** Психолого-педагогічні умови інтегративної медико-психолого-педагогічної допомоги особам із порушеннями мовлення органічного генезу / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; наук. кер. – д-р. пед. наук, проф. Н.Г. Пахомова.

31. **Матвєєва О.В.** Педагогічні основи професійної допомоги інклюзивно-ресурсних центрів батькам дітей з РАС / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; наук. кер. – канд. пед. наук, ст. наук. сп. А.В. Лапін.

32. **Сергєєва Н.В.** Технологічні та організаційні основи застосування інтерактивних навчально-методичних комплексів в початковій освіті дітей з порушеннями слуху / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи

Ярмаченка НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, ст. наук. сп. С.В. Литовченко.

281 Публічне управління та адміністрування

33. **Боголєпова А.В.** Державний організаційно-правовий механізм запобігання корупції в Україні / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – канд. пед. наук, доц. О.А. Ковтун.

053 Психологія

34. **Бондаренко Н.О.** Соціально-психологічна готовність волонтерів медичної галузі до діяльності в кризових умовах / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. Л.М. Литвинчук.

35. **Гончарук А.В.** Психологічні детермінанти емоційного вигорання батьків дітей з особливими освітніми потребами / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. Л.І. Прохоренко.

36. **Дафни Шарон Максимов.** Психологічні особливості трансформації травмівних переживань молодших школярів засобами Хібукі-терапії / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – канд. психол. наук, доц. Н.І. Пінчук.

37. **Єфімова А.Г.** Особливості соціально-психологічної адаптації українців до вимушеної міграції в умовах війни / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. О.В. Брюховецька.

38. **Збродько Т.І.** Особливості переживання психологічної безпеки клієнтом в процесі психологічного консультування / Інститут соціальної та політичної психології НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. Т.М. Титаренко.

39. **Клєсман О.В.** Психологічні чинники залученості персоналу до роботи в ІТ-компанії / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. О.В. Брюховецька.

40. **Колбасова Х.В.** Психологічні особливості формування невербального інтелекту у дітей старшого дошкільного віку з кохлеарними імплантатами / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, ст. доц. О.А. Вовченко.

41. **Кондратюк Ж.В.** Психологічні особливості розвитку професійної ідентичності фахівців (консультантів) інклюзивно-ресурсних центрів / Інститут спеціальної педагогіки і психології імені Миколи Ярмаченка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. І.М. Омельченко.

42. **Коробка І.М.** Толерантність до невизначеності як психологічний ресурс суб'єктивного благополуччя молоді / Інститут соціальної та політичної психології НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, ст. наук. сп. О.М. Кочубейник.

43. **Лагун М.В.** Психологічні чинники розвитку альтруїстичної спрямованості особистості / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. Л.З. Сердюк.

44. **Левченко Д.О.** Особливості психологічної реабілітації пацієнтів з розладами харчової поведінки / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; наук. кер. – канд. психол. наук, доц. Я.М. Омельченко.

45. **Лоленко К.М.** Організаційно-психологічні чинники комунікативного бренду психолога / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. Л.М. Карамушка.

46. **Мартинюк О.А.** Соціально-психологічні особливості етнонаціонального самоусвідомлення української молоді в другій половині XIX – на початку XX ст. / Інститут соціальної та політичної психології НАПН України; наук. кер. – д-р. психол. наук, ст. досл. І.Г. Губеладзе.

47. **Неграш О.І.** Прокрастинація як чинник самореалізації майбутніх психологів / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – канд. психол. наук, доц. Я.В. Сухенко.

48. **Попович Я.О.** Психологічні умови формування конструктивної копінг-поведінки постраждалих від домашнього насильства жінок / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – канд. психол. наук, доц. С.О. Хілько.

49. **Сичинська М.М.** Батьківсько-дитячі взаємини як чинник формування резильєнтності в підлітковому віці / Державний заклад вищої освіти «Університет менеджменту освіти»; наук. кер. – канд. психол. наук, доц. Я.В. Сухенко.

50. **Соболта Ю.О.** Психотерапевтичні засоби відновлення психоемоційного стану учасників бойових дій / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. О.М. Кокун.

51. **Тиченко М.Є.** Організаційно-психологічні чинники готовності до професійної кар'єри працівників сфери креативних індустрій / Інститут психології імені Г.С. Костюка НАПН України; наук. кер. – д-р психол. наук, проф. Л.М. Карамушка.

52. **Шеремета С.Р.** Психологічні механізми регуляції харчової поведінки користувачів соціальних мереж молодого віку / Інститут соціальної та політичної психології НАПН України; наук. кер. – д-р. психол. наук, проф. В.О. Васютинський.

На здобуття наукового ступеня кандидата наук

13.00.01 – загальна педагогіка та історія педагогіки

53. **Онацький В.М.** Розвиток академічної обдарованості учнів у закладах загальної середньої освіти України (кінець XX – початок XXI століття) / Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна НАПН України; наук. кер. – канд. пед. наук, доц. Л.С. Смолінчук.

13.00.08 – дошкільна педагогіка

54. **Луценко В.О.** Гендерне виховання дітей старшого дошкільного віку в умовах закладу дошкільної освіти / Інститут проблем виховання НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. О.Д. Рейпольська.

13.00.10 – інформаційно-комунікаційні технології в освіті

55. **Василенко С.В.** Методика розвитку цифрової компетентності викладачів університетів в умовах євроінтеграції / Інститут цифровізації освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, проф. Н.В. Морзе.

56. **Коваленко О.М.** Використання цифрових аудіо робочих станцій у музичній самоосвіті дорослих / Інститут цифровізації освіти НАПН України; наук. кер. – д-р пед. наук, ст. наук. сп. А.В. Яцишин.

57. **Кучаковська Г.А.** Використання сервісів соціальних мереж у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи / Інститут цифровізації освіти НАПН України; наук. кер. – канд. пед. наук, доц. Д.М. Бодненко.

З М І С Т

I. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ДІЯЛЬНОСТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ	3
II. ДІЯЛЬНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	53
III. РЕЗУЛЬТАТИ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	72
III.1. Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки	72
III.2. Відділення психології та спеціальної педагогіки	86
III.3. Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем	107
III.4. Відділення професійної освіти і освіти дорослих	114
III.5. Відділення вищої освіти	124
IV. ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ	133
V. УПРОВАДЖЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ	147
VI. ВИДАВНИЧА ДІЯЛЬНІСТЬ	210
VI.1. Загальноакадемічні видання.	210
VI.2. Наукові друковані та електронні періодичні видання	212
VII. НАУКОВО-ОРГАНІЗАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ	222
VII.1. Загальні збори НАПН України, робота Президії	222
VII.2. Науково-організаційна діяльність відділень	225
VII.2.1. Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки	225
VII.2.2. Відділення психології та спеціальної педагогіки	231
VII.2.3. Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем	239
VII.2.4. Відділення професійної освіти і освіти дорослих	243
VII.2.5. Відділення вищої освіти	252
VIII. СПІВПРАЦЯ З ОРГАНАМИ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ І НАУКОВИМИ ОРГАНІЗАЦІЯМИ	261
VIII.1. Виконання у 2025 р. Програми спільної діяльності МОН України та НАПН України на 2024-2026 рр.	261
VIII.2. Виконання у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності НАН України та НАПН України на 2023-2025 рр.	277
VIII.3. Виконання у 2025 р. та в цілому Програми спільної діяльності НАМН України та НАПН України на 2023-2025 рр.	283
VIII.4. Виконання у 2025 р. Програми спільної діяльності між НАПН України та НАПрН України на 2024-2026 рр.	286
IX. ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ	291
IX.1. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти та наукового ступеня доктора наук	291
IX.2. Підготовка здобувачів на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях вищої освіти	294

IX.3. Підвищення кваліфікації осіб з вищою освітою	295
IX.4. Робота спеціалізованих вчених рад	297
IX.5. Діяльність Міжвідомчої ради з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології	298
X. МІЖНАРОДНЕ НАУКОВЕ СПІВРОБІТНИЦТВО	304
XI. РОЗВИТОК КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ	355
XI.1. Робота з науковими, науково-педагогічними і керівними кадрами НАПН України	355
XI.2. Діяльність Ради молодих вчених НАПН України	357
XII. НАУКОВО-ПРАКТИЧНІ МАСОВІ ЗАХОДИ ТА ВИСТАВКОВА ДІЯЛЬНІСТЬ	368
XII.1. Проведення міжнародних і всеукраїнських конференцій, читань, семінарів, круглих столів	368
XII.2. Участь у міжнародних і всеукраїнських виставкових заходах . .	380
XIII. ПОПУЛЯРИЗАЦІЯ НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ	383
XIII.1. Представлення результатів діяльності у традиційних і цифрових медіа	383
XIII.2. Цифровізація наукової діяльності	385
XIII.3. Суспільно-громадська діяльність	390
XIV. ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ	398
XV. СПИСОК ОСНОВНИХ НАУКОВИХ ПРАЦЬ	402
XV.1. Відділення філософії освіти, загальної та дошкільної педагогіки	402
XV.2. Відділення психології та спеціальної педагогіки	425
XV.3. Відділення загальної середньої освіти і цифровізації освітніх систем	438
XV.4. Відділення професійної освіти і освіти дорослих	451
XV.5. Відділення вищої освіти	479
XVI. СПИСОК ПУБЛІКАЦІЙ ТА ВИСТУПІВ ВЧЕНИХ НАПН УКРАЇНИ У МЕДІА	492
XVI.1. Список публікацій у друкованих медіа	492
XVI.2. Публікації в електронних медіа	500
XVI.3. Відеовиступи в електронних медіа	503
XVI.4. Публікації про діяльність учених НАПН України у друкованих медіа	504
ДОДАТОК 1. ОСНОВНІ ПОКАЗНИКИ ДІЯЛЬНОСТІ НАПН УКРАЇНИ (у таблицях)	507
Таблиця 1. Представлення вчених наукових установ НАПН України в науково-інформаційному просторі у 2025 р.	508
Таблиця 2. Електронна бібліотека НАПН України	509
Таблиця 3. Експериментальна діяльність за рівнями	510
Таблиця 4. Упровадження результатів наукових досліджень, завершених у 2025 р.	511
Таблиця 5. Продукція, підготовлена / опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2025 р. (частина І)	514

Таблиця 6. Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2025 р. (частина II: статті)	518
Таблиця 7. Продукція, опублікована в ході виконання наукових досліджень у 2025 р. (частина III: тези)	519
Таблиця 8. Продукція, підготовлена / опублікована за завершеними у 2025 р. фундаментальними дослідженнями (частина I)	520
Таблиця 9. Продукція, опублікована за завершеними у 2025 р. фундаментальними дослідженнями (частина II: статті)	523
Таблиця 10. Продукція, опублікована за завершеними у 2025 р. фундаментальними дослідженнями (частина III: тези)	525
Таблиця 11. Продукція, підготовлена / опублікована за завершеними у 2025 р. прикладними дослідженнями (частина I)	526
Таблиця 12. Продукція, підготовлена за завершеними у 2025 р. прикладними дослідженнями (частина II: статті)	529
Таблиця 13. Продукція, опублікована за завершеними у 2025 р. прикладними дослідженнями (частина III: тези)	531
Таблиця 14. Наукові періодичні видання НАПН України у 2025 р.	532
Таблиця 15. Наукові періодичні видання НАПН України, які внесені до Переліку наукових фахових видань України згідно з наказами Міністерства освіти і науки України	534
Таблиця 16. Підготовка здобувачів наукового ступеня доктора наук у 2025 р.	540
Таблиця 17. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у 2025 р. (випуск аспірантів)	541
Таблиця 18. Підготовка здобувачів на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти у 2025 р. (прийом аспірантів)	543
Таблиця 19. Підготовка здобувачів на першому (бакалаврському) і другому (магістерському) рівнях вищої освіти за кошти фізичних та юридичних осіб у 2025 р.	544
Таблиця 20. Підвищення кваліфікації для осіб з вищою освітою у 2025 р.	546
Таблиця 21. Робота спеціалізованих вчених рад у 2025 р. з присудження наукового ступеня доктора / кандидата наук	547
Таблиця 22. Робота разових спеціалізованих вчених рад у 2025 р. з присудження ступеня доктора філософії	548
Таблиця 23. Захист дисертацій на засіданнях спеціалізованих вчених рад у 2025 р.	549
Таблиця 24. Робота спеціалізованих учених рад у 2025 р. за науковими спеціальностями	550
Таблиця 25. Атестація наукових і науково-педагогічних кадрів вищої кваліфікації у 2025 р. спеціалізованими вченими радами	552
Таблиця 26. Кількість дисертаційних тем, розглянутих Міжвідомчою радою з координації досліджень у галузі освіти, педагогіки і психології у 2025 р.	554
Таблиця 27. Кількісний і якісний склад наукових працівників наукових установ НАПН України	555

Таблиця 28. Кількісний і якісний склад науково-педагогічних і педагогічних працівників наукових установ НАПН України	557
Таблиця 29. Склад членів Національної академії педагогічних наук України за відділеннями	558
Таблиця 30. Організація та проведення науково-практичних масових заходів	559
Таблиця 31. Основні показники Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського з формування галузевого інформаційного ресурсу	562
Таблиця 32. Основні показники Державної науково-педагогічної бібліотеки України імені В.О. Сухомлинського щодо забезпечення доступу користувачів до інформаційного ресурсу .	563
Таблиця 33. Структура видатків Державного бюджету за 2025 р. у розрізі наукових установ та закладу вищої освіти НАПН України	565
Таблиця 34. Джерела формування надходжень і використання коштів спеціального фонду у розрізі установ та закладу вищої освіти НАПН України за 2025 р.	570
ДОДАТОК 2. ПЕРЕЛІК ТЕМ ДИСЕРТАЦІЙНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ, ЗАХИЩЕНИХ В УСТАНОВАХ НАПН УКРАЇНИ у 2025 р.	574
ЗМІСТ	580

З В І Т
про діяльність Національної академії
педагогічних наук України
у 2025 році

За загальною редакцією **В.Г. Кременя**

Підготовка звіту:

*В.І. Луговий, О.М. Топузов, С.О. Сисоєва, І.О. Титаренко,
В.Г. Панок, Т.І. Куліш, О.І. Ляшенко, Ю.І. Мальований,
Н.Г. Ничкало, В.П. Гордієнко, П.Ю. Саух, М.В. Набок,
Л.Д. Березівська, І.Ю. Регейло, О.П. Вашуленко, І.М. Гудим,
О.М. Шпарик, Л.М. Смола, О.А. Шагаєва, С.В. Алексєєва, О.В. Мушка,
П.П. Доценко, О.В. Вишняк, Л.І. Ткаченко, С.О. Дмитренко, В.М. Грищан,
В.І. Довбищенко*

Національна академія педагогічних наук України
вул. Січових Стрільців, 52-А, м. Київ, 04053, Україна
Телефон/факс: (44) 226-31-80, (44) 489-08-60

Е-mail: info@naps.gov.ua
Вебсайт: <https://naps.gov.ua/>

